Rácz Tibor

1916. ápr. kiáll. V. halom
Részlet a Ráczvárisból,
rajz. 50.–
A régi Budából, rajz 50.–

Tükörnyél elefántcsontból, római III. 202.

Rácz Tibor

1909/10 – 1912/13

Ferképzomfoiskèvk

125.C.

Rácz Sámuel.

Dugonics András - 1783.

Punktierm. u. Linienstich.

Heinz Hummel.

Ingenieur-Assistent. 1938.

Technikum u. Universität.

Rácz Tamás

M.F.: Felsőfokú Mezőgazdasági Technikum, Szarvas. - Építész: Módos Ferenc, munkatársak: Csismadia Károlyné, Petrik Károly; belsőépítész: Garayszky József, statikusok: Lisztes István, Kovács Gyula, Csonka Sándorné, mélyépítő: Rácz Tamás.

Magyar Építőművészet, 1970. 5.sz. 36-38.l.

MDK

K.Rácz Tibor

Egy lakás, vf.

N.Szal. 2.zsürimentes kiáll. 1916. máj. 18 l.

RÁCMOLNÁR SÁNDOR

ALTITUDE & ATTITUDE

RÁCMOLNÁR SÁNDOR
JOHN D. ANTONE

A **Budapest Galéria** meghívja Önt

RÁCMOLNÁR SÁNDOR és **JOHN D. ANTONE**

képzőművészek

ALTITUDE & ATTITUDE

című kiállításának megnyitójára

a **Budapest Kiállítóterembe**,

(1056 Budapest Szabad sajtó út 5.)

2004. május 27-én csütörtökön 17 órára.

A kiállítást megnyitja

BOZAI ÁGOTA író

A kiállítás megtekinthető 2004. június 27-ig,

hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

A kiállítást a Nemzeti Kulturális Alapprogram támogatja.

The Budapest Gallery invites you to the opening of

SÁNDOR RÁCMOLNÁR's and **JOHN D. ANTONE**'s

exhibition

ALTITUDE & ATTITUDE

on **Thursday, 27 May 2004 at 5 p.m.**

(1056 Budapest Szabad sajtó út 5.)

Opening speech by

Ms **ÁGOTA BOZAI** writer

Open until 27 June 2004,

daily 10 a.m. – 6 p. m., except on Mondays

The exhibition is supported by the National Fund for Culture.

M.D.K.

Rácz Emil, építész

és Leindörfer Ármin
körös terve megvételben
részesült a budai uj zsina-
góga sürebb körü terv-
pályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1912. XXXIII. évf.

jun. 26. sz. 15. old.

MDK

Rácz Emil

Müvészet, XIII.évf. 1914. 92. Kitüntetések.

MDK

Rácz Tibor

Részlet a Rácvárosból, rajz

A régi Budából, "

N.Szal. tavaszi kiáll. 1916. ápr. 18. l.

Rácz Vera, plak.tervező MDK

Megvásárolt terv.

Esti Ferenc József-híd, fent tűzjáték a kivilágított citadellánál szórja sugarait. Kép 76.l.
Budapest felirás.

Budapest székesfővárosi idegenforgalmi plakátpályázatáról.
Magyar Iparművészet. 1935. 3.sz. 76.l.

M.D.K.

Rácz Vera

"Plakátköltészet" cimmel a lap pályázatot hirdet s rövid cikkben ismerteti kivánságát: "Költő, a festő és rajzolómüvész, aki müvész plakátjaival, propaganda rajzaival népszerüsiti az árut, toboroz vásárlókat."- irja többek között és közli a pályázatra beküldött plakátrajzok repr,-it.
A müvész plakátja "Heilig harisnya" cimmel szerepel.

Szinházi Élet. Bpat. 1933. juli 2-8. XXIII. évf. 28. sz. 2. lap.

Rácz bera.

Irod. Ujs. II. cóf. 4. z. 5. l.

1951. febr. 15.

Rácz Vera

MDK

Jaschik Ányos lehetővé teszi, hogy tanitványai az uj stilus elemeit felhasználva dolgozzaának./Benedek Kata, Zsengeri Rózsa Róza, Rácz Vera/.

KISS SÁNDOR: MAGYAR PLAKÁTMŰVÉSZET A KÉT VILÁGHÁBORU KÖZÖTT. LEGUJABBKORI MŰTÖRTÉNETI MUZEUM ÉVKÖNYVE.III.1961.18-66.1.

45.1.

Rácz Veronika grafikus M. B. K.

a kötet rajzainak kémitője.

Falusi képeskönyvek I. Palóc lakodalom.
Összeállította: Szántó Ferenc. Bp. 1942

Rácz Vezeriha grafika

a kőtet nagyanyak kérintője.

Fakmi kiegészítőnyek I. Fekete kihodalom.
Gazdaltilotta: Kárató Ferenc. 1942

Rácz Vera

Az idegenforgalmi plakátpályázaton a főváros megvásárolta "1934-127" c. művét.

P.H.934.XII.13.

Ré Cz Veronika

Grafikus

M.D.K

Kontyolés
Hivogatás
áll a lazodalom } repro
vágósor

Kövesi András: Parantrajzok
Nüvészet, 1966. Augusztus – 10 lap.

M.D.K.

Ráčz Veronika
grafikus

Paraszti sajzok kultiválója.
Méltatlés.

Kövesi Andriés: Parasztrajzok.
Művészet, 1966. augusztus – 10 kap

MDK

Rácz Veronika

Veres P.: "Faji ideáltipus" és a galgamácsai Rácz Veronika lakodalmi rajzai. Hid 1940. 3. sz. 10.1.

Rajz – Könyvillusztráció

Rácz Veronika galgamácsai palóc asszony 32 színes rajza (palóc viselet)

Magyar Csillag, 1942. II. évf.

8. sz. 121–122. l. Bartók János: Palóc lakodalom. (Talusi képeskönyvek)

Rácz Veronika (galgamácsa)

népi művész

Magyar Csillag, 1942.

II. sóf. 8. sz. 121-122. l. Bartók

János: Palóc lakodalom. (falusi képeskönyvek)

Rácz Vera,grafikus

Jaschik Álmos tanitványa az "Ala" nevü reklámgrafikai iskolában,Az új stilus elemeit felhasználva dolgoznak.45.o. Az új stilus elemeit felhasználva dolgoznak.

Kiss Sándor: Magyar plakátmüvészet a két világháború között. 18.o.

Legújabbkori Történeti Múz. Évkönyve.II.1960.Bpest. 961.Franklin Nyomda.Bp.

Rácz Veronika

A finn gyorstelepítés csodái

Kodolányi János beszélgetése Aarne Vuorimaa budapesti finn követtel

Előljáróban el kell mondanom, hogy a háború csodálatosképpen nemhogy lazította volna a magyarság érdeklődését Finnország iránt, hanem minden várakozást felülmúló módon megnövelte. Azt hinné az ember, hogy most, amikor Finnország szegényebb lett, amikor a háború elszaggatta a közvetlen érintkezés kötelékeit, amikor belátható időn belül alig van remény, hogy ismét könnyen és boldogan utazhassunk a gyönyörű északi országba, amikor mi, magyarok is nehéz viszonyok között éldegélünk s le kell mondanunk nemcsak az utazás örömeiről, de a mindennapi élet sok fontos szükségletéről is, az utóbbi két-három esztendőben *rohamosan növekedett* érdeklődés megcsappant Suomi iránt.

Nem így van.

A hősi kis rokonnép példamutató vitézsége a háborúban, a finn lélek csodálatos felragyogása a megpróbáltatásokban, nemes magatartása a rászakadt gondok elviselésében annyira megragadta a magyarság legszélesebb rétegeinek képzeletét, hogy ezrek és ezrek fordulnak Finnország, mint követendő példakép felé. És jóllehet Finnország messzebb van, mint valaha volt, jóllehet elszegényedett és semmi kézzelfogható anyagi hasznot nem várhatunk tőle, ma úgyszólván minden magyar városban tucatszám tanulnak szorgalmasan finnül, nem is említve Budapestet. Így például Mezőturon tizenketten vesznek részt finn tanfolyamon, Sopronban vagy húszan, Pápán harmincan, Debrecenben a *Turul Szövetség* rendezésében tanítja az érdeklődőket a kitűnő fiatal Bakó Elemér, ott terjeszti a finn testvériség gondolatát Gulyás Pál, a neves költő. Mindenfelől olyan híreket kapunk, hogy az idén a finnül tanulók száma lényegesen meghaladja a tavalyiakét.

A finn nyelvtanok ezrével fogynak, akárcsak a népszerű regények. Budapesten Zongor Endre, a lelkes fiatal evangélikus pap *tizenkét helyen mintegy háromszáz tanulót oktat* a finn nyelvre. Iskoláinkban finn csoportok alakultak, némely iskolában párhuzamos tanfolyamot kellett felállítani. Résztvesznek a szorgalmas tanulásban a tanárok is, egyik iskolánk igazgatónője maga is együtt tanul a diáklányokkal. A *Magyar Atlétikai Szövetség* vezetői szintén finnül tanulnak, most alakul tanfolyam sportembereink számára. *Több ezerre* rúg ma már azoknak a száma, akik tudnak, vagy tanulnak finnül.

A legmeghatóbb a szerény kis népfőiskolák lelkesedése Finnország iránt. Itt van Budapest szomszédságában a nagytarcsai népfőiskola. Néhány egyszerű, tiszta kis épületből áll, vezetője Finnországot járt evangélikus lelkész. Finn segítséggel épült, zászlórúdján a magyar lobogó mellett ott leng a finn zászló is. A vidám, szorgalmas parasztfiúk között igazi finn nyugalommal járkel Sebők Pista, egyszerű parasztfiú, finn csizmában, finn sapkával. Egy évet töltött egy északfinnországi népfőiskolán s most buzgón terjeszti a finn nyelv szeretét a magyar parasztfiúk között. Még öt hasonló népfőiskola működik az országban finn szellemben, nagyrészt a finnek támogatásával épült egyszerű hajlékban. Íme a magyar lélek megújítóinak mai szerzetesei!

Amint a tanfolyamok munkája már eléggé kibontakozott, nagy *testvéri találkozóra gyűlnek majd össze* az ország minden részéből a finnül beszélők, a finnbarátok. Parasztfiúk találkoznak akkor egyetemi tanárokkal és írókkal, gimnazista lányok tanárokkal és tanárnőkkel, sportemberek tisztviselőkkel, orvosokkal a finn nép és kultúra szeretetében s a magyar nép lelkének jobb, mélyebb, igazabb megértésében. Semmiképpen sem túlzás, ha azt mondjuk, hogy ebből a lavinaszerűen növekedő mozgalomból annak az eszményi Magyarországnak a csírája bontakozik ki, amelyért oly nehéz és szívós harcot folytat az új magyar irodalom, tudomány, művészet és nevelés.

Húszévi lassú, következetes munka után a nyáron elhagyta Budapestet Onni Talas s a fejlődő magyar-finn barátság szép örökségét utódjára, Aarne Vuorimaa követre hagyta. Boldogon jelenthetem: az új követ személyében nagyszerű támogatót kapott a finnbarát magyarok csendes mozgalma. A Kelenhegyi-út fái közé rejtőzött kis követségi palota máris buzgó munka színhelye. A bevált módszerek mellett új tervek, új módszerek születtek s nem kell egy esztendő, hogy a finn-magyar barátság soha nem sejtett szépségben kibontakozzék.

Aarne Vuorimaa magas, karcsú, rendkívül barátságos, közvetlen férfi. Korát nem lehet megállapítani, arca oly friss, oly diákosan mosolygó, hogy egyetemi hallgatónak is beillenék. Minden alkalmat megragad, hogy vidáman mosolyogjon, vagy éppen nevessen. Megvan benne az a romolhatatlan naivitás, gyermekes tisztaság, játékos életkedv, ami a nyugodt, tartózkodó, fegyelmezett finnekből minduntalan kiütközik. Szeme az egyik pillanatban kutatva, tárgyilagosan szegeződik rám, a másikban már fölcsillan benne a gyermeki öröm mosolygása. Szemérmes szívessége mögött nagy-nagy szeretet, emberi megértés parazsa melegít. Diplomata és közvetlen jóbarát egyszerre.

Berlinből jött hozzánk s látszik rajta, hogy igen jól érzi magát nálunk.

— Tessék leülni — mondja magyarul. Mert, noha csak néhány hónapja van Magyarországon, *máris szorgalmasan tanul magyarul.* Kiejtése kifogástalan, mint általában a legtöbb magyarul beszélő finné.

Elmondom, hogy már sokat tudok róla. Tudom, hogy jól meg akar tanulni magyarul, mert nemcsak a vezető rétegekkel kíván megismerkedni, hanem a falu népével is...

— Igen, — mondja lelkes mosollyal — azért tanulok magyarul. El akarok menni mindenfelé a falvakba s nem akarok tolmácsra szorulni. Az egyszerű emberektől akarom hallani, hogyan élnek.

Folytatom mondókámat: azt is hallottam, hogy szereti a magyar zenét, még pedig nem azt a fajtát, amit általában »magyarnak« neveznek, hanem a népi muzsikát. Hanglemezeket gyűjt s nagy biztonsággal válogatja össze az *eredeti néprajzi felvételeket.* Bejelentem, hogy találkozásunkról írni szeretnék s felsorolom a kérdéseket, amelyekre feleletet kérek. Finnország élete is, Magyarországé is telve van nehéz problémákkal. Karjalából százezrek költöztek Suomi belsejébe: hogyan telepíti le őket a kormány, hogyan gondoskodik róluk? A háború a házak ezreit döntötte romba: hogyan juttatják hajlékhoz a hajléktalanokat? Karjala termékeny, gazdag vidékeivel elveszett a gabona, az állatállomány nagyrésze: hogyan vergődik át Finnország a nehézségeken? Itt van a magyar-finn kapcsolatok kérdése: hogy lehetne a mai körülmények között is szorosabbá, gyümölcsözőbbé tenni? Megemlítem, hogy a magyar társadalomban mozgalom indul szegény finn gyermekek vendégüllátására: hogyan lehetne ezt a nemes szándékot megvalósítani? Kérdések sorát szegezem neki.

Az első kérdésem, természetesen az, hogy járt-e már nálunk.

— Mielőtt követ lettem Magyarországon, sajnos, csak egyszer voltam itt, még pedig a mult év nya-

Vuorimaa finn követ és Kodolányi János

vekben nemcsak Rákóczi Ferencek, hanem V. Károlyok, az olajnyomatokon pedig Ferenc Józsefek és Vilmos császárok is vannak. Miért nem ezek ragadják meg a mácsai kislány képzeletét s miért rajzol alig látott törökös-magyar figurákat?

Miért? Hamlettel felelhetnék: »Több dolgok vannak égen és földön Horatio...« De nem volna egészen igazam. Mert itt nem a felfoghatatlanról és megismerhetetlenről van szó. Ezek mélységek ugyan, de nem feneketlenek. Csak bátorság, elfogulatlanság és nagy-nagy népszeretet kell hozzá, hogy leszálljunk a népi mélységbe. Itt nem az Univerzumot kell megismerni, ami nekünk túlnagy feladat, hanem csak önmagunkat, ami csak nehéz, de nem lehetetlen munka. S ez, ha nehéz is, sok szépséget, sok örömöt, sok boldog felfedezést ígér. Van akadémiánk, vannak egyetemeink, sőt még magyarságtudományi intézetünk is van már. A néprajzzal, népzenével nagyjából készen vagyunk, a magyar nép lelkéből valamicskét már bemutatott a népköltészet és az irodalom, most lássuk végre a magyar nép testét is. Ki kell bányászni, felszínre kell hozni a magyar nép ösztönös esztétikáját, szépségtípusait és e típusok számtalan tájváltozatait is. Jól megcsinált könyvekben és minden faluban lefuttatott kultúrfilmekben be kell mutatni a magyar nép testét, a szépségeszményét, ahogyan az egyes vidékek népe a megvalósult típusokban látja. Fel kell vonultatni az egész ország elé, képekben és valóságban a kun lányokat, a bessenyő menyecskéket, a székelyeket, palócokat, zalaiakat, keletalföldieket, kisalföldieket mind-mind. Hadd ismerje meg a magyar nép önmagát, hogy ne fordulhasson többé elő, ami ma elég gyakori eset, hogy egyik vidék népe, a máshonnan való munkásokat vagy katonákat szlovákoknak vagy románnak tartja.

Rejtelmes szépségeket ígér ez a munka. Milyen nagyszerű volna például, ha megtudnánk, hogy miért érvényesül a törökös férfiszépség olyan lenyűgöző hatással az ugoros nőkre, avagy az ugoros férfi (mint magamon tapasztaltam) miért hódol be teljesen a törökös női szépségnek. Talán eredetéhez is közelebb vezetne ez a megismerés. Mert mégis csak érdekes, hogy bár a földtúró ugoros parasztok közt nemcsak török és kun hódítók jártak, hanem német, vallon, spanyol katonák is — mégis azoknak semmi nyomuk a magyar népesztétikai képzeletében. Miért nem ragadták meg ezek is a magyar lányok képzeletét, mint a törökös katonák. Hódító és erőszakos volt mind a kettő, a kun és a török épp úgy, mint a német és a spanyol s jól tudjuk, az egészséges női ösztön keveset törődik az olyan politikai bagatelliákkal, hogy ki a török és ki a német, ki a barát, ki az ellenség: az csak a férfit látja. Ráadásul ebben az esetben politikailag mindegyik ellenség volt.

S aztán milyen szép és hasznos dolog volna, ha egy csomó pirosarcú alföldi legényben bemutatnánk a megvalósult magyar fajtát, ahol már nincs külön törökös és ugoros magyar, hanem sok-sok változatban eggyéolvadt ez a kettő s beolvasztva más típusokat, most számtalan árnyalatban őrzi mindegyiket. Nem veszített el semmit, mégis új fajta képe áll előttünk. Persze, nem antropológiai felvételekre gondolok, nem csontvázakra és koponyákra, üres szemgödrökkel, hanem a legvalóságosabb élő emberekre, akiken az arc és a szem, a vonások és a tekintet adják nemcsak az egyént, hanem a fajtát is.

Mondom, nagy dolgok vannak itt eltemetve, megéri a fáradságot, mert az eredmény, önmagunk megismerése és magyar öntudatunk megerősödése lesz.

Persze, én meglát csak a gondolatot adom, mint ahogy a magyarság szociológiai megismerése, az úgynevezett »falukutatás« is tőlünk, népi íróktól indult ki. Én magam nem csinálhatom. Szegény is vagyok, mozgási lehetőségem sincs. Hiszen még arra is évek óta készülök, hogy bejárjam az ország jellegzetes magyar tájait és lassan megöregszem, de sohse jutok hozzá. Különben is ez nem egy embernek való munka, mert a részletek feldolgozása elmélyedő alapos munkát kíván. Azután meg, amint mindenki tudja, *engem elsősorban, legelsősorban nem a fajta szépsége, hanem a fajta élete, jövője, fennmaradása érdekel. A jelen pillanatban például az, hogy azt az öt-hatmillió magyart, aki ma rosszul táplálkozik, hiányosan öltözködik és majdnem sehogyan sem lakik, hogyan lehetne egészségessé, erőssé, testben, lélekben szabaddá tenni.*

*

De mintegy utánaszólva az indulóknak, — az esetleges indulóknak — azt tanácsolom, hogy a világért se csinálj janak másik Gyöngyösbokrétát. Ez már rendben van, ez már elintézett dolog, ebből már elég. Nemcsak a számos cifra ruhák, a furcsa szokások, nemcsak az érdekességek kellenek már nekünk (különben is ez a néprajz dolga), hanem az, *ami a ruhákban van — ha van: a szép és egészséges test.* Ez az egészséges és szép test mindnyájunk *legbelsőbb magánügye* s éppen ezért, mint legújabb könyvemben írtam — ez a *legeslegelső és legeslegnagyobb közügy is.* Ne felejtsük el, hogy a ruha és a szokás, akármilyen szép és érdekes is, egyszer csak elmúlik, de a test még változásaiban is örök, mert a véren át minden formaváltozat örökké fennmaradhat s ha egészséges a közösség, fenn is marad. Fennmarad, mert benne él a fajta s még a lélek is csak a testben rejtőzik. Ura vagy szolgája, esetleg jó társa a testnek, kinél hogy, de mindenképpen benne él. Gondoljanak rá a népi külsőségekért rajongó városi emberek, hogy vajjon szeretnék-e, ha a feleségeik és lányaik, másfél méter széles bokorugrószoknyákban seregnének a szobákban és gondoljanak rá, hogy ha a saját asszonyaik szoknyája is úgy ringana, mint a falusi asszonyoké, vajjon a sűrű változatokhoz szokott idegzetük hogyan bírná ki, csömör, undor nélkül a szoknyák egyhangú, monoton ringatódzását.

A parasztoknak, persze könnyű. Tompább az idegzetük is, azután meg ritkán járnak az asszonyaikkal egy úton, legfeljebb csak a vasárnapi templomozásnál. Egész héten nincs idejük és kedvük, hogy a ringó szoknyákban gyönyörködjenek vagy unatkozzanak. Sőt mondok valamit! *Kérdés, hogy a szoknyák hivogató ringása nem azért van-e, mert a férfiak ritkán vannak az asszonyaikkal?* De ez már a szexuálpszichológusok dolga és én nem akarok belekontárkodni ebbe is. Ehelyett jó munkát kívánok az esetleg indulóknak. Ezt már csak meg lehet csinálni, ez nem olyan kínos és nem olyan veszélyes, mint a szociológiai falukutatás. S aztán itt remélem, hogy nem lesznek olyan kutatók, akik a torz, beteg, csunya testhez is ragaszkodnának, mint némely falukutatók, akik a színes és furcsa, de célszerűtlen és drága ruhákba akarják belekonzerválni a szegény falusiakat.

Rácz Veronika rajza

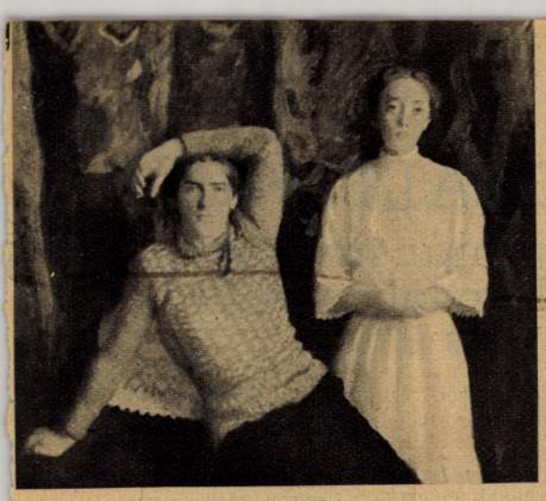

Kettős arckép

Testvérek

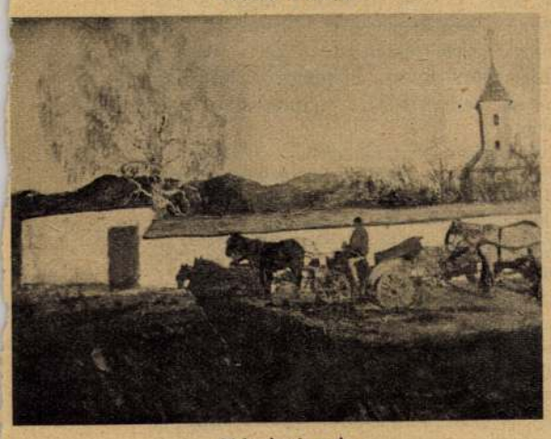

Márciusi este

FERENCZY KÁROLY EMLÉK-KIÁLLÍTÁS

ALMÁSSY–TELEKI ÉVA MŰVÉSZI INTÉZETÉBEN

Petrovics Elek rendezi a napfényes színek nagy magyar mesterének képeit. A Ferenczy-kiállítás vasárnap nyílik meg.

Cigánylány

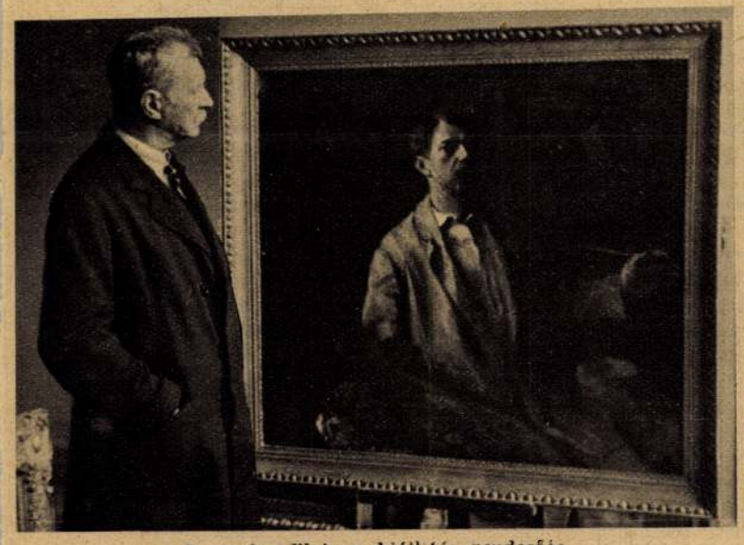

Petrovics Elek, a kiállítás rendezője Ferenczy önarcképével

Hazafelé

Napos délelőtt

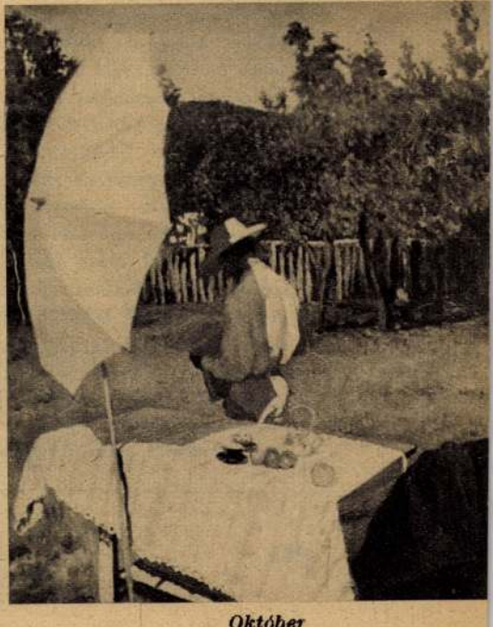

Október

„FAJI IDEÁLTIPUS"

és a galgamácsai Rácz Veronika lakodalmi rajzai

IRTA VERES PÉTER

Néhány évvel ezelőtt sok vita volt körülöttem a »faji ideáltípus«, a »vértörzs« a magyar nép »biológiai ízlésvonala«, »faji esztétikája« miatt. Egyik tanulmányomban ugyanis felvetettem ezeket a fogalmakat, de, sajnos, legyőző tárgyi bizonyítékokkal, tehát sem statisztikával, sem embertani felvételekkel, sem fényképsorozatokkal nem támaszthattam alá. Nem is írtam könyvet a dologról, hanem csak úgy odavetettem a fogalmakat s aztán sorsukra hagytam őket. Nem vagyok tudós, író vagyok s a bizonyító részletmunka nem kenyerem. Az írónak sok mindent lehet, amit a tudós nem csinálhat, legfeljebb elviseli, hogy kontárnak mondják, mint ahogy nekem is mondták. Nem baj, ha az író a tudományban kontár, csak az irodalomban ne legyen az. Az ő esetleges tévedéseitől még nem dül össze a világ, de nagy haszon, ha új ötleteket, serkentő gondolatokat ad.

Most aztán a Híd első számában véletlenül nagyszerű bizonyítékokat kaptam a régi vitához. Most már bárki meggyőződhetik róla, hogy ezeket a fogalmakat nem az ujjamból szoptam, nem az autodidakta naiv felfedező gőze hajtotta ki belőlem, nem is valami vészes faji megszállottság sugalmazta, mint ahogy hitték és mondták, hanem a népi valóságból merítettem. Én nemcsak hittem, de tudtam is, hogy igazam van, de nem tudtam a »tanult« embereknek egyedül érvényes tudományos formában bizonyítani. S aztán abbahagytam: az ilyen dolgokat nem lehet erőltetni, mert visszafelé sülnek el. Nemhogy a fogalmakat sikerülne megismertetni, hanem ráadásul még az embert bolondnak vagy enyhébben szólva »rajongó«-nak mondják, ami majdnem ugyanaz.

De túlsok a bevezetés... gyerünk a bizonyítással!

Nos, hát a galgamácsai kislány, Rácz Veronika rajzairól van szó. És pedig nem a rajzok jóságáról vagy rosszaságáról, nem is az alakok »merev bájosságáról«, ezt már az egyiptomi és asszíriai képeken is láthattuk. Az sem fontos itt, hogy a rajzok élő embereket ábrázolnak-e, vagy csak figurákat. Mert igenis, figurákat, tehát művészi szempontból értéktelenek. Legfeljebb mint gyermekmunkák érdekesek ezek a rajzok.

De éppen itt lesz az én számomra nemcsak érdekesség, hanem bizonyság is. Mert milyen figurákat rajzol a kislány? Törökös-magyar figurákat. És miért rajzol éppen ilyeneket? Mert a fajta ideáltípusa, biológiai, tehát ösztönös esztétikája nyilatkozik meg benne.

És aztán honnan vette a galgamácsai kislány ezeket a törökös-magyar figurákat? Véletlenül mint katona itt élek hónapok óta Galgamácsa mellett, naponta látom őket s bizony meg kell mondanom, nagyon messze állanak a kislány megrajzolt típusaitól. Eredetüket ugyan nem ismerem, de ahogy látom, meglehetősen elnyűtt, még az alföldieknél is nyűttebb népek. Körül rajtuk csupa szlovák és sváb falvak, így bizony embertani, faji színképük nemhogy törökös-magyar volna, de még ugorosnak is csak bizonytalanul mondható. De ez nem is fontos, ezt csak tudományos részletmunkával lehetne kideríteni. S engem most nem ez, hanem Rácz Veronika faji szépségtípusai érdekelnek.

Miért éppen ilyen törökös-magyar figurákat rajzolt a kislány, amikor a falusi lány számára legnagyobb élményt, a lakodalmat, illetve a vőlegényt és menyasszonyt akarta ábrázolni? Nem vehette máshonnan, mint — ahogy az előbb már mondottam — a fajta ízlésvonalából, ösztönös esztétikájából.

— Hohó! — mondhatja erre a papírra írt tudományok barátja, a mácsai kislány nem az őserdőben vagy a sivatagban él, a mácsai kislány már iskolába járt, kalendáriumokat, képes hetilapokat, képes magyar történetet forgatott, sőt bizonyára a magyar parasztházakban gyakori édeskés olajnyomatokat is látta népünk nagyjairól. És, persze, mert művészkedő, fogékony lelke van s mert lányos érzékenysége bizonyára korán fejlett, tehát ezeket az első látásélményeket vetíti ki, nem pedig ösztönös faji ideáltípust, mint én hiszem.

Igen, van benne valami, sőt első pillanatra ez a teljes igazság. Csakhogy a dolog mégsem ilyen egyszerű. Mert a mácsai kislány, ha már egyáltalán látott képeket a képeslapokban, kalendáriumokban, főleg a majakban, nemcsak törökös-magyarokat látott. Sőt ezt a legkevesebbet. A mai magyar kalendáriumokban kevés Kis Péter és Nagy János van, de annál több Ribbentrop, Roosevelt, Churchill és — Johnny Weissmüller. S a képes történeti köny-

VERES PÉTER

Balmazújváros szikes földjén született Veres Péter, rideg társadalmi valóságok táján, talán ezért is lett olyan fegyelmezett, elszánt gondolkodó. Nyoma sem él benne a népköltészet keleti gazdagságú világának; a paraszti intellektus, a paraszti logika első és korszakot jelentő képviselője. A létért való harcban gyermekkora óta munkás, »kétkezi ember«. Magyarországon ő tett először erőfeszítéseket, hogy a szocializmust és a magyarságot teljesen összeforrassza. Első könyvében, mely az Alföld parasztságáról szól, a »ridegparaszti« életképet bontotta ki. Azután önéletrajzát írta meg s egyre több cikke és tanulmánya jelent meg a lapokban és folyóiratokban. Kitűnő előadónak bizonyult s nagy része van abban, hogy az egyetemi ifjúság a népi kérdések felé fordult. Szépíró is, olykor klasszikus tisztaságú életképeket ír a parasztság mindennapjáról, versei mélyzöngésű paraszti zsoltárok. Megmaradt Balmazújvárosban, folytatja paraszti munkáját, gyermekei ugyanabban a rideg sorban nőnek fel, mint apjuk-anyjuk, s írásai sem szakadnak el a népi kérdések kútfejétől, tehát hitelesek, társadalmi hatásuk pedig egyre növekedik. Középtermetű ember, külsőleg »egy búzaszem« a sokból, de tudja, hogy »a sokaknak« küldöttje és sohasem feledkezik meg hivatásáról.

Híd 1940. okt. 11. (3. sz.)

Nyilt-tér

az élet öröme!

NEGYVEN PENGŐTŐL kapható a **MARNITZ** tangóharmonika szaküzletben József-körút 37-39

BUDAI VILLA-ÖRÖKLAKÁSOK!

Szent Imre herceg-útja és Budaörsi-út sarkán elsőrendű kivitelű, központi fűtés és melegvízszolgáltatással ellátott, különálló kertrészekkel bíró egy-, kettő- és négyszobás hallos, valamint garszon öröklakások 1939 szeptemberi beköltözéssel **leköthetők.** Mikle Károly tervező-építészmérnöknél, IV., Sörház-utca 4. Telefon: **188-260.**

Balatoni telekérdeklődők!

Mielőtt bárhol vásárolna, nézze meg saját érdekében

Balatonföldvár fürdő r.-t. parcellázását

a modern strand és az új üdülő közelében. A legnagyobb kultúra! **Minden telek befásítva.** — Villany-, vízvezeték. — **A LEGKEDVEZŐBB FIZETÉSI FELTÉTELEK.** — **ÁRAINK A LEGOLCSÓBBAK.** Okvetlen kérjen tájékoztatót: **Balatonföldvár parcellázási irodájától, Andrássy-út 27.** Telefon: **127-660.**

BIRTOKRÉSZEMET cca 45 kat. hold Szlovákiában, **elcserélném** hasonló értékű magyarországi városi bérházért vagy bérvilláért. Válaszokat „Sáros megye" jeligére **BLOCKNERHEZ,** Erzsébet-körút 14.

Belvárosi öröklakások

Veres Pálné-utca 31. alatt elsőrendű kivitelű, központi; fűtés és melegvízszolgáltatással ellátott **kétszobás garçon- és háromszobás hallos öröklakások,** 1939 július 25-i beköltözéssel **ELADÓK.** Megtekinthetők a helyszínen és bővebb felvilágosítás **Mikle Károly tervező építészmérnöknél, IV., Sörház-utca 4.** Telefon: 188-260.

VILLA RÁKOSHEGYEN 2 szoba-hall, összkomforttal, 275 négyszögöles telken épült, gyümölcsfákkal beültetve, augusztus 1-én beköltözhető, **sürgősen készpénzért tulajdonostól eladó.** Érdeklődés: telefon 148-570. Rákoshegy 45. mellékállomás.

Új öröklakásos társasházépítkezés a Horthy Miklós-híd budai hídfőjénél

Huszonegyedik társasházunkban déli és keleti fekvéssel, 4 szobának is megfelelő 2 szoba-hallos, 1 szoba-hallos és garszonlakások, kivánságra nagyobb lakás is, versenyáron leköthetők. Nagyméretű szobák, luxus kivitel. Legnagyobb adómentesség. Kevés készpénz, amortizációs kölcsön. Lakbértörlesztés. Külön telekkönyv. Mintalakást bemutatjuk. **Tisztviselő Társasházak Építőirodája,** Horthy Miklós-út 36. Tel.: 268-469. Vasárnap délelőtt is.

Sósfürdő-Parknál SAROKTELEK

283 négyszögöl, két részre osztható, 15.000 pengővel átvehető. Telefon 2—4 között: 150-257.

Eladnám v. elcserélném

budapesti öröklakásért vagy kisebb családi házért békésmegyei nagyközségben, forgalmas útvonalon lévő háromszobás, komfortos, adómentes, gazdasági épületekkel felszerelt **INGATLANOMAT,** mely egyholdnyi termő fajgyümölcsössel méhészetre, vegyeskereskedésre, sertés- és baromfitenyésztésre igen alkalmas. Értekezni lehet VI., Aradi-u. 11., III. 3.

Hivatalosan alátámasztott

ifjúsági lap tulajdonjoga eladó

vagy bérbeadó. Ajánlatokat a lap kiadóhivatalába „10.000 előfizető" jeligére.

3-lakásos családi bérház

adómentes, teljes közműves, 178 négyszögöles gyümölcsös, Erzsébet királyné-útnál, villamostól és autobusztól 2 percre, tulajdonostól eladó Budapest, XVI., Körvasútsor 176 Puskás

Budapest mellett

üdülőhelyen, emeletes, ötszobás, összkomfortos, alápincézett, tágas

VILLA

(penziónak alkalmas) üvegezett veranda, terasz, 600 öles termő fajgyümölcsössel, alkalmilag 28.000 frt Diósd-Érd üdülőtelep, Vidos.

Nyugalom, pihenés, üdülés a Svábhegyen a Mátyás Király Üdülőben

Remek ellátás, kívánatra diétás konyha, luxuriőz kényelem. Nagy park, autógarázs. MÁTYÁS KIRÁLY-ÚT 7. sz. Telefon: 165-361, 165-362.

Orvosa tanácsára küldje vérszegény étvágytalan gyermekét **a falloskúti gyermeküdülőbe!**

A Mátra legszebb pontján, 900 méter magasan fekszik. Basedov, szívzörej gyógyításánál biztos eredmény. Cím: Falloskúti gyermek üdülő, u. p.: Mátraszentimre

Svábhegyen Jármay

VILLA-PENZIÓ. I., Rege-utca 1. Széchenyi-kiláló mellett. Összkomfort. Telefon: 165-101.

Dr. Révész Margit gyermekszanatórium

Zugliget, villamosvégállomás. Remete-út 18. Telefon: 164-096. **Ideális nyaralóhely.** 300 méter a tenger színe felett. Saját strandfürdő. Sportpálya.

ANGOL INTERNÁTUS

4—16 éves fiúknak és leányoknak az összes iskolafajokra. **Családi Gyermekotthon,** Stefánia-út 31. Telefon: 296-961.

BALATONZAMÁRDI, BALATONFÖLDVÁR, SIÓFOK, BALATON-ÚJHELY heti penziódíj 28, gyermekeknek 20 pengő. Kitűnő referenciák. Prospektus. Teréz-körút 18. III. 1.

Fiúnevelőintézet

VI., Eötvös-utca 23/A. Telefon: 127-819. Nyáron tanítás javító-, stb. vizsgákra. Alacsony díjak.

CSALÁDI GYERMEKOTTHON

svábhegyi üdülője

Alkony-u. 5. Tel.: 165-061.

Argentinába onnan Chilebe

utazom július 10-én. Komoly **képviseleteket, megbízásokat, eliatézéseket** vállal lelkiismeretes, garanciaképes tisztviselő. Megbeszélés előzetesen telefonon: 165-970.

Magyar-német gyors- és gépírónő

egy-két évi gyakorlattal, jó kézírással, azonnali belépésre **keresteink.** Ajánlatok „Keresztény 2502" jeligére **Blockner** hirdetőirodába, Városház-utca 10.

Perfekt angol levelező

évekig Londonban állásban, délelőtti **ÁLLÁST KERES.** Keresztény, jó német. Brunner István, Ráday-utca 41.

Gyümölcsfákat, díszfákat,

díszcserjéket, fenyőt, rózsát, stb. saját számlára átvevő kizárólagosjogú **képviselőket keres: Kolauch faiskola, Szeged.**

Budai bérvillát keresek

„Azonnali készpénz" jeligére PLOCKNER hirdetőbe, Városház-utca 10.

88%-ba eső

perfekt magyar-német gyors- és gépírónőt

keres budapesti iparvállalat

azonnalra. Ajánlatokat „Perfekt" jeligére Singer hirdetőirodába, Wesselényi-utca 35.

Érettségizett gyakornokot

lehetőleg autószakmában jártasat,

keresünk.

„Német nyelvtudás" jeligére Erdős hirdetőbe, Teréz-körút 35.

Várban, teljesen szeparált házrész

tetszés szerint **6 vagy 9** **nagyméretű szobával,**

fürdőszobákkal, előzőkkel november 1-re **kiadó.** Válaszok „Vár" jeligére **Tenzer hirdetőjébe, IV., Szervita-tér 8.**

Nagyvállalat keres

társadalombiztosítási és személyzeti ügyekben jártas

női- és férfi-munkaerőt

Csak keresztények ajánlkozzanak. „Nyugdíjas állás" jeligére **Tenzer hirdetőjében,** Szervita-tér 8.

3-4-5 szoba hallos,

erkélyes, **gyönyörű összkomfortos lakások,** központi fűtés, meleg vízzel KIADÓK. PANNONIA-UTCA 9.

10 RAKTÁRBAN
100 KÉSZITŐ
1000 BÚTORA

Universal

IRODABÚTORGYÁR VII., Wesselényi-utca 8

Amatőr

tangóharmonikások

közepes tudással is **jelentkezzenek:** VII., Cserhát-utca 14., III. emelet 20.

Mérlegképes

könyvelőt

őskeresztényt, középkorút **keres nagyvállalat.** Részletes curriculum vitaevel megirt ajánlatot „Administratio" jeligével a kiadóba.

Jómegjelenésű, intelligens, hosszabb belvárosi gyakorlattal rendelkező, őskeresztény

elárusítónőt

keres előkelő nőiruha-üzlet. Ajánlatokat „Idegenforgalom" jeligére Blockner hirdetőjébe, Városház-u. 10.

Jómegjelenésű, reprezentáló, keresztény, ügyes

textil-elárusítónőt

akik az úri és női divatáru-üzletben eladási gyakorlattal rendelkeznek, ajánlkozzanak **KLEIN ANTAL divatházában,** VII., Király-utca 45.

Megvásárolnám a Pester Lloyd régi évfolyamainak következő köteteit:

1856: július, augusztus, szeptember. **1873:** április, május, június. **1876:** július, augusztus, szeptember. **1883:** április, május, június. **1895:** október, november, december. **1899:** november, december. **1914:** július, augusztus. **1918:** szeptember, október, november. december **1919:** május, június, július. Ajánlatokat írásban: **Lauffer Tivadar antiquariuma,** IV., Váci-utca 11.

Mérlegképes könyvelő lehet!

Megtanulhatja részvénytársasági főkönyvelőnél. **Adómérleg. Revizió. Zárlati munkálatok. Könyvelés felfektetése.** Telefon délután 293-295. V., Pannonia-u. 58. f. 1.

Makarónipréstet

hidraulikusat, esetleg komplett tésztagyári berendezést vennék, vagy finanszíroznék üzemben levő **tésztagyárat.** Ajánlatokat „Tészta" jeligére **Blockner J.** hirdetőirodába, Városház-utca 10.

ÚJJÁALAKÍTOM FEHÉRNEMŰJÉT ÉS NYAKKENDŐJÉT,

művészi műtőmössel kiégett és molyrágta tárgyait. Készítek elsőrendű fehérneművarrást harisnyaszemszedést és monogramhímzést szolid árban. Munkáért készséggel házhoz megyek. **Szántó Ferencné, VII., Dob utca 66** (az Erzsébet-körút mellett).

Legmodernebb, használatlan

dióebédlő, folytonégő kályha

háromrészes fehérszekrény, olcsón eladó. Pestszentlőrinc, Lenkey-utca 33.

Taxikönyvelőt vegyen igénybe,

ha fix könyvelőre nincs szüksége. **Restanciáit feldolgozza; mérlegét, adómérlegét, adóvallomásait, statisztikáit elkészíti; revíziót gyakorol; főkönyvelői munkát végez a taxikönyvelő. Pengős taxa. Hivás: 293-295. Megkeresés: V., Pannónia-u. 58 f. 1.**

Stefánia-úti Viztoronynál, Eleonóra-utcában most épülő házban

két szoba hallos és egy szoba hallos

lakások augusztusra kiadók. Telefon 297-126.

Dolgozni szeretne

irodában, gyárban, üzletben, műhelyben vagy bárhol, bármilyen fizikai munkát is vállaló, komoly, megbízható, perfekt német, 43 éves tisztviselő. K. F., Bpest, XI., Liptó-u. 7/b. fd.

Luxuskutya-penzió

svábhegyi villában. **Szülőboxok,** tágas sétafutók. Prima ellátás, elhelyezés. Legeredményesebb szobatisztasági, fegyelmi, vizsla stb., idomitás **idomitómester által.** Állatorvosi felügyelet. Előkelő referenciák. Telefon 12—16 óráig 165-034, máskor 152-76. — **Telefonszámot feltétlen irjuk fel!**

Hatodfélezer éves városi kultúrát ástak fel Kis-Azsiában

Az ifjú Törökországban az utóbbi években nagy gondot és szeszegeket fordítottak régészeti kutatásokra. Különös érdeklődést látunk nemcsak a kalsszikus, fríg vagy hettita régiségek feltárása iránt, hanem őskori emlékeket is szép számban hoz felszínre a régészek ásója. Elég, ha az Ahlatlibelben, Pazarliban vagy Karaoglanban végzett ásatásokra utalunk. Legutóbb azonban *Garstang* professzor kutatásai a Merzin melletti Szukorova egy tumulusában oly rendkívüli eredményre vezettek, amely méltán ejti ámulatba a kutatókat. A mintegy 25 m magas tumulus tetején levő és a hettiták idejéből származó citadella alatt vagy 6 méter mélységben figyelemre méltó építészeti maradványokra bukkantak.

A világ legősibb városa

Az ásatások folyamán feltárt épületmaradványok meglepő látványt nyujtanak. A válaszfalak vastagsága meghaladja a 60 cm-t, míg a külső falak kétszer olyan vastagok. A kőalapzaton nyugvó külső védőfalak 1.60 méter vastagok és 2.5 méter magasak. E falak egyes kötömbjeiben nyilások láthatók, melyek ablakul vagy inkább lőrésül szolgáltak a nyilaikat kilövő várvédő katonáknak. A szobák legkisebbje is 4 méter hosszú. Az épületek fatetejének gerendái minden bizonnyal a Taurus akkori erdeiből kerültek ki. A szobák körül verandaszerű folyosók vannak, amelyek állítólag a katonaság befogadására szolgáltak. A bástyákon kémlelő tornyok voltak, a nyugati bástyafalakat nagyon megrongálta a mész. A városnak ezen a részén egy nagyobb külön épület van, mely valószínűleg a parancsnoké lehetett. Az épület udvarának közepén nagy sütőkemence látható, amelynek külső habitusa keleti típusra vall. Előkerültek még ingóságok is, sajnos, elég rossz állapotban, de azért könnyen megállapítható róluk, hogy a sütés-főzéshez szükséges edények, lábosok maradványai; találtak itt még őrlőköveket, színes festéssel díszített tálakat s így tovább.

Mindezekből világosan látható, hogy itt egy katonai és polgári életre berendezett városról van szó. A szakemberek szerint e város jóval régebbi, mint bármelyik ismert keleti civilizáció (például a Tell Halaf-i) és a *mezopotámiai predinasztikus* őskultúrákkal hozzák kapcsolatba. Számokban kifejezve, e városnak a keletkezése a Kr. e. 3600 évre tehető, ami azt jelenti, hogy amikor Egyiptom, Babilónia és Kréta kultúrája éppen keletkezőben volt, akkor a szukurovai tumulus városa virágkorát élte.

Az özönvíz hiteles történeti esemény?

Az őskori kultúrák idejének évszámokban való megállapítása egyike az ősrégészet legnehezebb feladatainak. A kiindulópont mindig az egyiptomi és babilóniai időszámítás, sajnos azonban ebben az esetben sincsenek a kutatók eredményei egymással összhangban. Így például Menesnek, az első fáraónak az uralkodását régebben az ötödik, sőt hatodik évezredbe helyezték (Brugsch és Lepsius), az újabb kutatók (így Scharf) inkább a 3000. évre teszik az I. dinasztia uralkodásának a kezdetét. Ugyanígy vagyunk Babilóniában is; a sumérek feljegyzései visszanyúlnak egészen a negyedik évezredbe. Ennek és az utóbbi évek nagyszabású ásatásainak ellenére, mégis elterjedt vélemények az időszámítás tekintetében. Így Wolley az úr-i sírrétegek kezdetét 3500-ban határozza meg, ugyanígy vélekedik Langdon is a kis-i legrégibb rétegekről. Mások viszont leszállítják e rétegek korát vagy ezer évvel.

Látjuk tehát, hogy bizonyosságról az időszámításban nem beszélhetünk még a keleti őskultúráknál sem. Az ennél régebbi rétegeknél pedig csak a viszonylagos kort határozhatjuk meg (relatív kronológia) hozzávetőleges becslés segítségével. Minél régebbi rétegekben járunk, annál bizonytalanabb az időmeghatározás lehetősége. A legrégibb paleolit rétegeknél bizony 10.000 éves eltérések is elég gyakran előfordulnak a régészek becsléseiben. Nagy nehézségekbe ütközik az európai neolitikus kori kultúrák idejének megállapítása is, mert ezek is az egyiptomi és babilóniai kultúrákhoz igazodhatnak csak. Itt azonban legfeljebb 1000 éves véleménykülönbségekről lehet szó a régészek között, ami tulajdonképen nem is sok idő az anyagi kultúrjavak fejlődésének történetében.

A Kisben és Urban végzett ásatások tudvalevőleg érdekes eredményeket tártak fel. Urban ugyanis hatalmas 3.5 méter vastag iszaprétegre bukkantak, amely egy hosszabb ideig tartó, nagy áradásnak lehet csak a bizonysága. Kisben pedig az egyik rétegben vízszintesen fekvő halakra akadtak. Itt is az egyetlen elfogadható magyarázat csak az elehet, hogy Mezopotámiában nagymérvű vízáradás zúgható végig. Ezt a kézzelfogható árvízkatasztrófát újabban mindjobban kezdik a *bibliai özönvízzel* kapcsolatba hozni. Természetesen sokan tagadják ennek a lehetőségét, főleg azok, akik nem voltak jelen az ásatásoknál, de Langdon, az ásatások vezetője, kijelentette, hogy *az özönvíz* most már kétségen kívül álló *hiteles történeti esemény.* Persze az évszámot ő sem tudja pontosan megmondani, de mégis a 3400—3200 évek közé teszi az özönvíz idejét. A valóság, úgy látszik, valahol a IV. évezred elején lesz keresendő.

Meg kell még jegyezni azt is, hogy Urban a vízözön iszapja alatt még egy 2.5 méteres réteg volt, ahol téglából készült lakóházakat és agyagtapaszos nádkunyhókat leltek. Ebből a rétegből még tűzkőszerszámok, kézimalomkövek és terakotta szobrocskák kerültek elő, valamint szép festett edények maradványai. Ezt a többszínű kerámiát a régészek a közeli *El Ubeid*ben, *Eridu*ban, *Urukban* és a Kis melletti *Dzsemdet Naszr*ban előkerült neolitkori edénymaradványokkal hozzák kapcsolatba. A most feltárt őskori város legmélyebb rétege (XVI.; 11.5 méter) állítólag ezekkel az ősi mezopotámiai kulturákkal mutat feltünő megegyezést. Ha tehát bebizonyosodik e kulturákkal való egyidejűsége, akkor a szukurovai akropolis romjaiban egy *özönvízelőtti város* maradványait fogjuk megcsodálhatni.

(S. D.)

Hol vannak a magyar tengeri hajók?

A Tengerészeti Hivatal a magyar tengeri kereskedelmi hajókról az alábbi helyzetjelentést közli:

Csárda gőzös 30-án indult Argentinából európai rendeltetéssel. Címe: c/o Craggs & Co. 4. Lloyd's Avenue, London E. C. 3. — *Csikós* gőzös 30-án indult Cardiffből Alexandriába. Címe: c/o Royal Hungarian Consulat General, Alexandria P. O. B. 72. — *Kelet* gőzös útban Rosarióból Bergenbe. Címe: c/o J. Grieg & Co. Bergen (Norvégia). — *Turul* gőzös Hongkong és Borneo között hajózik. Címe: c/o Far East Shipping Co., Hongkong. — *Szt. Gellért* gőzös útban Dakarból Rosarióba. Címe: c/o Transatlantica Soc. An., 222 Corrientes Buenos Aires. — *Duna* gőzös átépítési munkálatokat végez az óbudai hajógyárban. Címe: Duna-Tengerhajózási Rt. Budapest, Mária Valéria-utca 11. — *Budapest* motoroshajó tegnap indult Belgrádból Budapest felé, ahova VII. hó 3-án esedékes. Címe: Duna-Tengerhajózási Rt. Budapest, Mária Valéria-utca 11. — *Szeged* motoroshajó tegnap volt esedékes Port Saidba. Címe: c/o Shipping, Chartering Co. 16 Rue Homor, Pireus. — *Tisza* motoroshajó tegnap hajnalban indult Budapestről levantei útjára. Címe: c/o MFTR Agenzia, Braila. — *Kassa* motoroshajó a Ganz-gyárban felszerelés alatt.

Galgamácsán a kisleányok nyáron kapálnak, télen rajzolnak

Galgamácsa, július hó

Olvasókönyvbe való ábra — ilyen a magyar falu! Szelíd lankás a vidék, kis patak a falu közepében, sikongó pucér gyerekekkel, tisztára meszelt takaros házak, virágos kertek, az udvaron aprójószág kárál, az istállókban tehén bőg, még napszámos embernek is helyes, rendes háza, ügyes kis kertje van itt Mácsán. Az a sok nyomorúság, amihez szinte már hozzászokott az ember, sehol. Igaz, hogy keményen dolgozik a falu. A népe rendkívül értelmes, céltudatos, tisztafejű, *a birtokviszonyok nagyon egészségesek.* Csupa kisgazdaság. *Öt holdtól húsz, harminc, negyven holdig.* De negyvenholdas gazda már csak mutatóba akad itt.

A belső házban, ahova csak benéz az ember, magasra tornyozott ágyak, dagadó párnákkal megvetve. A nyomorúság szaga, ez a csontigható, savanyú szag nem fertőzi meg a levegőt.

És aztán — kevés helyen látni ilyen tisztára mosdatott, egészséges, helyes kis kölyköket. Ami pedig a kisleányokat illeti... a galgamácsi leánygyerekek valami egész különlegesen okosak és szépek. Igaz, hogy foglalkoznak is velük eleget és az is igaz, hogy vág az eszük, mint a borotva és csíp a nyelvük, mint a darázs. — ha kell.

De Mácsa legfőbb nevezetessége: sehol az országban, egyetlen egy faluban sincs annyi tehetséges kislány, akik úgy tudnának rajzolni, mint itt.

Vasárnapon rajzol Margit

Vankó Margitéknál a nyárikonyha szőlővel befuttatott lugasa alatt ülünk Vankó Margit édesanyjával és az öregszülével. Benn a házban nagy az izgalom, *Margit öltözik a vasárnapi misére.* A mácsai templomozás pedig a legfontosabb esemény a falu életében.

Az öregmama szájában csak egy fog világít. Az öregmama túl lehet már jól a hetvenen, de azt mondják, hogy még árkot is ugrik, ha kell.

— Jaaaj — mindig ilyen jajgatással kezdi — hát a rajzokat akoarja? Jó rajzos kis laany a Maargit, vasaárnap csak beléhasal, úgy rajzolja.

Palócosan beszélnek, sok mély a-val. Vankóné eleinte szerénykedik, hogy hát nincs most már itt semmi, nem tud a Margit rajzolni, mert nagy dologidőben vannak. De azért csak bemegy és kihoz két rajzlapot.

Uram Isten, milyen kedves! Színes, mint a madár tolla, jóízű, mint a piros alma. Primitív vonalak, de szinte raffináltan egyszerűek. Menynyi mozdulat, kifejezés, humor, sőt gúny a képben.

Ablak alatt mulatnak a lányok — ez a címe az egyiknek.

Házeresze alatt, lócákon üldögélnek, karikába táncolnak, beszélgetnek, mulatnak a fiatalok. És nemcsak a mácsai talitarka, gyönyörű népviselet, de a mácsai magyar paraszt jellegzetes arcvonása is ott a képen. A legédesebb talán egy szemmelláthatóan, hogyismondjam... *középkorú* asszony, aki igen-igen édesdeden felmosolyog tánc közben a legényre. Egy leány pedig, valami ősi mozdulattal a két kezénél fogva húzza táncba a legényt.

— Aszongya neki: jöszte, gyeride — mondja az öregmama.

Vankó Margit tizenhatéves és *most egy esztendeje csak,* hogy ceruza van a kezében.

Kapáláskor nincs művészet

Katóék házát is megcsudálom. De takaros, de tiszta. *Pedig napszámosemberek, földjük nincsen,* mert az öregek még nem adták ki kézből a földet. Amikor Katóék megházasodtak, annyit tudtak, hogy a házat felépíthették. És itt, ebben a házban látom Galgamácsa csudáját, ahová már nem tellett tégla, ott ideiglenesen kipótolják a falat sövénnyel. *Megfonják.* Még a szerszámos kamarában is olyan rend van, hogy megirígyli az ember. Honnan veszik ezt az energiát, ezt a rendszeretetet?

És a tisztaszoba fiókos szekrényében gondosan összegöngyölgetve, tiszta ruhával beborítva a *plisszézett* szoknyák. Amiket minden asszony maga készít magának és a lányának. És amibe csak *állni lehet, ülni nem.*

A jó rajzos *Katók* Pöse tizenhatéves szép nagy lány, de neki csak a hírét hallom, hogy milyen szépet rajzol, egyetlen egy rajza sincs itthon, *mind szétosztogatta.* Falukutatók, néprajzosok vitték el, most pedig, kapáláskor Pöse nem áldoz a művészkedésnek.

Pöse tizennégy szoknyája

Pöse különben ott áll a szoba közepén, ünnepi díszben.

Csak a Jóisten a megmondhatója, amikor annyira felkapták, ismerik a matyó, a kalocsai és még nem tudom hány népviseletet, a galgamácsairól eddig miért feledkeztek meg?

Apróra szedem Pösét, mi van rajta! Tenyérnyi széles virágos damasztszalag a *bukor* a feje tetején. Egyszínű, harsány szalagból hamis *copf.* Négy sor *galúris* a nyakán, elől érmecske, hátul megint más szalag csokorra kötve. Fehér *feling,* széles fehér hímzésfodorral, színes virágos *pruszlik,* feketeselyem *kötény,* a közepibe nagy szalagcsokorral és aztán, *a híres mácsai apróraszedett szoknya,* lilaposztó, fekete bársonnyal körülszegve, piros, sárga, fehér, zöld, apró, kézelhímzett selyemvirágok benne. Alatta *egy* kék, négy fehér alsószoknya, az is apróra berakva. Színes pamuthárisnya és a félcipőben *zsugoringa* cipőfűző helyett.

— Hány szoknyád van, Pöse?

— Hát — tizenegy ünneplő. Meg három új, még nincs kész. És öt kötény. És a hétköznapra való szoknyák. És az alsók.

Óriási dobozban egész divatkereskedésre való szalag. Úgy nézem lehet vagy kétszázötven öngő árú ruha egy ilyen ünneplőbe öltözött lányon.

Katók Pöse apjának nincstelen részes aratónak a leánya.

Tóth Rózsi és a perspektíva

Tóth Rózsi nagygazdának a lánya. Lehet vagy 25 holdjuk Nagyhenek, lovak. Az apjának minden mozdulata, nyugodtsága, biztonsága mutatja: *tudja, hogy valaki a faluban.*

Tóth Rózsi egyetlen gyerek. Tizenhatéves, pirospozsgás, erős, majd kicsattan. Lila atlaszselyem a *trincikéje* — ez a neve a pruszliknak — csak úgy világít a sok színes selyem.

Megpróbálom kivenni belőle: *mióta rajzol, miért rajzol, hogy jött a gondolatra,* — de csak mosolyog. Csillog a foga, egy-egy félszóval elüti a választ, olyan nyugodtan, természetes neki, hogy rajzoln szokott, *mert neki úgy jön,* mi köze ehhez idegen embernek?

Tóth Rózsi szintén mácsai lányokat rajzol. *Sétálnak a faluban. Viszik aratáskor a koszorút. Táncolnak a lakodalomban, Vőlegénytánc,* — ez a címe a négy rajznak, szépen, rendesen, tiszta gyerekbetűkkel a rajzlap sarkába odakanyarítva.

És itt az ő rajzain veszem észre, hogy miért olyan meglepőek és művésziek ezek a mácsai kislányrajzok.

Az alakok nem egymás hegyén-hátán, *van bennük perspektíva.* De ez olyan önkénytelen és olyan természetes, hogy az ember észre sem veszi.

Tóth Rózsi mondja, hogy *Dudás Juló* és a jó nótás *Fóthi* Annus is szépen rajzolnak.

Nagy Ferencné, Rácz Veronika

Nagy Ferencéknél vagyok. Nyugalmazott vasutas, cseréptetős szép téglaházuk van, a lakásuk egészen városias, nagyon jó bútor, nem földes, padlós szobák, gyönyörű modern tűzhely, csengő a kapuban.

Nagy Ferencné, *Rácz* Veronika már városi ruhát visel, tehetős asszony, de a sajátjukon bizony ő maga kapál.

Talán ő a legérdekesebb. *Negyvenkét éves, komoly, érett asszony és a leggyönyörűbb, legszínesebb, legérdekesebb rajzai neki vannak.*

Könyvbe is kerül Rácz Veronika sok rajza. ő is mint a mácsai rajzos lányok, *a falusi élettel, lakodalommal, aratással, templomozással, búcsújárással foglalkozik rajzban.*

És nála tünik fel először, hogy *kalapos embert, az intelligenciának egyetlen egy tagját,* — a naturalisztikusan részletező rajzokon, ahol a cigánynak más típusú arca van, mint a mácsaiaknak, — mondom, úgynevezett kalapos embert egyetlen *egy rajzon sem találtam.*

A mácsai templomban a féltizes, *szagos misére* harangoznak. Kinn a domboldalon a legények és lassankint jönnek, szállingóznak asszonyok, leányok.

Benn a vídám kis templomban szól az orgona, az öreg kántor reszketősen rákezd az énekre. Jobbra az öregemberek, balra az öreg asszonyok ülnek a padokban. Csupa fekete és fekete, ameddig az ember szeme ellát. Legelől, az oltárnál térden a leányok, baloldalt, templomhosszat *végigtérdelik* a menyecskék a pádimentumot.

Egy csöpp kislányt hoz be az édesanyja, a kislánynak mintha átlátszó tearózsalevél lenne a szoknyája. Valami csuda könnyű rózsaszín selyemből van. Rajta is van vagy hat szoknya.

Rátartian, rengő-ringó szoknyákkal módos menyecske kopog előre a templomban.

Az öregebbrendű asszonyok — úgy harmincon felül, — már mind feketében vannak. Igaz, hogy ez a fekete igen kacér viselet, mert a szoknya földje apró színes virággal kihímezve, a nehéz selyem fejkendő alatt fehér, slingelt kiskendő, aminek a széle — lásd legújabb párisi divat — mindenünnen kikandikál és a fekete szoknya alól cseresznyevörös alsószoknya kivánkozik a napvilágra.

Igaza van a sok mácsai rajzos kislánynak, amikor ezeket megrajzolja.

Amikor vége a misének és kiözönlik a sok fehérnép a júliusi napfényre, egyszerre lobot vet a sok színes selyem.

Az öregasszonyok koszorújában, csupa fekete varjú között az egyik öregszüle keservesen sóhajtja:

— Csak azt szeretném, ha olyan malom vóna, hogy mégegyszer tizenhatévesre őröljön...

Izsáky Margit

Bartholomeidesz Adél néni

Rozsnyón leleplezik a »Magyar hiszekegy« írójának emléktábláját

Régi ujságok úgy szokták kezdeni: „Ritka ünnepe lesz városunknak..." Valóban ilyen ritka ünnepe lesz Rozsnyónak július 4-én és a rákövetkező napokban, mert a nemes magyar város visszacsatolásának örömére ekkor gyűlnek ott össze azok az idők könyörtelen folyásában mamákká, sőt nagymamákká élemedett „kislányok", akik valamikor a nagyhírű rozsnyói evangélikus leánynevelő intézet padjaiban szedték magukba az életre való tudományt. Ezt a felvidékszerte nagyratartott intézetet 1884-ben az érdemes emlékezetű *Czékus* István evangélikus püspök alapította s halála után *Terray* Gyula gömöri egyházkerületi főesperes fejlesztette tovább buzgósággal és szerencsével. Büszke volt az a szülő, akinek lánya ebben az előkelő, bár anyagiakban nem éppen gazdag intézetben nevelkedhetett. Szegény papok, áldozatoslelkű hívők és egy-egy protestáns nagyúr adományaiból tartotta fenn magát az intézet, de azért többet tudott adni, mint némelyik gazdag alapítású iskola, melyben talán különb fogások kerültek az internátusi ebédlő asztalára. Ebben az intézetben lélek volt, nemzeti munkára nevelő erős szellem, puritán erkölcsök, ősi hagyományok tisztelete és minden okos, modern gondolathoz való szép igazodás.

Adél néni, az intézet őrangyala

Nagy fájdalma volt nemcsak Rozsnyó lakosságának, hanem az egész gömöri egyházkerület magyarságának, hogy ezt a jeles intézetet a csehek becsukták. A „sajómenti Athén" — ahogy Rozsnyót nevezni szokták — elvesztette egyik szépművű oszlopát. Némán, mogorván és dacosan állt azóta a leánynevelő intézet tömör épülete, nem hallatszott víg leánykacagás egykor muskátlis ablakaiból, nem jelent meg az utcán az üde lányok színvetderítő „corpus"-a, hogy kiránduljon Krasznahorka várába vagy az aggteleki és dobsinai barlangba, a csodálatos szádellői völgybe vagy a Pozsálló szellős ormaira. Szétszéledt az intézet tanári kara is, ki-ki hazament szűkebb pátriájába vagy Budapestre, de legnehezebb szívvel vett búcsút az öreg falaktól az intézet igazgatónője, *Bartholomeidesz* Adél.

A szigorú *Adél néni* volt ennek az intézetnek őrálló szelleme, mozgató motorja, hagyományainak vigyázója, nevelési irányának bölcs meghatározója. Az ő lelkét tükrözte vissza a pedáns rend, a tantermekben és folyosókon uralkodó jóillatú tisztaság, az angol nevelő-intézetekre emlékeztető halk és mégis vidám úri tónus, a tanerők és tanítványok közti közvetlenség, a tudásra való, kényszer nélküli törekvés. Az a néhány pajkos leányzó, ki a szomszédos gimnázium résein keresztül a nyolcadikosokkal levelet váltott, Adél néni szigorúságát talán megsínylette, de ma már ezek is hálával emlékeznek vissza Adél nénire, mert amit tőle évek folyamán oktatásban, nevelésben, tanácsban kaptak, az *jó útravaló* volt.

Adél néni huszonhét éven át igazgatta a rozsnyói leánynevelő intézetet. Előzőleg Kolozsvárott működött vagy hat évig, majd az asszódi, internátussal kapcsolatos polgári leányiskola választotta meg jó híre alapján igazgatónőnek. Mindenütt szerették a kistermetű Adél nénit, mert erélye, különös nagy okossága, munkás, hazafias lelkülete és fáradhatatlan munkabírása sehol sem maradt szembetűnő eredmény nélkül. A folytonos munka tartotta meg frissességében mind a mai napig. Mert Adél néni *most nyolcvanéves.*

Pesten él. Nyugdíjban van, de nem nyugdíjas lelkület. Afféle kedves szép lélek, aki még most is tevékenyen járkel szüntelen, ott van minden hazafias ünnepélyen, minden érdekesebb tudományos felolvasáson, művészeti kiállításon s a Kisfaludy-társaság ülésein. Ráncos kis arcáról soha el nem tűnik a harmónikus lelkek vonzó mosolya. Miután pedig azt tartja, hogy tökéletes életet csak úgy élhetünk, ha állandó érintkezésben vagyunk a természettel, szorgalmasan túristáskodik, télen is felmegy a Svábhegyre, amíg az Irottkő volt csonka országunk legmagasabb pontja, azt is megnézte, általában minden nyáron elmegy valahova, szép vidékre, gyalogol nagyokat s be nem telik a természet soha ki nem fogyó, örök gyönyörűségével. Csodálatos test, csodálatos lélek.

Magyar imádság

A rozsnyói találkozóra Adél néni öreg szemmel egy saját tervezésű, magyaros, madeira-oltárterítőt készített a rozsnyói evangélikus templomnak. Mert ez a ritkaképességű öreg hölgy a kézimunkának is elismert művésze. Olyan finom csipkéket varr, hogy a halasi csipke sem sokkal különb. Ennek az oltárterítőnek átadása és Adél néni nyolcvan esztendejének ünneplése lesz a rozsnyói találkozó fénypontja. A díszközgyűlésen természetesen Adél néni mondja az ünnepi szónoklatot. Az egykori tanítványok alapítványt is létesítenek Adél néni nevére, az intézet magyarul legjobban tudó, idegenajkú tanulóinak jutalmazására. Másik szép momentuma lesz az ünnepségnek, hogy az Emosz rendezésében emléktáblát helyeznek az iskola falába, *Papváry* Elemérné, *Sziklay* Szerénának, a „Magyar hiszekegy" írójának emlékezetére. Papváryné ugyanis szintén az intézet növendékei közé tartozott. A rozsnyói temetőben még ma is áll Papváryné nagyatyjának, a költői lelkű *Sziklay* Edének, nemes Gömör vármegye főfiskálisának és az Andrássy-család ügyészének síremléke, melyre maga Sziklay készítette ezeket az ódoncsengésű, szép disztichonokat:

Éltem s mily pályát a végzet nyujta, betöltém.
Voltam ügyész, polgár, egyháztag, tisztviselő, férj,
Gyermekeim nevelője, javak gazdája az aggság
Gyengülő koráig, mindenkor boldog, elégült,
Istenben bízó, léptenkint áldva kegyétől.

A rozsnyói növendékek még megkoszorúzzák az ottani hősök emléktábláját, *Czékus* István püspöknek és az intézet néhai tanárainak sírdombját, kirándulnak Krasznahorka várába s különböző ünnepségeket tartanak, de minden ünneplés középpontján mégis csak a szerény, kis Adél néni fog állni, aki törhetetlenül bízott mindig abban, hogy még visszakerül régi iskolájába s íme, reménye nem is maradt teljesületlen.

P. K.

Rácz Vera

Grafikus

l.

A Pesti Városháza

1934. 12. 7. 23. l.

A) *Német eljárás.*

Viktor Meyer a mustárgázt 1886-ban thiodiglykolból és sósavból állította elő:

$(HO-CH_2-CH_2)_2S + 2HCl \rightarrow 2H_2O + (Cl-CH_2-CH_2)_2S$

országban a harcgázok belföldi gyártásának alapfeltétele a klórgyártás kifejlesztése és nyersanyagának, a konyhasónak biztosítása.

Jóval kisebb a *kénsav* jelentősége a harcgázok gyártásban. Természetesen mint fontos vegyi nagyipari termék szerephez jut az alapanyagok gyártásában. A *kénnek* a mustárgáz előállításánál van szerepe, éspedig — mint később látni fogjuk — az u. n. német eljárásnál nátriumszulfid, az „entente"-eljárásoknál pedig elemi kén formájában.

A *szén*, illetőleg a generátortüzeléssel belőle előállított szénmonoxid a phosgengyártás fontos nyersanyaga. A kőszénkátrány lepárlási termékei közül a benzolnak, ill. a belőle gyártott anilinnek és diphenylaminnak a clark, ill. az adamsit gyártásában, a phenolnak a pikrinsav, ill. a belőle előállított chlorpikrin gyártásában van szerepe.

Az arzénércekből lángkemencében való pörkölés útján készül az arzéntrioxid, amely az összes arzéntartalmú harcgázok nélkülözhetetlen nyersanyaga.

A szervetlen vegyi nagyipar termékei közül — a felsoroltakon kívül — a salétromsav, ill. nátriumnitrit a chlorpikrin, ill. a clark, a bróm a bromaceton, az alkáliák közül a nátronlúg és a szóda az arzéntartalmú harcgázok, a kalciumkarbid a lewisit, a nátriumcianid pedig a clark II. gyártásában, illetve az ezek gyártásához felhasznált alapanyagok előállításában jut szerephez.

A szerves vegyészeti ipar legfontosabb gyártmánya alkohol, mint a mustárgáz gyártásának nyersanyaga. az alkohol, mint a mustárgáz gyártásának nyersanyaga. Az äthyldichlorarsin előállításához szükséges äthylchlorid is alkoholból készül.

A falepárlás termékei közül a methylalkohol a peranyag és a methyldichlorasrin, az aceton a brómaceton, az ecetsav pedig a chloracetophenon gyártásának nyersanyagai.

β,β'-dichlordiäthylsulfid (mustárgáz).

HÍREK

Égi pincér

Már megvacsoráztam, de még korai lett volna a lefekvés. Bementem egy büfébe, csupán egy falatra. Ékteles halak feküdtek a kenyéren és kaviárszemek villogtak a szendvicsen. Megállapodtam magamban a kaviáros szendvics mellett és kerestem a negyven fillért a zsebemben.

Ekkor lépett hozzám a pincér. Süllyedt talpú, öregedő bácsi volt. Köszönt. Malacmájat ajánlott. Olyan jóságosan kínált, hogy nem lehetett neki ellenállni. Malacmájat rendeltem. Ajánlott hozzá paprikasalátát. Ezt is rendeltem.

Sietve rohant az étellel és boldogan vigyorgott. Vizért rohant. Aztán kanalat tett tányérom mellé. Semmi szükség sem volt rá, de előzékenységében még külön szalvétát is szerzett. Nem tudtam, mire magyarázzam nagy igyekezetét. Mért akar érdemeket szerezni éppen nálam.

De a pincér nem szüntette meg udvariasságát. Sótartót hozott, majd külön paprikaszórót, végül fogpiszkálót. Minden tárgyat külön, hogy sokat szerepelhessen. A többi vendéget elhanyagolta. A hatalmas sótartó bámészan meredt rám, mintha azt könyörögte volna, hogy használjam őt is. Mikor megsóztam a malacmájat, a pincér a paprikát is közelebb tolta kezemhez. Meg is paprikáztam. Vitriol és ördögvér lehetett a paprikában, égetett, majdnem ordítottam.

— Csupa vitamin, tisztelt úr — előzékenykedett.

Én is vigyorgóra fogtam a dolgot. Ennyi jóságot és udvariasságot nem lehet gorombán visszautasítani. Ujra elém tette a paprikaszórót, valósággal nógatott: paprikázzam meg a májat, ha már egyszer annyira izlik a paprika. Izzadni kezdtem.

Az én pincérem angyali mosollyal bánult és meghintettem a malacmájat újra. Tányérom vörös lett a sok paprikától. A pincér határozottan meg volt elégedve. Örült, hogy igénybe veszik, méltányolják szolgálatait. Tekintetével folyton a tulajdonost kereste, hadd lássa, milyen fontos ember lett ő ebben a büfében.

Később már terrorizálni kezdett készségével és szorgalmával. Borsot hozott és dicsérte, szabad használatot, korlátlan borshintést engedélyezett ebben a borstalan világban. Megborsoztam a májat. Égett a nyelvem, mint egy fáklya. Vizet ittam.

Már fulladoztam a jóllakottságtól. Erre túróscsuszát ajánlott. Megsugta, hogy csak a jobb vendégeknek szolgálják ki. Ehhez újabb sót szerzett.

— Finom őrlés — ajánlgatta és kényetlen voltam megsózni a csuszát. Már azt hittem, hogy gunyolódik. De ez mégsem lehet. Hiszen nyilván családos ember, jobb ember lehet, talán nem is fogadná el a borravalót. Lehet, hogy érettségizett, talán doktor úr, csak a körülmények sodorták a büfébe pincérnek. Esetleg orosz nagyherceg.

Szorgalmasan szállította a vizet. Mintha a levegőből csapolta volna, olyan fürgén érkezett az újabb és újabb poharakkal. Udvariatlanság lett volna visszautasítani a vizét, olyan tisztelettel tette elém.

Amikor végül félhalott lettem az újabb vacsorától, gyorsan kigondoltam magamban a mondókát, melyet az esetben mondok neki, ha esetleg megsértődik a borravaló miatt.

De erre nem került sor. Az én pincérem elfogadta a borravalót. Igaz, nagyon megérdemelte.

Taxiba vonszoltam magam. Majd szétpukkadtam a dupla vacsorától. Ájuldozva estem az ágyba, altatókkal aludtam el. Rémes álmokat láttam. Álmomban a pincér megjelent előttem, friss, puha szárnyai nőttek és felhők csavarogtak a lába alatt. Haja szőke lett álmomban és arca rózsaszínű. Lázálmomból felriadtam. Úgy láttam egy pillanatra, hogy az égi pincér szárnyakkal ott áll ágyam mellett és sós malacmájat tart a kezében.

Paprikát, borsot és tíz pohár vizet...

Baráth Ferenc

— **A kolozsvári hivatásszervezet a hadbavonultakért.** *(Kolozsvári tudósítónktól)* A kolozsvári hivatásszervezet vezetősége egyhangú lelkesedéssel kimondotta, hogy augusztus 1-től kezdve a szervezet tagjai *havonta kétórai keresetüket hadbavonult munkástársaik segélyezésére ajánlják fel.* Az ülésen a továbbiakban beszámoltak azokról az eredményekről, amelyeket a szervezet tagjai részére kivívott.

— **Ifjúsági vezetőképzőtanfolyam Makón.** *(Makói tudósítónktól.)* Kétszáztíz levente érkezett ide Szentesről, Csongrádról, Hódmezővásárhelyről, Jánoshalmáról és Dunavecséről, hogy résztvegyenek a MAK sportpályáján dr. *Tiborc* Lajos *szegedi* piarista paptanár vezetésével megindúló ifjúsági vezetőképző-tanfolyamon. Nagyszámmal vesznek részt a tanfolyamon a makói leventék is. A rádió *lemezre vette fel a leventetábor életét.*

— **Csak a rendőrségen józanodott ki.** *Nagy* József portás ellen az ügyészség sikkasztás miatt vádat emelt, mert munkaadójától 1357 pengőt elsikkasztott és az összeg nagyrészét *elmulatta.* A vádlottra az hívta fel a detektívek figyelmét, hogy a vásárcsarnok közelében levő vendéglőben egyre-másra hozatta az italokat, *mindenkinek fizetett és szórta a százasokat.* A büntetőtörvényszéken tartott szombati tárgyaláson *Nagy* József beismerte a sikkasztást. Védekezése szerint annyira ittas volt a sikkasztás elkövetésekor is, hogy *csak a rendőrségen józanodott ki.* A bíróság Nagy Józsefet *jogerősen öthónapi fogházra* ítélte.

— **A hadbavonultak hozzátartozói arcképes igazolványt kapnak Kolozsvárott.** *(Kolozsvári tudósítónktól.)* Kolozsvár város vezetősége megkezdte azoknak az arcképes igazolványoknak és jelvényeknek a kiosztását, amelyekkel a hadbavonultak hozzátartozóit ellátja, hogy *különféle előnyökhöz és ügyük gyorsabb elintézéséhez juttathassa őket.*

— **A magyar evangélikusok a finn hadiárvákért.** Helsinkii jelentés szerint *Molnár* lelkész *300.000 finn márkát* adott át az illetékes hatóságoknak a finn hadiárvák részére a magyarországi evangelikusok adományaként.

— **Hirtelen halál.** *Szöllősy* János 56 éves nyomdai osztályvezető budapesti munkahelyén, Rökk Szilárd uccza 4. alatt hirtelen rosszul lett és szívszélhüdésben meghalt.

— **A Donausender magyar vonatkozású műsoradásai.** A német Donau rádióállomás augusztus 2. és 8. között naponta 23 órától 23.15 óráig magyar vonatkozású előadássorozatot iktat műsorába. Baldur von Schirach birodalmi helytartó nevében *Blaschke* polgármester, Bécs városának kultúrtanácsnoka beszél. Különös érdeklődésre tarthat számot *Lehár* Ferenc előadása ifjúságáról, *Kroll* dr., a bécsi világkereskedelmi iskola rektora, *Lejene* egyetemi tanár, dr. *Rosenberger* és *Heinrichsbauer*, a Délkeleteurópai Társaság főtitkára Bécs és Magyarország kölcsönös kapcsolatairól tartanak érdekes előadásokat. Bécsben élő honfitársaink tudósításokat adnak a Collegium Hungaricumról, a magyar kolóniáról. Beszélgetést közvetítenek *Réthy* Eszter operaénekesnővel és a *Végh Vonósnégyes* tagjaival. A leadások a 325.4 és 338.6 méteres hullámhosszakon hallhatók.

— **A szódavíz és az ecet ára.** A közellátási miniszter Budapest területén a *szikvíz* gyári eladási árát viszonteladók részére *egyliteres palackonként 18*, félliteres palackonként 9 és piccolópalackonként 7 fillérben állapította meg. Másik rendeletében a 10 százalékos (hydrátos) *szeszecet* legmagasabb fogyasztói árát *literenként 83 fillérben* szabta meg.

— **Megrendszabályozzák az argentinai lapvállalatokat.** Az argentinai hatóságok intézkedése értelmében az argentinai rádión csak *argentinai hírszolgálati irodák és lapok hirányagát* lehet továbbítani. Csak olyan vállalatok számítanak argentinainak, amelyeknek tulajdonosai és főrészvényesei *az ország határain belül lakó, argentinai állampolgárok.* Naturalizált állampolgárok csak abban az esetben lehetnek lap- és hírszolgálati irodák tulajdonosai, ha már tíz éve argentínai állampolgárok. *(NST)*

— **Olcsó, jó és tápláló ételfélék, egytálételek és gyümölcsös tészták készítését, továbbá zöldfőzelékek helyes eltevésének módját mutatják be az Elektromos Müvek Eskü-úti villamos konyhájának főzőelőadásain. Előadások: hétfőn, csütörtökön és pénteken d. e. 10 órakor, továbbá szerdán d. u. 5 órakor. Részvétel díjtalan.**

— **A magyar és német kormánybizottságok** az utóbbi hetekben tartották meg Budapesten szokásos évi ülésüket a magyar-német gazdasági kapcsolatok szabályozása céljából.

— **25 százalékos tüzelőanyagmegtakarítás.** *(Kolozsvári tudósítónktól.)* Az ipari tanfolyamok országos vezetőségének irányításával Kolozsváron *kályhás átképző tanfolyamot* rendeznek. A kéthetes tanfolyam résztvevői sikeres vizsgájuk után *mestervizsgai képesítést* kapnak. A tanfolyam valósággal forradalmosítja az erdélyi fütés szokásos módszerét, mert az új eljárással 25 százalékos famegtakarítást lehet elérni.

— **70 év körüli, beszélni nem tudó férfit találtak** a Szombathely közelében fekvő Zanati mezőkön — *mint tudósítónk jelenti.* — Földmívelők eszméletlen, elcsigázott állapotban bukkantak rá s beszállították a szombathelyi közkórházba. Igazoló iratot nem találtak nála s magáhoztérése után jelekkel igyekezett megértetni magát, mert beszélni nem tud. Annyira el volt csigázva, hogy a hatóságok véleménye szerint *nagyon messziről vándorolt* Szombathelyig. Hozzátartozóit országszerte keresik.

— **Felfüggesztették három ügyvéd gyakorlatát.** A budapesti ügyvédi kamara *Fuchs* Jenő, *Sugár* Ferenc és *Márki* Gyula budapesti ügyvédek gyakorlatát a fegyelmi ügyükben hozandó érdemi határozat jogerőre emelkedéséig *felfüggesztette.*

— **Bereg megye új alispánja.** A belügyminiszter *Tatár* Géza biharnagybajomi főszolgabírót nevezte ki Bereg vármegye alispánjává.

— **A hadbavonultak gyermekeinek felvétele az ovodákba és napközi otthonokba.** A belügyminiszter elrendelte, hogy a hadbavonultak kellő felügyeletben nem részesülő gyermekeit okvetlen vegyék fel *az ovodákba, napközi otthonokba,* még akkor is, *ha nem töltötték be harmadik életévüket.*

— **Tűzvész egy török faluban.** Kiadat török faluban, Karabuk közelében heves tűz ütött ki. *Harminc ház — közöttük egy mecset — a tűzvész martaléka lett.* Sokan *hajléktalanná váltak. (MTI)*

— **Gyomot irt és gyógynövényt gyüjt a protektorátus diáksága.** A diáksággot a protektorátusban is a népélelmezés és a mezőgazdaság szolgálatába állították a nyári szünidőben. Az egyik főiskola diáksága nem kevesebb, mint *12.000 munkaórát fordított gyomirtásra.* Prerau környékén a tanulók nem kevesebb, mint *negyvenféle gyógynövényt gyüjtöttek.* Az iskolásgyermekek szorgalmas gyüjtésükben néha túlságba mentek, úgyhogy például *a prágai közparkokban* figyelmeztető táblákat kellett kitenni, hogy ott *tilos a növénygyüjtés.*

— **Árdrágításért héthónapi börtönre** ítélte a nagykanizsai uzsorabíróság *Rontics* Mihály légrádi molnárt. Rontics a *kukoricalisztet 40 pengőért, a szemestengerit pedig 27 pengőért árusította.*

— **Neel Doff holland regényírónő 84 éves** korában Párizsban meghalt.

— **Kigyulladt az Irgalmasak pápai házának a teteje.** Egy kisgyermek Pápán az Irgalmasrend Annatéri háza mellett *játék közben* felgyujtott egy faházat. A lángok átcsaptak az Irgalmasrend házára is. A tűzoltók hamarosan megfékezték a tüzet.

— **Fajbiológus az első török bölcsész nődoktor.** Az ankarai egyetem bölcsészeti kara most avatott első ízben nőt doktorrá. A bölcsészet első török női doktora, *Nermin Aygen*, török fajbiológiai kutatásokkal foglalkozik és doktori értekezésének címe. *A török nép vércsoportjai és embertani tulajdonságai.* Ez a doktorráavatás annál is figyelemreméltóbb, mert Törökországban ezelőtt húsz évvel a nők még teljesen jogtalanok voltak és *még tanuként sem szerepelhettek* a bíróság előtt.

— **Iskolát épít Kolozsvár.** *(Kolozsvári tudósítónktól.)* Kolozsvár városa új elemi iskolát épít. Az új iskola *a külvárosban*, a Méhes uccában épül és hat tantermes, illetve hat tanerős lesz. Az építkezésre a pályázatot már ki is irták.

— **A Kelet Népe** augusztusi számában Móricz Zsigmond folytatja nagyszabású híradóját a spiritistákról. Ottó Ferenc kritikai beszámolót ad az elmúlt zenei évadról. A Népfőiskola rovatban Móricz a falukutatók tevékenységének értékét és szerepét mutatja meg. A címlapon Rózsa Sándor egykorú rajz után készült álló képe ven.

— **Szegeden megkötötték az első távolsági házasságokat.** A harctéren levő *Mucsi* Mihály tartalékos szakaszvezető, egyetemi altiszt *Vecsernyés* Teréziával, az ugyancsak a fronton levő *Grinyi* Imre tartalékos őrvezető, gépkocsivezető *Török* Annával kötött házasságot a szegedi anyakönyvvezető előtt.

— **Tollat a sebesülteknek.** A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének vezetősége felkérte vidéki csoportjainak elnökségét, hogy *gyüjtsenek tollat sebesült honvédeink számára.* Eddig *1190 párnát* küldtek be a csoportok a MANSz központba, továbbá *360 huzatot, 150 kiló tollat* és 618 pengő 89 fillér készpénzt. Ezenkívül egyes csoportok *egyenesen a Vöröskereszthez küldték be* a párnákat s más adományaikat.

— **Rio de Janeiroban leégett 18 élelmiszerüzlet.** Rio de Janeiro nagy piacterén hatalmas tüz támadt. 18 élelmiszerüzlet vált a lángok martalékává. *A kár igen nagy. (MTI)*

— **Megdrágult a román ügyvéd.** Bukaresti jelentés szerint a román igazságügyminisztérium hozzájárult, hogy az ügyvédi díjszabásokat, tekintettel a drágaságra, *emelhessék. (MTI)*

— **Tizennégy ifjú pár kapott házassági kölcsönt Szegeden.** Dr. *Valkó* József körzeti szociális felügyelő jelenlétében ünnepélyesen osztották ki Szegeden a házassági segélyeket. Tizenkét fiatal pár 800—800 pengő, két házaspár pedig 700—700 pengő kölcsönt kapott. A segélyezett férjek közül kettő *a harctéren teljesít katonai szolgálatot.*

— **Elfegyzés.** *Varga* László hirlapíró, a Keleti Ujság belső munkatársa (Kolozsvár) és *Grossmann* Mária városi tisztviselő jegyesek.

— **Katolikus attasé a vatikáni finn követségen.** Az ujonnan létesített vatikáni finn követség kebelébe tartozik Georg *Stenius* attasé is. Stenius *katolikus vallású* és megbízólevelének átnyujtása alkalmával bemutatták a pápának.

— **Anglia csökkenti a szénfogyasztást.** Londoni jelentés szerint pénteken az illetékes hatóságok felszólítottak ezer angol vállalatot, hogy a széntermelés *válságos helyzetére* való tekintettel csökkentsék fogyasztásukat. *(MTI)*

— **Pályázat kezelői állásokra.** Az Erzsébet Tudományegyetemen *8 kezelői, kezelőnői állás* kerül betöltésre. Igazolványosoknak, hadirokkantaknak, tűzharcosoknak elsőbbségi igényük van. Pályázati határidő *augusztus 24.*

— **Orvosi hír. Géczy Ivánné dr. Nagy** Ágnes szabadságáról hazatérve rendelését újra megkezdte Váci ucca 85. I. 3. 3—4 között.

— **A soproni bánya- és erdőmérnöki kar** épületében szombaton kezdődtek meg nagy érdeklődés mellett a *nyári egyetem* előadásai. A nyári egyetem ünnepélyes megnyitására vasárnap kerül sor. Az ünnepélyes megnyitón a kormányt *Fáy* István vallás- és közoktatásügyi államtitkár képviseli.

— **A gelsei leányleventék** önkéntes elhatározásukból segítenek elvégezni *a hadbavonultak hozzátartozóinak mezei munkáját.*

— **Halálozás. Dr. *Buócz* Viktorné** szül. Lukinich Ilona, a módosi közkórház volt főorvosának özvegye 60 éves korában Budapesten elhúnyt.

— **Vízállás.** A földmüvelésügyi minisztérium vizrajzi osztálya jelenti: A Duna Komárom és Paks között árad, máshol apad. Paksig alacsony, lejebb közepes vízállású. A szombati vízállások: Krems 343, Pozsony 210, Komárom 335, Budapest 278 (holnap 280), Paks 160, Baja 250, Mohács 287, Bezdán 322, Gombos 375, Palánka 337, Ujvidék 328. A Rába Szentgotthárdnál —18. A Dráva Barcsnál —3, Drávaszabolcsnál 183. A Tisza Tiszaújlaknál és Tiszafüredné árad, máshol apad. Alacsony vízállású. A szombati vízállások: Máramarossziget 30, Visk —10, Tekeháza —38, Tiszaújlak —88, Vásárosnamény —89, Tokaj 9, Tiszafüred —6, Szolnok —28, Csongrád —99, Szeged 13 (vasárnap 10), Zenta 69, Titel 254. A Szamos Désnél —52, Szatmárnémetinél —94. A Bodrog Bodrogszerdahelynél 129. A Sajó Bánrévénél 24. A Hernád Hidasnémetinél 4. A Berettyó Margittánál 0. A Körösök Csucsánál 21, Nagyváradnál —136, Békésnél —84, Gyománál —78. A Maros Marosvásárhelynél —66, Makónál 5. A Balaton Siófoknál 78. A Velencei tó Agárdnál 116.

A Berliner Börsenzeitung a Magyarországon üdülő német gyermekekről

Berlin, augusztus 1. *(MTI)* A *Berliner Börsenzeitung* július 30-i esti kiadása élénk színekben írja le a légi támadások veszélyének kitett észak- és nyugatnémetországi városokból érkezett gyermekek *magyarországi életmódját.* A tudósító Budaörsön, Törökbálinton és Soroksáron látogatta meg a német ifjúságot és leírja életmódjukat. A tudósító meleg szavakkal emlékezik meg a *Hitler-ifjúság és a magyar ifjúság között kialakult bajtársias viszonyról.*

Pályázati hirdetmény

A csurogi községi ált. irányú iparostanonciskola felügyelőbizottsága pályázatot hirdet az ottani iparostanonciskolánál betöltendő következő állásokra: egy igazgatói állás, 6 tanitói állásra heti 4 órával. Fizetés a törvényesen megállapitott óradij. Határidő 1942 augusztus 15. Pályázati kérvények az iparostanonciskolai felügyelőbizottság Elnökségéhez nyujtandók be.

SZÍNHÁZ-FILM

Szivárvány

A *Royal Revűszínház* szombaton este mutatta be az új évad első műsorát, *Szivárvány* címmel. A revűt *Heinemann* Sándor, a kis színház igazgatója írta, a revűrendezés fortélyos ötleteivel és gazdag fantáziával. Ki kell emelni a *Csodazongora* című revűképet és a *Leleplezzük a történelmet* című négy részes történelmi paródiát, amely szellemességben, táncban és kiállításban egyaránt kitűnő. A népes szereplőgárda élén *Déry* Sári áll; nagyszerű megjelenése, pompás hangja és kedves játéka egyformán dicséretet érdemel. Megemlítjük a boszorkányosan ügyes *Rév* Erzsit, a finomkülsejű *Bárczy* Katót, *Nagy* Ancyt, a pompás humorú *Fodor* Artúrt, *Temesváry Szabó* Lászlót, *Óváry* Tibort és *Bata* Bélát. A látványos díszleteket *Bercsényi* Tibor tervezte. Az akrobataszámok közül Julia *Bellars* száma magasan kiemelkedik. A kitűnő nyitóműsort *Kőrössy* Zoltán rendezte.

T. T. A.

(*) A Nemzeti Színház Kamara Színháza Coubier *Blöff* című vígjátékát hozza színre elsőnek. A szellemes, mulatságos francia vígjáték női főszerepét *Olthy* Magda játssza.

(*) 256 operaelőadás. A magyar királyi Operaház legutóbbi, ötvennyolcadik játékévében az igazgatóság által kiadott évkönyv adatai szerint 256 előadást tartott, beleértve a Magyar Művelődés Házában elhangzott előadásokat is. Bemutató előadás 8 volt, új betanulás 7. Az »előadásra készen álló művek« jegyzékében 5 magyar és 5 külföldi újdonság szerepel. Az újdonságok között találjuk *Veress* Sándor »Térszili Katica« c. balettjét, dr. *Tóth* Dénes »Dorottya« c. balettjét, *Händel* »Roselinda« c. operáját.

(*) Hettyey Aranka, a *Nemzeti Színház örökös tagja* vasárnap délután *Salzburgba* utazik, ahol a nyári játékmesteri és rendezői tanfolyamon több előadást tart.

(*) Oroszlánok a cirkuszban. A *Fényes Cirkusz* augusztusi műsorán tizenkét világszám társaságában érdekes és izgalmas állatprodukció szerepel: *Adams kapitány 8 szenegáli oroszlánja.* Ezek az oroszlánok támadták meg annakidején filmfelvétel közben Paul *Kempet*, a híres német filmszínészt és megsebesítették magát Adams kapitányt is.

MŰSOROK:

Színházak vasárnapi és jövőheti műsora

Margitszigeti Szabadtéri Színpad: Vasárnap: Bécsi keringő (½9). Hétfő: Csajkovszkij-est (½9). Kedd: Serrano—Heesters-est (½9). Szerdától: Bécsi keringő (½9). — **Uj Magyar Színház:** Péntektől: Vendiófa (½4, 8). — **Erzsébetvárosi:** Minden este és vasárnap d. u.: Aranysárga falevél (½4, 8). — **Márkus Parkszínház:** Minden este és vasárnap d. u.: Párizsi expressz (4, ½9). — **Komédia:** Minden este, szombaton és vasárnap d. u.: Bikaviadal (½6, ½9). — **Kamara Variété:** Péntektől: Virágzó diófa. — **Royal Revűszínház:** Minden este, csütörtök, szombat és vasárnap d. u.: Szivárványrevű (½5, ½9). — **Műszínkör:** Száz piros rózsa (½6, 8; vasárnap: ½4, ½6, 8). — **Kertvariété:** Minden este és vasárnap d. u.: Maga nevetni fog (½5, ½9). — **Fényes Cirkusz:** Recha, a varázsló és Adams oroszlánjai (4, 8).

Mozik

BROADWAY—BARLANG FILMSZINHÁZ (422—722): **A két jómadár.** (½4, ½6, ½8, ½10; Szombat, vasárnap és ünnepnap ½2-kor is). — **JÓZSEFVÁROSI** (131—316): **Te vagy a dal.** (½4, ½6, ½8, ½10; V Ü ½2-kor is). Vas. d. e. 11 órakor: **Kozákok kapitánya.** — **KORZÓ** (182—818): **Szerelmi vihar.** (½6, ½8, ½10; Sz V Ü ½4 órakor is). — **ODEON—PETŐFI** (428—478): **Eladó birtok.** (½4, ½6, ½8, ½10; V Ü ½2-kor is). — **PHÖNIX—RÁKÓCZI** (426—326): **Zárt tárgyalás.** (11, 5, ½8, ½10; Szombat, V Ü 3-kor is). — **ROYAL APOLLÓ** (222—002): **Igy szeret egy férfi.** (¾6, ½8, ¾10; Szombat, V Ü 4, 6, 8, 10). — **URÁNIA** (146—046): **Illusio.** (5, ½8, ½10; Sz V Ü ½3-kor is). — **VESTA** (222—401): **Tóparti látomás.** (½4, ½6, ½8, ½10; V Ü 2, 4, 6, 8, 10).

Mától az Andrássy-mozgóban

Pénz áll a házhoz

Előadások kezdete d. e. 11, d. u. 2, 4, 6, 8, 10.

FÉRJEK

A féltékenység izgalmas dramája

Esperia-film **CAPITOL**

Látogatóban Rácz Veronikánál,

aki emlékezetből lerajzolta a libapásztor korában látott palóc lakodalmat

Galgamácsa, július hó. Nagyalakú, luxuskivitelű album jelent meg »*Palóc lakodalom*« címmel nemrégen a könyvkereskedések kirakataiban. A kötet különleges hatású harminckét színes rajzából a palócvidéki magyar lakodalmi szokásokat ismerhetjük meg. A lakodalomhoz tartozó alkalmi dallamokon és »rigmus«-okon kívül nincsen itt semmiféle magyarázó szöveg, *a képek*, melyeket *egy falusi asszony, Rácz Veronika rajzolt*, mindent elmondanak.

Elmentünk Galgamácsára és megkerestük Rácz Veronikát. Rácz Veronika ma *negyvenötéves asszony*, az ura nyugalmazott vasúti pályaőr. Van egy kis földjük, házuk, kertjük és egy tehenük, néhány aprójószág; mindenből annyi, hogy két-három ember szorgalmas munkával megél belőle. Az ember ezenfelül elmegy télen a kincstári erdőbe fát vágni.

BEKÖSZÖNTŐ. Dicsérjük a Jézust, édes megváltónkat, — Adjon a hajlékba békés boldogságot. — Engedelmet kérek, alázatossággal, — Hogy belépni mertem ily nagy bátorsággal, — Jövetelem okát elmondom én bőven, — Egy szép ünnepély van nálunk készülőben, — Ősatyáink is, amikor házasodtak, — Minden jó atyafit vendégül meghívtak. — Őseinktől bírjuk e kötelességet, — Szereti a magyar a szép vendégséget.

Rácz Veronika nem jár népi viseletben és a lakásukban sincsenek népi tárgyak. Rendezett, tiszta kispolgári otthonba lépünk, ahol a konyhában modern tűzhelyen fő az ebéd. De Rácz Veronika romlatlan népi kiejtése (Galgamácsa a palóc nyelvjárás déli részén van) és észjárása a magyar népi szellemhez és gazdag kultúrához vezet bennünket. A népi közösség tagja ő és nadrágos urával együtt a galgamácsai népi élet törvényei szerint élik mindennapi életüket.

Tudja, hogy szépen és jól rajzol és nem lepődik meg, hogy Budapesten rajzaiból könyvet állítottak össze. Kérdéseimre könnyen, természetesen és értelmesen felel. Elmondja, hogy édesapja a községi erdő és legelő őre volt, a családban ő volt a tizedik és egyben legkisebb gyermek. Az elemi iskolába rendszertelenül járt, mert teheneket és libákat kellett őriznie. De mindig utolérte tanulótársait és végül többet tudott náluk. A *rajzolás* már ebben a korában a legkedvesebb foglalkozása volt; először az őrizetére bízott állatokat, majd a virágokat kezdte rajzolni.

Harminc-harmincöt évvel ezelőtt egy nagyon nagy lakodalomban volt, és most, egy évvel ezelőtt úgy rajzolta le az egyes lakodalmi szokásokat ábrázoló jeleneteket, ahogyan akkor látta. De szerinte a mai és az akkori szokás között nincs sok eltérés. Igaz, nem minden alkalommal tartják be az összes szokásokat és vannak olyanok, melyek már »kimentek a divatból«. Régen úgy volt, hogy amikor a völegényes lakodalmi menet a menyasszony házához ért, hogy »kikérje« a menyasszonyt, akkor az ott összesereglett násznép *szalmából font kötéllel elzárta a nagyajtót és amögé csoportosult »harci« eszközökkel, galyakkal, meszelőrúddal és »védte« a házat a völegény emberei ellen. Megjátszották a menyasszony elrablására emlékeztető harcot* és ez a jelenet megismétlődött a konyhaajtóban is. Ez a szokás ma már nincs.

Nézegetjük *Rácz* Veronika különleges, mesevilágba vezető távlatnélküli rajzait és arra gondolunk, hogy a régi világ elsüllyedése nem történik máról holnapra. Ruhák, bútorok, azután szokások és dallamok fokozatosan eltűnnek, de az emlékezet s az új és nem mindig célszerű ellen védekező népi kultúra még sokáig meg fog tartani töredékeket, melyeket a kutatás megmenthet a magyar közösség számára egy újabb és a magyar hagyományokra építő neveléspolitika magyarszellemű eszközeivel.

Bartók János

Bemutató Kispesten

Kőszegi Géza Kispesten vendégszereplő társulata *augusztus 4-én*, kedden este eredeti bemutatót tart a Nyári Színkörben. Színre kerül *Bodolay* Dezső *Szerelem az egész vonalon* című zenés vígjátéka, amelyet a szerző *Komáromi* János *Elment a nyár* című novellájából írt. A kedves, romantikus vígjáték muzsikáját *Szomor* László főhadnagy szerezte. Az érdekes bemutató két főszerepét *Vörösmarty* Lili és *Szabó* Ernő játssza.

(*) **Fényes Alíz vendégszerepel Kolozsváron.** *Fényes* Alíz, a budapesti Vígszínház Kolozsvárról felkerült kitűnő művésznője, az őszi-tavaszi idényre hosszabb vendégjátékra szerződött le a kolozsvári Nemzeti Színházhoz.

(*) **A Komédia Orfeum** szombaton este bemutatta *Bikaviadal* című nyitó műsorát. Főszerepeit *Feleki* Kamill, *Türk* Berta, *Rozsa Anny* és *Misoga* László játszották.

(*) **Műsoros est a Vöröskeresztért.** Kitűnően sikerült estet rendeztek *Balatonkenesén a Vöröskeresztért. Bognár* Elek konferált, fellépett *Szabó* Sándor, *Sztojanovits* Lily, *Thén* Mária, *Magasy* Gáborné és *Hajdu* István gordonkaművész.

(*) **A Nemzeti Színház együttese** szombaton délelőtt társulati ülést tartott. Az ülés a *Himnusszal* kezdődött, majd dr. *Németh* Antal igazgató tartott megnyitó beszédet az új évad céljairól. Az évad első társulati ülése a *Szózat* eléneklésével ért véget.

(*) **Serényi Évát,** aki nemrég végezte a »színészképző iskolát, a *Madách Színház* tagjai sorába szerződtette.

(*) **Hamlettel nyit az Akadémia Színház.** A *Madách Színház* testvérszínháza, a Zeneakadémián megnyíló *Akadémia Színház* első előadása Shakespeare *Hamlet* című drámája lesz. Címszerepét *Várkonyi* Zoltán alakítja. A kis színház első eredeti darabja *Thurzó* Gábor *Utolsó akkord* című színműve lesz. A darab *Wagner* Richárd utolsó napjairól szól.

REGGELI MAGYARORSZÁG KIS KIRAKATA

BALLON
lóden-, raglán- és esőkabát
MÁRTON és SZÁSZ
Gróf Teleki Pál (Bálvány)-utca 3.

10 raktárban **100** készitő **1000** bútora
Telefon: 22-66-92, 22-66-93
UNIVERSAL
műbútorgyár, irodabútorgyár, VII., Wesselényi-utca 8.

FIGYELEM! Használt ruhákért egyenruhákért legmagasabb árat fizetem. — Győződjön meg és hívjon. **Schulz,** Népszínház-u. 21. Tel.: 140-667

Leszármazási okmányok
(nemcsak nemességi) beszerzése ügyében forduljon
HERALDIKA NEMESSÉGI
irodához. IV., Gr. Károlyi-u. 14. T.: 381-199, 184-644

Uj lakás kiadó
I. emeleten, 2 szoba-hallos, luxuskivitel. Jurisich Miklós-utca 18/b (Stefániánál). Telefon: 496-952.

Tiszta gyapjú szövetek
posztó, szabókellék, bélés
Szaküzlet
Luskodi Gábor V., Gróf Teleki Pál (Bálvány)-utca 26. T: 111-045.

Epedás fotelágy 88 P-től
recamié ..... 188 P-től
a készítőnél, Nagymező-utca 27. Kárpitos

Bélyeggyüjteményt
bélyegeket legmagasabb napiáron veszek. Vidékről is. Levélbeli ajánlat. »Bélyeg« jeligére a kiadóba. Telefon: 126-146.

Perzsabunda
gyönyörű, alighasznált, remek
fehér rókakepp
olcsón eladó. Váci-utca 16. II. 27. Kertész szűcsnél.

Nagyobb gyárvállalat keres
csomagoló nőket és segédmunkásokat, ugyanott felvétetnek fiatal cukrászsegédek. Jelentkezés hétfőn reggel, Szentkirályi-u. 8.

Keresztény fiatalembert
lehetőleg érettségizettet, irodai beosztásra és keresztény fiatal gyors- és gépírónőt megfelelő fizetéssel bőrkereskedő cég felvesz. Személyes jelentkezés hétköznap d. u. 3—½5-ig Bp., Vörösmarty-u. 43. II. 3. Tel.: 126-077.

Telefonáljon a leggyorsabb taxigépírónőnek! Telefon: **226-136**

Orvosi rendelőben kiválóan alkalmas, gyerekszobára **cca 5×4 méteres**
gumiszőnyeg
jó állapotban eladó. Megtekinthető Szemlőhegy-u. 10. szám alatt d. e. 10—1 és d. u. 4—7 óráig. Arról felvilágosítás d. e. 9—11 és d. u. 2—5 óráig. Telefon: 115—861. sz. alatt

Amerikai angol és német
oktatás, fordítás, levelezés Vilmos császár-út 76. II. em. 3.

Délelőtti állást keres
délutáni elfoglaltsággal bíró szorgalmas, megbízható fiatalember. Pénzbeszedői vagy bármilyen munkát vállal. Szives megkeresést »Becsületes 779« jeligére a kiadóba kér.

Modern szépségápolás
Kállay Ibolya kozmetikai intézetében
Rákóczi-út 25. Telefon: 132—147.

VÁLJON MEG használt ruháitól, mindenért **Schmergel** fizet legtöbbet. Rottenbiller-u. 37. Telefonáljon **422-269.** Hívására jövök!!

Rácz Vera

Heilig harisnya
ház két plakátja
fentitől

Repr.-

Művészet

1937. 6 sz. 47 l

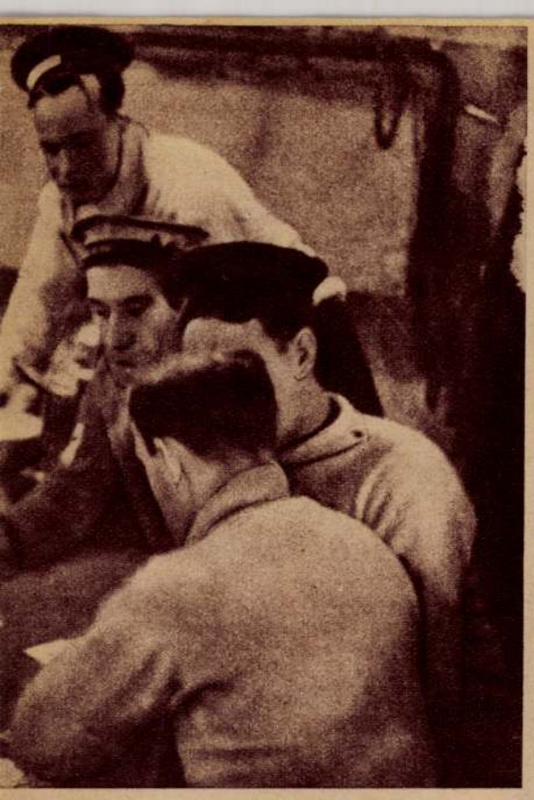

szolgálatmentes pihenőórák alatt vidám élet
A búvárhajózás történetét különben 1620 óta
Drebel a Themse mélyére szállt, zsákhajón

RMÉLYSÉG
Ú KATONÁI

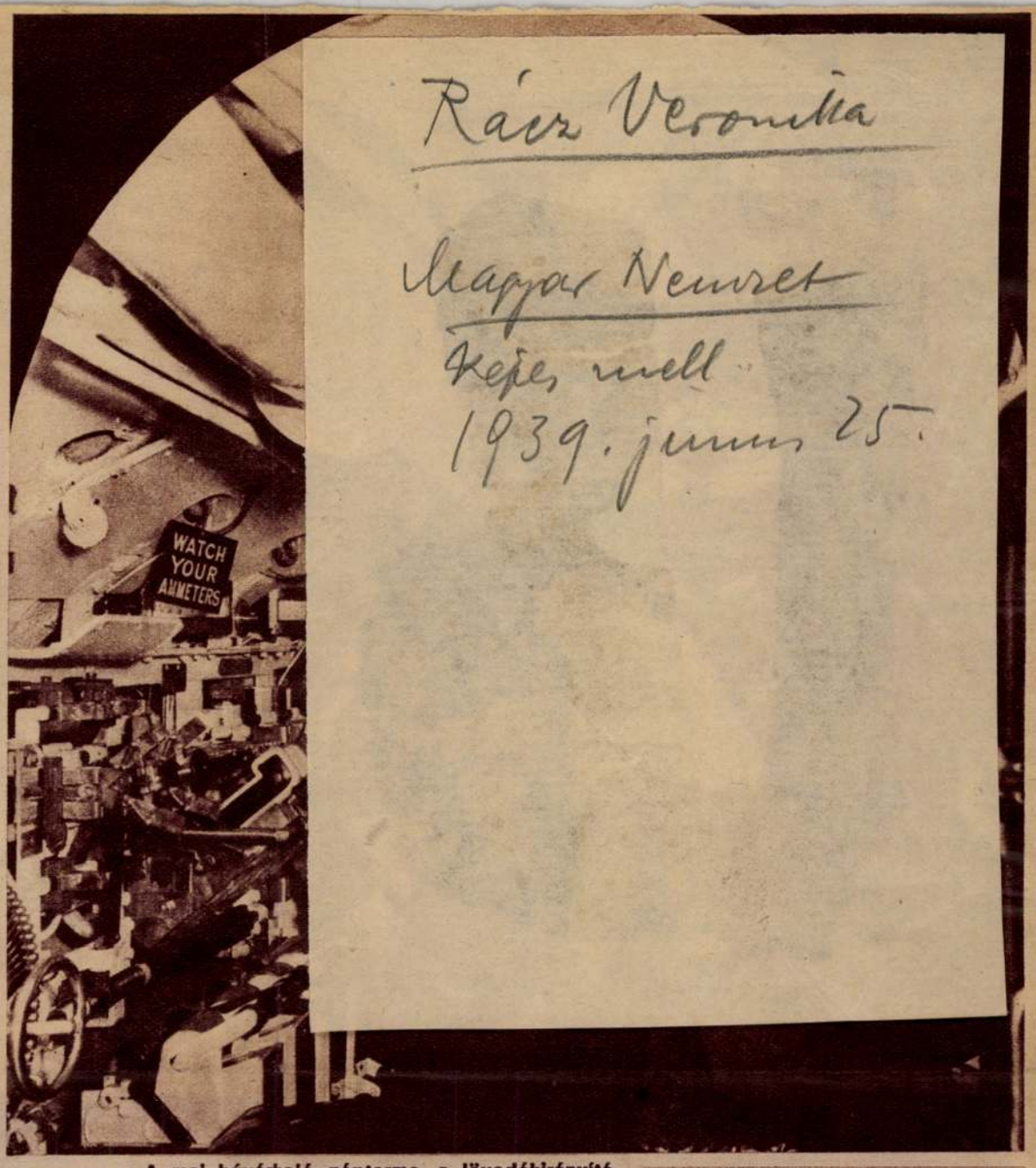

Rácz Veronika

Magyar Nemzet
Képes mell
1939. junius 25.

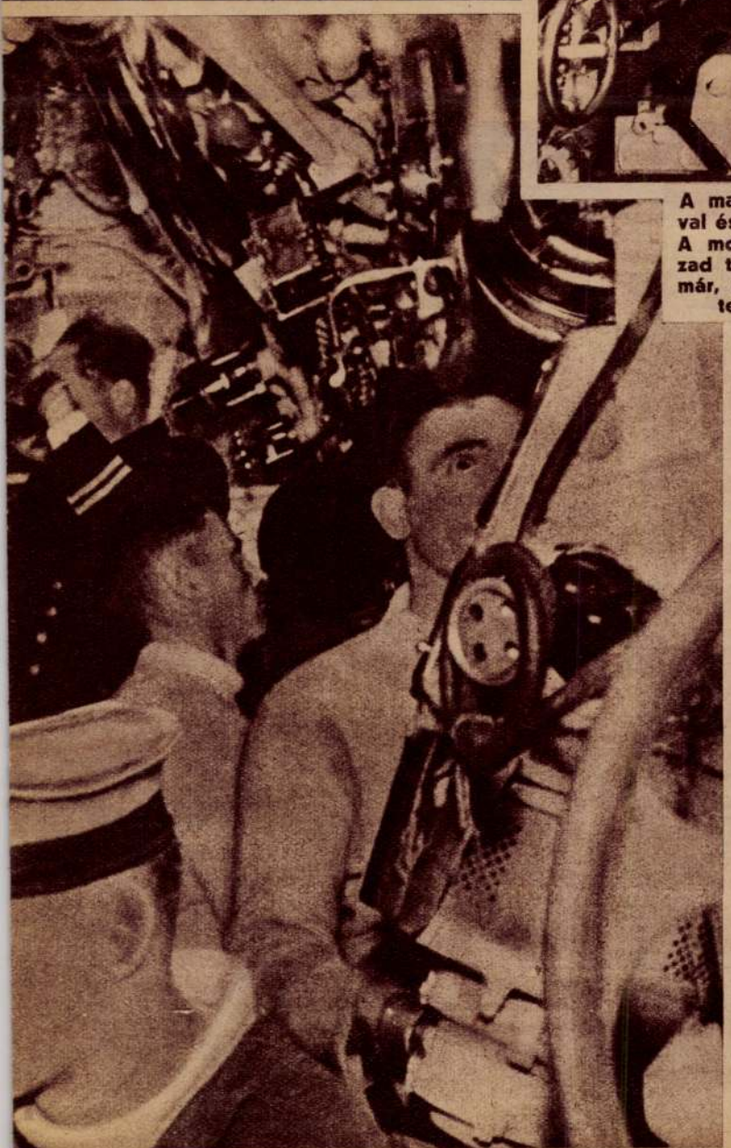

A mai búvárhajó gépterme, a lövedékirányítóval és az egész tengeralatti acélvár „tüdejével". A modern búvárhajó-hadászat a huszadik század találmánya, amely a világháború óta is már, de különösen az utóbbi három-négy esztendőben rohamos fejlődésen ment át

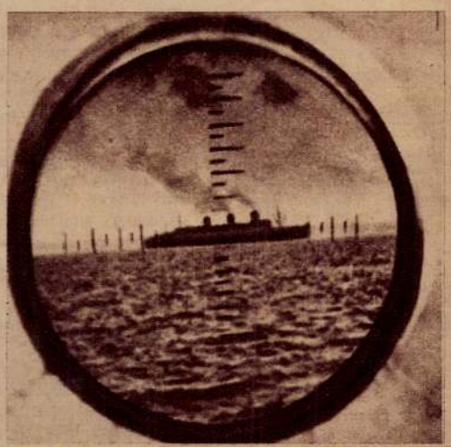

A búvárhajó szeme: a periszkóp, tiszta képet ad a tenger felszínéről. — (Lent és jobboldalt:) A tengeralattjáró alámerülésének drámai pillanatfelvételei. A négy képen látható eseménysorozat másodpercek alatt történik.

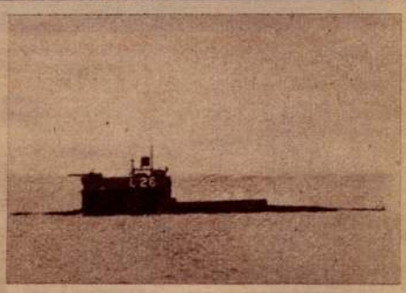

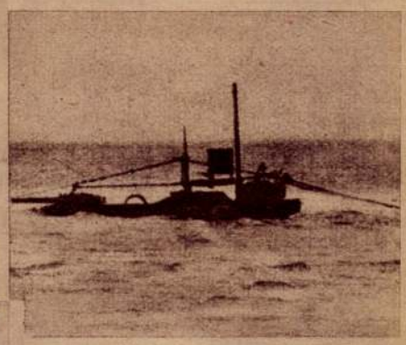

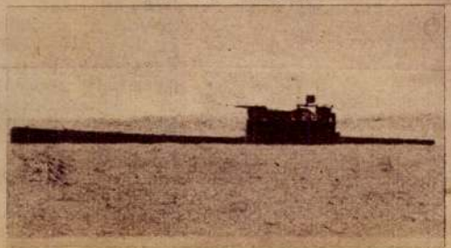

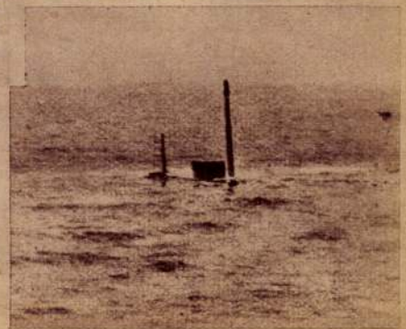

A lányok ügyelnek a kislibákra

HOGY LÁTJA A FALUJÁT RÁCZ VERONIKA?

Juli néném a babáját ringatja. — (Lent:) Az újházasok kapálni mennek

Ezek a rajzok egy galgamácsai kis parasztlány munkái. Pompás példái annak a megbújt, teremtő őserőnek, amely minduntalan kirobban a magyar parasztból: vagy nóta, vagy vers, vagy kép formájában. Ezek az egyszerű, kedves rajzok a falusi élet mindennapi mozzanatait idézik, meglepő kompoziciós készséggel vagy a modern primitivekre, például Rousseaura emlékeztető, ösztönös művészettel. Pelyhes kisliba togyog, gúnár szi-szeg, muskátli virít, szántóföld tárul Rácz Veronika rajzain. A békésen kérődző pirostarka Riska mellé most ült oda a gazdasszony, csurran a sajtárba a fehér habos tej, peckesen ül a szekérke bakján az új asszony, a tiszta szoba hűvösében emeletes, tarkacihás ágy oldalában ring a bababölcső, szőttes rajta...

Milyen megható, primitív rajzok. És amit a szegényes technika nem mutat: milyen új, mezeivirág-tarka színeket vet oda, a kis Rácz Veronika! Ha az ember nem szégyenlené az az agyonkoptatott szót, azt mondaná: — őstehetség. (A rajzok Szántó Ferenc gyüjteséből valók.)

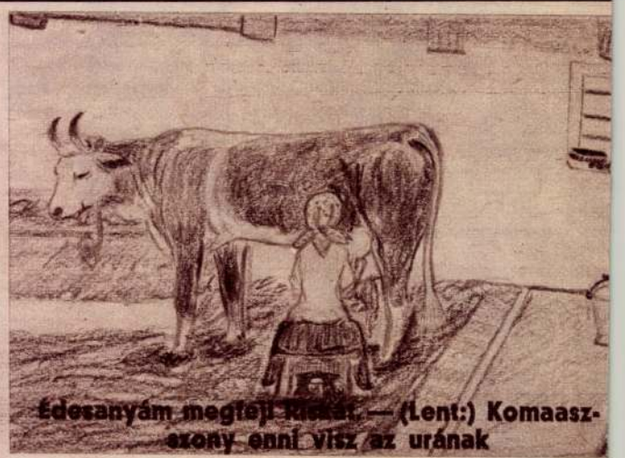

Édesanyám megfejt Riskát. — (Lent:) Komaasszony, enni visz az urának

Híd

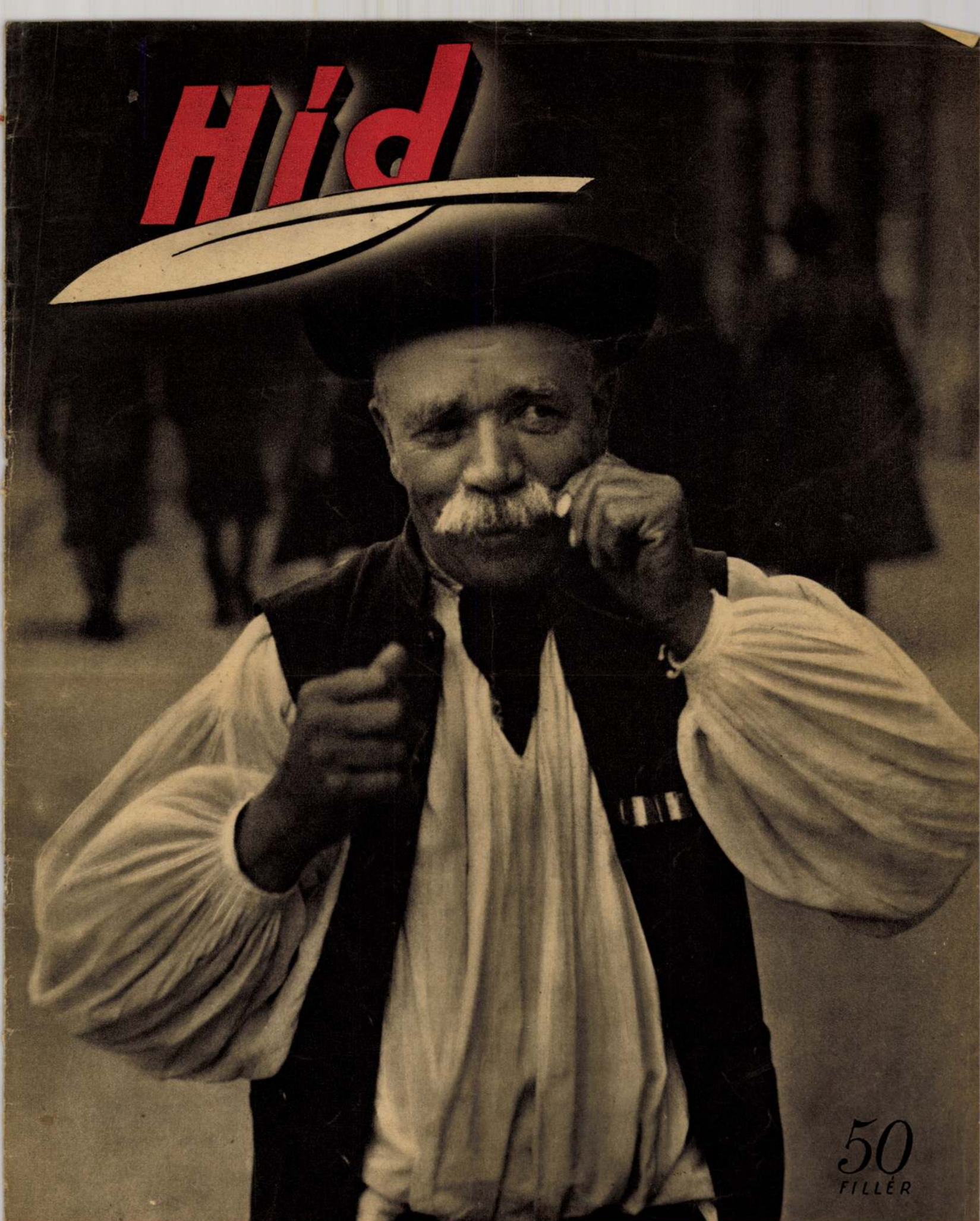

50 FILLÉR

Főszerkesztő: ZILAHY LAJOS

Felelős szerkesztő: KÁLLAY MIKLÓS

I. évfolyam 1. szám 1940 szept. 27

Rácz Veronika

Ez az utca kavicsos
Esküvőre megyünk most

Rácz Veronika

RÁCZ VERONIKA GALGAMÁCSAI KISLÁNY RAJZAI

Hid 1940. sept. 27. (1. 7.)

Ráez Vera

illusztrálta az
alábbi könyveket:

Bianki V.: Nyomon.
Az ifjúság számára.
Ford. Balta Elefánta.
Bp. [1948].

Bihari Klára: Új
Tündérország. Bp.
[1948]

212. kép. *Az actiumi üt*

Rácz Vera

illusztrálta az
alábbi könyvet

Borogyina:
Tilokrator ajándéka.
Ford. Péchy Blanka.
Bp. [1948.]

Rácz Veronika

illusztrálta az
lásd alábbi könyvet

Szántó Ferenc: Palóc
lakodalom. Ismer-
tetve. Bartók János
tól: Europa 1943.
I. cif. 4. sz. 278. l.

állapított illetékek a vá

meghagyassanak.

Rácz Vera

Gáli József: "Erős János" c. mesejátékát illusztrálta.
Repr.

Irodalmi Ujság, Bp. 1951. febr. 15.
II. évf. 4. sz. 5. lap.

Rácz Veronika

Rácz Veronika rajzai hitelesen érzékeltetik a népművészetből és a gyermekrajzok formálásmódjából a mai művészet irányába történő fokozatos továbbfejlődést.

Kerékgyártó István: A magyar népi festészet.....
Művészet, 1976.november - 10.oldal.

Rácz Veronika

Részt vesz a tárlaton Rácz Veronika.

Kerékgyártó István: A magyar népi festészet.
Művészet, 1976. november - 10.oldal.

Rácz Vilmos MDK

Szerepelt a moszkvai Szokolnyiki parkban megnyilt gyermekek képzőművészeti kiállitásán.

--:"Magyar gyermekek rajzai"
Szovjet Hirado 1962. jul. 8.

Rácz Vilmos

Ötvös

1905–6.

Édmisk 1930. 87. l.

Rácz Zoltán építész.

L. Torhaschy Z.

– követségi hírek

Magyar Építőművészet Br. 1983

6.

83/3

RÁCZ ZOLTÁN
ÉPITÉSZ

Széles Lajos: TemplomszentelésEbesen

Hajdu-Bihari Napló 1997. X. 18

Rácz Zoltán építész

Átadták a Kós Károly-díjakat

Közösségi díjat is odaítéltek idén

ÉPÍTÉSZET A Kós Károly halálának 27. évfordulóján megrendezett ünnepségen, december 16-án, dr. Kolber István, a regionális fejlesztésért és felzárkóztatásért felelős tárca nélküli miniszter és Borsi László, az OLÉH nemrégiben kinevezett új elnöke, a Magyar Építőművészek Szövetsége Székházában átadta az idei Kós Károly-díjakat azoknak a személyeknek vagy közösségeknek, akik környezetünk értékeinek megőrzését, értéknövelő fenntartását és a továbbépítés feladatát is gondosan elvégzik.

Idén Kós Károly-díjat kapott Lovrencsics Lajos, a nagykanizsai Városvédő Egyesület elnöke, Rácz Zoltán, debreceni építész, Végh Gábor, Kisbajom polgármestere. A miniszter közösségi Kós Károly-díjat adományozott a miskolci Kós Károly Építőipari Szakközépiskola és a révkomáromi Palatinus Polgári Társulás részére. METRO

Metro 2004. dec. 23.

ÉPÍTÉSZET Baranyában egy mohácsi saroképület lett az év lakóháza, míg az Építészeti kultúráért elnevezésű díjat a megújult Harkányi Gyógy- és Strandfürdő kapta.

A főépítész az ünnepségen megemlítette, hogy Baranyában több mint két évtizedes hagyománya van e díjak átadásának, de vagyonukat féltve egyre kevesebben vállalják a nyilvánosság előtt zajló megmérettetést. MTI

ingatlan-
hirdetést
szeretne feladni?

Telefon:
Boldvai Balázs
431-6417

metro
A MINŐSÉGI HÍRÚJSÁG

• www.metro.h

ÉPÍTŐIPAR

Ringpress Kft.

Építő-tervező cég referenciával vállal
Lakás, iroda felújításokat és tetőtér beépítéseket.
Komplett családi- és társasház, valamint könnyűszerkezetes házak kivitelezését szerkezet vagy kulcsrakész állapotba

Boldog Karácsonyt
és Boldog Új Évet Kívánunk!

Tel.: 325-8810, 30/211-4979, Fax: 336-1821

R Á C Z Z O L T Á N

Vetró Mihály: Templomépitők

Szókimondó 1997, okt.

Rácz Zoltán

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

NÉPSZABADSÁG
Budapest

1021

HÁBORÚ

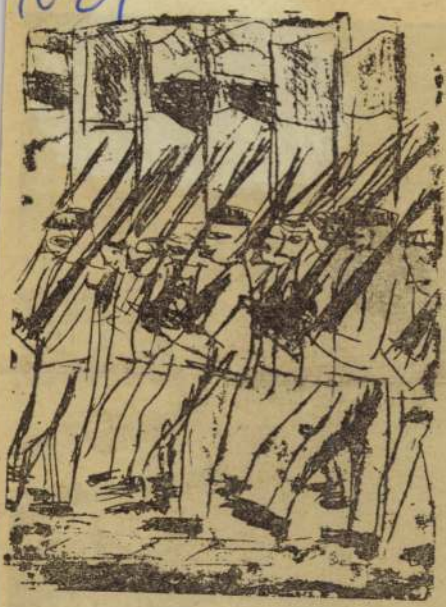

Rácz Zoltán 11 éves általános iskolai tanuló rajza, amelyet oklevéllel tüntettek ki a XI. kerületi tanács gyermekrajz-kiállításán.

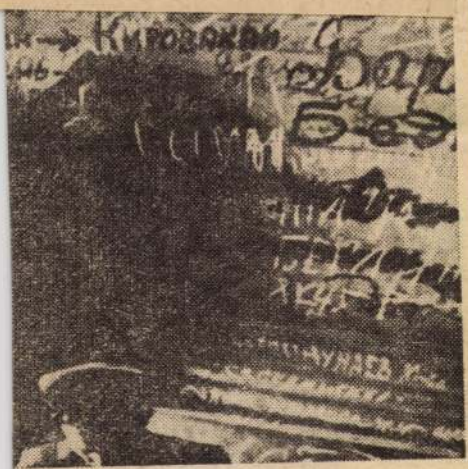

rtyája: a Reichstag fala.

RÁCZ Zoltán
Szászmedgyes, 1954. október 25.
NG Képz. Főisk. Buk., festő

Banner Erdély

Rácz Zoltán, gyermek rajzoló

MDK

Rajz: Repr

— : Hálóni

M. 4.

Népszabadság, Bp. 1970. máj. 10.

RÁCZ Zoltán építész

A Bethánia C. E. Szövetség nyilatkozata

A hajdúszoboszlói lelkészválasztással kapcsolatban a „Bethánia Szövetség Tagjai" nevében terjesztett, valójában névtelen, gyalázkodó, hamis vádakat és tendenciózusan elferdített tényeket tartalmazó irat *nem a Bethánia C.E. Szövetségtől, illetőleg tagjaitól származik.* Éppen ezért tiltakozunk a Szövetség hitelét aláásó jogtalan névhasználat ellen. A keltezés nélküli, névtelen irat írójától (íróitól?), az irat tartalmától teljességgel elhatároljuk magunkat.

A Bethánia C. E. Szövetség elnöksége:

Ablonczy Dániel elnök — **Farkas János** titkár

Lelkészbeiktatás Vencsellőn

A virágokkal ékesített vencsellői templomban július 19-én iktatta be *Sipos Kund Kötöny*, a Nyírségi Református Egyházmegye esperese *Pótor Lászlót*, a gyülekezet megválasztott fiatal lelkészét. A vendégeket, köztük az esperest és *dr. Bodnár Ákos* egyházmegyei gondnokot érkezéskor *Mester Mónika* és *Szokolovszki Anikó* köszöntötték. Az ünnepi eseményen részt vettek a környék lelkipásztorai, gyülekezeti képviselők, a község más felekezetű lelkipásztorai, teológiai évfolyamtársak.

Sipos Kund Kötöny esperes a 2. Királyok 2:1–14. alapján hirdette Isten Igéjét. Igemagyarázatának hangsúlyos mondanivalójaként kiemelte: Illés és Elizeus kapcsolata követendő példa lehet a gyülekezet nyugdíjas és megválasztott lelkipásztorának szolgálatában. Emlékeztetett, hogy *Borbély Béla* ny. lelkipásztor egész életében erejét nem kímélve küzdött Isten igyéért.

Túrmezei Erzsébet „A harmadik" ímű versét *Horváth Krisztina* mondta el.

Ezután az esperes ismertette a lelipásztor családi körülményeit, kinelve, hogy a minden élők útján elent lelkész-édesapának mindhárom a lelkész, László a legfiatalabb.

A lelkipásztortársak áldó Igéinek lhangzása után az asszonyok palásot adtak át a gyülekezet ajándékaként.

A beiktatott lelkipásztor a Márk 16:15. alapján hirdette Isten Igéjét. „Menjetek el szerte az egész világba, hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek." Elmondta, hogy a Jézus Krisztusban beteljesedett evangéliumról, „jó hírről" szeretne bizonyságot tenni mindenirányú szolgálatában, hogy minél több ember megismerje és befogadja a Jézusban kapott teljes örömöt.

Köszöntést mondtak a jelenlévő lelkipásztorok, volt évfolyamtársak is. A Teológia részéről *dr. Lenkeyné dr. Semsey Klára* szólt. *Borbély Béla* ny. lelkipásztor visszaemlékezett a gyülekezetben eltöltött 37 évi munkájának örömeire és nehézségeire, hangsúlyozva, hogy Isten segítségét mindenkor megtapasztalta. A gyülekezet nevében *Oláh Béla* gondnok, a presbiterek nevében *Czakó Bertalan* folytatta a köszöntések sorát. A hittant tanuló gyermekek szülei nevében *Szokolovszkiné Barta Erzsébet* szólt. A gyermekek nevében *Hován Gréta* és *Oláh Katalin*, az ifjúság részéről *Vinnai Zsolt* mondott kedves szavakat. Az egyházmegye nevében dr. Bodnár Ákos és *Adorján István* tolmácsolta a jókívánságokat. A faluközösség nevében *Karakó László* polgármester köszöntött, a teológustársak üdvözletét *Virágh Sándor* adta át. A görögkatolikus egyház nevében *Papp Zoltán* esperes, a római katolikus egyház részéről *dr. Mezei András* esperes szólt.

Szummer Károlyné

Korábban hallani sem akartak róla

Templom épül Ebesen

Az önkormányzat nagyvonalú ajánlata

A debreceni egyházmegyéhez tartozó Ebesen évtizedek óta van gyülekezet, istentiszteleti alkalom, de nincs templom. A településből kifejlődött Ebes községben a hívek szerettek volna templomot építeni, meg is hozták volna az áldozatot, de a község akkori vezetői nem járultak hozzá, illetve hallani sem akartak arról, hogy templomuk legyen. Ebes középkori falu, valamikor temploma is volt, de évszázadokkal ezelőtt – a háború viharaiban – elpusztult, ma már csak a maradványait ismerjük. Egyébként gondolkodnak azon is, hogy feltárják az ősi falmaradványokat, és a régészek kikutatják a vonatkozó adatokat, majd emléktáblával látják el a templom egykori helyét és a megtalált alapot. Az 5000 lelkes község ilyen előzmények után készül templomot építeni.

Az egyházközség szeptember 7-ei presbiteri gyűlésére meghívták esperesüket, a község polgármesterét, valamint a község önkormányzatának építészét.

A megjelenteket *B. Tóth József*, a gyülekezet lelkipásztora köszöntötte, majd *Derencsényi István* esperes, a Zsidókhoz írt levél 4:1–14. versei alapján végezte az istentiszteleti szolgálatot. Sokan vannak, akiknek életük robottá áll össze – mondotta az esperes. Az ilyen agyonhajszolt embereknek az építendő templom megadja majd a nyugalmat és békességet, hiszen a templom nyugalom, békesség és imádság háza.

B. Tóth József lelkész lapunk érdeklődésére elmondotta, hogy a már elkészített tervek alapján a templom 300 férőhelyes, toronnyal, karzattal, orgonával fog felépülni. A lelkészi iroda mellett ifjúsági terem is helyet kap, s a kis konyha szeretetvendégség tartását, a gyülekezeti élet kiszélesítését is lehetővé teszi. A templom belső tere rugalmasan átrendezhető, egyaránt megfelel kis- és nagylétszámú alkalmak megtartására, koncertek, kórusműsorok rendezésére. A toronyban gyermekszoba is helyet kap. Az építményhez hozzátartozik a lelkészlakás is.

Az ÁFÉSZ által ajándékozott telken, a Kossuth–Rákóczi út sarkán fog épülni a templom és a lelkészlakás, melynek alapozási munkálatait még az idén elkezdik. A templom építését az előző lelkészek – *Papp G. Csaba* és *Szabó Béla* – is szorgalmazták, de most érkezett el a tervek megvalósításának ideje.

Mint megtudtuk: a közel másfél millió forint értékű telken épülő templom (a jelenleg elkészült terv alapján) 25 millió forintba kerül majd. Ez az összeg elképesztően soknak tűnik. Főleg, ha arra gondolunk, hogy az egyházközségnek jelenleg 200 ezer forint körüli alapja van. De a hit – az építésre vonatkozóan – megvan a hívekben, de megvan a község vezetőiben is.

Portörő János, a község polgármestere szép példája annak, hogyan lehet egy ügyet szívvel-lélekkel képviselni, támogatni. A polgármester elmondta, hogy rövid időn belül képviselőtestületi ülést hív össze, ahol megtárgyalják az építés körülményeit, a község által adható támogatást (a 3 év alatt, ugyanis 3 év alatt kell a templomot megépíteni). Meg fog birkózni a község az építéssel, szép, korszerű, megfelelő méretű templomot akar mindenki. A polgármester ajánlatot tett arra vonatkozóan, hogy *amíg a templom megépül, az önkormányzat épületének termében tartsa a gyülekezet az istentiszteletet*, ugyanis az előző helỳ (az iskola) nem alkalmas arra.

A polgármester elmondta azt is, hogy megragadta az esperes igehirdetése; örült, hogy itt lehetett, és hiszi, hogy a jelenlegi kis gyülekezet, mint mustármag, fává fog nőni. A templom építését csak el kell kezdeni és nincs olyan földi hatalom, amely megakadályozná.

A gyülekezet tagjai, illetve a presbiterek kijelentették, hogy készek mindent megtenni (az adakozást, a gyűjtést, a szervezést) a nemes ügy érdekében. Egyenkénti, név szerinti szavazással egyhangúlag szavazták meg a templom építését. Azt tervezik, hogy a gyülekezet tagjai, az iskolásokkal, a cserkészekkel felkeresik a község lakóit, visznek tájékoztató lapokat és így kérik a lakosságot a templomépítés pártolására, adakozásra.

A templom tervét *Rácz Zoltán* építészmérnök készítette, a kivitelezőt árajánlatok alapján fogják kiválasztani. Az építésre vonatkozó adományokat a 709-18158-9 számra lehet befizetni.

Széles Lajos

Az építendő ebesi templom makettje

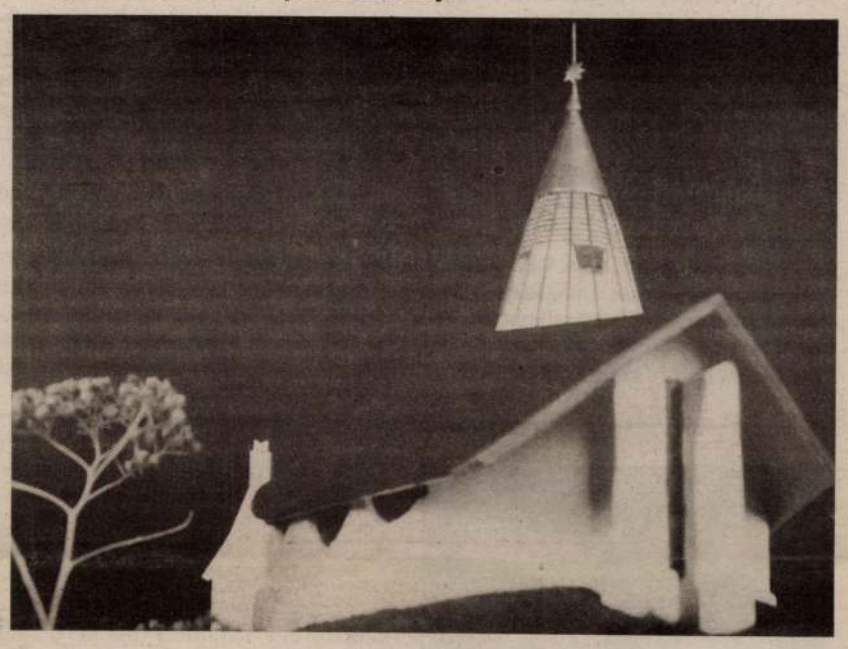

Elolvasásra ajánljuk

Arany János: Mi vagyok én?

Kissé megkésett, de annál értékesebb ajándékot kapott „évnapjára" (a 175-re!) Arany János, az Unikornis Kiadótól, közelebbről pedig a míves-szép kis kötet szerkesztőjétől, *Hegyvári Franciskától*. Aki meg merte és tudta tenni azt, amit oly kevesen: „lecsalogatott" egy oda életében soha nem is kívánkozó költőóriást a szobortalapzatról, hogy megismerhessük Arany igazi arcát, nem a poeta laureatust, nem az Akadémia főtitkárát, hanem egy nemzetféltéssel és személyes szorongásokkal teli, de épp ezért sokkal emberközelibb egyéniséget.

Szép számmal szerepelnek a válogatásban a költő istenes versei is: köztük a *„Fiamnak"*, amely ezév nyarán, Balatonalmádiban, a Cimbora-táborban, *Tóth Lívia* kecskeméti református diáklány előadásában valósággal „evangelizáló erőként" hatott, gyermekek-felnőttek napokig emlegették.

A hívő olvasók mellett a mai pályatársak (és általában az értelmiség!) lehetne a „címzettje" e ritka érzékenységű összeállításnak. Nézzük például a költősors tömör summáját: „Fénye, ragyogása... / ha van, / Az irodalomé; / Gyanúsítása... / a' van. / Egymagamé!"

Gondolt a *Mi vagyok én?* szerkesztője a diákságra – köztük az egyre nagyobb számú református tanintézményre is: a kötetkét hasznos utószó és egy – pillanatnyilag még „de-latinizált" diákszereggel számoló – szómagyarázat egészíti ki. Ugyancsak elismerés illeti az Arany-válogatás tipográfusát, *Kocsis Józsefet* is; munkájával bízvást benevezhetne a kiadó a „Szép magyar könyv"-pályázatra.

Végül, de talán elsősorban: nagyon remélem – bármekkora is az időbeli távolság 1857, Arany János nagykőrösi tanárkodásának kezdete és 1992, Nagykőrös mai „oktatási reneszánsza" között, hogy jut majd idő a Református Tanítóképző bizonyára feszített tantervében legalább egy óra e pontos és sok kérdésben vigasztnyújtó-irányadó könyv megbeszélésére, *az igazi Arany* megismerésére.

P. É.

Családi istentiszteletek kirándulóknak

Sok fővárosi család alig várja a hétvégét, amikor a már-már szinte elviselhetetlen levegőjű városból együtt kimozdulhat a család apraja-nagyja, hogy kirándulást tegyenek a környező hegyekbe és kiszellőztessék tüdejüket. Ugyanakkor sokan vannak, akik miközben megadják a testnek, ami a testet felüdíti, a lélek megtisztulásának alkalmát, az istentiszteletet sem szeretnék elhagyni.

Ezeknek a családoknak szeretnénk segítségükre lenni, amikor minden hónap első vasárnapjának délutánján egy ebéd utáni rövid kirándulás végén betérhet a család az *ürömi református templomba, és részt vehet a kirándulók családi istentiszteletén.* A gyermekek nyelvén elmondott bibliai történet üzenetét, a gyermeki egyszerűséggel elmondott bibliai igazságokat kicsik és nagyok egyaránt sokkal jobban megértik és szívesebben is hallgatják, mint a számukra érthetetlen, elvont „prédikációkat".

A még karonülő, vagy kenguruban, illetve háton cipelt legkisebb „kirándulókkal" az ürömi *fiatalok foglalkoznak*, az óvodásoktól fölfelé pedig bibliai történetek elbeszélése, néha eljátszása és egyéb megjelenítése várja az érkezőket. Közös énektanulás, olykor egy-egy közös játék teszi majd színesebbé ezeket az alkalmakat. És talán a szülőknek is segítségére lehetünk néhány ötlettel: hogyan taníthatják gyermekeiket imádkozni, és hogyan olthatják bele az evangélium szeretetét gyermekeik szívébe.

Üröm a budai hegyek talán egyik legszebb fekvésű települése. Az Árpád hídtól „sárga busszal" 15 perc alatt közvetlenül is megközelíthető, a kék 18-as busz pedig kb. 2 km-nyire megy el a falu határától. Onnan gyalogolva és a Kálváriadombot útbaejtve, egy nem megterhelő kirándulás után lehet megérkezni templomunkba. Egy másik út a csillaghegyi HÉV-megállótól vezet a faluba. Ez a kb. 3 km-es szakasz kissé meredek, de fentről visszanézve a főváros panorámája kárpótol a fáradalmakért. Két óra alatt innen is kényelmesen el lehet érni Ürömöt. Akik pedig a hegycsúcsoktól sem riadnak vissza, utazzanak egészen a „sárga busz" pilisborosjenői végállomásáig, másszák meg a Nagykevélyt, és a gerincen lefelé jöjjenek le Ürömbe. Az Ezüst-hegyre érve még egy-két barlang sejtelmes bejáratát is megmutathatják gyermekeiknek... Az igazán vállalkozó szelleműek pedig ha reggel indulnak, jöhetnek akár Csobánkáról is...

A kirándulók családi istentiszteletét gyermekes családoknak *minden hónap első vasárnapján délután 4 órai kezdettel* tartjuk az ürömi református templomban. Emlékeztetőül az időpontok: október 4., nov. 1., dec. 6., (Mikulás este – erre külön műsorral készülnek fiataljaink), 1993. január 3., február 7., március 7., április 4., május 2. és június 6.

Isépy Gábor
lelkipásztor

Szárszói gondolatok III.

„Minden dolgunkat Ő viszi jó véghez”

Fiataljaink ifjúsági gyülekezetekben, cserkészcsapatokban, esetleg egyházi iskolai közösségekben életre szóló alapozást kaphatnak. Ennek valóságát az élet igazolta. Rendkívül fontos a kívülállók, a szembenállók, az ellenpropaganda által félrevezetettek meggyőzésére az, amikor látják, hogy ezek a fiatalok életvidám és nem besavanyodott emberek.

Erkölcsi tartásuk nem rájuk kényszerített „drill”, hanem belső meggyőződésből és jókedvvel vállalt életforma, amely a személyiség igazi szabadságát, békéjét biztosítja. Embertársaikat megbecsülik és segítik, értékválasztásukban igényesek, a teremtett világot Isten ajándékaként óvják és védik. Káros szenvedélyektől magukat távol tartják, maguk körül békességet és pozitív légkört sugároznak.

Az így felkészült, jellemmé formálódott keresztyén fiatalok bőven találhatnak tennivalót szűkebb környezetükben, pátriájukban, vagy azon túl is. S ha a szabadság és szolgálat lelke hatja át közéleti forgolódásunkat, szinte mindegy, hogy mi is az a munka, ha „minden dolgunkat Ő viszi jó véghez”.

Valószínű, hogy már választáskor olyan pályát keres magának, ahol megnövelt akciórádiusszal teheti a jót. De lehet tanulóévei alatt, vagy egyéb munka mellett is számos olyan feladatot találni, amely belmissziós tevékenységgel ér fel.

Egyik ilyen lehetőség: önkéntes diakóniai munka. Magam ismertem az elmúlt években holland egyetemista fiatalokat, akik szünideiket éveken keresztül testi és szellemi fogyatékos gyermekeket ápoló magyar egyházi szeretetintézményekben töltötték a betegek ápolásával. E munkában fiúk is részt vettek! De ismerek hatgyermekes magyar református papnét, aki Isten iránti hálától eltelve hat szép egészséges gyermekéért, egyhónapos szeretetszolgálatot vállalt egy szellemi fogyatékos otthonban, gyermekeit addig a nagymamára bízta. Az Úr további négy szép gyermekkel áldotta meg házasságukat.

De szolgálat lehet az is, ha különböző kortárs csoportokban, vagy katonai szolgálat alatt, különböző egyesületekben példát mutat arról, hogy a munkában, a szolgálatban, a szabadidőben, a játékban, a sportban, a mindennapi élet kihívásaiban és kísértéseiben miként kell keresztyénként helytállni minden különösebb hősi póz nélkül.

A nyitott szemmel járó, gondolkodó fiatal ember nem mehet el érzéketlenül két súlyos és egyre pusztítóbb jelenség mellett. Egyik az önpusztító egyéni életmód, a másik ennek kollektív formája: a társadalmi, sőt globális méretű környezetszennyezés. Egyiknek elsősorban az egyénre, a másiknak a társadalomra beláthatatlanok a következményei. Ezért hasznos dolog fiataljaink figyelmét ezen problémákra irányítani, s nem a politikai propaganda szintjén, de a kérdés elmélyült ismerete alapján elkötelezett hívévé és munkásává válhat a környezetvédelemnek.

Aki pedig elég erősnek érzi magát és kellő szakismeretre is szert tesz, deviáns, marginalizálódott, önpusztító szerencsétlen fiatalok között végezhet nagyon értékes mentő munkát, olyat, amely mással: orvossal, pszichológussal sem mindig pótolható. Itt ugyanis az életkori azonosság a közelférés és a segítség elfogadásának a kulcsa.

Végül, ha ambíciói arra indítják, részt vehet a politikai közéletben, előbb természetesen helyi szinten tanulva a közösségért való felelős gondolkodást, de ebbe nem mélyedek bele, mert ez egy másik konferencia tárgya volt.

Befejezésként szeretnék hangot adni annak a meggyőződésemnek, hogy mennél erősebb egy ifjú a hitében, mennél biztosabb talajon áll, annál inkább át kell hassa, hogy felelőssége nem csak önmagáért, nem is csak a „mieinkért” áll fenn, hanem táguló körökben mindazokért, akik abban a környezetben élnek, ahová Isten őt állította.

Dr. Kulin Sándor

Tárgyilagosan, hitelesen

A kárpátaljai református egyház története

Kutatómunka a svájci útlevél védelme alatt

Fritz Peyer-Müller svájci református lelkész sikeres vizsga után summa cum laude minősítéssel szerzett tudományos fokozatot a Debreceni Református Teológiai Akadémián. Az egyháztörténeti tudományok doktorává 1992. június 25-én avatták a szerzőt. Két évet töltött ösztöndíjasként feleségével együtt a debreceni teológián Peyer-Müller. Ez alatt az idő alatt kifogástalanul megtanult magyarul és szerencsés kézzel választotta a *kárpátaljai magyar református egyház történetét* doktori témájául.

Ez a választás még a Kádár-rendszer idején történt, amikor hazai magyar református egyháztörténész számára tabu volt a határon kívüli, különösen az akkor még a Szovjetunióhoz tartozott terület egyháztörténetének kutatása. Az okok közül elég kettőt említenünk. Először, mert az a terület 1920-ban a trianoni béke döntésével Csehszlovákia birtokába került és az azon idők magyar reformátussága mindenek előtt magyar volta miatt került hátrányos helyzetbe. Ennek feltárása nem volt érdeke az internacionalizmust hangoztató magyarországi politikai rendszernek. A történelmi pokolgép azonban az 1944 óta megélt kárpátaljai történelemben rejlett. A Szovjetunió magyar- és vallásellenes politikájának 40 ezer magyar életét követelő beköszöntése az egyházakat a lét és nemlét mesgyéjére szorította. Fritz Peyer-Müllert védte a svájci útlevél és magyarországi, valamint kárpátaljai és csehszlovákiai levéltárakban, könyvtárakban, még élő tanúk körében végzett több éves gondos és szakszerű kutatómunkát.

A dolgozat teljes tárgyilagossággal, a „külső” szemlélő hitelességével írja meg az elmúlt hetven év kárpátaljai egyháztörténetét. Leírja, hogyan csatolták azt a területet Magyarországtól az ott élő lakosság jelentős részének megkérdezése nélkül és akarata ellenére először Csehszlovákiához, aztán a Szovjetunióhoz. A tragikus eseményekről úgy ír a szerző, hogy kerül minden dramatizálást.

Nagy értéke a dolgozatnak, hogy ismertté teszi a kárpátaljai magyar református egyház történetét. Német nyelven íródott, így a németül olvasók széles tábora számára válik hozzáférhetővé. Előkészületben van a német szöveg mielőbbi megjelentetése és remélhetőleg a magyar fordításé sem késik sokáig. Elengedhetetlen lenne angolul is publikálni. A kárpátaljai reformátusság önazonosságtudatát és egyházi élete új kibontakozását segíti mindenek előtt.

Dr. Csohány János

Collenia

Dél-afrikai élmények

Barangolásaink

Mikor mondták, hogy a Sudwala cseppkőbarlangba megyünk, nem nagyon lelkesedtem érte, mert ilyeneket láttam már eleget. Ez a barlang azonban különleges volt, amit érdemes volt megnézni. Akad benne friss levegő is, víz is, de egyikről se tudják, hol jön be. Az első látnivaló egy hatalmas oszlop volt, ami úgy nézett ki, mint egy szörny, úgy hívják: Skreeuende Monster. Néhányan odaállították a feleségüket: barátkozzanak! És fényképezték. Chrystal chamber a neve annak a hatalmas teremnek, amit időnként hangversenyek rendezésére használnak, és utána 400 emberre terítenek és szolgálnak fel vacsorát. Micsoda hangulat lehet itt! A barlang 200 millió éves. Egy helyen a plafonon ősi tengeri moszat fossziljai láthatók: collenia. Úgy tudják, a Földön az első növényzet, amiből az oxigén 95%-a származott! Korát 2000 millió évre becsülik. A teremtés harmadik napja hajnalának kőbevésett emlékei? Könnyű ekkora számokkal játszani. Bizonyítsam be az ellenkezőjét, ha tudom!

Dél-Afrika keleti részén van egy óriási park: a Kruger-park. Tulajdonképpen egy hatalmas állatkert, csak ketrecek és rácsok nélkül. Itt szabadon rohangásznak az őzek, a zebrák, méltóságteljesen lépkednek a zsiráfok meg az elefántok, nyugodtan alszik a napfényben az oroszlán, zavartalanul csámcsog a párduc a fán, amire felhúzkódott egy dögöt, szakértelemmel szedik a bolhákat a majmok egymás szőréből, gyanakodva nézik a bölények a safarira érkező turistabuszt és szaladgálnak a vaddisznómalacok az anyjuk után. Itt rohangászik a strucc és tipegnek a gyöngytyúkok, a szürke gém, a hosszúfarkú gébics, az egyiptomi lúd, a lilabögyű szajkó, és ijesztgeti az embereket a fülesbagoly, meg a keselyű. Néha nyugodtan átmegy az úton, pont a busz előtt, egy víziló vagy egy orrszarvú, valahol a vízben meg tátott szájjal hever egy krokodil. Az embert nem engedik ki a buszból, így nehéz fényképezni, már csak azért is, mert akármerre fordul az út, a Nap állandóan szembesüt. Időnként teherautó érkezik és hozza a vizet az állatoknak, mert már *harmadik éve nem esett az eső*.

Ezt az érdekes és tanulságos kirándulást egy nagyszerű vacsora koronázta meg a park közelében lévő Karos hotelban. Az étterem egy tágas kerthelyiség, melyben először három hatalmas üst vonja magára az ember figyelmét. Fő a vacsora! Egy termetes zulu asszony állt mögöttük, jó nagy főzőkanállal a kezében. Megkérdeztem: Mi rotyog az üstökben? – Tökleves, afrikai kása és krokodilpörkölt! Asztalhoz ültünk és sört kértünk, majd mivel itt önkiszolgálás volt, mentünk, hogy megrakjuk a tányérainkat. Mivel én kicsit kényes gyomrú vagyok, maradtam az ismerős ízeknél. De a feleségem bátrabb volt, kért krokodilpörköltet és nyárson sült impala- és strucchúst. Kérdem tőle: Jó? – Jó, kóstold meg! Meg is kóstoltam félve, és el nem hittem volna, hogy krokodilpörköltet eszem, olyan finom volt! Az impala (őz) meg a strucc is! Odamentem a zulu asszonyhoz és azt mondtam: – Nekem is egy tányérral!

Közben eszembe jutott egy kínai barátom, akitől egyszer Hongkongban azt kérdeztem: – igaz az, hogy ti kínaiak mindent megesztek, ami mozog? – Nem igaz! De megeszünk mindent, aminek négy lába van, kivéve az asztalt!

Swazilandnak, ami Dél-Afrika keleti szélén, Mozambik déli csücskénél van, magyarul Szászföld a neve. Nem tudom, hány iskolás találná meg a térképen? Fiatal, 24 éves királya van, Mswati III. Intelligens, jóképű fiatalember, Angliában tanult. Apjának 68 fia volt, mondta *Suzanna*, johannesburgi idegenvezetőnk. – És hány leánya? – Biztosan sok, de azokat nem érdemes számolni. – Miért nem? – Mert azok „csak” leányok! Ez a rövid válasz megértette velünk, hogy ebben az országban férfiuralom van. Néztük a tájat, gyönyörű! Hegyes, magas, ritkán lakott. Az ország népessége csak 800 000 ember. A főváros Mbabane, ahol 40 000-en élnek. Fekete sofőrünk, *Oupa*, túl gyorsan hajtott, így több érdekes l nivaló mellett elrohant a busz és r hányszor majdnem el is ütötte azt ember, aki ott ugrált előttünk az út hogy megállítson, mert ott valami dekes volt. Pl. Négy gyerek, z ágakba öltöztetve, akik táncol volna. Egy viskónál mégis megá tunk, ahol két faszobrász dolgoz egy baltával. Férfi- és női fejek meg maszkokat faragtak. Gyorsan ügyesen. Itt a „craft” fából és kőb van, arany- és ezüstholmikat hiál keres az ember. A fővárosba hajto tunk, ahol az egyetlen néznivaló „craft market” volt: itt ingeket, ker dőket, nyakláncokat, fából és kőb faragott holmikat árultak potor áron. Egy szappankőből faragott ki swazi házaspár azóta már az én zon gorám tetején ül.

Mindenhol lát valamit az ember amit addig még nem látott. Meg néztük a híres gyertyagyárat, aho puszta kézzel a legkülönbözőbb ál latfigurákat csinálják gyertyából A dolgozók egy sütő előtt ülnek amiben öklömnyi stearingombócok állnak, egy másikban meg a készre színezett stearinkorongok. Kivesznek egy korongot, a gombóchoz tapasztják és addig nyújtják, míg egészen befedi a gombócot. Így a színek megnyúlnak és érdekes hatást keltenek. Ezt visszateszik a sütőbe kicsit melegedni, majd a térdük közé fogják és összenyomják aszerint, hogy mi lesz belőlük: teknősbéka, orrszarvú, zsiráf stb. Benyomkodják a nyaka körül, kihúzzák a lábait és gyorsan egy asztalra teszik, hogy lássák, egyenesen áll-e. Szinte oda se néznek! Mi csak bámultunk. Az előszobában tolong a nép, mindenki vásárolni akar, mert ott még olcsó. A fokvárosi áruházakban már többszörös az áruk. A feleségem vett egy békát. Olyan élethű, hogy nem volnék meglepve, ha egy nap bre kegni kezdene.

(Folytatjuk)

Papp Ák

A Kruger-park

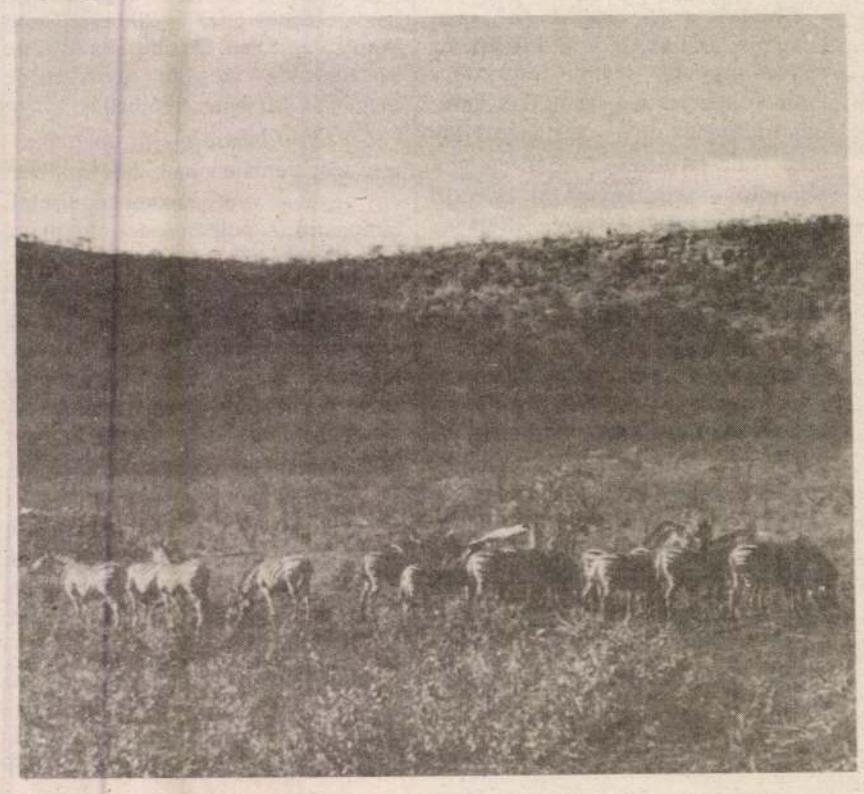

Magyarok Velencében az építészeti biennálén

Először 1980-ban, a képzőművészeti világesemény mellett rendeztek építészeti szekciót. Ekkor a manierizmus újrafelfedezése volt a trend, amely a „másképpen modern" építészekre is hatott. A posztmodern részévé lett az az installációs ötletparádé, amelyet a lenyűgöző léptékű, többszáz éves, klasszicizáló ipari téglacsarnokban, az *Arzenál* régi kötélverőüzemében rendeztek az akkor legrangosabbnak tartott építészek meghívásával. Ez látványosságszámba ment, és így az építészet és a képzőművészet újra egymásra talált, azóta önálló biennáléja van az architektúrának Velencében. Az előző négy rendezvényen azt tapasztalhatta a közönség, hogy a modernizmus ismét feljövőben van, ahogyan a hollandok kiállításuk címében találóan fogalmazzák meg: „dogmák nélkül". Éppen ez lenne az az aktualitás, amelyen az építészeknek e kiállítások kapcsán gondolkodni nyílna lehetőségük, ám mindeddig ez nem jellemezte a biennálékat. Most, éppen a magyar „organikus" pavilon kényszeríti erre a teoretikusokat és gyakorló építészeket egyaránt.

A hatvanas években a Római Klub megfogalmazta világhírűvé lett jelmondatát: „szép, ami kicsi." A felelősségérzettől indított maxima mögött az ipari társadalmak túlzó nyersanyag-felhasználása, a presztízsfogyasztásra ösztökélt „gazdag" társadalmak pazarlása és a nyomukban kibontakozó ökológiai katasztrófa körvonalai érződtek. Lassan kialakult a környezetvédő mozgalom, amelyből inkább lett politika, semmint építészet. A környezetvédők a majd' százötven éves organikus építészeti irányzatban kerestek társat. Lehetőségét látták annak, hogy egy regionális hagyományok alapján és a helyi természetes építőanyagok felhasználásával dolgozó architektúra szembeszálljon a gigantomániás és technológiára orientált építészeti modernizmussal.

Amikor ezt a rokonszenvet az építészet organikus ága viszonozta, fogalmi zavar keletkezett. Az organikus és az ökoépítészet jelentése összeolvadt és valamiféle alternatív, ellenzéki értelmezés alakult ki. Ezt az átfedést mind a mai napig nem sikerült tisztázni, és a mostani magyar kiállítás sem próbálkozott ezzel. Kérdés lett, hogy mit nevezzünk organikusnak: a természetelvű építést, ezen belül az antropomorf, a biomorf és a zoomorf alkotó filozófiát? Vagy a panteista gondolkodásmódot, netán a teremtés szentségét tiszteló, a mai természettudományokkal szembenálló antidarwinista kiindulást? A regionalizmus építészeti megjelenésével a zavar csak fokozódott, mert a népi hagyományok megnövekedett becsülete, a művészetbe történt erőteljesebb beáramlása tovább szélesítette azt az eredetileg szűkebb kört, amelyet még a preraffaelliták, a szecesszió néhány alkotó építésze, majd a modernek közül elsősorban Frank Lloyd *Wright* fogalmazott meg organikus építészetként.

A magyar organikus építészetnek is van két, egymástól inkább szellemében, semmint formájában eltérő vonulata. Az egyik csoport *Csete* György körül alakult ki, akit inkább a népi kultúrából merített indíttatás jellemez és aki mégis keresi a kompromiszszumot a technika adta lehetőségek beépítésére. Olyan kísérletekre is emlékeztetnem kell, mint amit a paksi tulipános házak jelentettek és a legújabbak közül a természetes hőenergiák hasznosításával megkonstruált balatonszentgyörgyi vendéglátóipari együttes (Gulya-csárda) „napháza". Az ő Pécs-csoportjának alkotói szétszóródtak az országban és munkásságukat később alig tudták egymással koordinálni. *Makovecz* Imre építészetét filozófiai alapokról indította, nevezetesen Rudolf *Steiner* antropozófiáját és építészetét tekinti követendőnek. Ebben a szellemtudományos rendszerben meghatározó szerepe van a Jó és a Rossz szellemi energiák küzdelmének, és az építészetnek a Jót kell szolgálnia. A szimbolikus terek nála inkább kötődnek az emberi formákhoz, és az anyagban való megjelenés „szabályait" is igyekszik kidolgozni az a ma is prosperáló, fiatalokból álló tervezőgárda, amely Makovecz köré tömörült. *Kistelegdi* István, *Nagy* Ervin, *Rácz* Zoltán, *Salamin* Ferenc és *Sánta* Gábor nevét emelem ki, hovatartozás nélkül.

A két csoport munkáit eddig egyetlen alkalommal lehetett csupán együtt látni, az 1984-es BNV organikus építészeti pavilonjában, amelyet az a *Koppány* Zoltán tervezett, aki ma egyik társuláshoz sem számíthatja magát. Ilyen kiemelkedő organikusnak nevezhető a tervezők közül *Dévényi* Sándor is. Vannak viszont többen, akik valaha résztvevői voltak valamelyik irányzatnak, de munkáikat ma már nehéz ide illeszteni. A magyar építészet organikus ágát egy szűkebb, rokonszenvező nemzetközi építészfigyelem eddig is övezte, Makovecz Imre munkásságára pedig az egész világon felfigyeltek.

Ebben a világban véleményem szerint nemcsak az építészek, de az egész emberiség számára is kulcskérdés, hogyan alakul tovább az arc-

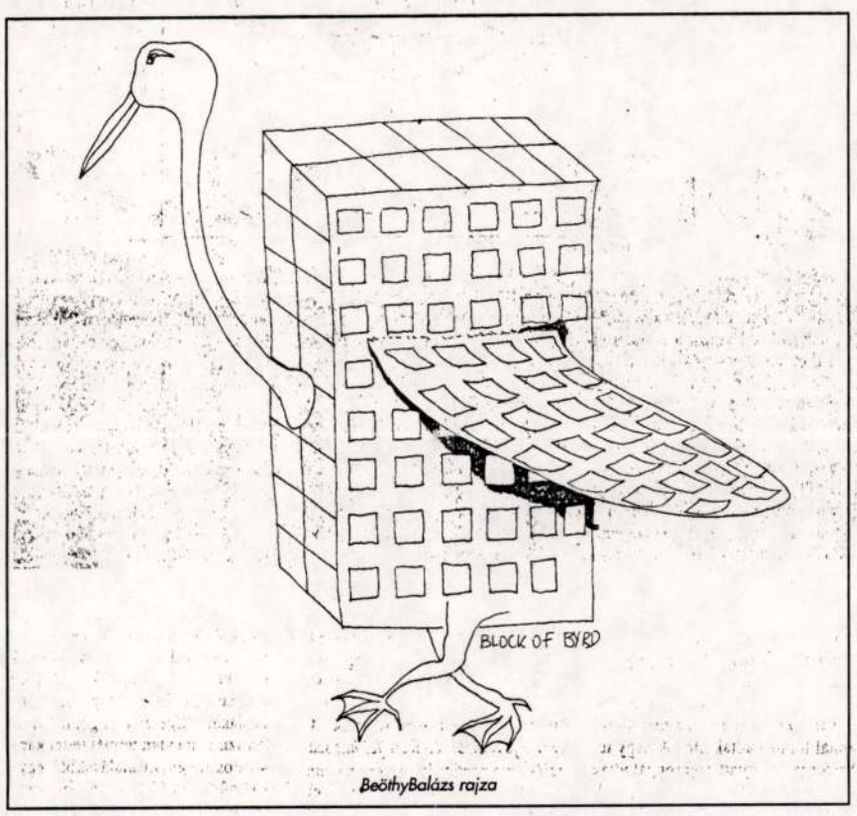

BeöthyBalázs rajza

hitektúra. A modernizmus válsága múlni látszik. Hiábavalók az ökológusok, a városvédők, az általában a humán értékek szószólóinak intelmei, a korábban ellenzéki vagy egyenesen avantgárd építészek is élnek a kecsegtető léptékű megbízások lehetőségével. Azaz visszaélnek azzal, mert az általuk eddig oly' sokat kritizált modernizmushoz hasonlóan támaszkodnak arra a nyugati *high-tech* ipari kultúrára, amely mögött a hadiipari fejlesztés és a nyomában járó „békés felhasználók" profitérdekei húzódnak. A nagy nevek által tervezett vas- és acélcsodák pedig mintául szolgálnak a világ bármely bankjához, kereskedelmi centeréhez. Közben azok az ökológiai károk, amelyekkel ezek az (építő)ipari technológiák összefüggenek, lassan lakhatatlanná teszik a Földet, miközben maguk a csodavárosok sokszor már most is lakhatatlanok.

A legnagyobb számban és súllyal ez a fajta építészet látható az október 6-ig nyitva tartó építészeti biennálén. Az amerikaiak Peter *Eisenman*nal és Frank *Gehry*vel képviseltetik magukat; a japánok egy kyotói kultúrközpont nem túl gondolatébresztő tervpályázatával, amelyen többek között Arata *Isozaki* és Maki *Fumihiko* munkái is egyenesen az ötvenes-hatvanas évek modernizmusát idézik. Különösen gigantikusak a spanyolok barcelonai tervei, amelyekhez képest az osztrák Wilhelm *Holzbauer* vagy Hans *Hollein* új, posztmodern épületkolosszusai egészen emberléptékűen hatnak. James *Stirling* és Michael *Wilford Electa könyvpavilonját* fel is építették a parkban. A szinte organikus miniépület egyenesen megbukott funkciójában, mivel nem tudta befogadni a vásárlók rohamát. Egységes, szép kiállítással jelentkeztek a franciák, a románok, az izraeliek és a szovjetek.

Ebben a közegben így, együtt, a magyar „organikus" anyag igen jelentős ellenvéleményt, sőt, vétót képvisel és komoly figyelmet vonz. Csak üdvözölni lehet ezt a közös fellépést, amelyet eddig – talán a hatalom által egymás ellen kijátszott organikus építészeknek – nem sikerült megvalósítaniuk. Itt most nem egyszerűen „csak" a magyar kultúra megmutatásáról van szó, hanem az architektúra művelőinek felelősségvállalásáról, amelyre, úgy tűnik, most nekünk kell a világ építészeit figyelmeztetnünk. Ha a feladat teljesült, márpedig ez történt, akkor csupán apróságnak számít az, hogy az organikusokhoz nem számítható művek, vagy egyszerűen csak gyengébb alkotások is szerepelnek, és hogy ezek és a jelentős épületek között a hangsúlyok összemosódnak. Talán baj, hogy az anyag szinte teljességében csak fotódokumentációból áll, de az ezekből szerkesztett reprezentatív katalógus mégiscsak hiánypótló szerepet tölthet be, addig, amíg egy monográfia végre meg nem születik.

(Zárójelben kell megemlítenem, hogy a biennálé magyar pavilonja – *Maróti* Géza páratlan alkotása – jelenlegi állapotában csonka, torzó, és a közelgő biennálé-centenárium alkalom lehetne arra, hogy az épületet Magyarország helyreállítsa, illetve szűkebb környezetét rendezze.)

Szegő György

RÁC2 Zoltán ejtőtér

RÁCZ Zoltán építész

"Talán Dévényi /Sándor építész/ hatására, de valószinübb, hogy ez már amugy is a levegőben volt, elkezdődött a kompoziciók kimozdulása az egyensúlyi helyzetből, az amorf részletek megjelenése: pl. Fafaragók háza (Debrecen, 1991)
Üdülőközpont (Hódmezővásárhely, 1991)

ld. BONTA János: A magyar organikus építészet. = Mozgó Világ, 18.évf.4.sz.1992 51.p.

Rácz zoltánné, építész

L: Ungár Péter

–: Szövetségi kirch

Borító 3

Magyar Építőművészet, Bn. 1983

83/1

RÁCZ Zoltán épitész

tervezők, épült 1986-1989

ld. Rácz Zoltán - Kovács Péter: Tócóvölgyi lakótelep [Debrecen]. = Magyar Épitőművészet, 1990. 2.sz. 40 - 41.p. ill.

készítésének helyét meghatározni.

7. Cserm elyi 1915 222.p.,246.p.,képe; Csányi 1
LXVIII.t. 130.kép; Layer 1927 59.p.; Kat. 19
Kat. 1980a Nr.20.; Kat. 1988a Nr.56. és képe

8. Vétel, Egger Henrik hagyatékából, 1915

9. Ltsz. 13715

RÁCZ Zoltán épitész

tevékenység + életrajzi adatok

Magyar Épitőművészet, 1990.2.sz. 47.p. és ill.

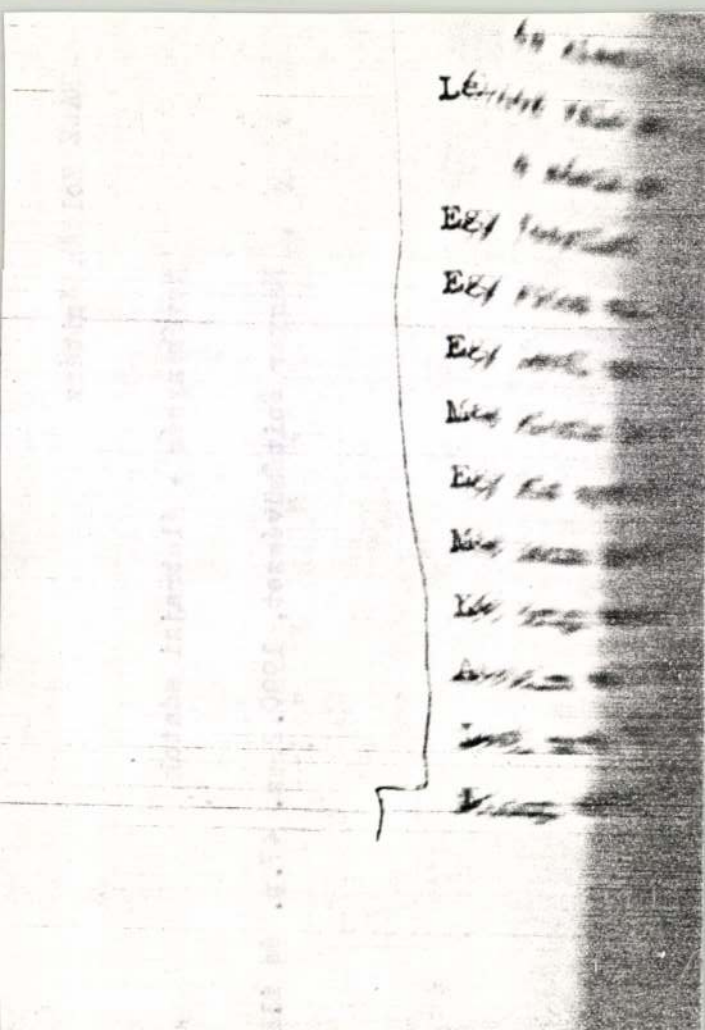

Rácz Zoltán, építész

A Magyar Építőművészet 1988. évi Pályázata.

Evangélikus templom Nagycserkeszen. , 1 emlitve/.

Építész: Rácz Zoltán, Buka László,
Debrecen.

Magyar Építőművészet, 1989., 1-2 szám, 114-old.

Rácz Zsuzsi

Japán verseket forditott Kristóf Károly.
A müvész három rajzzal illusztrálta.
Repr.-ók.

Délibáb, Bp. 1932. május 28. VI. évf.
22. sz. 17. lap.

valasszociológia önalloan meg nem letezhetett, ezért valamilyen egyéb szakterületen belül kaphatott hallgatólagos helyet. Ez nyilván azzal állt összefüggésben, hogy a Kádár-éra hallgatólagosan eltűrte az aktív vallásosság különböző formáit, megnyilvánulásait, de legálissá nem tette azokat.

Hazánkban a komoly vallásszociológiai kutatások első kiváló szakembere Tomka Miklós, akinek már az 1970-es évek végén jelentek meg munkái nemcsak a külföldi, hanem hazai (elsősorban filozófiai szemléletű) folyóiratokban is (például Világosság). A vallásszociológia olyan új szempontokat vetett fel a mai vallásosság jelenségeinek megnyilvánulásában, melyek új metodikákat, kutatási szempontokat alakítottak ki. Ezen túl elsősorban a mai vallásossággal kíván foglalkozni, felvetve azt a tagadhatatlan tényt, hogy a szekularizáció mérlege igen ellentmondásos volt az utóbbi négy évtizedben Magyarországon. Továbbá azt a szempontot is figyelembe vették a hazai vallásszociológusok, hogy a vallásgyakorlat módja, vagyis az úgynevezett vallásos élet megélésének mozzanata egy-egy időszakban jelentős átalakuláson ment keresztül a vallásos csoport működésében, mindennapjaiban.

A külső szemlélő esetében az egyes egyházakat, felekezeteket körülvevő titokzatosság, misztikum épp azzal volt magyarázható, hogy a kutatások csak a filozófiai oldal megvitatására törekedtek, viszont mélyen hallgattak a motiváló tényezőkről, melyek a vallásgyakorló ember mindennapi éltét, viselkedését jellemezték. Számtalan kérdés felvetődik, és a kutatónak igen nehéz a helyzete, hogy melyeket vegye figyelembe. Szinte lehetetlen az egyes egyházak vallásgyakorlati tevékenységének minden mozzanatát jellemezni, viszont vannak olyan fontosabb szempontok, melyek rávilágítanak a hívő ember életvitelére, gondolkodására. Ilyen például a vallási identifikáció jelensége. Az a tény, hogy az egyén vallásosnak ítéli meg saját magát, társadalmi helyzetében már egy konkrét, személyi meghatározottságot jelent. Tovább szűkíti a kört, hogy melyik egyházhoz, illetve vallásfelekezethez tartozik.

(Folytatjuk)

Felújítják a Kálváriát

Karcag (MTI) – A nemzetközi tábor magyarországi, erdélyi, szlovákiai és hollandiai fiatal lakói – a helyi katolikus egyház szervezésében – megkezdték a műemlék jellegű karcagi Kálvária-halom felújítását. A vállalkozás során kifaragják a haranglábat és a három új feszületet, továbbá felújítják az 1850-ben épített stációkat is. A Kálvária-dombon tereprendezést végeznek. A teljes rekonstrukciót augusztus 19-én fejezik be, és másnap szentelik fel a kálváriát.

tosan szeret ejtjük, hogy megnézzük-útbaejtsük Keszthelyt, Tihanyt vagy Siófokot. Zamárdiból a főváros felé ez utóbbi látszik célszerűnek, legalábbis hazafelé jövet. Jó itt a part, sok itt a csábító vendéglő és üzlet, de kell, hogy idő jusson a Fő utca 220. szám alatti épületre is.

Sokan segítettek

Egy teljes befejezéséhez közeledő épületegyüttes van itt az Oulu parkban – fókuszában az 1990. június 30-án fölszentelt evangélikus templommal. Egy kicsiny szórványgyülekezet és a lutheránus hitű üdülők kaptak itt egy 150 férőhelyes menedéket istentiszteletük gyakorlására. Józsa Márton lelkész odaadó szervezőmunkája, sokak adakozása és főképpen a finn evangélikusok: az oului Dóm-templom gyülekezetének segítsége kellett ahhoz (pénzzel, fenyőfával), hogy ez a művészi értékű gyülekezeti hely felépülhessen.

A templombelső Mezei Gábor belsőépítész, az oltár fölött szobor: a Feltámadott Krisztus Péterfy László alkotása. A tervező, „Krisztus hajójának" megálmodója pedig világhíres Kossuth-díjas építészünk, Makovecz Imre. „Legfőbb bajunk, hogy mindennapi életünk és a föld között nagy szakadék tátong, amely szétszakítja életünket, ünnepeinket. Földaraboljuk magunkat, értékeinket. E templomépítés csodája az emberi kapcsolatok, személyes kapcsolódások erőssége volt. Különös, bújtatott fonadék, amelyben az emberi képességek találkoztak. A templomépítő lelkész és mások álmai találkoztak a finnek segítőkészségével. Ez a fonadék igyekezetből, találékonyságból és lélekjelenlétből állt. Ez a csoda, amely még mielőtt egy kapavágást tettek volna, már építeni kezdte a templomot. Ennek az emberekben már alkalmas). Es alkalmi zarándokhely lehet ez minden irányzatú keresztény embernek, amennyiben hódol a művészetnek, az építőművészetnek, a nemzeti (jelen esetben magyar) jelleg esztétikai visszfényének.

Állíthatom, hogy szívesen, jó szóval, barátsággal és csillogó szemekkel fogadják az erre járó turistákat, csoportokat. Mindent megmutatnak, mindenről mesélnek, a legkisebb gyerekkel is az emlékkönyvükbe rajzoltatnak. S míg a fiúk-lányok „komponálnak", addig az ember elmereng egy kicsit e csöndes és hűvös hajlékban. Beszívjuk a jó szagú fenyők őstermészet-szagát, s közben olyan egységesnek, testközelinek érzünk mindent. A Mindenséget, létünk látható és láthatatlan dimenzióit. A fejünk fölké magasodó Megváltó a panteizmus Krisztusává lett itt, akivel – stílszerűen szólva – egyazon fából vagyunk faragva. Úgy emlékszem vissza a Makovecz-templomban eltöltött percekre, mintha az ember testi pihenése lelkileg fejeződött volna be. Nem fontos már a tételes vallás; csak a jó erkölcsökkel egylényegű, jelzőnélküli és nagybetűs hit. Hit a közösségben, a cselekvő akaratban, a kisebb és tágabb összetartozásban, az emberi és emberfölötti teremtésben, a művészetben. Hiába, szent hajlék ez – sokszoros és sokféle értelemben.

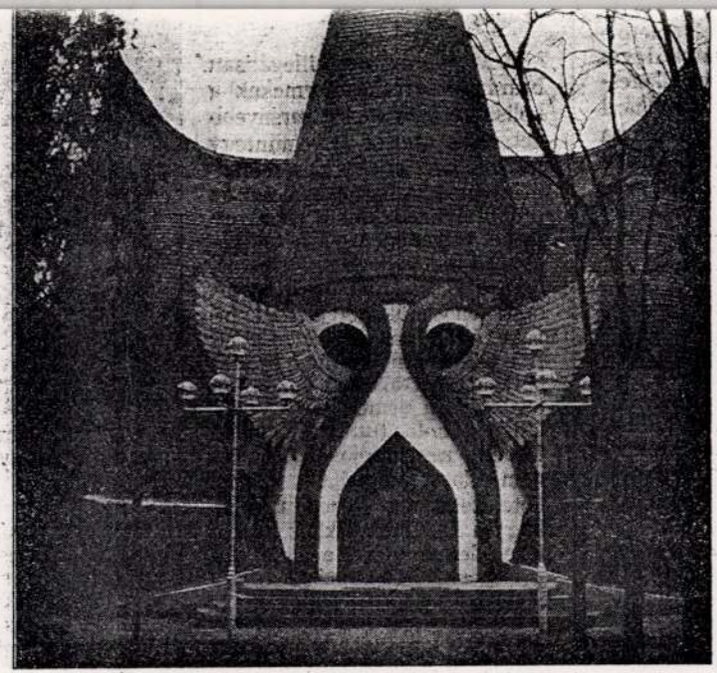

„Krisztus hajója" A szerző felvétele

Felemelt fejjel tekinthetünk a múltba

RÁCZ ZOLTÁN

Debrecen (HBN) – A közelmúltban elkészült Dombostanyán az egykori Parlag falu elpusztult középkori templomának helyreállítása.

Az „emlékműemlék" megalkotásának történetét Rácz Zoltán építész így idézi fel: „A régészeti ásatást 1985-ben kezdtük meg a Déri Múzeum régészének, Módy Györgynek a vezetésével, lelkes műemlékvédő barátainak kétkezi munkájának segítségével. A munkát a múzeum 1986 nyarán fejezte be. A feltárt alapfalak évekig sorsukra hagyva pusztultak, míg 1992–93-ban a debreceni önkormányzat biztosítani tudta a rekonstrukcióhoz szükséges pénzt. Külön köszönet illeti Takács Péter nyugalmazott építész-tanárt az ásatás ötletéért és a munka helyi irányításáért, valamint Buka Lászlót, aki kitartóan szervezte a romot látogató és megmentő kirándulásokat. A helyreállítás a XII–XV. századi falak műemléki bemutatásával együtt emlékművet is kíván állítani egy középkori falunak, keresztyén hagyományunk egyik jelentős helyének. A korábbi műemlékvédelmi módszerek eredményeként templomaink romját földre szegezett tekintettel nézhettük meg. Örülünk, hogy városunk jelenlegi nehéz gazdasági helyzetében is segíteni tudott abban, hogy fejünket végre felemeljük. A rom körül fekvő kies táj természetvédelmi oltalom alatt áll, s a rommal együtt kellemes kirándulóhely Debrecen közvetlen közelében."

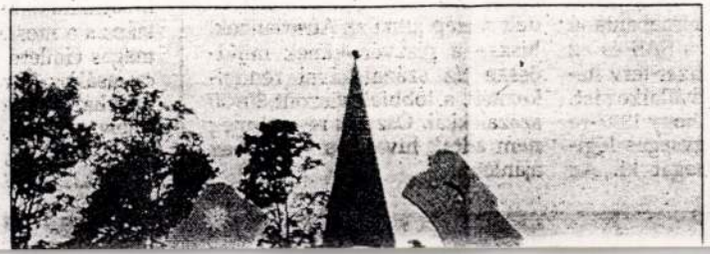

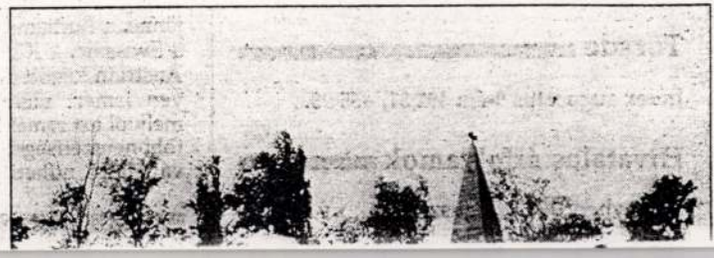

Rácz Zoltán építész

Hajdú-Bihari Napló
1993. aug 10.

RÁCZNÉ KALÁNYOS GYÖNGYI - festő

Akinek a festés az élete

Kalányos Gyöngyi képei a színházban

Tizenévesen már olyan animációs filmet rajzolt, amely a cannes–i filmfesztiválra is eljutott. Már ekkoriban jelentek meg könyvillusztrációi, pályázati eredményei révén jutalmul Artyekban, a gyermekvárosban is üdülhetett.

Ráczné Kalányos Gyöngyi ma harminc éves, négy gyermek édesanyja. Körtvélyesi lakásuk, melyben rokkantnyugdíjas férjével és gyermekeivel él, telis-tele festményekkel. Bár a híres „A hét ikerszarvas kígyó" című rajzfilm körüli események, amikor semmi elismerést nem kapott, sőt még a mozijegyet is neki kellett megvenni, hogy láthassa saját filmjét – tízévre kivették kezéből az ecsetet, ma már újra fest, ontja képeket. S ezt gyermekkori rajztanárnője, Pongrácz Éva bíztatásának köszönheti.

Tíz évig dolgozott a Zsolnay gyárban, mint aranyozó, de az új idők változásai munkanélkülivé tették. Mióta ismét kezében az ecset, egyre-másra nyeri a pályázatokat, hívják alkotótáborokba. Sokat köszönhet *Kerékgyártó István* művészettörténésznek és *Daróczi Ágnes* szerkesztőnek, akik szinte minden lehetséges tárlatra hívják a főként cigány életképeket alkotó naív festpőt. Ahogy ő mondja: „egy nap, ha nem festek, olyan, mintha nem mennék dolgozni".

D. G.

Ráczné Kalányos Gyöngyi a Vakok és Gyengénlátók Szövetségének ajánlotta fel képeit a hétvégi, komlói árverésen

FOTÓ: PÉTER SZABÓ ZOLTÁN

Új Dunántúli Napló
1996. 04. 30.

ELYETT 29900 FT

TERES KOMBINÁLT HŰTŐ
2 FIÓKOS FAGYASZTÓVAL)

ELYETT 52900 FT

ÁR RÉSZLETRE IS!
ŐLEG, 24 HAVI FUTAMIDŐ)

OSSUTH TÉR SKÁLA
KONZUM

padlóburkolatai
a természet
szolid színeivel és
mintáival nyugalmat
varázsolnak
otthonunkba.

GRABO Kft.
ÉPÍTŐIPARI ÜZLETÁG
9023 GYŐR,
Fehérvári út 16/b.
Tel.: 96/414-155
Fax: 96/413-449

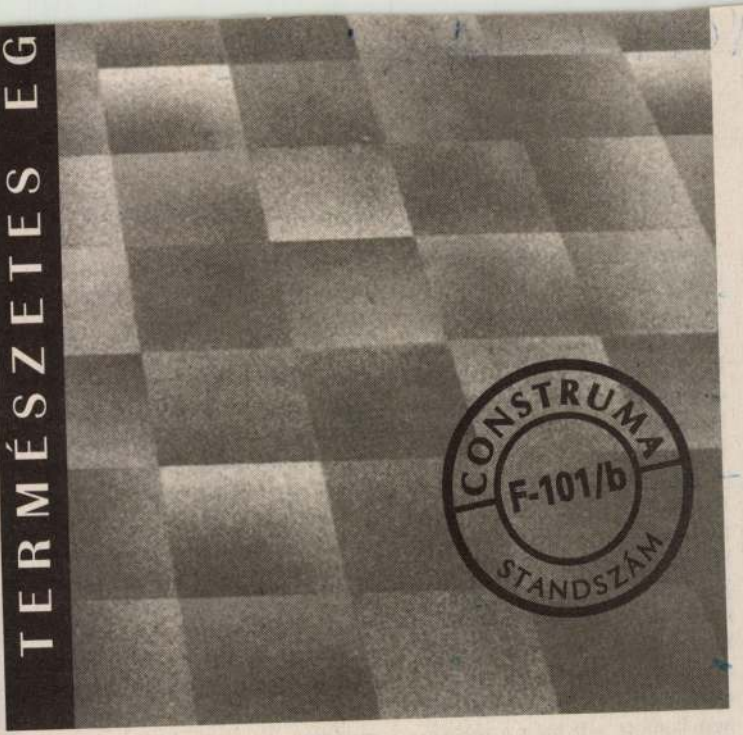

ÉRVÜNK A LÁTVÁNY - GRABO Kft.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Rácz Zsuzsa

MAGYAR HÍREK

FEB 1 u.

Százezer pályázó közül nyerte el az első díjat az Indiában rendezett gyermekrajz kiállításon Rácz Zsuzsa, kiskunhalasi első osztályos gimnazista

1024

ıbdarúgó-válogatottak évenként
húsvéti tornája.

*

ɔdarúgó Európa-bajnokság negyed
ɔen — mint jelentettük — szovjet-
mérkőzés kerül sorra. Az időpon
g nem történt megállapodás, de a
tos, hogy Budapesten holland, Moszk-
'SZK-bírók vezetik a találkozókat.

*

c József, a százszoros válogatott ma-
ɔdarúgó, a Honvédnál lemondott ed-
közöltük, Jugoszláviába, a volt baj-
ajevo csapatához kapott meghívást.
azonban itthon marad. A honvédség
gó szakfelügyelője lesz.

*

első Európa-bajnoki helyezését Al-
suzsi szerezte a magyar sport kép-
en. Negyedik lett a Västerasban
műkorcsolyázó Európa-bajnokság-
iadal sajtófőnöki tisztét egyébként
ri debreceni válogatott labdarúgó
ágban élő újságíró fia, Markos Imre

af
tori
ɔzó
k
is
ra
5
egyenlített és 3:3 arányú döntetlen
két csapat mérkőzése. A Vasas
szolgál, hogy a németek ezúttal ve
első pontot, a nagyszabású tornán.

AZ ÚJPESTI DÓZSA Equadorl
meg tengerentúli szereplését. Az e
zésen Quitóban 2:0-ra kaptak ki a
tól, Guayaquilban azután javítot
verték a Barcelona csapatát.

A FERENCVÁROS január utolsó
ján repült Mexikóba. A nemzetköz
magyar bajnokcsapat mellett a
Crvena Zvezda, a brazil Botafogo,
bajnok Toluca, valamint Mexikó
layara válogatottja szerepel. A Fer
Liverpoolban aratott rendkívül érte
lemmel kezdte az évet és Albert
bajnokhoz méltón szeretnék folyta

Ráczné Lengyel B.

festő

l.

Törös Nagy Körös

képrom. kiáll

Kat.

~~Rádéi leletek VII. 244~~

M. D. K.

RACZKA Arthur festő

1897.-ben Nagybányán tartózkodott

Rèki Bp. 1954. 324. f.

R. D. K.

RACZKA Arthur festő

Nagybányán a Hollósy-iskola növendéke, az első kiállításon 1 rajzzal szerepel (1897)

Réti István: A nagybányai művésztelep
Bp-1954. 239., 305. l.

MDK

Raczka Arthur,

1897-ben az iskolához tartozott.

A Kollócy-iskola ideje. /ISZR 1896-1901./ 76.1.

MDK

Raczkáné Reiszmann Gizella

Fa a szt. Margitszigeten	vizf.
Szent Margitszigeti romoknal	"
Részlet a szt.Margitszigetről	"

A Nemzeti Szalon tavaszi tárlatának katalogusa. 1920. Május. 19. 1.

Ráczkevei Ötvös Tarsal

ötvös

Laid Ráczkevei

Péter csomagját

Mihalik József, Kassavárosötvösségének története. Bpest. 1900. 314. l.

~~László Fülöp E.~~

~~festő.~~

M.D.K.

Rácz kevei Gábor, asztalos m.

Veszprémi mester. Adat: 1856-ból.

Batári Ferenc: XIX. századi veszprémi asztalosok.
253.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. I. Veszprém.
1963

Ráczkevi György.

ötvös, Győr, 1697–1707

Jankógyőriötv 17. l. 33. l.

1703-ban kulcsos mester

1707. emlitik uboljára.

Mdk

Ráczkevei Neimet István

u. n. Külföldi azaz idegenből jött mester 1712.

Horváth Soltán: Egy Mezőváros Celes Szara Nagykőrös 1943. 16. l

Ráczberi György ötvösmester

Győri Szemle 1937. 429.

Cikk a győri ötvösökről

Ráczkeri Tasi Péter ötvösmester

györi Szemle 1934. 428.

Cikk a györi ötvösökről

Ráczkövy György ötvös

Győri Szemle 1942. 132.

A győri ipar történetéről

Rački Imre (Mirko) horvát festő. 1879-ben Novi-Marofban (Horvátország) született. Bukovecnál tanult Prágában és Ungernél Bécsben. Két évet töltött Münchenben. Dante La divina commediá-ját illustralta a Borzós művészeti társaság részére. A Strossmayer képtárnak ajándékozta: Diszvára című képét. Kiállított Zágrábban, Szófiában és Belgrádban. Jelenleg Ragusában él.

Strossmayer Kalendar za god. 1909, - 197 oldal

Ráczkevei Péter

ötvösmás.

Alestere Válaszúti Veres mihály. Kassán. 4 évre szegődött 1606. feb. 6án.

Atyja Ráczkevei ötvös Jakob. Felszabadulásának kelte ismeretlen

Mihalik József. Kassaváros ötvösségének története. Bpest. 1900. 314. l.

Lacza Endre

festō.

(Thasy)

Ráczkevi Tasy Péter

Győri ötvös, 1692–1698

16./

Jankógyőriötv. 33. l.

Nemes ember volt. 1697. ben felszólal a győri kapitalannál, hogy az egri várkapitány Tas, szentgyörgy és Halásztelke soltmegyei birtokrészeiben háborgatja öt. Győrben elökelö rokonága volt. 1692 jan. 16-án kezdte remekét s apr. 20-án mutatta be. 1698-ban távozott Győrtöl.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Ráczkövy György

győri ötvös

XVII. sz.

Bedy Vince:

Adalékok a győri
ipar történetéhez

Győri Szemle

1942. 132. l.

Ráczki József

puskamüves

Siklósról, 1845

lásd

Fleischer Bécs 77. l.

1981. jan. 12. URH 20.10 /M./
Műrealógia Szolnok megyében.

dr. Raczki Pál, a Szolnok megyei múzeum régésze.

- Szolnok megye területe már földrajzilag is egy nagyon jó adottságú vidék, ugyanis átmenet a hegyvidék és az Alföld között, tehát ez határozza meg a mindenkori szerepét a történelemben. Tehát mindég közvetítő szerepét játszott ez a terület azért rendkívül fontos ennek a kutatása. A legizgalmasabb probléma a neolitikum, tehát az új kőkor kialakulása a neolit forradalom, amely ezen a területen különösen érdekesen vizsgálható. Ugyanis egy dél-kelet-európai kultúrkörnek a legészakabbi kultúrája található itt, éppen Szolnok megyében és ez egyben itt a legészakibb kiterjedése egy közel-keleti termelési módnak. Ennek a hordozója az un. körös kultúra, amelyik kb. időszámításunk előtt 5 ezerben élt. Kitünő lehetőségünk van e kultúra kutatására, e neolit kutatómunkaközösség amely a Magyar Tudományos Akadémia és a Damjanich Múzeum közös munkájában működik, föltárt egy csodálatos kőkori vízpart melleti települést. Azért forradalmian új ez az eredmény, mert korábban kizárólag hulladék-gödrökből, szórvány leletekből ismertük ezt a kultúrát. Itt most a holt Tisza partján, nem is messze Szolnoktól, itt Szandán hat házból álló kis vízparti telepet sikerült megtalálnunk, teljes eszköz készletével, a használati tárgyakkal, kutusz élet bizonyítékaival, így rekonstruálhatjuk egy kőkori közösség teljes, hogy úgy mondjam háztartását, teles életmódját. Hasonlóképpen nagyon fontos időszak a bronz-kor itt a Tisza-vidéken a munkaközösség munkáját emelném ki, e keretében került föltárásra Jászdózsa-kápolnahalom, vagy az Egyetem közreműködésével Tószeg-lakoshalom, újabban Tisza-kéménytető. Ezek nagyon fontosak, ezek a feltárások, ugyanis itt a Tisza-vidéken különleges településekről van szó, szintén egy közel-keleti termelési mód honosodott itt meg. Y réteges településekről van szó. Négy, öt méter magas dombok ezek, a régészek paradicsomai ezek a kis dombok, egymás fölött találhatók a steril rétegek, így amikor ennek a dombnak a mélyére hatolunk, tulajdonképpen a történelembe lépünk vissza. A következő fontos időszak a bronz-kor vége, a vas-korba való átmenetek voltak, amikor hatalmas temetők jelennek meg a letelepült hosszú helyi fejlődés bizonyítékai a Tisza-vidéken. Például említhetném a jánoshidai nagy bronz-kori temetőt, ahol most már a háromszázadik sírnál járunk. Itt olyan leletek kerültek napvilágra, amelyek a Tisza-vidék Északi-tengeri kapcsolatai, valamint a Földközi-tengeri kontaktusait bizonyítják. Igy borostyántól kezdve különböző olyan fayance gyöngyök, amelyek északról, ill délről kerültek ide.

- Ezeket a leleteket bemutatják adandó alkalommal a közönségnek is?

- Éppen most készültünk el a tervvel és már a munkahelyi vitán

túl is vagyunk, úgy néz ki, hogy ez év végén, avagy jövő év elején sikerül egy állandó kiállítást készítenünk itt a múzeum épületében és ebben már igyekszünk a még publikálatlan, de legfrisebb leleteket is bemutatni. Most hát a legfontosabb és egyben számunkra most nagyon izgalmas munka a régészeti munka, a csongrádi vízlépcsőhöz kapcsolódó tevékenység. Ezt tulajdonképpen a Szolnok Megyei Múzeum függetlenül, de mégis összhangban az országos munkálkal igyekszik elvégezni a saját költségvetésünkből ézt a területet a Tiszazugot, amelyet ez a vízügyi munka érint. Először is katonai térképpel rövidítjük az ős- óri, közép-kori lelőhelyeket, így kb 3- 4oo lelőhelyről van szó. Már módunkban van kiválasztani, hogy melyik az a 4- 5 kardinálisan fontos, amit a későbbiek folyamán teljesen föl kell tárni. Tudjuk egyáltalán, hogy milyen lelőhelyeket fog veszélyeztetni ez a vízügyi munka

- Mit ígér ez a hatalmas föltáró munka?

- A többek közt, már az előbb említettem ezt a Tiszakénytető, tehát réteges dombot, ezt a bronz-kori települést, hát gondolom, hogy ez olyan ritka, hogy az országban lo- 12 db található és épp az érintett területen és sajnos ez veszélyeztetve is lesz. Tulajdonképpen az egyik oldalról sajnos, de a másik oldalon örülünk is neki, mert így mód lesz arra, hogy tulajdonképpen minél nagyobb %-ot fel tudjunk tárni ebből a lelőhelyből, tehát kötelességünk is föltárni, hogy megmentsük az utókornak az itteni leleteket. Már az idén egy leletmentő ásatás keretében egy rétegvizsgáló szondát nyitottunk, tehát megállapítottuk, hogy hány réteg, hány periódus és milyen hosszú időszak van itt reprezentálva ezen a lelőhelyen. Hát ugyanezen munka keretében föltártunk itt ezen a területen a kő-kori teleprészletet, ahonnan csodálatos edények kerültek elő, ilyen nagy élelemtárló edények. Ezek az alakok tulajdonképpen istenek képmásai, akik arra voltak hivatvá, hogy az élelemtároló edénybe helyezett élelmet, magot, stb. azt óvják és átmentsék az utókornak. Hasonlóan nagyon fontos eredménye ennek a terepbejárásnak, ill. leletmentésnek, hogy több eddig ismeretlen Árpád-kori falut sikerült beazonosítanunk, amelyet okleveles adatok említenek. Igy pl. a Tiszakürttől délre lévő Sárfalu, amelyet az okleveles adatok egy nagy komoly faluként emlegetnek, amely templommal rendelkezett, révjé volt, pontosan nem tudtuk a helyét, de most aztán megvan. /szalagfordítás/

.....egy Árpád kori település, illetve egy középkori falu, valószínüleg a Tiszafalu egykori helyét találtuk meg ugyancsak itt. Egy kis lelet entő ásatást folytattunk az eke itt megbolygatott egy háznak a tüzhelyét, a házat sikerült teljesen föl is tárnunk, s itt egy 15 méter hosszú, mintegy 5 méter széles három oszlopú házról van szó, amelyikben egy fütő kemence és tüzhelyet találtunk, rengeteg kerámia anyaggal. És ez azért nagy újdonság, mert Tiszazugból, ebből a földrajzi egységből mi a középkori település történetet nagyon kevéssé ismertük, nagyon kevés adatunk volt. Tehát minden egyes ilyen föltárásnál a lelet anyagok azok nagyon fontosak számunkra és sokat vallanak a török kori hódoltság id szakáról.

- A mi világképünk, az előző társadalmakról, az előző társadalmi osztályokról életmódokról, kultúrákról alkotott világképünk mennyiben gazdagodik a régészet által? Amikor itt mondja, hogy ezek a nagyon sokat igérő föltáró leletmentő munkák restaurálása, összegzése, értelmezése, elemzése során gye itt egy állandó kiállítás jön majd létre. Mindez ha úgy meg lehetne ítélni,- tudom, hogy nehéz, mert itt folyamatról van szó, mekkora hozzájárulás lehet ez a magyar tudományossághoz, a hazai történeti, régészeti kutatásokhoz, ami itt történik a megyében?

- Szolnok megye egészen a 60-as évekig tulajdonképpen fehér f folt volt régészetileg Magyarország térképén. Tehát minden egyes apró eredmény, amit mi itt elérünk már a régészet-tudomány számára elég nagy vívmány. Ezen túlmenően éppen itt említettem a bronz-kori temető példáját mi egy-egy temető föltárásával nem csupán a Tisz-vidék múltját, történetét gazdagítjuk új adatokkal, hanem új vonalra, tágabb összefüggésbe tudjuk nézni nem csupán a Kárpát-medence, hanem éppen a Tisza-vidék történetét, így hát a kontaktusok elvezetnek éppen az Északi-Tengerig vagy akár a mediterán alulig és és így egy tágabb kultúrális koinéba tudjuk beleilleszteni azt a kultúrális fejlődést.

normale médico-chirurgicale, 10e Année, No. 8., 1933.). — „Anatomie

könyvtára. Kutatásai a következő tárgykörökre irányultak: Anyaggyüjtés „A magyar gondolat Franciaországban" című munkához, a magyar katonára vonatkozó francia feljegyzéseknek és a Rákóczi-probléma francia kapcsolatainak kutatása. A magyar tánc Párizsban a napoleoni századfordulón. „La formation franco-hongroise de Liszt" című munkához az anyag összegyüjtése. Végül a Société Française de musicologie megbízásából e társulat kiadványsorozata részére sajtó alá rendezte Bakfark Bálintnak, a nagy magyar lantosnak lyoni lanttabulaturáját (1553) jegyzetekkel, modern hangjegyekre átírva, tízíves bevezetéssel, amely Erdély XVI. századi helyzetét ismerteti. E tanévben több magyar tárgyú dolgozata jelent meg francia nyelven, közülük a „Les rapports italo-transylvains de Il Transilvano de Girolamo Diruta (1593)" című a Lionel de la Laurencie grófnak felajánlott Mélangesban, a „J. B. Laborde et la musique hongroise" című pedig a Revue de musicologieben.

Kiss György (1914, Budapest, izr.), külügy-közigazgatásügyi szakos budapesti közgazdasági kari hallgató (Fellner Frigyes professzor), a második félévben élvezte az ösztöndíjat, de az egész tanévet Párizsban töltötte. Beiratkozott az Ecole Libre des Sciences Politiques section généralejára s immatrikuláltatta magát a párizsi egyetem jogi és bölcsészeti fakultásain is. A Politikai Főiskolán diplomáciatörténeti

Ráczkay Miksa

Kül. Zazruván (Árva m.) 1827 ben 21 évs

laisd

Fleischer Bécs 77. l.

Rács Imre

festő

1931-34.

Iparm.Isk Évk.

1930-34. 46.l.

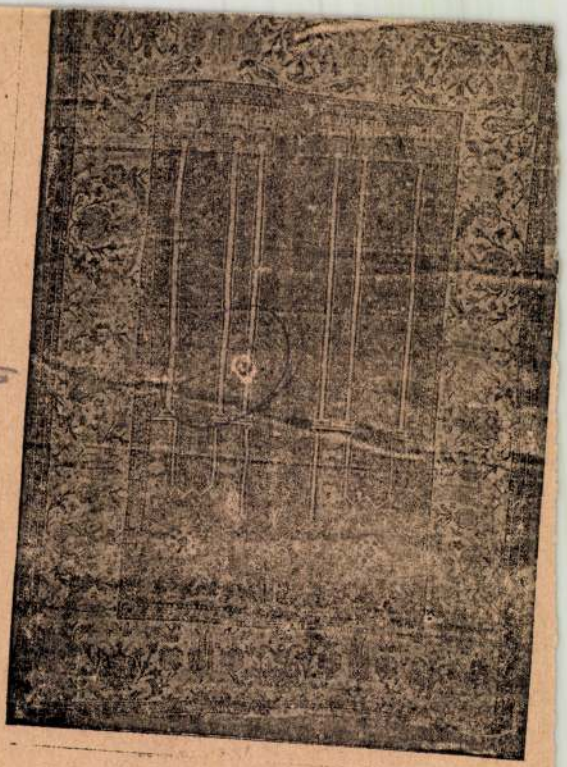

Rács Reich Imre

festő

l.

Irott Kő

1936. 152. l.

ágos Bizottságától

latkerti-ut l. sz.

otárának

ása. (434/1930.)

Dr. Szőnyi Ottó

MDK

Rács Imre, disz. fest.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.

43.l.

Rács-Reich Imre

festőművész

A kemenesaljai művészek csoportkiállítása - Celldömölkön a városi tanácsteremben - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1933.VII.[illegible]8

Ráczky

debrecení zongoraherzitő

l.

Ezredeveskiáll

I B. 16. l.

Vászon, mérete 92 : 151 cm.

1883: V. 264. — 1884: V. 185. — 1885: V. 185. — 1886: V. 185. — 1887: V. 185. — 1888: V. 185. — 1889: V. 208. — 1890: V. 208. — 1891: V. 231. — 1892: V. 231. — 1893: V. 305. — 1894: VI. 6. — 1895: V. 9. — 1896: V. 9. — 1897: V. 9. — 1898: V. 9.

~~Vételett 1879-ben. — Magy. Képt. 370. — Lícza 260.~~

— 1900: V. 9. — 1901: V. 9. — 1903: V. 9. — 1904: V. 9. — 1905: V. 9.

— Magy. Képtár 370. — Uj lelt. sz. 260. — 1905. átv. jegyz. 350. — Száma az Orsz. Képtárban a sz.nban 1994. és a leltárban 2949. — Vétetett 1879 márczius havában 1600 frton (3200 K).

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban.

Mk 370.
Nyl 260

Vét 1879.

M.D.K.

Ráczler (Ragler) Károly, gyöngyösi képfaragó

1767-ben a besei malom kőmedencéjét készíti, majd a besei ~~templom~~ kápolna ajtórövét és oltárát faragja. 1768-ban a megyei kvártélyhárcial szobrász munkát végez. 1770-ben a Haller-házban két nagy képrámát farag és „A his Gróffnar csinált öt Bethlehemi statuájáért" vesz fel munkadíját.

Heves megye műemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó

390. old.

RÁCZLER /RAGLER/ Károly gyöngyösi képfaragó. 1767-ben a benei malom kőmedencéjét készíti, majd a benei kápolna ajtókövét és oltárkövét faragja. 1768-ban a megyei kvártélyháznál szobrászmunkát végez és 1770-ben a Haller házban „Őexcellentiája szobáiban" két nagy képrámát farag, valamint „A kis Gróffnak csinált öt Bethlehemi státuájért" vesz fel munkadíjat.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Racsánszky József

unnarstatos

Beszkerecbánya

l.

Erredeves Eiáll

XII. csop. 33. l.

Belgrad.

A háttérben a város és v
pedig a kikötött csolnak köze
vontatnak, mit jobbról ketten
zsén ül. Felirata:

BE

Kny., mér. a vk. 12.7: 1

131-91-№2.P.

Racskó István

festő
6 elemi
esti aktrajz
3 hónap után
kimaradt.
Iparrajziskola 1911

Budapest
ÁRUHÁZ
IV. Kossuth Lajos utca 9
Tel: 89-3

Racskó. István

festő.

vrod

Tersánszky J. Jenő:

Még nehány „nagy-balog"-ról. Nyugat. 1920. ápr. 1.

7. sz. 395-397. l.

kül. Cinkota. A cikket használható adatokkal lásd Nagy Balogh János csomagjában.

az elbeszélés ez, ahogy eddig csak a francia vagy olasz irodalom produkálta, a legpallérozottabb nyelvek ragyogó novellistái. A letört úrnak, Sefridge mesternek s Verának alakjai — minden fantasztikum dacára — e tökéletes elbeszélés révén milyen valószerű közelségbe kerülnek hozzánk s ami velük történik, a hosszú magányos éjszakai séták a Majestic-szálló folyosóin, miközben a cellákban alszanak vagy tán meghaltak lakóik, az éjszakai kártyázások, szomorú hajnali hazatérések — «reggel volt már, sugárzó reggel, a terassz leanderein harsányan csiripeltek a koránkelő verebek; a hall csatakos volt, egy széken a liftes fiú aludt; két öreg asszony a lépcsőt súrolta, «kezit csókolom» mondták, mikor elmentem vödreik között» — a ritka kártyanyereségek szezámjára hirtelen feltáruló életperspektívák — «nevetett körülöttem a világ, megszépültek az emberek, láthatatlan virágok illatát szívtam és mennyei hárfák muzsikáját hallottam» — Selfridge szellemes intrikái, szerelme és küzdelme a nőért, küzdelme a bizonyossággal, hogy Vera őt nem szeretheti, mindez valami olyan megkapó erővel, drámai elevenséggel jön ki s mégis oly könnyen, elegánsan, oly magától értetődőleg, hogy igazán gyönyörűség.

szerű ízzel, s oly lapokat, amelyek
célzatúak, merőben a festő f
tásai. («Mi, magyar kat
A «megjegyzések»
front mögötti é
akiken a
puszt

szeret
képp
ján
am
pe
p
a

támadás alkalmával esett el, december 7-én Grockánál. Özvegye hosszú ideig bízott abban, remélve és várva, hogy hátha a hír, amelyet a festő bajtársai hoztak, de hivatalos értesítés nem jött róla, nem bizonyul valónak. Így mi is halogattuk ennek megemlítését, amely azonban ma már sajnos, de kétséget kizáró megerősítést nyert. A fiatal festőről szóló hír, a hozzá közel állókon kívül, azokat is érzékenyen érte, akik ismerték tehetségét, látták eddigi munkáit. Mindössze huszonnégy éves mult (született 1890 ápr. 29. Csömörön, szülei egyszerű gazdálkodók). Az iparrajziskolába járt, mint ennek tizenhatesztendős növendéke azonban egy napon Münchenbe ment, hogy festő legyen s minden másnak búcsút mondjon. Münchenben Hollósy tanítványa lett, két évig dolgozott — nyáron Técsőn — e mester mellett, aztán arra a művésztelepre ment, ahol szintén élnek Hollósy-tradiciók: Nagybánya lakója lett. Itt töltötte éveit — közben egy télen Rómában időzve — folytonos munkában, mint befelé élő, szerény és csöndes ember, egészen a háború kitöréséig, amikor póttartalékosként vonult be katonai fegyveres szolgálatra. Nevét a közönség nem ismerhette, mert hisz' kiállításon eddig még csak egy ízben

pelt Nagybányán, egy tájképpel és önarc-
el, amely utóbbi művét a megnyitás nap-
meg is vették. Egy kisebb kör azonban,
ely ismerte, elvétve látott egyet-egyet tem-
ramentumosan festett, nagybányai szinpom-
át tükröző tájképeiből, plein-air-ben festett
iktjaiból, akik látták műtermében dolgozni:
sokra tartották. Okkal fűztek igen szép remé-
nyeket jövőjéhez, amelybe azonban, mielőtt e
jövő kiépült volna, a sors úgy szólt bele hir-
telen és tragikusan, hogy vérét kellett adnia a
barna rögért, amelyhez tartozott, amelynek át-
érezte erejét. A szürke katonasir, amelyben
Racskó István porlad, friss bimbót tört le a
magyar művészet fájáról, egy reménységet
takar, de egy férfit is, aki egész és igaz volt
és felmagasztosult e kulturát fenntartó földnek,

[illegible]al textil
[illegible]ar himzések,
[illegible]ogrammok, s egy
hazájának védelmében. [illegible]aló előzékpapir-gyűjte-
böző bro[illegible]aukció alá kerültek külön-
[illegible]z- és óntárgyak az Uránia Ország-
gos Nőegyesület gyűjtéséből, amelyek művészi
értékük révén a beszolgáltatási kötelezettségtől
mentesek.

*

Három hősi halottal kell kezdenünk a mű-
vészet embereinek szomorú, de kötelességtel-
jes veszteséglistáját. E három fiatal művész,
akiket a harctéren ért a nagyon is korai vég:
Racskó István, Raith Béla, Germány Elemér.

Racskó István, még a háború elején, az
1914. évi Szerbia elleni offenzivában, egy éjjeli

Művészet 1916.

Racskó István

1906/7 I., 1907/8 I.,

Ferkèpzomfoiskèvk

124. C.

lépés, de megtette, mert Rómába jutásának ez volt az ára. 1755. került az örök városba, ahol igaz barátra talál Raphael Mengsben. Belekerül a társaságokba, megismerkedik Passionei bíborossal, a Vaticana későbbi könyvtárosával; több ízben megy le Nápolyba, ahol ekkor tárják fel Herculaneumot, s káprázó szemmel figyeli az antik művészet igazi újjászületését, a pompeji-i ásatások kezdetét. Bejáratos az udvarhoz is és résztvesz a Nápolyban és Porticiben folyó tudományos életben. Közben eljut Firenzébe is, ahol Stosch gemmakabinetjének újabb kincseit katalogizálja (Description des pierres gravées du feu Baron de Stosch, 1760); e katalógusnak a görög művészet korszakaira vonatkozó megjegyzései egy csapásra ismertté teszik nevét. Ez időben új, hatalmas pártfogója akad Albani bíboros személyében, aki palotájába fogadja; voltaképen könyvtárosa a nagy amatőrnek, de inkább magának, semmint amannak dolgozik. 1763. a pápai kamara antikváriusa lesz; feladata a régiségek fölötti őrködés, ásatások engedélyezése és ellenőrzése. Közben, miután már több műve jelent meg az antik művészet problémáiról (Gedanken über die Nachahmung der griech. Werke etc., 1754; Anmerkungen über die Baukunst der Alten, 1762), egyre vajúdik, egyre érik nagy műve, a Geschichte der Kunst des Altertums, amelynek megjelenése (Drezda, 1764) valóságos forradalmat keltett a tudományos világban. Tartalma, nagy-

RÁCSKÓ *István*, festő. * Csömör 1890 ápr. 29. † Grocka (Szerbia) 1914 dec. 7. Budapesten, Münchenben, Técsőn, Nagybányán és Rómában tanult. Figurális és tájképeket festett a nagybányai iskola szellemében. A nagybányai festők 1912. évi kiállításán egy önarcképpel és egy tájképpel vett részt.

R. G. II 341 e

Derékig, jobbra fél-profilban, baljában pálczával.

fametszet.

Méretei. 18·6 : 24·5 cm.

Racskó

festő

Kutásó volt, a nagybányai festő iskolában tanult. Millet-i erővel érezte és ábrázolta műveit. A világháborúban eltűnt.

Keletmagyarország

1921. dec. 12. (A nagybányai festőművészet jubiláris tárlata)

Racskó István

+ 1914. dec. 7. Grocka
Szerbia –

Szül. 1890 ápr. 29. Csömörön

A Eperti iparrajzi Szkolában
amtán Münchenben és Técsön Hollósy-
nál, majd Nagybányán és
Romában tanult. Mindenre
Nagybányán szerepelt egy tájás
egy önarcheppel.

Művészet 1916. 69–70.

Kelta bańcz IX. 129.

Racskó István

Nagybanyai h. h. 1912

126

Kostverlore kastély.

258 Gerrit Berck Heyde.

Racskó István

Nagybányai k.k.
1912
90

Törvényjavaslat [illegible] a közérdekű
vízjogi engedélyek védelméről

VI. 38 – 41.

Racskó Istvan

Nagybányai
kk. 1912

89

Pazdicsi áll. elemi iskola O. Ú. népkvt.

V. 300.

Racskó István

Nagybányai h. k. 1912

88

Új dombóvári lelet VI. 129.

Racsko István

Nagybányai h. h. 1912

86

Torontálvármegye VI. 224

Racskó István

Nagybányai kiáll kat. 1912

85.

Római bronz fibula IX. 114.

Racskó István

† 1916

élet:

l.

Művészet 1916.

69. l.

Szállítja Szerémy Béla

Schlick-gyár VI. 152.

R á c z Emil építész

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
75-76.
"Somogymegyei takarékpénztár..."

MDK

Rácz Emil és Leimdörfer Ármin

pályatervüket a mezőturi városházára megvásárolták

Kitüntetések. Művészet XIII.évf. 1914.92.l.

MDK

Rácz Emil és Leimdörfer Ármin

A Kálvin-téri pályázat. Budapesti Hirlap 1913. máj. 7.

MDK

Rácz Emil és Leimdörfer Ármin épitészek

az alábbi pályázaton I. dijat nyertek

A temesvári banképület tervpályázata. Épitő Ipar 1913. 169.l.

MDK

Rácz Emil és Leimdörfer Ármin

pályaterve a mezőturi városházára /vásárlás/

Kitüntetések. Művészet XIII.évf.1914.92.l.

MDK

Rácz Emil és Leimdörfer, ép.

Magyar V: A budai zsidó tpl. 2. tervpályázata.
Épitő Ipar 1913, 339. l. terve és alapr. 340 l.

MDK

Rácz Emil épitész

A székesfővárosi árubódék tervpályázata.
Magyar Építőművészet 1912. 5-6 sz.

MDK.

id.Rácz Endre

Fotókiállitási kritika

Fotó 1966 okt.p.444.

Rácz Endre

Rácz Endre és Vonnák János terve /szerkezet: Massányi Tibor/ az alábbi pályázaton 25.000 forintos megvételben részesült: /ismertetés, képpel/:

Molnár Péter: A MTESZ székház tervpályázata. 1970.
Magyar Építőművészet, 1971. 1.sz. 8-?. l.

MDK

Leimdörfer Ármin és Rácz Emil, ép.-k

a mezőturi városháza tervezésére beadott pályatervek közül 5cc koronáért megvett tervüket.

Művészet.1914. 92.l.

támadás alkalmával esett el, december 7-én Grockánál. Özvegye hosszú ideig bízott abban, remélve és várva, hogy hátha a hír, amelyet a festő bajtársai hoztak, de hivatalos értesítés nem jött róla, nem bizonyul valónak. Így mi is halogattuk ennek megemlítését, amely azonban ma már sajnos, de kétséget kizáró megerősítést nyert. A fiatal festőről szóló hír, a hozzá közel állókon kívül, azokat is érzékenyen érte, akik ismerték tehetségét, látták eddigi munkáit. Mindössze huszonnégy éves mult (született 1890 ápr. 29. Csömörön, szülei egyszerű gazdálkodók). Az iparrajziskolába járt, mint ennek tizenhatesztendős növendéke azonban egy napon Münchenbe ment, hogy festő legyen s minden másnak búcsút mondjon. Münchenben Hollósy tanítványa lett, két évig dolgozott — nyáron Técsőn — e mester mellett, aztán arra a művésztelepre ment, ahol szintén élnek Hollósy-tradiciók: Nagybánya lakója lett. Itt töltötte éveit — közben egy télen Rómában időzve — folytonos munkában, mint befelé élő, szerény és csöndes ember, egészen a háború kitöréséig, amikor póttartalékosként vonult be katonai fegyveres szolgálatra. Nevét a közönség nem ismerhette, mert hisz' kiállításon eddig még csak egy ízben szerepelt Nagybányán, egy tájképpel és önarcképpel, amely utóbbi művét a megnyítás napján meg is vették. Egy kisebb kör azonban, amely ismerte, elvétve látott egyet-egyet temperamentumosan festett, nagybányai szinpompát tükröző tájképeiből, plein-air-ben festett aktjaiból, akik látták műtermében dolgozni: sokra tartották. Okkal fűztek igen szép reményeket jövőjéhez, amelybe azonban, mielőtt e jövő kiépült volna, a sors úgy szólt bele hirtelen és tragikusan, hogy vérét kellett adnia a barna rögért, amelyhez tartozott, amelynek átérezte erejét. A szürke katonasír, amelyben Racskó István porlad, friss bimbót tört le a magyar művészet fájáról, egy reménységet takar, de egy férfit is, aki egész és igaz volt és felmagasztosult e kulturát fenntartó földnek, hazájának védelmében.

szerű ízzel, s oly lapokat, amelyek szimbolikus célzatúak, merőben a festő fantaziájának alkotásai. («Mi, magyar katonák». «A háború»). A «megjegyzések»: egész sor karikatura, a front mögötti élet, a hadtápvonalak alakjairól, akiken a művész szeme okkal vagy ok nélkül, pusztán pour l'art kedvtelésből megakadt. Itt a régi Kóber szólal meg, a humoros — sajnos főleg német — lapok találékony illusztrátora, elmésen, embernézésének fölényes, pőrére vetköztető módján, amelynek maró, gyilkosan tépő szatirája azonban jelenleg mintha enyhült volna. Kóber Leó kiállítása száz kisebb-nagyobb munkát számlált, amelyek különböző grafikus anyaggal készültek: ceruzával és tollal feketefehéren és színesen csinált rajzok voltak, akvarellek, guache-ok. Eltekintve a határozottan illusztratív lapoktól, amelyek mellől egy-egy szörnyű harcra («Csata után», «D. hadnagy elesett barátom arcképe»). A novelláris tartalom azonban legtöbbször a festői kifejezés erejére épült, ahogyan azt Kóber előadta, abban ceruzájának és vízfestékbe mártott ecsetjének frissességét éreztük.

November 18-án és 19-én tartott XXXI-ik aukcióján, a Szent György céh folytatta annak a budapesti magángyűjteménynek elárverezését, amelynek anyaga tette ki a korábbi két aukció tárgyainak nagy részét is. Ezúttal textil munkák kerültek sorra, régi magyar himzések, nemesi oklevelek, híres autogrammok, s egy XIII—XIV. századból való előzékpapir-gyűjtemény. Ugyancsak aukció alá kerültek különböző bronz-, réz- és óntárgyak az Uránia Országos Nőegyesület gyűjtéséből, amelyek művészi értékük révén a beszolgáltatási kötelezettségtől mentesek.

*

Három hősi halottal kell kezdenünk a művészet embereinek szomorú, de kötelességteljes veszteséglistáját. E három fiatal művész, akiket a harctéren ért a nagyon is korai vég: Racskó István, Raith Béla, Germány Elemér.

Racskó István, még a háború elején, az 1914. évi Szerbia elleni offenzivában, egy éjjeli

Művészet 1916.

Rácz Emil

építész

Szül. Arad 1886.
Oklevelet nyert 1909.

Névjegyzműegyetem 16. l.

9454

bra vágtató lovon, kivont
ssel, két sorban és négy kép-
zetük: tarajos sisak, kék ka-
s bő nadrág és hosszu szárú
ata
, ung. Armee.
,
Bilderbogen,
er L.E. Petrovits
abe No. 631.
Alle Rechte vorbehalten
.österr. ung. Armee, Bog. 601-643...
Alpenleben Bog. 476-495
u. Druck v. G. Freytag & Berndt, Wien.

a papirosnak 31.3:43.7 cm.

-912
-65
7640.

0.62

Rácz Emil

Műcsarnok
1914. tav. Eiall-571.

Szeghalom h. n. VI. 159.

Rácz Emil

Minvinet 1913. 76

Kőnyvtári szak

Cutter-féle rendszer VII. 46.

Rare E

U.573

Rácz Emil, [építész ?] MDK

Az újszerű épület egyik tervezője.

Dékés Attila: ... a tányér-koronyház 3

ESTI HIRLAP

bu. 1964. aug. 25.

M.D.K.

Rácz Ena

Kézimunka-ruhanemü terveit hozza a lap kézimunkamelléklete.

Szinházi Élet. Bp. 1933. január 1-7. XXIII. évf. 2. sz. Kézimunka-melléklet.

ifj. Rácz Endre

az 1968. évi építészeti fényképpályázaton 1000. forintos III. díjat nyert.

Tillai Ernő: Épületek, fényképek. - Magyar Építőművészet, 1969.3.sz. 55-59. l.

Id. Rácz Endre

az 1968. évi építészeti fényképpályázaton 1000. forintos III. díjat nyert.

Tillai Ernő: Épületek, fényképek. - Magyar Építőművészet, 1969.3.sz. 55-59. l.

Rácz Endre -

Cs. Juhász Sára - Bojthe Tamás

terve elismerően említve.

Virág Gábor: Reflexiók a „Belvárosi üz-
letközpont terve pályázatához.
Magyar Építőművészet 1968. 5. sz. 11. l.

MDK

ifj. Rácz Endre

Műhely 1967. Fiatalok fotókiáll. Debrecen

MDK.

Id.Rácz Endre

Fotókiállitási kritika

Kisalföld 1966 okt.16.

Rácz Endre építész

Az alábbi épületet tervezte (szerzők)

R. E.: Lakóház, Budapest XII.
Korta József utca

Magyar Építőművészet 1970/3

24 old.

RÁCZ ENDRE

ÉPITÉSZ. 1. DÍJAT NYERT AZ ALÁBBI PÁLYÁZATON, (TERVEZŐCSOPORTBAN)

REKR.: 3 db. RAJZ

TOKÁR GYÖRGY: A KÉKESI MIKROHULLÁMÚ ÉS TELEVIZIÓ ADÓÁLLOMÁS FEJLESZTÉSÉRE KIÍRT ZÁRTKÖRŰ TERVPÁLYÁZAT, 1969.

MAGYAR ÉPITŐMŰVÉSZET, 1969/6. 2. LAP.

Rácz Endre

Cs. Juhász Sárával és Böjthe Tamással közösen készitett pályázati tervét átfogó koncepció tekintetében jó megoldásnak tartja

Virág Csaba: Reflexiók a "Belvárosi üzletközpont" tervpályázatához /Opponensi hozzászólás a pályázat ismertetésén/. Magyar Építőművészet, 1968. 5.sz. 11. l.

MDK.

ifjóRácz Endre

Fotókiállitási kritika

Kisalföld 1966 okt.16.

M.D.A.

Rácz Endre épitész

A "Belvárosi Üzletközpont" tervpályázaton dijzva megvétel

Társtervező: Böjthe Tamás-Rácz Endre

Magyar Építőművészet 1968/2. 4-13.l.

MDK

Rácz Endre, építész

A Belváros rendezésére kiírt pályázaton 20000 ft-ért megvették tervét.

Pakots György: Híd a Váci utca felett 6.

ESTI HIRLAP, Bp. 1967. dec. 4.

ifj. Rácz Endre

az alábbi fotopályázaton II. dijat nyert

Kathy Imre: Müemlék és szabadidő. Épitészeti fotopályázat, 1971. - Magyar Épitőművészet, 1972.3.sz. 58-63.l.

ifj. Pávr Endre

Rácz Endre

Németh Ferenc: "Lehet-e szép a gyár?" cimmel beszámol a Müegyetem aulájában rendezett kiállitásról, melyen az IPARTERV-nél dolgozó épitészek alkotásai szerepelnek.
A tiz évvel ezelőtt végzett mérnökök leginkább ipari épületeket terveznek.
A müvész alkotásai közül a kritika kiemeli "jó ritmusu tömbjei"-t.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. nov. 11.
XVI. évf. 46. sz. 12. lap.

Rácz Endre

R.E.: Mechanikai Laboratórium, Csepel Fémmű. - Építész Rácz Endre, statikus Massányi Tibor. /Ismertetés, fotók: Bognár János/

Magy. Ép. műv. 1972.5.sz. 56-57.l.

Ráth Endre

az előbbi pályázaton III. díjat nyert egyik terv fő szerzője.

Gallinger Ferenc: Budapesti televizió és mikrohullámú központ fejlesztés tervpályázata.
Magy.Ip.Ip.1971.5.sz. 278-282.l.

id. Rácz Endre

az alábbi fotopályázaton III. díjat nyert

Kathy Imre: Műemlék és szabadidő. Építészeti fotopályázat, 1972. - Magyar Építőművészet, 1972. 3. sz.
58-63.1.

Vd. Isis Saint

Rácz Endre

Dunai Árpád Masped raktárcsarnok tervének építése.

Ipartérv. Fiatal tervezők kiállítása.

Budapest, 1972

291

Rácz Endre

épitette Massányi Tibor terve alapján a Csepel-i Ipari csarnokot.

Iparterv. Fiatal tervegők kiállítása.

Budapest, 1972.

241

Rácz Endre

tervezte a csepeli mechanikai labor épületét.

Iparterv. Fiatal tervezők kiállítása.

Budapest, 1972

11 l

Rácz Endre

és Vonnák János együttes terve: a csehszlovákiai Jablonex-Sepap ipartelepet.

Iparterv. Fiatal tervezők kiállítása.

Budapest, 1972

111

Rácz Endre

terve: a Rékesi TV torony. Építésze ugyanő.

Iparterv. Fiatal tervezők kiállítása.

Budapest, 1972

101

Rácz Endre

és Vannák János nyerték el a Bp-i TV. toronypályázat III. díját.

Iparterv. Fiatal tervezők kiállítása.

Budapest, 1972

101

Rácz Endre

és Vonnák János nyerték a Visegrádi Múzeum tervpályázatát III. díjjal.

Sportterv. Fiatal tervezők kiállítása.

Budapest, 1972

101

Rácz Endre

és Hidvégi Zoltán együttes terve: Berendi Cementmű, nyersanyagtároló.

Sparterv: Fiatal tervezők kiállítása.

Budapest, 1972

101

Rácz Endre

építékmernök, oklevelét 1959-ben nyer-
te el. Terve: Berendi Cementmű, műhely-
raktár-helyiséget.

I. parterv: Fiatal tervezők kiállítása.

Budapest, 1972

91

Rácz Endre

felvételét közli és értékeli

Kathy Imre: Fotók a faluépitészetről.
Magyar Ép.müv. 1971.3.sz.48-51.l.

Rácz Endre

az alábbi tervpályázaton megosztott III. díjat nyert
21. sz ámú pályaterv egyik szerzője.

A Budapesti Televizió Adóállomás és Mikrohullámú Központ fejlesztésére kiírt tervpályázat, 197o.
Magyar Ép.műv. 1971.3.sz. 2-6.l.

Fin de Bail

Ifj Rácz Endre
fotós

A Győrött elő fotóművész egyetlen
témája a fa. Régi műemlének fa-
faragásai, sírhertek fejfái, élő fák
szépséges sorozata.

— Kiállítási naptar
Művészet, 1975. március - 49 old.

ifj Rácz Endre
fotós

„Faragott széktámla"
(repro)

— : Kiállítási naplár

Művészet, 1975. március – 49 old al.

ifj. Rácz Endre
festés

A Fényes Adolf teremben február
21-én nyílt meg ifj. Rácz Endre
festőművész kiállítása.

— Kiállítási naplója
Művészet, 1975. március — 49 old. al

ifj. Rácz Endre

KIZSI címmel ifj. Rácz Endrének fotókiállítását nyitották meg tegnap Budapesten, a Szovjet Kultúra és Tudomány Házában. Az orosz népi építőművészet emlékeit bemutató kiállítást Nagy Mária,, az MSZBT főtitkára méltatta. VI.15.

Magyar Hirlap 1976/141/6

i fj. Rácz Endre

A Magyar Építőművészek Szövetsége, a Magyar Fotóművészek Szövetsége és az Országos Műemléki Felügyelőség Multunk jövője című fényképpályázatán 2000 forintos díjat kapott:
Kriss Géza, id. Rácz Endre, Czeizing Lajos, Járai Rudolf, Vidovics István, Borčács Ferenc, ifj. Rácz Endre és Farkas Ida.

Magyar Hírlap 1975/316/8

ifj.Rácz Endre

fotómüvész

— A Szovjet Kultúra és Tudomány Házában megnyílt ifjabb Rácz Endre fotóművész Kizsi című kiállítása. Az orosz népi építőművész Kizsi-szige egyedülálló emlékei tatja be.

A müvésznek

"KIZSI" cimü kiállitása nyilt

a Szovjet Kultura és Tudomány Házában.

NÉPSZAVA, 1976. junius 16.

5.oldal.

Rácz Endre
fotós

„Leningrád és környéke" Corvina kiadványhoz Rácz Endre készítette a fotókat.

— : Kulturális tükör
Tükör, 1975. ~~május~~ 24-12 oldal.
jennus

Rácz Endre, építész

L:Szabó Árpád

A felszabadulás...
Ybl-dijasok

5.

Népszabadság, Bp. 1977. ápr. 1.

Rácz Endre, építész

az Építészek Székházában 25-ik alkalommal osztották ki az Ybl Miklós-díjakat. – Rácz Endre a csepeli szabadkikötő Masped-raktártelepének tervezéséért kapta az Ybl-díjat. (említve).

Esti Magazin

1977. III. 31. Kossuth, 18.30 Gué.

Rácz Endre, építész

Bajte Tamás és Rácz Endre műve a Bevemendi Ementgyár. Ez az épület jó példa az ipari építészet vagy lehetőségére, ahol az emberi alkotás illeszkedni tud a tájba, sajátos eszközeivel harmóniát teremt az épített klasszika és a természet között. (szintetve)

Az építészet ürügyen

1977. III. 31. TV. 2. műsor, 20.01 (Szmé,)

Rácz Endre épitész

A felszabadulás 32. évfordulóján az Ybl Miklós-dij II. fokozatát kapták az itt felsorolt müvészek:
H. Boros Mária a Miskolci Tervező Vállalat épitésze,
Ferenczy Károly, az Országos Müemlék Felügyelőség épitésze,
Jeney Lajos, az Általános Épülettervező Vállalat épitésze,
Láng Tivadar, a Városépitési Tudományos és Tervező Intézet épitésze,
Rácz Endre, az Ipari Épülettervező Vállalat épitésze.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. ápr. 2.
XXI. évf. 14. sz. 8. lap.

Ifj. Rácz Endre

A kiállító művészeket a kiállítás helyével és a megnyitás keltével együtt a lap Kulturális eseményeket ismertető rovata sorolja fel: Durkó Gábor grafikusművész, Május 1. Filmszínházban március 21.-ig tekinthető meg. Iresik József festőművész a veszprémi Georgi Dimitrov Megyei Művelődési Házban április 4-ig Bojtor Károly festőművész, Nyíregyháza, Bessenczur Gyula-Teremben, március 20.-án, és Ifj. Rácz Endre fotóművész, a Fényes Adolf Teremben március 21.-én,- nyitja meg a kiállítását.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. márc. 15.
XIX. évf. 11. sz. 8. lap

ifj. Rácz Endre

győri fotóművész A a cimü kiállitáda május
3o-án nyilt meg a fertődi Eszterházy kastélyban.

Magyar Hirlap 1975 149/8

id Rácz Endre

A Magyar Épitőművészek Szövetsége, a Magyar Fotóművészek Szövetsége és az Országos Müemléki Felügyelőség Multunk jövője cimü fényképpályázatán 2ooo forintos dijat kapott: Kriss Géza, id. Rácz Endre, Czeizing Lajos, Járai Rudold, Vidovics István, Bordács Ferenc, ifj. Rácz Endre és Farkas Ida.

Magyar Hirl p 1975/316/8

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

KISALFÖLD

1978 MÁJ 20

Id. Rácz Endre
építész

1021

„ÚJ VÁROS SZÜLETIK." Id. Rácz Endrének a megyei felszabadulási pályázaton díjat nyert sorozatából.

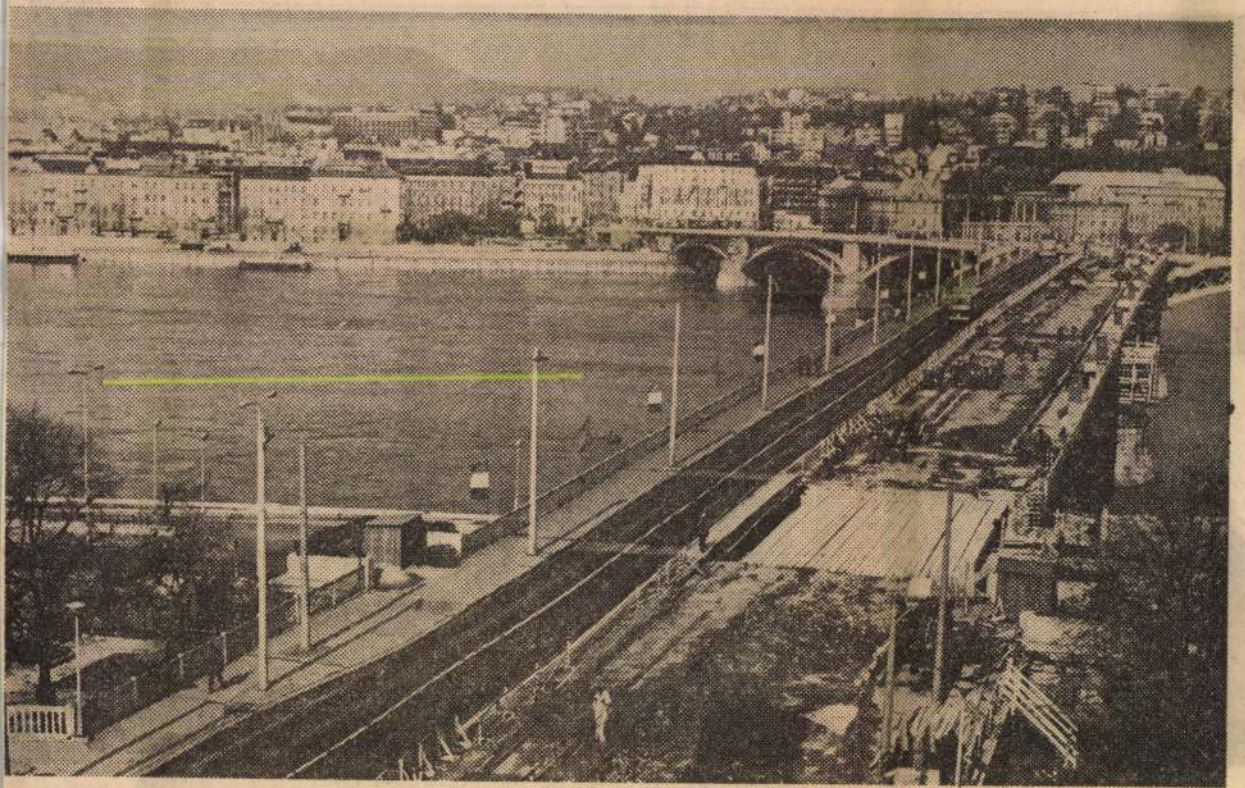

GYEREK

ANCSA-
VARÁZ

PÉK

— Aztán a pékember hol lakik?
— Kicsoda? — Fürkészem Ancsa-Pancsát. Meg akarom tudni, mit forgat kis fejében? Ragyogó szemmel néz rám, komoly, tiszta tekintettel. Nem is tudok válaszolni. Hirtelen azt sem tudom, vajon nagybetűs vagy kisbetűs az a pékember? S különben is, honnét került ide a szobába?
— Nem mondod meg?
— Dehogynem — kapkodok. — Hát a... A házban! — mondom ki nagy megkönnyebbüléssel a választ, de még korántsem zárult le a pékember ügye.
— Milyen házban?
— Khm... Kenyérházban! — Ezt

Budapesti Bőrdíszmű Szövetkezet üzemháza, Budapest XIII., Frangepán utca

Építész: Rácz Endre (IPARTERV)

Építtető:	Budapesti Bőrdíszmű Szövetkezet dr. Pless György
Beruházó:	RUSZÖV Műszaki Iroda Prevoz János
Szerkezet:	31. sz. ÁÉV Somogyi Ádám
Kivitelező:	Gépipari Építő Vállalat
Építésvezetők:	Vetro Sándor Király Sándor (Pillérek BVM Szolnoki Gyára)
Tervezés éve:	1974
Kivitelezés éve:	1975—1977
Kiviteli költség:	(1975. évi árszinten) 26 071 477 Ft
Egységár:	8700 Ft/m²
Fotók:	Szathmáry Zoltán
Részletes rendezés tervezője:	Gerő Balázs (BVTV)
Statikus:	Dunai Árpád (IPARTERV)
Épületgépészek:	Fenyvesi János Lengyel Ferencné
Légtechnika tervezője:	Petrás Attila
Villamos berendezés:	Sárkány Imre

1

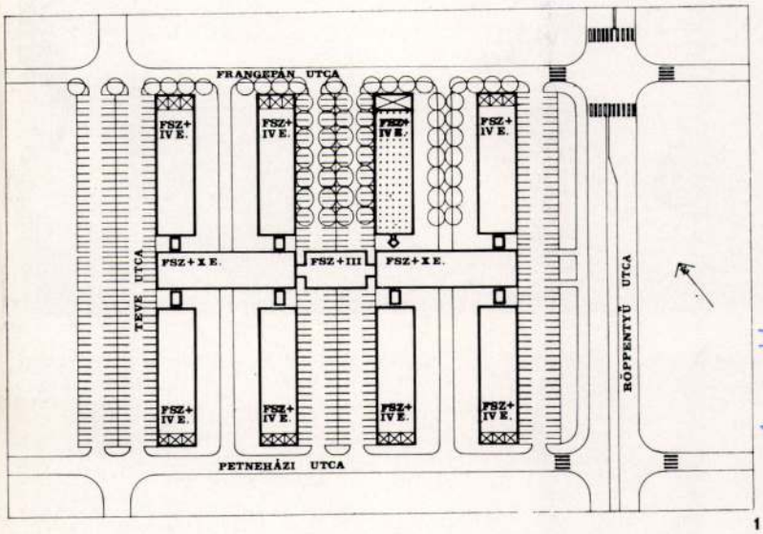

2

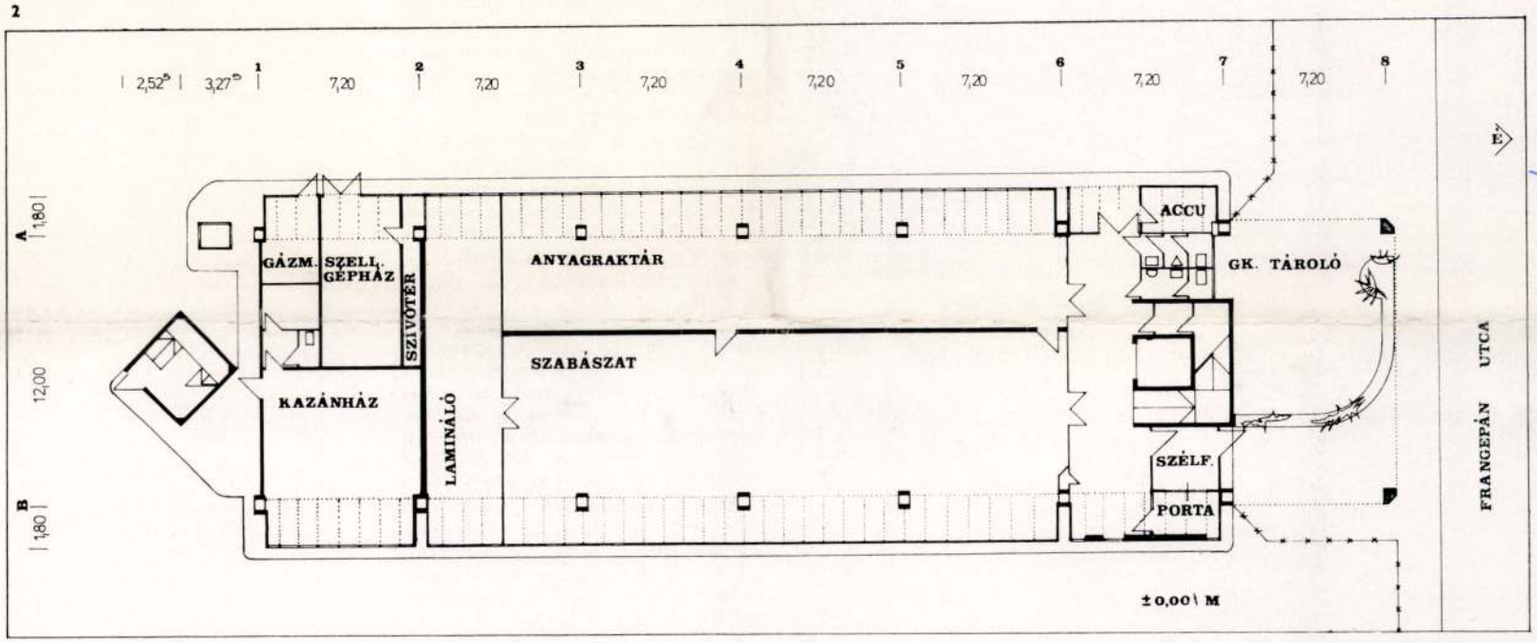

3

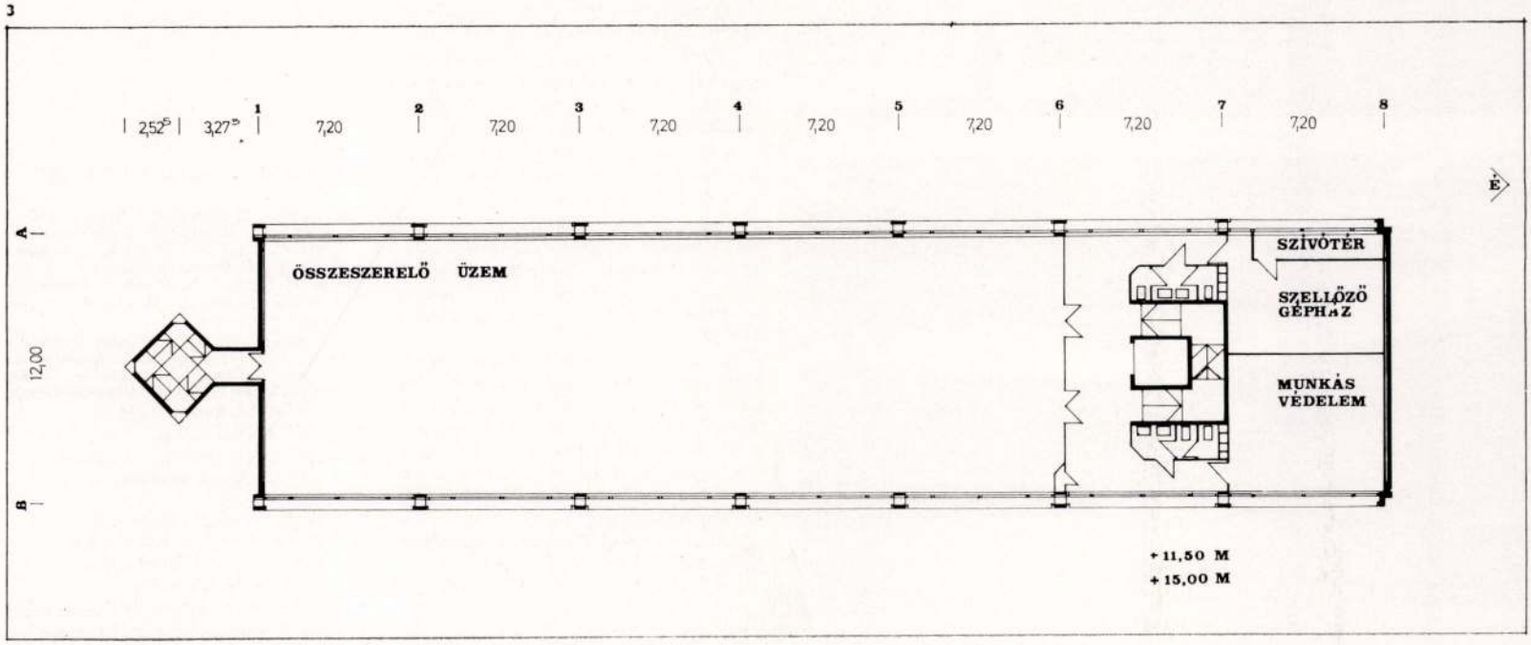

4

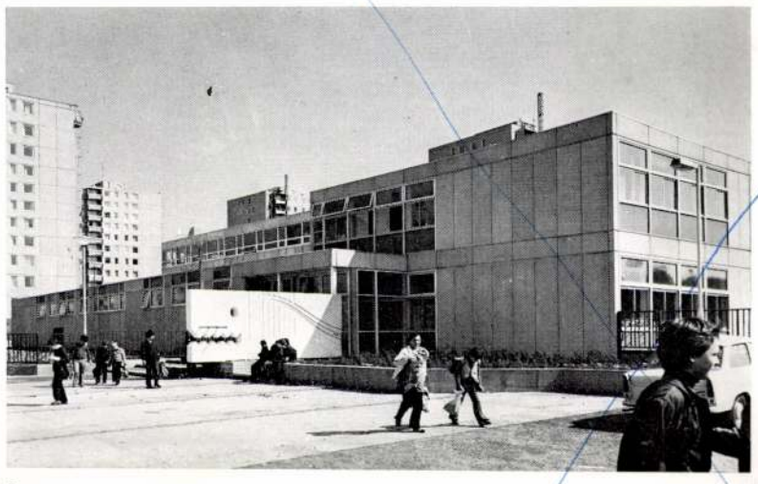

5

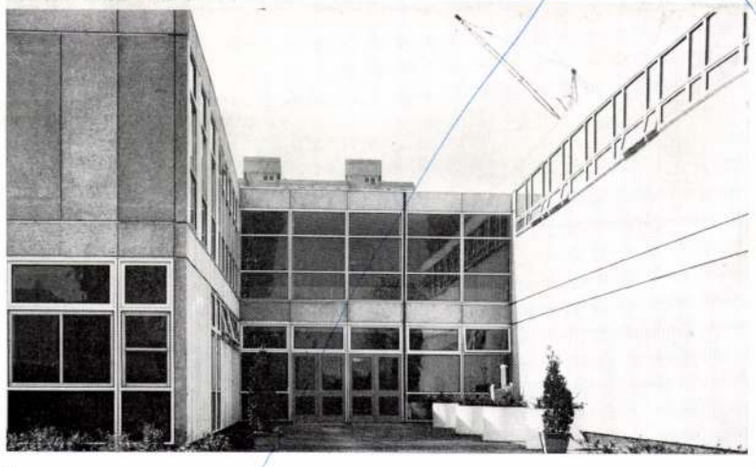

6

tási és tornateremszárny különálló üzemeltetését.

A tornacsarnok névleges mérete 18×30 m, mely teret elvileg leeresztható térelválasztó függöny oszt két részre, a CLASP—H1 rendszerhez tartozó sporttechnológia alrendszer szerint felszerelt.

A rendszerben való építésnek építészeti szabályai ma még kialakulatlanok. Egy-egy épületet alapvetően determinálnak a rendszer kelléktárában előforduló gyári előállítású komponensek. A felhasználó építész választási lehetősége korlátozott. Angol példa nyomán kezdetben 10%-os nyitottságot feltételeztünk olyan esetekre, amikor mind építészetileg, mind szerkezetileg indokolt az egyedi anyag és szerkezet felhasználása. Ilyen lehetőség volt az épület tömegcsatlakozások fa-, ill. téglaburkolati megoldása. A rendszerbe felvett homlokzati komponens választék (betonpanel és FENFA—PLAST függönyfal) szerény homlokzati alternatívákat tesz lehetővé.

Tapasztalataink szerint az építészi lehetőségek elsősorban új térhatások előállításában nyilvánulnak meg. A színek alkalmazása szerény keretek között a térhatás hangulatának fokozására alkalmas.

A külső megjelenést színes gépészeti felszerelések változatossá tudják tenni, azonban ezek formai szintje még sok kívánnivalót hagy maga után.

A korszerű építő rendszerben az általános ipari háttér minősége meghatározó tud lenni. Elsősorban gépészeti szerelvények elmaradottsága (pl. kapcsolók, szellőző felfüggesztések) az összképet nagymértékben képesek lerontani.

Valószínűleg szükséges lesz tovább tanulmányozni a fűtési rendszert abból a céiból, hogy a könnyűszerkezetes rendszerhez jobban illeszkedő és magasabb iparosítási fokon álló gépészeti rendszerhez juthassunk el. A gyártó iparnak sok esetben tudomásul kell vennie az ember szolgálatát és törekednie kell azok maradéktalan kielégítésére (pl. gyermekméretre rakott UNIPA pisszoár).

A könnyűszerkezetes épületek tűzrendészeti kívánalmainak kielégítése kettős: egyike a rendszertervezés keretében oldható meg (a szerkezet általános védelme), másik pedig az épülettervezésre hagyatkozik (tűzszakaszolás).

Az építészeti tervezés és épületgazdaságosság (beleértve az üzemeltetést is) szoros összefüggésben van.

CLASP—H1-rendszerű épületeink mutatói minden szempontból megállják helyüket párhuzamosan épült egyéb rendszerű épületek mellett.

A megvalósítás ártényezőire elsősorban és döntő módon a kivitelezőipar árkalkulációja tud hatást gyakorolni.

Végül, de nem utolsósorban meg kell emlékeznünk a FÁÉV munkatársairól, akiknek töretlen lelkesedése lehetővé tette, hogy rekord idő alatt (12 hónap) rendelkezzünk a megfelelő tapasztalatokkal.

A pontot, miként követelményrendszerünkben megfogalmaztuk, az üzemeltetők fogják feltenni a folyamat végére. 1978 szeptemberében megnyílt a két iskola. A diákok, a nevelők és a díszvendégek az iskola előtti fórumon vágták el a szalagot s vették birtokukba az épületet.

Annak kulturált használata a jövőben az ő kezükben van.

C. F.

1. 1. szint alaprajza, M=1 : 400 („B" kola)
   1. Szélfogó; 2. Via scolae; 3. Folyosó; 4. Os tályterem; 5. Napközi; 6. Könyvtár-úttörő 7. Női W. C.; 8. Férfi W. C.; 9. Tornaterem 10. Porta; 11. Elektromos kapcsoló; 12. Öl töző; 13. Szertár; 14. Orvos; 15. Hőközpon
2. 2. szint alaprajza, M=1 : 400 („B' iskola)
   1. Műhely; 2. Raktár; 3. Folyosó; 4. Osztályterem; 5. Igazgatóhelyettes; 7. Nevelői szoba; 8. Előadó; 9. Előkészítő; 10. Szertár; 11. Női W. C.; 12. Férfi W. C.; 13. Tornaterem légtere
3. A „B" iskola távlati képe
4. A „B" iskola fóruma
5. A „B" iskola tornatermi udvara
6. A „B" iskola tornaterme

1. Plan du ler étage, école « B »
2. Plan du 2e niveau, école « B »
3. Perspective de l'école « B »
4. Forum de l'école « B »
5. Cour de gymnastique de l'école « B »
6. Salle de gymnastique de l'école « B »

4

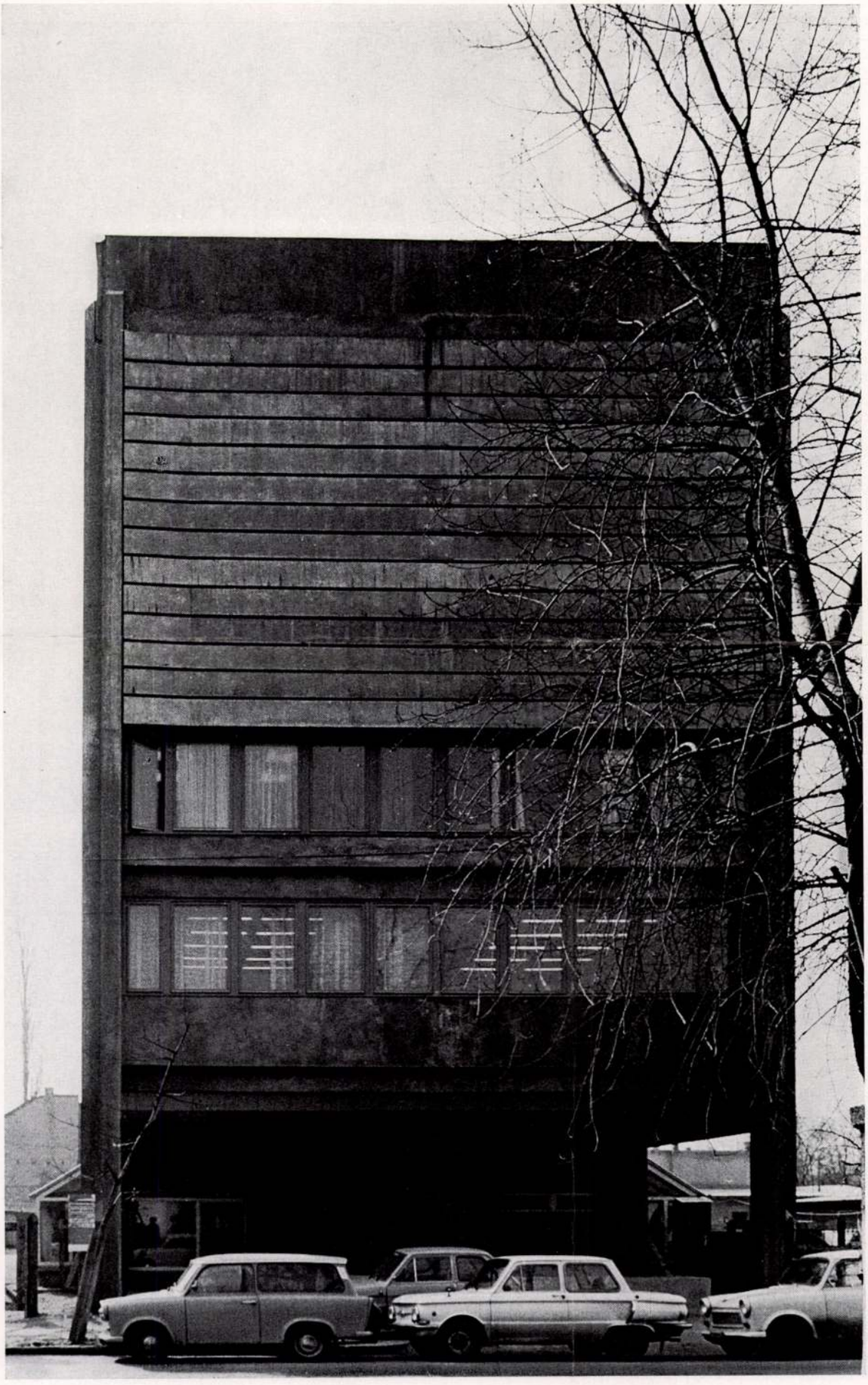

Városrendezés

A Röppentyű, Petneházi, Teve és Frangepán utcák közrefogta területén könnyűipari üzemeket és ezek kiszolgáló létesítményeit telepítette a városépítész. Nyolc — feladatunkkal azonos nagyságrendű — üzemház sorakozna két sorban, végeiken árkádos lábakkal támaszkodva a Petneházi és Frangepán utcákra. A tömb belsejében magasépületek és üzemi étkezdék épülnek fel.

Épületünk a rendezés előírta 15 m széles sávban épült meg, a két négyes sor elemeként, részleteivel is alkalmazkodva a városépítészeti elgondoláshoz.

Funkció

Bőr- és műbőr termékeket, használati tárgyakat állít elő a szövetkezet. A városban szétszórt munkahelyek egyesültek az új üzemházban.

A földszinten nyersanyagraktár, szabászat indítják a technológiai folyamatot. Felvonó szállítja a kiszabott darabokat a III., IV. emeleti műhelyekbe. A késztermék a II. emeleti raktárba és expedícióba kis kézi felvonóval érkezik. A technológiát kiegészítő folyamatok, öltözők és irodák terei az I. és II. emeleteken középfolyosós rendszerűek, a fő technológiai terek a III. és IV. emeleteken egyterű csarnokok.

1. Rendezési terv, M=1 : 2000
2. Földszinti alaprajz, M=1 : 400
3. III—IV. emeleti alaprajz, M=1 : 400
4. Főhomlokzat

1. Plan d'aménagement
2. Plan du rez-de-chaussée
3. Plan des 3e et 4e étages
4. Façade principale

1. Metszet, M=1 : 200
2. Vészlépcső az épület déli végén
3. Frangepán utca felőli kép
4. Keleti oldalhomlokzat

1. Coupe
2. Escalier de secours au bout sud du bâtiment
3. Vue du côté de la rue Frangepán
4. Façade latérale sud

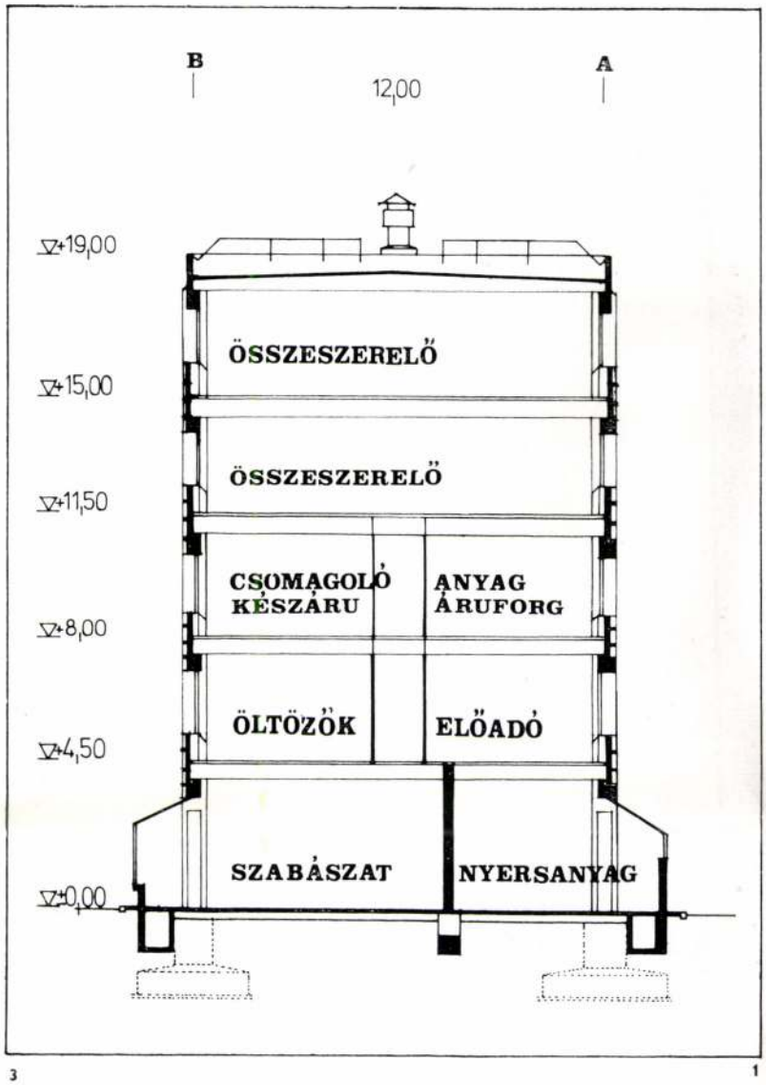

3 1

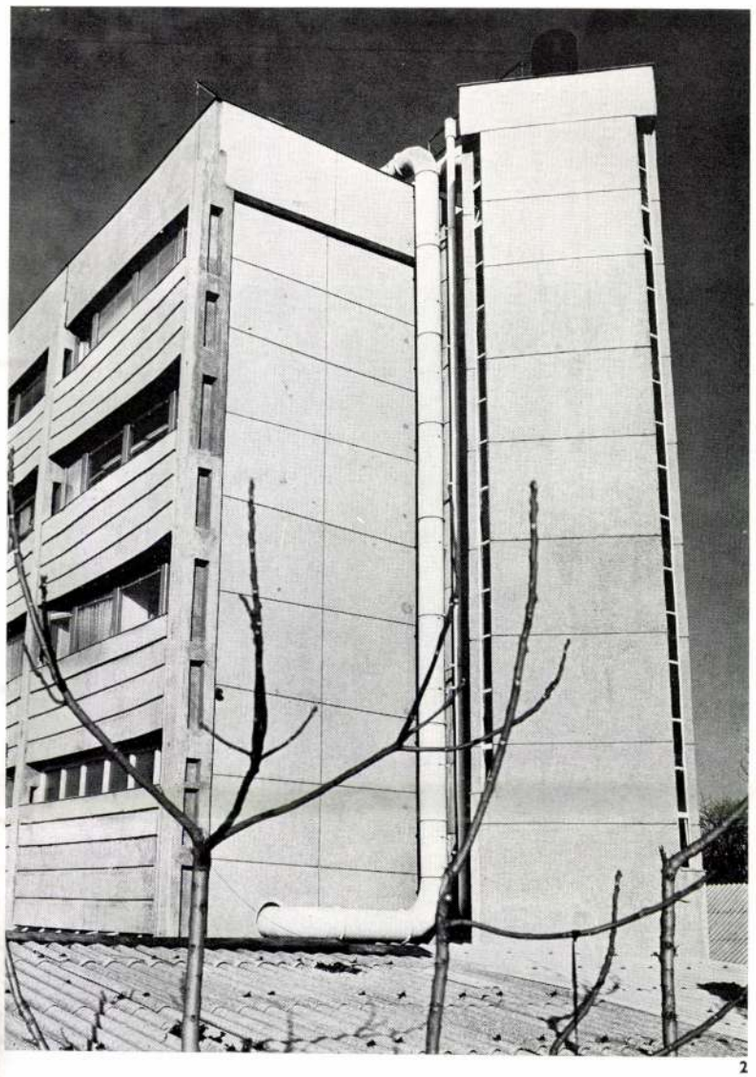

2

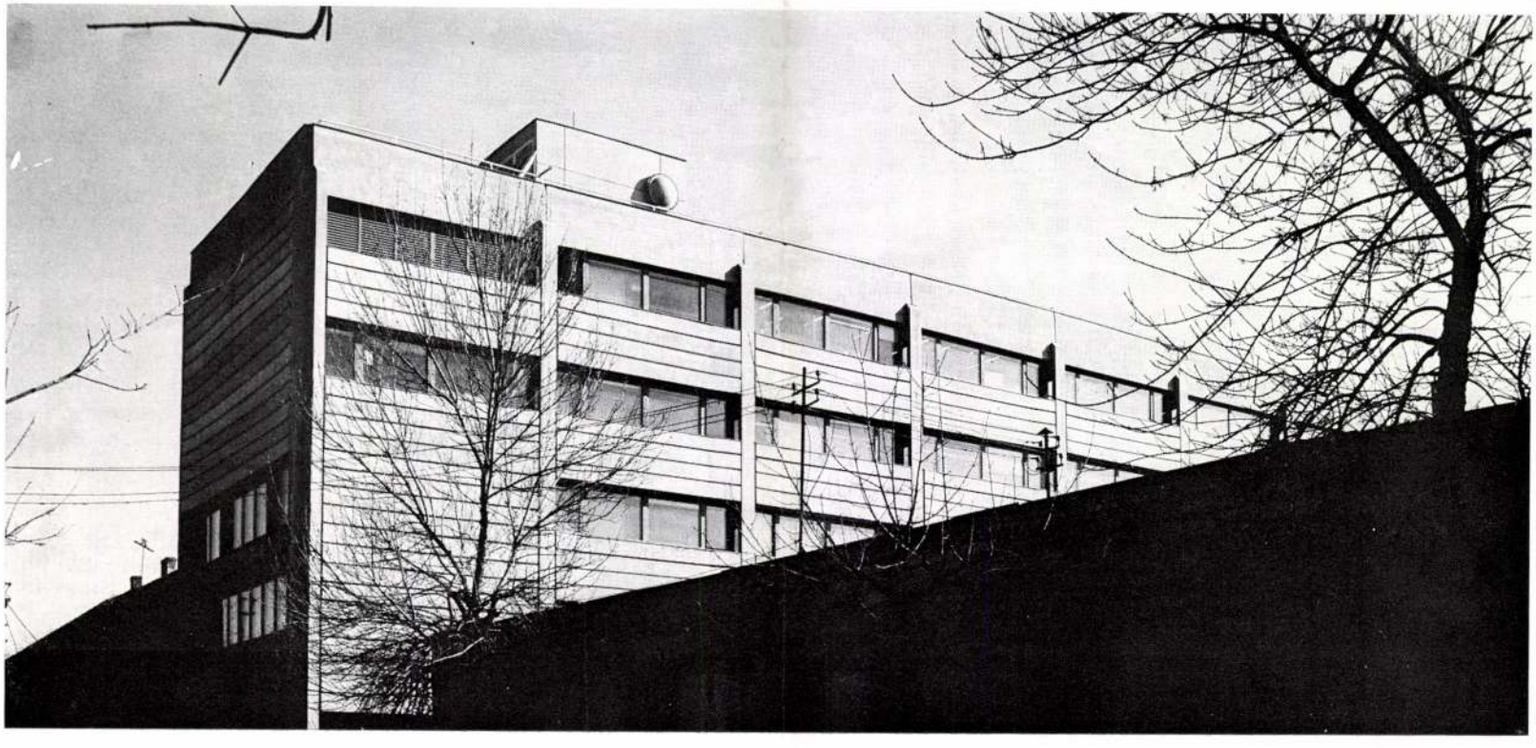

4

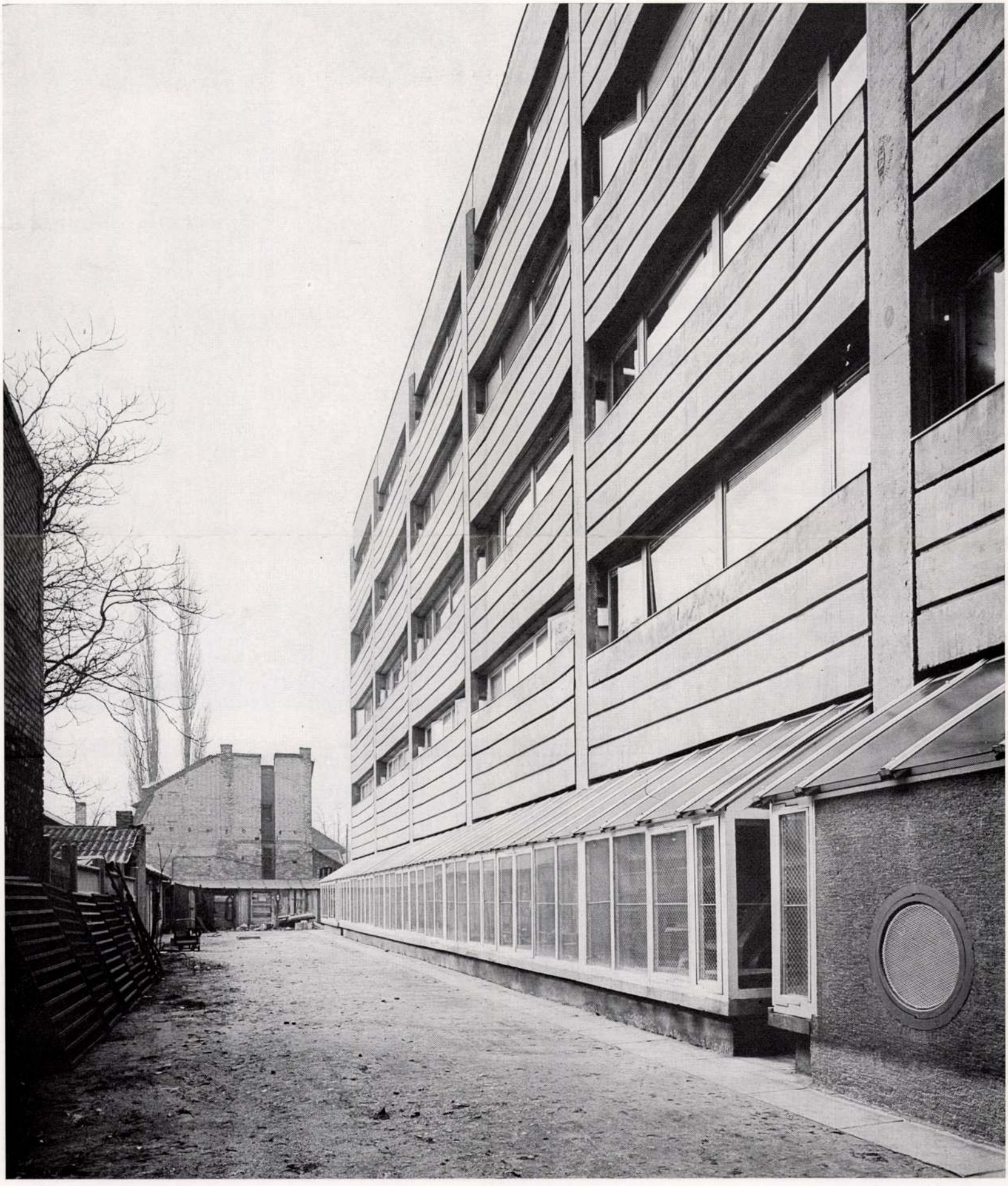

Tervezés alapelvei

— „Ipari" épületet kell tervezni a városi környezet figyelembevételével.
— Az épület egészét átfogó elemekből történő építés (pillér nélküli üzemi terek, építési gyorsaság stb. érdekében).
— Az épület keresztmetszetében a beépíthető legnagyobb szélesség és maximális szerkezeti fesztáv, mint a külső kontúrt meghatározó paraméterek kezelése.
— A keleti, északi és nyugati határoló felületek, mint folyamatosan körbefutó szövet, a telepítési rendbe való illeszkedés eszköze. (Frangepán utcai épületsarkok ennek megfelelő tervezése.)
— Gépészeti ellátás elemei az építőelemekkel azonos rangú szerepet játszanak a ház organizmusában mind funkcionális, mind vizuális szempontból.

Épületváz és burkolat

A szerkezeti rend 12×7,2 m-es hálóra illeszkedik.

Üzemi előregyártású, rövid főtartós vasbeton elemekből épült a váz. A 12 m-es fesztávot feszített TT-elemekkel hidaltuk át.

A pillérek teljes épületmagasságúak, külső és belső övük közé kapcsolódik a főtartó, melyre a külső pillérsíkban ülnek fel a burkolópanelok. A burkolópanelok vékony kéregelemek, vastagságuk a pillérhez történő kapcsolásnál megnövekszik.

A földszinti műhelyek, gépházak és raktár acélüvegfal burkolatúak.

Az emeleti faablakok a kétövű pillérek belső oldalán sorakoznak, nagyméretű fix mezők és forgó szárnyak váltakozásával.

Egyéb anyagok, színek

Az épületben egyszerű, hagyományos anyagokat alkalmaztunk. Az épület szürke, beton színű; az ablakok kívül-belül fűzöld színűek; a belsőkben fémszerkezetek kék színűek; a külső gépészeti berendezések színe fehér. A belső helyiségekben fehér falfestést alkalmaztunk.

Üzemház

A megbízó a tervezés kezdetétől „üzemházunk" megnevezéssel tisztelte meg az épületet. A szövetkezeti üzem esetében ennek igen szép és mély értelme van, különleges tulajdoni struktúrát fejez ki. E fogalomba a munkahely mint otthon, annak építése mint saját ház építése egyértelműen bennfoglaltatnak. Az elmondottak határozták meg mind a megbízó, mind a beruházó képviselőjének közreműködését az épület megteremtésében.

R. E.

1. A déli végfal a vészlépcsővel
2. Az építmény kelet felől
3. A vészlépcső és a déli végfal részlete
4. Axonometria
5. A III. emeleti műhely
6. Részlet a földszinti üzemrészből

1. Mur frontal sud et l'escalier de secours
2. Le bâtiment du côté est
3. Détail de l'escalier de secours et du mur frontal sud
4. Axonométrie
5. Atelier de 3e étage
6. Détail de la section d'usine du rez-de-chaussée

1

2

3

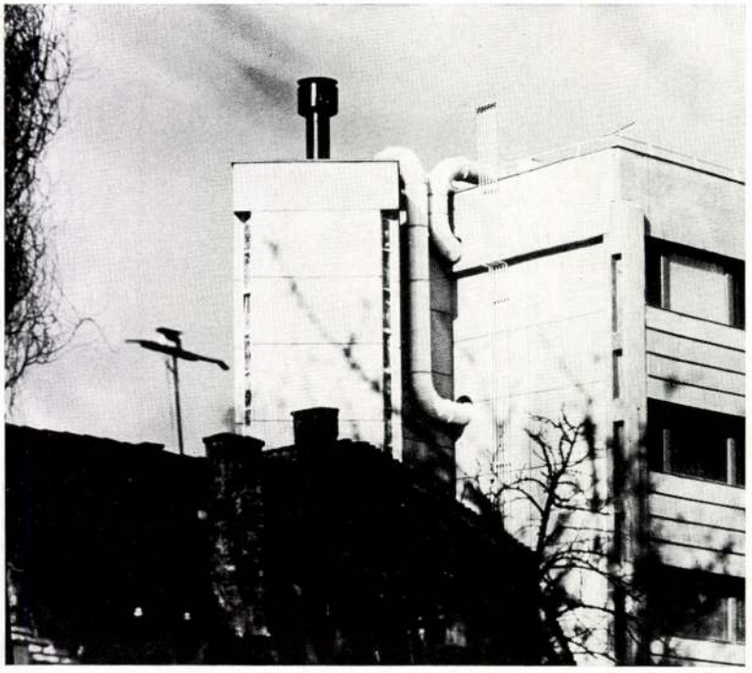

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1978 MÁJ
Könyvvilág

Rácz Endre

1021

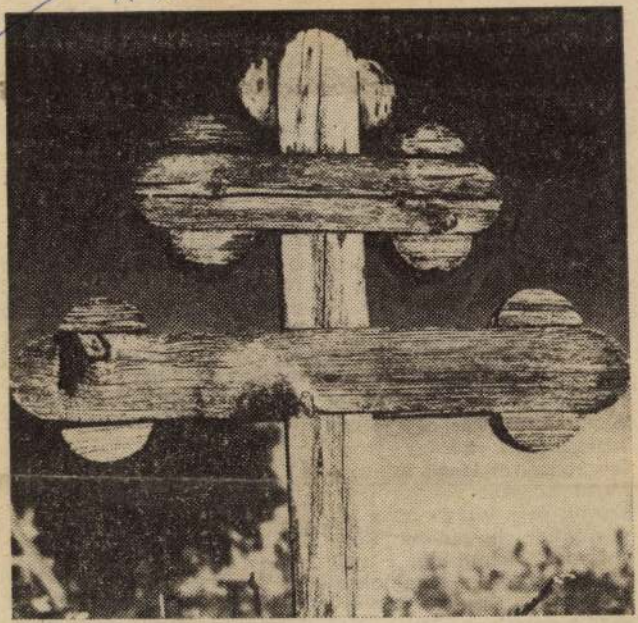

Rácz Endre Kizsi c. albumából. (Képzőművészeti Alap)

Sokáig folyt a vita a regény-műfaj kríziséről.

Ha folyik még, akkor alighanem csak egy olyan képzeletbeli kórágy mellett, amelyet lengő ősz szakállú kritikai világprofesszorok és a világméretű olvasótábor hasonlóan konzervatív képviselői állnak körül, olyan haldoklót szemlélve, akinek (amelynek) egyetlen jellemzője van: nagy testű.

A nagy testű nagyepika

ng,
rzy
no-
há-

lunk még kevésbé ismertek, Latin-Amerikától a Szovjetunióig. Ki olyan szórakoztató művel, amely egy filmsikerre emlékeztet (Jones: *John és Mary*), ki hazája irodalmának egy súlyos társadalmi-problémáját remekműbe tömörítő kisregénnyel (Sciascia: *Kiváló holttestek*), ki képregénnyel — mert avval, mert még az is lehet a mai regényirodalom műformája, ha akkora író műveli, mint Cortázar (*Fantomas a vámpírok ellen*).

A három magyar író köteteivel pedig azt az idegenkedést is igyekszik a „ra-re" leküzdeni, amely bizony még megvan sok hazai olvasóban a novellák, az elbeszélés iránt: a modern novella egyik avatott mesterének. Illés Endrének tömör írásait adja a *Dilaudid*.

Rácz Endre

Az Ybl dij II fokozatát kapta 1977ben

Rácz Endre építész a csepeli szabadkikötő MASPED raktártelepe terveiért.

Magyar Hirlap 1977/77/4

Rácz Endre

Endre Béla emlékkiállitása megtekinthető a Magyar Nemzeti Galériában szeptember 5.-től, Szalay Edit, Körösi Papp Kálmán, Kecskeméti Kálmán a Pataki István Művelődési Központban szeptember 13.-ig, Váczy J. Tamás grafikus az ujpalotai Lila Iskolában szeptember 22.-ig, Sáros András Miklós grafikus a Szoboszlói Galériában szeptember 30.-ig mutatja be müveit a fent nevezett kiállitási termekben.
Id. Rácz Endre fotómüvész kiállitása szeptember 24.-ig tart nyitva a Fényes Adolf Teremben.
A kiállitásokról a lap kulturális események c. rovatában tudósit.

Élet és Irodalom, Bp. ~~1978~~ 1978. szept. 9.
XXII. évf. 36. sz. 8. lap.

RÁCZ ENDRE

MASPED raktártelep, Csepel, Szabadkikötő

Építész: Rácz Endre (IPARTERV)

Statikus:	Dunai Árpád
Épületgépészek:	Porosz Géza Erhardt Lajos
Villamos berendezés:	Szeöke István
Területrendezés, forgalom:	Stojanov Miklós
Raktártechnológus:	Borbiró Tamás (ÉTI)
Beruházó:	Kereskedelmi Beruházási Váll. Fonyó Jenő

Kiszolgáló épület

Beépített alapterület:	2240 m²
Építési költség:	20 millió Ft
Egységár:	8928 Ft/m²
Kivitelezők	
Raktárcsarnok és kiszolgáló épület szerkezete:	31. sz. ÁÉV (Somogyi Ádám)
Raktárcsarnok:	Gépipari Építő Vállalat
Kiszolgáló épület:	Középületépítő Vállalat (Német Béla építésvezető)
Tervezés éve:	1970—1973
Kivitelezés éve:	1970—1976
Fotók:	Szathmáry Zoltán

1. Raktár és a kiszolgáló épület együttese
2. Helyszínrajz, M=1 : 3000
3. Raktár-axonometria és metszet
4. Raktárbelső
5. A raktár-előtető rácsos szerkezete
6. Északi és nyugati oldal
7. A vasúti rakodó az északi oldalon
8. Raktárbelső
9. Közúti rakodó, háttérben a kiszolgáló épülettel

1. Ensemble du dépôt et du bâtiment de service
2. Plan de situation
3. Axonométrie et coupe
4. Intérieur de dépôt
5. Treillis de l'avant-toit du dépôt
6. Côté nord et ouest
7. Lieu de chargement des chemins de fer, côté nord
8. Intérieur du dépôt
9. Lieu de chargement des voies publiques, au fond le bâtiment de service

1

2

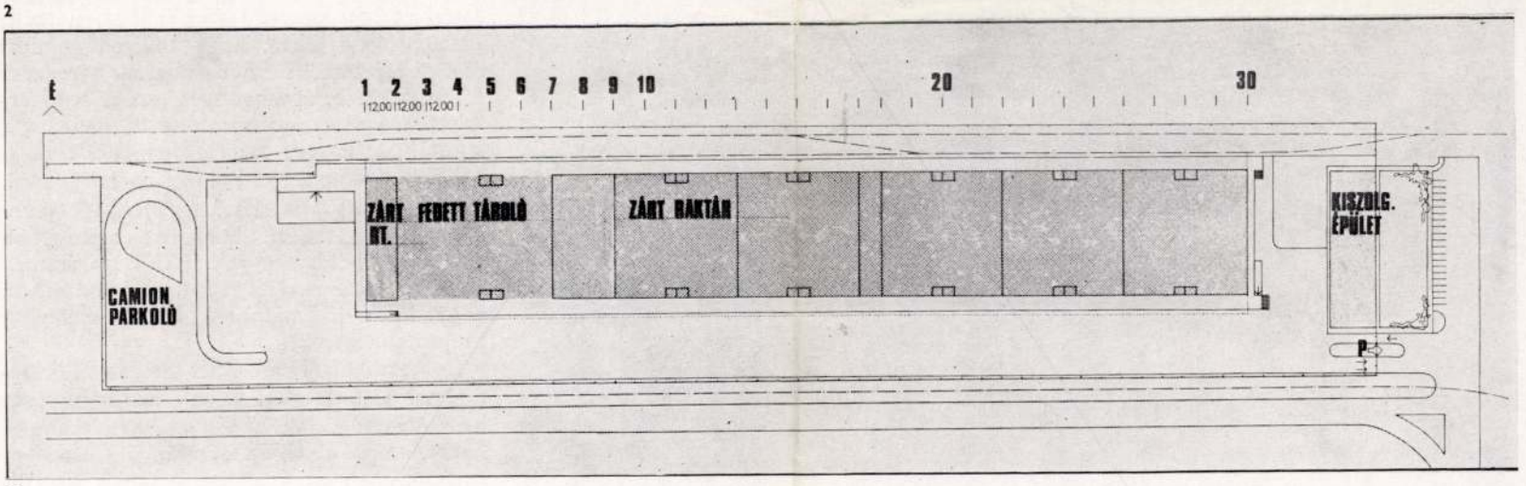

3

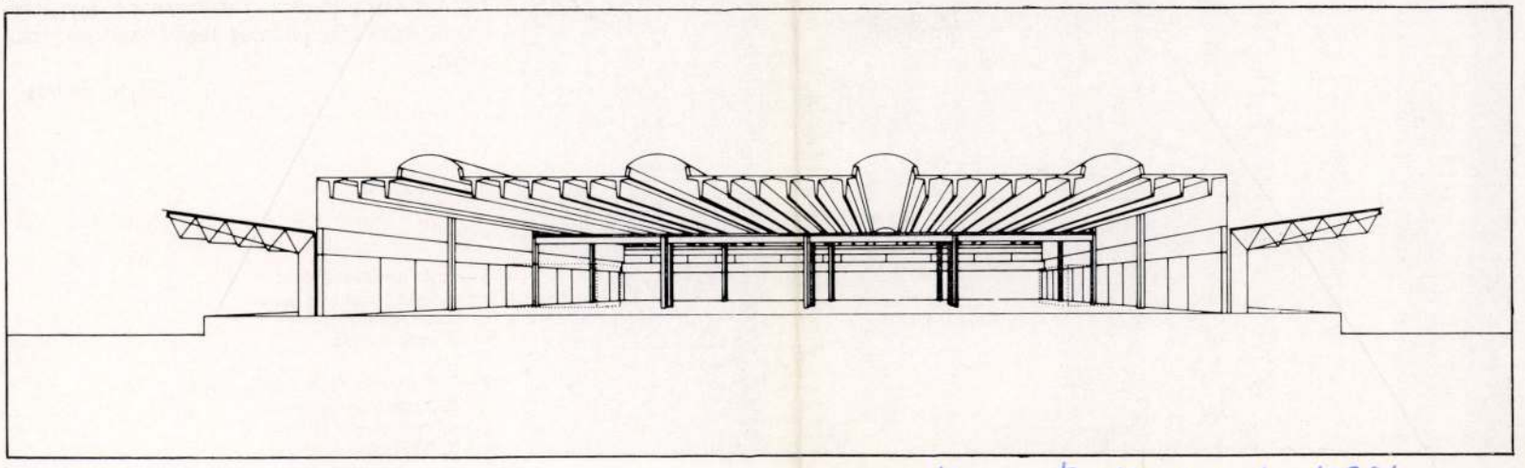

Magyar Építőművészet 1978/3

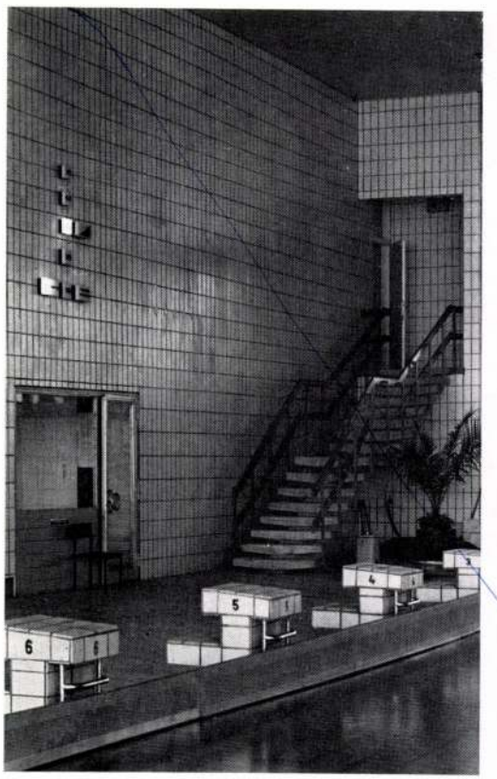

5

3

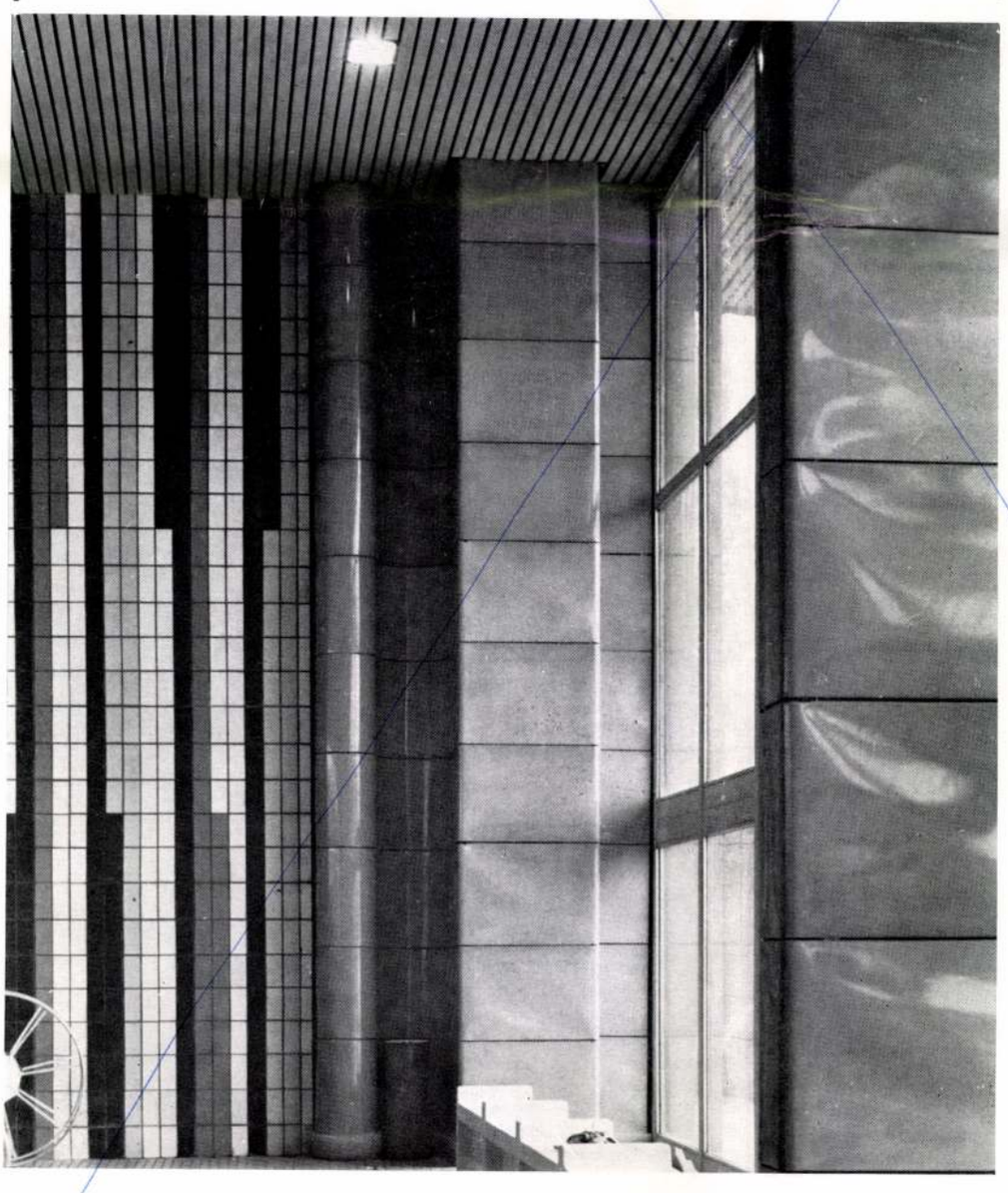

4

hagyományoknak megfelelően közösségformáló találkozóhely is legyen. A fürdő belső térkapcsolásainak éppen ez a legfőbb érdeme.

Versenyek alkalmával a nézőközönség a főbejáraton keresztül érkezik az előcsarnokba. Innen a pénztár, ill. a ruhatár érintésével a lépcsőházon keresztül jut az emeleti pihenő folyosóra.

A személyzeti és üzemi bejárat az épület déli oldalán nyílik. Az itt levő lépcsőházból lehet a tetőtérbe, ill. csőpincébe jutni. Itt történik a vegyszerek beszállítása is.

A vízforgató berendezések és szűrőtartályok az épület déli részén kialakított gépházban, a légtechnikai berendezések, a hőcserélők és az egyéb gépészeti berendezések a csőpincében kaptak helyet.

Külön kiemeljük az uszoda tervezésének a tervező szakágak vonatkozásában is komplex, egységes megoldását. Az uszoda funkcionális megszervezésénél nemcsak a fürdőzők forgalmának helyes megoldása a feladat, hanem legalább annyira lényeges kérdés a vízkezeléssel kapcsolatos igények maximális kielégítése.

Ennél az uszodánál ez a kérdés is kifogástalan megoldást nyert. Az épület ilyen jellegű megtervezése is kiemelkedő a hazai hasonló megoldások sorában.

A fedett uszoda alépítménye monolit vasbeton szerkezet.

A felépítmény a DVTI által tervezett és a Dunai Vasmű által legyártott 42 m támaszközű, 12 m oszlop tengelytávú rövidfőtartós acélszerkezet, 3 m-ként elhelyezett síkbeli rácsos tartókkal.

Az acélszerkezet az uszoda jellegéből adódó fokozott korrózióveszély miatt tűzi horganyozással és háromszori fedőmázolással készült. Bíznunk kell abban, hogy amilyen gonddal és ügyszeretettel készült az uszoda tervezése és kivitelezése, olyan gondos lesz az acélszerkezetek állandó karbantartása is, mert ez a feltétele az uszoda zavartalan működésének.

Külön kiemeljük a különböző burkolatok szakszerű megválasztását, az egyedi tervezésű falburkolatokat. Ezek a burkolatok legnagyobb részben külföldi anyagok. Hazai iparunknak igen nagy erőfeszítéseket kellene tenni ahhoz, hogy ilyen jó minőségű burkolóelemeket tudjon előállítani.

Bevezetőnkben az uszoda társadalmi összefogással való megépítésének nagyszerűségét hangsúlyoztuk. Ehhez befejezésül azt tehetjük hozzá, hogy ebben a sokirányú társadalmi összefogásban az építésztervezőnek sikerült rendet és összhangot teremtenie és így létrehozni az ország jelenleg legkorszerűbb uszodáját.

Zsuffa András

1—2. A belső medencetér
3. Feljárat az irodákhoz
4. Öltöző-folyosó
5. Falburkolat

1—2. Espace intérieur de la piscine
3. Accès aux bureaux
4. Vestiaire-couloir
5. Revêtement mural

5

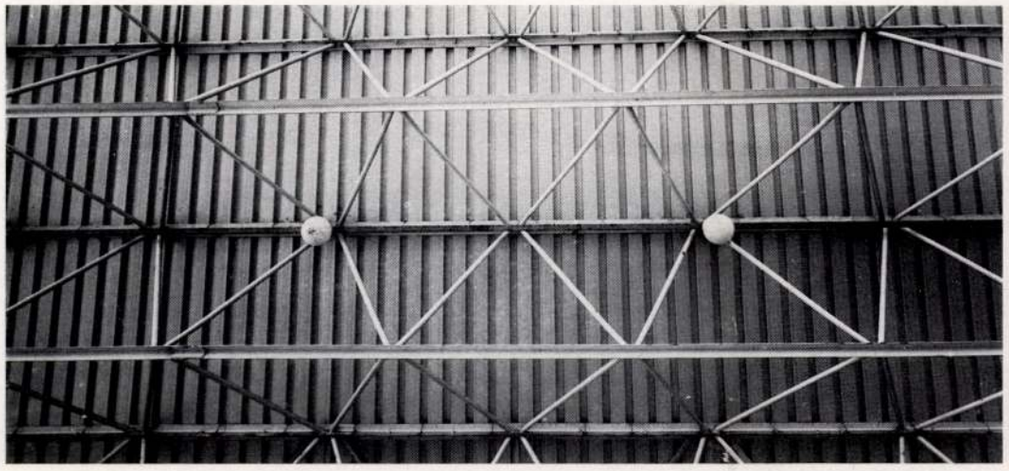

6

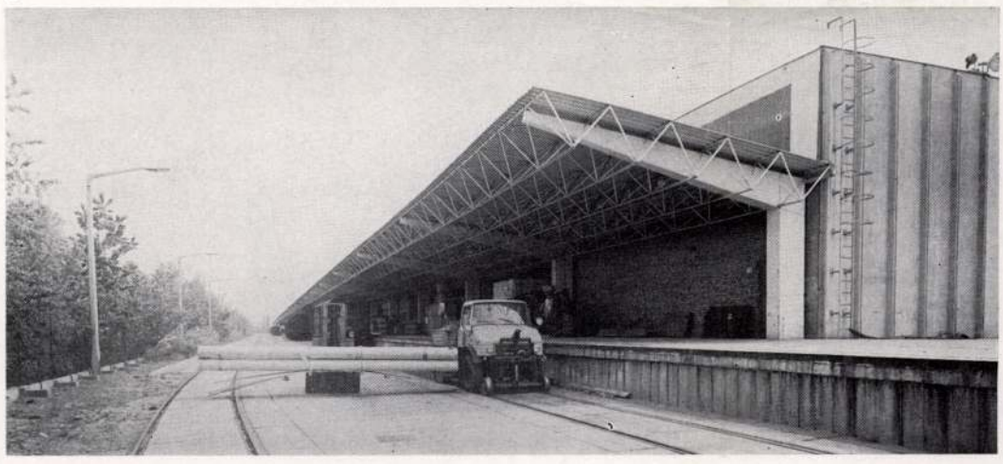

7

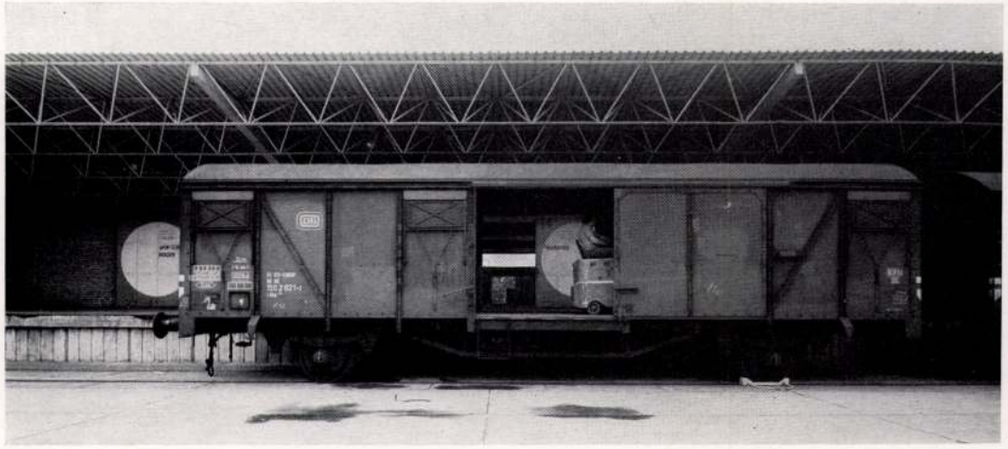

9

4

8

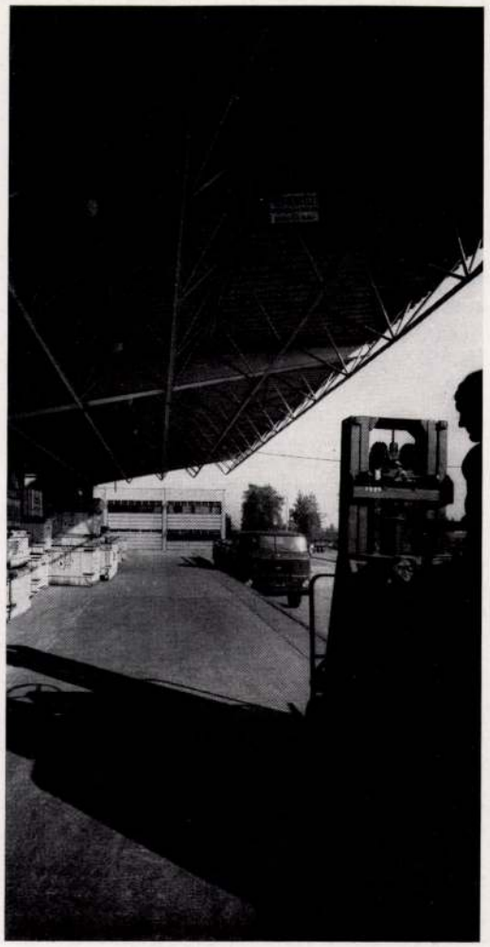

A csepeli szabadkikötő II. medencéjének déli oldalán épült a MASPED új raktártelepe 500 × 100 m nagyságú bérelt területen. Az *MÉ 1975/1* számában lapunk közölte a raktárcsarnokot átadás előtti állapotában, valamint a telepítés, technológia és forgalom leírását. Jelen közlés a teljes, üzemelő telepet tartalmazza, szöveges anyagunk az 1976-ban átadott kiszolgáló épület leírására szorítkozik.

Kiszolgáló épület funkciói, létesítményei: raktártelep szociális ellátása, öltözők, 200 adagos melegítőkonyha étteremmel, raktártelep kazánháza, tűzjelző központja, gondnoki lakás. Földszinten szállítási, fenntartási adminisztráció, emeleten szállítmányozási főosztály munkahelyei, telex, telefonközpont.

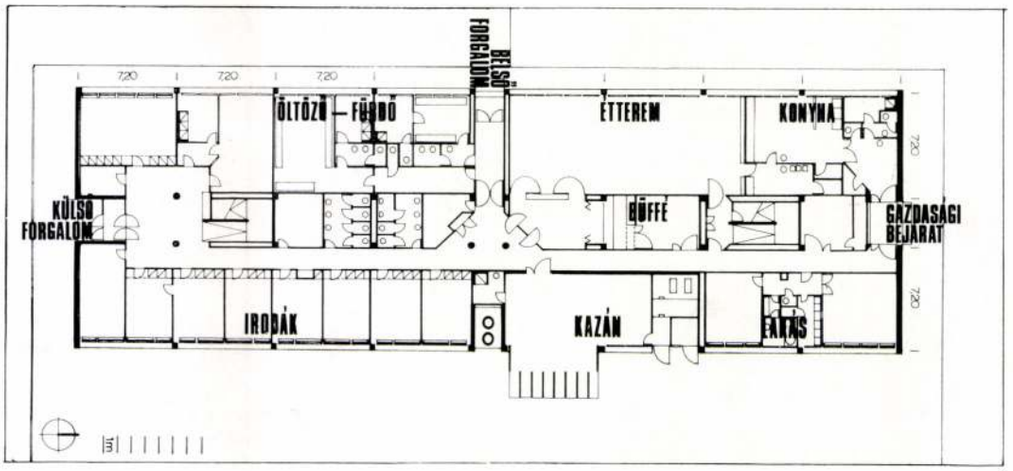

1

2

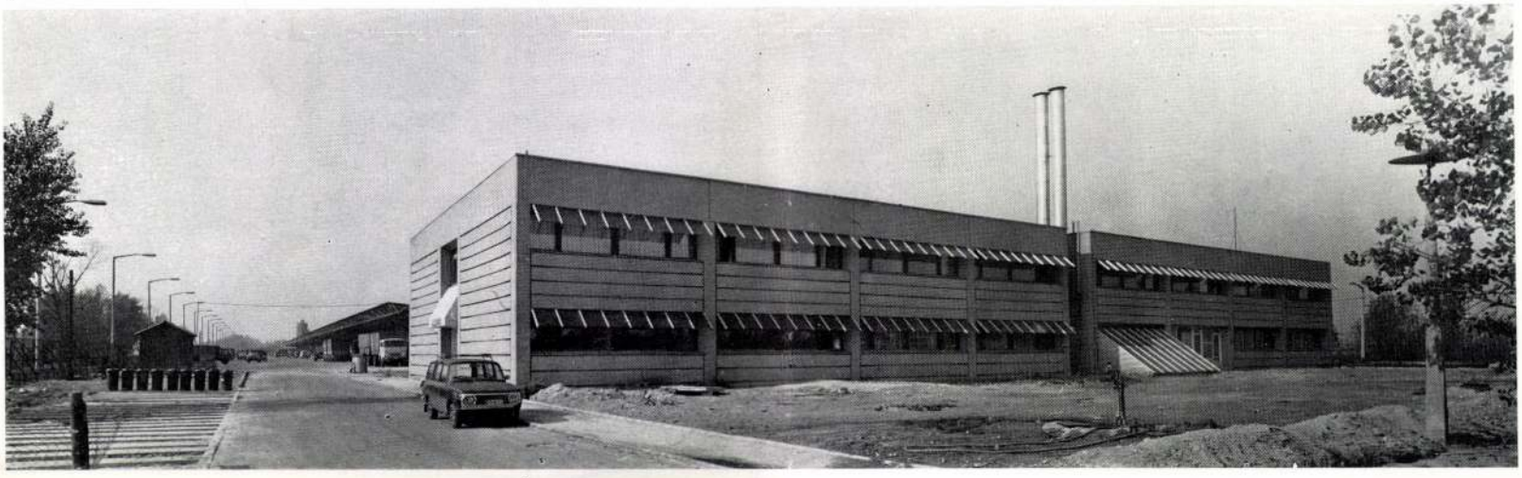

3

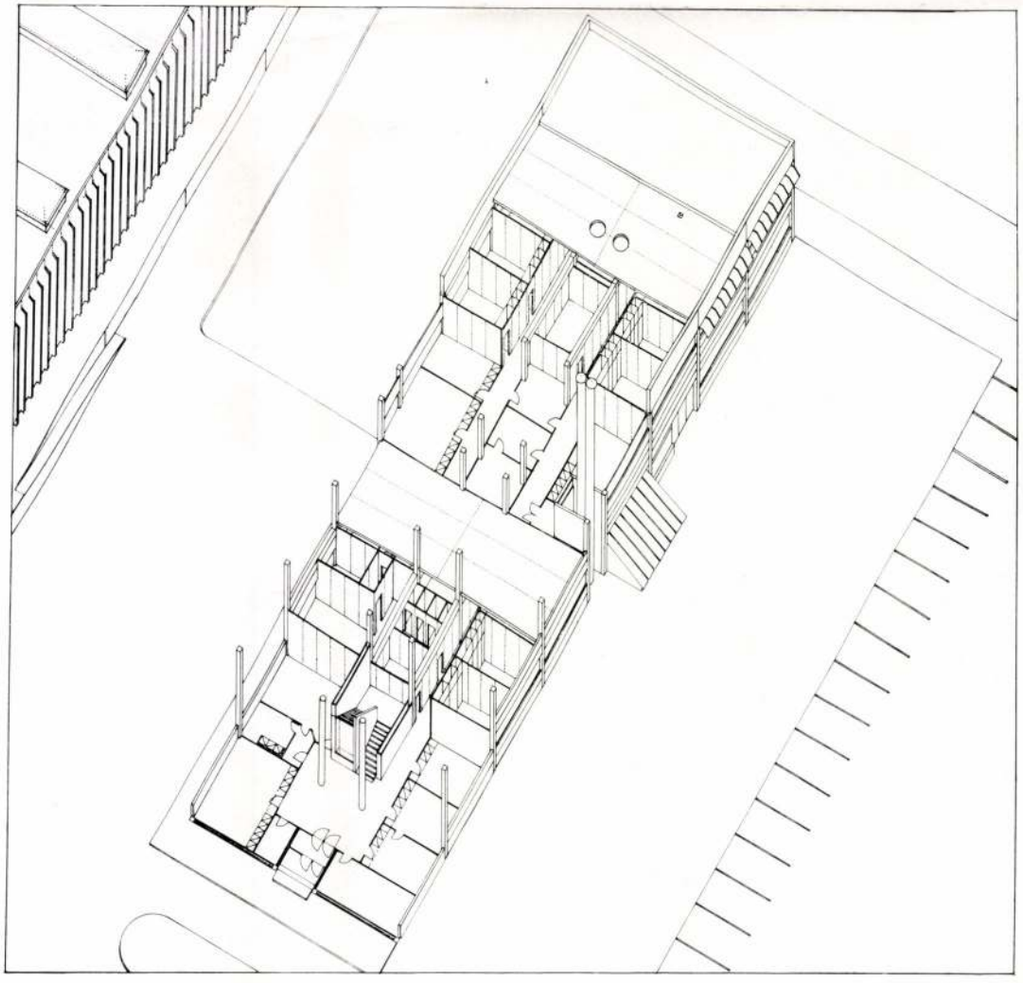

Szerkezet

Előregyártott, rövidfőtartós vasbeton-rendszer, kétszintes pillérekkel. A szerkezet határozza meg az épületburkolást. Kéregburkoló elemek csomópontjaiknál megnövelt vastagságúak. A lépcsők és a merevítő falak monolit vasbeton szerkezetűek.

Belső anyagok

Fémvázas, szerelt gipszkarton válaszfalak, fa nyílászáró szerkezetek. Közlekedő- és közösségi helyiségekben farács álmennyezet. Betonfalakon, belső oszlopokon műkő burkolás. Szőnyegpadló és műanyag padlóburkolatok.

Színek

A faablakok kívül-belül sötétkék, a huzalbetétes üveg napvédők kék színűek, a födémszerkezet barna, a beépített bútorok, a belső nyílászárók fűzöld, a szőnyegpadló kék, a farács álmennyezet fehér színűek.

Kivitelezés

Hazai színvonalunkat meghaladó, jó minőségű munka.

R. E.

1. Kiszolgáló épület alaprajza, M=1 : 500
2. A kiszolgáló épület kelet felől
3. Axonometria
4. Emeleti előtér
5. Vezetői munkahely, kitekintéssel a raktárra

1. Plan du bâtiment de service
2. Bâtiment de service du côté est
3. Axonométrie
4. Vestibule à l'étage
5. Bureau du chef, donnant sur le dépôt

5

4

1

2

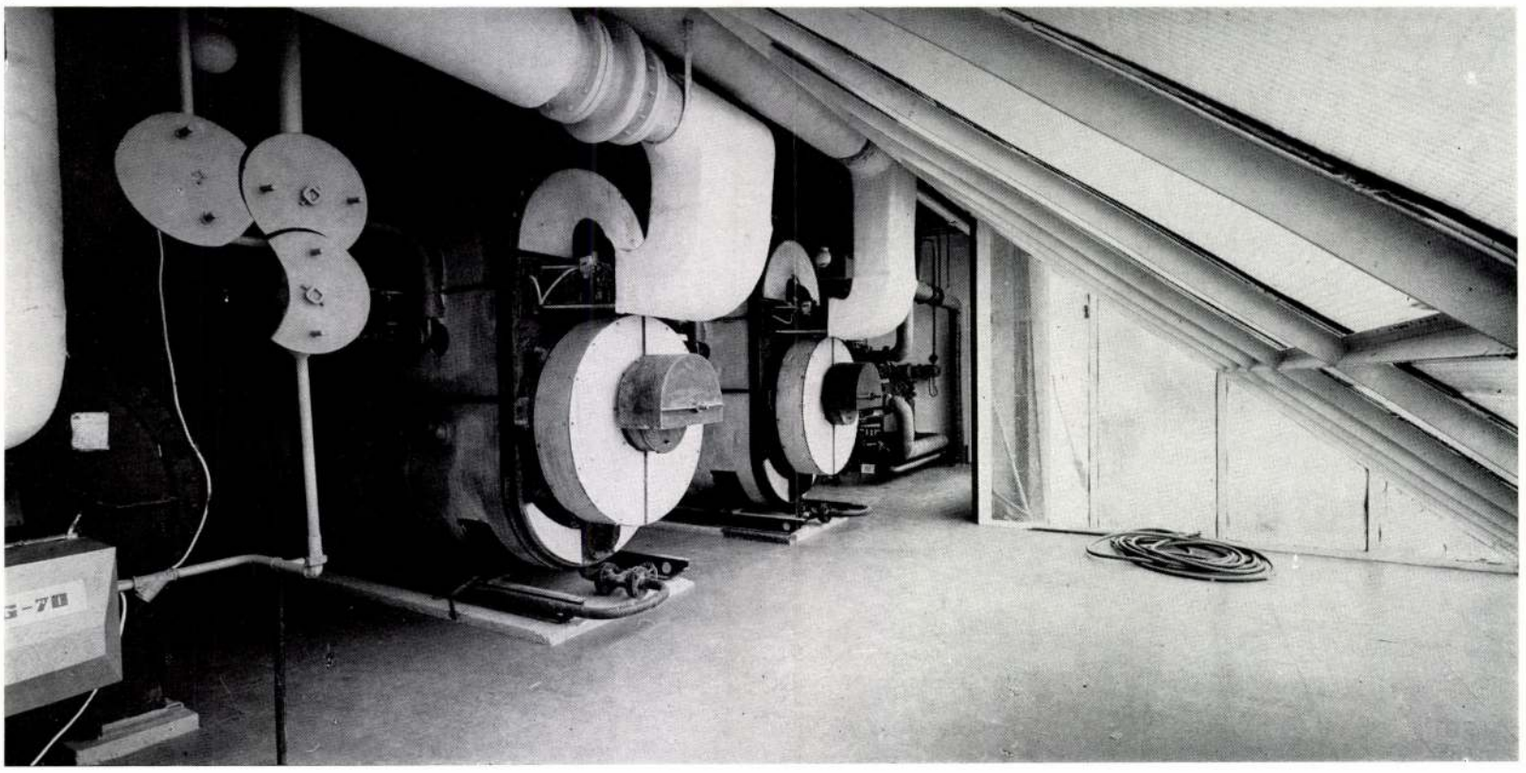

RÁCZ ENDRE

MÁV-Rákosállomás üzemi épület, Budapest X. Jászberényi út

Építész: Rácz Endre (IPARTERV)

Generáltervező:	Vladár Ervinné (MÁVTI)	Kivitelező:	MÁV Magasépítési Főnökség
Statikus:	Massányi Tibor	Építésvezető:	Gazdicskó Mihály
Épületgépészek:	Porosz Géza Winkler Ferenc	Tervezés éve:	1969
Villamos tervező:	Kleiszner Beáta	Kivitelezés évei:	1970—1976
		Fotók:	Szathmáry Zoltán

1. Földszinti alaprajz, M=1 : 300
2. Általános emeleti alaprajz, M=1 : 300
3. I. emeleti alaprajz, M=1 : 300
4. Axonometrikus metszet

1. Plan du rez-de-chaussée
2. Plan général d'un étage
3. Plan du Ier étage
4. Coupe axonométrique

1

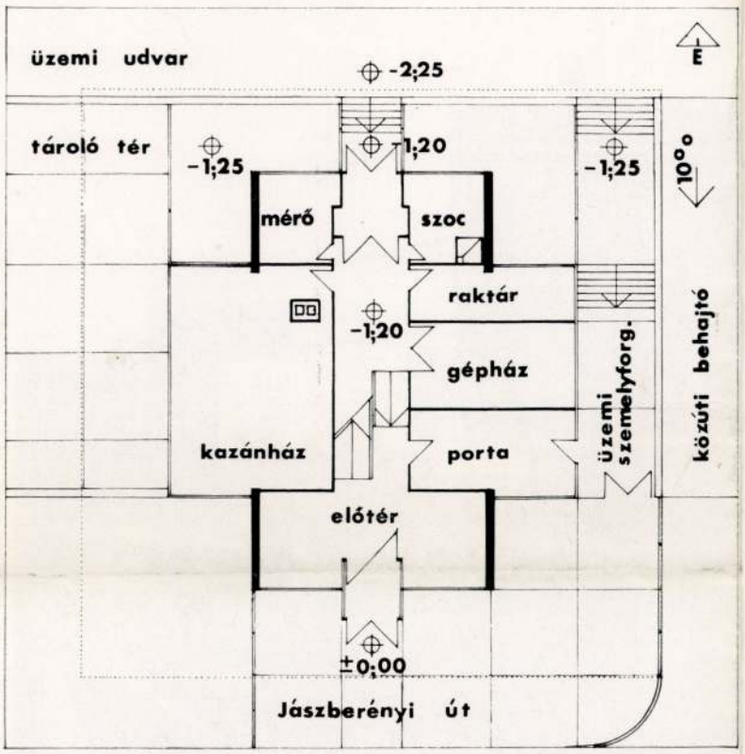

2

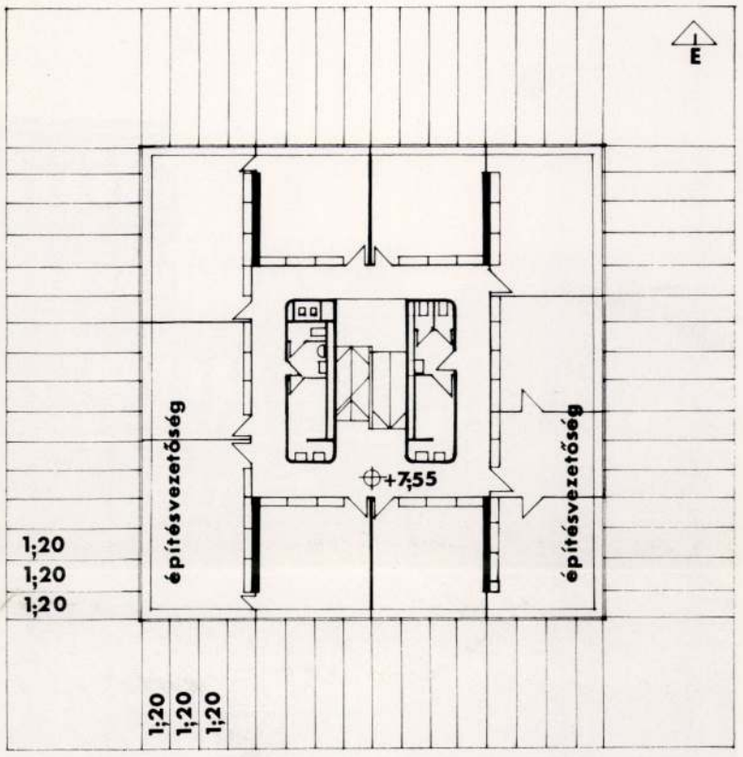

3

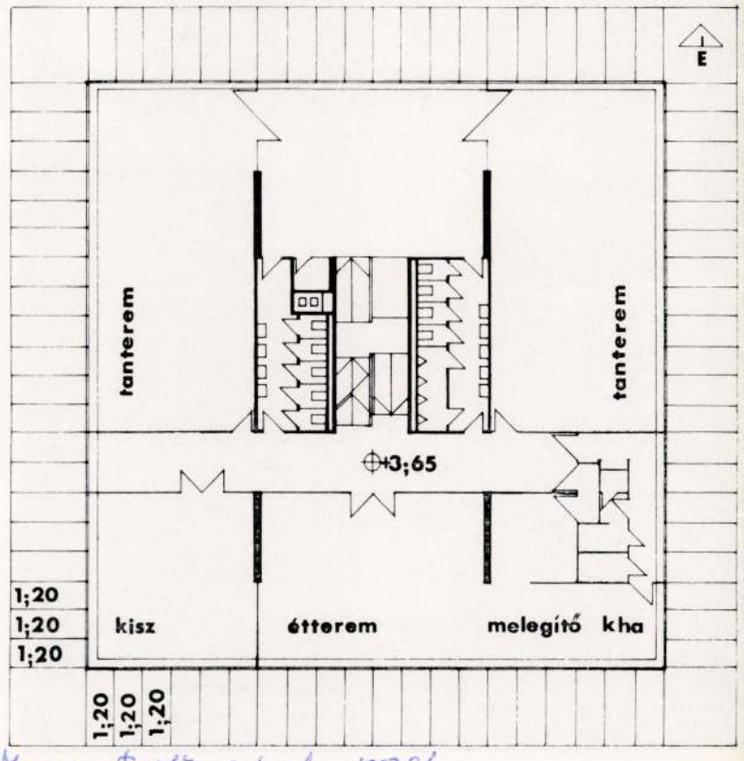

4

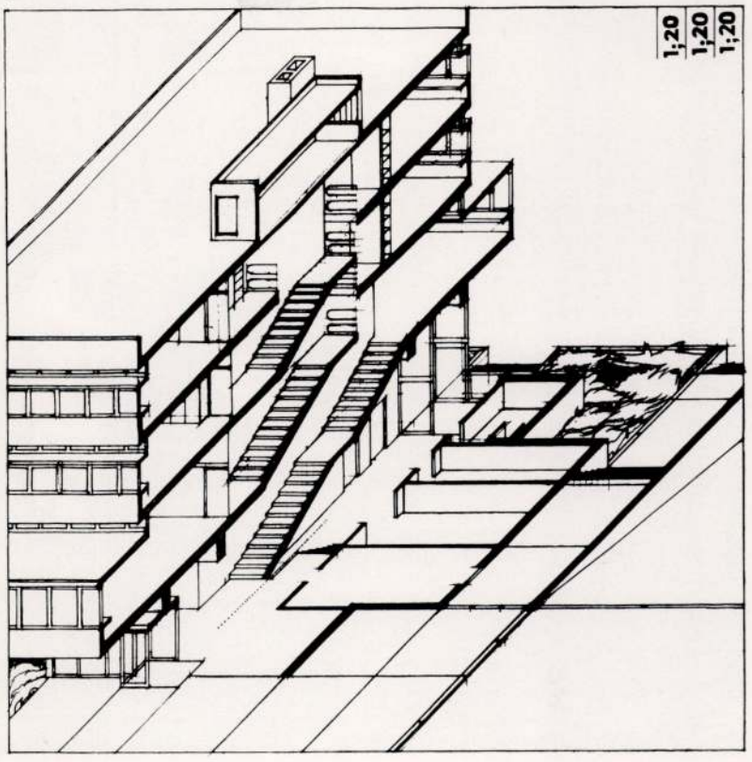

Magyar Építőművészet 1978/6

Telepítés

Az épület a Tárna utca és a Jászberényi út sarkán épült fel, a MÁV üzemi területén.

Funkció

A földszinten gépházak, porta, az első emeleten oktatási helyiségek, konyha-étterem, a felső két szinten irodahelyiségek találhatók. Az épület formáját a rendelkezésre álló, igen szűk terület és az első emeleten elhelyezett, irodáktól eltérő rendeltetésű helyiségek határozták meg. A konzolosan kinyúló első emelet egyben lefedi a rámpás rakodót, és a személybejárókat. Az első emelet fölötti födém kialakítása a mélyebb helyiségek másodlagos világítását biztosítja. A tantermek forgalma elválik az üzemi épülettől a lépcső vezetésével.

Szerkezet

Az épület térbeli vázát négy 30 cm vastag vasbeton fal és azokkal összeépített födémek alkotják. A számítások térbeli keretként vették figyelembe a szerkezetet. Gázszilikát betétes, sűrűbordás födémeket terveztünk, alul-felül sík kialakítással.

Belső kialakítás

Az irodák válaszfalaihoz farostlemez borítású paneleket használtunk. Az irodákhoz, tantermekhez, étteremhez, klubhelyiséghez bútorozást terveztünk.

1

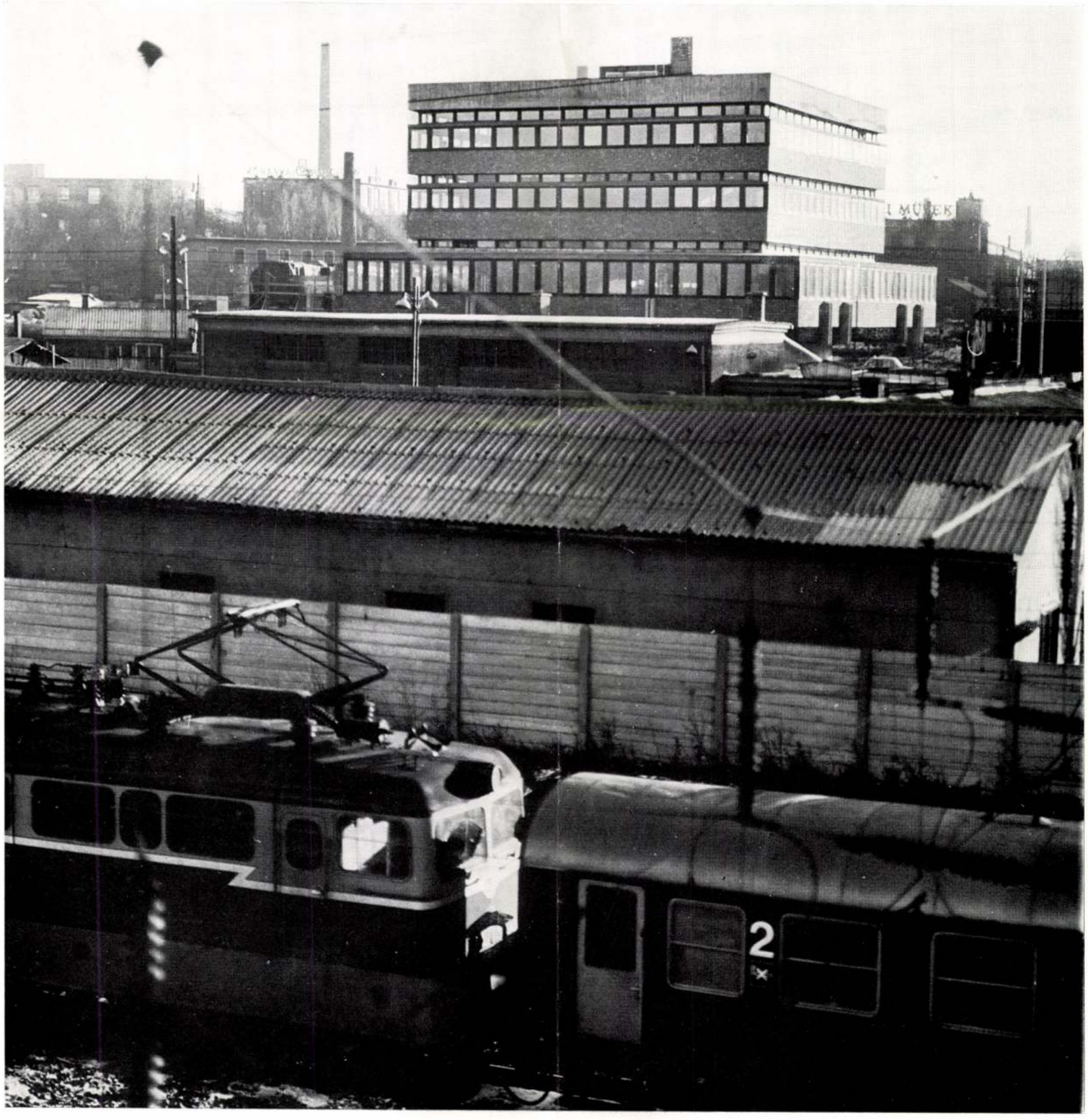

Családi ház, Budapest XVII., Szigetcsép utca

Építész: Rácz Endre

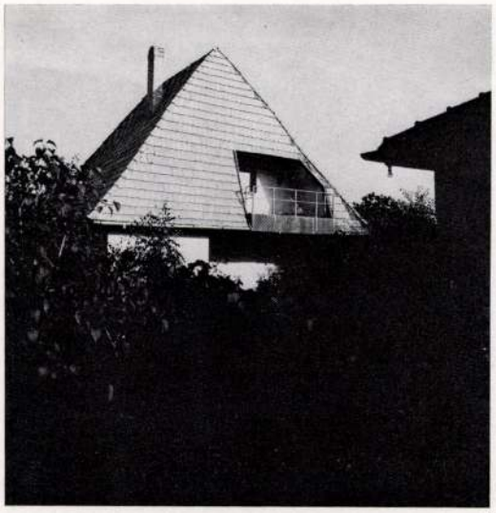

1

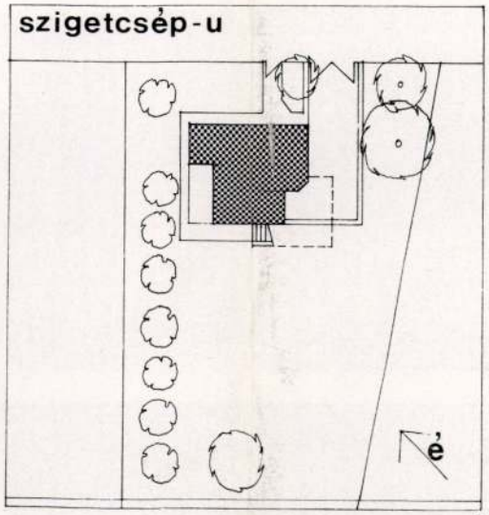

2

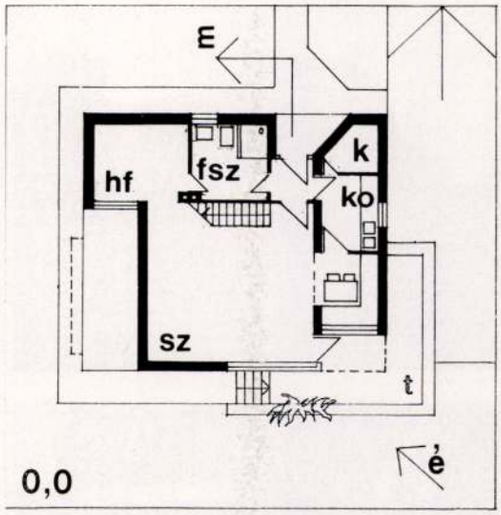

3

4

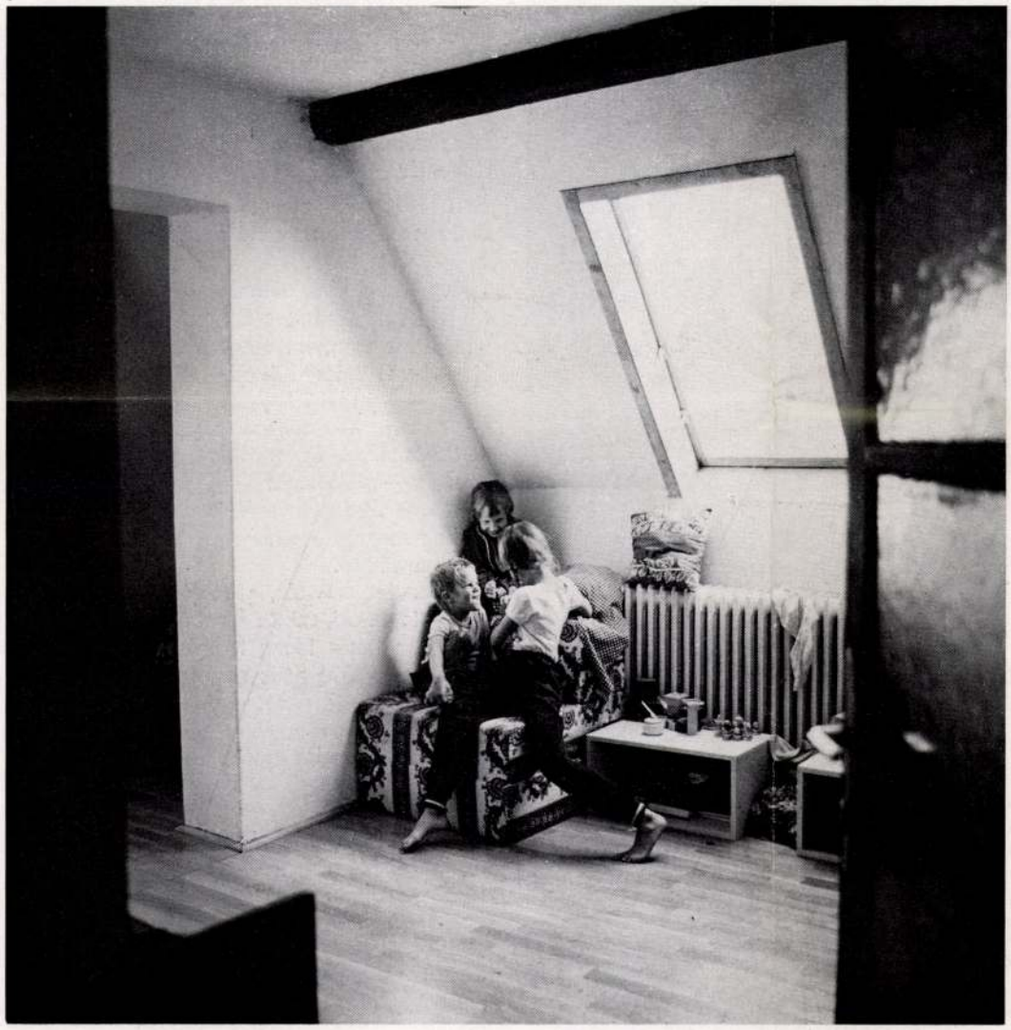

5

Szerkezettervező:	Dunai Árpád
Kivitelező:	Vetro Sándor
Tervezés éve:	1976
Kivitelezés évei:	1977—1978
Fotók:	Szathmáry Zoltán

Földszintes, családi házas környezetben áll az épület. Korlátozott anyagi eszközök, hagyományos egyszerű anyagok voltak a tervezés meghatározói.

Az épület elrendezése:

—2,75 m szint: gépkocsitároló, kazánház

±0,00 m szint: lakótér és étkező, konyha, szülők hálófülkéje

+3,00 m szint: gyermekek szobái, padlástérben öltöző és ruhatároló.

Az alagsor területe: 31 m²

A lakás alapterülete: 110 m² *R. E.*

Magyar Építőművészet 1979/5

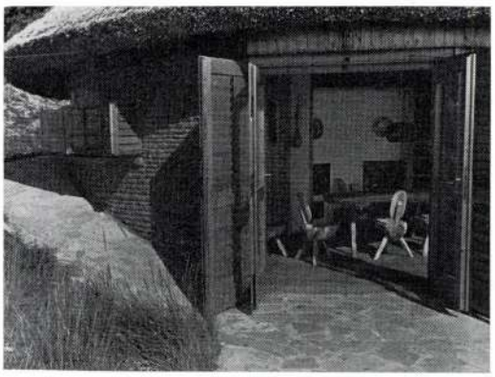

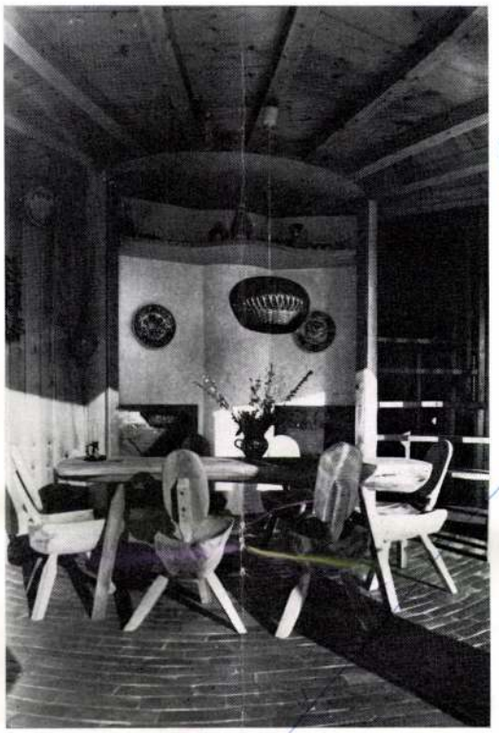

ból épült, s részben a felmenő falakon, részben pedig az ajtó, illetve ablaksávok közötti fenyőfa oszlopokon nyugszik. Kötőgerendái és szarufái a kémény körüli fémabroncsokra fekszenek fel. A kötőgerendák pallóborítása adja a tetőtéri födémszerkezetet. A felvezető falépcső a korlátoszlopokra és a kemencefalra támaszkodik. A tető héjazata kévefedés, lángmentesítővel impregnálva. Alá csupaszlemez biztonsági vízszigetelés és mázolt farostlemez borítás került. A kéményfej nyersbeton, szikrafogóval és földelt levezetésű villámhárítóval felszerelt.

A külső nyílászáró szerkezetek: kapcsolt gerébtokos ajtók és ablakok, mozgatható zsalus zárószárnyakkal fenyőfából, lakkozva. A belső nyílászárók is fenyőfából, natúr színben lakkozva készültek, csakúgy mint a tetőtérben körbe, a főzőfülkében és a hálóban beépített szekrénysorok. A vizes berendezések alkalmasak a vízhálózathoz történő csatlakoztatásra. A vízvezeték és a belső út elkészítésével egyidőben a gépkocsitároló megépítése a befejezett megjelenés miatt is fontos.

A terasz és az épület körüli járda felülete karmacsi kőlapburkolat. A belső térben a padló koncentrikusan körbe rakott klinkertégla burkolat, s a falak fehérre vannak meszelve. *V. Gy.*

Néhány gondolat a Vedres György építész tervezte becehegyi nyaralójához

Építészet és táj.
Enteriőr-exteriőr és táj.
Építészet és ősi építési anyagok.
Körbejárhatóság.
Tűzközpontosság.

Örökös szempontok voltak, és éltetnek mindannyiunkat, ma is.

Azt hiszem, sokadmagammal mondhatom, végigkíséri életünket a nyaraló — családiház feladatkör sohasem megúnható, mindig új és új mérceállítást követelő szuggesztív építészi, — építési kényszere, — jobb esetben, — ritkán, — nagyon ritkán, magunknak, — többször, — így is örülve, sokszor, — majd mindig, — másoknak.

Vedres György nyaralója az örökös és mégis mindig megújúló emberi építési igény magas fokú szintézise.

A területválasztás, a hegy lankásodó lejtőjére állított ősi, szinte a primitív népek okosszép kunyhóját idéző formavilág, — a hegy ölében megbúvó nádtetős, Balaton felé zsalugáteres szemeit nyitó, — a hegy felé csak behúzott kalapját mutató emberi hajlék, — több mint két évtizedes építészi alkotókedv és képesség kis tömegű, de nagy fontosságú sommázása.

A kevés számú, időtlen építőanyag: a fa, a kő, a tégla és a nád, — az enteriőr központi kéményoszlopa, a középről mindent fűtő kemencetérrel, — az óriási kereket idéző, közép felé irányú szarufák centrikus rendszere, — a körkörösséget tovább motíváló klinker-tégla padlóburkolat, — a tetőtér hálószobájába vezető, — kemencefalra támaszkodó íves falépcső, — az enteriőr nyers, természetes színei a fehér meszelésű falak között, — a berendezési tárgyak ősi egyszerűsége, szépsége, anyagszerűsége és színei, — egészen a formailag, szerkezetileg kristálytiszta nyersbeton hengerfelületű kéményfej megoldásáig — mégegyszer mondom — szintézis Vedres György építész alkotói két évtizedében.

Az épülethez őszinte szívvel csak gratulálhatok.

Vadász György

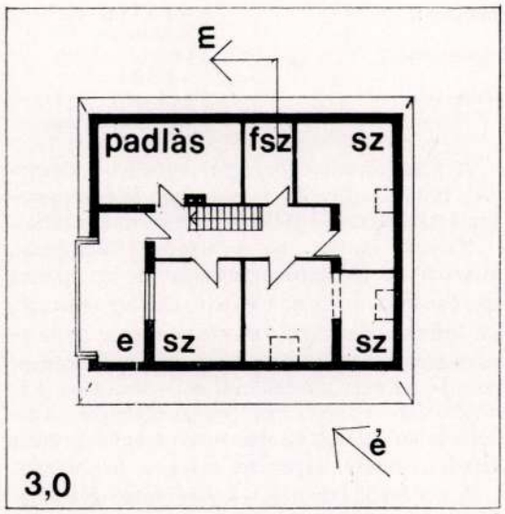

6

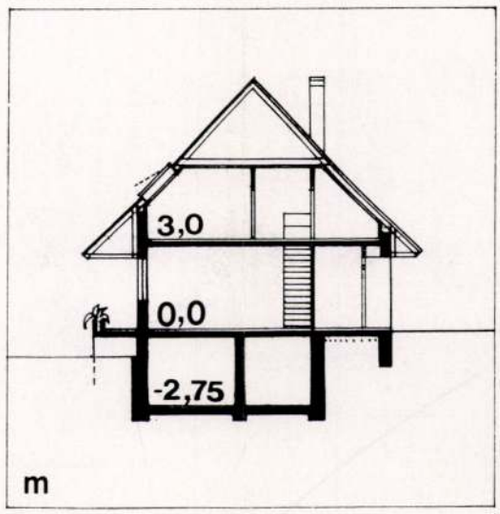

7

8

9

10

1. Tetőtéri erkély az utca felől
2. Helyszínrajz, M=1 : 800
3. Földszinti alaprajz, M=1 : 300
4. Gyermekszoba a tetőtérben
5. Bejárat
6. Tetőtéri alaprajz, M=1 : 300
7. Metszet, M=1 : 300
8. Gyermekszoba részlete
9. Délnyugati homlokzat
10. A nappali szoba részlete

1. Toit-balcon, vue de la rue
2. Plan des lieux, M=1 : 300
3. Vue en plan du rez-de-chaussée, M=1 : 300
4. Chambre d'enfants sous les combles
5. Entrée
6. Vue en plan de l'espace sous les combles, M=1 : 300
7. Section, M=1 : 300
8. Détail de la chambre d'enfant
9. Façade sud-ouest
10. Détail de la salle de séjour

Családi ház, Budapest, II., Csalán utca

Építész: Hofer Miklós

Statikus: Horváth Z. Kálmán

Épületgépész: Szentirmay Sándor

Kivitelező: Székely Tibor kőműves-kisiparos

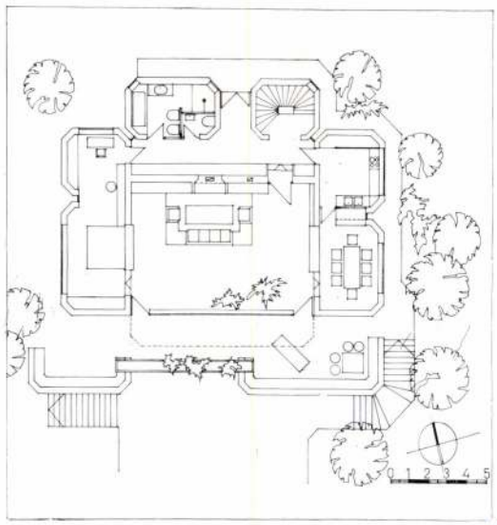

1

A Rózsadomb délnyugati lejtőjén a dombnak támaszkodva és a panoráma felé teraszosan kitárulkozva épült fel a kétszintes lakóház.

Minden épület, de a lakóház különösen, tükrözi az építtető szándékát és az építész egyéniségét. Itt is ez történt, ahol az építtető, az igényes építtető, megfogalmazta otthoneszményét, amelyben a korszerűség és kényelem komfortja párosul valami robusztus, középkorias, romantikus várszerűséggel. Csábító és nehéz volt az igényesen meghatározott feladat, amely egyénivé tette a problémát.

A tervezői szándék — vagy talán értelme-

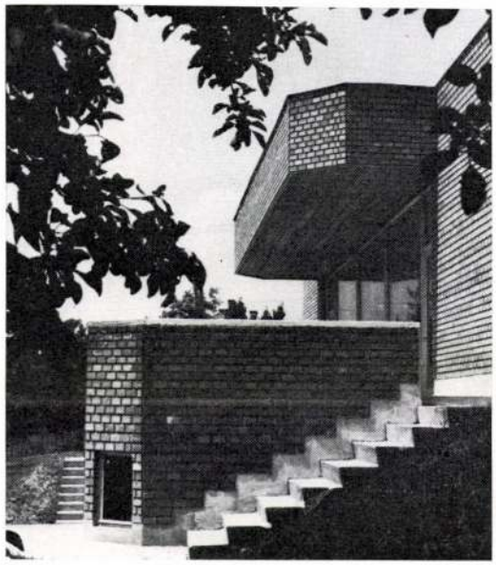

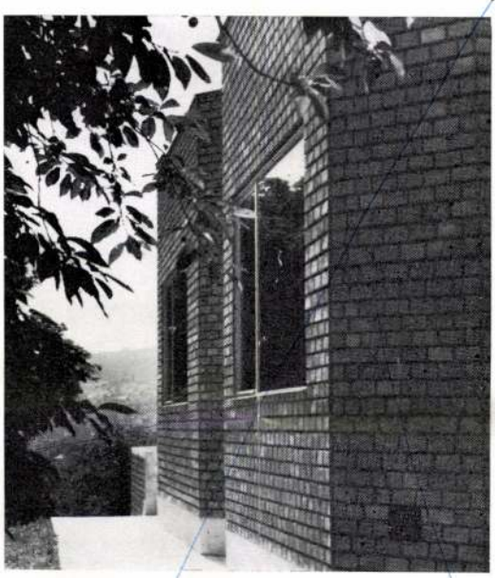

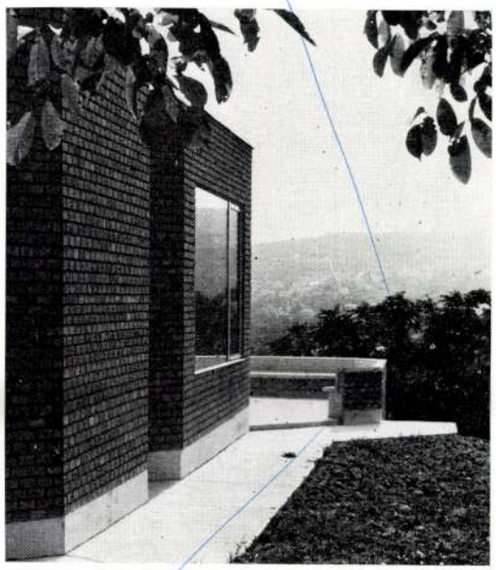

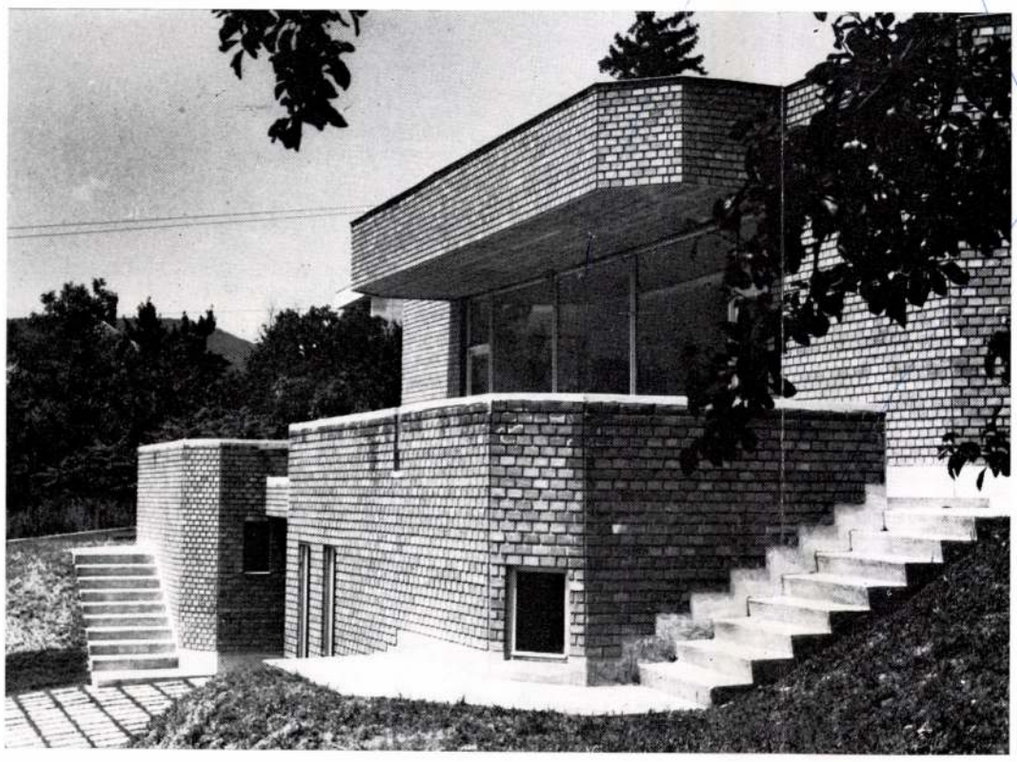

1. Alaprajz, M=1 : 400

Id. Rácz Endre fotóművész

Ziallitása a Fényes Adolf Tenemben

Bp. 1978. aug. 31. – szept. 24

– Katalógus a Könyvtárban –

id. Rácz Endre

A szociófotó legjobb hagyomá-
nyai elednek ujjá Rácz Endre
legjobb portréin.

Székely András: Idősebb Rácz Endre fényképei.
Új Tükör, 1978. szeptember 24 – 3. lap.

id. Rácz Endre
fotós

Rácz Endre a tiszőben levő, hagyományosan szegény falu házainak és embereinek életét kutatja.

Szihely András: Idősebb Rácz Endre fényképei.
Új Tükör, 1978. szeptember 24 – 3 lap.

id. Rácz Endre

"Parasztjaim"
(rajz)

Székely András: Idősebb Rácz Endre fényképei.
Új Tükör, 1978. szeptember 24 – 3. lap.

Rácz Endre, építész.

József Dénes: Építettük '85.

Építészet.

Az Építésügyi Tájékoztatási Központ 1975 óta minden tavasszal megrendezi az „Építettük ..." kiállítást, melyen az előző évben elkészült, v. felújított létesítményeket mutatják be. – A BKV-nak a kiállításon szereplő szociális és oktatási központja – Rácz Endre építész – láthatóan Ipartérv-tervezés (nagy fesztávú tér, mükő burkolatos vasbeton tomyok), a korszerű műszaki megoldásokhoz ezúttal nem párosultak olyan formai újítások, amelyek a Domus-áruházban, vagy az ÉGSZI-székházban testet öltő hagyományt továbblendítenék. Az épület túlságosan nagyvonalú, nyomasztóan monumentális, a nagy szerkezetek szincsenek lebontva az emberi léptékig, ugyanakkor az elemek elrendezése nem elég változatos. /említve/.

Kritika, 1986., szept., 44-old.

Ifj. Rácz Endre

Ifj. Rácz Endre fotóművész képeiből nyílt meg kiállítás pénteken a Műcsarnokban.

Magyar Nemzet 1985. 1. 12.

ifj. Rácz Endre

Fény-kép címmel ifj. Rácz Endre munkáiból nyílik meg kiállítás január 11-én, pénteken a Műcsarnokban.

Magyar Nemzet 1985. 1. 8.

Egyesült Izzó Rt. Nagykanizsai Fényforrás és Üveggyár 20. sz. Lámpagyártó Csarnok

Építész tervezők: Rácz Endre, Magyar Zsuzsanna (IPARTERV)

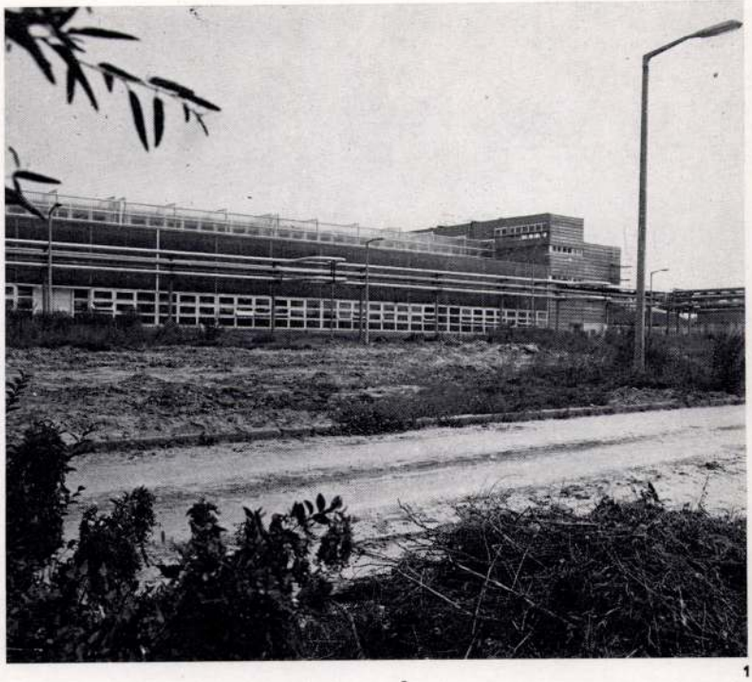

1

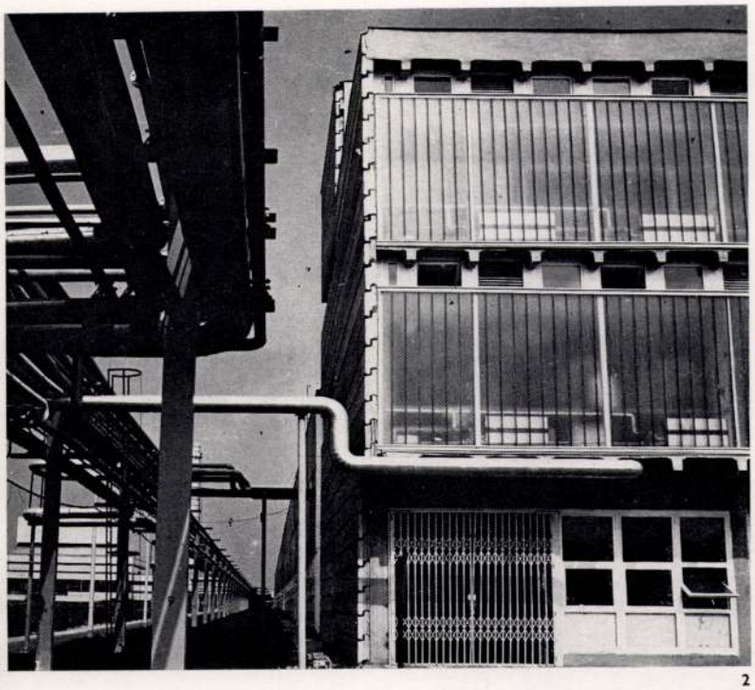

2

3

Statikus tervező:	Hidvégi Zoltán
Épületgépész tervezők:	Fenyvesi János, Fodor Sándor, Lengyel Ferencné, Migály Béla
Villamos tervező:	Medgyesi Ferenc
Technológus tervező:	Hosó János (EIVRT Gyártervező Iroda)
Generálkivitelező:	Zala megyei ÁÉV
Tervezés:	1975—76
Kivitelezés:	1976—78
Beépített alapterület:	8806 m²
Építési költség (1978-as árszinten):	81 811 eFt
Egységár:	9290 Ft/m²
Fotók:	Szathmáry Zoltán

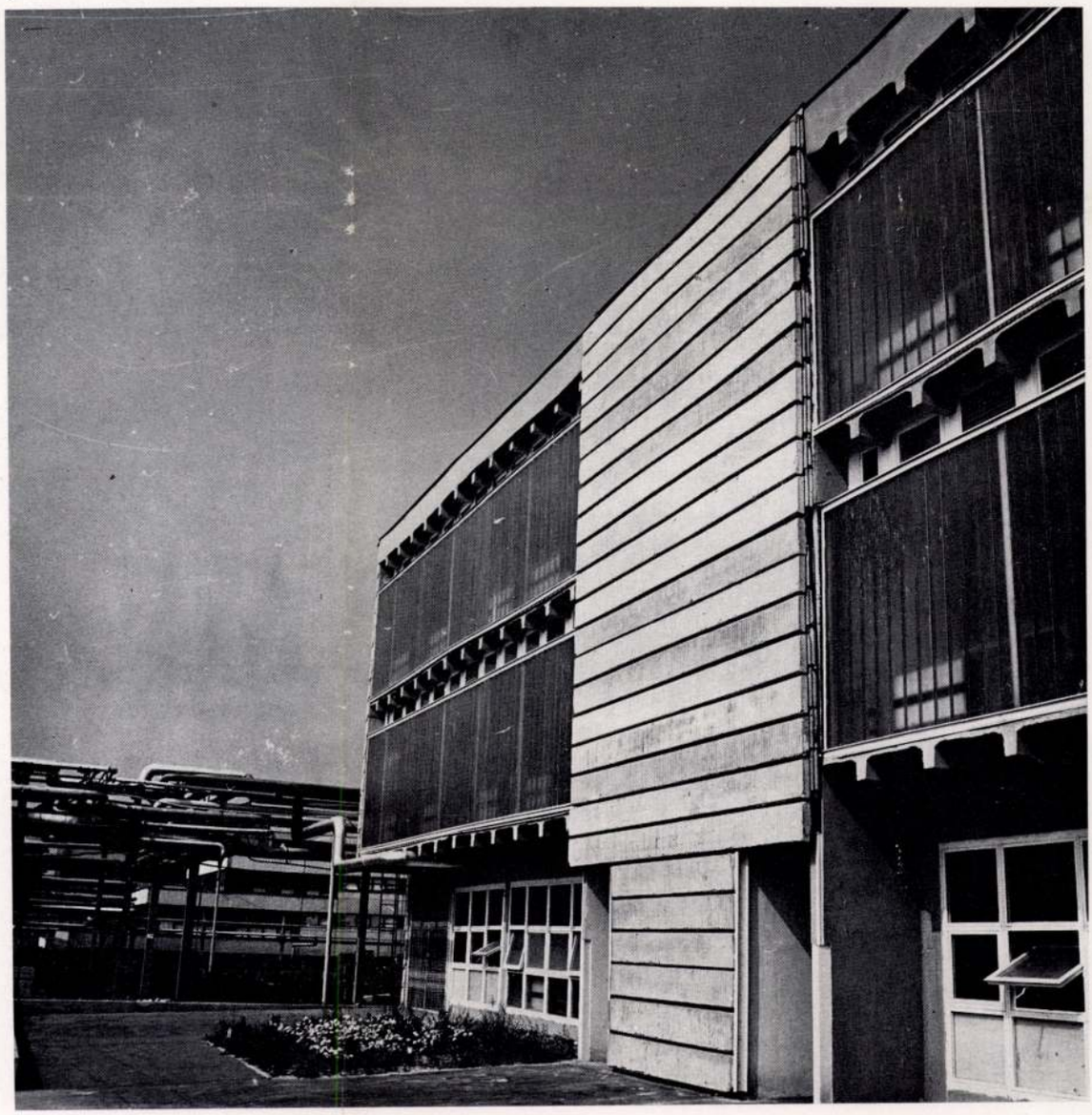

1. Nyugati oldal
2. Déli homlokzat
3. Déli fejépület
4. Csarnok szerelő bejárat
5. Axonometria
6. Csarnokburkolat
7. Északi fejépület axonometrikus képe

1. Côté de l'ouest
2. Façade de sud
3. Tête-bâtiment de sud
4. Entrée de la halle de montage
5. Axonométrie
6. Revêtement de la halle
7. Image axonométrique du tête-bâtiment du nord

4

3

1. Homlokzati részlet
2. Az előcsarnok részlete
3. Távlati kép kelet felől
4. A Lift-Slab szerkezetű födémemelés

1. Détail de façade
2. Détail du vestibule
3. Perspective, vue de l'est
4. Levage de plancher par le système « Lift-Slab »

tonság érdekében 3%-os lejtéssel. A számítógéptermi klíma 2 körös, alulról a gépek alá 16 °C-os, a terembe 20 °C-os levegőt fújunk be. Az elhasznált levegőt fenn szívják el. Ez utóbbi a középső előkészítő raktárba belógó íves falú térben levő légcsatornákon jut vissza a klímagépházba, vagy a tetőn át távozik. A klíma tervezésében részt vett az osztrák Transex cég is. Az adatrögzítő gépterem csak hűtést igényelt, ezt a Fain-Coil berendezések és az É-i tájolás biztosították.

A létesítmény a kivitelezők, beruházók és a tervezők közti szoros és korrekt kapcsolattartás mellett rövid idő alatt és jó minőségben valósult meg. Sikerült a ház előtti szép hársfasort is megtartani. A tervező számára külön öröm az a bizalom, amellyel a beruházó a létesítmény helykijelölésétől kezdve az átadásig bevonta a döntéselőkészítésbe. A tanácsi tervezők ehhez nem nagyon vannak hozzászokva, hiszen beruházóik többnyire a felügyeleti szerven keresztül gyakorolt nyomás eszközével, és kevésbé a jó együttműködés útján kívánják a várt eredményt elérni.

V. Cs.

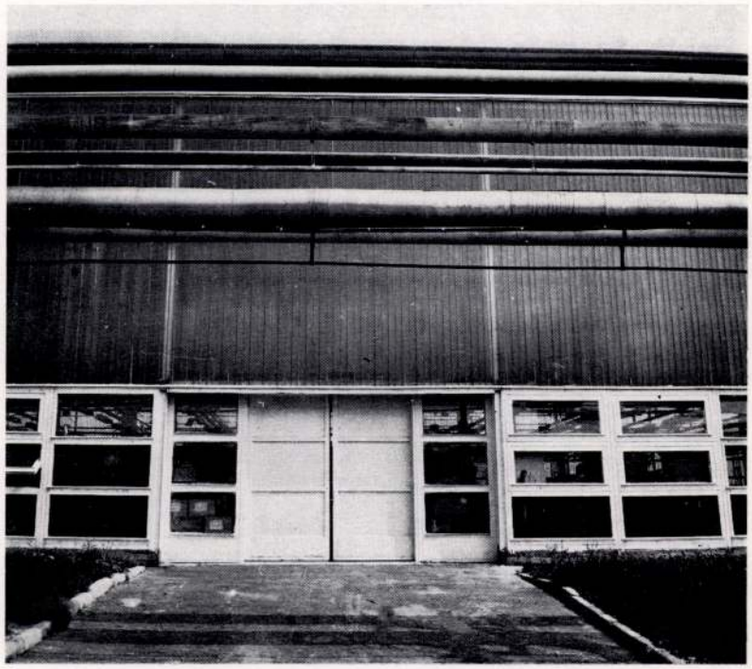

5

Telepítés

A Nagykanizsai Fényforrás és Üveggyár kiemelkedő tervezési munkája volt az IPARTERV-nek 1966—72 években (Ramocsay István építész és munkatársai). A létesítmények telepítése biztosította újabb üzemi csarnokok építésének lehetőségét. Bemutatott épületünk észak—déli hossztengelyével illeszkedik a gyártócsarnokok sorába.

Funkció

A csarnokban izzólámpák összeszerelése folyik, az egyéb üzemrészekben készített alkatrészek és üvegballon felhasználásával. A csarnok teljes betelepítése után kapacitása 300 millió izzólámpa/év lesz. A gyártósorok az Egyesült Izzó fejlesztésében kialakított, folyamatosan külföldön is eladásra kerülő, legkorszerűbb berendezések. A csarnok 36 m széles; 18 m keresztirányú sávokban 2—2 gépsor épült fel, az alkatrészeket és késztermékét a külső határfalak mentén 3—3 m széles forgalmi sávokon villamos targoncákkal szállítják. A technológiát ellátó vezetékek 4,5 m magasan, szerelőrácson fekszenek, a gyártás vezetékes ellátása csak felülről történik. A meleg üzemű gyártás egyenletes, természetes szellőzést és jó megvilágítást igényel. A déli fejépületben gyártást kiegészítő folyamatokat és üzemi öltözőket, vizes csoportokat telepítettünk. Az északi fejépület adminisztrációt és vizes csoportokat tartalmaz. A fejépületek az előbb említett 3 m forgalmi sávok légzsilipeit is képezik a külső utakhoz csatlakozva. A csarnok ábrán jelölt (oldalsó 2—2) bejáratai nem

4

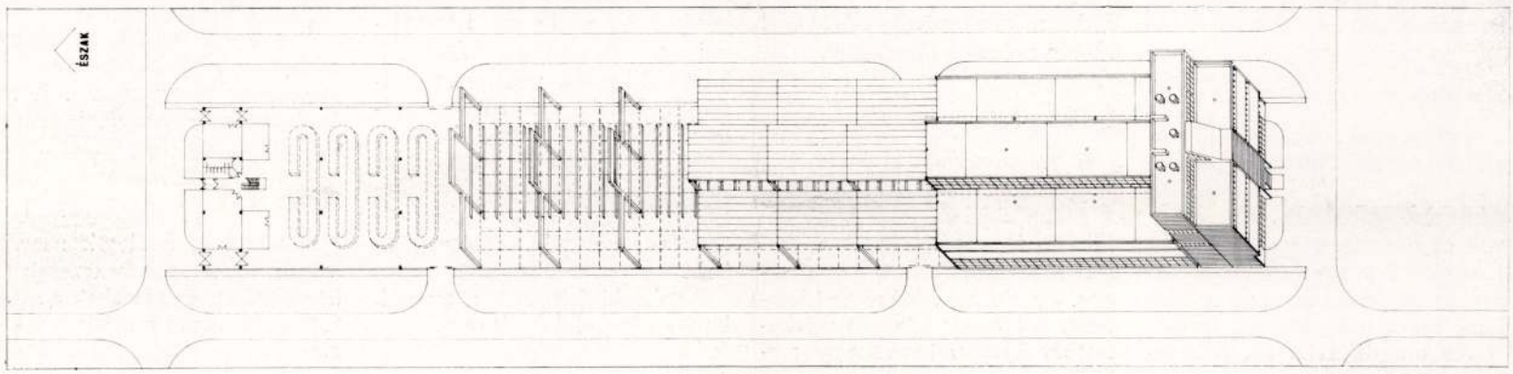

6

7

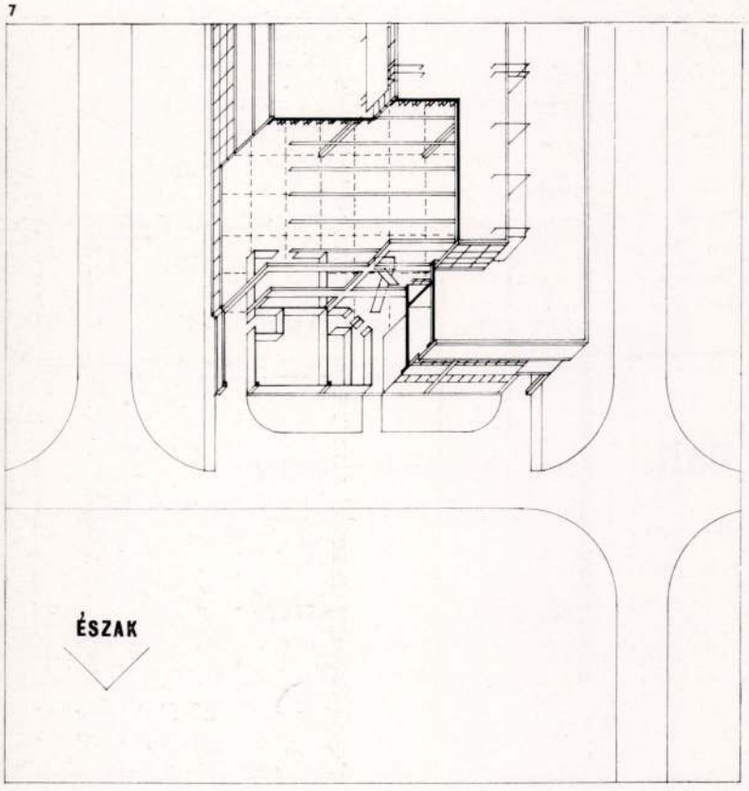

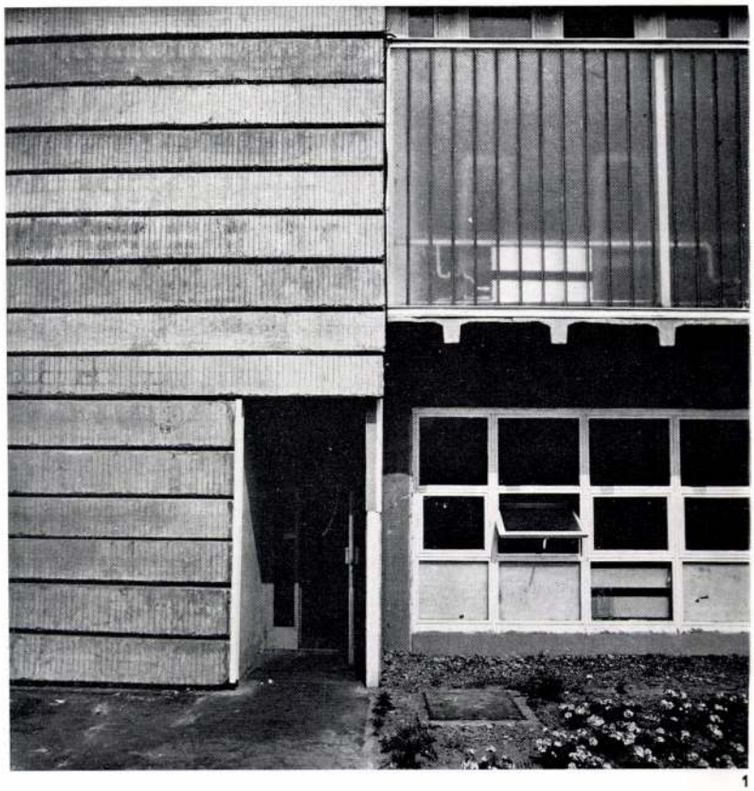

1

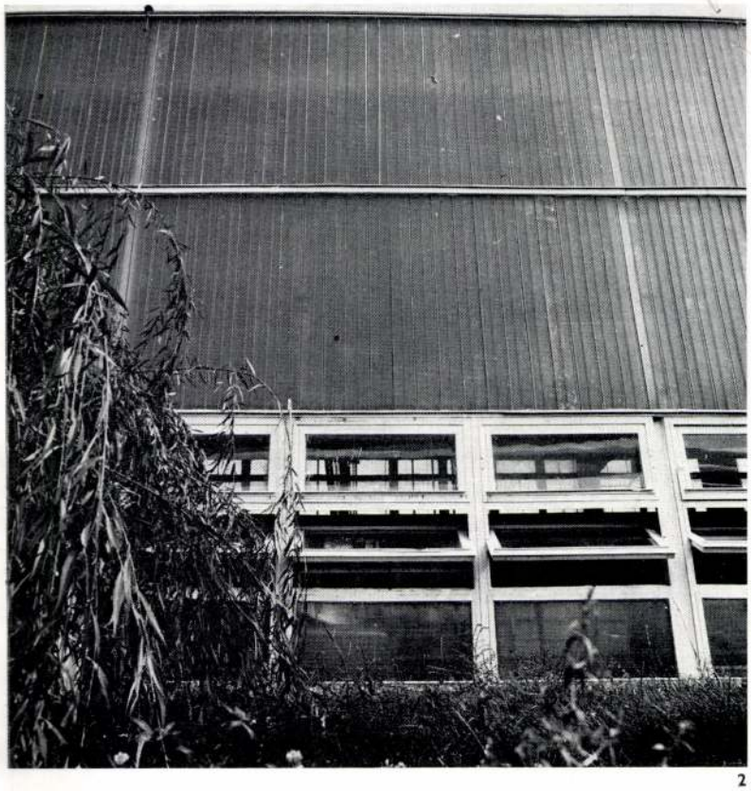

2

zsilipeltek, ezeket csak szereléshez használják.

Szerkezet

A gázlánggal működő technológiai folyamatok intenzív, egyenletes, lassú áramlású természetes szellőzést igényelnek. A megnövelt csarnokmagasság és középen kiemelt 12 m sáv formájával követi ez igényeket és ezzel egyidejűleg teljesen egyenletes, természetes megvilágítást ad. A szerkezet a 31. ÁÉV előre gyártott vasbeton szerkezete, a csarnoknál 12×18 m hálóra illeszkedik.

Épületburkolás

A gyártócsarnok alsó sávjában üvegablakok soraival burkolt. A billenőablakok különböző beállításával szabályozható a beáramló levegő, a leírt igények szerint. Az oldalfal felső része idomüveg. A kiemelt középső szerkezeti sáv ablaksorai az eltávozó meleg levegő szabályozását teszik lehetővé. A szabályozást közvetlenül a tetőjárdáról működtetik. E felső ablaksorok védelmére szélárnyékoló falat építettünk a tetőre, idomüveg felületekkel.

A déli fejépület végein zárt szerkesztésű, vasbeton panelkéreggel burkolt, hosszoldalán nyitott profilüveggel és ablakmezőkkel.

Az északi fejépület a csarnok burkolatán belül épült meg.

Belső anyagok

A csarnok padlóburkolata bazaltbeton, a térelhatárolások hagyományos szerkezetűek. A fejépületekben egyszerű, hagyományos anyagokat használtunk.

Színek

A vasbeton felületek nyersen maradtak, az acélszerkezetek fehér színűek, a vezetékek a szállított anyagoknak megfelelő színezésűek, a korlátok narancssárgák.

3

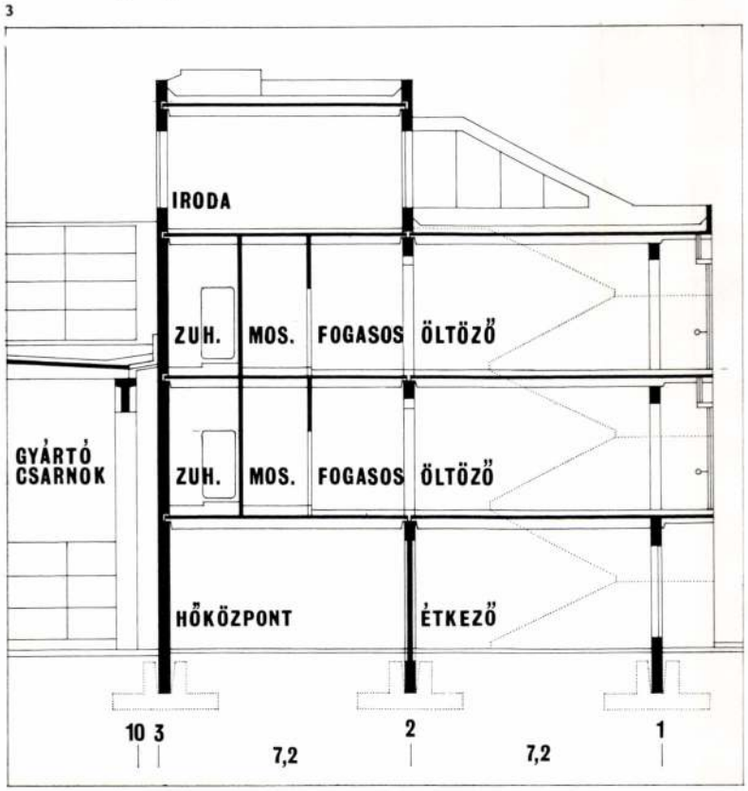

4

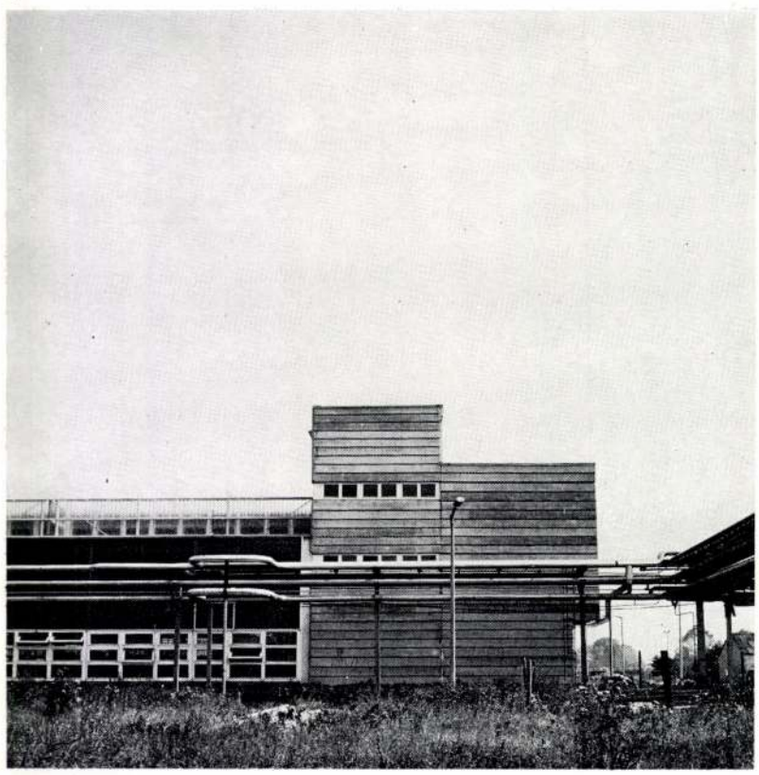

RÁCZ ENDRE, ifj. /fotó/ Fotóművészet, 1985%2.

FÉNYLENYOMATOK AZ ÁRNYÉKVILÁGRÓL

Ifj. Rácz Endre fotótárlata a Műcsarnokban

VALACHI ANNA

Fausti vágyak vezérelnek minden fotóst: a fényérzékeny masina segítségével meg akarják állítani a múlékony időt. Az emlékképrögzítők azonban tisztában vannak azzal, hogy az idő fölötti emberi uralom merő illúzió; megelégednek tehát a jelenségek halhatatlanításának látszatával. Az egyszervolt valóság sokféleképpen dokumentálható; a fotográfus ügyességén és igényességén múlik, milyen mélységekig képes kitágítani a képzelet közbeiktatásával embertársai véges tapasztalatait.

Ifj. Rácz Endre bevallása szerint azért törekszik ifjúkora óta a neki tetsző látvány rögzítésére, hogy vonzalma tárgyát alkalomadtán másnak is megmutathassa. De mert időközben a *mit* mellett a *hogyan* is fontossá vált számára.

„Kezdettől egy dolog érdekelt, amitől a fényképezés nevét kapta és ami lényege: a fény. A fény, amely kiemel és hiányával, az árnyékkal eltakar. Vagyis: alkalmas arra, hogy az élet egy darabjából a lényegre irányítsa a figyelmet" — vázolta föl tudatosodása irányát a „civilben" vegyészmérnök fotóművész, abból az alkalomból, hogy január 11. és február 3. között kiállításon mutathatta be az utóbbi húsz év „termését" a Műcsarnokban.

„A képekkel nem ‚művészkedni', hanem használni akartam. Nem magamat akartam ‚megmutatni', hanem olyan dolgokat, amelyeket érdemesnek tartottam arra, hogy mások is megismerjék, megszeressék. Az emberi alkotásokat kezdtem fényképezni, házakat, tárgyakat — elsősorban a régmúlt korokból" — olvashattuk bemutatkozó sorait a katalógusban. A kiállított képek — Kratochwill Mimi rendezésében — illusztrálták is, cáfolták is a szerény ars poeticát. Illusztrálták, hiszen az országok, tájegységek, témakörök szerint precízen csoportosított, tökéletesen kidolgozott, fekete-fehér fényképek látszólag a tárgyfotók érzelemmentes objektivitásával készültek. És mégis cáfolták, hiszen a legszenvtelenebb fotós sem képes tökéletesen elrejtőzni a gépe mögött. Témaválasztása, a megformálás módja, kiemelései tévedhetetlenül elárulják, hogyan gondolkodik. Rácz Endre, az ősök művészi

Tallinni ház

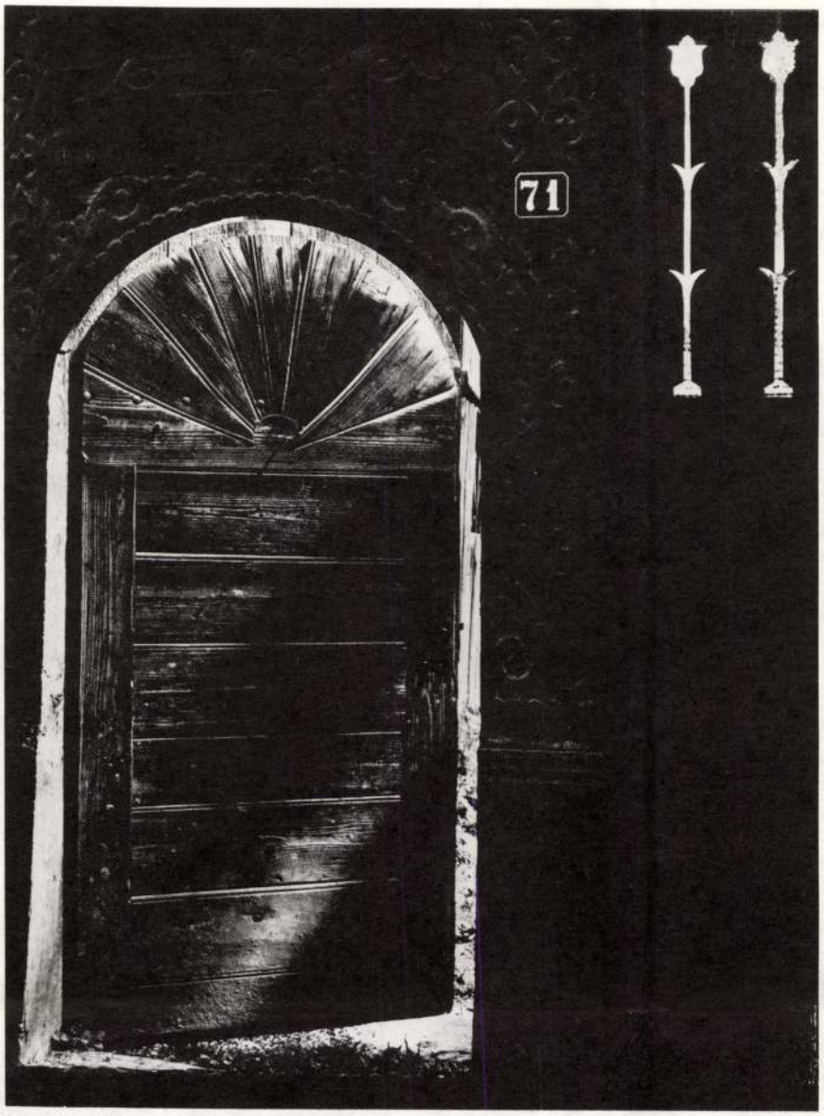

Kapuk — Korond

Tatai vízimalom

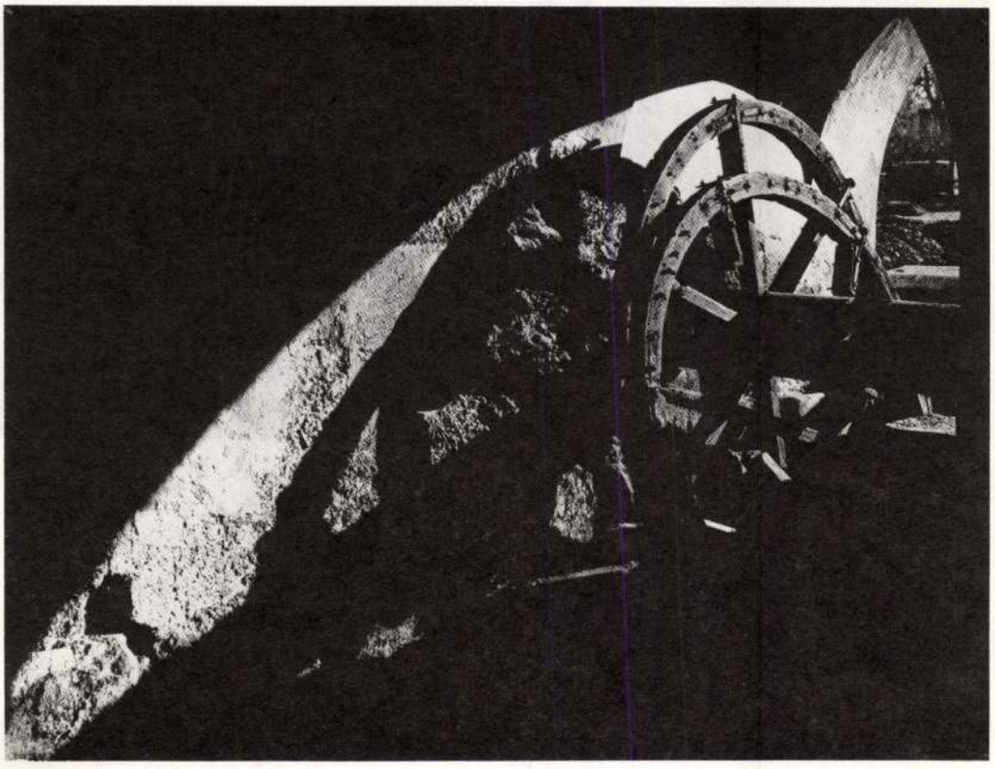

teljesítményeinek alázattal adózó fotográfus sem tudta magát a képeiről letagadni, noha mindent elkövetett, hogy inkognitóban maradhasson.

Csöndes használni akarása, kísérletező kedvvel párosulva, egységes jelleget adott a világ sokféle táját s kulturális kincsét katalogizáló kiállításnak. Ízlésborzolóbb formai újításokhoz szoktatott szemünk azonban tágra meredt a csodálkozástól, amikor a „fény-árnyék ellentétekkel komponált" képekről azt olvastuk a művész megfogalmazásában, hogy azok „a 60-as évek elején még avantgarde-nak" számítottak.

Nehéz elképzelni, hogy a közízlés egy percig is idegenkedett ezektől az időtlen harmóniát sugárzó fotóktól. Ha mégis így volt, beláthatatlanul nagyot fejlődött húsz év alatt a tömegek szépérzéke. Ifj. Rácz fotóalbumai ugyanis — az anyagukból létrehozott tárlat elsöprő közönségsikeréből ítélve — problémátlanul gyönyörködtetnek. A vendégkönyvben csupa elragadtatott bejegyzést olvashattunk: legtöbben a fotózás magasiskolájának tartják, amit itt láttak. Csak elvétve akadtak, akik a vitathatatlan mesterségbeli tudást nem tekintették elégségesnek a művészethez; a bemutatott képekről pedig az volt a véleményük: szépek, de túlságosan sterilek.

Mindkét vélekedésben sok az igazság. Rácz valóban bravúrosan bánik a fényképezőgépével; bármit képpé tud varázsolni, amit csak akar; s fanatikus munkabírással, módszeresen meg is valósítja legvérmesebb elképzeléseit. Fölkutatja s izgalmas formában megörökíti mindazt, amit az ősi kultúrák ránk hagyományoztak. Elsősorban az egyházi és a népi építészet, kézművesség kimagasló értékeinek állít emléket, idehaza és külföldön.

Mivel jobbára a múlt tárgyi maradványait fényképezi, emberek csak ritkán bukkannak föl képein. S éppen ez váltja ki az idegenkedők jogos ellenérzéseit. Túlságosan didergető élmény az a „szép embertelenség", amelyet az évszázados kövek, az ép és csonkuló szobrok, faragások látványa tükröz. A végképp eltűnt időből ugyanis nemcsak a szépséges kövületekre, hanem

bármily halk, de érthető emberi üzenetre is vágyunk. S ezt bizony a fotográfusnak kellene meghallania, majd közvetítenie. Jóval többet jelenthetne fenséges némaságba burkolózó árnyékvilág-lenyomatnál ifj. Rácz Endre eddigi életműve, ha képein az emberkéz teremtette, művészi kivitelű tárgyak történetét és sorsát is segítene fölfedezni. Akadnak is ilyen próbálkozásai. A győri-kismegyeri temetőben álló fakereszt helyesírási hibáktól hemzsegő felirata a valahai fejfaállítók eleven szellemének állít emléket az időben. Jóízű koccintgatások alkalmait idézi föl egy festett tulipános téka felirata: „Éljen a barátság". A felújított műemlékház különböző építészeti stílusokat konzerváló falain éppúgy fölfedezhetők a történelmi folytonosság jelei, mint azon a Csempeszkopácson készült felvételen, amely egy épület míves díszítésű kapuját és hagyományosan elhanyagolt „cselédlépcsőjét" a társadalmi egyenlőtlenség jelképes kifejezésére békétlen egymás-mellettiségében ábrázolja.

Sajnos, ez a képzeletmegmozgató, gondolkodásra serkentő fotófajta elenyésző kisebbségben volt jelen a tárlaton. Nagy kár, mert a tökéletes technikával filmre rögzített műemlékcsodák — mint a jáki templom-bejárat homlokzatának kőcsipkeorgiája vagy a középkori építőművészet budai, soproni, szentendrei hírmondói a válogatottan tetszetős kovácsoltkapu-remekekkel — együttvéve sem jelentettek olyan komplex esztétikai és történelemélményt, mint a múlt szellemi újraélésére sarkalló, emberi üzenethordozó felvételek.

Tudvalevő: külföldön járva még kevesebb a lehetőség a formabűvölettől elrugaszkodó műtárgy-fényképezésre, hiszen idegen kultúrákban közel sem mozoghat olyan otthonosan a fotós, mint a szülőföldjén. Kizárólag ott föllelhető, kuriózum értékű látványokat persze megörökíthet, sőt, gondolati fedezetet is találhat szemnek kellemes útiképeihez — de a felülethez tapadó mondanivaló rendszerint túl általános ahhoz, hogy fontos felismerésekre döbbentsen.

A kiállítás *Kövek* című fotósorozatának Athénban, Rómában, Turkuban, Delphoiban készült darabjai például az ember és a

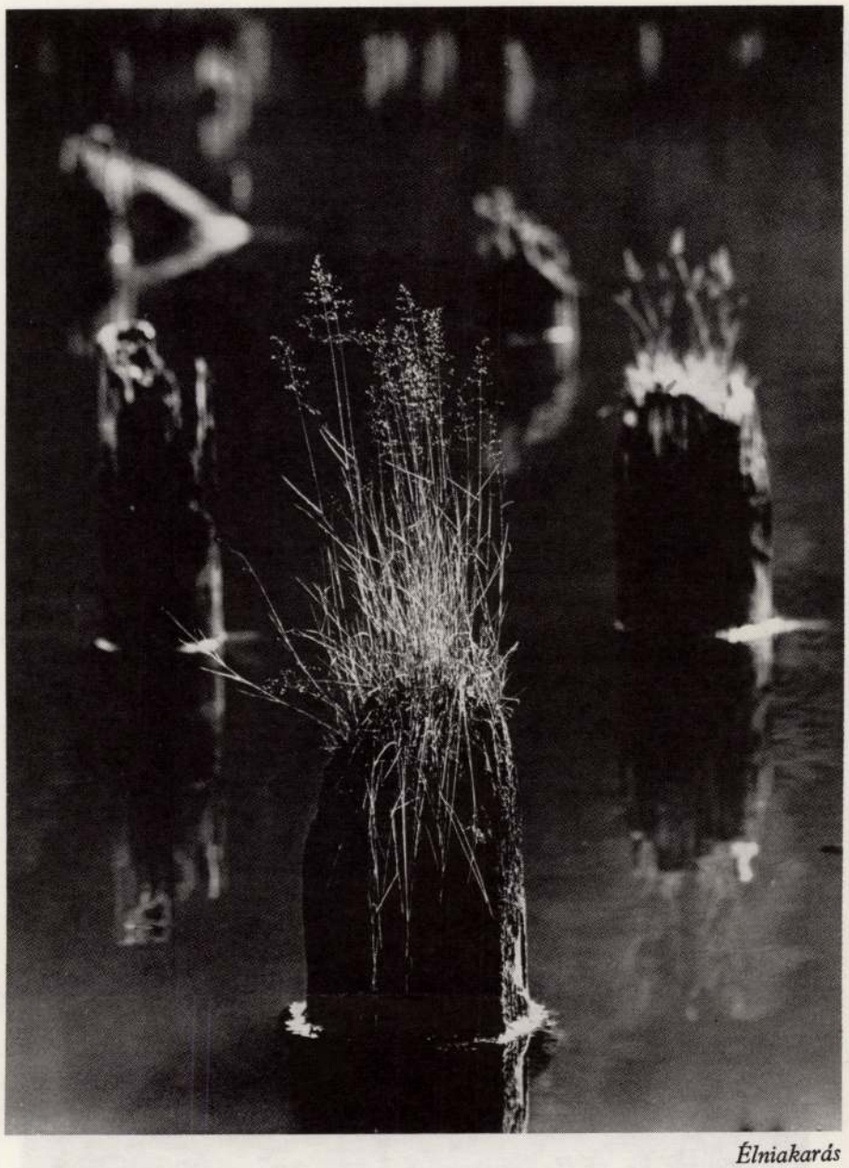

Élniakarás

Kizsi

A fény dicsérete — Börtönablakok

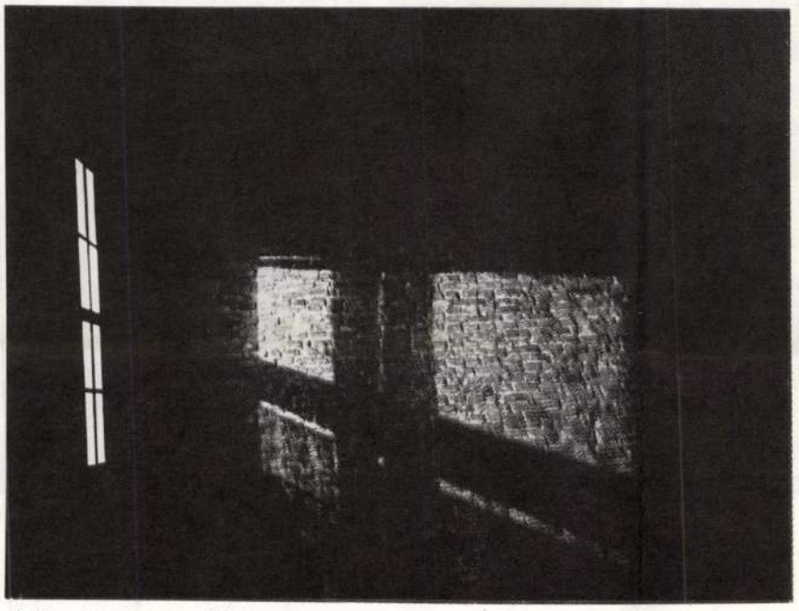

A fény dicsérete — Ablak

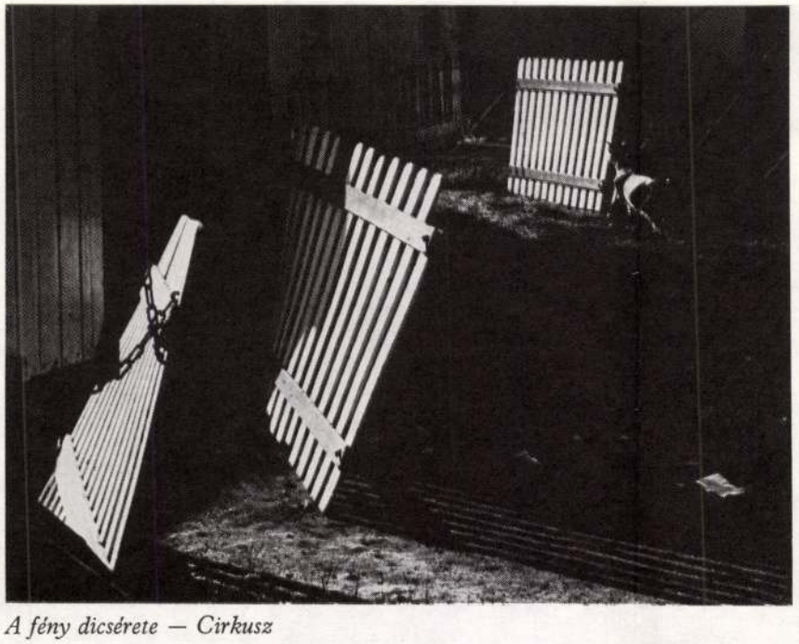

A fény dicsérete — Cirkusz

természet mutatós, de keveset mondó tájformáló versengését illusztrálták. A *Kizsi* című fotóalbumból vett képeken pazar faragású tornyok, kupolák, keresztek, szobrok variációdús ábrázolatai sorakoztak. Az ellenfényes, baljós naplementékkel párosított, madártávlatból megörökített templomfotók azonban többet jelentettek a nézőnek puszta formajátéknál. A szabálytalan, sötét felhőrongyok alatt ágaskodó, káprázatos kupolák disszonanciája történelmi zivatarokra s diadalmas újjáépülésekre emlékeztetett. Elnézve azonban a többi, aprólékosan kidolgozott, ügyesen egymásra rímeltetett fotókompozíciót (a korondi, tallinni, vilniuszi, szamarkandi díszkapu-változatokat; a keleties jellegű üzbég városrészekben az egymásba torlódó síkokkal, fényekkel, mintákkal való leplezetlen formajátékot vagy a laikust is fotózásra ingerlő hagymakupolák meseszép variációit) mindinkább nyilvánvalóvá vált: ez a gyöngéd lelkű képkrónikás nem vallatásra használja a fényképezőgépét, hanem kizárólag arra, hogy esztétikai élményeit megossza általa másokkal. Ha olykor mégis többről szól egy-egy kép, mint amit ábrázol, az inkább a szerencsés véletlen művének, s nem tudatos elhatározásának tekinthető.

Összefoglalásnak szánta ezt a tárlatot ifj. Rácz Endre, aki „a mai ‚fogyasztói' igényeknek megfelelően" újabban már színesben dolgozik. Úgy véli, a „színképezés" már nem fényképezés; a fény-árnyék-játék korszak egyszer s mindenkorra lezárult az életében. A technikaváltás nyilván új utakra kényszeríti; sok mindent akkor is lehetetlenség folytatnia, ha nem szívesen hagyja abba. Az azonban máris bizonyosnak látszik: ha ugyanebben a nem is titkolt formaigézetben folytatja kultúrtörténeti dokumentumgyűjtését, kiszínesedő életművének lényege — a gyönyörködtető semmitmondás — jottányit sem változik. A fausti törekvés — örökkévalóvá tenni a szép pillanatot — csak úgy váltható megközelítően a fotó eszközeivel valóra, ha a kép a láthatóvá tett percmaradvány egykori — valódi vagy vélt — minőségét is megidézi. Hogy ez pokolian nehéz feladat? Igaz. De nem érdemes ennél alább adni.

ifj. Dács Endre

Budapesti tavaszi fesztivál

Magyar Nemzet 1985. III. 23.

Rácz Endre, építén

L: Tarlasdy Z.

—: Szövetségi kirch

6.

Magyar

Építőművészet Bn. 1983

83/3

Rácz Endre

dóállomás. Kékestető. Építész Rácz Endre, építész-partner Böjthe Tamás, statikus dr. Borsi Béla. - Tervismertetés. Marnitz Miklós fotójával.

Magy. ép. műv. 1972.6.sz. 9-11. l.

Rácz Endre

a Mechanikai Labor csepeli
Fémmüvének építészeként említve

Magyar építészet 1945-70
182. old.

Rácz Endre, építész.
Az építés technikája.

Magyar Építőművészet, 1986. 2. 12. old.

2—3. Rácz Endre: Bőrdíszmű Szövetkezet üzletháza, Budapest

2

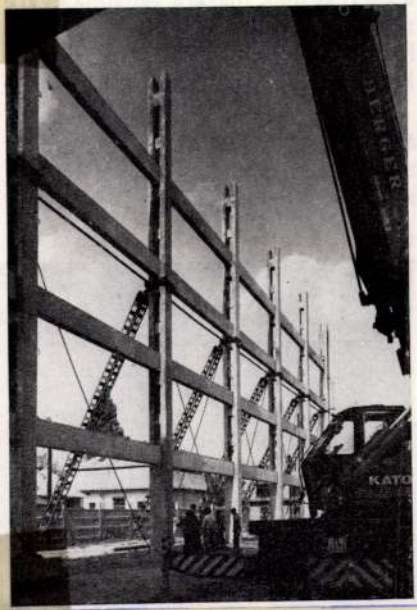

3

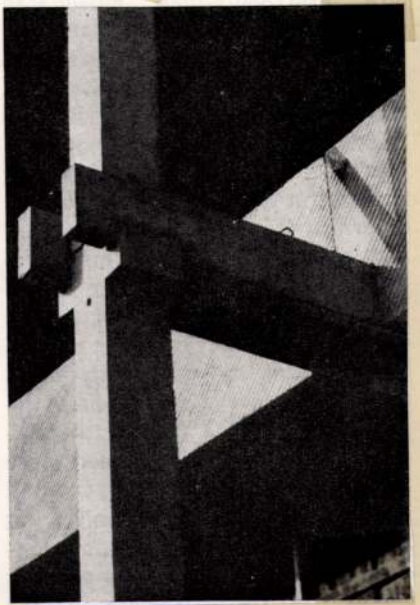

Rácz Endre

Magyar Fotóművészek Szövetségének különdíja

Magyar Nemzet 1985. III. 1.

dr. Rácz Endréné

R.-né: Bajcsy Zsilinszky kórház 124 ágyas pavilonja, Budapest. - Építészek: dr.Rácz Endréné, Tóth István, statikus Petrás Béla. - Ismertetés.

Magyar Építőművészet, 1972.1.sz. 37.1.

dr. Pácz Endrénné

Rácz Erika

Salgótarján főterén rendezték meg a szabadtéri szoborkiállítást, melyen kisplasztikája szerepel: a Villon-balladákból ismert Kövér Margit figuráját mintázta meg. (említve).

(ok): Szoborkiállítás '73
Nógrád, 1973. aug. 14.

MDK

Rácz Ernő és Radó István mérnökök, épitési vállalk.

Bptávb. 1940 szept.

Rácz Ernő

Rácz Ernő okl. mérnök, építőmester, V. Kresz Géza-u. 24. 291-684

Bptávb 1940 szept.

Rácz Erzsi

Kiállít

Mj 17. 1942. IV. ip.

T. Cim!

A Művészettörténeti Dokumentációs K
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság K
cimü levéltári publikáció jelent meg,
Müvészeti Osztályának iratanyagát és
iratanyagának a képzőmüvészetre vona

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk k

"Müvészettörténeti Tanulmány
cimü kötete, mely a Dokumentációs K

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmány
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolható

Rácz Erzsébet: Egy műemlék jövője. =

Nők Lapja, 1985. jún. 15. 14–15. ill

Szirák, Teleki-Dégenfeld kastély

R á c z Emil építész

A mezőtur-i városháza terv-
pályázatán vásárlás
/Leimdörfer Ármin-nal/

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
92.
"Kitüntetések"

Tizenegy lakásos társasház, Budapest, XII., Mátyás király út

Építész: Rácz Endre

Szervező: dr. Futó Barnabás (34. ÜMK); műszaki vezető: Dunai Árpád; műszaki ellenőr: Martin Dezső; tervezés éve: 1978; kivitelezés éve: 1978—1980; fajlagos építési költség végelszámoláskor kis lakásra: 12 000 Ft/m²; nagy lakásra: 11 000 Ft/m²; épület költsége: 9 850 000,— Ft.

Hét éve kísérletezem épületsorokkal, különböző vízszintes és magassági lakáselrendezésekkel. A kísérlet célja a rövid utcafronttal rendelkező telkek optimális beépítése és szeparáltabb lakások tervezése a társasház szervezetében. A kísérlet első fázisa az MÉ 1980/1. számában (34. o.) jelent meg. Jelen közlés a második fázist mutatja be. Egy egységen belül három lakás épült egymás felett, mindegyik önálló, szabadból nyitott bejárattal. A kísérlet harmadik fázisát a Bp. II., Szilfa u. 12. jelenti. Egységenként két db kétszintes lakást tartalmaz egymás felett (1979). A negyedik fázis a korábbiak szintézisének tekinthető, és a XII., Koszta József u. 19. sz alatt épült. (1982) Az épületek tervezését minden esetben meghatározta a régi BVSZ által rögzített 25 m-es maximális épülethosszúság.

Környezet és telepítés

A Szabadság-hegy északi lejtője fővárosunk legszebb, erdővel borított lakóterülete. Az északi irányú, benapozás szempontjából kedvezőtlen lejtésű terület később kezd beépülni, mint más zöldövezetek. Szerencsénk volt a telek fáival, mert a telepítéssel azok érintetlenül maradhattak. Az épületsor elemei kelet-nyugati tájolásúak, de a sorolásuk alkotta rend a telkek derékszögű koordinátáit követi.

Alaprajzok

A földszinten három egyszintes lakás és gépkocsitárolók; első emeleten, felemelt passzázsról megközelíthetően négy egyszintes lakás sorakozik. Ezek felett négy kétszintes nagy lakás van, melyek építkezés során még kiegészültek a tetőcsúcs kis háromszögével, hobby-szobaként a lakásokhoz kapcsolva. A kétszintes lakások is az első emeleti passzázsról nyílnak, bejárati előlépcsőkkel. A passzázs vonalától hátrább húztam az első emeleti lakások bejáratát, nagyméretű virágtartók közbeépítésével. Így elkerültem, hogy e közlekedő „függőfolyosót" eredményezzen. A nappali szobák és étkező terei összenyitva növelik a belső tér méreteit. A tervezési művezetéssel segítettem olyan minimális alaprajzi módosításokat, melyekkel az egyes családok igényei követhetők voltak.

Szerkezet és építési anyagok

Az épület hagyományos téglafőfalas szerkezetű, vázkerámia betétes monolit vasbeton födémekkel. A harántfőfalak tartalmazzák a fűtési kéményeket és szellőzőkürtőket is.

Az építési munkák során mind az építtetők, mind a műszaki vezetés az építész szándékainak figyelembevételével döntötték el a vitás kérdéseket. Ezért mindannyiuknak köszönetet mondok. Az épületet gyakorlatunk átlagát meghaladó minőségben sikerült kivitelezni.

R. E.

Fotók: Szathmáry Zoltán

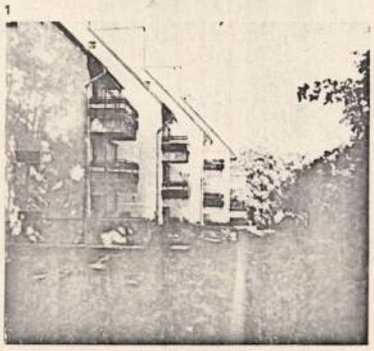

1

2

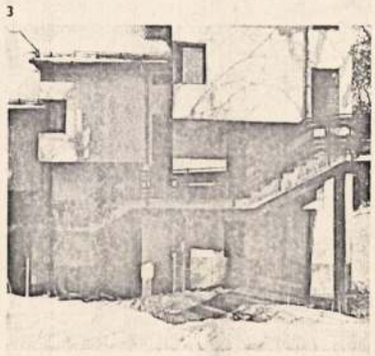

3

1. Déli homlokzat
2. Délnyugati épületsarok
3. Nyugati homlokzat
4. Északnyugati épületsarkok
5. Lépcsők és korlát
6. Belső lépcső
7. Földszinti alaprajz

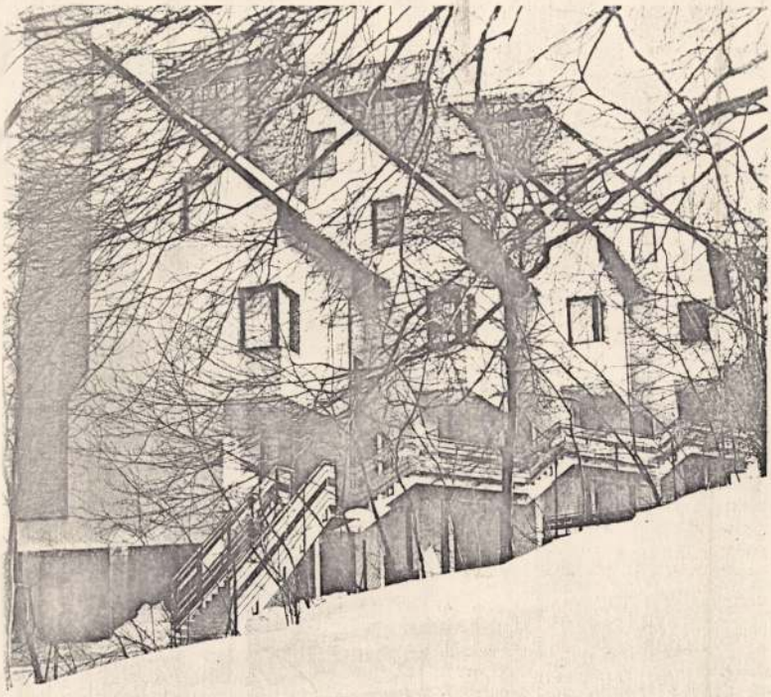

4

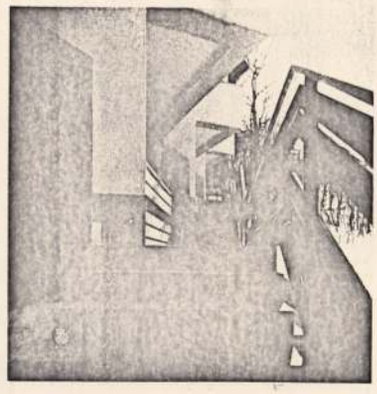

5

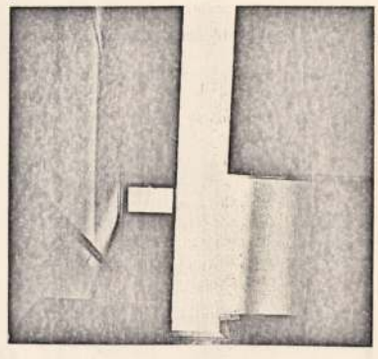

6

1. Façade Sud
2. Coin Sud-Ouest du bâtiment
3. Façade Ouest
4. Coin Nord-Ouest du bâtiment
5. Escaliers et rampe
6. Escalier intérieur
7. Plan du rez-de-chaussée

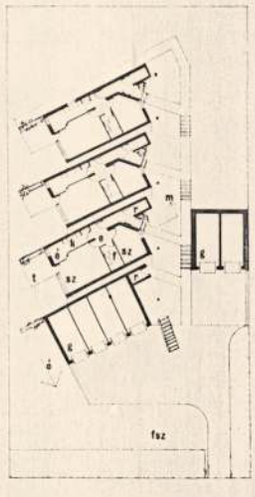

7

Rácz Endre, építész

R.E.: Tizenegy lakásos Társasház 39.

Magyar Építőművészet. Bp. 1983 83/3

Rácz Ferenc

Jövő vasárnap a budai templomok kapujában árusitják a Szent József Otthon sorsjegyeit

(Kép a mellékletben.)

Tíz esztendővel ezelőtt létesült az óbudai katolikus társadalom áldozatkészségéből a III. kerület szociális életében nagyszerepet betöltő *Szent József* fiúotthon. Az elmult idő alatt az igények egyre növekedtek, az épület kicsinek bizonyult és miután a környék régi vágya, hogy kápolnát is kapjon, elhatározták: *kibővitik az otthont.* Két emeletet épitenek az eddigi földszintes házra és *kápolnát* is emelnek.

A 40,000 pengős költséget gyüjtés és sorsjegyakció utján kivánják megszerezni. A pénzügyminiszter utján engedélyezett tárgysorsjáték élén dr. *Hanthy-Haidekker* János kerületi előljáró, dr. *Hüttl* Károly törvényhatósági bizottsági tag és *Kerékgyártó* Tibor áldozópap, a Szent József Otthon igazgatója állanak. Az Óbudán nagy érdeklődéssel kisért akcióval kapcsolatban beszéltünk *Kerékgyártó* Tiborral, aki a következőket mondotta:

— Isten segitségével sikerült odáig eljutni, hogy megvalósulás előtt áll a Szent József Otthon kibővitésének terve — mondotta az igazgató. — Az elgondolás szerint a második emeleten rendezzük be a régóta nélkülözött *hálótermet*, ahol a tömeglakásokban élő gyermekeket helyezzük el éjszakára. A többi helyiség napközi otthon céljait szolgálja: reggel 7-től este 7-ig száz szegény gyermeket foglalkoztatunk hétköznap, de ezt a számot *400-ra tudjuk emelni.* Tanoncoknak és legényeknek külön szobájuk lesz. Nagyjelentőségü a kápolna gondolata: 400 hivő számára épül a kis templom és igy a vasárnapi két szentmisén 800-an vehetnek részt. Az otthont *Rácz* Ferenc tervei alapján *Wührl* Géza épitőmester épiti, aki már eddig is *10,000 pengővel járult hozzá a költségekhez.*

— A tárgysorsjáték keretén belül egy 2000 pengő értékü kombinált szobát és konyhaberendezést, 1000 pengő értékü női vagy férfi kelengyét sorsolunk ki, ezenkivül a nyeremények között szerepel, két személyes római utazás, varrógép, kerékpár, aranyóra és hasonló tárgyak. A sorsjegy ára *1 pengő*, huzás december 20-án délután 4 órakor lesz a Szent József Otthon nagytermében. Az eredményt december 22-én a *Nemzeti Ujságban*, az *Uj Nemzedékben* és a *Szivujságban* tesszük közzé. Dr. *Mészáros* János érseki helytartó engedélyével *október első vasárnapján*, 3-án, a *budai templomok* kapujában, a második vasárnapon, *október 10-én* pedig a *pesti oldalon* lévő templomoknál árusitják sorsjegyeinket.

Nemzeti Ujság 1937. szept. 26.

7·60 " 8% 342

0

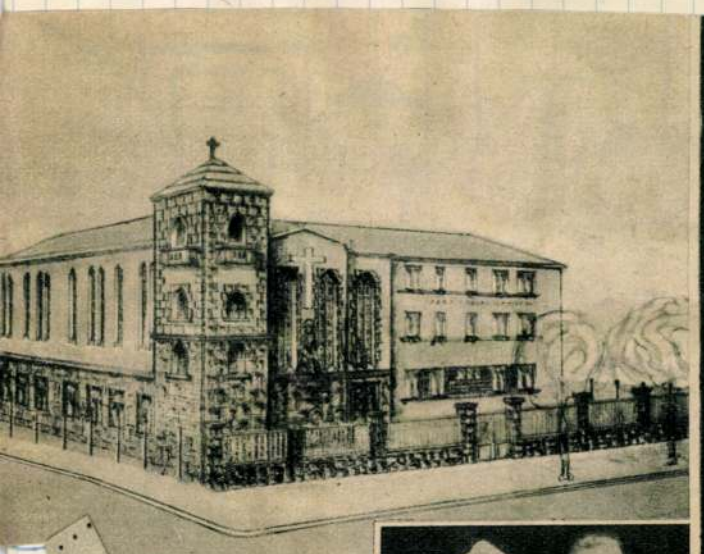

óbudai Szent József
on és kápolna terve

rakozást. *Toronyi* XVI. Lajosa inkább kispolgárian tutyimutyi, mintsem hogy egy degenerált uralkodói jelenséget éreztetne. *Mihályfi* Béla a hiszékeny és becsapott biboros szerepében, ha nyujtott is megrázó pillanatokat, érzésünk szerint többet szavalt a kelleténél. Szerepe azonban neki is lazán megépitett és emberileg kevéssé elhihető volt. *Góth* Sándor a második felvonás nagy jelenetében brillirozik, a harmadikban felesleges és nem tud mit csinálni. A kisebb szerepekben sokkal élesebb profilu alakitásokat láttunk. Áll ez elsősorban a fiatal *Makláryra*, aki az okmányhamisitó szerepében, különösen a tárgyalási jelenetben igen jót nyujtott. *Thuróczy* Gyula Mirabeau-ja s *Szilassy* László védőügyvédje, *Tompa* Béla udvaronca, *Pethő* Zoltán De la Motte grófja, valamint *Korbay* Lóránt börtönőre érdekes és megkapó volt. Átfutó jelenetekben feltüntek a finom és kulturált *Kántor* Pepa, *Selmeczy* Margit és *Bornemisza* Éva is. *Kürthy* Pál rendezése, ahol a darab megengedte, hivatása tetőfokán állott. A darabon a főpróba után eszközölt huzások igen nagy mértékben segitettek és igy a közönség valószinüleg szivesen fogja látni *Titkos* Ilona nagy szinpadi alakitását.

Possonyi László

KIÁLLÍTOTT KÉPEK:

1.	Király 1975	20x10 cm
2.	Kezdet	20x15 cm
3.	Karnevál 1978	15x30 cm
4.	Következetesség 1979	20x30 cm
5.	Kereszt 1979	30x25 cm
6.	Nagycsütörtök 1980	30x15 cm
7.	Fényépület 1980	85x65 cm
8.	Átszüremlés 1980	85x65 cm
9.	Küldetés 1980	42x32 cm
10.	Mozzanatok 1981	30x20 cm
11.	Ortodoxia 1981	20x15 cm
12.	Madonna 1981	10x10 cm
13.	Beteljesedett 1981	15x10 cm
14.	Összpontosítás 1981	42x32 cm
15.	Nap felé 1981	20x20 cm
16.	Átfordulás 1981	25x20 cm
17.	Transzparencia 1981	30x20 cm
18.	Születés 1981	15x10 cm
19.	Sejtelem 1981	10x30 cm
20.	Bűntudat 1981	10x30 cm
21.	Áhitat 1982	10x30 cm
22.	Beérés 1982	10x 5 cm
23.	Suhogás I. 1982	42x35 cm
24.	Suhogás II. 1982	42x32 cm
25.	Michael 1982	30x15 cm
26.	Raffael 1982	30x18 cm

RÁCZ GÁBOR 6 A'1SOR

RÁCZ GÁBOR

1951-ben született Budapesten. 1969-ben végzett az Iparművészeti Szakközépiskola díszítő festő szakán. 1974-ben kapott diplomát az Iparművészeti Főiskolán, mestere Schrammel Imre volt. Azóta szabadfoglalkozású iparművészként dolgozik. Fő kifejezési eszköze a tűzzománc. Belső térrendezési munkák tervezésével és irányításával is foglalkozik. Több jelentős templom belső térrendezését készítette.

Egyéni kiállítások:

1976. Budapest, I. ker. Művelődési Ház
1980. Újpesti Mini Galéria
1980. Vasas Galéria, Miskolc

Kollektív kiállítások:

1975. Fiatal Iparművészek Bemutatkozója
1975. III. Országos Zománcművészeti Biennálé, Salgótarján
1977. Budapest, Lila Iskola
1978. Dunaújváros, MMK
1978. Kecskemét, Nemzetközi Zománcművészeti Alkotótelep kiállítása
1978. Nagymarosi Tárlat
1978. Budapesti Lila Iskola
1979. Salgótarján, Tavaszi Tárlat
1980. Sárospatak, Plébániatemplom
1981. Pannonhalma, Bencés Gimnázium
1981. Ötvös és Fémműves Quadriennálé, Miskolc

Külföldi kiállítás:

1978. Limoges-i Tűzzománc Biennálé

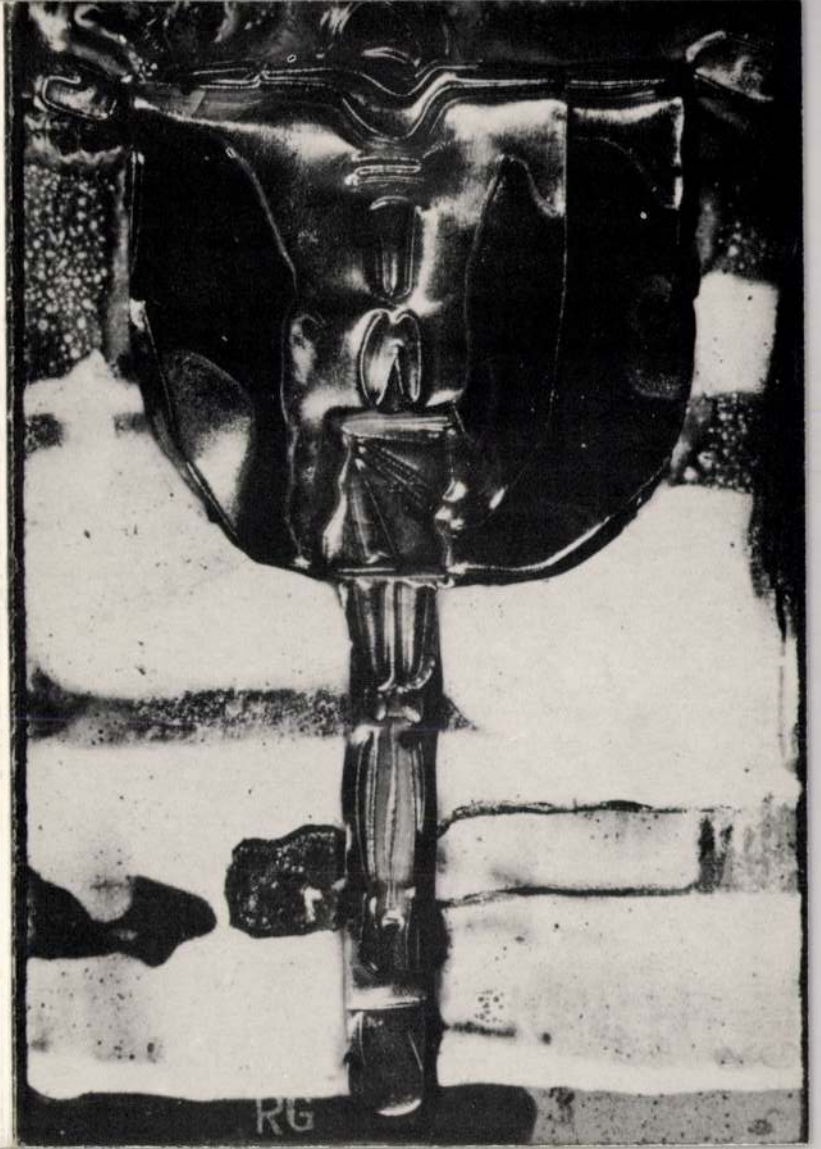

Az esztergomi Keresztény Múzeum
szeretettel meghívja

RÁCZ GÁBOR

iparművész

KIÁLLÍTÁSÁRA

1982. június 13-án, vasárnap
délután 4 órakor nyitja meg

VASADI PÉTER

Közreműködik az esztergomi
BAROKK TRIO

Akiállítás hétfő kivételével naponta 10–18 óráig tekinthető meg

82-881 KVNYD

RÁCZ GÁBOR KIÁLLÍTÁSA ESZTERGOMBAN, 1982

Figuratív? Non-figuratív? Nem ez a kérdés. Ha az előbbit erőltetem, mintha az ember a látott forma kényszerében élne, melyből néha kitörhet: és a csillagos ég? Egy marék anyag? Maga a Világegyetem? Az erőterek? A kegyelem szabadsága?... Ha a non-figuratívot erőltetem, mintha konokul behunynám a szememet: és a kavics? A Badacsony? Egy hókristály? Az emberi test? Egy izomszál? A műút szépsége?... A világ, amelyben élünk – *látott világ:* figuratív. De a látványnak mélysége is van. A mély látvány: non-figuratív.

Hogyan lásson mármost a művész, és hogyan lássak én, a néző?

Mivel a művészben éppen a látás a legszabadabb, nem azt kívánom neki, hogy így vagy úgy lásson, hanem „csak" azt, hogy lásson! Amit viszont mint néző megkívánok tőle: művében azt csinálja meg, amit lát, s ne mást és amit lát' jól csinálja meg. Ha ezt kívánom neki, akkor a javát akarom. Hálából én is azt nézem, amit ő lát. Ha ő alázatos a látvánnyal szemben, akkor én is alázatos leszek az ő művével szemben: elfogadom. Sőt, befogadom, azaz létemnek részévé teszem. Ez nagy dolog igen tisztelt Hallgatóim!... Mert így végül is mindketten a teremtésre és a továbbteremtésre koncentrálunk. Vagyis bizalmunkat Isten titkaiba helyezzük, amelyek nyilvánvalók és elrejtettek, ködösek és vakítók, fölismerhetők és csak jelezhetők.

Rácz Gábor legjobb tűzzománcai ezeket a fölismeréseket visszhangozzák. Képein alakzatainak, vonalainak, színeinek' a síkból kidomborodó fémtesteinek szuverén útjuk van, s minél sajátosabb ez az út, kiterjedés vagy színvilág, annál biztosabban általános is. Képei alatt ilyen címeket olvashatunk: Következetesség, Átfordulás, Ortodoxia, Nagycsütörtök, Küldetés, Mozzanatok, Bűntudat, Beérés... Nem kitalálni kell ezeket a műveket, inkább sejteni. Nem formális logikával, hanem művészettel van dolgunk, tehát *sajátos* logikával. Rácz Gábor sem mondhat mást, csak amit átélni képes az ember. Azaz mi. Csakhogy Rácz Gábor másképpen mondja, mint eddig mondták; ami Babits szerint szinte kötelező a művész számára. A művész így járul hozzá ahhoz, hogy a lét lényege tovább éljen közöttünk. *Fényépület* című képe több, mint fényelemek kapcsolódása; már-már liturgia. *Nagycsütörtöke* az utolsó terített asztal jó ízét, a kenyér puha tömegét idézi. Valami túlcsordul ezen a képen. S halvány zöldje mögött váratlan hangot hallunk; mintha egy tanítvány fölzokogna. *Áhitat* című képe konkrét, mint egy függöny, esésével, hullámzásával együtt. De nem ez vagy az a tárgy repül rajta hússzínű háttér előtt, hanem bennünk valami. És nem is biztos, hogy repül: mozog, mozdul, tűnődik csak, lendületének egy-egy pillanatára rászögezve. Igen, ilyen az áhitat. Köze van a bűntudathoz, a *Bűntudat* c. képhez; derengő darabokból összeálló tudatunk a bűnfölismerés és az áhitat egysége felé tart.

Tűzzománc képek ezek. Tehát eleve adott bennük az izzítás keltette ragyogás és a tágulás mikroméretekben. Ha meggondoljuk, a szellem ilyen. De ragyogás csak ott van, ahol sötétség is van; tágulás csak ott van, ahol tömörülés is lehetséges. Ha meggondoljuk, az ember ilyen. A tűzzománcnak tehát direkt módon van köze az emberi szellemhez. Rácz Gábor tudja ezt. Óvatosság és bőség, szóródás és összeszedettség, széles ívű mozgás és fixálódás egyaránt jelen van képein, váltakozó egyensúlyban és kétségtelenül a Lélek, nyugodtan mondhatom, a megvallott Szentlélek hatalma alatt.

VASADI PÉTER

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

RÁCZ GÁBOR
IPARMŰVÉSZ

TŰZZOMÁNCAIBÓL RENDEZETT
KIÁLLÍTÁS MEGNYITÁSÁRA
1987. MÁJUS 21-ÉN,
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

MEGNYITJA
UGRIN EMESE
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

MEGTEKINTHETŐ
1987. MÁJUS 21—30.

KÉPCSARNOK

SZINYEI MERSE TEREM
SZEKSZÁRD
KÖLCSEY LAKÓTELEP 2.

F. k.: Köteles István

Interpress — Budapest

Rácz Ferenc

Szilasm.

Hunyadvárhely

l.

Ladány II.

III. 156. l.

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután 1/2 5 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszter-mében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

Rácz Ferenc

hódmezővásárhelyi Tálas
1904. hódmezővásár-
helyi kiállítás
ezüst oklevél

Kisshrmotalas 199.t

id.Rácz Ferenc,fazekas

Hódmezővásárhelyi fazekas.Hires mester volt a Tarján városrészben.Zöldmázas edényeket,tintatartókat,metszett tálakat,varrókosarakat,butellákat készitett.A butella verseket is ismerte.-A Népr.Muz.anyagában nincs általa szignált darab. 133.old

KRESZ MÁRIA: Évszámos hódmezővásárhelyi cserépedények a Néprajzi Muzeumban 127.old

NÉPRAJZI ÉRTESITŐ,Nmezeti Muzeum,Néprajzi Muzeum Évkönyve. XXXVI. 1954. Bpest.1954

Rác Gábor

karikaturista kiállitása fe ruárban nyilik meg a Budapest-i Metro klubban.

Magyar Hirlap 1974/32/8

Rácz Gábor

A Bányász Képzőművészeti Körök II. Országos Kiállításán három vázlata és esti városképei szerepelnek. (említve)

Ranváry Ferenc: Tárlat a Puskinban.
Dunántúli Napló, 1969. márc. 2.

Rácz Gábor

Zanáncmüvészek sesyszemleje

Mogyor Nemrat 1984. VII. 29.

Rácz Gábor, kerő

NÉGY FIATAL IPARMŰVÉSZ munkáiból nyílt meg kiállítás a zalaegerszegi ifjúsági és úttörőházban. Hégye Katalin kerámiáit, Reiner Péter belső építész munkáit, Rácz Gábor tűzzománcait, valamint Sigmond Géza üvegtervező alkotásait április végéig tekinthetik meg az érdeklődők.

– :Hí

Népszabadság, Bp. 1980. ápr. 17. 8.

Rácz Jábor

Kiállítása a Thermál
Kávé galériájában

Nyíregyháza, 1985. XI. 26

RÁCZ Gábor

FEKETE Judit: A zománc káprázatai. =
Magyar Nemzet, 1992. január 31. 10.p.

Budatétényi Galéria, Kecskeméti Zománcalkotó
Közösség kiáll. 1991

KIÁLLÍTOTT KÉPEK:

1.	Király 1975	20x10 cm
2.	Kezdet	20x15 cm
3.	Kamevál 1978	15x30 cm
4.	Következetesség 1979	20x30 cm
5.	Kereszt 1979	30x25 cm
6.	Nagycsütörtök 1980	30x15 cm
7.	Fényépület 1980	85x65 cm
8.	Átszüremlés 1980	85x65 cm
9.	Küldetés 1980	42x32 cm
10.	Mozzanatok 1981	30x20 cm
11.	Ortodoxia 1981	20x15 cm
12.	Madonna 1981	10x10 cm
13.	Beteljesedett 1981	15x10 cm
14.	Összpontosítás 1981	42x32 cm
15.	Nap felé 1981	20x20 cm
16.	Átfordulás 1981	25x20 cm
17.	Transzparencia 1981	30x20 cm
18.	Születés 1981	15x10 cm
19.	Sejtelem 1981	10x30 cm
20.	Bűntudat 1981	10x30 cm
21.	Áhitat 1982	10x30 cm
22.	Beérés 1982	10x 5 cm
23.	Suhogás I. 1982	42x35 cm
24.	Suhogás II. 1982	42x32 cm
25.	Michael 1982	30x15 cm
26.	Raffael 1982	30x18 cm

RÁCZ GÁBOR

1951-ben született Budapesten. 1969-ben végzett az Iparművészeti Szakközépiskola díszítő festő szakán. 1974-ben kapott diplomát az Iparművészeti Főiskolán, mestere Schrammel Imre volt. Azóta szabadfoglalkozású iparművészként dolgozik. Fő kifejezési eszköze a tűzzománc. Belső térrendezési munkák tervezésével és irányításával is foglalkozik. Több jelentős templom belső térrendezését készítette.

Egyéni kiállítások:

1976. Budapest, I. ker. Művelődési Ház
1980. Újpesti Mini Galéria
1980. Vasas Galéria, Miskolc

Kollektív kiállítások:

1975. Fiatal Iparművészek Bemutatkozója
1975. III. Országos Zománcművészeti Biennálé, Salgótarján
1977. Budapest, Lila Iskola
1978. Dunaújváros, MMK
1978. Kecskemét, Nemzetközi Zománcművészeti Alkotótelep kiállítása
1978. Nagymarosi Tárlat
1978. Budapesti Lila Iskola
1979. Salgótarján, Tavaszi Tárlat
1980. Sárospatak, Plébániatemplom
1981. Pannonhalma, Bencés Gimnázium
1981. Ötvös és Fémműves Quadriennálé, Miskolc

Külföldi kiállítás:

1978. Limoges-i Tűzzománc Biennálé

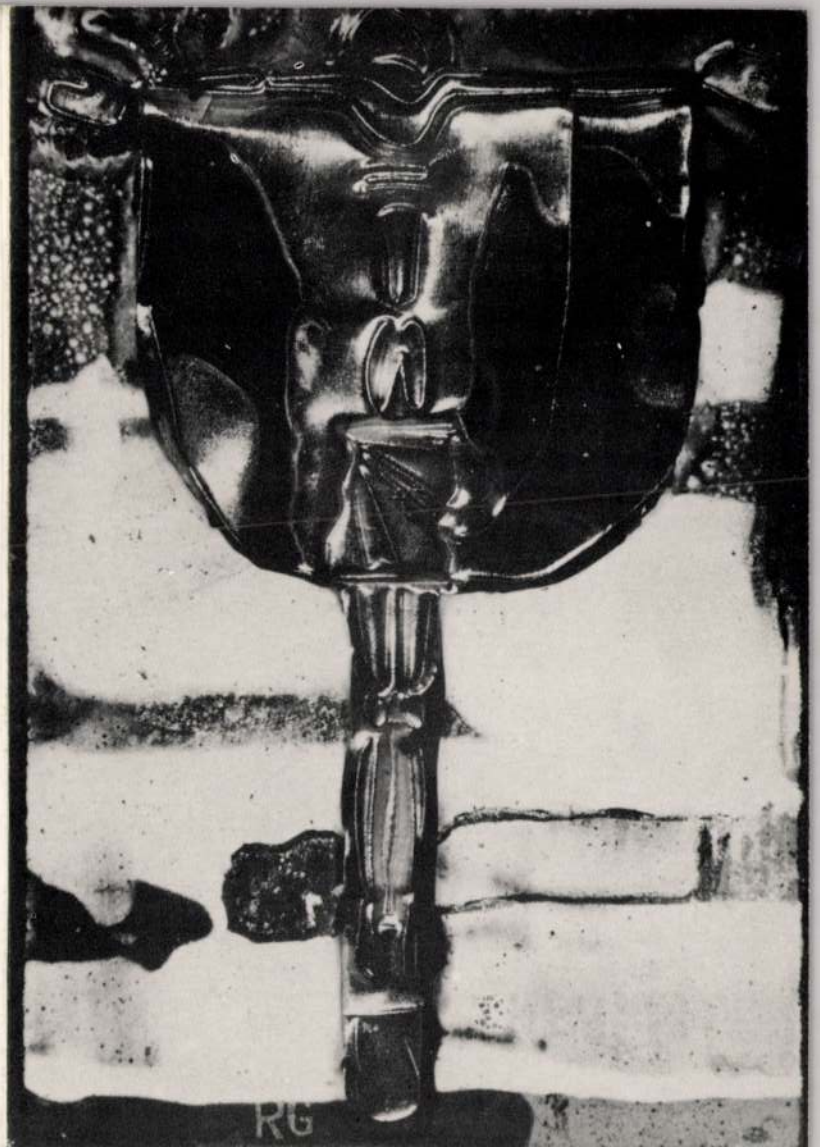

RÁCZ GÁBOR

Az esztergomi Keresztény Múzeum
szeretettel meghívja

RÁCZ GÁBOR

iparművész

KIÁLLÍTÁSÁRA

1982. június 13-án, vasárnap
délután 4 órakor nyitja meg

VASADI PÉTER

Közreműködik az esztergomi
BAROKK TRIO

Akiállítás hétfő kivételével naponta 10–18 óráig
tekinthető meg

82-881 KVNYD

RÁCZ GÁBOR KIÁLLÍTÁSA ESZTERGOMBAN, 1982

Figuratív? Non-figuratív? Nem ez a kérdés. Ha az előbbit erőltetem, mintha az ember a látott forma kényszerében élne, melyből néha kitörhet: és a csillagos ég? Egy marék anyag? Maga a Világegyetem? Az erőterek? A kegyelem szabadsága? ... Ha a non-figuratívot erőltetem, mintha konokul behunynám a szememet: és a kavics? A Badacsony? Egy hókristály? Az emberi test? Egy izomszál? A műút szépsége? ... A világ, amelyben élünk – *látott világ:* figuratív. De a látványnak mélysége is van. A mély látvány: non-figuratív.

Hogyan lásson mármost a művész, és hogyan lássak én, a néző?

Mivel a művészben éppen a látás a legszabadabb, nem azt kívánom neki, hogy így vagy úgy lásson, hanem „csak" azt, hogy lásson! Amit viszont mint néző megkívánok tőle: művében azt csinálja meg, amit lát, s ne mást és amit lát jól csinálja meg. Ha ezt kívánom neki, akkor a javát akarom. Hálából én is azt nézem, amit ő lát. Ha ő alázatos a látvánnyal szemben, akkor én is alázatos leszek az ő művével szemben: elfogadom. Sőt, befogadom, azaz létemnek részévé teszem. Ez nagy dolog igen tisztelt Hallgatóim! ... Mert így végül is mindketten a teremtésre és a továbbteremtésre koncentrálunk. Vagyis bizalmunkat Isten titkaiba helyezzük, amelyek nyilvánvalók és elrejtettek, ködösek és valkiták, fölismerhetők és csak jelezhetők.

Rácz Gábor legjobb tűzzománcai ezeket a fölismeréseket visszhangozzák. Képein alakzatainak, vonalainak, színeinek a síkból kidomborodó fémtesteinek szuverén útjuk van, s minél sajátosabb ez az út, kiterjedés vagy színvilág, annál biztosabban általános is. Képei alatt ilyen címeket olvashatunk: Következetesség, Átfordulás, Ortodoxia, Nagycsütörtök, Küldetés, Mozzanatok, Bűntudat, Beérés ... Nem kitalálni kell ezeket a műveket, inkább sejteni. Nem formális logikával, hanem művészettel van dolgunk, tehát *sajátos* logikával. Rácz Gábor sem mondhat mást, csak amit átélni képes az ember. Azaz mi. Csakhogy Rácz Gábor másképpen mondja, mint eddig mondták; ami Babits szerint szinte kötelező a művész számára. A művész így járul hozzá ahhoz, hogy a lét lényege tovább éljen közöttünk. *Fényépület* című képe több, mint fényelemek kapcsolódása; már-már liturgia. *Nagycsütörtöke* az utolsó terített asztal jó ízét, a kenyér puha tömegét idézi. Valami túlcsordul ezen a képen. S halvány zöldje mögött váratlan hangot hallunk; mintha egy tanítvány fölzokogna. *Áhitat* című képe konkrét, mint egy függöny, esésével, hullámzásával együtt. De nem ez vagy az a tárgy repül rajta hússzínű háttér előtt, hanem bennünk valami. És nem is biztos, hogy repül: mozog, mozdul, tűnődik csak, lendületének egy-egy pillanatára rászögezve. Igen, ilyen az áhitat. Köze van a bűntudathoz, a *Bűntudat* c. képhez; derengő darabokból összeálló tudatunk a bűnfölismerés és az áhitat egysége felé tart.

Tűzzománc képek ezek. Tehát eleve adott bennük az izzítás keltette ragyogás és a tágulás mikroméretekben. Ha meggondoljuk, a szellem ilyen. De ragyogás csak ott van, ahol sötétség is van; tágulás csak ott van, ahol tömörülés is lehetséges. Ha meggondoljuk, az ember ilyen. A tűzzománcnak tehát direkt módon van köze az emberi szellemhez. Rácz Gábor tudja ezt. Óvatosság és bőség, szárdás és összeszedettség, széles ívű mozgás és fixálódás egyaránt jelen van képein, váltakozó egyensúlyban és kétségtelenül a Lélek, nyugodtan mondhatom, a megvallott Szentlélek hatalma alatt.

VASADI PÉTER

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR MAGYAR HÍRDETŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1984 MAR 9
KISALFÖLD

Rácz Gábor
iparművész

1021

Művészi tűzzománcok

Ma délután öt órakor nyílik Győrött, a Petőfi Sándor Művelődési Központ kisgalériájában *Rácz Gábor* tűzzománcainak bemutatója. A 33 éves alkotó mestere Schrammel Imre volt az Iparművészeti Főiskolán. Tanulmányainak befejezése óta szabadfoglalkozású iparművészként dolgozik. Számos hazai belső térrendezési munka, egyéni és kollektív kiállítás fűződik nevéhez. Külföldön 1978-ban a Limoges-i tűzzománc biennálén és 1982-ben a hannoveri Handwerkform-on mutatkozott be. A győri kiállítás — amelyet *Szőllőssy Enikő* szobrászművész nyit meg — március 10-től április 1-ig látogatható kedd kivételével naponta 14—19 óra között.

APRÓHIRDETÉ

ADÁS-VÉTEL

UD-s rendszámú
ürke Zaporozsec
igusztusig érvé-
ves műszakival,
omagtartóval — al-
trészekkel eladó.
v. Németh János-
, Üttevény, Arany
u. 27.

Propoliszos akác-
z 500 g 74,30 he-
tt 60 Ft. Gyógy-
vény virágpor 1 kg
Ft. Propolisz
va 100 g 110 Ft.
opoliszos reuma-
nócs 60 Ft. Meg-
delésre tájékozta-
val, utánvéttel
illítok. Tóth Ár-
d. méhész, Tiszа-
rad, Örvényi út

Szőlőoltványok fi-
éranak ellenállók,
alanyba oltottak,
raérők, bőtermő
nden talajon Irsai
vér, pannóniakin-
, cardinál, rizs-
szilváner, mus-
ottonel, ezerfür-
kékfrankos, első
t. 20, másodosz-
y 10 Ft. Postán
grendelhető. Faj-
zonosságért fele-
séget vállalok.
öngyös, Pf.: 52.

Vasesztergályozás-
hoz szerszámok, mű-
szerek reális áron
eladók. Érdeklődés:
22-318 este, Győr.

Legelőre járó szé-
lid vemhes tehén el-
adó. Érdeklődés Ka-
járpéc, Kossuth u.
28.

Nád eladó. Börcs,
Fő u. 34.

128-as Fiat eladó.
Érdeklődés: János-
somorja, Bajcsy-
Zsilinszky u. 5.

-ZT rendszámú
Wartburg Tourist
(Jánossomorjan (So-
morja) eladó. Cím:
Iskola út 14.

380 V-os betonke-
verőgép eladó. Mo-
sonmagyaróvár, Bu-
da utca 18. (Iparte-
len).

UR Zsiguli friss
műszakival elsőkéz-
ből 56 000-ért eladó.
Érdeklődés: Moson-
magyaróvár, telefon:
12-544-es, 17 órától.

Kiváló származású
munkavizsgás szü-
lőtől Jagd-terrier
kiskutyák eladók.
Ugyanitt skótjuhász-
kiskutyák elője-
gyezhetők. Szállítás
megoldható. Cím:
Németh László, 6096.

Szekrénysor
rin, könyvszek-
rekamié, antik
rok eladók. Győr,
Bástya út 36/b. Sza-
bó.

INGATLAN

Kert a Házgyár
mellett 186 □-öl el-
adó, esetleg bérbe-
adó. Érdeklődés:
Győr, József A. u.
135/B.

Péren a kistagon
200 □-öl szőlő és 187
□-öl zártkert 16
ezerért eladó. Ér-
deklődés: Győr-Új-
város, Achim A. út
53/c.

Győrszentiványon,
Molnár út 31. alatt
375 □-öl házhely,
szőlővel, présház
alápincézve, villany,
kút van. Érdeklődni:
15 órától 20 óráig a győri 15-394-es
telefonszámon.

Győrszentiváni
nagyhegyben 300 □-
öl szőlő 135 □-öl
erdő hétvégi ház-
zal eladó. Érdeklő-
dés: Győr, Szabad-
hegy, József Attila
út 29.

200 □-öl bekerített
telek, faház eladó.
Balatonalmádi 3×3
m faház eladó. Kár-
páti István, Győr,
Petz Lajos út 13.

1+½ szobás össz-
komfortos OTP la-
kás eladó kp + OTP
átvállalással 44 m²-
es. „Azonnal köl-
tözhető 894" jeligére leveleket a Ki-
adóba, Győr, Ta-
nácsköztársaság u.
51.

Családi ház eladó
Vadosfa, Bercsényi
u. 17. sz.

Mosonmagyaróvá-
ron a mosonszolno-
ki elágazásnál a szol-
noki útra nyíló be-
járással hobbi tel-
kek eladók. Érdek-
lődés: Mosonma-
gyaróvár, Gárdonyi
Géza út 2/a., II. em-
let 3. Völcsey. Te-
lefon: 12-230.

Kimle-Novákpuszta
tán, Hédervári út
31. számú, 3 szobás,
kertes családi ház
eladó. Érdeklődés a
helyszínen naponta
17 órától, szombat-
vasárnap egész nap.

Eladó Sopronban
szoba, konyha, für-
dőszobás udvari
komfortos teher-
mentes lakás, vagy
utcai összkomfortos-
ra cserélhető. Jel-
ige: „Tavaszi beköl-
tözés 120" soproni
Hirdető, Lenin krt.
9.

Kőszegen új több-
szintes telepszerű
sor családi ház össz-
komfortos 131 m² la-
kóterülettel, garázs-
zsal, önálló telekkel,
és közművel, fizetési
kedvezménnyel
plusz OTP átvállalással sürgősen el-
adó. Érdeklődni le-
het: Mosonmagyar-
óvár, Szécenyi u. 9.
sz. IX/35.

Mosonmagyaróvá-
ron kétszobás kom-
fortos házrész kert-
tel sürgősen eladó.
Érdeklődés: Moson-
magyaróvár, Kormos
István ltp. 21. föld-
szint 1.

Jánossomorján,
Felszabadulás út 7.
szám alatt komfor-
tos 2 szobás családi
ház melléképülettel
beköltözhetően el-

RÁCZ Gábor kiállítása

A KIÁLLÍTÁS AZ
Ister RT.
TÁMOGATÁSÁVAL
JÖTT LÉTRE

F. K. KUSZENDA SÁNDOR
GRAFOTIP KFT. EGER

RÁCZ GÁBOR

MEGNYITÓ HELYETT
BESZÉLGETÉS AZ ALKOTÓVAL

A KÉPCSARNOK
MEGHÍVJA ÖNT

RÁCZ GÁBOR
IPARMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK
MEGNYITÁSÁRA

1992. DECEMBER 4-ÉN
PÉNTEKEN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

MEGTEKINTHETŐ:
1992. DECEMBER 4-12.

MÉSZÖLY GÉZA TEREM

SZÉKESFEHÉRVÁR,
KOSSUTH L. U. 15.

RÁCZ Gábor

Vigilia 1976/6

A Szent Mihály plébániatemplom

(XIII. Babér utca) új liturgikus terének tervei, az oltár, az ambó és a feszület tűzzománc lapjai Rácz Gábor *iparművész munkái. A berendezés az 1975-ös szentévben készült el a templom plébánosának, Bucsi Józsefnek ösztönzésére, az egyházközség anyagi adományaiból.*

A templom 1930-ban épült, bazilika stílusban, s a tervező-iparművész munkáját az olasz reneszánszra emlékeztető stílus négyzetes elemei döntő módon meghatározták az arányok kialakításában. A fő gondot az óriási belső tér okozta: hol helyezkedjék el az új oltár? Meg kellett keresni a legkedvezőbb látást biztosító pontot. A szentélyt és a hajót összekapcsolt építészeti egységnek kellett tekinteni, s az oltár nem a kettő találkozási pontjára került, hanem előbbre, aminek következtében a kialakított tér levegőssége, funkciója jobban biztosított. Az egyes darabok pontos méreteinek megállapításánál a tömegviszonyok voltak irányadóak: mivel a templom igen előnyös, nagy méretekkel rendelkezik, s nincsenek provizórikus megoldások, több lehetőség adódott az egyéni elgondolások megvalósítására.

Ami a méretezés technikáját illeti: a tervező alapul vette a két hátsó ajtó és a két padsor közti távolságot. Az előbbi az új márvánnyal borított emelt résznek a szélessége lett, az utóbbi az oltár szélessége. Az ambó méreteit saját funkciója határozta meg. Az oltár baloldalán elhelyezett kereszt a húsvéti körmeneti kereszt felnagyítása. Méretei szerények, egyrészt, hogy ne zárja le „falként" a szentélyt, ahol továbbra is őrzik az oltáriszentséget a régi, művészi tabernákulumban, másrészt, hogy ne törje meg a kialakított tér ritmusát.

A zománclapok színkombinációja a templom meleg színtónusát követi, s valóban olyan, mintha eredetileg is ilyennek tervezték volna. Az oltáron és a feszületen domináns színek mellett (sárga, barna, arany) jól érvényesül a kék és a fehér játéka az ambón.

Az egyes darabok diófából készültek; melynek matt-puha jellege ellensúlyozza a zománc fényes keménységét.

(T. S.)

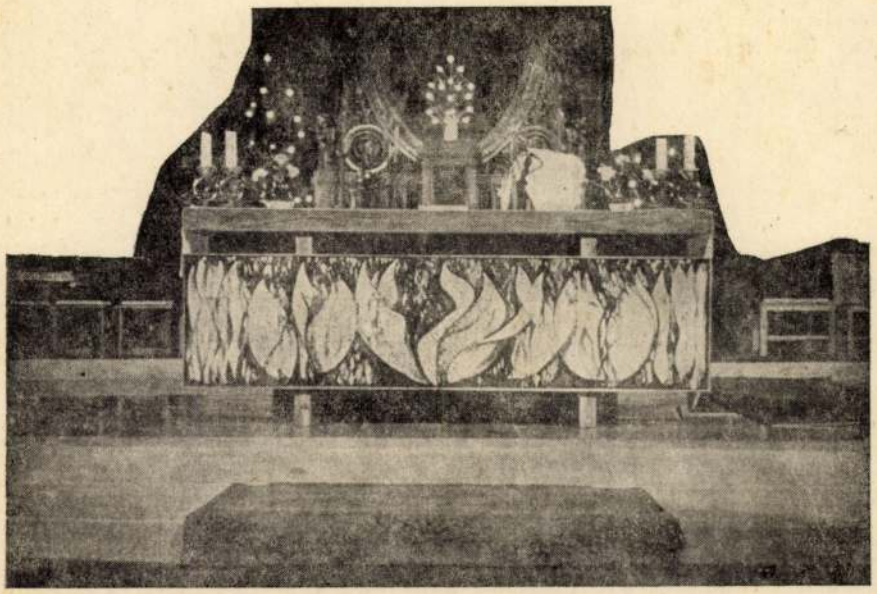

Vigilia

1976 június
Ára 12 Ft

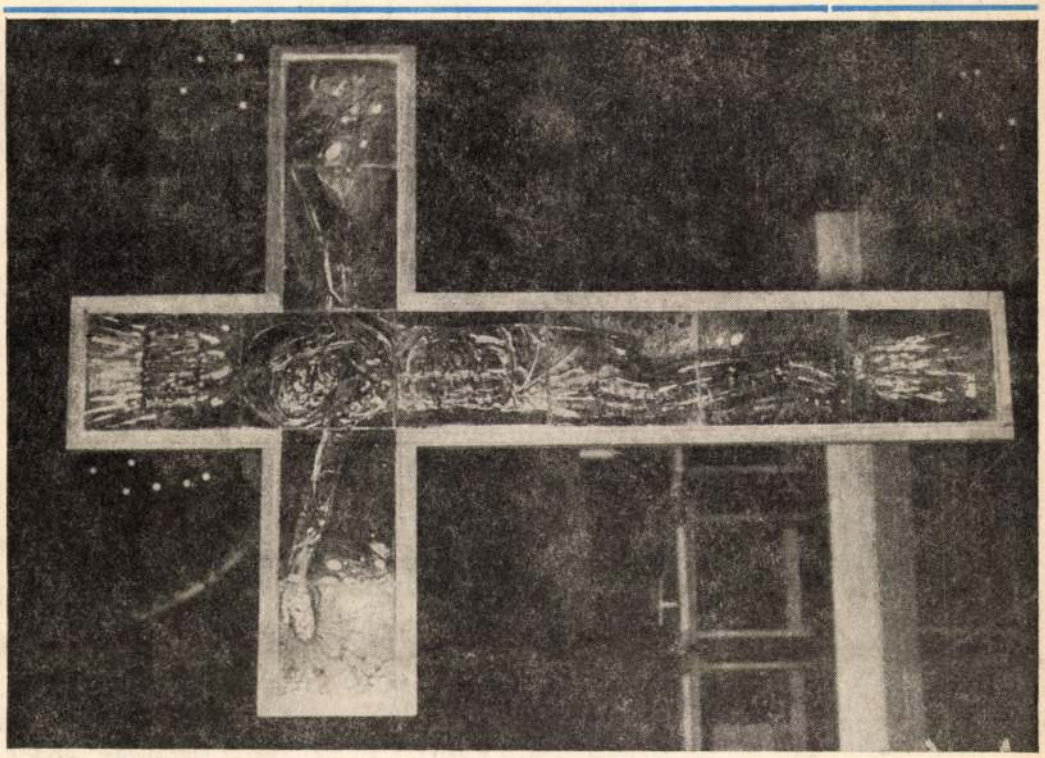

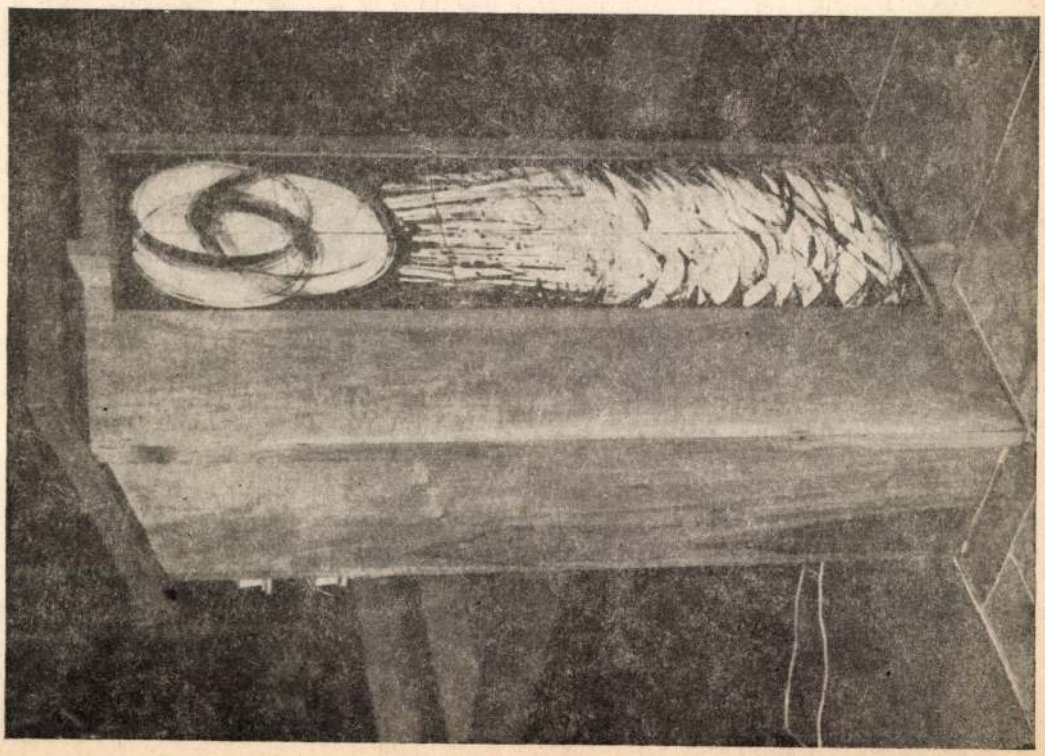

RÁCZ Gábor

Bogyay Katalin

Rácz Gábor tűzzománcai

Duna galéria

Új Tükör 1984. ápr. 22. XXI. évf. 17. n. 4.

.d. a 245. sz. levelet.

913. III. 23. előtt]

:m tudatta velem
'i azt a kitüntető
más egyébről is,
van), mert ! iszen
ı lát, – s így mint
Befellegzett *Róma*
izet is. – Ugyebár
. – Az idill, mely
los döfést R[enée]
m, *Róla* incorrect
:en az ember nem
ta, hogy ,,basta"
:] a.[sszony], hát

össze-vissza, –
ıbamra álljak –?
az *evező* tollakat

rt nagyon érzem.
sak gondolataim
az elszabadulása
ɔ, amikor nagyon
ágy, mint zsidó
dolattal, mint a
hidegen hagy –

RÁCZ Gábor ipanmüvész

Sajopetri. Rózsafűzér Királynője rk. tpl

– Rózsafűzér Királynője főalak
tűrzománcból

MN 1995. aug. 11. 4.

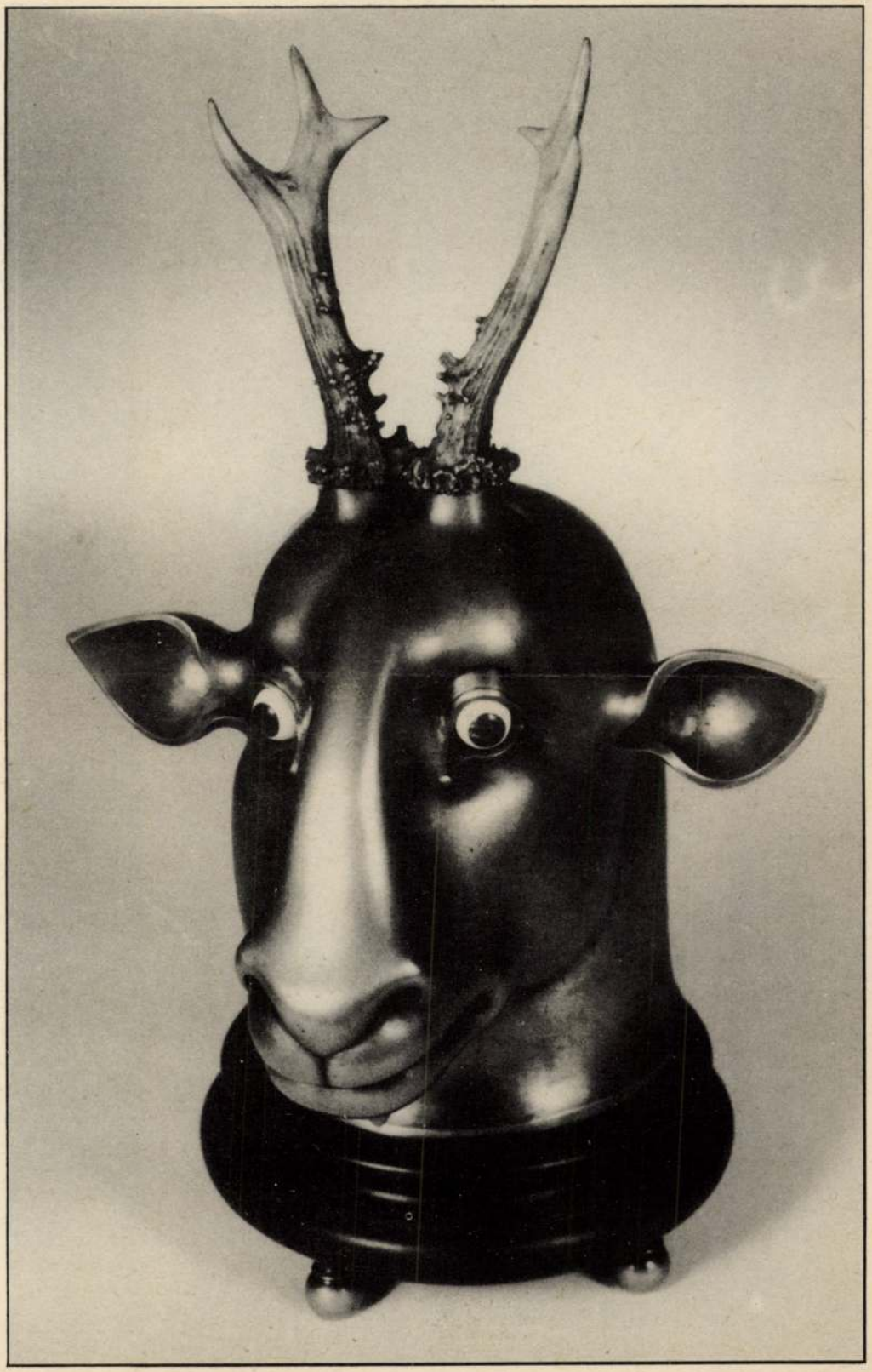

PÉTER VLADIMIR, Budapest, 1947. Ötvös-iparművész. Az Iparművészeti Főiskolán végzett 1973-ban. **Jelentősebb munkái:** Hungária Kávéház bárjában szobrok (1973); Hilton Szálló: világítótestek (1975); Atrium Hyatt: szobrok (1982); Sopron: Cégérszobor (1979); Szentendre: Szobor (1984); Hungária Szálló: Szobrok (1985); Ferihegyi repülőtér: Szobrok (1985). **Kiállított művei:** Szarvas, ereklyetartó bronz–elefántcsont–agancs–fa.

RÁCZ GÁBOR, Budapest, 1951. Iparművész. Az Iparművészeti Főiskolán végzett 1974-ben. **Kiállításai:** 1975. III. Országos Zománcművészeti Biennálé, Salgótarján; 1978. Nemzetközi Zománcművészeti Alkotótelep, Kecskemét; 1978. Limoges-i Tűzzománc Biennálé; 1980. Mini Galéria, Újpest; 1980. Miskolci Galéria; 1981. II. Ötvös és Fémműves Quadriennálé, Miskolc; 1982. Keresztény Múzeum, Esztergom; 1982. Handwerksform, Hannover; 1984. Városi Művelődési Központ, Győr; 1984. Duna Galéria, Budapest; 1984. Vigadó Galéria, Budapest. **Közgyűjteményben levő munkái:** Fényépület, tűzzománc, 30x20 cm (Művelődési Minisztérium); Angyal, tűzzománc, 42x32 cm (Művelődési Minisztérium). **Jelentősebb munkái:** Csepel III/3. vízmű központi épületén 25 m^2 tűzzománc-kompozíció (1984). **Kiállított művei:** Tűzzománckép;

Rácz Gábor (Bányatero képzőművészeti Köre)

A III. Országos Bányász Képzőművészeti Körök kiállítása megnyílt. A munkás mozgalmi évfordulók jegyében hirdetett pályázaton első díjat kapott képeiért, mely a kiállításon látható.

H.B.: { a Puskin Művelődési Házban
110 kép, szobor, faragvány

Dunántúli Napló, 1969. febr. 21.

Rácz Gábor, festő

Megnyílt a TIT. nagymarosi nyári tárlat, melyen szerepel a művész tűzzománcai.

Losonci Miklós: A monumentális táj művészete.
Pest Megyei Hírlap, 1978. júl. 11.

Rácz Gábor

A IV. nemz. zománcművészeti alkotó-telep kecskeméti kiállításán részt vett a művész műveivel: egy ivókút zománcazott, háttérfelületét dolgozta ki, s az óvodásokra is gondolt fríztervével. (említve)

Halász Ferenc: Észrevételek a zománcművészeti tárlatról.

Petőfi Népe, 1978. aug. 13.

Rácz Gábor, [ ]

Mű: Repa

Rácz Gábor: Vár 9.

Tornác, Kecskemét, 1978. okt. X/10.

Rácz Gábor, iparművész

Az idén tizennyolcan dolgoznak a kecskeméti alkotótelepen. – Rácz Gábor véglegesnek szánt nagyságban készíti el tervezett ivókútjának kék-felvér zománc elemeit, amelyet fáállványra erősítve a Széchenyiváros egyik parkjába szán. (említve).

Pavlovits Miklós: Látogatás a kecskeméti zománcművészeti alkotótelepen.

Petőfi Népe, 1948. júl. 30.

Rácz Gábor, porcellántervező

Nyíregyházán rendezett kiállításon, – mely ápr. 24.-ig látható, – szerepelnek munkái.

(be): Fiatal iparművészek kiállítása Nyíregyházán.

Keletmagyarország, 1975. ápr. 18.

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

RÁCZ GÁBOR
IPARMŰVÉSZ
KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA
1988. NOVEMBER 25-ÉN
PÉNTEKEN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

MEGNYITJA:
KUKLAY ANTAL
PLÉBÁNOS – MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

KÖZREMŰKÖDIK:
KUNZ LÁSZLÓ
A PÉCSI NEMZETI SZÍNHÁZ MŰVÉSZE

MEGTEKINTHETŐ:
1988. NOVEMBER 25 – DECEMBER 3.
SZŐNYI ISTVÁN TEREM
MISKOLC, SZÉCHENYI ÚT 25.

Rácz Gábor
iparművész

Fotó: Basa János Felelős kiadó: Tóth Pál István

Rácz Gábor iparművész

1951-ben született Budapesten.
1974-ben diplomázott az Iparművészeti Főiskolán. Mestere Schrommel Imre volt.
Azóta szabadfoglalkozású iparművészként dolgozik.

Kollektív kiállítások:

1975. III. Zománcművészeti Biennálé, Salgótarján
1978. Nemzetközi Zománcművészeti Alkotótelep, Kecskemét
1981. Ötvös és Fémműves Quadriennálé, Miskolc
1983. „Zománc" Budavári Iparművészeti Bolt
1984. „Zománc" Vigadó Galéria, Budapest
1985. Ötvös és Fémműves Quadriennálé, Miskolc
1985. „Zománc" Margitszigeti Thermál Galéria, Budapest

Külföldi kiállítások:

1978. Zománc Biennálé Limoges (Franciaország)
1982. Hadwerksform Hannover (NSZK)
1985. Biblia Múzeum Amsterdam (Hollandia)
1986. Zománc Biennálé Limoges (Franciaország)
1986. Első Nemzetközi Zománc Biennálé Laval (Canada)
1986. „Magyar Iparművészet" Salzburg (Ausztria)
1987. Zománc Biennálé Kunstverein COBURG (NSZK)
1988. HAMBACH, Bad Kreuznach, Karlsruhe (NSZK)
1988. Jerusalem (Izrael)

Önálló kiállítások:

1976. I. ker. Művelődési Ház, Budapest
1980. Mini Galéria, Újpest
1980. Vasas Galéria, Miskolc
1982. Keresztény Múzeum, Esztergom
1984. Városi Művelődési Központ, Győr
1984. Duna Galéria, Budapest
1987. Ferencvárosi Galéria, Budapest
1988. Idea Budavári Galéria

Jelentősebb beruházási munkák:

1978. Sümeg Maulberts templom
Liturgikus térrendezés, zománc.
1984. Ráckeve Vízműtelep központi fogadótér. 22 m^2 zománc.
1985. Hollandia, Hága. Geraldus Majella Plébánia templomtérbe tűzzománc burkolatú kereszt és pastoforium.
1987. Újpest – Káposztásmegyer távfűtési S_1 jelű csomópontján 39 m^2 szabadtéri tűzzománc burkolat.

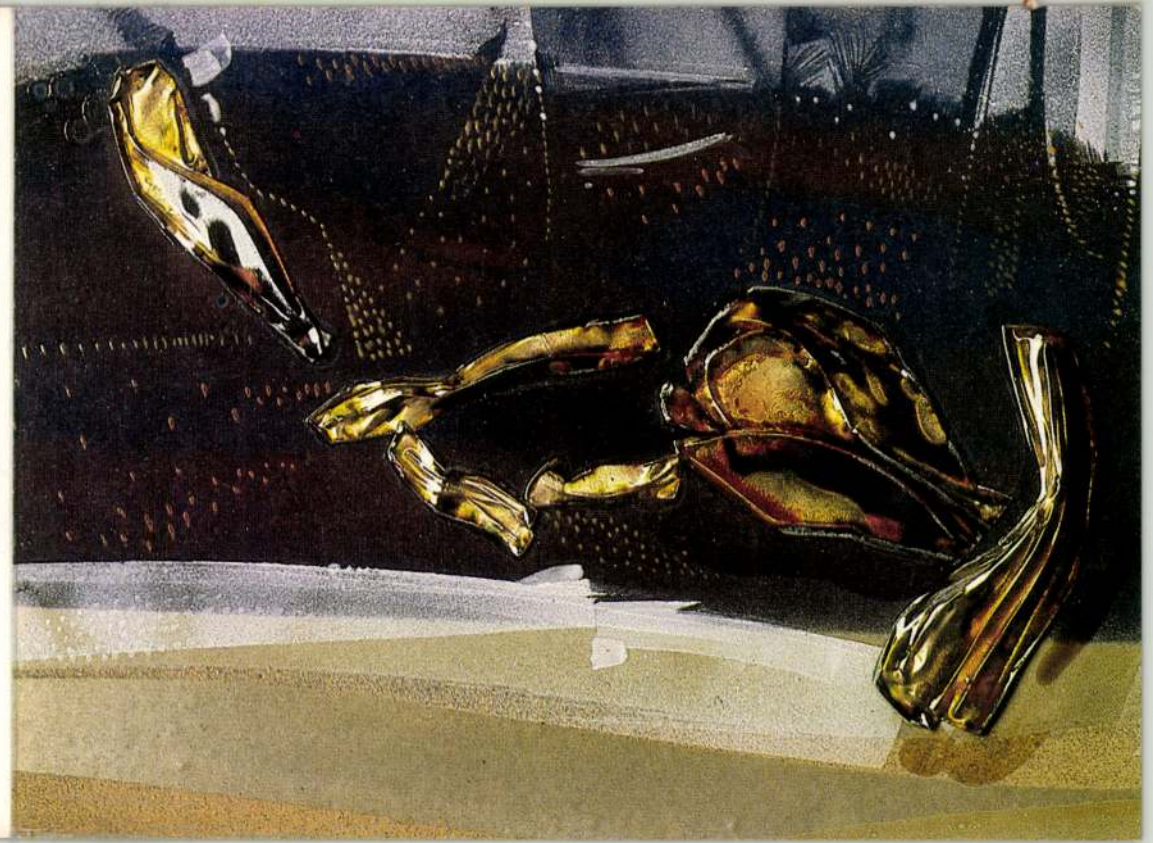

Rácz György [redacted] J

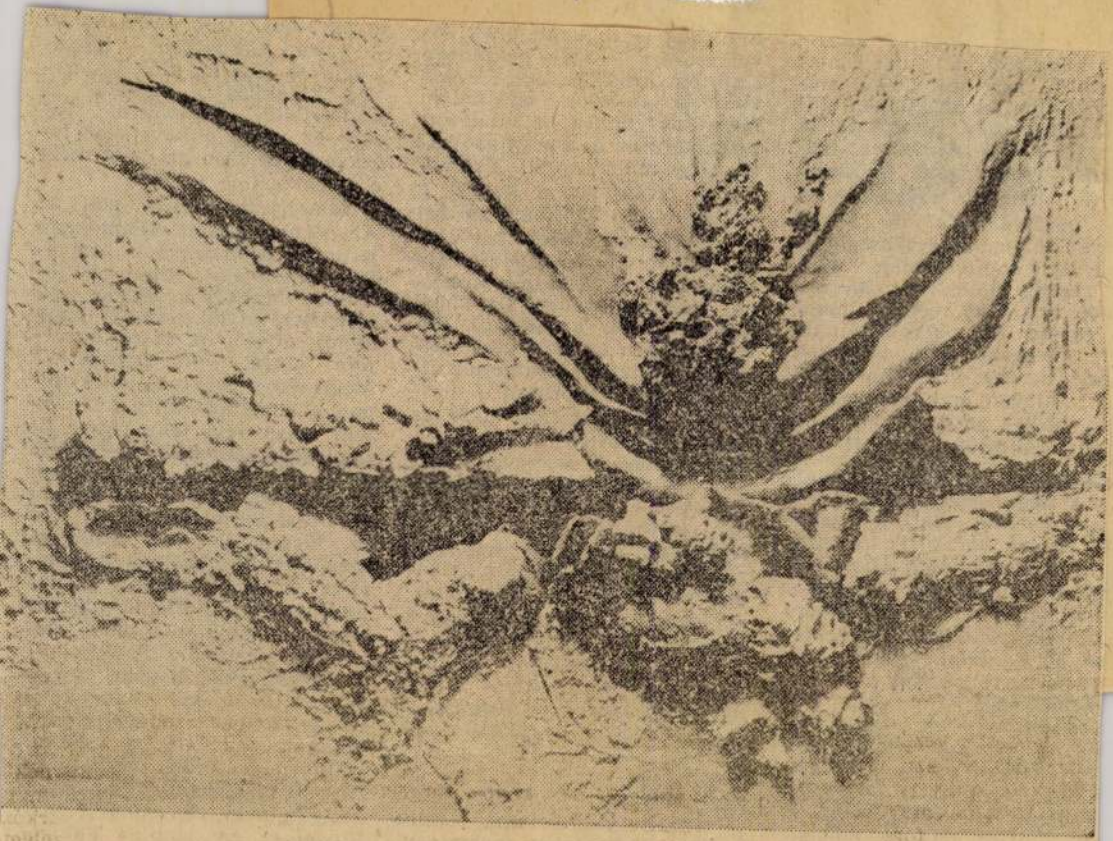

Rácz György: Stukkó

6

mai 28 XXX/13

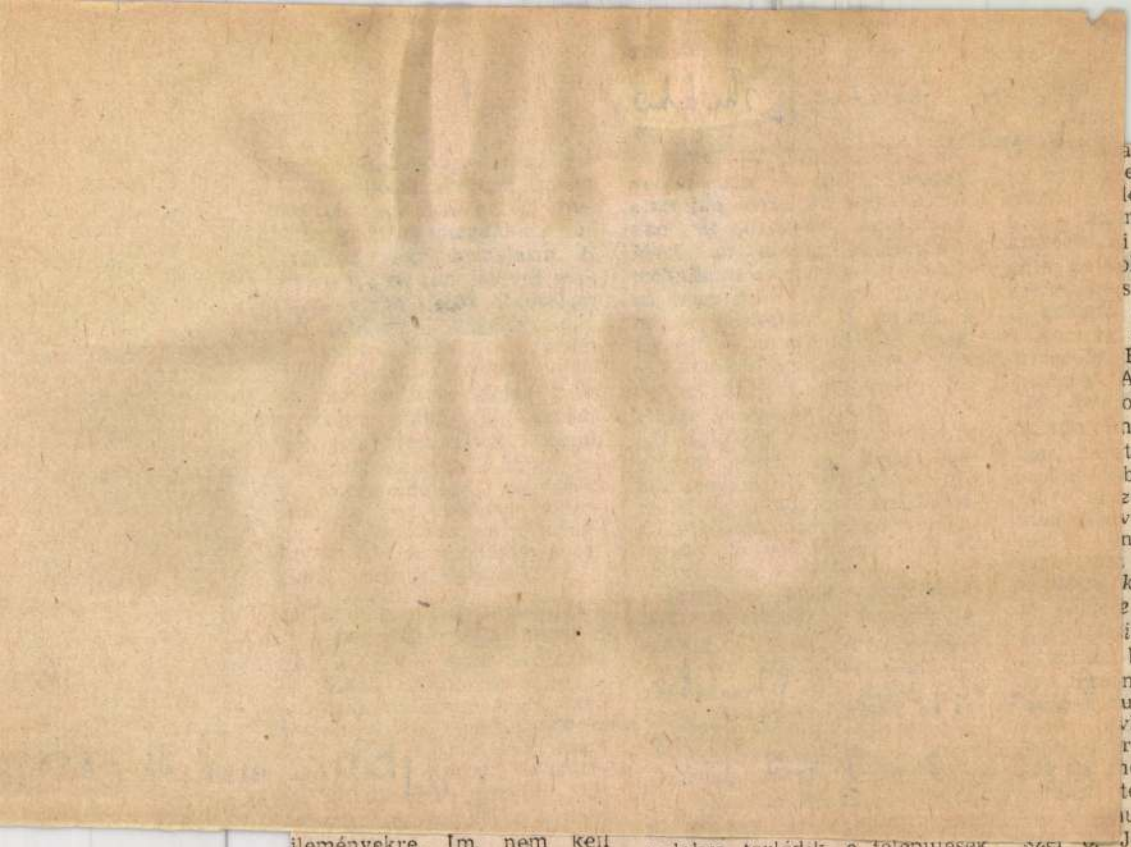

ileményekre. Im, nem kell
len üldögélnünk, cselekedhe-
nk a sorállást rövidítendő:
sárolhatunk kötvényt, e be-
ktetési formáról a legidősebb
k helyeslően nyilatkoznak. A
m annyira éltesek emlékei
dvezőtlenebbek, önékik hadd
utassak rá: a távbeszélő kéz-
tárgy, mint a bé-

nalakra torlódik, e települések
lakói hogyan hívhatnak majd
mentőt, rendőrt, tűzoltót, or-
vost, szerelőt? Mit fognak ők
szólni ehhez? Egyáltalán, mifé-
lé takarékosság az, mely lassít-
ja az információk áramlását
akkor, amikor annak gyorsítása
nélkül esélytelenné válik az or-
szág a világban?

a otik, hatna az én
előfizetésű — készü-
lesz az idők végeze-
mas a bel(06)- és
i távhívásra. Hi-
olna a következő lo-
s azon az úton, mely
felé vezet.
szerencsém volt az
Egyesült Államokban
Akárhányszor próbál-
onálni, amint a fü-
neltem a kagylót, egy
tságos asszonyi hang
ból: *itt az ön operá-
zél, mit segithetek?*
ve feleltem, hogy csu-
nalból szálljon ki, ér-
nem tehet. Mire ő:
*köszönöm, hogy igény-
e telefontársaságunk
it!* — s el. Kérdeztem
barátomat, miért van
n én nem nyomtam
ullát, mellyel az ope-
vható. Idézem a vá-
rt te külföldi vagy. Ne
honnét tudhatná, me-
telefonál? Barátom er-
utatta, hogyan távbe-
Jobbjával a kagylóba
markol, ugyana kezével s len-
dülettel benyomogatja a hívott
számot, csak utána emeli a fü-
léhez a membránt. Afelől nincs
kétsége, hogy van vonal... Ál-
lítólag ez elv alapján buktat-
hatja le a CIA a titkos ügy-
nököket, egyedül hagyván őket
egy telefonnal. Ahi-

Rácz György
Képzőművész

- Aki Belgiumban jár a gendi művészeti muzeumban egy fiatal magyar művész alkotását is megnézheti. A művész neve Rácz György és Magyarországon él Hajdúsznoszlón. Jelenleg a fiatal művészek klubjában látható Rácz Györgynek egy kiállitása. A riporter Béla Pál.

- A helyszin a Fiatal Művészek Klubjának ugynevezett Fekete terme. A falakon nem is tudom, hogy minek nevezzem, képek-e vagy szobrok. Tudja-e, hogy mit lát?

- Hát tudni éppen nem tudom, csak láton. Az egész engem egy holdbéli tájra emlékeztet. Egyetlen unalmas részlttük nincs. Szóval nekem nagyon tetszik.

- Felfigyeltem arra is, hogy lopva megsimogatta az egyik alkotást.

- Vonza az embert.

- Annak ellenére érdekes, hogy nem egy megszokotf műfaj? Nem egy megszokott téma?

- Hát talán még jobban. Mivel ujat lát az ember.

- Vásárhelyi Antal a Fiatal Művészek Klubjának művészeti vezetője.

- Gyerekkoromban falun nyaraltam és záporeső után mikor a nap felszáritotta a földeket, akkor maradtak ilyen nyomok.

1984. V. 3. Petőfi 10,45 /Alakeline/.
Láttuk, hallottuk.

amelyek képileg bezárt reléefeknek mondanék. Nem tudom pontositani a müfaját ezeknek a müveknek. Fantasztikus látvány, hogy odamennék és megtapogatnám, benyulnék azokba a repedésekbe, hogy hogy csinálta?

- Igazán izgalmas dolog egy olyan kiállitás, amikor az embernek nemcsak a szeme jár körbe, hanem a keze is megmozdul, hogy megtapintsa, megsimogassa azt a müalkotást. Egy fiatal hajduszoboszlói müvészé most ez a terem és érdemes volt megadni neki ezt a lehetőséget.

- Én amikor tavaly találkoztam Rácz György munkáival, akkor ugy határoztam, hogy be fogom itt mutatni. Érdekes világ egyedi világ. Ilyennel mindennap nem találkozik az ember.

M. Rácz Gizi

festő.

4. Új, eredeti útat keres M. Rácz Gizi, ki az intelligencián alapuló kubizmussal szemben az intuiciót tartja művészi hitvallásának. Egy tárgy, egy élettelen tárgy az ő szemében egyszerre külön, egyéni életet kezd élni s fontosságában túlnő minden más dolgon.

E felfogás művészi őszintesége nagyon szép és M. Rácz Gizi képei híven adják vissza a megérzett dolgokat. Koncepció című képén különösen sok a szépség.

Raith Tivadar:

Magyarok a Salon des Artistes Indépendants-ban. Nyugat

1914. ápr. 1.

We feel the long pulsation, ebb and flow of endless motion,
The tones of unseen mystery, the vague and vast suggestions of the briny world, the [liquid-flowing syllabtes,
The perfume, the faint creaking of the cordage, the melancholy rhythm,
The boundless vista and the horizon far and dim are all here,
And this is ocean's poem.

Valaha fáradtan, minden formámban megverve, azt hittem, hogy meghaltam, mert játszott kis éneim lekuglizta az élet. Akkor Whitman rámzuhanyozta magát és láttam, hogy kis magunkért való magunkon túl van az egyetlen célul lehető én: a mindent magába élő végtelen emberi szimpátia. A szavak benne az egész életté teljesedtek: szavaiban benne van a mozgás mostani hajlása, végzett pályája és jövő vibrálásai, az élet-halál bonyolúlt végéremehetetlensége. A minden élő a legszélesebb szolidáritásban benne tudta magát. Fióka-költők, miért nem repültök felé, embert és dolgokat tanulni?

Utolsó láza ágyazza le Don Kisottot, a ráhajló halál letörli lelkéről az álmokat. Jóságos hosszú sovány arcán még vállalóan férfi, de nagy távoli szemeit benedvesíti a józanság szomorúsága. Körötte állnak élete

Rácz Gabriella

sikdiszités

1921

Élmisk 1930. 87. l.

RÁC2 György építész

Építészet és tervezés Magyarországon 1945-1956.
Bp. OMIv Ép.Muz.,1992

120.

ciákat összegező stílusfogalom

A korszaknak általánosan el
jelölése nálunk még nincs. Egy
de főleg külföldön számos meg
a rokokó, copf, empire, biede
az elnevezések elég régen meg
terén, főleg a bútorművesség
nálatosak, bizonyos tekintetb
nálatukat részint parciális /
eredetük, részint az iparművé
aplikálás nehézségei is gátol
művészettörténeti anyagon nem
utóbbi évtizedekben folynak k
másfelől a biedermeier termin
az utóbbi években pedig a kla
fogalomnak és mint áramlatnak

Minket a hazai anyag és he
szerint egyik közismert stílu
tettel a megkésett fejlődésre

Rácz György

amatőr mohánművész

munkái, műtedése a hajdúnoszlói
műrészletben

Hajdú-Rihari Napló
1984 aug. 16.

RÁCZ GYÖRGY

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1982 ~~MÁJ~~ ápr 30

KELET-MAGYARORSZÁG

1021

NYÍREGYHÁZÁRÓL PÁRIZSBA. Sok látogatója volt annak a kiállításnak, melyet **Rácz György**, Hajdúszoboszlón élő festőművész munkáiból rendeztek Nyíregyházán a helyőrségi művelődési otthonban. A nyíregyházi tárlat teljes anyaga a jövő héten Párizsban kerül bemutatásra. A képen: dinamikus mozgás. (Császár Csaba felvétele)

között egyes munkaügyi
tákból, de az SZMT-hez,
szakmai szakszervezetek
küldött panaszos levelek n
hányadából is.

Gyakran képezi olya
vita tárgyát, ami a kolle
szerződésben egyértelm

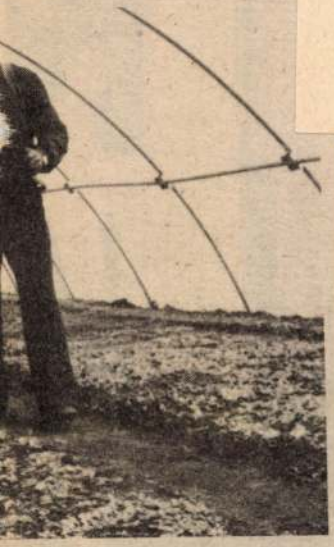

alakított munkarend, a munkaközi szünetek szabályozása, a túlmunkavégzés gyakorisága, bérezése. A szakszervezetek szorgalmazzák a prémiumok és jutalmak konkrét feladatok teljesítéséhez kötését.

A továbbiakban a bizalmiak és főbizalmiak, valamint helyetteseik felkészítéséről tárgyalt az elnökség, az ÉDOSZ tapasztalatai alapján, majd tájékoztatót hallgatott meg a megyei társadalombiztosítási igazgatóság 1981. évi munkájáról.

r Népköztársaság!

Rácz György

pesti

1894

Címmisk 1930. 87. l.

MDK

Rácz György

Tihanyi hegyek c. képe a Székesfőváros vizfestmény díját nyerte

Rácz Kálmán nyerte el a Székesfőv. vizfestm. díját. Esti Magyarország 1943. jan. 4.

RÁCZ GYÖRGY, timármester

Debrecen, Péterfia u. 214.sz.alatti Eross Sándor, csiz madiamester feljelentést tett a városi tanácsnál 1843 nov.15-én, hogy a beadvány tartalma nem kevesebb, mint hogy Eross Sándor lnasa ötven darab tízforintos bankje gyet talált. Rácz timármesternél meggyőződött róla, hogy ezek hamisak. 388.old

KAHLER FRIGYES: Adatok a magyarországi papirpénz hamisítás történetéhez 387.old

A Debreceni Déri Múzeum Évkönyve, 1974.
Debrecen, 1975.

Rátz György, kovácsmester,

1819-ben ?, mint Maiszter Ur Lengyel János Mester Inasát felszabaditotta. A mádi kovács-kerékgyártó céh. 285.o.

Bogdál Ferenc: A mádi kovács-kerékgyártó céh. 28 .o.

A Herman Ottó Múzeum Evkönyve. VI. 1966. Miskolc
A Herman Ottó Múz. kiadása. Miskolc

Rácz György, kovácsmester

A mádi kovács-kerékgyártó céhnek tagja 1835-ben.
~~x291xxx~~ 291.o.

Bogdál Ferenc: A mádi kovács-kerékgyártó céh. 283.o.

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve. VI. 1966. Miskolc.
A Herman Ottó Múz. Kiadása. Miskolc

Rácz György
építési

1. Rácz György
alatt is

Rácz György építész 1.) Folytatás

Kicsi ház-testközelben. Rácz György hetvégi háza, Budakeszi. 4.

Magyar Építőművészet, 1958, 24, 22-old.

nnyen kivitelezhető akár házilag is. A ház külső formáit a helyi hagyományokból
erítette: hosszúkás alaprajz nyeregtetővel, háromszögű oromzatokkal, amelyek-
a „mózestáblákat" a helybeli épületekről leste el.
A dunántáli házak többsége tornáccal (gádorral) van ellátva; ez a tornác lehet
kádos (még a barokk hatására), dór oszlopos (a klasszicizmusból merítve), vagy
yszerűen csak úgy kialakítva, hogy a mennyezet-gerendák konzolos kifuttatása
tja fönn a fedélszéket. Nagy Elemér ezt a legegyszerűbb formát választotta. A
nső helyiségek pedig gerendás, pórfödémes mennyezettel vannak fedve. Viszont
áznak csak három fala (a két oromfal és az északi hátfal) készült téglából, a ház
bi része (így a mennyezet, a padló, a belső válaszfalak, sőt a déli homlokfal is) fá-
l. Ez már kétségtelenül finn hatás, és az is, hogy a homlokzat két óriás, négyzetes
aka valósággal „behozza" a természetet a nappali szobába. Skandináv hatás az
hogy a ház egyszerű E-alakú alapfalakon áll, s a padló horcsíkolása útján valósá-
s légpárnával van elválasztva a talajtól. Ezenkívül Nagy Elemér házában még
bályos szauna is készült mégpedig sajátkezűleg, ahogy minden famunkát
ennyezet, padló, oldalfalak, és két nagy teschauer ablakkeret) magunk készítet-
k el, sőt Nagy Elemér még a nagyszoba bútorzatát is.
A ház egyik felét a nagy nappali foglalja el egyik sarkában a konyharészleggel, a
sik ház-félben van a hálószoba, mögötte a fürdőfülkével és a szaunával. A nap-
i az óriás ablakokon át szinte bekapcsolódik a külső természetbe, viszont a hálós-
ba szinte teljesen zárt, a védettséget sugalmazza.
Különösen szép beépítési lehetőséget nyújt a padlás hatalmas tere, ahol a szele-
nek, szarufák, kötődeszkák a zárlapokon belül kerülve gyönyörű ritmussal ta-
ják az egész teret.
Fontos rendeltetése van a tornácnak is, mint ahogy a falusi életben is. Itt zajlik a
ri forgalom oroszlánrésze: étkezés, vendégfogadás, terményfeldolgozás, napo-
stb. Ezért fontos, hogy a tornác kellőképpen téres legyen. A tornác és a mögötte
ő nagy ablakok kapcsolják össze a házat a természettel. De maga az elhelyezés is.
yanis nem az utca frontján áll, hanem hátul, a telek legvédettebb részében; az ut-
felől öreg fák takarják, főleg diófák, cseresznyefák. Így a ház szinte megbújik a
nészet védő közegében, amely tisztásokkal, bokrokkal, igen változatosan ala-
; ezek egyike-másika szinte hangsúlyozza a táj mediterrán jellegét: a füge, a hi-
zkusz, és az építész-telepítette babér, libanoni cédrus.

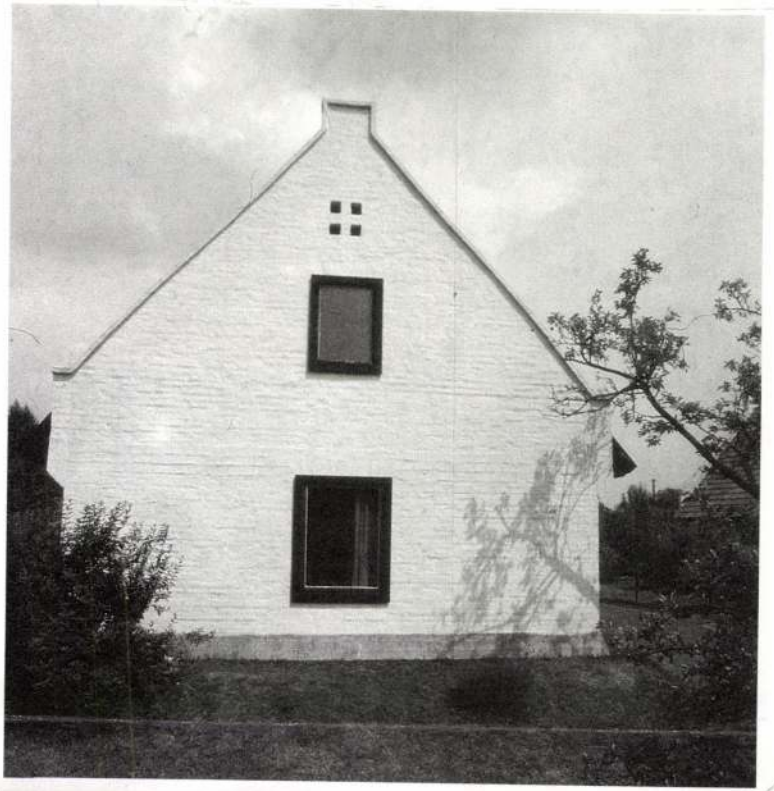

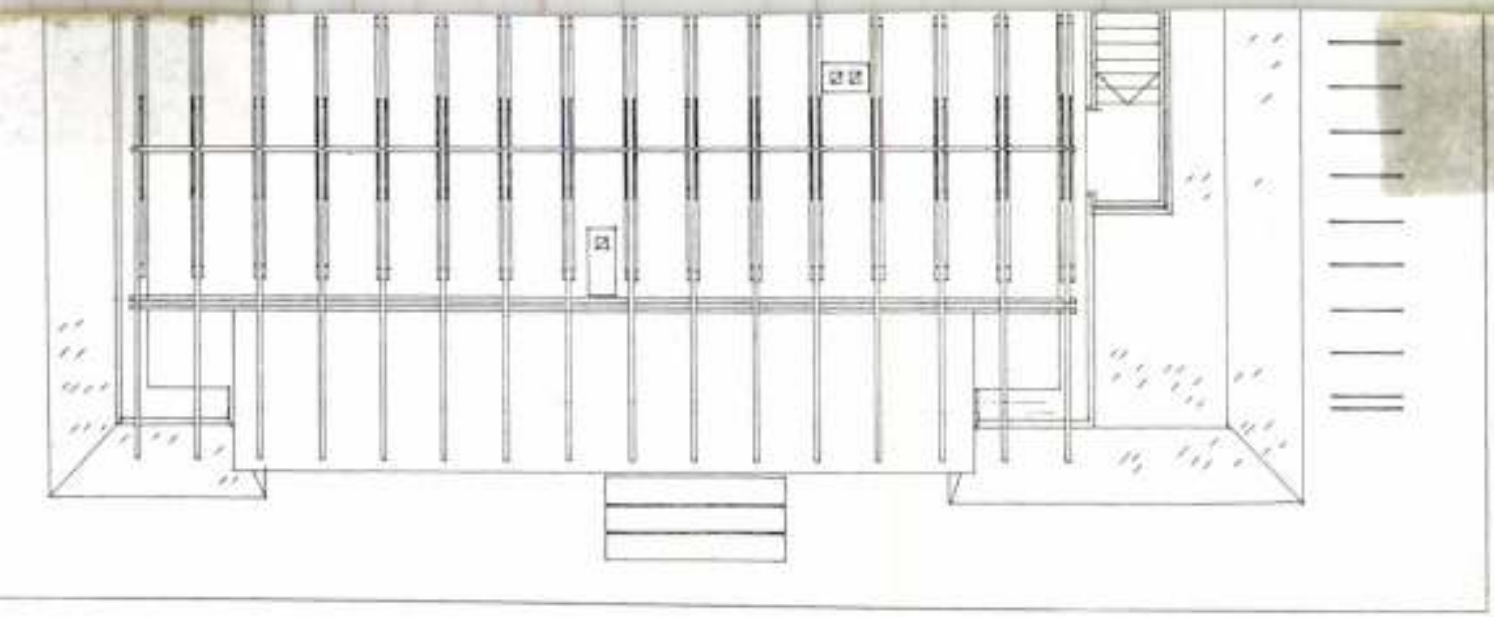

1. *The two villas side by side*
2. *The butt-edge facade from the village*
3. *The plan of Elemér Nagy's villa*
4. *The butt-edge facade from the shore*
5. *Facade*
6. *Section*
7. *Sauna*
8. *Layout of the villas. Designed by Elemér Nagy*

Rácz György építész 2.) Folytatás.

Kicsi ház – testközelben. Rácz György hétvégi háza, Budakeszi.

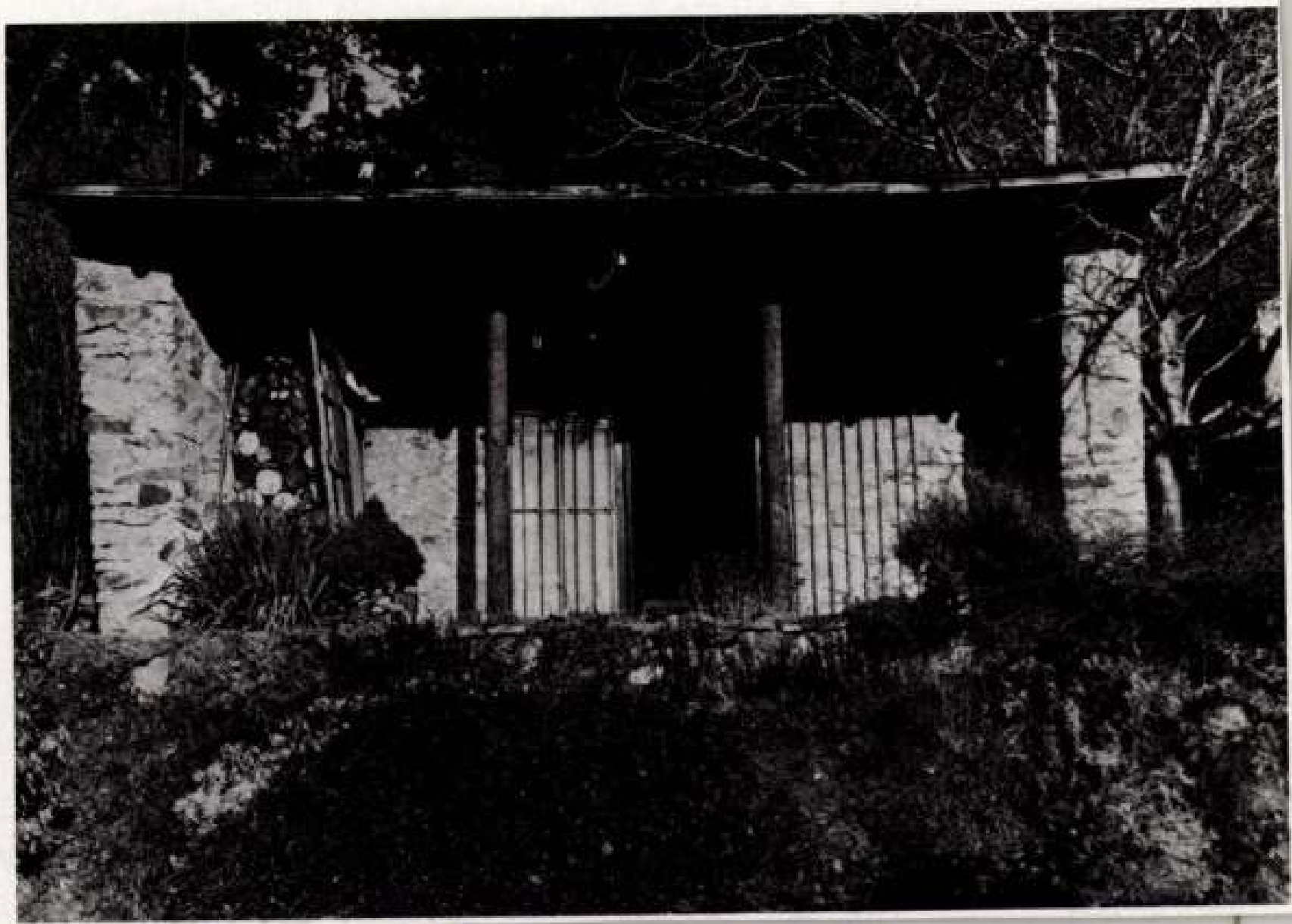

Magyar Építőművészet, 1988., 21., 22. old.

A szakértő azonnal észreveszi, hogy itt a magyar és finn népi építkezés találkozott igen megnyugtató harmóniában.

A gyenesi ház — még így, befejezetlenségében is: Nagy Elemér szellemi testamentoma. Itt mutatta meg megható szűkszavúsággal, mit tart az építészet és egyáltalán a művészet feladatának. Ennek lényege: a *hűség*.

. Hűség embertársainkhoz — hogy minden megnyilvánulásunkkal őket szolgáljuk, rajtuk segítsünk, tegyük napsugarasabbá életüket. — 2. Hűség a magyarsághoz, hogy makacsul őrizzük nyelvünket, kultúránkat, történelmi hagyományainkat s adjuk át gyermekeinknek. — 3. Hűség az emberiséghez, hogy ami szépet, jót más népektől tanulhatunk, ne restelljük tőlük átvenni. — 4. Hűség a természethez, hogy őrizzük az emberi tevékenység és a Természet összhangját.

A művészet nem öncélú cirkuszi produkció, önkényes formazsonglőrködés, hanem mindig emberszolgálat a szépség varázslatával.

Nagy Elemér érdeklődése nem korlátozódott a szakmájára. Rendkívül sokoldalú művész volt. Azt mondhatnám reneszánsz ember. De én inkább humanistának nevezném, ahogy annak képzeljük Erasmust, akit Nagy Elemérrel együtt mindketten egyik példaképünknek tekintettünk.

Mint Kós Károlyt, őt is sokat foglalkoztatta a nyomdatechnika és a kalligráfia, főleg történelmi vetületükben. Elképzelte, milyen lehetett a prés, amelyen Sárvárott Sylvester János nyomatta ki Újszövetség-fordítását, és ezen rendkívül csinos, többszínnyomatú fametszeteket készített. Még a 16. századi papírkészítés technológiája is foglalkoztatta.

Nagyon szerette a zenét. Magam is játszottam vele Bach-korálokat Gyenesben: ő a furulyát fújta, én zongorán kísértem. Szerette a régi hangszereket; hitelesen lemért egy barokk klavichordot, s megtervezte pontos másolatát.

Erős hajlama volt a prózához is. Bár megjelent írásai főleg szakmai jellegűek, hagyatékában bőven találhatók hangulatos költői visszaemlékezések is.

Élete vége felé már nagyon várta nyugdíjbamenetelét. Akkor kezdődik majd az igazi élete, amikor csak szép dolgokkal foglalkozik: zenével, fametszéssel, fafaragással. És szerette volna még megírni élete legérdekesebb epizódjait. Nem adatott meg neki. Ő is tele kofferral ment el, mint Bartók.

Jánosy István

Rácz György, építész, 4.) Folytatás.
Kisi hiz-testközellen. Rácz György hétvégi
háza, Budakeszi.

Magyar Építőművészet, 1988., 2., 23-old.

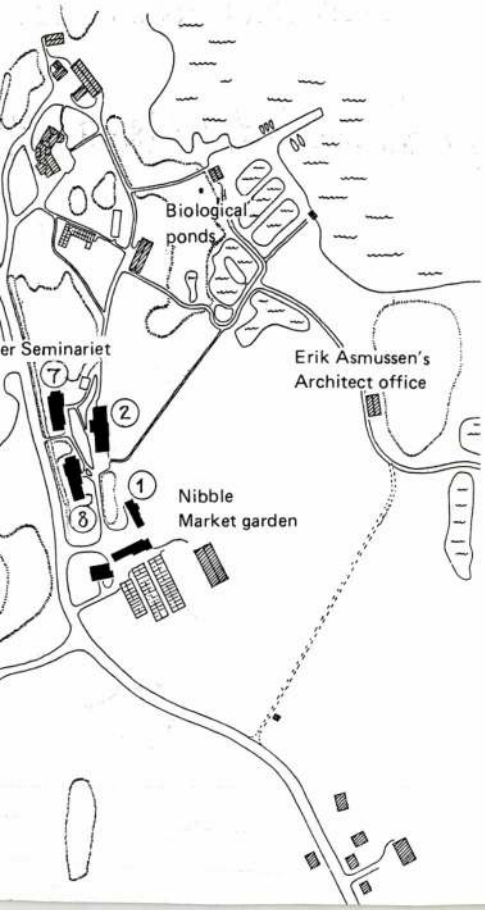
Biological ponds
er Seminariet
7
2
1
8
Nibble
Market garden
Erik Asmussen's
Architect office

Rácz György építész 5.) Folytatás

Kúsi ház – tervezőtelen Rácz György hétvégi háza, Budakeszi.

Magyar Építőművészet,
1988, 2., 23-old.

Rácz György, építész 6.) Folytatás (vége)

Kissi hosz-testközellen, Rácz György hétvégi háza, Budakeszi:

Magyar Építőművészet, 1978, 2., 23-old.

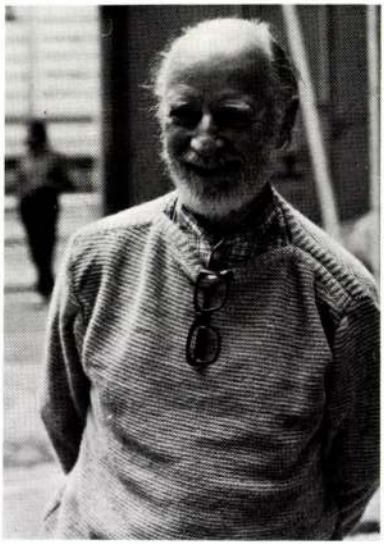

A järnai kísérlet

Eric Asmussen megjegyzései az 1987 augusztusában a MÉSZ Székházban rendezett kiállításhoz

1. Erik Asmussen (Béres János felvétele)
2. Az Erik Asmussen tervezte épületek a Järna melletti Rudolf Steiner Szemináriumban és a környező területeken. Nibble Market kert: 1. Karlsson villa. R. S. Szeminárium: 2. Tallevana — Ifjúsági Szálló, 4. Könyvtár, 5. Az Eurytmia Háza, 6. Almandinen — koncertterem, 7. Anapesten — Ifjúsági Szálló, 8. Terakotten — Ifjúsági Szálló, 9. Robygge, konyha ebédlő stb., 10. Ormen Lange — A kígyó — Ifjúsági Szálló. Örjan-iskola: 3. Iskolaépületek, 11. Kézművesműhelyek. Vidar Klinika (építés alatt): 12. Főépület, 13. Felvételi iroda, betegek lakóépületei, 14. A Klinika dolgozóinak szálláshelyei. Tervezés alatt: 15. A Csarnok, 16. Műhelyek
3. Ormen Lange — részlet
4. Ormen Lange — földszinti alaprajz
5. Ormen Lange — modell fotó (Béres János felvétele)

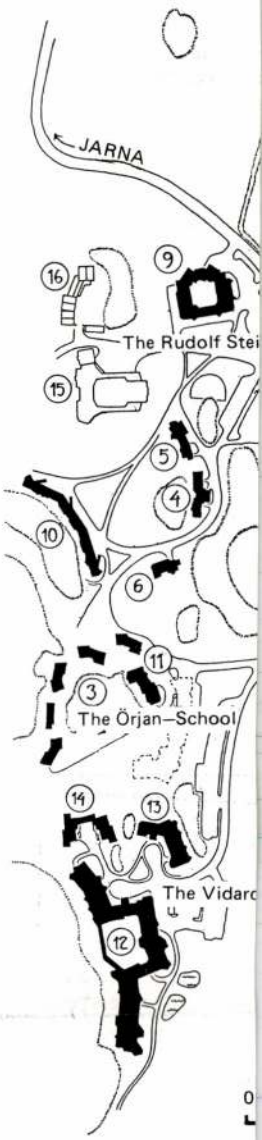

3

1. Erik Asmussen (Photo b
2. Houses designed by Erik . near to Järna. Nibble Ma riet: 2. Tallevana, studen house — 73, 6. Almandin 74, 8. Terrakotten, stude 77, 10. Ormen Lange —

MAGYAR ÉPITŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE
Budapest VIII. Puskin utca 26.
Telefon: 338-369, 339-580

M E G H I V Ó

A Magyar Épitőművészek Szövetségének Vezetősége meghivja Önt a

NEMZETI SZINHÁZ TERÜLETI ELHELYEZÉSÉRE

kiirt tervpályázat nyilvános ismertetésére és vitájára.

Időpont: 1964. október 2-án, pénteken délután 1/2 6 óra.

A tervpályázat Biráló Bizottságában Szövetségünket

Dr. Perényi Imre /a Bizottság elnöke/,
Rácz György /a Bizottság előadója/,
Heim Ernő és
Kathy Imre építészek képviselték.

Az ismertetést Dr. REISCHL ANTAL, a Szövetség elnöke nyitja meg.

A tervpályázat kiállitott anyaga megtekinthető:

1964. október 1. csütörtök délelőtt 10 órától
október 8. csütörtök délután 6 óráig.

MAGYAR ÉPITŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE
VEZETŐSÉG

Csaba László
főtitkár

Magyar Építőművészek Szövetsége
Budapest, VIII. Puskin u. 26
Telefon: 338-369, 339-580
Postafiók: 408.

II.

Németh Lajos
művészettört.
BUDAPEST
XIV.Bánki Donát u.73.

BUDAPEST 80 MÉSZPÉNZZEL BÉRMENTESÍTVE 64 IX. 21 17.

DIJELŐLEGES
NYOMTATVÁNY

RÁCZ GYÖRGY
építész

Rácz György, építész

Ferkai András: Rácz György nyolcvan éves, Ferkai András köszöntője.

Magyar Építőművészet,
1987., 6., 61-old.

(Rácz György)

építész könyve

( ) A korszerű

parasztház, Bp

1946. 66 l.

Rácz Gyula

Biogal gyógyszergyár (vegyes)

A képzőművészeti Debrecenben
1961

58 kép

FÓRUM

Rácz György

Szubjektív megjegyzések néhány budapesti épületről

Szívesen helyet adunk Rácz György építészmérnök írásának, mert kritikai véleménye sok szempontból helytálló. Sajnos, építőanyagiparunk elmaradottsága, a nemes burkolatok magas költsége, a nyílászáró szerkezetek variálhatóságának nehézségei komoly problémát okoznak a tervezőknek. Ami a színezéssel kapcsolatos kifogásait illeti: a Fővárosi Tanács városrendezési és építészeti osztálya előírja, hogy az építési engedély mellékleteként színvázlatokat is be kell nyújtani, jóváhagyás végett. Sőt, egyes esetekben a beruházó köteles meghívni az építési hatóságot a felhordott színek végleges kiválasztására. Ezeket az előírásokat gyakran megszegik; s bár több esetben megbüntették a vétkeseket, utólag előírni számukra 100 000 forintos nagyságrendű átszínezéseket, a népgazdaság terhére — ez sem lenne helyes. Kirívó esetekben, a városképi szempontból döntő jelentőségű épületeknél az építési hatóság, természetesen, kellő eréllyel fellép.
Rácz György szubjektív megjegyzései — és netán másokéi, akik hasonlóan szenvedélyes érdeklődéssel kísérik fővárosunk új arculatának alakulását — hozzájárulhatnak ahhoz, hogy objektív érték-ítéletet alkossunk Budapest új épületeiről.

Megkísérelem, hogy egy pár példán demonstráljam — egyedi tervezésű lakóépületekről lesz most szó —: milyen hibáknak nem lenne szabad előfordulniok? Alaprajzukkal nem foglalkozom, csak azzal a megjelenéssel, ami a nagyközönség előtt jelentkezik, és része a városképnek.

V. Balzac utca 17. Valóságos gyűjteménye a motívumoknak. Van rajta terméskő, kerámia, sárgaüveg, rikító színezés, kiugratott loggiasor. Legbántóbb a földszinti pillérsor, értelmetlen, egyoldalú konzolaival. Egészében nyugtalan, harsogóan modoros megjelenésű.

I. Attila út 131. Nem a harmincas évek elején épült, ahogy gondolnánk; a közelmúltban. Itt is feleslegesen sok motívumot alkalmaztak, kiegyensúlyozatlan arányokkal. Földszintjének márványlap burkolata, kis méreteinél fogva, fürdőcsempejellegű.

V. Deák Ferenc utca 5. „Darázs"-ház, ahogy a közönség elnevezte. Különben nyugodt vonalú vázszerkezet, de a kitöltő mezőkben rosszul ásztatott nyílások és az élénksárga színnel házagolt fekete kerámia nyugtalanná teszik. Az első emeleti mellvéd burkolása érthetetlenül elmaradt, pedig éppen ott lenne a legindokoltabb, az alatta levő párkány miatt; amit jól bizonyít a csapadék felszívódása és a vakolat lefagyása.

XI. Bartók Béla — Szabolcska M. utca sarok. Nehéz elhinni, hogy ez is most épült ház, de lépcsőházi ablakkeretének modernkedő vonala ezt bizonyítja. Sarok-„tornyának" engedélyezése már a tanácsi szerveket hibáztatja.

I. Krisztina krt. „Zöldfa-ház". A város egyik hangsúlyos, érzékeny pontjának épült. Az épületkomplexum két tömegből áll, melyek formálásban teljesen idegenek egymástól. A hátsó, magasabb tömb megjelenését lerontja a sárga műanyagból készült erkélymellvéd, mely még színben sem harmonizál a vakolattal. A zöldesre színezett körúti tömbön, az aránytalan tömeg- és nyíláselosztást egy kő mellvéd burkolat igyekszik eltüntetni. A „Langfenster"-t pedig sötétre vakolt falpillérek imitálják. Ez a módszer azonos értékű a „vakablak" architektúrával.

A tó partján épült híres vár (Nagy Zoltán felvétele)

színpad műsorait az itt nyaralók is szívesen látogatják. E parkban épült fel az olimpiai Edzőtábor, a magyar sport egyik fellegvára.

Az Öreg-tó körül levő erdőség egyaránt alkalmas nagy üdülőterület elhelyezésére és a csendet, a nyugalmat keresők fogadására. Érdekes elemekkel gazdagítják a várost az utakat keresztező patakok, vízfolyások és azok hídjai.

*

Az E5-ös út Tatán történő átvezetése bekapcsolta a várost a nemzetközi gépjármű forgalomba. A harmadik 5 éves terv során épülő közel 300 lakás és a művelődési ház a korábbi két városrészt összekötő, új városközpont felépítésének első része. A tervek szerint még ebben az 5 éves tervben jelentősebb építkezés várható, a jelenlegi főutca, az Ady Endre utca korszerű beépítésével. Az ipari üzemek közül a téglagyárat mintegy 140 millió, a textilgyárat mintegy 30 millió forintos beruházással fejlesztjük. A mezőgazdasági szakmunkásképző intézet megépítése újabb kulturális intézménnyel bővíti a várost.

A természeti értékek, a műemléki gazdagság, a történelmi múlt, a főváros közelsége megteremtették annak lehetőségét, hogy a várost üdülési, idegenforgalmi célokra nagyobb mértékben hasznosítsák. Csónakázás, úszás, evezősportok, sétahajózás, strandolás, szauna, lovaglás, vitorlázás, horgászat, hegyi túrák biztosítanak változatos szórakozási lehetőségeket. A Zsigmond borozó, a Lovarda-i eszpresszó, a Kristály étterem, a tóparti Fenyves bisztró, a Nyírfa csárda nagyszámú vendég kulturált körülmények között történő fogadására alkalmas. Az idegenforgalmi szervek segítségével camping készült; támogatást nyújtottak a lovasiskola létrehozásához; 1969-ben pedig 100 személyes turistaszálló épül. Már az idén elkészül a népparki Pálma szálló, 1968-ban pedig a tóparti mikro-hotelt szeretnénk felépíttetni. A tóparton és a Fényesen még további alkalmas területek vannak nagyobb üdülők építésére.

Évente — az átutazókon kívül — közel 200 000 látogató keresi fel a várost. A látogatók negyedrésze külföldi. Hatezer fiatal táboroz Tatán minden évben. A SZOT, a HVDSZ és a Művészeti Dolgozók Szakszervezete felnőtt- és gyermeküdülőket, alkotóházat kíván építeni a városban. A víkendtelkek iránt jelentkező igényeknek csak a töredékét lehetett kielégíteni az utóbbi 2 évben értékesített 189 telekkel.

A tataiak szeretik városukat. Éppen ezért aggódva figyelik a Nagy-tó sorsát, a beömlő vizekkel hozott szennyeződést, a tó nagyarányú feltöltődését. Nagyon várják, hogy a vízügyi szervek a tó védelme, megmentése érdekében mielőbb intézkedjenek.

*

Csodálatos a nyár Tatán. A lenyugvó nap arany hídja elkápráztatja a vízparti sétálókat. Aki városunk szépségeiben még sosem gyönyörködött, annak ezúton is üzenjük: jöjjön el Tatára!

Varga Gyula

Üdülő a tóparton

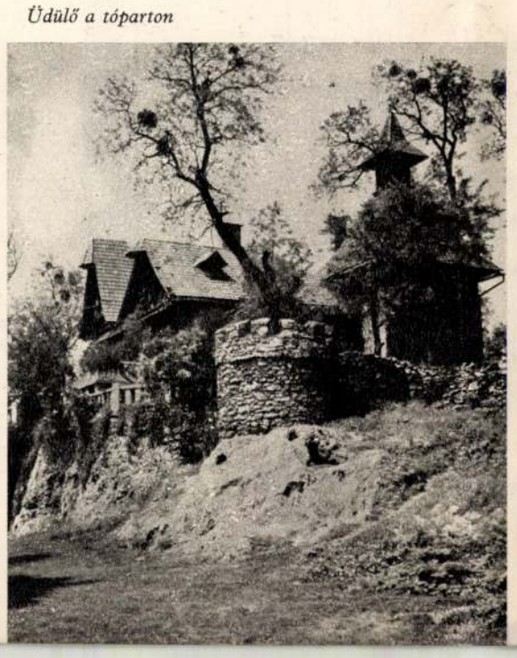

A vár vízvédő rendszere máig épségben maradt (MTI Fotó — Mező Sándor)

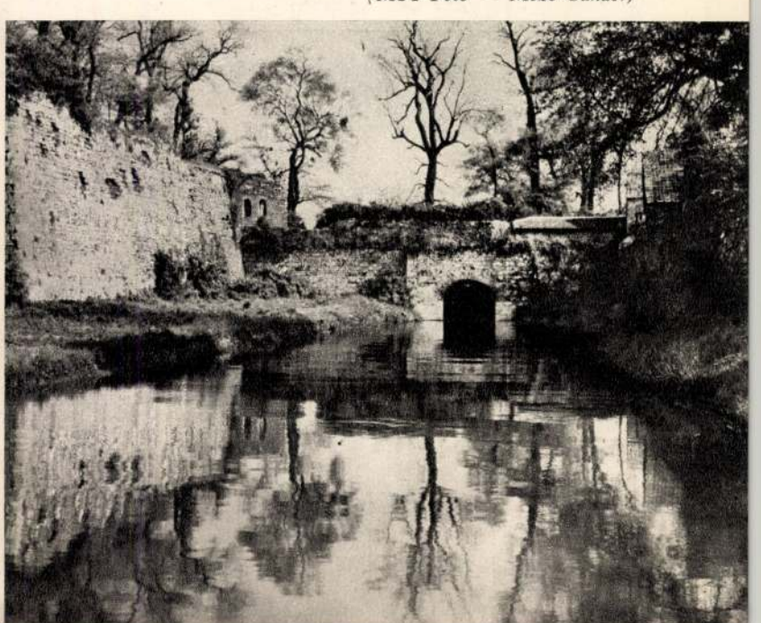

II. Mártírok útja 8. „OTP"-ház. Vaskos tömege kiugrik a városképből. Két emelettel kevesebb is elég lett volna. De még előnytelenebb a túl erős, harsogó, sárga-vörös-zöld színezés, és a vaskos, kisméretű balkonok, melyeknél a franciaablak is használhatóbb.

II. Széna tér 1/b. Jelentéktelenségével tűnik ki. Erőtlen formálását csak aláhúzza a bizonytalan vonalú erkélysor, mely váltakozva zöldessárga és sárgászöld üveg mellvédeket kapott. Egy emelet el is maradhatott volna.

III. Árpád fejedelem út 45/76. (Jobb oldali két képünk.) A Duna-parton hosszú sorban, foghíjként is és különálló blokként is ismétlődik egy típusház. Alaprajza talán jó, architektúrája azonban nem indokolja további alkalmazását. Lépcsőházi homlokzata utcafront, mellyel élénk ellentétben áll a lépcsőház „longchamp"-i befejezése. A főhomlokzat semmi összefüggésben nincs a hátsóval, ami a bütüknél jól érzékelhető. A tömböt még mesterségesen is nyugtalanná teszi a „lepke"-erkély, melynek vaskos konzolai a statikai konstrukciót dicsérik. E típus még a leghiggadtabb, legelőnyösebb formában a Petőfi-híd budai hídfőjénél látható; viszont annál megdöbbentőbb az óbudai „tinta"-változat, mely — a színdinamika eredményeivel mitsem törődve — hupikék színével még a járókelőket is felingerli; a benne élők pedig bizonyára rövidesen idegesek lesznek. Úgy hisszük, a város lakosságának többsége nevében kérhetjük, hogy ezt a színt sürgősen fessék át másmilyenre!

Egy-két részletmegoldásra is szeretném felhívni a figyelmet, melyek különben elfogadható épületeket rontanak le.

XII. Maros utca 4. Felépítményben ez sem utolsó: loggia, amire nem lehet kimenni (lásd a korlát hiányát) — de akkor mivégre jó?

V. Egyetem utca 4. A túl mély árkád indokolatlan, és csak a mögöttes részeket sötétíti. Az összehangolatlan épülettagolás sem nyújt előnyös városképet.

Megjegyzéseimet nem szeretném csak negatív példákra korlátozni. Szerencsére nagy számmal épülnek, a városképbe illő, korszerű, az európai nívót elérő házak is, szépítve Budapestet, mindannyiunk örömére.

József krt. — Üllői út sarok. (Csics Miklós — Mélyépterv.) A Corvin-ház egy romos részének helyén épült, de nem az eredeti, már elavult architektúra helyreállításával, hanem a korszerű megoldást választva. A pillérváz raszterében szépen illeszkednek a nyílások és a mellvédek felületei. Színei harmonikusak, és az egész rendkívül kellemesen illeszkedik a városképbe.

XI. Fehérvári út 17. (Gulyás Zoltán — Iparterv.) Finoman tagolt, puritán homlokzat, nemes klinker burkolattal. Részleteiben is gondosan átgondolt formaképzésével az egyik legsikerültebb lakóépületünk.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
BUDAPEST
1967 JUN

V. Pannónia utca 51. (Finta József — Lakóterv.) A lakóház lényegében „columbárium": azonos rendeltetésű egységek egymás mellé sorolása. Ennek elegáns megoldását mutatja ez az épület. A mellvédek műkő burkolata időálló, és jól megfelel a pesti légköri viszonyoknak. Az ablakok összeépítését alulemezzel burkolták, melynek csillogása kellemesen élénkíti az egyéb felületek diszkrét színeit.

XI. Bocskai út. 5. (Bíró Márton — Iparterv.) Jó példája annak, hogy még a típus fa-ablakok alkalmazásával is lehet jó homlokzatot alkotni. (Ellenpéldaként lásd a „Zöldfa-házat".)

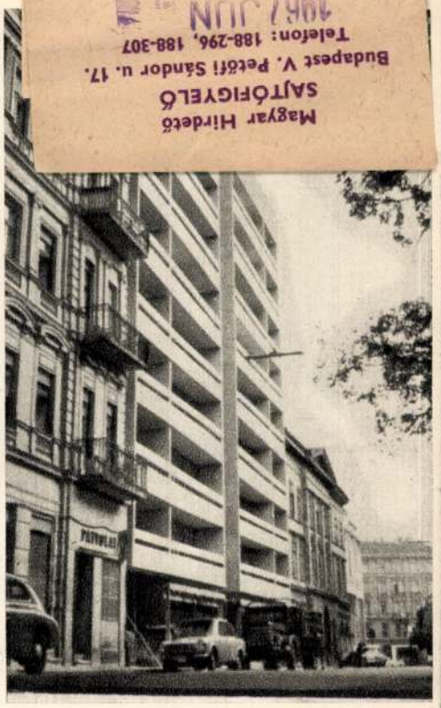

V. József nádor tér 3. (Földesi Lajos — Iparterv.) Elegáns, nagyvonalú épület. A homlokzaton itt is világosszürke műkőburkolatot alkalmaztak. Az épület plaszticitása mindig markánsan kifejező marad.

XII. Orvos lépcső. (Schmit Lajos — ÁÉTV.) A Tabáni parkra néző, erősen lejtős területen épült lakóház mesteri módon követi a terep adottságait. Szellemesen lépcsőzi a tömegeket, az ablak- és mellvédsorok mintaszerű összekomponálásával.

FOTÓ: MÜLLER FERENC

Kétségtelen, hogy a tervezőknek nincs könnyű dolguk. A rendelkezésre álló épületanyagok választéka igen csekély. A kötelező takarékosság, az előre meghatározott költségnormák lehetetlenné teszik igényesebb anyagok alkalmazását. Az alkalmazható típus-faablakok elavult, kisméretű szerkezete csaknem lehetetlenné teszi a korszerű homlokzat kialakítását. A korábban széles körben alkalmazott horizontális tolóablakokat ma, sajnos, nem gyártják. A tervezők sok esetben mégis lelemények voltak, és e feltételek mellett is tudtak jót és szépet alkotni. Ám itt volna az ideje annak is, hogy építőiparunk korszerű anyagokat és jó szerkezeteket bocsásson a közösség rendelkezésére.

Javaslatok és kérdések a Római-part ügyében

Évtizedek óta Csillaghegyen lakom, és így közvetlen közelből módomban áll figyelemmel kísérni a Római-fürdő fejlesztését. Az utóbbi években örömmel tapasztaltam, hogy az eddig nagyon elhanyagolt strandfürdőből világvárosi színvonalú strandot építettek, mellette pedig egy csodálatosan szép camping tábort. A Római-partot is lényegesen kiszélesítették, és ellátták korszerű lámpákkal. A fentiekkel kapcsolatban azonban lenne néhány javaslatom és kérdésem.

1. A Római-fürdői Duna-part a gyakori magas vízállás következtében erősen megrongálódott és helyenként már beszakadt. Ezen, a további károk megelőzése céljából, mielőbb segíteni kell. Az itteni Duna-partot ugyanúgy véglegesen rendbe kell hozni, mint a Margitszigetét.

2. A Római-parton már áll egy szálló: a többemeletes Hotel Lido. Helyesnek tartanám, ha ehhez hasonló, csónakházzal kombinált, sokszintű, télen-nyáron üzemeltethető, minél több szállót építenének még a parton. A csónakházakban tárolt csónakok egy része pedig bérelhető legyen, hogy a víziturisztikát kedvelő bel- és külföldi vendégek is igénybe vehessék.

3. A strand mellett egy igen régi, hangulatos vendéglő állott, amely a camping vendégeit nagyon jól ellátta. Ezt az éttermet, rossz állapota miatt — nagyon helyesen — lebontották. Másikról azonban nem gondoskodtak. A lebontott vendéglő helyett mikor építenek újat, és hová?

4. A strand és a Szentenderi út közötti keskeny terület gazos, elhanyagolt földda-rab — nagyon csúnya. Minél előbb rendezni kellene. Ez a hely is nagyon megfelelne szálló részére. Mi kerül ide, és mikor?

5. Ez inkább közlekedésrendészeti, mint városrendezési probléma, de azért mégis csak megemlítem.

A campingből kimenő, idegen nemzetiségű autósok, a város felé menet semmiféle olyan figyelmeztető táblát nem találnak, amely több nyelven irányítaná őket a centrum felé. Ezeket az irányító táblákat sürgősen fel kell állítani!

Közérdekűnek tartanám, ha a „Budapest" a Római-part, a Római-fürdői strand és camping távlati fejlesztéséről egy tervekkel illusztrált cikket közölne.

Ugyancsak indítványozom, hogy a folyóirat a fontosabb építkezésekről folyamatosan közöljön képes cikkeket (például a „Budapest", a „Duna", a „Palatinus" szállók építésének előrehaladásáról stb.).

Vereskuti István

ÉPÍTÉSZET

Az Országos Nép- és Családvédelmi Alap nagytétényi mintaházának szobája a két hálófülkével.

A KORSZERŰ MAGYAR FALUSI HÁZ

AZ ORSZÁGOS NÉP- ÉS CSALÁDVÉDELMI ALAP MINTAHÁZA

VÖRÖSMARTY KÁLMÁN

Az új Európa új eszméinek hullámait mi magyarok érzékenyen fogjuk fel, hiszen erre képessé tesz bennünket keleti szívünk és nyugati észjárásunk. Az új koreszmék az építészt is mindig új feladatok elé állítják. Ő az, aki fogékony lelkével és termékeny képzeletével az új világ dalait, új éterrezgéseit ösztönösen, majd tudatosan felfogva juttatja kifejezésre és konstruktív készségével színes érzelemvilágán keresztül szűrve önti formába, épületbe. Így épültek a fáraók piramis csodái, vagy a hellén templomok derűs csarnokai. Ezért volt minden kényúr szerelmes az építőművészetbe, mert általa hatalmasan tudta magát kifejeztetni. Az alkotó építész azonban nemcsak a monumentális gondolatokat és érzéseket fejez ki, nemcsak a nagy erdők zúgását, az isteni félelmet testesíti meg a gótikus székesegyházban, de megragadja lelkét a patak apró hullámainak játéka, vagy az útmenti kis virág is, és ha kell, a falu kis templomát, parasztházait éppen oly szeretettel és művészi készséggel alkotja meg, mint a Szent Péter-templom kupoláját, vagy a Sanssouci kastélyt.

Az új idők új dala ma a kereszténvi és nemzeti szellemmel áthatott *szociális, kollektív gondolat*. A népi erők fejlesztése van ma soron. A nép egészsége ma min-

A nagytétényi mintaház szobája a sarokban elhelyezett paddal és asztallal.

dennél fontosabb feladata az ország hivatott vezetőinek. Építészetünknek is egyik legfontosabb feladata: korszerű hajlékot építeni a népi erők hordozóinak, újfelfogású, egészséges magyar házat építeni a földmívelő lakosságnak. E gondolatok jegyében indult el az a nagyarányú faluépítőmunka, amelyet az Országos Nép- és Családvédelmi Alap ez évben 5000 falusi családi ház megteremtésével kezdett meg. A szociális szellemmel áthatott kormányzat óriás lendítőkereke e tevékenységnek most megadta a pénzügyi lehetőséget e páratlan jelentőségű munkához, a fiatal építésznemzedék pedig magyar hitének olthatatlan tüzével a feszítőerőt adja és építészeti formába önti a megtermékenyített gondolatot.

A korszerű magyar paraszthaz programmját a modern magyar építész, szociálpolitikus és orvos tűzte ki. E szerint az Országos Nép- és Családvédelmi Alap műszaki gárdájának olyan korszerű falusi paraszthazat kellett terveznie, mely alaprajzi elrendezésével még hattagú család befogadására is alkalmas, azonkívül lakóinak szükségleteihez szabott, egészséges és művészi megjelenésű, ugyanakkor pedig ezekkel egyenrangúan minden ízében magyar. További követelmény, hogy az építési költség ne haladja meg a szociális alany teherbíróképességét, azaz azt az összeget, amelyet lakbér fejében 30 évig fizetnie kellene.

Szükségletekhez szabott az épület akkor, ha lakóinak életmegnyilvánulásaihoz képest a szükséges férőhelyet gazdaságosan, de minél teljesebben biztosítja. E követelményeket a tervezők, *Rácz György* és *Zárug Lukács*, az alaprajz okos megfejtésében és a homlokzatok művészi kialakításában találták meg. Ez úgy értendő, hogy egységes alaprajz készült valamennyi vidék építkező faluja részére, azonban vidékenként más-más, a táj egységébe beleillő, helyi arculatú homlokzattal. Az alaprajz megoldásakor vezérelv volt, hogy tiszteletben kell hagyni a hagyományos, a magyar életformának jórészt megfelelő: egymenetes, földszintes elrendezést, amellett érvényesíteni kell a korszerűség műszaki és egészségi követelményeit. Ezek szemelőtt tartásával alakult ki az itt közölt alaprajzi megoldás, mely a tornácon kívül magában foglalja az ú. n. *lakókonyhát* mellékhelyiségeivel és a *lakószobát* hálófülkéivel együtt.

A lakókonyha, mint neve is mutatja, a nappali tartózkodás egyik főhelye. Itt van a közlekedéstől félreeső, jól megvilágított helyen az étkező sarok, mely egyben munkahely is. Ugyancsak a konyhában van az a falazott tűzhely is, amely jelentőségében túlnő az eddig

A nagytétényi mintaház. Fent a tornácos udvari homlokzat, lent a tornác belseje és az utcai homlokzat.

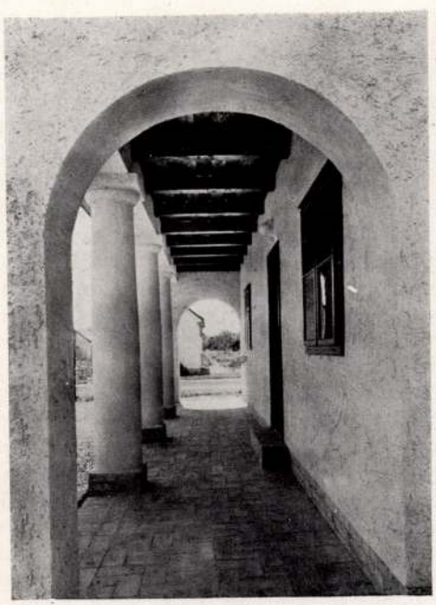

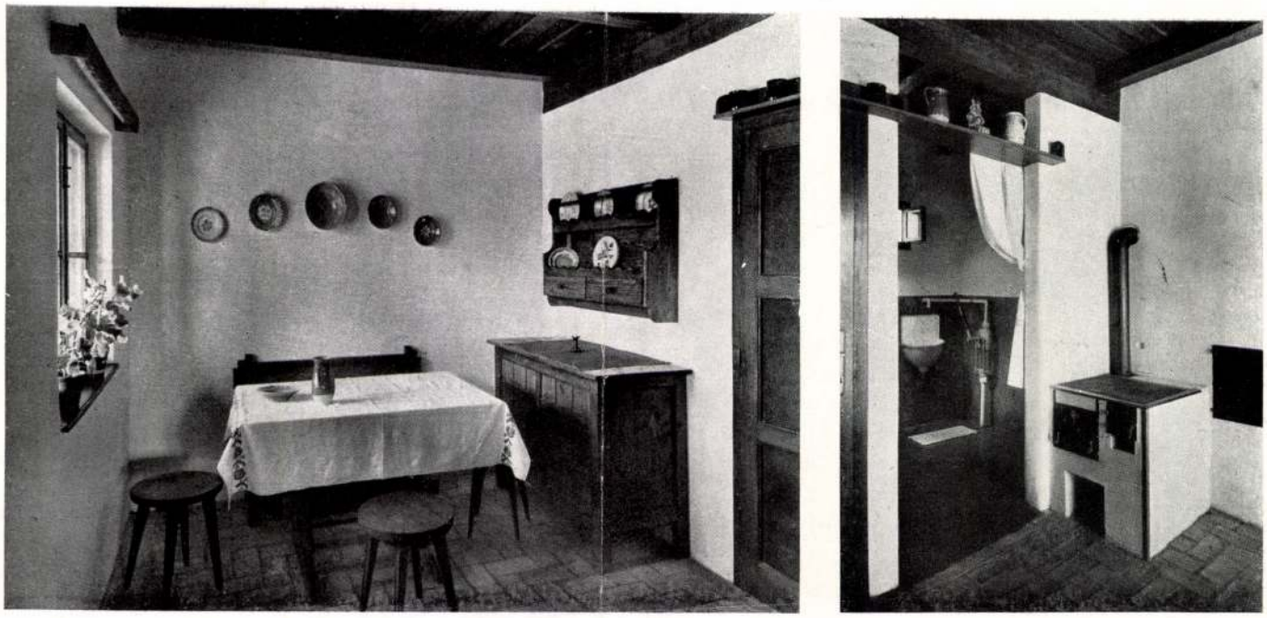

A mintaház konyhája, baloldalt a munkahellyel, illetve étkezőasztallal, jobboldalt a tűzhellyel és a vizes fülkével.

megszokott kereteken. E berendezés u. i. lényegében a *központi fűtést* oldja meg a szobában elhelyezett, falazott kályhával, illetve búboskemencével egyesített rendszerével. A konyha falazott tűzhelye nemcsak főzőalkalmatosság, hanem hőtárolóképességénél fogva kályhaszerepű is. Mivel azonban a tűzhelynek füstgázai kívánságra a szoba kályháján is átvezethetők, a szobát is fűti. E kályhával szervesen egybeépített búboskemence pedig nemcsak kenyérsütésre szolgál, hanem nagyobb hidegben fűtésre is. A falusi tüzelőszerellátási lehetőségek szempontjából a fűtőberendezéseknek az a legfőbb jelentősége, hogy ezek a ház körül fellelhető minden hulladékkal, kukoricaszárral, venyigével, szalmával stb. fűthetők. A tervezők ez esetben sem teremtettek újat, csak parasztjaink leleményes, de kezdetleges berendezéseit formálták át a mai műszaki tudomány követelményeinek megfelelően, minthogy az egész fűtőberendezés a tüzeléstechnikai állomás ellenőrzésével készült. A lakókonyhához csatlakozó éléskamra bő méreteivel alkalmazkodik a falusi élet követelményeihez. Fejlődést jelent a múlthoz képest az ú. n. *vizes fülke*, mely tulajdonképpen a konyha légteréhez tartozik és annak szerves kiegészítője. E helyiség alkalmas mindenféle vizes művelet lebonyolítására. Itt végezhető a mosás, mosdás, mosogatás, sőt fürdés is, nemkülönben a takarmányfőzés. Amint látható, ez a fülke a jövő *fürdőszobájának* csirája. Levegője meleg, mert a konyháéval közös és mert a tűzhely mellett van. Berendezési tárgyai: üstház katlannal, fateknő és dézsa. Ha hozzáfűzzük azt, hogy mintegy 200 P költséggel szárnyszivattyús nortonkúttal e helyiség friss vízzel is ellátható, megoldást nyert a ház vízvezetékszerű vízellátása is. Ezután már csak rövid az út az állandó melegvízszolgáltatáshoz azáltal, hogy a tűzhelybe csőkígyó, vagy vízmelegítő üst kerül beépítésre. Felmerülhet az az ellenérv, hogy a vizes fülke bevezetése ugrásszerű fejlődés a multhoz képest és a ház lakója a helyiséget nem rendeltetésének megfelelően fogja használni. Ennek megakadályozására és általában a higiénikus modern életformák bevezetésére és ápolására az ország elsőrendű közegészségügyi szervezetének eleven őre van: a zöldkeresztes szolgálat és a vidék szociális gondozónői. Az építész megadja a lakáskulturát az egészséges magyar élet kifejlesztésére, az egészségügyi és szociális nevelőszolgálat pedig őrt áll hol az anyai lélek nevelőerejével, hol a hatóság szigorával.

A *lakószoba* nem „cifra szoba" többé! A családnak nem szabad a jövőben az istállóban, vagy legjobb esetben a konyhában laknia. Jövőnk letéteményeseinek méltó lakókeretet kell biztosítani, ha mindjárt a racionalizálás követelte legtakarékosabb helykihasználással is. Hattagú család részére kényelmes férőhelyet és az egészségi, továbbá erkölcsi követelményeknek megfelelő hálóhelyet a jól szellőztethető és elfüggönyözhető hálófülkék bevezetésével sikerült biztosítani. A gyermekek a búboskemence mellett levő hálófülke emeletes ágyaiban alszanak, a szülők a másik fülke alacsony és nappal heverőnek is használható támlanélküli ágyaiban. A két fülkét elválasztó fal a mestergerendát alátámasztó faoszlopban, az ú. n. *boldoganyában* végződik, mely egyben fogasul is szolgál, népi faragásaival pedig a szoba egyik dísze. A szoba másik sarkában van elhelyezve az ülőalkalmatosság: asztallal, székekkel és sarokpaddal. Felmerülhet az az aggály, hogy a szoba a fülkék beépítésével igen szűk hatású. Mivel azonban a fülkék teljesen beolvadnak a szoba légterébe, végeredményében egy 5 m × 5 m-es szoba hatását keltik. Tekintve, hogy a gazdaságos térkihasználás a legnagyobb tervszerűséget követelte, az ablak-kiosztás és ahhoz képest a bútor-elrendezés is bizonyos fokig kötött, de nem hátrányos. Falujáróink, hivatkozva a néplélek sajátosságára, talán a két utcai ablakot elengedhetetlen követelménynek fogják tartani, mondván: a falu lenézi az *egyablakos* házat. Igaz, hogy paraszthézaink az utcára jórészt kétablakosak, de az is tény, hogy berendezési lehetőségeik igen korlátoltak és kezdetlegesek. Avagy feláldozhatunk-e gazdaságos és észszerű megoldást a múlt szokásaiban gyökerező, vélt nép-lélektani igazság kedvéért? Egyébként is a szoba megvilágítása és szellőztethetősége 2·7 m^2-es ablakfelületével kielégítő, annál is inkább, mert keresztluzat létesíthető. Végül az sem közömbös, hogy 3 ablak

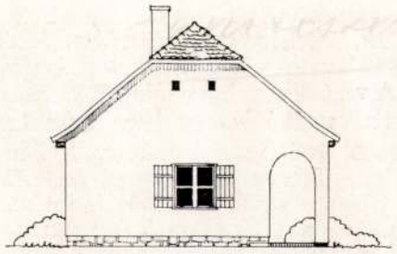

Nógrádmegyei telepítési típus (Liptagergéről való előkép után).

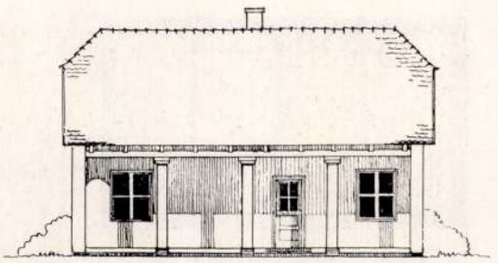

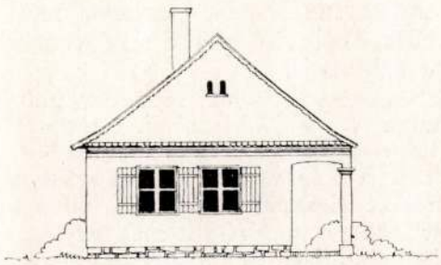

Tolnamegyei telepítési típus (Kocsoláról való előkép után).

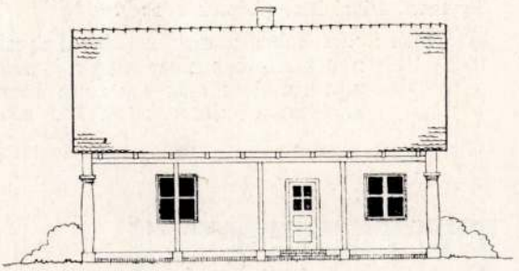

Előkép Karancságról (Nógrád vármegye).

A baloldali karancsági előkép alapján kialakított fatornácos nógrádmegyei telepítési típus.

helyett két ablak beépítésével az építési költség 2·3%-a takarítható meg. A ház udvari homlokzatára a hagyományos tornác épül, amely azonban csak utolsó sorban architektonikus motívum, elsősorban a családnak az év túlnyomó részében munkahely, sőt meleg nyári éjszakán hálóhelyéül is szolgál. — Mint látható, a tervezett egységes alaprajz az újítások ellenére is az évszázados paraszthéz hagyományos formáját őrzi: keskeny, hosszú, egymenetes, tornácos elrendezésű, miért is alkalmas arra, hogy külső kialakításában szép, magyar parasztház formáját adja.

A fent jellemzett alaprajz további fejlesztésére is lehetőséget ad: bővíthető oly módon, hogy a konyhához, kamrához csatlakozik a második szoba (bejárat a konyhából). Bővíthető azonban úgy is, hogy a konyha után gazdasági épületek következnek: szín, istálló, stb., lásd a túloldali ábrákat.

E paraszt családi lakóházak külső megjelenését a célszerű alaprajz adta egyszerű tömeg és a helyi adottságokban — főkép a fellelhető építőanyagokban — rejlő formák jellemzik. A tervezés és végrehajtás irányítóját az a gondolat vezette, hogy bölcs mértéket kell tartani a divatos építészeti kifejezésmódok és a népies formanyelv felhasználásában. Tehát éppen úgy semmi helye itt a vasbetonszerkezetek adta formáknak, mint a lapostető motívumának, vagy a többszínű vakolat sokszor igen zagyva mondanivalóinak, de a szűrhímzés díszítőelemei, vagy a mézeskalács-építészet sem teheti magyarrá és népiessé a homlokzatot. Sohasem tévesztendő szem elől, hogy európaiak vagyunk, de Európában is magyarok! A tájegységbe illő homlokzatoknak megtervezéséhez igen bő forrásul szolgált a Magyar Ház Barátainak gazdag felvételanyaga, továbbá a Néprajzi Múzeum fényképgyüjteménye. Az Országos Nép- és Családvédelmi Alap tervezőirodájának tevékenységét igen hathatósan támogatták az e téren élen járó tervezőink is. A fenti megfontolások alapján mintegy 50-féle homlokzati megoldás készült olymódon, hogy egy-egy település nagy általánosságban egyező homlokzatú házait többkevesebb változatossággal alakítottuk ki a részletkiképzésben. Ezzel kívántuk elkerülni az egyhangúság unalmát.

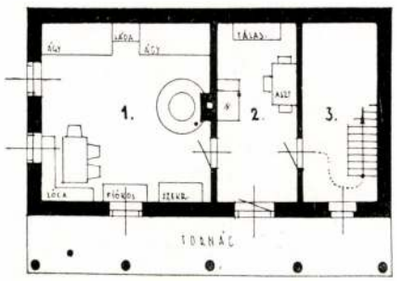

Egyszerű falusi ház. (Lépték 1 : 200).

Hibái : 1. a szobában csak két ágy helyezhető el ;
2. a konyhában nincs világos, jó munkahely ;
3. a kamrának csak egy része használható ;
4. a kamra útjában áll a ház bővítésének.

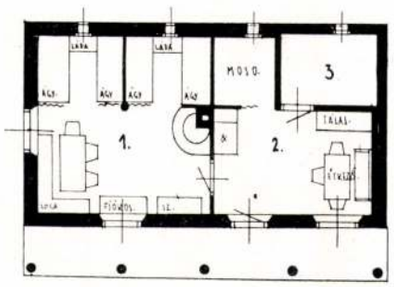

A tervezett falusi háztípus egységes alaprajza — az egyszerű falusi ház külméreteinek és hagyományos alapformájának megtartásával, korszerű átdolgozás után :

1. a szobában (egyszinten) négy ágy fér el, elkülönítve a szülőknek és a gyermekeknek ;
2. a konyhában lévő munkahely világos, elkülönített mosófülke is van ;
3. a kamra északi, illetve nyugati fekvésű ;
4. az alaprajz fejleszthető.

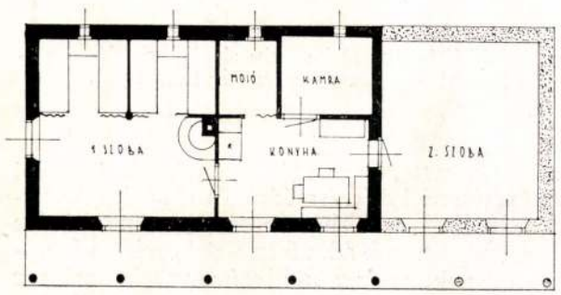

Egységes alaprajz második szobával bővítve.

A leggazdaságosabb alaprajzi megoldás mellett a helyesen megválasztott, kiérlelt és egységesített, (szabványosított) épületszerkezetek biztosítják legfőképpen az olcsó építkezést[1]. A vezérelv az, hogy minden vidéknek lehetőség szerint saját anyagaiból kell építkeznie. Az alap- és lábazati falak anyaga csak szilárd építőanyag lehet, tehát kő, beton, tégla. A felmenőfalak anyaga különféle és eszerint változik a falvastagság és a ház külmérete, míg a helyiségek belmérete mindig állandó. A mennyezet és fedélzet gerendái erőtani számítások alapján a leggazdaságosabbak. A födémgerendák méreteinek csökkentése céljából mestergerendát alkalmaztunk, mégpedig háromtámaszúan, ahol is a közbülső alátámasztást az ú. n. boldoganya szolgáltatja.

A szerkezetek szabványosításában rejlő olcsóbbító tényezőt törekedtünk a végsőkig kihasználni. E megfontolást érvényesítettük elsősorban a fedélszék szerkezeténél, mert a több ezer ház építéséhez teljesen egységes fedélszerkezeti elemeket kívántunk beépíteni, miért is a mintegy 100 m³ rönkfát a fűrészüzemek egységes méretadatok alapján szállítják. A fedélszékek anyaga jórészt olcsó rúdfa. Ugyancsak a legteljesebb mértékig kívánunk élni a szabványosítás adta gazdasági kezelési előnyökkel az asztalos és lakatos szerkezetek beszerzésénél. Az ajtó- és ablakszerkezetek a Magyar Országos Szabványok alapján készülnek és csupán a különcélú szerkezeteknél tértünk el azoktól, bevezetve jól átgondolt új megoldásokat. Az asztalosszerkezetek vasalásait az építtető törvényhatóságok részére központos megrendeléssel juttatjuk el olymódon, hogy a megbízott cég minden egyes épület vasalási anyagát teljes összeállításban házanként, külön csomagolásban szállítja.

A tervezőműhely izgalmas munkáját és kiérlelt eredményeit nem juttattuk azon melegében a falu építtetőihez, előbb a terveknek le kellett vizsgázniok. E végett kísérleti házat építtettünk Nagytétényben és azt bebútoroztuk, hogy megoldása és beosztása minden vonatkozásban tárgyalható legyen. E kísérleti ház hasznos vizsgájának eredményeképpen nem egy életrevaló módosítást kellett a terven végezni és ennek ellenére is biztosra vesszük, hogy az élet további javításokat tesz majd még szükségessé.

Napjainkban születik az új Magyar-birodalom s az új Európa még nagy feladatokat fog ránk bízni. Ennek azonban előfeltétele a szociális egyensúly. Ezt minden bizonnyal várhatjuk is, hisz ennek szolgálatában áll minden illetékes tényező, és e szent célt kívánja szolgálni a mai fiatal építésznemzedék is azzal, hogy tudása legjavával formálja és ápolja az egészséges, szép, magyar parasztházat.

[1] Lásd a füzet végén az építési és szerkezeti tervek tábláit.

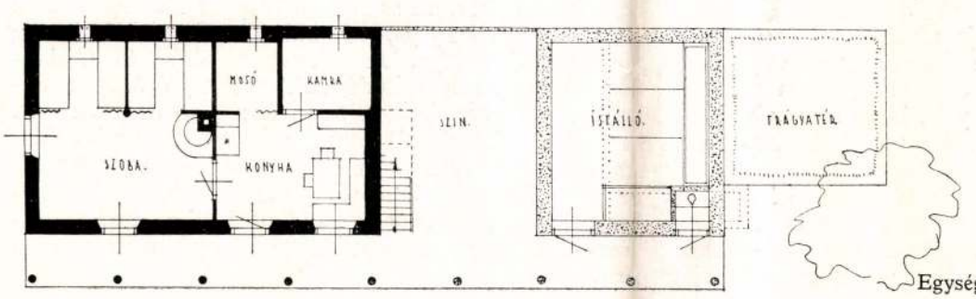

Egységes alaprajz kisgazdaházzá fejlesztve.

zást nem a parasztok és a munkások, hanem a merkantil tőke képviselői végezték. Alacsonyabbra kell szabni a közvetítő kereskedelem hasznát, mint az igazi termelői munka bérét és az igazi termelő tőke haszonkulcsát. — A *Szabad Szóban Egerváry Tibor* a tájszövetkezetek gondolatát tárgyalja. Szerinte a Mezőgazdasági Szövetkezeti Központ még mindig az egykéz, a parasztszövetkezetek lefölözésének szellemét őrzi. Budapest, mint központ, nem képes ellátni a szövetkezetek szolgálatát. Ha szervezetlenül adja el a parasztszövetkezet az árut, nem lesz anyagi emelkedés. A tájközpontokat a gazdasági szükségszerűség kívánja. — *Nánási László* a mezőgazdasági érdekképviseleti törvény megalkotásának küszöbén hangsúlyozza, hogy az érdekképviselet ne merüljön ki munkaközvetítésben, hanem termelésünket és termékeink értékesítését szolgálja. — *Márkus István* a falukutatást ma is időszerűnek tartja annak kivizsgálására, hogy milyen a való élet a reformok után. — *Vas Antal* a mezőgazdasági munkásbiztosítást sürgeti, mert a szegényparasztság kimaradt a szociálpolitikából.

A **béketárgyalásokkal** kapcsolatban *Veres Péter* a *Szabad Szóban* arra mutat rá, hogy a nacionalizmus nem halt meg, sőt erősebb, mint bármikor. A területi kérdés a történelem legnagyobb kérdése. Míg a megelőző békekötés indítékaival tisztában voltunk, ma nem is ismerjük a békerendező elveket. — *Szekfű Gyula* az *Új Szóban* „Az új partner" címmel írt cikket, ebben ismerteti a Szovjet berendezkedését, osztálytalan népi társadalmát s a legszilárdabb államalakulatnak tartja. Ezt tudomásul kell vennünk és végét kell vetnünk a hintapolitikának.

A **kultúra** ügyét *Háy Gyula* a *Jövendőben* teszi szóvá. A kultúrkalória kérdése még mindig eldöntetlen, megoldását sürgeti. — *Zoltán Péter* a *Kis Ujságban* „Világnézet és ifjúság" című vezércikkében az egységes nemzeti világnézet hiányáról ír. A tanárok kötelessége, hogy egyetemes magyar világnézeten keresztül mutassák meg a jövendő útját. — *Staud Géza* a *Színházban* a minőség érvényesülését sürgeti a színpadon: magasraemelt kultúránkkal kell kiegyensúlyoznunk azt, amit más téren vesztettünk. — A *Szabad Szóban Kóródi József* a Lakner-féle gyermekszínház visszásságait teszi szóvá és helyette magyar gyermekjátékszínt sürget, amely ne felnőttszínház legyen kicsinyben! — *Járdányi Pál* népi művészeti kollégiumok felállítását sürgeti az országos népi kollégiumi mozgalom kapcsán. Ezeknek célja: biztosítani 80—100 tehetség zenei tanulmányait, szolgálni a művészet egységét és a külföldi csereakciót lebonyolítani. — Ugyanezt a gondolatot teszi szóvá az *Új Szóban Szabó Ferenc*. Munkás- és parasztszármazású tanárokat, tanítókat, mérnököket, orvosokat képző népi kollégiumok mellett szükségesnek tartja egy ezekhez hasonló Bartók-kollégium felállítását is a művésznövendékek számára. *Sz. A.*

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Külső munkatársainkhoz: A papírhiány arra kényszerített bennünket, hogy szellemi részünk terjedelmét átmenetileg, reméljük, rövid időre, csökkentsük. Kérjük tehát külső munkatársainkat, hogy beküldött cikkeiket illetően legyenek türelmesek. — *K. M., Nagyigmánd:* Besorolása helyes, előlépése automatikusan megtörtént. Fizetés terén azonban csak osztályok szerint van eltérés, fokozatok szerint nincs. Vagyis a VIII./2-ben ugyanannyi, mint a VIII./1-ben. — *K. G., Padrag:* Amint lapunk aug. 15-i száma közölte is, a nevelői pótlék megszűnt. — *Dr. H. E., Pápa:* Sajnos, a nevezett tanfolyamról megfelelő felvilágosítással nem szolgálhatunk. Forduljon kérdésével a M. N. D. Sz. budapesti központjához. — *B. Gy., Győrszemere:* Az első álláspontot tartjuk jogosnak. Levélben bővebben. — *P. L., Bercel:* Tanulmányai idejére jogosult. Ezt azonban igazolnia kell. Adjon be kérvényt a *V. K. M. III. ü. o-hoz* címezve s mellékelje az iskola igazolását. — *Cs. Ó., Becskeháza:* 1. Igaza van, amikor a nehézségekről ír. Ezeket az illetékesek is jól ismerik. A rendelet azonban nem a mának, még nem is a közelholnapnak, hanem a jövőnek készült. A tanító feladata és kötelessége, hogy az új iskola *hasznát* az érdekeltekkel is megértesse. Büntetéssel nem lehet jóindulatot biztosítani, kényszerrel nem lehet kultúrát teremteni és megőrizni. 2. Jogos panasz, sok pedagógus sorsa. Más helyen visszatérünk rá. — *Cs. M., Hajós-Érsekhalom:* 1. Előfizetése ügyében a kiadóhivatal levélben válaszol. 2. Ha helyettesi éveit beszámíttatta, a X./1-ben van. Legközelebbi előlépése 1947. jan. 1. (IX./3.). Ha valami mulasztást vél, kérje kiigazítását az Illetményhivatalnál. — *D. I., Tiszasüly:* Pillanatnyilag nem tudunk tanácsot adni. Reméljük azonban, hogy rövidesen megjelenik a P. K. kölcsönről és az előlegről intézkedő újabb rendelkezés. — *M. L., Enying:* 1. Véleményünk szerint követelése teljesen jogos. Panaszával mindenesetre forduljon a vármegyei Közigazgatási Bizottsághoz. 2. Kérelmét adja be az illetékes tanfelügyelőséghez. — *M. P., Szalaszend:* 1. A rendelet értelmében a 40% a felekezeti alkalmazásban álló tanítóktól is levonandó. 2. A nevelői pótlék megszűnt. 3. Bár határozott rendelkezés e téren nem történt, véleményünk szerint a külön kántori teendőkért folyósított járandóságokból levonni nem lehet. Irányadó a díjlevél. — *H. I., Hevesaranyos:* Ágas-bogas ügyében nem tudunk teljesen eligazodni — adatok hiányában. Küldje be a díjlevél másolatát. — *F. B., Dévaványa:* Egyelőre átképző tanfolyam nincsen, magánúton nem végezhető el. A dolgozók tanítóképző intézetét ajánljuk figyelmébe. — *M. I., Kéthely:* 1. A várakozási idő fokozatonként 3 év. 2. A fiz. fokok egyelőre fizetésnél nem számítanak. 3. A nyugdíjkérdés rendezés alatt. 4. 1948. jan. 1-én. — *T. J., Kátoly:* Kérdésével, ill. panaszával forduljon a tanfelügyelőséghez. Szerintünk a levonás jogtalan. — *B. D., Kerekhalom:* Panasza jogos, forduljon jogorvoslatért a tanfelügyelőséghez. — *B. F., Zádor:* Kérését az illetékes ügyosztályhoz továbbítottuk. — *Sz. G., Turistvándi:* Forduljon kérdéseivel az Amerikai Egyesült Államok Követségéhez (V. Szabadság-tér 5—6.). — *R. I., Mágocs:* 1. A díjlevél, ill. javadalmi jegyzőkönyv az irányadó. Tanítói fizetésből a külön kántori javadalom nem vonható le. 2. Valóban méltánytalan, de csak jogorvoslattal élhetnek. — *G. G., Erdőtarcsa:* Sajnos, a hivatalos út kötelező, hiszen szerződésről van szó. Azonban az iskolaszék kérheti a nevezett tanítónő ideiglenes alkalmazását az illetékes tanker. főigazgatóságtól. — *K. K., Noszlop:* Ragaszkodjék a javadalmi jegyzőkönyvhöz, követelését jogosnak tartjuk. — *P. O., Okány:* 1. Illetményét megsürgettük. 2. Indítson pert a tulajdonos ellen. 3. A kántori javak azt illetik meg, aki a kántori teendőket végzi, elvonása jogtalan, forduljon jogorvoslatért a vármegyei Közig. Biz.-hoz. 4. A 40% levonása — bár valóban súlyos tétel — jogos volt. — *T. L., Tiszacsege:* A hivatkozott rendelet szerint 50%-ra jogosult, a lakbér az egész fizetés 40%-a, tehát lakbér címén 20% segélyből is levonható. 2. Igazolt romlakás esetén lakbér nem fizetendő és így nem is vonható le. 3. A nevelői pótlék megszűnt. — *M. I., Aszód:* A kérdezett könyvek egy része megjelent. Forduljon az Egyetemi Nyomdához (VIII., Múzeum-krt. 6—8.). — *V. I., Csenger;* — *S. Gy., Csengőd;* — *B. F., Kőrösszegapáti;* — *K. L., Nyíradony;* — *Sz. I., Magyarboly;* — *Sz. J., Hete;* — *E. A., Környe-Szentgyörgy-puszta;* — *Sz. K., Mezőcsokonya;* — *K. Gy., Nóráp;* — *V. L., Sóly;* — *T. L., Pácin;* — *A. L., Encsencs;* — *B. J., Nagyecsed;* — *V. L., Nagyrábé;* — *Gy. M., Nagyiván;* — *M. I., Vizsoly;* — *L. L., Sátoraljaújhely;* — *Sz. J., Kapospula;* — *T. F., Szeged;* — *K. J., Bóldva:* Panaszaikat az Illetményhivatalhoz továbbítottuk. Elintézésükre ígéretet kaptunk. — Kérjük az illetményügyben hozzánk forduló kartársakat, hogy személyi adataikat, főként törzsszámukat, működési helyük pontos megnevezését minden esetben közöljék. Sok utánjárástól mentesítik így mind szerkesztőségünket, mind az Illetményhivatalt, egyben elősegítik ügyük sürgős elintézését.

FELHÍVÁS.

Folyó évi augusztus hó 1-től a forintértékre való áttérés folytán a Köznevelés előfizetési és egyéb (hirdetési, pályázati) díjait is újból meg kellett állapítani. A papírárak és nyomdai költségek alapján az új előfizetési árak: iskolák, intézmények részére évi 48 forint. A magyar vallás- és közoktatásügyi minisztérium hatáskörébe tartozó valamennyi állami általános és népiskola, valamint az összes állami és nem állami gimnázium, líceum, óvó- és tanítóképző-intézet, gyógypedagógiai intézet stb. részére a „Köznevelés" c. lapot a vallás- és közoktatásügyi minisztérium rendeli meg és az előfizetést központilag intézi. A Köznevelés teljes évfolyamának a könyvtárban való elhelyezése alkalmával a folyóiratot ajándékként kell leltározni. A többi nem állami (felekezeti, községi, érdekeltségi és társulati), valamint a társminisztériumok hatáskörébe tartozó összes iskolák, intézmények (pl. iparostanonciskolák, ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági közép- és szakiskolák stb.) maguk gondoskodnak a lap előfizetéséről és legalább negyedévi előfizetési díjnak sürgős beküldéséről.

Minden alkalmazásban lévő nevelő kedvezményes előfizetésre jogosult. Az iskola, intézmény útján eszközölt évi előfizetés díja 24 forint. A kedvezményes előfizetést is az iskolák, intézetek vezetői, igazgatói küldik be. Az előfizetés egy évre kötelező. Kérjük legalább negyedévi kedvezményes díj befizetését a V. K. M.: Köznevelés, letéti számla, Budapest, 161.720. sz. csekkszámlánkra. Legcélszerűbb a tantestület tagjainak előfizetési díjait az iskola címe alatt egy összegben beküldeni. A csekk hátlapján az előfizetők nevének mindenkori közlését is kérjük.

Egyéni előfizetés esetében kedvezmény nélkül küldjük a lapot az előfizető lakáscímére. Ebben az esetben az előfizetés díja évi 48 forint.

A hivatalos pályázatok egyszeri közlésének díja szavankint 1·50 forint. A bizonyítványmásodlatok és egyéb magánhirdetések díja pedig szavankint 2 forint. A kívánatra megküldött támpéldányok ára külön fizetendő.

Tisztelettel kérjük az iskolák Igazgatóit (Vezetőit), t. Előfizetőinket, hogy az esedékes első negyedévi előfizetési díjakat a fentiek alapján beküldeni szíveskedjenek. Amennyiben az előfizetés a régi alapon már megtörtént volna, kérjük azt a postaköltség megtakarítása céljából, külön felhívás bevárása nélkül kiegészíteni.

Azok a t. Előfizetőink, akik a Köznevelést nem akarják tovább járatni, erről bennünket lapon vagy levélben értesíteni, a küldött számokat pedig visszaküldeni szíveskedjenek.

A hátralékos előfizetési díjakon kívül a még ki nem egyenlített pályázati és hirdetési díjakat az új árszabás alapján forintban szintén kérjük haladéktalanul befizetni.

Kéziratokat nem őrzünk meg. Hirdetések a kiadóhivatalnak, minden egyéb megkeresés a szerkesztőségnek (mindkettő címe: Budapest, V., Alkotmány-utca 3. sz.) küldendő.

Jelen számunkhoz postatakarékpénztári befizetési lapot mellékeltünk!

NÉZZÜNK KIFELÉ IS!

Az orosz nevelés eredményei és gondjai egy miniszteri beszéd tükrében.

Részletek *A. G. Kalasnikov* közoktatásügyi miniszternek az orosz Szocialista Szövetséges Köztársaság Felső Tanácsülésén az 1946—1950-es ötéves terv vitája alkalmával elmondott beszédéből. (Izvesztija, 1946. június 26.)

A szovjetkormány mindig különös gondot fordított az ország közoktatásügyére. Azt, hogy a tudomány munkásainak — mérnököknek, gazdászoknak stb. — a száma 1926-tól 1940-ig *ötszörösére-hétszeresére emelkedett*, a *középiskola* gyors fejlődése tette lehetővé: ez biztosította a főiskolák számára szükséges utánpótlást. A szovjeturalom kultúrmunkájának óriási méreteit mutatják a következő számok: *1897-ben Oroszország lakosságának csak 28%-a tudott írni-olvasni, 1939-ben már 90%.*

*

Ahhoz, hogy tudósaink teljesíteni tudják feladataikat, s a világ tudományosságának legújabb eredményeit rövid időn belül ne csak utólérjék, hanem túl is haladhassák, valamint ahhoz, hogy tudománykutató intézeteink hálózatát kiszélesíthessük, a főiskoláknak biztosítaniok kell a magasműveltségű tudósok seregét. Ezt a feladatot azonban a főiskola *képtelen az általános és középműveltség további megerősödése és kiszélesítése nélkül teljesíteni.*

*

Az ötéves terv legnagyobb feladatai közé tartozik az, hogy iskoláinkban a tanítást és nevelést *jobbá tegyük.* Minden erőnkkel azon kell lennünk, hogy tanulóink a tudomány alapigazságait teljesen elsajátíthassák, megszerzett tudásuk képessé tegye őket arra, hogy a főiskolákon eredményesen dolgozhassanak, s később is teljes értékű munkát végezhessenek a tudomány minden területén.

*

Az ötéves terv szerint 1950-ig 1080 városi iskola épül fel 478.000 férőhellyel, és 4210 falusi iskola 773.800 férőhellyel. De még ez sem küszöböli ki a napi 2—3 turnusban történő tanítást. Rajta kell lennünk, hogy *a más célokra lefoglalt iskolaépületeket eredeti rendeltetésüknek visszaadják.* 1074 iskolaépület nem került még vissza a közoktatásügy hatáskörébe.

*

Az ötéves tervnek akkor lesz igazán nagy jelentősége, ha eléri és biztosítja azt, hogy iskoláinkban *magasműveltségű előadók tanítsanak.* A tanító- és nevelőképző-intézetek hálózatát az ötéves terv 1950-ig 203 egységig kívánja kiszélesíteni. Iskoláink tanítószükségletét azonban még így sem tudjuk teljesen kielégíteni. Ezért a közoktatásügyi minisztérium nagyobb számú új tanító- és tanárképző-intézet felállítását tartja szükségesnek, s kéri, hogy a szükséges létszámú tanító- és tanársereg előteremtése érdekében a költségvetést emeljék fel.

*

A tanítókról és tanárokról feltétlenül jobban kell gondoskodnunk, s különösen fel kell figyelnünk nehéz megélhetésükre. A szovjettanító határtalan önmegtagadásával és odaadó munkájával jogosan rászolgált a szovjethatóságok és szervezetek nagyobb figyelmére és a jobb bánásmódra. Igazában meg kellene szívlelnünk *Lenin* tanítását arról, hogyan kell bánni a szovjetállamban a tanítókkal. *Mindent el kell követnünk, hogy a tanítók legelemibb és teljesen jogos kívánságai meghallgatásra találjanak és teljesüljenek.*

*

Tanítási módszereinknek, tanterveinknek és tankönyveinknek egész sereg hibája van. *A tananyag túlságosan nagy, a tanulók korának nem megfelelő és nem kielégítő a tudomány mai állásának szempontjából sem.* Az iskolákban még mindig a biflázó-magoló módszert követik. Majdnem minden tanuló beleesik ebbe a hibába, s az iskolában így szerzett ismereteit aztán nem tudja felhasználni az életben. Ennek az az oka, hogy iskoláinkban *még mindig uralkodik a tanítás legártalmasabb módja: a formalizmus.*

*

A honvédelmi háború idején a tanulóifjúságnak igen nagy része kénytelen volt otthagyni iskoláját, hogy az iparban vagy mezőgazdaságban dolgozhassék. Abban az időben így kívánta a haza érdeke. Meg akartuk azonban adni a lehetőséget arra, hogy az ifjúságnak ez a része is folytathassa megkezdett tanulmányait, s munkásiskolákat alapítottunk számukra. Ezekben az iskolákban a gyárak és üzemek fiatal munkásai s a mezőgazdaság dolgozói folytathatták és befejezhették tanulmányaikat a nélkül, hogy munkahelyüket el kellett volna hagyniok. *Az új ötéves tervben széles fejlődési lehetőséget kell biztosítanunk az ilyen típusú iskoláknak.* A munkástanulók számának 1950-re el kell érnie ezekben az iskolákban a 480.000-et, a falusi tanulók számának pedig az 587.000-et.

*

Mindenki előtt világos, hogy az ötéves tervben milyen nagy jelentősége van a közoktatásnak, serdülő ifjúságunk tanításának és nevelésének. A jövő nagy tudósai és kutatói, a jövő miniszterei és államvezetői, a jövő parancsnokai és hősei most még az iskolapadokban ülnek. *A mi feladatunk felnevelni azokat, akik majd befejezik szociális társadalmunk felépítését.*

(Fordította: Mihók Béla.)

KÖNYV- ÉS LAPSZEMLE

KÖNYVEK.

A Dunatáji Enciklopédia második kötete. A *Köznevelés* megemlékezett már a külügyminisztérium tudományos osztályának nagyjelentőségű kiadványáról, a *Radisics* Elemér szerkesztésében megjelent *Dunatáj* c. kötetről, mely valójában az első dunatáji enciklopédiának felel meg. Most jelent meg 280 hatalmas oldalon a második kötet, mely kiegyensúlyozottságával, bölcs irányával és gazdag szempontjaival még az elsőnél is maradandóbb alkotás. A kötet élén egy kitűnő és újszerű térkép ábrázolja azt az állítást, hogy Budapest és Magyarország Kelet és Nyugat felezőpontján fekszik, így tehát nemcsak egyesítenie kell két égtáj sajátságait, de közvetítenie is. A kötet leghatalmasabb tanulmánya, melynek meglesz a maga nemzetközi sikere, a Pázmány-egyetem most habilitált magántanárának, a Széchényi-Könyvtár folyóiratosztályа vezetőjének, *Dezsényi* Bélának kitűnő munkája a dunai népek sajtójának történetéről; *egyedülálló, úttörő munka.* A többi tanulmány a Dunatáj nemzetközi hitelügyével, pénzügyével, külkereskedelmével, szövetkezeti életével, biztosításügyével, közlekedésével, idegenforgalmával s végül a szomszédos államok ismertetésével foglalkozik. Gazdag térképanyag zárja be és egészíti ki a pazarul kiállított tudományos munkát, melyet elsősorban a tanári és nevelői társadalomnak ajánlunk figyelmébe.

Bóka László: Mire tanít a magyar irodalom. (Népszava. 1946.) A szocialista ideológia szellemében fogant vázlat. Szerzője vallja az irodalom társadalmi hivatottságát: hangot ad az elnyomottak és szenvedők néma bánatának, megvilágítja egy nép útját s kifejezője egy-egy kor legnagyobb eszméinek. A füzetke ennek illusztrálása több szemelvény közlésével.

Harsány Péter: Új termeléspolitika, mint szociálpolitika. (Athenaeum, 1946.) Ez a könyv kísérlet arra, hogy a közelmult nagy politikai és gazdasági változásainak társadalomrendező következményeit gazdasági programmal segítse elő. A földbirtokreform csak akkor emeli valóban a társadalom jólétét, ha a *kisbirtokok kisüzemekké* válnak s így biztosítják a rajta élő család megélhetését. Ez csak belterjes gazdálkodással lehetséges. Ennek útját s módjait adja elő ez a könyv, statisztikai adatokkal, szinte minden egyes növényre kiterjedő aprólékos és szakszerű útmutatással.

Rácz György: A korszerű parasztház. (Sarló, 1946.) Az egész ország újjáépítési tervének horizontjába állított szakszerű és igen hasznos munka a jövendő paraszthá záról. A parasztépítkezés hagyományos formáinak és a technikai fejlődés, valamint a javuló gazdasági helyzet adta lehetőségek józan, tanulságos szintézise. A szerző koncepciója az országépítés arányaira is tekint s a parasztház tárgyszerűségét tanyarendszerünk organikus kiépítésére is érvényesnek tartja. Vázlataival és fényképeivel gyakorlati útmutatást is ad. Célja: *„Óvni a régi egészségtelen építkezésmódtól s megőrizni az értelmetlen újításoktól. Kedvet csinálni a technika vívmányaihoz és megtartani az értékes hagyományokat."*

Alexej Tolsztoj: Orosz mesék. (Cserépfalvi, 1946.) Apró, jól illusztrált állatmesék gyüjteménye ez a kötet. Tapasztalatból tudjuk, hogy a 4—8 éves gyermeknek nagy öröm ez a könyv: egy-egy darabját újból s újból követeli mesére szomjas lelke. A szülők örömét azonban sokszor rontja meg a fordítás gyarlósága. Feltétlenül jó szolgálatot tesz gyermekkönyvtárak számára.

LAPOK.

A parasztság gazdasági helyzete a stabilizációval kapcsolatban foglalkoztatja a sajtót. *Varga Jenő* a parasztság és agrárolló viszonyáról írja a *Szabad Nép*ben: „A magasabb mezőgazdasági árakból a parasztságnak csak akkor van valóban előnye, ha azon a pénzen, amelyet búzájáért, kukoricájáért kapott, tényleg kellő mennyiségben vehetne iparcikket. Ma az agrárolló ideiglenesen nélkülözhetetlen föltétele az ipari többtermelés megindulásának." Egy másik cikkében hangoztatja az iparcikkek árának leszállítását. Az árhivatal egyelőre a tőkések, bankok, nagykereskedők érdekeit szolgálja. — A *Szabad Szó*ban *Veres Péter* rámutat arra, hogy az árszabályo-

A m. kir. József-műegyetem tervezési tanszékén (Dr. Kotsis Iván tanárnál) készült feladatok gyüjteménye.*)

Sammlung von Aufgaben die am Lehrstuhl für Entwerfen (Prof. Dr. Kotsis) an der Königl. ung. Josef Tech. Hochschule Budapest durchgearbeitet wurden.

XXXIV. sz. TERVEZET.

Főiskolai internátus terve. Készitette *Rácz* György szig. épitész. 1929-30. tanév.
Entwurf No. XXXIV. *Hochschüler-Internat.* Verfertigt von Gy. *Rácz* cand. Arch. Lehrjahr 1929-30.

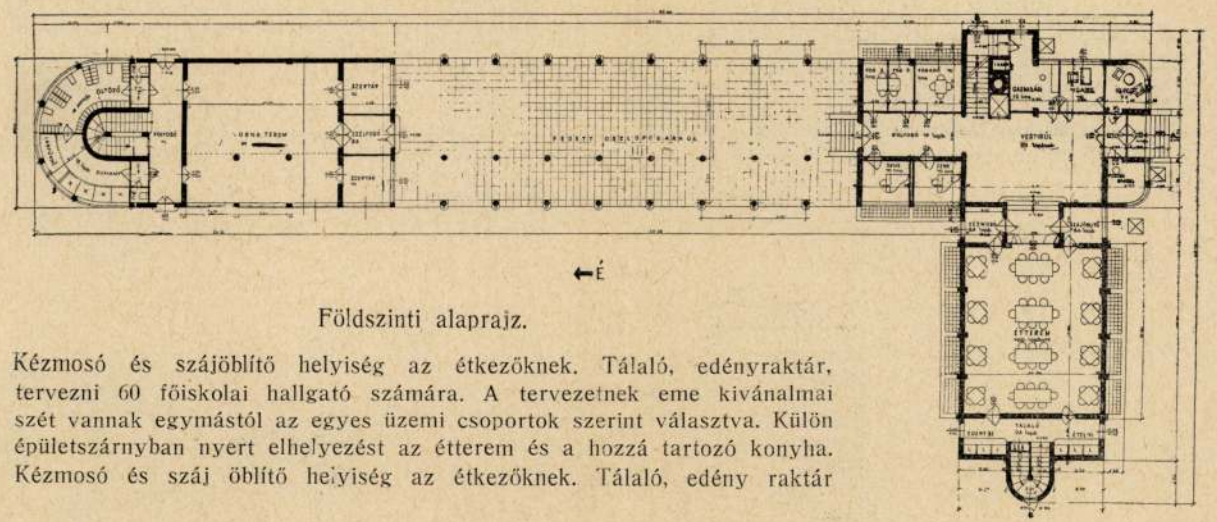

Földszinti alaprajz.

Kézmosó és szájöblítő helyiség az étkezőknek. Tálaló, edényraktár, tervezni 60 főiskolai hallgató számára. A tervezetnek eme kivánalmai szét vannak egymástól az egyes üzemi csoportok szerint választva. Külön épületszárnyban nyert elhelyezést az étterem és a hozzá tartozó konyha. Kézmosó és száj öblítő helyiség az étkezőknek. Tálaló, edény raktár

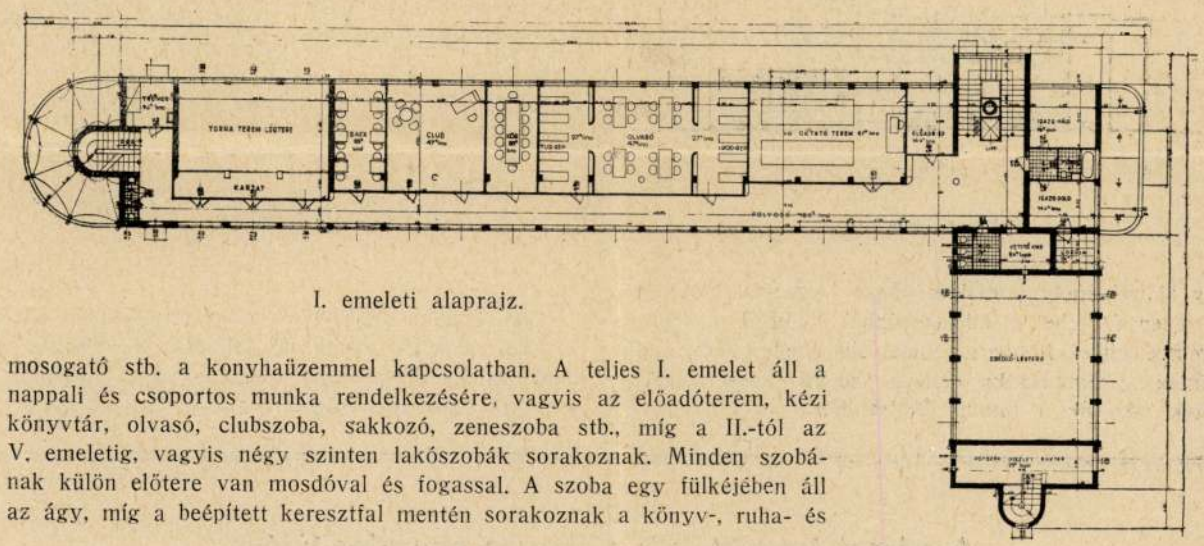

I. emeleti alaprajz.

mosogató stb. a konyhaüzemmel kapcsolatban. A teljes I. emelet áll a nappali és csoportos munka rendelkezésére, vagyis az előadóterem, kézi könyvtár, olvasó, clubszoba, sakkozó, zeneszoba stb., míg a II.-tól az V. emeletig, vagyis négy szinten lakószobák sorakoznak. Minden szobának külön előtere van mosdóval és fogassal. A szoba egy fülkéjében áll az ágy, míg a beépített keresztfal mentén sorakoznak a könyv-, ruha- és

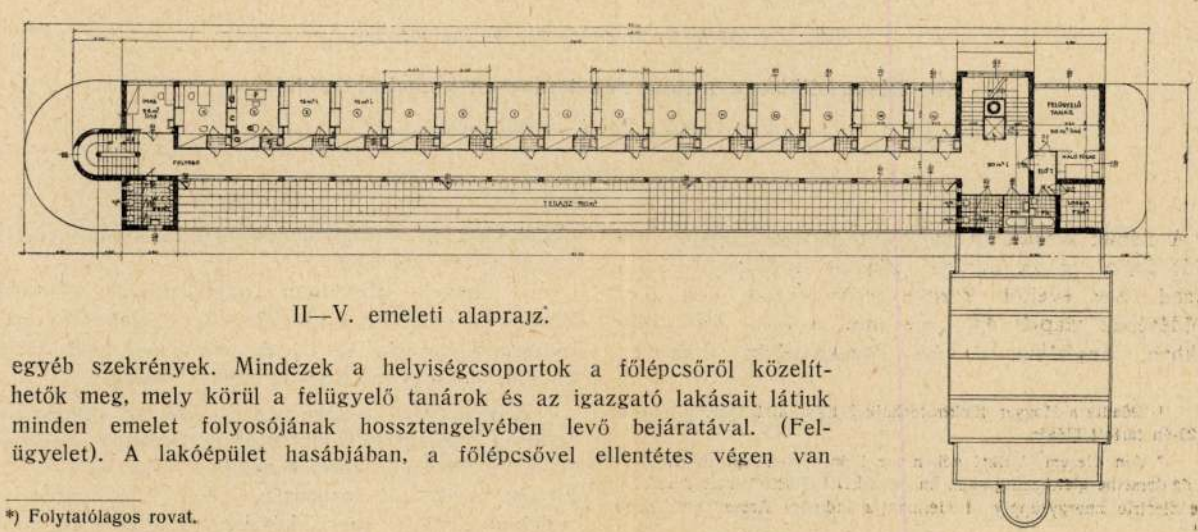

II—V. emeleti alaprajz.

egyéb szekrények. Mindezek a helyiségcsoportok a főlépcsőről közelíthetők meg, mely körül a felügyelő tanárok és az igazgató lakásait látjuk minden emelet folyosójának hossztengelyében levő bejáratával. (Felügyelet). A lakóépület hasábjában, a főlépcsővel ellentétes végen van

*) Folytatólagos rovat.

Technika. 1932. 1—3. f.

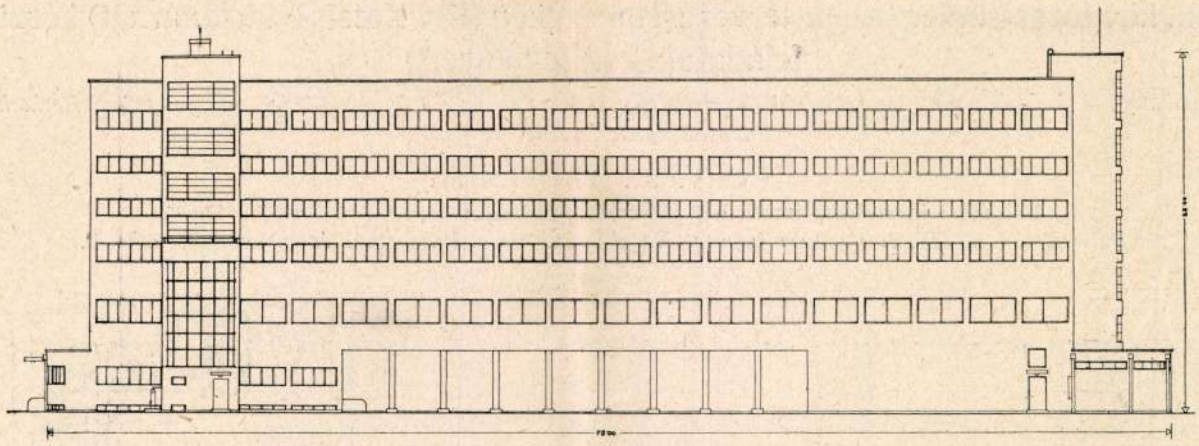

Főiskolai internátus főhomlokzata.

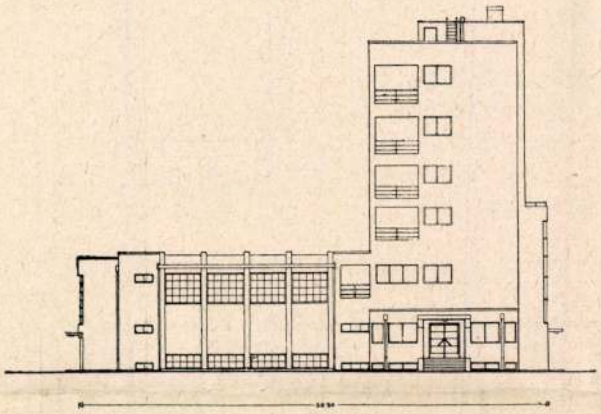

Oldal homlokzat.

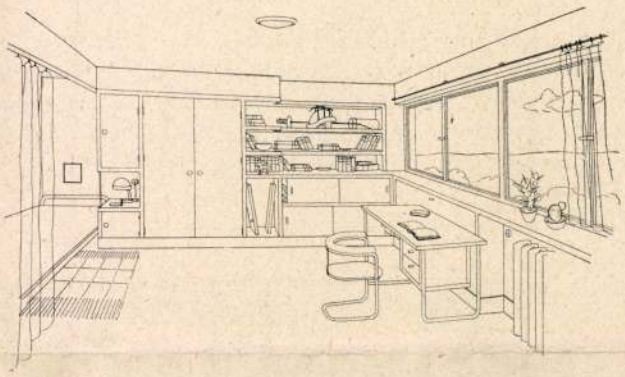

Lakószoba.

egy lépcső, mely a diákok intern forgalmát bonyolítja le. Ezen át lehet a lakószobákból a fürdő- és tornaterembe lejutni, illetve az épület alatti fedett térre, mely szintén a gimnasztika céljára szolgál. Ezek a helyiségek alkotják a főtömb földszintjét.

Az épület szerkezete beton vázból és magyarországi tufatégla elhatároló falakból áll. Puritán geometrikus esztétikája révén az épület az új formakeresők stílusával tart rokonságot.

A német iparvidékek villamos energiaellátása.

Irta: Dr. *Matolcsy* Mátyás okl. gépészmérnök.[1]

Die Elektrizitätsversorgung der deutschen Industrie-Gebiete.

Von Dr. M. *Matolcsy*. Budapest.[2]

(I. közlemény.)

A német birodalom hatalmas iparával előkelő poziciót foglal el az európai államok sorában. A mult század 70-es éveitől kezdve erős iramot vett ipari fejlődésének alapját épp úgy, mint a többi ipari államokban, Angliában és az Északamerikai Egyesült Államokban is, a nagymennyiségű és kitűnő minőségű szénkészletek képezték.

A Német Birodalom nyersenergiái, a kőszén, barnaszén, turfa és a vízierők négy különböző országrészben fekszenek. Az összes nyersenergiának 55.5%-a kőszén, 4.5%-a barnaszén, 23%-a vízierő.

A különböző nyersenergiák jelenlegi kihasználása azonban mennyiségükhöz képest rendkivül aránytalan. Az évi összes energiaszükségletnek csak 63%-át fedezi kőszén és 36%-át barnaszén, holott a barnaszén a birodalom összes energiakészletének alig 4,5%-a. Így

[1] Előadta a Magyar Elektrotechnikai Egyesület 1931. évi október 29-én tartott ülésén.

[2] Von diesem Artikel geben wir keinen fremdsprachigen Auszug, da derselbe gleichzeitig auch im „WORLD POWER" unter dem Titel „The Electric Energysupply of Germany's Industry Areas." erscheinen wird.

MDK

Rácz György épitész

Várpalota-Pétfürdő ált.iskola repr.
51.IV.915.tipus iskola repr.
Jobbágyi ált.iskola repr.

Egri-Zempléni-Zólyomi:Az általános iskolai kötelező oktatás és iskolaépitésünk fejlődése Magyar Épitőművészet 1955.IV.évf.7-8.sz.215.l. 214.l. 216.l.

Rácz György,

temesvári
szobrászművész

Művészi tanulmányait
Ausztriában, Svájcban, Olasz-
országban, Belgiumban és
Németországban folytatta
1887 óta él Lejpesten, ahol
1922-ben nyitotta meg
műtermét. Az újpesti kath.
templom homlokratának
művészi kiképzése az ő mun-
kája. A világháborúban (1914-
18) frontszolgálatot teljé-
sített.

Ugro 516. l.

(Személy. adattár)

Rácz György

az alábbi iskola növendéke

felvételi rajzai az alábbi műben

Foerk Ernő. Sopron barokk városházai. A magyar kir. állami felső építőipariskola 1926–27. tanév növendéki felvételei. Bp. 1929. 43, 44, 47.

Skutezky Döme. Velenczei emlék.

Rácz György

Rácz György építészmérnök, XII.
Feszty Árpád-u. 4/a. 155-539

Bptávb 1940 szept.

T. 1722.

alapot fátyollal, palástot és ma-
pedig bársonyszegésü kalapot vi-
elhuzott sima szoknyát visel. A
Felirata:

ZMIK divattárából.
jts-hez.

Grund, Pest 1863.

18.7 cm.

Rácz György

épitesz

l.

Fettich

II-k.35:l-

Osváth Ráfael, méhii Körjegyző

III. 142.

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 évi hó n napján

délelőtt / délután órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy:

Elnök megbízásából:

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Rácz György

MÁV megállóhely terop megvétel

Benkhárd MÁV

MDK

Rácz György épitész

mezőgazdasági viztorony 1952.

Szabó Árpád:A mezőgazdasági ipar épitészete
Magyar Epitőművészet 1954.7-9.sz. 234.l.

Rácz György épitész MDK

Tipus általános iskola repr.
Tipus tanácsház repr.

Szabó,Árpád:Mezőgazdasági épitészetünk egy évtizede
Magyar Epitőművészet 1955.IV.évf.3-4.sz.115.l.

MDK

Rácz György épitész

Debreceni penicillingyár repr.

Dr;Szendrői Jenő:Ipari épitészetünk tiz éve Magyar Épitőművészet 1955.IV.évf.3-4.sz. 114.l.

Rácz György
építész

Magyar Építőművészet.

1944. 12. l. (Villa az Áfonya-utcában, képpel és alaprajzzal) — 13. l. (Villa a Cirmbalom utcában, képpel és alaprajzzal.)

Rácz György, épitész MDK

Dánszentmiklósi állami gazdaság viztornya.

repr.

MagyÉp 1945-55.

Rácz György, épitész MDK

Debreceni penicilingyár.
Tervező : -

3 repr

MagyÉp 1945-55.

Rácz György, épitész MDK

Baromfitelep.

2 repr.

MagyÉp 1945-55.

Rácz György, épitész MDK

Egytantermes tanyai iskola és tanitólakás.

repr.

MagyÉp 1945-55.

Rácz György, építész MDK

Mezőturi gépállomás.
2 repr.

MagyÉp 1945-55.

M.D.K

Rácz György

Németh Lajos: A szocialista képzőművészek csoportjának története.

M.M.M. Évkönyve 1952, 812.

MAGYAR MÉRNÖK- ÉS ÉPITÉSZ-EGYLET

Budapest, IV., Reáltanoda-u. 13-15. Telefon: 185—330.

Rácz György

MEGHIVÓ

A MAGYAR MÉRNÖK- ÉS ÉPÍTÉSZ-EGYLET

MŰ- ÉS KÖZÉPÍTÉSI SZAKOSZTÁLYAI

1942. évi március hó 2-án, hétfőn d. u. ½7 órakor az egyleti székházban ülést tartanak, melynek tárgya

RÁCZ GYÖRGY előadása:

Tervszerű Budapest.

a) **Totális városrendezés,**

b) **A megvalósítás útjai.**

Ülés előtt 6 órakor a működő bizottság ülést tart. Ülés után szakosztályi vacsora.

Vendégeket szivesen látunk.

A szakosztályok elnöksége.

NYOMTATVÁNY.

BUDAPEST
3 f
MAGYAR KIR. POSTA

Méltóságos
Nagyságos

Műemlékek Országos Bizottsága *úrnak*

H.

Höggyes Endre u 10.

M. D. K.

RÁCZ György építész

DDT porüzem (Repr.)

Az Ipartérv 8. iroda tervezőinek kiállítása

Magyar Építőművészet 1956. (V.) 280. l.

M. D. K.

RÁCZ György építész

Debrecen, penicillin gyár (Repo.)

Szobrász: Pátsay

Az Iparterv 8. iroda Tervezőinek ke-
állítása

Magyar Építőművészet 1956. (V.) 280. l.

le. D. K.

RÁCZ György építész

1956. évi Ybl-díjas

Magyar Építőművészet 1958. (VII.) 113 l. l. e.

M. D. K.

RÁCZ György építész

Apáczai Csere János utca 1.

Tájtervező: Cs. Juhász Sára

Bene László: Lakásépítés Budapesten

tervek amelyek még nem valósultak meg

Magyar Építőművészet 1959. 170. l. 5/6 47.

Rácz György M.D.K.

részt vett a CIRPAC első bemutatkozó kiállitásán / a rendőrség betiltotta/ /

Major Máté: Egy épitész szubjektiv megjegyzései

Magyar Épitőművészet 1963/4. 57.l.

Rácz György

MDK

Az 1963 . évi jó munkájáért a Magyar Épitőművészek Szövetség Elnöksége uj emlékplakettjével tüntette ki.

--.: MÉSZ-emlékérem.

Magyar Épitőművészet. 1964. 1. szám.

Rácz György M.D.K.

MÉSZ-emlékéremmel kitüntetve / 1963/

Nagy ar Építőművészet 1964/1. 60. l.

Rácz György épitész M.D.K.

IPARTERV

Dunai Papirgyár , Dunaujváros

repr.

Munkatárs: Czuppon Éva

Magyar Épitömüvészet 1964/2. 60.1.

Μέσα Σύνδεσης Φοιτήσεις

Μ.Δ.Κ.

ΤΜΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

Θωμαΐ Παρίσχάτ . Θωμαϊνάτος

Μακαθέτα: Ζωμφον Ένα

τεφτ.

Φο.Ι.

M.D.K.

Rácz György épitész
/IPARTERV/
Gyógyszertári Központ, Veszprém

repr.

Magyar Építömüvészet 1964/3. 34-35.l.

94-35.1.

M.D.K.

Rácz György épitész

1927-ben aez egyetem épitészhallgatóinak kiállitásán Molnár Farkassal együtt az uj épitészet szellemében készült tervekkel szerepel

ifj. Janáky István: Molnár Farkas
Magyar Épitőmüvészet 1967/5. 54-57.l.

Rácz György épitész M.D.K.

1929-ben Gropius meghivására Molnár Farkassal résztvesz a CIAM frankfurti alakuló kongresszusán,
hazatérve együtt alakitották meg a magyar CIRPAC-ot.
/Molnár,Ligeti,Maschirevich,Rácz,Virágh, Weiner /

ifj. Janáky István: Molnár Farkas
Magyar Épitőművészet 1967/5. 55-56.l.

RÁCZ GYÖRGY

ÉPITÉSZ. FELKÉRTÉK AZ ALÁBBI PÁLYÁZATON VALÓ RÉSZVÉTELRE.

SCHÉRY GÁBOR: NYARALÓÉPÜLETEK TERVPÁLYÁZATA, 1968.

MAGYAR ÉPITŐMŰVÉSZET, 1969/4. 2. LAP.

Rácz György

Viha-modell, Dési Huber István részére 1931

Kassák Munka-körének tagja volt (kapkó)

Csaplár Ferenc: Kassák Munka-köre és a modern építészet

Magyar Építőművészet 1970 3 sz. 55 old.

Rácz György

Villa-modell, Dési Huber István részére (1931, repró)

Csaplár Ferenc: Kassák munka-köre és a modern építészet

Magyar Építőművészet 1970/3 56 old.

Rácz György

Rácz György: Halmy Miklós festészete. /Képekkel; fotók: Vidovics István/

Magyar Építőművészet, 1970. 6. sz. 56. l.

Rácz [György], építész

L. Vákár Tibor

Vákár T. Egy építészmérnök pályakezdése 1930-35 33-34

Magyar Építőművészet, Bp. 1983 83/2

Rácz György építén

Dr. Antal Dezső

23-24

Timon Kálmán: Az ONCSA hidrépítési akció tanulságai

Magyar Építőművészet Bp. 1983

83/2

Rácz György építész

L: Tesel Tagyes

Morazánszky A: Nemzeti és népies törekvések 20-22

Magyar

Építőművészet Bp. 1983 83/2

Ráez György

a Közp. Egyházművészeti Tanácstól megkülönböztetett falusi templom tervpályázatán megvétel.

MMÉEKözl.

1941. 30-l.

a nagyszőllősi m. kir. járási erdőgondnokságnál és a közbirtokosság elnökénél megtekinthetők. Kitermelési határidő 1913. május 23-án.

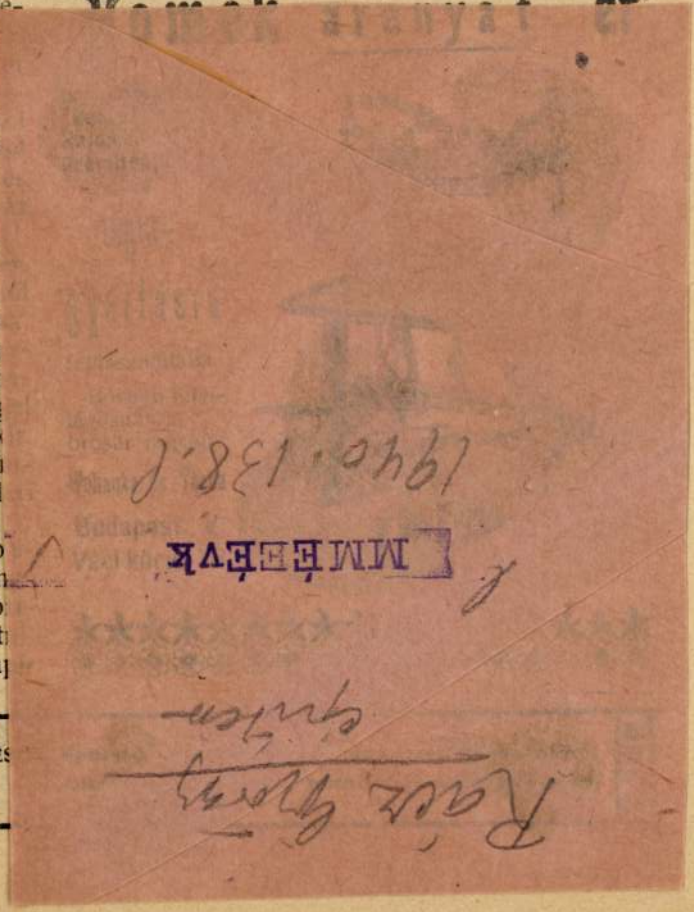

püspökladányi kir. járásbíróság és fogház részére az 1909 évre szükséges mintegy 1420 köbm. száraz hasábos cser, vagy bükkfa, továbbá mintegy 802 mm. első minőségü darabos hazai pirszén beszerzése végett versenytárgyalás hirdettetik Az egy kor bélyeggel ellátott ajánlatok szeptember 14 én d. u. 5 óráig a debreceni kir. törvényszék elnöki irodájában adandók be. Az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bánatpénz a debreceni kir. adóhivatalnál igazságügyi letétbe helyezendő és a nyugta az ajánlathoz csatolandó A részletes szállitási feltételek a kir törvényszéki irodaigazgató hivatalos helyiségében megtekinthetők, ahol az ajánlati lapok is beszerezhetők.

Aranyosmaróti. (Irodai anyagszerek szállitása.) Az aranyosmaróti kir. törvényszék és a területén levő kir. járásbíróságok részére az 1909. évben szükséges irodai anyagszerek szállitása végett szeptember 10-én d. e. 10 órakor Aranyosmaróton a kir. törvényszéki elnök hivatalos helyiségében árlejtés fog tartatni. A szállitási feltételek a törvényszéki irodaigazgatónál megtekinthetők. Bánatpénzül 200 kor. nevezett kir törvényszék elnökségénél az ajánlattól elkülönitve leteendő. Az ajánlattal kapcsolatban minták mutatandók be.

Nagybecskerek. (Tüzifa és pirszén szállitás.) A nagybecskereki kir. törvényszék. annak telekkönyvi osztálya, a kir. járásbiróság, ügyészség és fogház fütésére 1909. évben szükséges 500 m^3 gyertyán, bükk és

köbi
sára
isko
28-á
felté
száll

L
lita
letét
járá
mán
anya
seny
lugo
term
kor
lami
elnö
sze
kir.
azok
lamp
igazs
zoló

Po
lita
rósá
fogh
év d
31-é
száll
22-é

Sziklás Géza épület
Budapest, VII. ker., Garai-tér 11. szám.

Rácz György

az OTI keszkenőti
vérbázának szer-
pályázatán megvétel

MMÉEKözl

1941. 87. l.

Rácz György

építész

1.

Építések

1942. 129, l.

Rácz György
épitéz

l.
Épitészet
1943. 57 l

T. EUROPA RT.

Az Önök terjesztésében lévő kiadványokból részemre az alanti példányszámot kérem küldeni:

Collisban vagy Postán *(nem kívánt rész törlendő!)*

Magyar Nemzet köznap	Magyar Nemzet vasárnap	Film, Szinház, Irodalom	Független Magyaror.	Képes Sport	Rejtv. Ujság	Sztár			
		23o				5o			

Kelt Kassa

TARY HIRLAPIRODA
KASSA, Rákóczi L. u. 14.
Telefon: 23-23.

aláírás.

Rácz György

l. Építészet

1943. 54. l.

T. EUROPA RT.

Az Önök terjesztésében lévő kiadványokból részemre az alanti példányszámot kérem küldeni:

Collisban vagy Postán *(nem kívánt rész törlendő!)*

Magyar Nemzet		Film, Színház, Irodalom	Független Magyaror.	Képes Sport	Rejtv. Ujság	Sztár			
köznap	vasárnap								
2	2	2	5	2	3	5			

Kelt Galántai 942 febr. 7.

Adamkó Béla

aláírás.

Rácz György

l.

Építészet

1943. 114. l.

122. l.

ORSZÁGOS MAGYAR
RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSUL
BUDAPEST, 80. VIII., NEMZETI MÚZEUM

Nagyságos

dr. Szentiványi Gyula
titkár urnak,

Bpest.

XI., Lágymányosi-u. 16.

MDK

Rácz György

A korszerü magyar falusi ház. Építészet I. kötet. 2 füzet. 1941. 34.l.

Rácz György
építőművészeti

Építészet
1942. 2. f. 44. l.
(Munkalakások.)

Rácz György terve.

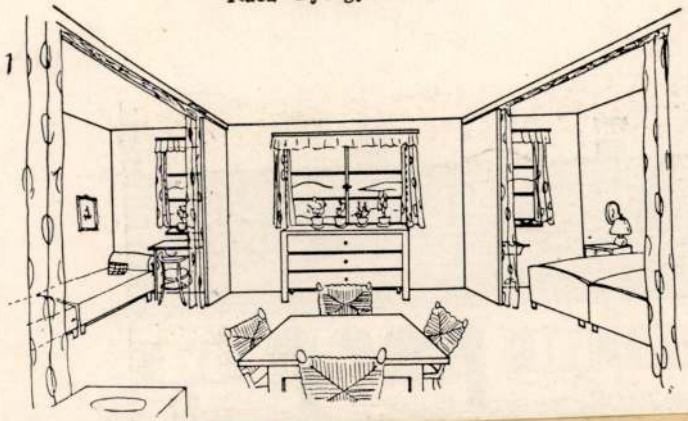

Francia mester (Französisch), 18. s

151. MARIE ANTOINETTE KÉ
Miniatür. 3×2·5 cm.

Francia festő (Französisch), 18—1

152. BACCHUS DIADALMENETE
Grisaille, elefántcsont (Elfenbe

Francia festő (Französisch), 19. sz

153. NŐI ARCKÉP (Damenbildnis
Vászon (Leinwand). 72×58 c

Francia festő (Französisch), 19. sz

154. MAGYAR KARAKTEREK (
Tollrajz (Federzeichnung). 14

Frank mester (Fränkisch), 1500 k

155. KRISZTUS ELFOGATÁSA
nächsten Nr.).
Fa (Holz). 95×40 cm.

Frank mester (Fränkisch), 1500

156. KRISZTUS MEGÁLDJA PÉ
szárnyasoltárhoz tartoztak, a
cióján szerepeltek. (Diese u
Teile auf den Auktionen XX

Rácz György

l.

Építész

1944 62, 63. l.

<Rácz György>

cikke

→ Két kísérlet.
Építészet 1944. 48-
50. l. kapcsán

APMELLÉKLETEI:

TÉSZ-EGYLET HAVI FÜZETEI

ott 184 ábrával, 37 táblázattal és 1 rajzmellékleten 43 ábrával

FEYÉR GYULA

KÖZGAZDASÁG

l szövegábrával és 27 szövegtáblázattal

HOMA FRIGYES

EST, 1928

ÉS ÉPÍTÉSZ-EGYLET

DA-UTCA 13—15)

Rácz György

építész

ved

Miklós Róbert =

Parasztház. (Széljegyzetek Rácz György „A korszerű parasztház" c. könyvéhez.) Sorsunk. 1948. febr. sz. 106 – 109. l.

Tarnóczy Mátyás halotti képe:

Egész alak, fejjel jobbra. [illegible]
szakála sötétvörös. Keztyűs kezeit
látható, öszszekulcsolva tartja. Öltö[illegible]
czon keresztvan, csipke alju karin[illegible]
talppal s sarokkal. Ingének ga[illegible]
na fekete himzésű. A kép felső r[illegible]
térben hatfogatos hintóval, melyn[illegible]
ülnek. Jobbra a „Vox Tonitrui [illegible]
Kép köz tizenhét sorban ezeket o[illegible]
thias Tarnóczij Episcopus Vaciensis [illegible]
Consiliarius / Anno 1655. 19. August[illegible]
Ord: Cisterci: ubi die sequenti / So[illegible]
lebrauit. Mox altero die ualedictur[illegible]
nouellarum, quas de Aula sua Ord[illegible]
fectus, salutatis per ordin. Fratri[illegible]
vicz, comite Rssmo Dno Joanne [illegible]
~~equoro~~ equorum temo fractus est,
nuanti, ecce rursum sinistra cu[illegible]
ram et omen fecit. Quaesita est
pretio a Rustico, reclamante ta[illegible]
lessovicz, per nunciam casus sui ep[illegible]

Rácz György
épitén
a Magasépitési Tervező Intézetben

A mezőtúri „negyvenes" gépállomás terve.

Épités – Épitérdel
1949. I. évf. –
1 – 2. n. 38. l.
Ábrákkal –

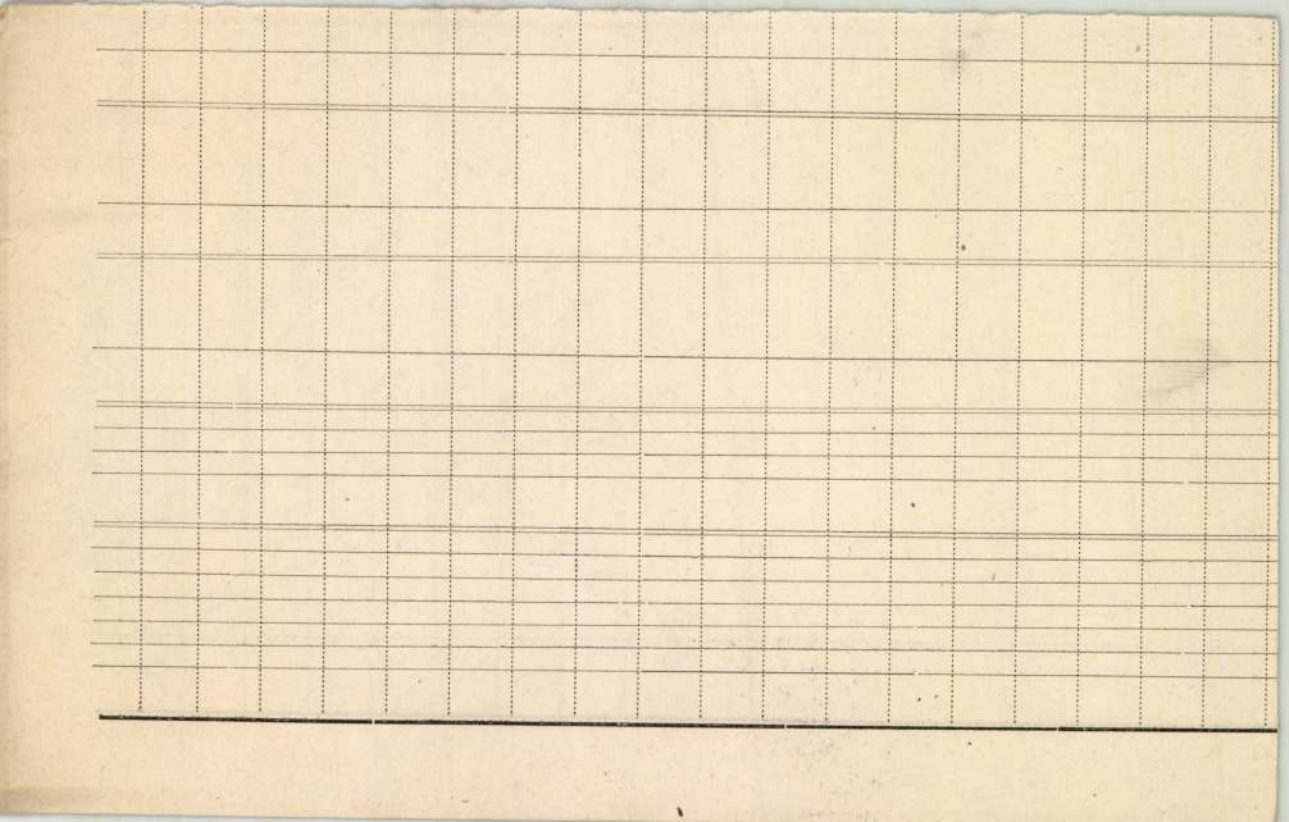

Rácz György építén

Szöveg művet nem említ

1966. febr. 16. Magyar Nemzet

Rácz György

A mástélyi művésztelep házait tervezte

Lőrincze Miklós: Megnyílt az új mástélyi művésztelep

Magyar Nemzet 1969 VI. 10

Rácz György építészhallgató

szerepel a műegyetem építészeti

kiállításán

Nemzeti Ujság 1927 VI. 5

Rác György építészhallgató

Villa terveivel vezeprel a

műegyetem építészeti kiállításán,

és szobrokkal

Magyarság 1927 VI. 5

Rácz György.

az Orsz. Magy. Iparművészeti Társulat volt elnöke.

a Társulat választmányának ülésén elhatározták, hogy a volt elnök születésének századik évfordulóját megünneplik.

Magyarság, 1924. febr. 29

Rácz György, építész

MDK

Az Apáczai Csere János utcában épülő öröklakásos ház egyik tervezője.

Repr.:

—: Ilyen lesz az Apáczai Csere János utcában épülő öröklakásos ház

Népszabadság Bp. 1960. febr. 26. 7.

Rácz György, építész

L: Molnár Farkas

14.

– Kinek ajánlja? Csaplár Ferenc az Avantgarde..

Nepszabadság, Bp. 1980 aug. 17.

Rácz György, építész

M Dg

A Dunai Papírgyár épületét
tervezte.

— : (szöveg — fénykép —) 2

ESTI HIRLAP, Bu. 1966. jún. 20.

Rácz György, ép.hallg. MDK

a Királyi József Müegyetem Segitö Egyesülete
és épitész hallgatói épitészeti és akvarell kiállí
tást rendeztek.

R.Gy. expresszív kis szobafigurái igen sikerültek.

Müegyetem dísztermé.
Épitészeti kiállitás a Müegyetemen.
Nemz. Ujs. 1927. jun.5. 13.1.

Rácz György

MDK

Tagja volt a Szocialista Képzőművészek Csoportjának.

Vértes Gy. Harc a szocialista realizmusért.
Kortárs. 1961. 12. sz. dec. 919. l.

Rácz György

rajza

Szentendre - Marx tér

Rep.

Pestmegyei Hírlap (Szentendre) 1966. aug. 27. 4. o.

Rácz György

tusrajza
Szentendre – Görög utca
Repr.

Pestmegyei Hírlap (Szentendre) 1966. szept. 3. 4. o.

MDK

Rácz György

Második templomukat épitik Hegyalján a sárospataki diákok. Függetlenség 1942. jun. 28.

MDK

1957-es Ybl-dijak

Rácz György

Népakarat 1957. dec. 29.

MDK

Ybl dijat kapott

Rácz György

Népakarat. 1957.dec.29.

MDK

Rácz György - Cs.Juhász Sára

OTP lakóház Apáczai Cs.J.u.l.

Felsznabadult Bp. művészete K.Gal. 1960

Rácz György MDK

megvásárolt terv

Falusi templom terv, nyertes müvek

Magyar Egyházmüvészeti Kiállitás
Nemzeti Szalon 1941. febr-márc.

Rácz György MDK

falusi templom terve: megvásárolt terv

M. egyházműv. kiáll. M.Szal. 1941. II.

M.D.K.

RÁCZ György építész

Zaarlevo

~~Nyíregyháza, dohany fermentáló~~

mezőtúr, sipálkomás

Rados Jenő: Magyar építészettörténet Bp. 1961. 342.

Raáz György
építész

M.D.Y.

A hódmezővásárhelyi műterem-
ház tervezője.

Frank Jaros: Csehovszky Arpádnál
Élet és Kodalom, 1968. márc. 23 - 8 lap.

Rácz György épitészmérnök

"Épitész a pácban" cimmel Rácz György a lap egyik munkatársának Mezei Andrásnak válaszol a lap 39.-án számában megjelent, "Költő a háztetőn" c. cikkére, mely a padlás beépitéséről szól.
Válaszában hivatkozik saját padláslakás tervezésére és megépitésére valamint arra, hogy az ilyen irányu tervezés lehetőségét egy uj rendelet beszüntette.

A cikket lásd: Simon Zoltán: "Hajnal" c. rajzának hátlapján.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. okt. 16. XX. évf. 42. sz. 2. lap.

Rácz György
építész

Debreceni Penicillingyár és Gyógy-
szerkísérleti Intézet

Radó: Magyar építőművészet. 401.
Műszaki K. 1971.

Prof. Dr. Hans
Schlüter

Die Ursache Pneumokokken : Typ 8 -

Lobärpneumonie

Foto: Max Schlüter Nov.
Münster K. 134.

Rácz György
építész

Mezőtúr, gépállomás

Rados: Magyar építészettört 397.
Műszaki K. 1971.

Rácz György
épitén

Rént vett 1929-ben a CIAM frankfurti kongresszusán.

Gábor Enter: A CIAM magyar szoport-
ja 1928-1938.
Akadémiai kiad. 1972.

Rácz György
építész

+ hosszú időn át vett részt a CIAM magyar csoportjának munkájában.

Gábor Eszter: A CIAM magyar csoportja
1928-1935. é.
Akadémiai Kiad. 1972.

Rácz György

épületeiről találkozunk a népi építészet

alkalmazására irányuló kísérletekkel.

Mezényi Ferenc: A magyar építészet

1867-1967 Budapest 1970.

891

Rácz György építész

MDK

A Zsolnay gyár épületkeráimai munkái Nikelszky Géza kivitelezésében: Pécsi Vegykisérleti állámás homlokzati diszei 1930/ Köszeghy Gy./. A pécsi egyetem uj szárnyának homlokzata és lépcsőházi lapburkolata/Köszeghy/ 1933/.Debreceni egyet . ref.Templom belső lapburkolata 1940/Borsos J./ Rácz György bp-i és karcagi épitkezései; Diós/y/b/r-hegyi Ernő hévizi és fonyódi épitkezései. A Bp-iBaleset Korház homlokzati burkolata 1938/Körmendy N./

51.o.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár művészete. Pécs. 1959.

MDK

Rácz György

falusi templom-tervét megvették

Molnár E: Egyházmüvészeti kiáll. Magyar Iparmüvészet, 1941. 3.sz. 30.l.

A galgagutai Evangéli
pest, 1942.

Aggházy Mária: Adatok
tevékenységéhez.
8K, 12L, Budapes

Aggházy,M: Neu entdec
Kreises aus der
toriae Artium, 4

Aggházy, Maria: Grabd
aus dem XVII. Ha
Acta Historiae A

MDK

Rácz György

építén

zárai Lukács építénel cegyük az ONCSA

munkaház tervezője.

ill. 1.0.

Bierbauer Virgil: Szociális házépítőmunka

Magyarországon Bp 1942 1.0.

Rácz Gyula épitész

Biogal-gyógyszergyár /repr./

A képzőművészetek Debrecenben /szerk.Bőgel József/
1961. Debrecen Képjegyzék 58.

Rácz György építész

a dunaújvárosi papírgyár
építészeként említve

Magyar építészet 1945-70
203. old.

K. D. K.

RÁCZ György építész

Zsizsiktelenítő gázkamre 51.IV.043.

Mnot katalógusa 1958. 143. l.

Rácz György

és Cs. Juhász Sára

O.T.P. lakóház, Lipótvárosi Szent János utca 1., 1958. február.

A felszabadult Budapest művészete.

Kiállítási katalógus, Budapest, 1960.

13 l.

Rácz Georgy

Vojtka József

tovább épitésiér

tervezték a bánkúti növénynemesitő mintatelep épületeit. 1947-ben indult meg a munka, amely 1948. még nem volt befejezve.

Borb Fabr 52. l.

(Bánkúton növénynemesitő épül.)

M.D.K.

Rácz György
építész

A szocialista képzőművészek csoportjában a megalakulásról és korszerű városépítésről tartott előadást.

Fenyő A. Endre: A szocialista képzőművészek csoportjáról
Művészet, 1964. május – 16 lap.

M.D.4

Rácz György
építész

Az Építőművész Szövetség képviseletében szólt a fiatal képrőmészekhez.

Kovács Gyula: Fiatal képrőművészek stúdiójának...
Művészet, 1966. április - 32 kg

Rácz György

a szatmárnémeti
városháza terép
IV. díj

MMÉEKözl
1943. 46. l.

Rácz György

az OTI. visegrádi tisztviselői lakóépületeinek terop.

dicséret

MMLEKözl

1943. 38. l.

Rátz György

építész

rod
2

MMÉE Közl

1941. 203. l.

(Tervpályázati eredmények.)

Rácz György

OTI Hungária körúton
épitendő bérházaira
kiirt tervpályázaton
megvétel

MMÉEK közl 1941. 127. l.

Rácz György: Az épített régi tükrében.
[Vár] = Budapest, 23, 1985, 3 20–22. ill

–műemlékvédelem

RÁCZ György építész

Moravánszky 1988 b

189,250

ott király (+ 1571) tumbája, 1571—1576. (Gyulafehérvár, székesegyház)

1559) tumbája, 1571—1576. (Gyulafehérvár, székesegyház)

fejedelem tumbája, 1618. (Szerencs, református templom)

ANULMÁNYOK

ÁLY ÉS A RENESZÁNSZ MŰVÉSZET ERDÉLYBEN (1576—1586)

Rácz György

és Zárai Lukács

K

eéd

Az ONCSA mintaháza. Tervezték jentek.

Bierbauer Virgil dr.:

Szociális házépítő munka Magyarországon.

Tér és Forma. 1942.

49 – 51. l. képekkel

Lóczy Lajos dr. II. 238.

Rácz György épitész

Erdélyi családiház

Tér és Forma,,1936 IX. 8

Rácz György

Közreműködött a
Ciprac magyar cso-
portjainak kiállításain.
Tamás galéria 1934.

Tér és Forma
1935. 8. l.

Rácz György

az uzsokinkai OTI
kórház terapeutikáján
terveinek megvétele
javasolva

MMÉFKözl

1944 344. l

Rácz György építész

Tér és Forma, 1930

III. évf. 10-11.

A második nemzetközi kongresszus az új építészetért.

Rácz György

a BSzKRT Betegségi Biztosító Intézetének tervp. megvétel

MMÉEKözl
1943. 192. l.

Rácz György

a Bpest 2. y. m. Ér kézbesitő postahivatal szaktanfolyam és internátus épületére kiirt terv. megvétel

MMÉEKözl

1943. 184. l.

KÖNYV ÉS UJSÁG BOLTJA
UNGVÁR, Telefon 311.

Rácz György

Elektromos művek
Fehérvári uti kisla-
kásos ~~[illegible]~~ házak terv.

megvétel

MMÉEKözl
1943. 72. l

GYÖNGYÖSPATA

Rácz György

Gázművek óbudai
külső lakótelepének
bővítési terve
megvétel

MMÉEKözl

1943. 63 l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

MDK

Rácz György, ép.

Erdélyi családiház at tervezett. Kép. 23ól.

Balatoni házának makettje képben, a 23. oldalon.

Alaprajzok.

Tér és Forma. 1936. 1. sz.

MDK

Rácz György és Zárai Lukács

Az ONCSA mintaháza; tervezték fentiek

Bierbauer Virgil dr.: Szociális házépitő munka Magyarországon. Tér és Forma 1942. 49-51.l. képekkel.

MDK

Rácz György és Zárai Lukács

az ONCSA mintaháza. Tervezték fentiek

Bierbauer V.dr.: Szociális házépitő munka Magyarországon. Tér és Forma 1942. 49-51.l. Képekkel.

Rácz György

építész

Lásd

Tér és Forma

1936. 1. szám 23. lap-

vagy Kósa Zoltán

csomagjában

Rácz György

épitész

l.

Tér és Forma

1947. 277. l.

661. **Nyakkendőtű,**

arany, gemma szerecsenfejjel. — KRAWATTENNADEL, Gold mit geschnittene, Gemme: Mohrenkopf.

662. **Csüngő,**

vésett karneol, ezüst foglalatban, rajta BI. monogramm. — ANHÄNGER, Carneol, mit eingeschnittenem Monogramm BI. in Silberfassung.

663. **Csüngő,**

arany, saskarom. — ANHÄNGER, Gold. Adlerkralle.

664. **Zsebóra,**

ezüst, szines zománcos számlappal. XVIII. sz. v. — TASCHENUHR, Silber, mit bunt emailliertem Zifferblatt. Ende XVIII. Jahrh.

665. **Chatelaine,**

többszinü arany (à quatre couleurs) egy nagyobb, három kisebb medaillonos áttört kartusból összeállitott lánc, karneol függővel. Német, XVIII. sz. m. f. — CHATELAINE, Gold à quatre couleurs, aus einem grösseren und drei kleineren Medaillons zusammengestellt, als Anhängel gefasster Carneol. Deutsch, zw. H. XVIII. Jahrh.

666. **Mellboglár,**

aranyozott ezüst, felrakott csigás lombok közt kisebb nagyobb ékkövekkel. — Brassó, XVII. sz. m. f. — HEFTEL, Silber, vergoldet, zwischen Laubwerk grössere und kleinere farbige Steine. Brassó, zw. Hälfte XVII. Jahrh.

Rácz, György
épitész

M.D.K.

Az Épitőművészek Szövetségében
rendezett kiállítás szervezője

Vidos Loltán: Uj lövekvések a muralis művészetben
Művészet, 1966. április - 44 lap.

Rácz György

cikke: Hol építsük fel az új Szalont?
Élet és Irodalom, 1968. 13. sz. 4. l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért. 1971.2.sz. 149-182. l.

153.l.

Rácz György

Dunai Papírgyár, Dunaújváros. (Rácz György építész.) - Magyar Építőipar, 1967. 16. évf. 1. sz. 25. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1970. 1.sz. 68-107. l./

73. l.

Rácz György

Molnár Péter: Dunai Papirgyár /Rácz György építész./
Müszaki Tervezés, 1966. lo.sz. 3-5. l.

Az 1966.évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája/ Müvtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-283. l./
249. l.

M.D.K.

Rácz György, építés

és Cs. Juhász Sára tervei szerint épitettek át a Pollack-féle, 1815-ben épült, a 2. világháboru alatt elpusztult és 1958 után lebontok egyszeri Neumayer hárat, melynek helyén ma a Régipósta utcu sarkán ~~[illegible]~~ egy OTP ház áll.

Dr. Seenger Erwin: Jozef Sandmann

BUDAPEST, Bp. 1967. V. évf. 9. sz. 23. old.

M.D.K.

Rácz György: épités

és Cs. Fuhász Sára tervei szerint a hatvanas évek elején, az egykori Pollack-féle Neumayer ház helyén épült modern lakóház zárja le délen az Apáczai csere János utca házsorát.

Major Máté: A pesti Dunapart szivének városképi problémái
"BUDAPEST", Bp. 1966. IV.évf. máj. sz.
20. old.

MDK

Rácz Gy. IV.éves épitészhallgató

Bérház és szállodaterv repr.-i.

Épitészhallgtervk.

Rácz György

„Szeplők" c. cikkének (Budapest, 1970. 5. sz.) hibáját (a Danaidák kútja ne a Berossutcában, hanem a Biermann István téren van) igazítja helyre Szabó István

Budapest, 1970. 7. sz. 46. l.

Rácz György

cikke: Freplök (Budapesti népsé hibák)

Budapest, 1970. 5. sz. 30. l.

MDK

Rácz György és Vojtka József

tervezték a bánkuti növénynemesitő mintatelep épületeit.

Borb Fabr 52.1.

MDK

Rácz György épitész

az Épités- és Munkaügyi Min. irányitása mellett 1948-49. terve szerint épitették ujra a II. világgáboruban elpusztult klinikát.

Ujjáépül a szegedi gyermekklinika. Borb-Fabr. 45 l
45 l.

MDK

Rácz György és Zárai Lukács

A Nép- és Családvédelmi Alap nagytétényi mintaháza. 1941, repr.

Szépmüvészet 1942. 1.sz.

MDK

Rácz György

Jászsági képzőművészek. Szépművészet 1941. 157.l.

Uj téli kikötő a Dunán. 4 szöveg-
brával. (*A*) . . . . . 139—140
budapesti földalatti villamos vasút.
szövegábrával . . . . . 20—27
Oxigén gyártása folyósított levegővel.
szövegábrával. (*A*) . . . . . 432—434
pozsonyi villamos vasút. 3 szöveg-
brával. (*A*) . . . . . 398—400

*

zítás 476

Szépmüvészeti

Szerkesztőség: Olvasóinkhoz . . . . .
Szesztay László: A Tiszavölgy új átnézeti térképe (*K*) 472
Szilágyi F. Lajos: Az útburkoló anyagok megválasztása. (*A*) 350
Szladek Károly: Töltéstömörítő betonfal. 2 szövegábrával. (*A*) 100
Tandor Ottó: Az ócsai templom restaurálása. 18 szövegábrával . . . . .
Timon Béla: Megváltoztatta-e a Körösszabályozás Magyarország meteorologiai viszonyait? 7 szövegábrával 21
Ungár M.: Régi hídfőfalak megerősítése. 2 szövegábrával. (*A*) 22
Wittenberg J.: A fűtőfelületek elmélete. 3 szövegábrával. (*A*) 10
— A gőztolattyúk súrlódása. 3 szövegábrával. (*A*) 23
Zelovich Kornél: A föld vasútainak összes hosszúsága. (*A*) . . . . . .
— A Niagara-függőhíd kicserélése. (*A*) .
— A svájci vasúti hídakról. (*A*) . . .
— A tétlenségi és a centrifugális nyomaték meghatározása. 3 szövegábrával. (*A*) 3
— A vashidak megerősítése. (*A*) . . . 4
— A világ legnagyobb támaszközü ívhídjai. (*A*) . . . . . .
— Az amerikai Egyesült-Államok hídjairól. 6 szövegábrával (*A*) 1
— Fränkel nyúlás-jelző és lengés-jelző műszerei. (*A*) . . . . . .
— Hosszú nyomott rudak kihajlása. (*A*) .
— Ritmikus ütések hatása vastartókra. (*A*)
— Százhatvanöt méteres nyílásokkal épült

M.D.K.

Rácz György, építész

, terve 300 p-ös megvételben részesült az OTI kétemeletes, zártsorú házaira kiírt eszmei pályázaton.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1940. LXI. évf.

nov. 14. sz. 5. old.

M.D.K.

Rácz György, építész

terve megvételben
részesült az Egyházmű-
veszeti Tanács falusi
templom pályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1941. ~~XXX~~ LXII. évf.
márc. 27 sz. 6. old.

Rácz György, építés

M.D.K.

terve a hét egyenként
700 p-ös díjat egyikét nyer-
te el az OTI kecskeméti
székházának pályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1941. LXII. évf.
máj. 29. sz. 5. old.

M.D.K.

Rácz György, építész

Karafiáth László és dr. Radnai Loránd körös terve megvételben részesült a Kőrmunkatanács Békésmegyer központi terveire hiírt pályázaton

Vállalkozók Lapja, Bp. 1943. LXIV. évf.

márc. ΣS. sz. 6. old.

M.D.K.

Rácz György, építész

terve megvételben
részesült az Elektromos
Művek Fehérvári-uti
kisbeteg bérházának
pályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1943. LXIV. évf.

máj. 6. sz. 5. old.

M.D.K.

Rácz György, építész

terve megvételben rá-
nesült a Benzárt „Betegségi
Biztosító Intézete és Főorvosi
Hivatalu" épületére kiírt pá-
lyázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1943. LXIV. évf.

szept. 11. sz. 5. old.

Ráce György, építés

M.D.K.

terve megvételben
részesült az OTI Nagy
Lajos Király uti rendelő
intézetének pályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1944. LXV. évf.

febr. 24. sz. 5. old.

MŰEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

NEMZETI SZALON
MŰVÉSZETI EGYESÜLET

~~NYOMTATVÁNY~~

3 f
bélyeg

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

úrnak
úrnőnek

Budapest

41.947. — K. M. E. Ny.

MEGHÍVÓ

A

MAGYAR MŰEMLÉKI KIÁLLÍTÁS

MEGNYITÁSÁRA 1942. NOVEMBER HÓ 25-ÉN, SZERDÁN D. U. 6 ÓRÁRA
A NEMZETI SZALON V. ERZSÉBET-TÉRI HELYISÉGEIBE.

GRÓF ZICHY JÁNOS
A NEMZETI SZALON ELNÖKE

GEREVICH TIBOR
A MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGÁNAK ELNÖKE

HUBAY CEBRIAN ANDOR
A NEMZETI SZALON IGAZGATÓJA

A KIÁLLÍTÁS DECEMBER 8-ÁN, KEDDEN ZÁRUL. MEGTEKINTHETŐ NAPONTA 10-TŐL 4-IG.

Rácz Ida

Humorista, gyorsrajzoló és festő. Berlinben él, varietékben rajzol. A berlini Wintergartenban és az amsterdami, rotterdami, zürichi, valamint barcelonai varietékben lép fel, mint humorista gyorsrajzoló. E enkivül festő, 1929-ben részt vett a berlini nemzetközi kiállit son a magyar festők pavillonjában. Képeivel bronzérmet és diszoklevelet nyert, mint második dijazott. Egyébként filmszinésznő. Egyik humoros képét bemutatja a lap.

Délibáb, Bp. 1930. aug. 16. IV. évf. 33. sz. 33. lap.

M.D.K.

Idi Rácz

"Magyar származásu artistanő, aki mint gyors-karikaturista lép fel a párizsi Moulin Rouge Szinpadán."-irja a lap a müvészről készült fénykép mellett s elmondja még, hogy nagy sikerének köszönheti a londóni Empire Varieté vel kötött hosszu lejáratu szerződését.

Szinházi Élet. Bp. 1931. juli. 28-juli. 4.
XXI. évf. 27. sz. 142. lap.

Rácz Ilona

kerámikus kiállitása Engelsz József ötvössel és Szuppán Irén textilfestővel a Győri Mücsarnokban 1961. okt. 29 - nov. 12.

Rajztanitás 1961. V.sz. hátsó boritón

Rácz Ilona M.D.K.

Az előadás jelmezei

Gábor István:Lángszzü szerelmesek Gyárfás Miklós vigj
játéka Veszprémben.

Magyar Nemzet 1963. november 30. 4.1.

MDK

Rácz Ilus

Üveg-, porcellán- és márvány-tárgyakat állitott ki a Szép Otthon kiall.

Cikk: A mi kiállitóink.

Magyar Iparművészet, 1936. 25.1.

Rácz Irén

7.

Newyorkból írják a *Notesz*-nek: A amerikai ujságok *a legnagyobb elismeréssel* írnak *egy magyar festőművésznőről. Rácz* Irén műveinek gyüjteményes kiállítása április vége óta van nyitva Newyorkban és a fiatal magyar festőnő képeit *már nagyrészt meg is vették* az amerikai »felső tízezer« palotái számára. *Miss Iréne Rácz* piktúrái a kiállítás bezárása után így a Fifth Avenue előkelő házaiba kerülnek... A szigorú newyorki kritikusok páratlan egyértelműséggel állapítják meg, hogy az ifjú magyar művésznő rendkívüli kolorista tehetség...

A Reggel 1937 máj. 18.

Raicz Irén

sikdiszités

1921–23

Évinisk 1930. 87

Rácz

R. 2. *Irén*, grafikus, * Budapest 1907. Itt végezte tanulmányait s 1926 a Nemzeti Szalónban gyüjt. kiállítást rendezett.

E. G II 341 l

Szöveglap.
Derékig, jobbra fordulva arcrélben.

Méretei 7·4 : 9·2 cm.

Rácz Irén

kiáll.

Nemzeti Szalon

1926. jun.

Föv. képt.

Rácz Ineu

festő New Yorkban.

Karikatúrákat és rajzol.

Olaj és vízfestmé-
nyeiből 1935-ben 22
képéből New Yorkban koll. kiállítást rendezett a Chez
Vous Inc.-galériában
Münchenben Stucknál,
Párisban Drecolnál
tanult. Bécsben,
Barcelonaban vottak
kiállításai.

Meghívó és kiáll. Eat.

Dr Rácz Dezső bizottsági
tag (fővárosi) leánya.

1048—106

Rácz Irén

festi

cód
2

The New York Herald Tribune

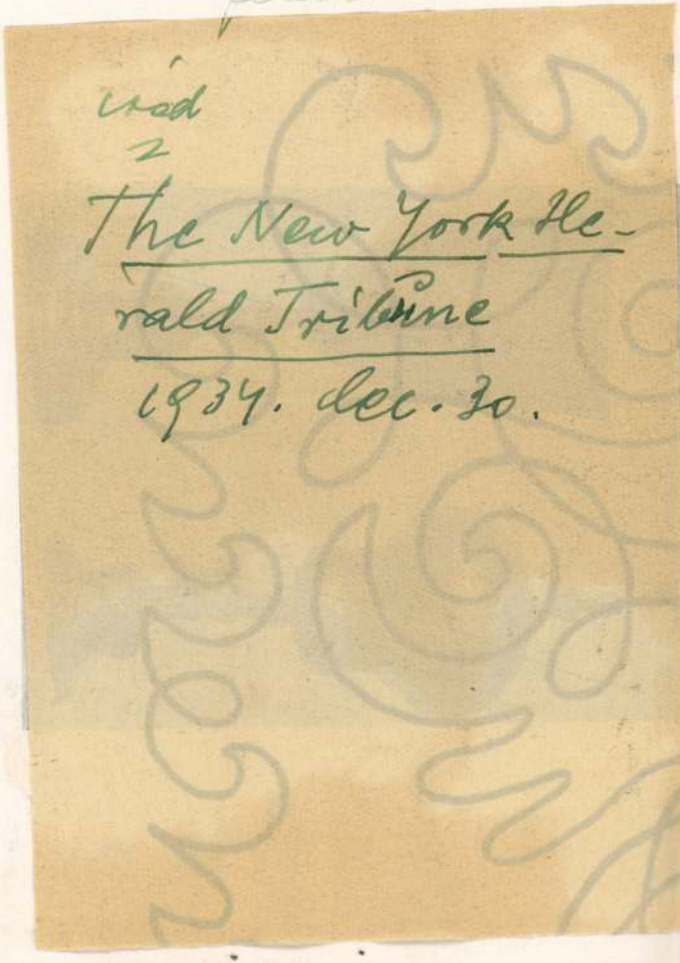

1934. dec. 30.

80.

175.

161. 133.

Raiz Irén

ired
2

The New York Sun

1934. dec. 28.

548.

Rácz Irén

festó

cród
2

The New York Times

~~on Thursday~~.

1934. dec. 27.

RÁCZ hein fertö

OMIKE 1909-1944 191

Rácz Irén
grafikus
koll. kiáll.
Nemzeti kalon
vrôd
Ujság. 1926. jun. 16.
(e. a: Az évad utolsó
kiállitása.)

b) égő kolostorból távoz

9 Német festő: Oltárajtó.
a) Napkeleti bölcsek
b) Krisztus ostoroztatás

10 Német festő: Oltárajtó
a) Jézust tövisekkel kor
b) Mária halála.....

11 Német festő: Oltárajtó
a) Izsák feláldoztatása
b) Krisztus születése...

12 Német festő: Oltárajtó.
a) a Szentháromság
b) András, Péter és Kris

B.

B
418

Az 1898 deczember 2-i
(418-1898)

1 ~~16~~ J. B. Morgan:
Rudolf trónörökös.....

C.

Az 1898 deczember 14-
(433-1898)

433

1 ~~14~~ Id. Markó Károly:
Becko látképe.....

2 ~~15~~ Id. Markó Károly:
Margitta látképe.....

3 ~~16~~ Id. Markó Károly:
Óvár látképe.....

4 ~~17~~ Id. Markó Károly:
Rózsahegy látképe.....

5 ~~18~~ Id. Markó Károly:
Szered látképe.....

(18'3)

Rácz Iván

Amerikában él. Most rendezte
3. kiállítását New-Yorkban.
57 festményével

Nyugat 1937 V. 20

Rácz Ferenc

festőművész

Barcelonai világkiállitás - képzőművészeti kiállitása - kiállitási palotában - képével szerepel.

Grafika

Nemzeti Ujság
1929.VII.21.

Rácz Irén

A barcelonai Arte Moderné-ban rendezett nemzetközi műtárlaton a metszetek és grafikai művek részére kitüzött bronzérmet nyerte.

Magyar Hirlap
1930.II.9.

MDK

Rácz Irén, Bpest 19o7.

Professor Stuck, rézk.
Felébredés, "
Gitározó nő, "
Hegedüs, "
Fésülködés, "
Öreg lelkész, "

N. Szal. XLIX. csop. kiáll. 1926. jun. 12 l.

Rácz Irén, Bpest 1907. MDK

Első áldozás, rézk.
A dédnagymama, "
Della denta /Rafael copia/ rézk.
di tempi " " "
Álmodozás, rézk.
Schwabingi idill télen, rézk.
Halászó nők, rézk.

N.Szal. XLIX. csop. kiáll. 1926. jun. k2 12 l.

Rácz Irén, Bpest 1907. MDK

Első fürdetés, rézk.
Gitározó férfi, "
Bujócska, sz.nyomat
Kirándulás, " "
Diák leány, " "
Női akt, rőtli vázlat
" " " "

N.Szal. XLIX. csop. kiáll. 1926. jun. 12 l.

Rácz Irén, Berlin

Illustratiok. Fred Hildebrand "Pariser Typen" c.
karikatura regényéhez, tussr.

Magy. Ujságrajzoló művészek Egyesülete I. kiáll.
V.Szal. 1931. dec. 7 l.

MDK

Rácz Iren,

a N.Sz.által rend.63 csop.kiáll. egyik-másikán szerepelt müveivel. 1926.

A Nemz. Szal. 400-ik jub. és a KÉVE XX-ik kiáll.-ra. 1929.febr.

Rácz Irén

festőművész

Magyar Ujságrajzoló Művészek Egyesülete első kiállítása a Nemzeti Szalonban - képeivel vett részt

Berlini illusztrációi

Az Est 1931.XII.20.

Rácz Irén

grafikus

Magyar Ujságrajzoló Művészek Kiállitása - Nemzeti Szalonban. Képével szerepel.
Berlinben készitett párizsi tipusai/tussrajz karikaturák/

Pesti Hirlap 1931.XII.20.

2006. március 29. (szerda) 18 óra

Múzeumi beszélgetés

A műalkotás mai funkcióiról

Beszélgetés a Derkovits ösztöndíjasokkal egykori ösztöndíjasok

El Kazovszkij,

Kőnig Frigyes és

Rácmolnár Sándor

részvételével

Moderátor:

Paksi Endre Lehel

ERNST MÚZEUM BUDAPEST

VI. Nagymező u. 8.

www.ernstmuzeum.hu

Információ a 341- 4355-ös telefonszámon

A programok múzeumi belépővel látogathatók

Rácmolnár Sándor

Rácz Ilona, jelmeztervező MDh

Nádassy Gézával együtt B. Dávid Teréz
csehszlovákiai írónő Egerben bemutatott szín=
művének jelmezeit tervezte.

M. G. P.: Dódi 9. l.

NÉPSZABADSÁG

Bp. 1962. márc. 9.

Rácz Ilona M.N.K.

Az előadás jelmezei

z.l. Örökké Aljosin szinmüve a veszprémi szinházban

Magyar Nemzet 1965. május 5. 4.l.

Rácz Imre,

Huszonötéves a hajdúböszörményi Képzőművészeti Kör, kiállítással emlékeztek meg a 1959-ben alakult körről, Bíró Ferenc festőművész az alapító-szervezője. A Bíró Ferenc tanítványok közül láthatjuk Rácz Imre művét és még többekét is.

Lakár Imre: A szemléletformálás műhelye
Hajdú-Bihari Napló, 1984. szept. 20.

Rácz Irén.

1926-ban a Nemzeti Szalon kiállíotta müveit.

Pende J:
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

MDK

Rácz Irén

Kiállítások. Magyar Művészet 1926. 5. sz. 304.l.

Rácz Zrín

A barcelonai Arte Moderna-ban rendezett nemzetközi műkiállaton a metszetek és grafikai műveknek szánt bronzérmet nyert.

Pesti Hirlap
1930.II.9.

Rácz Zrén

A barcelonai Arte Moderna-ban rendezett nemzetközi
mütárlaton a metszetek és grafikai müvek részére
szánt bronzérmet nyerte.

VILÁGOSSÁG RT.

Rácz Irén

MAGYAR MŰVÉSZET

1926. 304

Feladó:

LEVELEZŐLAP

II. MAGYAR FILATELISTA NAP
BUDAPEST 1925 DECEMBER 12–14
HARANGHY.

Rácz Irén

grafikus

stúl 1907. Bpest.

1926. jun. koll. Kiáll.

a Nemzeti Szalonban.

Életrajz.

15
Nagyboldog-A., Mária

SZERDA

16
Joakim, Ábrahám

CSÜTÖRTÖK

17
Jácint, Anasztáz

PÉNTEK

18
Ilona, Ilona

SZOMBAT

Rácz Irén

Magyar Múvészet
1926. 304

Vászon, méretei 133 : 206 cm. — Át. Képt. 288. — Zichy Edmund ajándéka 1859. január 14-én. — Átvétetett 1860. január 31-én. — A régiségtárba 1874. április 24-én tétetett át, honnan 1884. október 15-én került mostani helyére (303/88 A. No. 11.).

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Tört. Képcsarnokban. 1884 : II. 31. — 1894 : II. 70.

A'. 288.

RÁCZ GYÖRGY
ÉPITÉSZMÉRNÖK

TERVSZERŰ BUDAPEST

KÜLÖNLENYOMAT A BARTHA MIKLÓS TÁRSASÁG „UJ EURÓPA ÉS AZ UJ MAGYARSÁG" C. ÉVKÖNYVÉBÖL — 1941

TERVSZERŰ BUDAPEST.*)

A városrendezés eddig csak utcaszélességek, párkánymagasságok, beépítési módok meghatározását jelentette. A jövőben azonban fel kell hogy ölelje a város összes funkcióit. A múltban csak laza keretet adott, melyen belül az individualizmus zsibvására épült fel, — a jövőben cselekvőleg, alkotóan kell a város egész életét megszerveznie.

Egy ilyen átfogó megoldás meghaladja egy ember erejét, csak szakemberek együttese: építészek, mérnökök, közgazdászok, statisztikusok, katonák, geológusok, történészek stb. közös munkája oldhatja jól meg.

1932 óta Budapest Városfejlesztési Bizottsága, kb. 150 szakértő bevonásával, nyolc éven keresztül dologozott Budapest városfejlesztési programmján. Merészség tehát egy emberként hozzászólni e tárgyhoz. Mégis úgy érezzük: e gyöngeségnek is vannak előnyei.

Módszer: Az egyén mindig mozgékonyabb, mint a közösség, a magánember merészebb lehet, mint a közület. A bizottság szükségkép a meglévő analizéből indult ki és a meglévő Budapest nagyrészt a XIX. század öröksége. Kézenfekvő, hogy a XIX. század túlzottan individuális, túlzottan liberális világa, mely épen a városépítésnél a legkárosabb mindenek felett, ezáltal előtérbe kerül .

Szemben a Bizottság analizisen alapuló induktív módszerével, az én munkám deduktív: követeléseket állít fel, s azokat igyekszik a valósághoz alkalmazni. De a két módszert nem szabad egymással szembeállítani, — a kettő kiegészíti egymást!

A csak induktív módszer könnyen toldozás-foldozássá süllyed. A csak deduktív módszert viszont az utópia veszélye fenyegeti. A helyes mód két lépésben történik: *elsődleges* a tervszerű szándék, az akarat, a koncepció, a szellem, a cél kitűzése, a jövő távlatában. Aztán jöhet az analízis, az adottságok, az anyagi világ felmérése, számolás a lehetőségekkel, — s ennek alapján a megoldás.

A város nagysága: A városfejlesztési tervek a város „várható" növekedéséből szoktak kiindulni, amire statisztikai adatok alapján következtetnek. Ez kettős hiba.

Hiba, mert semmi sem biztosítja, hogy azok az erők, amik 10—20—50 vagy 100 évig a város növekedését előidézték, a jövőben is lineárisan tovább hatnak. Lehet, hogy ellenerők lépnek fel s a város csökkenne, vagy megállna.

De hiba, mert a tervszerű rendezésnek nem szabad ebben sem a „laisser faire, laisser passer" álláspontjára helyezkednie. *Nekünk kell meghatározni,* hogy mekkorára akarjuk a várost!

Budapest *mennyiségi* növekedése nem kívánatos. A város nö-

*) A Bartha Miklós Társaságban, 1941. már. 19-én elmondott előadás: Részletek egy készülő könyv-vázlatából.

vekedését elsősorban az ipar centralizált fejlődése okozta. Márpedig nemzetgazdasági, szociális, kulturális, katonai stb. érdekből egy fokozott ipari decentralizálásra van szükség. Budapest Nagymagyarország fővárosa s az egész ország közigazgatási, gazdasági, s kulturális csúcsszerveinek természetes helye — ez azonban nem jelent szükségkép millión felüli lakosságot — és semmi szükség sincs arra, hogy az ipari termelés is itt történjen csaknem kizárólag.

Mindez persze összefügg egy „országfejlesztési tervvel", melynek bővebb kifejtése már különálló tanulmányt igényel. Egy mondatba sűrítve: a jövő feladata az, hogy a falut „városiasítsuk"; azaz a gépkultúra segítségével felemeljük szociális és kulturális elesettségéből.

Városainkat viszont „falusítani" kell, azaz visszavezetni a természethez, a naphoz, a levegőhöz, a földhöz.

Budapestet tehát nem mennyiségileg kell fejlesztenünk, hanem minőségileg kell átépítenünk.

Alapelrendezés. A) *A centrális város:* Városaink a múlt örökségei. A középkorban a városok fallal voltak körülvéve, s centrális elrendezésűek voltak. Ez akkor a lehető legcélszerűbb volt, mert a

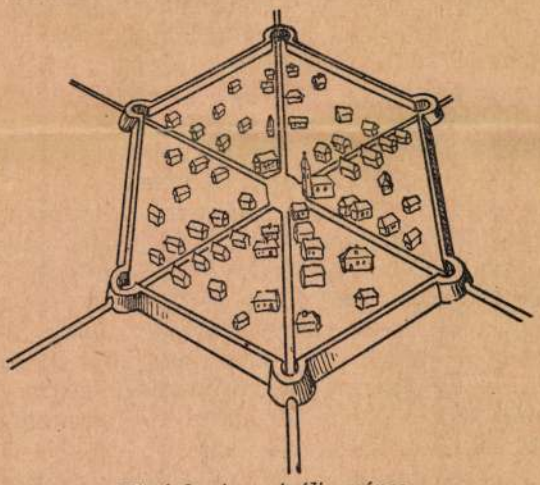

Középkori centrális város.

bástyákat rövid úton lehetett veszély esetén elérni; a középpontban elhelyezett templom, piac, városháza, vagy esetleg fellegvár mindenkinek egyformán közel volt. Az újkori ipari fejlődés a városokat megduzzasztotta. A körfalakat lebontották, de helyükbe egy sokkal kellemetlenebb öv épült: a füstölgő gyárkémények övezete, mely elrontotta a város levegőjét. E kormot és füstöt okádó szorító abroncsot többé legtöbbször nem is tudta az európai város magáról lefeszíteni, — további növekedése sugárirányban elhelyezkedő, ki-

sebb gócok köré csoportosuló elővárosok formájában történt (mint nálunk Ujpest, Kispest, Lőrinc stb.). Ezek forgalma is a centrumon

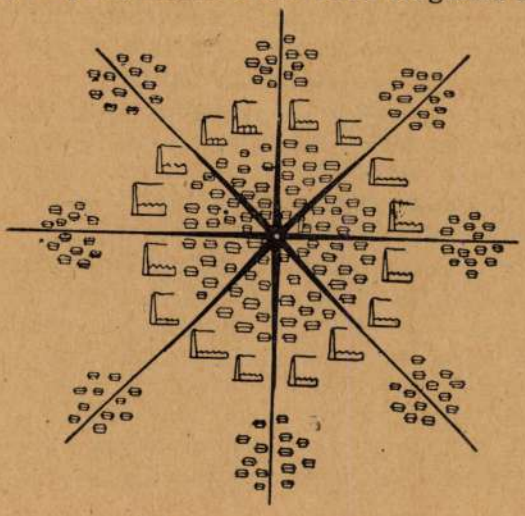

Újkori centrális város.

keresztül történik; azon a középponton, ami a középkori forgalom számára elégséges volt, de a mai forgalom számára gutaütést jelent.

B) *A szalagváros:* E bajok kiküszöbölésére a modern városrendezők műhelyében megszületett papíron a „szalagváros". Itt egy fő közlekedési vonal mentén, azzal párhuzamosan helyeződnek el a különböző funkciót teljesítő városrészek: 1. az üdülést és sportot

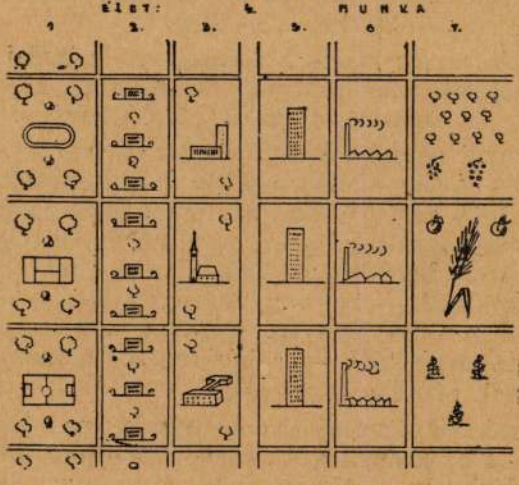

Szalagváros.

szolgáló erdős sáv, 2. a lakó város sávja, 3. a középületek, a szellemi munka sávja, 4. a fő közlekedő vonal, 5. a kereskedelmi élet sávja, 6. a gyárváros sávja, úgy elhelyezve, hogy az uralkodó szélirány az előbbiektől távolodva vigye a füstöt, 7. végül a város megszűnik, s következik a mezőgazdasági terület.

A közlekedés az egyes sávok között rövid keresztutakon történik s központ nem lévén, forgalmi torlódás sem következik be. A város füstmentes, lakótelepe a természettel összenőtt, — úgy a szellemi, mint a fizikai munkahelyek egymásközötti kapcsolata a hosszútvonalakon keresztül kifogástalan.

Budapest — szalagváros! A szalagváros persze csak papíron van meg, megvalósítása elé a legtöbb helyen legyőzhetetlen akadályok tornyosulnak. Már 1932-ben egyik városrendezőnk, Kaffka Péter, felismerte, hogy Budapest kivételes szerencsés helyzetben van. Itt a Duna hatalmas észak-déli erővonala, s a vele nagyjában párhuzamos budai hegyvonulatok megakadályozták a centrális város kialakulását és a múltszázadi városrendezőink minden erőszakos centralizáló törekvése ellenére tulajdonképpen szalagvárost hoztak létre.

E gondolat, sajnos, csak mag maradt, mely sziklára hullott, holott kifejlődése Budapest legtöbb problémáját megoldaná, s ez elrontott várost könnyű szerrel Európa legkiválóbb városává fejlesztheté.

A szalagváros gondolatát Budapestre alkalmazni rendkívül termékenyítő. Megvalósítása pedig könnyű, legtöbb helyen csak az akadályokat kell elhárítani — és a fejlődés irányát e gondolat jegyében irányítani. Az egyes várossávok természetesen nem sématikusak, nem merevek, de a terephez símulnak, s alkalmazkodnak a meglévőkhöz. Lássuk őket egymás után:

1. *Üdülés sávja:* Ma is a római part, a budai hegyvidék, a Hármashatárhegytől, Hűvösvölgyön, Svábhegyen keresztül egész a Kamara-erdőig. A lehetőség adva van, ki kell fejlesztenünk:

a) A római partot Óbudától egész Szentendréig legalább egy kilométer széles sávban ki kell sajátítani, s gyepesíteni, fásítani. — Aki evezni szokott, tudja: a mai pár méter széles parti sáv szemétdomb, s rajta mozogni sem lehet, oly zsúfolt. Pedig hol vagyunk még az igazi tömegsporttól, aminek a magyarság biológiai jövője érdekében jönnie kell, — hol vagyunk egymilliós város valódi szükségletétől? E sávon csak hétvégi sátrakat, s tervszerű, tisztességes épületeket lehessen építeni, — a bér fedezze a kisajátítás annuitását, s a városnak pénzébe sem kerül.

b) Természetesen e sávban kellett volna építeni a nemzeti stadiont is, — s az aranyhegyi megoldás elejtése örök bűne marad mai városépítőinknek. A Nemzeti Sportcsarnok azonban, sajnos, nem itt, de Budapest legfüstösebb részén, a Keleti mögött épül.

c) Hegyeink s völgyeink felparcellázása is (Pesthidegkút, Remete stb.) és proletárjellegű beépítése is nagy tervszerűtlenség; a

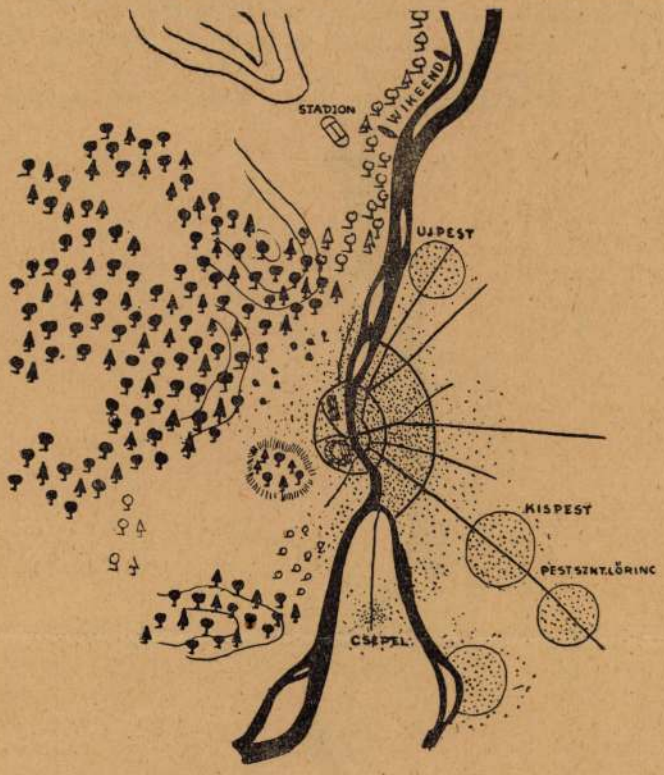

Budapest tüdje, az erdősáv.

vidék klimatikus viszonyai ugyanis nem kedveznek a gyümölcstermesztésnek, ami pedig a kisemberek saját portájának fő jövedelemforrása; munkáslakótelepeinket Budafok s Sasad lankáira kell tennünk, amint majd látni fogjuk.

2. *Lakósáv:* Elsősorban és mindenek felett Buda, miként azt mindenki tudja, mégpedig teljes hosszában, a Duna mentén. Épen ezért érthetetlen az, ami Óbudával történik. Talán az összes budai lehetőségek közül a legcsodálatosabb lakónegyedet Óbudán lehetne felépíteni; közvetlen a víz mellett, közvetlen a hegy mellett, s levegője a mi szélviszonyaink mellett a legtisztább (persze, ha nem volna ott egy-két gyár, élén a főváros gázgyárával). A természeti adottságok tehát megvannak, s most megvolt a városrendezési alkalom is! Óbuda igen nagyrésze került csákány alá, Óbudának *elsőosztályú* lakónegyednek kellett volna lennie, mégpedig — s ez egész új, talán kissé merész gondolat — a középosztályé! A munkásosz-

tály délen, Kelenföldtől lefelé kap majd helyet.) Elsőosztályú, „sávos" vagy „pont-beépítésű", magasházas parkváros helyett azonban már épül a fantázátlan, a természeti adottságokat teljesen semmibevevő, szürke és szomorú városrész, mely époly bérkaszárnyasivatag lesz, mint az új Lipótváros, melynek a Dunától számított első utcájában épúgy nem fogjuk tudni, hogy Európa legnagyobb és leg-

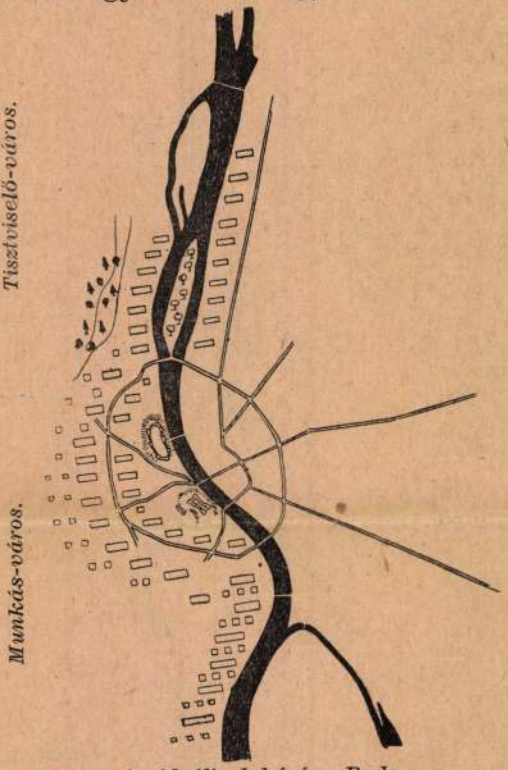

Az ideális lakósáv: Buda.

szebb folyója mellett, a Margiszigettel szemben sétálunk, akár a Főutcában; s csodálatos hegyeit épúgy nem fogjuk látni, akár a Horthy Miklós-úton a Gellért lankáit!

b) Buda középső része már kialakult, részben mint villanegyed, részben mint bérháznegyed. Alapjában véve tehát helyesen (gyárak stb. nélkül). Itt csak a beépítés korszerűvé tételével javítjuk a meglévőket. (S ki kell telepítenünk a Déli-pályaudvart.)

De Budának van még egy nagy lehetősége: a déli rész.

c) Kelenföldtől Budafok, Nagytétényig, ahová a kertes munkáslakótelepeknek kéne kerülniök! Mert szemben fekszik vele Budapest nagyipari centruma: Csepel és a pesti parton a bűzös gyárövezet — és mert amint már említettük, e déli lejtő alkalmas a ker-

tészkedésre, gyümölcstermelésre. E területen azonban egy teljesen új beépítési módot kellene alkalmazni! A „vegyes" beépítést. Fantáziátlan városrendezőink eddig csak két főtípust ismertek: vagy csináltak emeletes bérháznegyedet, jó területkihasználással, de az aszfaltsivatag minden hátrányával, vagy csináltak villanegyedet, kertekkel, de rossz területkihasználással, terjengősen, drága közművekkel. Ha azonban egész ritkán elhelyezett magas bérházak közé kertes családiházakat építenének, akkor a közművek (út, vízvezeték, villamos stb.) a magasházak következtében jobban ki lennének használva, a köztük lévő nagy kertterület viszont a bérkaszárnya-jelleget megszüntetné, — a kerteket pedig a családiházak lakói gazdaságilag hasznosíthatnák.

3. *Középületek és szellemi munka sávja:* A dunapart, a Duna mindkét oldalán! Valóban a legszebb épületeink ma is itt vannak: a Parlament, a Vár, összes történelmi épületével, templomok, Vámház, Műegyetem stb. Ezt a csodálatos lehetőséget csak tovább kell fejlesztenünk. Sajnos, Budapest városfejlesztési bizottsága hatalmas munkájában mindössze azt a gondolatot szögezte le, hogy „középületek elhelyezésére területet kijelölni nem volna célszerű", pedig hát akkor talán nem történik meg, hogy az újonnan épülő városházát az egész magyar építészi kar szinte egyöntetű véleményével szemben a jelenlegi helyére építik, — hanem oda, ahova ezt mindannyian kívánjuk: a dunapartra! S ide kell jönniök azoknak a minisztériumoknak is, amelyek most sötét bérházak átalakított, alkalmatlan oduiban senyvednek: a kultuszminisztérium, az iparügyi és kereskedelemügyi minisztérium új palotájának, az új főkapitányságnak is stb. Magyarországnak széles perspektívájú, tághorizontú tisztviselői karra van szüksége, s vajjon mi ihletheti meg jobban az embert Dunánk hatalmas folyamánál?! Már most, sürgősen ki kell jelölnünk ezen épületek helyét, addig, amíg be nem épül a kevés lehetőség új bérházcsoportokkal.

Itt vannak s ide kell jönniök a reprezentatív szállodáknak, a Budapest különleges esetében a hévizes gyógyszállók budai sorozatának; olyan csodálatos lehetőség ez, amivel egyetlen város sem rendelkezik rajtunk kívül. E dunaparti beépítésnek azonban „pontszerűnek" kell lennie, hogy a mögöttes részek is élvezhessék a Duna hatalmas panorámáját! Eddig épületek falával zártuk el a Dunát, mintha csak elrejteni akartuk volna.

b) *A City:* A kereskedelmi, pénzügyi és gazdasági élet központja ma is a Belváros és a belső Lipótváros. Hosszant húzódik a Duna mentén — amint látjuk tehát, ez is megfelel a sávos várostervnek —, csupán fejlődésének gátjait kell lebontanunk, elsősorban észak felé. Már most óvást kell emelnünk az ellen a terv ellen, mely az újpesti dunaparton a város *északi teherkikötőit* akarja megépíteni. E kikötők az elgondolás szerint elsősorban építőanyagot tárolnának, tehát olyan cikket, mely az északi városrész kiépülése után

ott úgyis elvesztené jelentőségét; a szárazföldre mélyen benyuló öblök azonban megmaradnának, elrontva e part minden lehetőségét! Építsünk rakpartot, mely, míg szükséges, kikötőnek is alkalmas, de *egyeneset* s a tervbevett három öbölkikötő drága partjaiból egész hosszában kiépíthetnénk a dunapartot!

Természetes, hogy a kereskedelmi, city-sáv sohasem fog Ujpestig nyulni; de a Dunapart lakósávnak is ideális, s úgy kell elképzelnünk, hogy a római part egész a folyóig érő üdülő parksávja „átnyomta" a pesti oldalra a lakónegyedet, ahol Ujpest ipari munkássága ideális elhelyezést nyerhet.

Budapest fóruma: a Dunapart! City a „városstengellyel"

5. *A kisipari sáv:* Elméletben eljutottunk az ipari, s abban is elsősorban a kézmű- és kisipari sávhoz; gyakorlatban pedig a pesti oldal vígasztalan kőrengetegéhez, mely előtt a városrendező tehetetlenül áll meg.

A valóságban néha meg-megnyitnak vagy kiegyenesítenek egy-egy utcát; szépítenek, toldoznak-foldoznak imitt-amott, de valljuk be, ez nem lényeges. Nem erről van szó; arról van szó, hogy mindez embertelen, ronda, lélektelen, síván és kibirhatatlan. Aki

lakott Pest régi bérházainak udvari lakásaiban, az megérti, hogy a nagyváros a meddő élet, a degenerálódás fészke. Szabad-e nekünk magyar életekkel így gazdálkodni?!

Minden európai nagyváros ilyen! Van-e segítség?

Elméletben legalábbis van!

A beépítés: Azt már említettem, hogy az eddig ideálisnak tartott villa-, kertes családi háztípusnak is igen nagy hátrányai vannak. Ha egy várost ilymódon akarnánk átépíteni, az igen drága és haszontalan dolog lenne. Rengeteg területet vonna el a mezőgazdaságtól, közművei igen drágák lennének, vagy nem lenne közműves és a közlekedés is igen költséges és időtrabló lenne benne (egy-egyórai közlekedést számítva oda-vissza, egy négytagú család pl. 25 év alatt 8 teljes évet villamoskázna benne *éjjel-nappal!*).

A városrendezés úgy segíthetne ezen, hogy a jelenlegi laksűrűséget meghagyja, de azt magasságban koncentrálja: azaz parkokba egész ritkán épített magas (12—16 emeletes) házakat épí-

Budapest V. kerületének átlagos metszete.

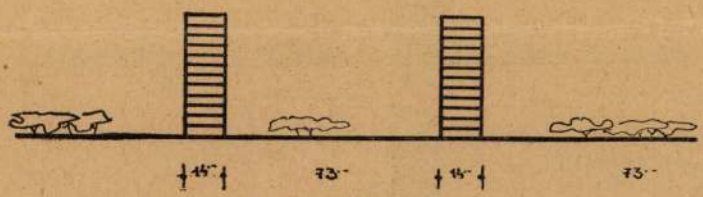

Budapest V. kerülete átrendezve.

tenénk. Budapest legmagasabb beépítésü kerülete az V. kerület, ha ezt 11 emeletesre átrendeznénk, akkor az összes szűk utcái oly szélesek lennének, mint kétszer az Andrássy-út. A házak magassága azért nem lenne túlzott, mert épületeink kb. 14 méter szélesek, viszont egy emelet csak kb. 3.5 m magas, azaz a szélesség egynegyede. A magasság tehát sokkal lassabban nő, mint az épületek egymástól való távolsága.

Légoltalom: Igy rendkívül egészséges, s gazdaságosabb megoldást kapunk, ami egyúttal légoltalmi szempontból is sokkal kedvezőbb. Ritka beépítés lévén, a találati valószínűség sokkal kisebb, a tűzátterjedés lehetetlen, a felsőbb emeletek el nem gázosíthatók.

A nyugati metropolisok egy részénél e kősivatagok problémáját megoldotta a háború: Rotterdam, London nagykiterjedésű negyedei romokban hevernek.

Kell, hogy az élet erői is el tudják végezni a szükséges bontásokat! S hiszem, hogy eljön az idő, amikor pusztán csákányokkal is el fogunk tüntetni és újjá fogunk építeni rossz városnegyedeket!

Figyelembe kéne venni, hogy a háznak is van gazdasági élet-

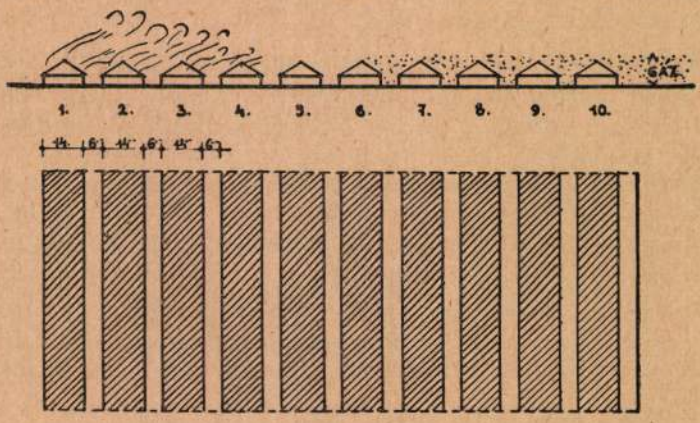

Légó-veszélyes sürü beépítés.

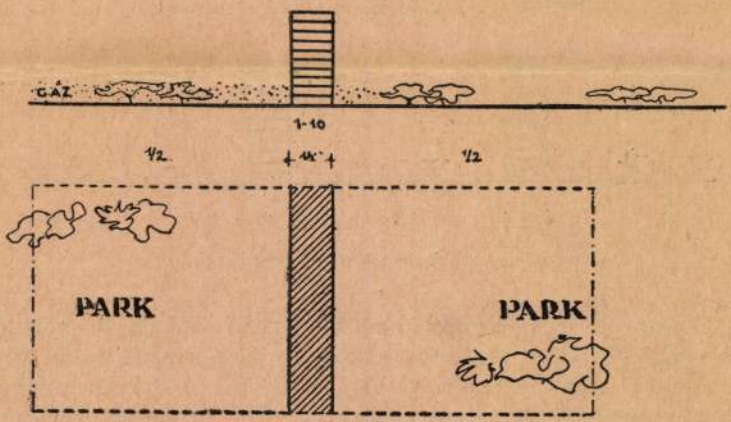

Ugyanaz a lakó felület átrendezve — légóbiztos és egészséges.

tartama s 50—60 év alatt tulajdonképen amortizálódik. A millémiumi korszakban épült városnegyedeink tehát hova-tovább tulajdonképen „elértéktelenednek" s lebonthatók. Progresszív adókulcs ezt mindenki előtt érthetővé tenné s így eszközt nyernénk a grandiózus városrendezéshez.

Ipari sáv: E kitérés után térjünk vissza a „sávokhoz". A gyárvárosrész szalagjához, mely Budapesten — nagyon helyesen — az uralkodó északnyugati szélre tekintettel, Csepeltől északkelet felé húzódóan van kijelölve. Láttuk a kapcsolatot a munkás-lakó-

teleppel, amit új híddal kéne összekötni a gyárvárossal, s akkor igen rövid úton volna elérhető. A gyárváros észak felé mindig fínomabb, szagtalanabb és zajtalanabb, villamosított részletbe mehetne át, míg északon találkoznék a kis- és kézműipari résszel. Csepeli kikötőnk, a Csepeltől elágazó Duna-Tisza csatorna ideálissá teszi a gyárváros elhelyezkedését.

S most még egy van hátra: talán a legszokatlanabb gondolat minden között: Budapest „mezőgazdasági sávja", Budapest, mint mezőgazdasági nagyüzem!

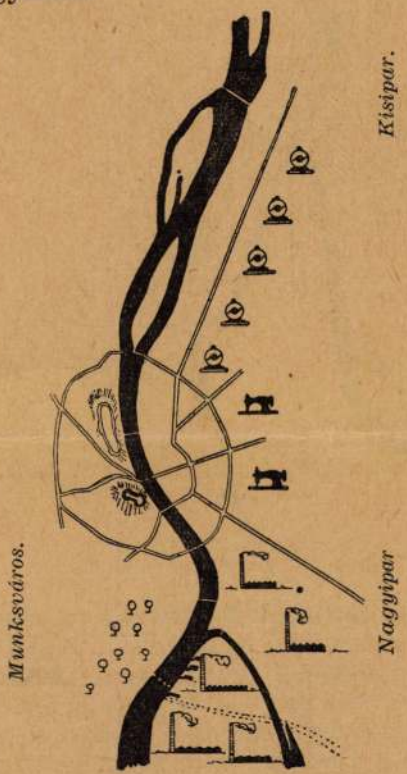

Budapest ipari sávja.

Mezőgazdaság. A magyar földdel, minden vigyázat mellett is, tulajdonképpen rablógazdálkodást folytatunk. A nitrogén pótolható a levegőből, de a foszfor nem. Mezőgazdasági exportunk hatalmas foszformennyiséget szállít ki évente. Annál inkább fájdalmas tehát, ha azt is a vízbe öntjük, ami ittmarad nálunk. Pedig ez történik, mikor egy milliós város összes évi, kb. 7 millió pengő értékű fekáliáit a Dunába öntjük s mellesleg elpusztítjuk vele a halállományt.

Van ugyan Pestnek gyönyörű csatornaszűrőberendezése is, ez

azonban tulajdonképen csak a szivattyúkat kíméli. Magas vízállásnál ugyanis át kell emelni a csatornát s ekkor, csakis ekkor szűrik ki a még szilárd fekáliát, ami mindössze 2%-a a már feloldódott anyagnak. (S még ez is kifizetődik!)

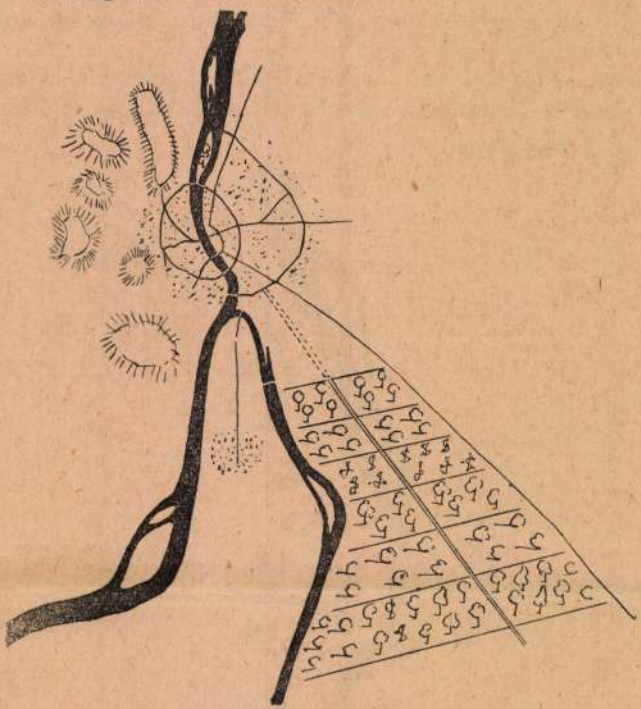

Budapest mezőgazdasági sávja.

Ha megnézzük Budapest domborzati térképét, láthatjuk, hogy a látszólag sík pesti part sem egyenes sík. Tekintélyes emelkedések vannak benne. A legmélyebb pont az egész vidéken a Pestszenterzsébetnél kezdődő és délkelet felé húzódó lapály. Pest főgyüjtőcsatornája viszont — a Nagykörút alatt vezetve — az összekötő vasúti hídnál ömlik be a Dunába! Nos, innen kell továbbvezetni s öntözéses gazdálkodást létesíteni az említett területen! Csak nálunk lenne ez újdonság, Németországban nem egy helyen régen megvalósították, csodálatos eredménnyel. Lipcse város öntözőművei például minden várakozást felülmulnak. Budapest saját életterében termelhetné ki zöldség- és főzelék-, paradicsom stb. szükségletét. A lehetőség adva van — csak élnünk kell vele!

Az alapelrendezést a fentiekben elmondottuk. Ez az a koncepció, ami most már termékenyítőleg hathat a részletmunkákra, az analizisre, a felmérésre, amiből egymagában sohasem jön ki semmi, akár holt kőből, a szobrász szelleme nélkül.

A többi, a beépítés, az úthálózat, közlekedés stb. mind rész-

letkérdés, ami az alapelrendezésnek alárendelve oldandó meg, s meg is oldahatók. Csak egészen röviden, inkább csak óvás formájában nézzünk meg egy-két problémát.

Beépítés: Sajnos, hatóságaink általában 3—4 évtizeddel elmaradnak a kortól. Budapest most általános beépítési módja ugyanis az úgynevezett „keretes" beépítés, ami azt jelenti, hogy nem szabad az egyes bérházudvarokat udvari szányakkal körülépíteni, hanem csak az utcai frontot, csatlakozó udvarokkal s ezáltal, a négy utca mentén előáll egy „keret". Kétségtelen, hogy nagy haladás ez is a régebbi szűkudvarú beépítéssel szemben, de ez a világháború előtti idők vívmánya s van azóta sokkal jobb is. A „sávos" és „pontszerű" beépítés. A keretes beépítés ugyanis sok északi fekvésű la-

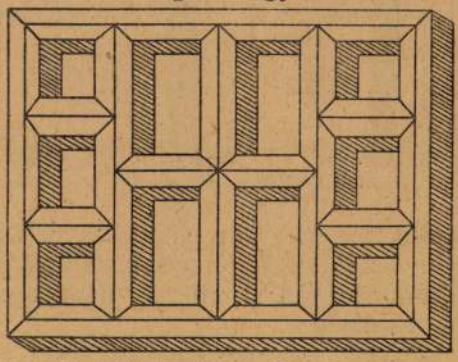

Régi beépítési mód: szűk udvarokkal.

kást is tartalmaz, az észak-déli sávházak ablakai viszont csak kelet-nyugatra nézhetnek s így napot kapnak. A keretes beépítésnél sok-

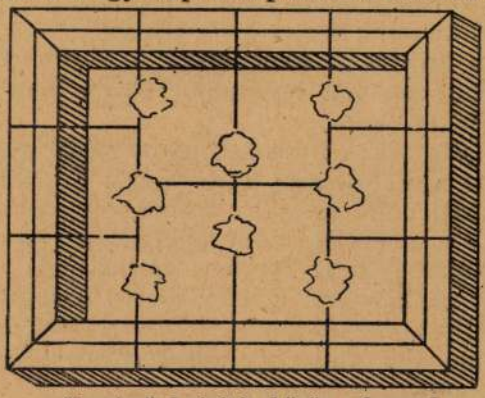

„Keretes" beépítés közös udvarral.

szor megtörténik, hogy az udvar szélesebb, mint az utca. A szobák „természetesen" az utcára néznek, s így a napos udvarra csak a mellékhelyiségek nyílnak. A beépítésnek ez azonban csak az alaprajzi kérdése; a „magassági átrendezésről" már beszéltem: csak ez

teszi lehetővé, hogy behozzuk a természetet a „városba"; s csak ezek lesznek a valódi „parkvárosok" (az eddigiek legfeljebb „parkfaluk" voltak), amikor nem csak zöld gyepünk lesz, ami a villanegyedekben is elérhető, de perspektívánk, horizontunk, levegőnk. Uj

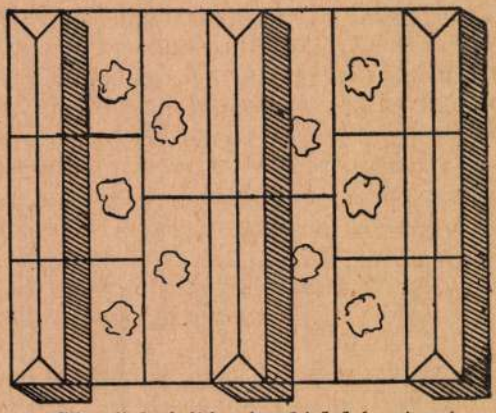

„Sáros" beépítés, északi lakás nincs!

módja ez a természettel való kapcsolatnak; hasonló, mondjuk, ahhoz, aimt az ember a Kékes-szálló emeleti ablakából érez.

De ne térjünk valóban az utópia világába, bár az utópiákból lesznek a holnap valóságai.

Közlekedés. Utak: Az alaprendezés megadja az irányvonalakat — s ez máris nagyon sok. A Duna két oldalán kiépülő gyorsforgalmi utak például beleillenek a sávos rendszerbe s nagyszerű szolgálatot fognak tenni. Ugyancsak beleillik a „Városstengely-útvonal", mely nem más, mint a Szabadságtértől, a Bálvány-utcával kezdődő útvonal kiszélesítése a Kálvin-térig s amely a city belső közlekedését van hivatva lebonyolítani, A meglévő városrészekbe mindenesetre nehéz ma már belenyulni. Főleg csak annál tehetünk sokat, ami még nincs meg.

Földalatti: Igy pl. a földalatti kiépítésénél. Kétségtelen, hogy Budapest eljutott arra fejlődési fokra, mikor a földfeletti villamost előbb-utóbb föl kell hogy váltsa a földalatti gyorsvasút. A szalagváros elvének — s a szükségletnek megfelelően az első vonalaknak — Budán és Pesten egy-egy, Dunával párhuzamos vonalnak kellene lenni: Horthy-út, Attila-utca, Óbuda, illetve Kispest, Üllői-út Kiskörút, Váci-út, Ujpest vonalon. S egy keresztvonalnak, a Rákóczi-út tengelyében, dunai alagúttal. Az Andrássy-úti meglévő földalattinak meghosszabbításával a Vérmezőig.

A mai Beszkárt. hurokvágányrendszer pedig tünjön el a föld színéről! Egy nagyváros tere nem arra való, hogy a villamosok francia négyest járjanak rajta.

Körvasút: A földalatti kiépítésével egyúttal megszűnik az oly régóta kisértő körvasút gondolata is, mely nem volna más, mint

a MÁV-nak egy füstöt okádó gyűrűje Budapest körül. Amint látjuk, ez is az átkos centrális gondolatnak egy kinövése.

MÁV: Ezzel kapcsolatban felmerül a szintén sokat vitatott pályaudvarok kérdése is. Azt mindannyian érezzük, hogy ahogy van, úgy nincs jól. A befutó szerelvényeket mindeneesetre villamosítani kellene, s átmenő-pályaudvarral — a föld alatt — akár közelebb is lehet hozni. A sávos szalagváros mindenesetre itt is irányt mutat.

Sok probléma van még, amire e rövid előadás keretén belül, sajnos, nem tudok kitérni; egy kérdésről azonban meg kell még emlékeznem s ez a műemlékeink kérdése.

Műemlékek: Széchenyi mondását a kevés magyarról a műemlékeinkre is ki kell terjesztenünk: századok viszontagságaiból oly kevés maradt, hogy még a legkisebbeknek, a legjelentéktelenebbeknek is „meg kell kegyelmeznünk". A városrendezésnek sokkal nagyvonalúbbnak kell lennie, semhogy holmi, jobb autókanyarért áldozatul eshetne pl. a Loyd épülete, egyik legszebb palatinus épületünk.

Minden műemlék tabu! S kettős védelem alatt kell hogy álljon. Tilos hozzányulni, s tilos hamisítani!

Lehetetlen, hogy megismétlődhessen pl. a Nosvaji eset, ahol egyik XIII. századból való, festett, famenyezetes templomunkat, a Műemlékek Országos Bizottsága virtuális fennállásának ellenére, lebontották, s építettek helyette egy falusi kőművessel egy vasbeton hodályt!

De védjük meg műemlékeink környezetét is! Például: van a Medve-utcában egy szép régi barokkház. Műemlék. De nyílvánítsuk azzá a szomszédos, régi házakat is. Igaz, ezek sokkal későbbiek, s nem magas művészi értékűek, de mégis harmónikus környezetet adnak; jobbat, mintha majd két bérház közé belepréselődik az a szegény kis barokkház. Ha a Tabánból, sajnos, nem is hagytunk semmit, legalább ott mentsünk meg egy félutcát, a régi Budából, ahol van. Sokan törték már a fejüket a magyar „skanzen" elhelyezésén: nos, áll az, nem is egy helyen, csak meg kell menteni!

És védjük meg műemlékeinket a hamisítástól is! Ha Budapestnek aránylag kevés emléke maradt is, számos vidéki városunk van, amely megőrzött még egy-egy korszak emlékeiből annyit, hogy a kor hangulata megmaradt. E hangulat rosszul felfogott „védelmében" az újabb időkben rendszeresen és intézményesen utánozták a stílust. Az eredmény viszont az lett, hogy a korból fakadó primitívséggel és esetlenséggel épült valódi provinciális barokkházak háttérbe szorultak a puccos és hivalkodó „neobarokk" mellett. A „megőrzött" hangulat most vásári és talmi. Intézményesen kéne megtiltani a „stílusokban" való építést, ép a műemlékeink komoly tisztelete érdekében. A műemlékek legszebb kerete az egyszerű, sima környezet, mely kiemeli s nem túlkiabálja azt, s erre a modern építészet kiválóan alkalmas.

A múltat óva építsük a jövő városát!

A BARTHA MIKLÓS TÁRSASÁG

az 1940/41. évben jubiláris előadássorozatot tartott

Uj Europa és az uj magyarság cimen.

Előadói voltak:

I. **Irodalom, művészet:**

Kodolányi János, Féja Géza, Németh László, Erdélyi József, Illyés Gyula, Gulyás Pál, Sinka István, Szabó Lőrinc, Németh Antal, Padányi Gulyás Jenő, Rácz György, Szentimrei Jenő, Kozocsa Sándor, Molnár F. stb.

II. **Nemzetgazdaságtan, szociológia:**

Veres Péter, Matolcsi Mátyás, Kardos Béla, Bertalan István, Ráttkay R. Kálmán, Hamvas Béla, Áfra Nagy János, Könyves Tóth Kálmán, FitosVilmos, stb.

III. **Történettudomány, néprajz:**

Gallus Sándor, Supka Ervin, Szász Béla, Ferdinandy Mihály, Mester Miklós, Kádár Zoltán, stb.

Ezen előadások nagy része most könyvalakban is megjelent.

◆

Rendelje meg 3 P,-ért a Bartha Miklós Társaság évkönyvét!

Látogassa a Bartha Miklós Társaság új előadássorozatát!

Rácz György
ajándék

Felelős kiadó: Rácz György.

vargyasi Máté Ernő könyvnyomdája, Budapest, VIII., József-utca 61. Tel.: 139-259.

Rácz István

RÁCZ ISTVÁN

(FINNORSZÁG)
FOTÓMŰVÉSZ
KIÁLLÍTÁSA

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ: 1970. DECEMBER 6-IG A KOSSUTH LAJOS TUDOMÁNYEGYETEM HANGOSOLVASÓJÁBAN

70-8264 SZD.

A DEBRECENI VÁROSI TANÁCS, A HAZAFIAS NÉPFRONT MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A KOSSUTH LAJOS TUDOMÁNYEGYETEM SZERETETTEL MEGHÍVJA ÖNT

RÁCZ ISTVÁN

(FINNORSZÁG)
FOTÓMŰVÉSZ
KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITÓ: 1970. NOVEMBER 18-ÁN, SZERDÁN 11 ÓRAKOR
MEGNYITJA: GULYÁS GYÖRGY LISZT-DÍJAS KARNAGY

Rácz Irén

grafikus

Magyar Ujságrajzolók Egyesületének karácsonyi kiállítása a Nemzeti Szalonban - grafikával szerepel.

Pesti Napló 1931.XII.20.

Rácz Irén festő

Magyar Művészet, 1926

304.o.
kiállítások.

M.D.K.

Rácz Irén

"Festőművész, ezermester, diszlettervező, pedagógus.." -irja a lap "Az első női ezermester cimmel és közli a művész fényképét, valamint fényképfelvételen stilizált magyar ebédlő-tervét.
A művész nemrég jött haza Amerikából, ahol többek között New-Jersey állam kormányzójának lakását tervezte és rendezte be. Festeni tanit, mint szinházi diszlettervező kezdte s később karrikatura sanzonokat kreált szinpadon. Amerikába szerződött, tavaszig itthon marad, majd ujra Amerikába tér vissza, mivel "müvészi lekötöttsége Newyorkba szólitja".
Szinházi Élet - Bp. 1937. nov. 28-dec.4. XXVII. évf. 49. sz. 76. lap

. . .

ARGUS INTERNATIONAL DE LA PRESSE
INTERNATIONALER ARGUS DER PRESSE
INTERNATIONAL PRESS CUTTING SERVICE
ZÜRICH TEL. (051) 27 99 12/27 18 77 GENÈVE TEL. (022) 32 54 10

Rácz István
St. Galler Tagblatt
Sonntagsausgabe
- 9. Jan. 1966

1021

9.010

István Rácz: «ANTIKES ERBE». Meisterwerke aus Schweizer Sammlungen. Mit einer Einleitung von Karl Kerényi. Orell-Füßli-Verlag, Zürich. — Dieses Buch ist bezeichnend für unsere Zeit. Da werden Zeugnisse vergangener Kulturen aufgespürt, aber mit einem ganz und gar modernen Auge gesehen und interpretiert. Da wird eine Kollektion zusammengetragen, die zwar, entgegen dem Untertitel, nicht ausschließlich Meisterwerke enthält, auch nicht unbedingt repräsentativ, jedoch sehr persönlich ist — persönlich: vom Photographen István Rácz aus. Nun hat Rácz sich freilich lange mit kunst- und kulturgeschichtlichen Studien über die Antike beschäftigt, aber hier dominiert dennoch der optischvisuelle Eindruck; das verhilft manchem Kunstwerk zu einer bisher kaum beachteten Schönheit, manches wird dadurch aber auch dramatisiert, und auf die Dauer mutet diese Methode eher manieriert an. Münzen erscheinen so groß wie Köpfe von Großplastiken, das Detail eines Pithoi nimmt die Ausmaße eines Monumentalreliefs an ... solche Gleichschaltung eliminiert jedoch etwas Wesentliches, denn die Arbeiten waren ja bewußt als Statue, Statuette, als Münzbild etc. konzipiert. Und wenn die moderne Nahaufnahme viel Reizvolles hervorhebt, so zerrt sie umgekehrt auch Schwächen erbarmungslos ans Licht; peinlich wirken. Während die Aneinanderreihung seitengroßer Köpfe bald langweilig wird Schwächen, die im Original gar nicht ins Gewicht fallen, in der Vergrößerung aber fast und die Außenaufnahmen von Augst in dieser Sammlung von Plastiken, denen ein paar Gefäße beigefügt sind, fast stören, zeigt die Knöchelspielerin aus der Sammlung R. Käppeli, Basel, auf hinreißende Weise, was die Photographie im Glücksfall vermag; das Terrakotta-Figürchen scheint nur noch Bewegung, impressionistisch festgehalten im Bruchteil einer Sekunde, ins Spiel versunkene Anmut und Lieblichkeit. All das ist außerordentlich großzügig dargeboten, schön gedruckt, vornehm gesetzt; um so mehr stört der Text von Rácz, der auf die Bildlegenden folgt und sich an die Photofreunde wendet, ihnen Auskunft und Ratschläge gibt, als ob es sich hier um die Werbung in einem Prospekt handelte. Solche technischen Hinweise sind durchaus wissenswert, sie lassen sich aber auch dezent anbringen. — (Unsere Abbildung: Knöchelspielerin. Um 250 v. Chr.)

Wir suchen

Büroangestellte

für unser *Personal- und Rechnungsbüro.*

Erfordernisse: gute Maschinenschreiberin und verträglichen Charakter.

Wir bieten: selbständigen und abwechslungsreichen Posten in neuzeitlich eingerichteten Betrieb.

Offerten mit den üblichen Unterlagen sind zu richten an PRESSTA AG, *Tubenfabrik, 8593 Keßwil, Tel. 071/63 23 43*

Wir suchen
per 1. März 1966
oder nach Vereinbarung eine freundliche, tüchtige, jüngere oder gesetzte, versierte

Lebensmittel-Verkäuferin

Verkäuferin anderer Branche wird angelernt.
Wir bieten eine entwicklungsfähige Stelle, selbständige Arbeit, freier Mittwochnachmittag, Platz St.Gallen

Auf Frühjahr 1966 suchen wir eine

Verkäuferin-Lehrtochter

Offerten mit Bild, Zeugniskopien und Lohnanspruch erwarten wir gerne unter Chiffre C 60012 G an die Publicitas, 9001 St.Gallen

Zeichnerisch begabtem

Jüngling oder Mädchen

mit Sekundarschulbildung wird Gelegenheit ge-

OF

Ihre Chanc

erste

Wir suchen

menü pont

a Műcsarnok projektgalériája

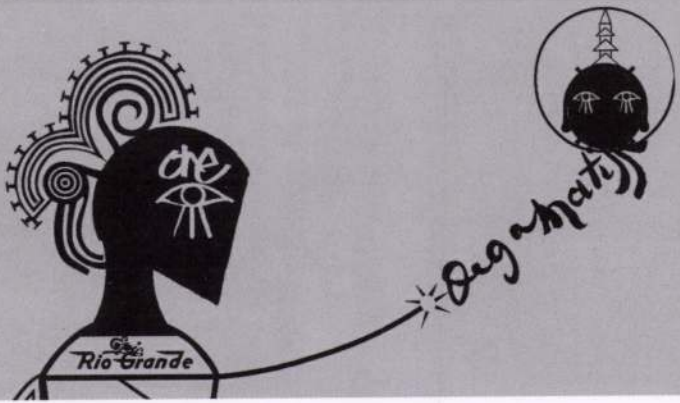

Rácmolnár Sándor

incognito absolu

2005. április 14 – május 29.

Megnyitó: 2005. április 14., csütörtök, 18 óra

Megnyitja: Bordács Andrea, esztéta

MŰCSARNOK Kunsthalle | Budapest

menü pont

Nyitva: hétfő kivételével naponta 10–18 óráig, csütörtökön 12–20 óráig.
Műcsarnok / Kunsthalle, Budapest, Hősök tere. www.mucsarnok.hu

menü pont

RÁCMOLNÁR MŰCSARNOK

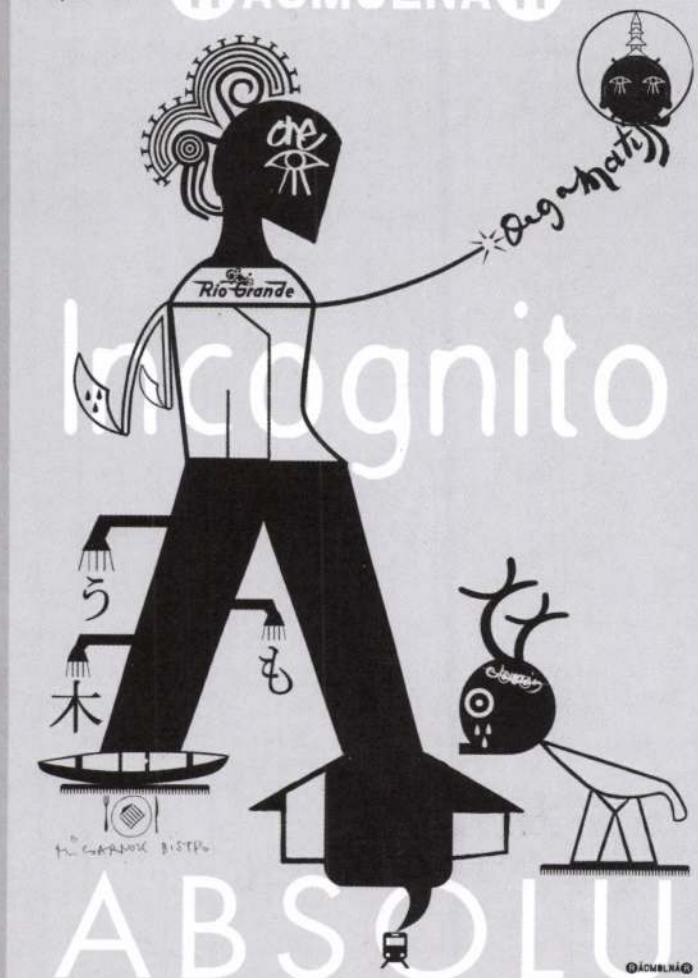

Incognito

ALTITUDE & ATTITUDE

RÁCMOLNÁR SÁNDOR
JOHN D. ANTONE

A **Budapest Galéria** meghívja Önt
RÁCMOLNÁR SÁNDOR és **JOHN D. ANTONE**
képzőművészek

ALTITUDE & ATTITUDE

című kiállításának megnyitójára
a **Budapest Kiállítóterembe**,
(1056 Budapest Szabad sajtó út 5.)
2004. május 27-én csütörtökön 17 órára.
A kiállítást megnyitja
BOZAI ÁGOTA író

A kiállítás megtekinthető 2004. június 27-ig,
hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.
A kiállítást a Nemzeti Kulturális Alapprogram támogatja.

The Budapest Gallery invites you to the opening of
SÁNDOR RÁCMOLNÁR's and **JOHN D. ANTONE**'s
exhibition

ALTITUDE & ATTITUDE

on **Thursday, 27 May 2004 at 5 p.m.**
(1056 Budapest Szabad sajtó út 5.)

Opening speech by
Ms **ÁGOTA BOZAI** writer

Open until 27 June 2004,
daily 10 a.m. – 6 p. m., except on Mondays
The exhibition is supported by the National Fund for Culture.

Vajda Lajos: Krisztus maszkkal 1937.

Bálint Endre: Roueni látomás 1961.

A GYŰJTEMÉNY JEGYZÉKE:

NAGY ISTVÁN (1873—1937)

Pásztorlány. 1925 k. Pasztell, papír. 37.5×31.5 cm
Gereblyézők. 1925 k. Pasztell, papír. 33.5×48 cm
Legelő állatok. 1925 k. Pasztell, papír. 31×44 cm
Birkák tisztáson. 1926 k. Pasztell, papír. 64×71 cm
Erdei tisztás boglyákkal. 1925 k. Pasztell, papír. 62×69 cm
Tehenet vezető férfi. 1925 k. Pasztell, papír. 30×43.5 cm
Erdélyi falu. 1927. Pasztell, papír. 66×82 cm
Karám télen. 1927. Pasztell, papír. 47×62 cm
Karám. 1927 k. Pasztell, papír. 46×60.5 cm
Kaszáló. 1928 k. Pasztell, papír. 51×70.5 cm

MARFFY ÖDÖN (1878—1959)

Körtés csendélet. 1935 k. Olaj, vászon. 68×64 cm

GULÁCSY LAJOS (1882—1932)

Dal a rózsatőről. 1904. Olaj, vászon. 84×49.5 cm
Menüett. 1908—1911. Pasztell, papír. 44×32 cm
Golgota. 1912. Olaj, vászon. 100×64 cm
Nő fejfák között. (Madonna) 1914. Pasztell, papír. 47.5×34.5 cm
Kalapos nő. 1914 k. Pasztell és ceruza, papír. 47.5×34.5 cm
Csuklyások. 1914 k. Olaj, lemezpapír. 48×32.5 cm

EGRY JÓZSEF (1883—1951)

Badacsonyi est. 1930 k. Olaj és tempera, lemezpapír. 49×69 cm
Őszi fények. 1936 k. Olajpasztell, papír. 65×47 cm
Önarckép. 1947. Higított olaj és ceruza, papír. 30×24 cm
Kabinok árnyéka. 1948 k. Olajpasztell, papír. 60×81 cm

BARCSAY JENŐ (1900)

Szentendrei táj. 1934. Olajtempera, vászon. 73×79 cm

AMOS IMRE (1907—1945)

Lebegés. 1944 k. Tus és akvarell, papír. 58×45 cm

KORNISS DEZSŐ (1908)

Fej madarakkal. 1948. Olaj, papír. 20×18 cm

VAJDA LAJOS (1909—1941)

Szentendrei udvar. 1935 k. Pasztell, papír. 62×47 cm
Gyertyás lány. 1936. Olaj, papír. 68×55 cm
Szentendrei házak. 1936 k. Olaj, papír. 68×55 cm. (A Gyertyás lány hátoldalán)
Lebegő házak. 1937. Tempera-montázs, papír. 47×36.5 cm
Krisztus maszkkal. 1937. Tempera-montázs, papír. 43×30 cm
Kereszt báránnyal. 1937. Szénrajz. 43×30 cm. (A Krisztus maszkkal hátoldalán)
Északi táj. 1938. Pasztell és szén, papír. 29×68 cm

ANNA MARGIT (1913)

Madárdal. 1948. Olaj, lemezpapír. 44×34 cm
Ars poetica. 1952. Olaj, papír. 33×27 cm
Virágos kalap. 1966. Olaj, vászon. 40×25 cm

BÁLINT ENDRE (1914)

A „Játékok" című sorozatból:
Lidérc. 1950. Olaj, papír. 22.5×15 cm
Bagoly. 1950. Olaj, papír. 19.5×9 cm
Jégtörő Mátyás. 1959. Olaj, papír. 24×13.5 cm
Akasztott ember. 1950. Olaj, papír. 22×15 cm
Tenger Ibizánál. 1959. Olaj, papír. 24×30 cm
Séta a temetőben. 1960 k. Olaj, falemez. 32×200 cm
Honvágy. 1960. Olaj, falemez. 80×155 cm
Roueni látomás. 1961. Olaj, vászon. 96×50 cm
Groteszk temetés. 1963. Olaj, vászon. 92×66 cm
Törmelékek mögött. 1964. Olaj, fa. 30×35 cm
Orbán kereszt. 1967. Olaj, fa. 16×48 cm
Holdas táj. 1967. Olaj, fa. 16×47 cm
Angyal. 1968. Olaj, fa. 30×35 cm
Kiáltás. 1969. Olaj, papír. 29×21.5 cm
Prometheusz. 1969. Olaj, papír. 25.5×17 cm
Sárga Krisztus 1969. Olaj, papír. 32.5×24.5 cm
Péntek este. 1969. Olaj, papír. 22.5×32.5 cm
Ünnepi meditáció. 1969. Olaj, papír. 33×24.5 cm
Cidaklis próféta. 1969. Olaj, papír. 33×22.5 cm
Parasztkrisztus toronnyal. 1969. Olaj, papír. 33×26 cm
Antikáosz. 1969. Olaj, papír. 25×33 cm
Kép a „Cselédfolklor" című sorozatból. 1969. Olaj, papír. 19.5×25 cm

ORSZÁG LILI (1926)

Templomok. 1963. Olaj, farostlemez. 50×70 cm
Bábel. 1963. Olajmonotypia, papír. 39×29 cm
Régi város. 1963. Olajmonotypia, papír. 28×30 cm
Emlékmű. 1963. Olajmonotypia, papír. 37.5×27 cm
Oltár. 1963. Olajmonotypia, papír. 28×23 cm
Temető. 1963. Olajmonotypia, papír. 37×29 cm
Kopt betűs triptichon. 1968. Olaj, farostlemez. 61×90 cm
Mágus királyok. 1969. Olaj, farostlemez. 45×80 cm
A „Római falak" című sorozatból:
Római falak I. 1969. Olaj, papír. 34.4×24.8 cm
Római falak II. 1969. Olaj, papír. 34.4×24.5 cm
Római falak III. 1969. Olaj, papír. 34.4×24.5 cm
Római falak IV. 1969. Olaj, papír. 34.4×25.5 cm
Római falak V. 1970. Olaj, papír. 34.4×23.4 cm

Megnyitót mond: Szabadi Judit művészettörténész 1970. március 29-én fél 12 órakor.

DR. RÁCZ ISTVÁN

GYŰJTEMÉNYÉNEK KIÁLLÍTÁSA

PÉCS, 1970. MÁRCIUS 29-ÁPRILIS 21.

MODERN MAGYAR KÉPTÁR

Dr. Halász Mihály pécsi lakásán alacsonyra akasztva függött egy sor gondosan bekeretezett és elrendezett Egry-kép. A levegős, rózsaszín-kék-sárga színek variációira épült olajpasztellek egy átszellemített világ hangulatát sugallták. Tulajdonosuk a nagy kabinos képet „nyomorenyhítő akción", a *Vitorlást*, a *Kaszást*, a két, badacsonyi dombot ábrázoló képet magától Egrytől vette, amikor Martyn Ferenc társaságában meglátogatta a művészt. Egy tusrajz Török Lajosé volt, aki a „fehér képek" egyik remekét — a *Badacsonyi hegyoldal* címűt — megszerezte a pécsi múzeumnak, azt az egzisztencialista szellemű képet, amelyben Egry érzékenyen jeleníti meg korunk emberének lelki rezdüléseit. A *Szőlőhegy* és a *Taormina* betétdalául került e képek közé Oltványi Imre műgyűjtőtől: a volt pénzügyminiszternek kenyérgondok miatt kellett megválnia Egrynek ettől a remekétől.

Ez volt az első gyűjtemény, amelyet életemben láttam és Halász Miska híres lemezestjein oly sokszor megcsodáltam. Számomra elérhetetlen álomnak tűnt ilyen harmóniák közt élni, elképzelni sem tudtam, hogy hasonló képeket én is szerezhetnék. Csak mintegy tíz év múlva, 1953-ban kezdtem gyűjteni, de az Egry-képek varázsa, úgy ahogy először láttam őket, ma is elevenen él emlékeimben. Azóta írtam Egryről néhány tanulmányt, tavaly azért mentem Taorminába, hogy hitelesen írhassak az Olaszországban készült Egry-képekről. Egry művei úgy hatottak rám — képzeletemre és érzéseimre, gondolataimra és patriotizmusomra —, hogy évtizedekig nyomoztam mesterük után. A Halász-gyűjtemény tanulsága tehát az volt, hogy vannak művek, amelyek elemi erővel hatnak, egy pillanat alatt megfognak, élményük hatása szinte korlátlan. De megtanultam azt is, hogy egy festőtől több művet kell megszerezni, mert csak több kép tárja fel igazán — egymást kiegészítve és támogatva — a művész egész világát.

Minden gyűjteményben a gyűjtő akarva-akaratlanul önmagáról vall. Gyűjteményem se kivétel ez alól. A gyűjtemény magasabb színvonalon már alkotás, a gyűjtő indirekt módon fejezi ki magát benne, mintegy „önarcképpé" formálja. Izgalmas szellemi erőfeszítésben fejlődik s bár előbb-utóbb rendszerint szétesik, mégsem múló tett, hanem művészettörténeti tény.

A mintegy 70 képből álló kollekcióm négy halott (Nagy István, Gulácsy Lajos, Egry József, Vajda Lajos) és két élő (Bálint Endre, Ország Lili) magyar mesterre épül. Az ő műveik közé illesztettem be Márffy Ödön, Barcsay Jenő, Ámos Imre, Korniss Dezső és Anna Margit egy-egy alkotását. E művészek határozzák meg mércéjét, térbeli és időbeli határait, a képsoportokat azonban egyetemessé táguló szellemi rokonság fűzi össze. Ezért illeszkedik bele *Nagy István Kaszálója*, *Vajda Lajos Krisztusos Maszlcja*, *Egry József* végsőkig letisztult *Önarcképe*.

Gyűjteményem karaktere, amelyben a honvágy nosztalgiájától a lebegésig, a káprázatos badacsonyi esttől a titokzatos északi tájig, a Golgotától a kopt betűk jelképéig összegeztem filozófiámat, az utóbbi években alakult ki. Felsorolni is sok lenne azokat a műveket, amelyektől az újak miatt meg kellett válnom, hármat mégis megemlítenék: *Mednyánszky Töprengőjét*, *Czóbel Szakácsnőjét* és *Egry Badacsonyát* — ez utóbbit *Vajda Északi tájáért* adtam el. Hosszan kellene felsorolnom azokat a művészeket és gyűjtőket, akikhez ismeretség, vagy éppen barátság fűzött. Élve, vagy haló porukban bocsássanak meg nekem azért, hogy sok művüktől megváltam, de ez volt az egyetlen lehetséges útja, egyben drága ára annak, hogy előkép nélküli gyűjteményt alkothassak.

Bármilyen esztétikai elveket vall a gyűjtő, sok tényező befolyásolja koncepciójának megvalósítását. Elsősorban a pénz és a művek megszerzésének lehetősége. Anyagiak és véletlenek. Szeretném elmondani, hogy sohasem néztem, mennyit ér a kép, eladható-e vagy sem, hanem csak azt, megfelel-e gyűjtői elképzelésemnek. Sok gyűjtő megmosolygott, amikor Szőnyit adtam Vajdáért, Koszta árán Bálintot vettem. Ma már csak az a kifogás ellenük, hogy „drágák".

Véletlenül többször megtörtént a csoda, az évekig várt képet, az elérhetetlent és megszerezhetetlent egy szép napon győztesen és boldogan vittem haza. Kegyetlenségek sorozata a gyűjtők csatája.

Gyűjtenék más festőktől is, de egyre nehezebb. Ha nem is tekintem véglegesnek — hiszen a gyűjtés szenvedély, mely újból és újból fellángol —, gyűjteményem szelemén már nem akarok változtatni. Talán egy régóta áhított Csontváryval, néhány Gulácsyval egészíteném ki. Vagy ki tudja mit hoz még a jövő? Elvontság felé törekvésemben — ez a belső szükségből fakad — *Bálint Antikaósza* a határ, nem mintha nem becsülném, vagy érteném meg az absztrakt képeket, hanem azért, mert ezek egy egészen új gyűjteménybe valók lennének. De azért agitálok és érvelek: mi lenne, ha tíz gyűjtő összefogna és támogatna néhány fiatal modern művészt. Ha már kilencen lennének, tizedüknek jelentkeznék, mégis . . .

Új és egyéni színezetű gyűjteményt szerettem volna létrehozni, nem pedig különböző gyűjteményekből kiszedett képekkel megismételni, amit mások már jobban megoldottak. Hagyományokban gyökerező és mai, szuverén festői világokat ötvöztem egybe olyan művekből, amelyek a festő oeuvrejében fontosak, vagy beilleszkednek az összképbe. Van néhány olyan képem, amely a magyar művészettörténet értéke, gyűjteményem ezért áll nyitva minden érdeklődő előtt.

S ha a figyelmes látogató észreveszi, miért rokon Nagy István és Egry József, hogyan csatlakozik Egry Gulácsyhoz, Bálint Nagy Istvánhoz, Gulácsyhoz és természetesen Vajdához, mindamellett, hogy ő maga autonóm marad, Ország Lili Bálinthoz, bár egészen eredeti amit létrehoz, akkor meg fogja érteni, hogy gyűjteményem — amelyet eddig tudtam fejleszteni a szűkös anyagiak miatt — nemcsak a véletlen szülötte.

Budapest, 1970. február.

Rácz István

A címlapon *Nagy István: Karám télen 1927.*

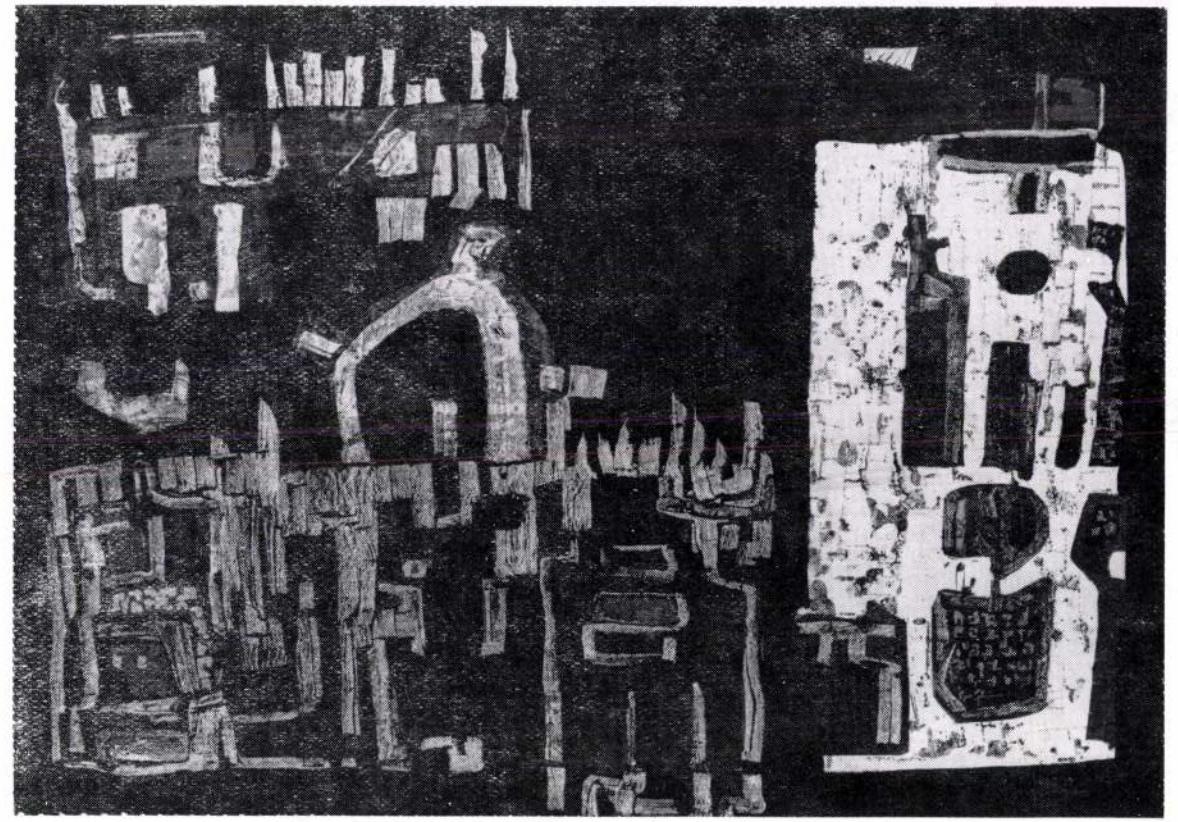

Ország Lili: Templomok 1963.

Gulácsy Lajos: Dal a rózsatőről 1904.

Rácz István

Keramikus
1913

Éimisk 1930.87.C.

Parafa-asbest padló

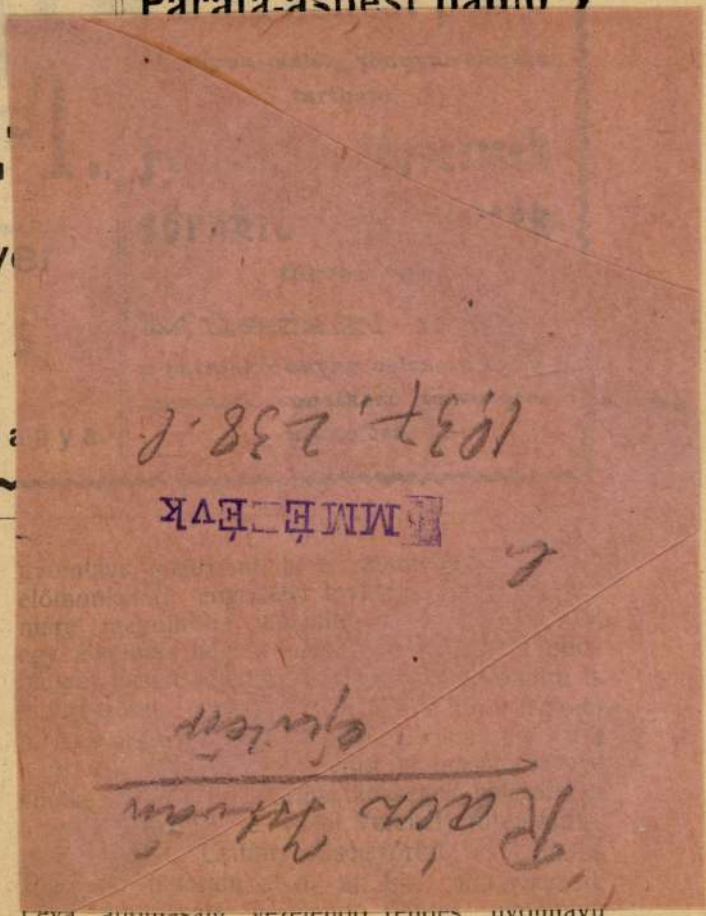

Léva állomásig vezetendő rendes nyomtávú

„SATORI

Több szinben szállitja : SÁTOR

Géza, gróf Andrássy Sándor, dr. Baross János, Dokus Gyula, báró Fischer Lajos, Gfrerer Miklós, Grossmann Vilmos, Harmatta Andor, Poleschensky Gyula, dr. Rudnyánszky Jenő, Schoch Frigyes, Sommer Károly, gróf Wenkheim István A közgyülés után tartott igazgatósági ülésen elnökké: gr. Wenkheim István, alelnökké pedig: dr. Baross János igazgatósági tagok választattak meg. A vasut épitését a Gfrerer, Schoch és Grossmann vállalkozó cég végzi. A vasutépitési munkálatok már folyamatban vannak és a vasut megnyitása jövő év junius havára várható. A h. é. vasut rendes nyomtávval épül és üzemét a m. kir. államvasutak fogják kezelni.

A lacháza—dabi vasut. Dr. Kovács Elemér budapesti ügyvéd a lacháza—dabi vasut engedményese, a müszaki előmunkálatokat elkészittette és jelenleg a még hiányzó hozzájárulások megszerzésén fáradozik. Az akadályok sikeres elháritása esetén a 17 km hosszu

Rácz István

Kereskedelmi minisztériumtól 350 K segély

Címiek 1913–14.

Rácz Istvánt

Finnországban élő művészettörténeti fotóművész Sárespatakon (dr. Újszászy Kálmánnál ?) helyezi letétbe minden munkája 1-1 példányát.

Kurucz Gyula: Szónadok kincse-gondos kezeken; Műgyűjtő, 1970. 1. sz. 18. l.

Kaiz István: fotóművész

- Tibet művészete c. könyve 1968-ban az Orbis Pictus sorozatban.
1969-ben a Istenek arca c. kötet.
1966. A finn tereszám és barokk
1969. A finn rokokó és klasszicizmus
Előkészületben a századforduló finn művészete.
Volly István: Aki megmutatta a finn nép arcát
Vigília, 1970. dec. 812. l.

Rácz István, fotóművész

- 1968-ban Finnországba költözött. Felesége népművészeti szövegeket ad ki. 1969-ben K.I. a Finn Állami Díj kitüntetettje. Kiállítása a helsinki Nemzeti Múzeumban.

Volly István: Aki megmutatta a finn nép arcát

Vigília, 1970. dec. 812-813. o.

Rácz István: fotóművész

A norvég Capellen kiadó számára két albumot készít, 1967-ben könyve a lólyjai (finn) templomról.

Volly István: Aki megmutatta a finn nép arcát
Vigília, 1970. dec. 813.l.

Rácz István, fotóművész

– 1969. évi gyűjteményes kiállításának javát (350 db) a sárospataki kollégiumnak ajándékozta. 1969 őszén ebből volt kiállítása a Fészek Művészklubban (80 kép).

Volly István: Aki megmutatta a finn nép arcát

Vigília, 1970. dec. 813. l.

Rácz István, festőművész.

- 1970 újévét Bp-en töltötte: Innen Olaszországba, Szicíliába.

Volly István: Aki megmutatta a finn nép arcát

Vigília, 1970. dec. 813. l.

Rácz István, fotóművész

1956-tól Helsinkiben élt. Művészettörténeti fényképes riportokat készített.

Volly István: Ahol megmutatta a finn nép arcát
Vigília, 1970. dec. 811.l.

Rácz István, fotoművész

-albumai: 1961. A finn őstörténet
művészete, 1962. A finn népmű-
vészet kincsei, A zürichi Rietberg
Múzeum kincsei
1964-65: Az antik örökség,
Három szólamú művészettör-
téneti könyvek
Volly István: Aki megmutatta a finn
nép arcát
Vigília, 1970. dec. 812 l.

Rácz István, fotóművész

- 1962-ben Svájcba költözik.
Az Urs-Graf V. kiadónál megjelenő Dreiklang darabjai: Primavera, Michelangelo, Viharlásgályák, Pásztorok, siesetek, Ikonok, Az antilopasszony, Kalevala, A kunta dalai.
Volly István: Aki megmutatta a finn nép arcát
Vigília, 1970. dec. 812.l.

Rácz István, fotonűvész

1931-ben kommunista diákszervezkedés vádjával elítélik. Pozsonyban, Prágában újságíró. 1938-ban Finnországba ment. Helsinkiben egy bölcsődében készíti első fotóit. 1943 ban nősült. Harajöttek.

Volly István: Aki megmutatta a finn nép arcát

Vigília, 1970. dec. 810. l.

Rácz István, fotoművész

- Bp-en a népi írók kiadójánál dolgozott. 1945-ben a Nemzeti Bizottság tagja. Sárospatakon a vár gondnoka. 1949-től Tarcal és Vis községekben tanít, majd Békéstarkoson művészettörténetet. 1954-től a Kiadói Főigazgatóságon referens.

Volly István: Aki megmutatta a finn nép arcát

Vigília, 1970. dec. 811. l.

Rácz István, fotóművész

- első albuma 1960-ban: A finn középkori művészet. 220 fényképp. Elnyerte az év legszebb könyve díját. Világsiker.

Volly István: Aki megmutatta a finn nép arcát
Vigília, 1970. dec. 818-812. l.

Rácz István, fotoművész

- Tőketerebesen született 1908-ban. Sárospatakra költöznek. Fiatalon Grácban, Bécsben, Firenzében. Eötvös kollégista, görög-latin-olasz szakon végzett 1931-ben. Tanár a Markó utcai iskolában.

Volly István: Aki megmutatta a finn nép arcát

Vigília, 1970. dec. 810. l.

M.D.K.

Rácz István, fazekasmester

Baján dolgozott. A bajai Agyagiparos Tanfolyam 1912/ hatása alatt készült tálja. A négyes elrendezés még a hagyományos darabokhoz kapcsolja. 35.ábra. Népr. Múz. Ltsz. 53.114.1. Fekete repr. 128.o.

J. István Erzsébet: Sárközi népi cserépedények. 91.o.

Néprajzi Értesitő. A Néprajzi Múzeum Evkönyve. XLVI. 1964. Bpest. Akad. Kiadó. Bp. 1964

Rácz István

Kiállítása említve

Rennány Ferenc
1969 a Kiállítás Stúdióban
Dunántúli Napló, Pécs 1970. feb. 4.
3. l.

M.D.K.

Rácz István, fazekasmester

Bajai fazekas. A Farkasházy István, bajai rajztanár által szervezett Agyagiparos Tanfolamon 1912-ben részt vett és a bajai fazekasok közül reá volt a legnagyobb hatással a formákat, szineket és diszitményt illetően. 108.o.

J. István Erzsébet: Sárközi népi cserépedények. 91.o.

Néprajzi Értesitő. A Néprajzi Múzeum Evkönyve. XLVI. 1964. Bpest. Akad. Kiadó. Bp. 1964

M.D.K.

Rácz István, fazekasmester

A korsók, kis korsók és kis kanták a ~~Bajai~~ a XIX.sz.-ban virágzó bajai stilus utolsó képviselői. A legutóbbi időkig készitette 1959-ig, haláláig. A bajai máriakönnyei búcsúra egyszerre 200-at is készitett. 93.o.

J. István Árzsébet: Sárközi népi cserépedények. 91.o.

Néprajzi Értesitő. A Néprajzi Múzeum Évkönyve. XLVI. 1964. Bpest. Akad. Kiadó. Bp. 1964

M.D.K.

Rácz István, fazekasmester

Bajai fazekas. A Farkasházy István, bajai rajztanár által szervezett bajai Agyagiparos Tanfolyamon részt vett. 1912-ben. 107.o. Farkasházy receptjeit használták.

J. István Erzsébet: Sárközi népi cserépedények. 91.o.

Néprajzi Értesitő. A Néprajzi Múzeum Évkönyve. XLVI. Bpest. Akad. Kiadó. Bp. 1964

M.D.K.

id.Rácz István,fazekasmester

Baján dolgozott.Rácz József,fazekasmesternek a fia.
Neves mester volt. 102. 8.ábra.

J.István Erzsébet: Sárközi népi cserépedények. 91.o.

Néprajzi Értesitő.A Néprajzi Múzeum Évkönyve.XLVI.
1964.Bpest.Akad.Kiadó.Bp. 1964

M.D.K.

Rácz István, fazekasmester

Baján dolgozott. Rácz József fazekasmesternek az unokája, ~~Rácz~~ id. Rácz István fazekasmesternek a fia.
102.o. 8.ábra.

J. István Erzsébet: Sárközi népi cserépedények, 91.o.

Néprajzi Értesítő. A Néprajzi Múzeum Évkönyve. XLVI. 1964. Bpest. Akad Kiadó. Bp.

M.D.K.

Rácz István, fazekasmester

Baján dolgozott. A bajai Agyagiparos Tanfolyam/1912/ hatása alatt készült tányérja. Ezen már alig figyelhető meg a hagyományokhoz való ragaszkodás. Népr. Múz. Lt. z.5 2.71.46. Fekete repr. 36.ábra.128.o.

J. István Erzsébet: Sárközi népi cserépedények. 91.o.

Néprajzi Értesitő. A Néprajzi Múzeum Évkönyve. XLVI. 1964. Bpest. Akad. Kiadó. Bp. 1964

Rácz István

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1972. 10. számát

35. l.

Rácz István 1.

a Kulturális Kapcsolatok Intézetének kiállitótermében mutatta be fényképeit.Rácz csak mütárgyakat fényképez.Az 1988-ban Magyarországon született müvész középiskolai tanulmányait Sárospatakon végezte,majd Eötvös-kollégistaként görög latin,olasz szakon,mint nyelvész végezte az egyetemet.

Magyar Hirlap 1974/125 6.old. Bojár Iván

Magyar Hirdető
Sajtófigyelő

Magyar Szó

1978 I A6
Rác István

A vizuális kommunikáció és a képzőművészeti nevelés

Ismeretes, hogy állandóan terjednek és tökéletesednek a vizuális üzenetet és képet továbbító tömegkommunikációs eszközök. A kimutatás szerint csak a gazdaság területén naponta tíz-tizenkét ezer információra számíthatunk. A vizuális üzenetek és képek ma már életünk külön területét alkotják. Erre számítanunk kell a fiatal nemzedék nevelésében. Fel kell készíteni a tanulókat azok felismerésére, alkalmazására. Az új jelenségek új problémák elé állítanak bennünket, amelyek új megoldásokat követelnek a nevelő munkában — olvastuk a XIV. Országos Gyermekrajz-kiállítás pályázatában. A pályázat szövege a vizuális kommunikáció elméleti alapjául három forrást említ:

1. a formaelmélet, amely a Bauhausban fejlődött ki (1919),

2. a filozófia és logika területén a két világháború között kialakult jelelmélet (Saussure semiológia, Peirce -semfonika).

3. a kibernetika, amely kidolgozta a rendszer-, információ- és irányításelméletet.

Világképünk még egy fogalommal gazdagodott: az anyag, energia, tér és idő mellett az információ-elmélettel, amely magában foglalja az információ feldolgozását, tárolását, alkalmazását és rendszerezését; elősegíti bármely jelenség ellen őrzését, felmérését, előrejelzését stb.

J. Lotman az információ társadalmi jelentőségéről a következőket mondta: „Valamikor Taylor úgy határozta meg a kultúrát, mint a technikai berendezés, társadalmi intézmények, hit, szokások és a nyelv összességét. Napjainkban már jóval általánosabb megfogalmazást adhatunk: Valamennyi nem örökletes információ, az információ szervezési és megőrzési módjainak összessége. Ebből a legkülönfélébb következtetések adódnak. Legfontosabb, hogy megállapítottuk: a kultúra nélkülözhetetlen az emberiség számára. Az információ nem egy választható jellemző, hanem az emberiség létének egyik feltétele. A biológiai-társadalmi létért folyó küzdelem — küzdelem az információért. A kultúra lényegének — mint információnak — a megértése teszi nyilvánvalóvá mind a kultúrateremtőknek, mind a kultúra harcosainak az e kérdésben nyilvánított szenvedélyes érdekeltségét: a köztük levő konfliktusok tölti ki az emberiség történetét."

Ismeretes az adat, mely szerint a gyerek életének első hét évében több fogalmat ismer meg, több információt dekódol (ért meg), mint később élete végéig. E tudásmennyiség 80—88 százalékát vizuálisan látásszervével sajátítja el. Hallásszervére e teher mindössze tizen két százaléka jut. E megterhelés aránya lényegesen nem változik a későbbi életkorban sem.

A vizuális kommunikáció és a képzőművészeti nevelés címen 1977. novemberében Zomborban kétnapos országos szintű szemináriumot szervezett a képzőművészeti nevelők vajdasági egyesülete. A szeminárium célja a pedagógusok továbbképzése, felkészítése a fenti témára 1978 őszén tartandó Országos Gyermekrajz-kiállításra.

Soron következő néhány írásunkkal a szeminárium munkáját kívánjuk folytatni, kibővíteni, mert a két nap — bár munkában eredményes volt — kevésnek bizonyult arra, hogy teljes képet kapjunk feladatunkról.

A szemináriumon elhangzott beszámolókból arra következtethetünk, hogy a képzőművészeti nevelésben ajánlott újítások kizárólag az információelmélet hatásának köszönhetőek, mert nem esett szó a képzőművészet eredményeiről, útjairól, sem a képzőművészeti neveléssel való kapcsolatáról, pedig a múltban a képzőművészeti nevelésben mindig helyet kaptak a képzőművészet eredményei. A képzőművészet újításokban ma is élen jár és a képzőművészeti nevelésnek kiegészítő része. Ezt bizonyítja az a tény, hogy a képzőművészet már egy évtizede eredményesen alkalmazza azokat a médiumokat (fotó, film, videokazetta, képregény stb), amelyeket a képzőművészeti nevelésben alkalmazni kívánunk. Ezt a kapcsolatot szeretnénk megvilágítani elsősorban a képzőművészet fejlődésének vázolásával.

MARKULIK József

Rác István: **Ha nem értitek meg...**

szép tevékenysé[illegible]
tett rá egy pillantást sem.

Nem a készülék robbant fel tehát, mint első pillanatban gyanítottam. Talán a bekapcsolva felejtett tűzhely, rövidzárlat vagy valami más okozta a bajt, nem is tudom, nem volt már kedvem megérdeklődni.

Mivel nem segíthettem a tűz oltásában, távoztam. Ismerőseimnek elmondtam a hihetetlen, de igaz történetet. Egyesek a sors kezével, mások balszerencsével, ismét mások figyelmetlenséggel magyarázták a történteket.

Jól tudom, egyedül én lehetek az oka a Mándity család balszerencséjének. A bajt én vittem a házba. Éppen ezért sohasem adok át senkinek semmilyen nyereményt.

TÓTH László

Komme[illegible]

Resenben te[illegible]
ták annak a h[illegible]
finak a holtt[illegible]
1944. január 1[illegible]
a bolgár meg[illegible]
rög hazafiak földi maradvá[illegible]
nyait Görögországba szállít[illegible]
ják. Az kommemoráción jelen voltak a Macedón Harcos Szövetség és a Köztársasági Végrehajtó Tanács képviselői, valamint a szkopjei görög konzul.

idén épít először helybeli, pulai megrendelő számára. A pulai Jugoatlantik két 15 700 tonnás hajót rendelt a pulai hajógyárnál. A gyár képviselői nagy jelentőséget tulajdonítanak a megrendelésnek.

Keresztényi József

Áll a malom, áll a vitorlá

Ezeknek a korszerűbb változatával a vidékünk nagybirtokain levő darálókkal a harmincas évek végén személyesen is találkoztam.

Zenta város tanácsának a múlt század elejéről fennmaradt jegyzőkönyve szerint a város alatt tíz vízimalom volt, a várostól délre pedig tizenhat. A század végén már harmincnégy. Szélmalom pedig tizenhét. De csak a városban vagy a város közvetlen határában. A tanyavilágban ugyanis, az 1894-ből származó osztrák katonai térkép szerint stratégiailag, azaz a hadászat szempontjából a következő nyolc kulcs fontosságú szélmalmot jegyzi: Csikmák, Gábor, Közér, Rigyicski, Kalmár, Papp, Rudics és az írásunkban említett Szarkaféle szélmalom. De legalább kétszer ennyi volt a tanyavilágban. Már amikor fújt a szél. Vitorláikkal rendszerint északnyugat, vagy délkelet irányában fordulva.

Vidékünkön a légtömegek áramlása aránylag enyhe, ritkán éri el a másodpercenkénti húsz métert, azaz az óránkénti hetven-egynéhány kilométeres sebességet. Ez utóbbi már afféle „tájfunnak", vitorlaszaggatónak számított.

— o —

A búza, pontosabban a lisztet adó magvak őrlése hajdanában nem volt foglalkozás, még kevésbé mesterség. Csak afféle ház körüli női munka, amit a családi tűzhely őrzője, az asszony lát el évszázadokon át. Amíg a férj oda van akár a nyájjal, akár vadászaton, vagy éppen a harcban. Kő kövön, s közte a mag. A felső kővel vagy sulykolták, vagy körbe forgatva, lassan zúzták, morzsolták, őrölték a „kenyérnek" valót.

A gyengébb nem forgatta szárazmalomról szóló legrégibb emléket az első évezred fordulójáról a Gellért püspökről szóló legenda őrizte meg (Gellért, a Velencéből elszármazott benedek rendi apát 980—1046 között élt. I. István király fiának, Imre hercegnek a nevelője, akit végül is a pogány lázadók megöltek). A püspököt legalábbis a legenda szerint egy éjszakai meditációja alkalmával csikorgás és énekszó zavarta. Oka felől kérdezvén, kísérője Valter mestertől a következő választ kapta: „Az asszony, aki énekel... ez időben őrli urának búzáját, mert e vidéken másféle malmot nem lehet találni."

A latin nyelven megírt legendában ugyanakkor utalást találunk arra is, hogy máshol (minden valószínűség szerint Itáliában — az egykori Római Birodalomban) már igavonó állatokkal is őröltek.

Ezt a legősibb malomtípust vidékünk népe sokáig őrizte, használta. Jómagamnak is van belőle egy. Naponta, hogy úgy mondjam belebotlok — a kiskapunak tövében hever. Az alsó korongja mintegy tíz centi vastag, az átmérője pedig csaknem fél méter. A belső felületén levő irdalások, bevágások, hogy könyebben zúzódjék a mag, jól látható kézimalmokat még a száz háziasszonyok a csirkedara használták. Kínkeserves teszem azt csak egy zsá megdarálni vele.

— o —

A középkorban, már a a folyók mentén szorgaln a vízimalmok. Nemcsak lisztnek való magvat örö más egyebet is. Így pél papírt stb., mi több, már kat is ismerték. Az 1526- után nagy részük megsen nát, már aki bírta, Aus megőrültetni. A török vis hette. Pedig a hadak mi róéről gondoskodni kellett ben alkalomadtán egy ig séggel találkozhatunk: a landóan harcban álló t időről időre egyezséget k malmait nem bántja!

Gyilkolni, persze, tová masan gyilkolják egymás

A hódoltsági területek járó Evlia Cselebi török évi utazása alkalmával kezőket jegyezte fel: „A

1965 NOV 16
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Rácz István
NEUE ZÜRCHER ZEITUNG

Fernausgabe Nr. 315 Blatt 9
Dienstag, 16. November 1965

1021

«Antikes Erbe»

r. Wenn der aus Ungarn stammende Photograph *István Rácz*, der schon vor der Auswanderung gut mit der Bildungswelt des Altertums vertraut war, in einem Bilderband «*Meisterwerke aus Schweizer Sammlungen*» in großformatiger Tiefdruckwiedergabe zeigt, so will er damit keine Bestandesaufnahme geben. Er hat im Musée d'art et d'histoire in Genf und im Antikenmuseum Basel, wie auch in Bern und Zürich, in Avenches, Augst und Sitten Umschau gehalten und kann vor allem auch größere Werkgruppen aus privatem Besitz in Basel, Solothurn, Lausanne und Arlesheim bekanntmachen. Bei den vorgeschichtlichen Kleinwerken von den Kykladen und aus Cypern beginnend und auch etruskische Erzeugnisse in sich schließend, bietet die Auswahl einen erstaunlich reichen Ueberblick über schweizerische Besitztümer an griechisch-römischer Marmor- und Bronzeplastik, Terrakotten- und Vasenkunst. Von den 176 Tafeln entfällt der größte Teil auf Erwerbungen aus dem Ausland; eine Gruppe von «Schweizer Funden» enthält dagegen Zeugnisse antiken Kunstschaffens, die aus dem Bereich der heutigen Schweiz stammen.

István Rácz beschreibt die von ihm aufgenommenen Werke in knapper Form, unter Angabe der Größenmaße und der Entstehungszeit. Charles Hummel hebt im Vorwort die künstlerische Einfühlungsgabe des Photographen hervor, dem es als einem «leidenschaftlich kunstbesessenen Menschen im buchstäblichen Sinn glückte, die Schönheit dieser Werke in das rechte Licht zu rücken». Und István Rácz fügt im Nachwort Anweisungen an den «Photofreund» bei, wie er «mit Licht zeichnen kann». Durch die freigewählte Aufstellung eines Hauptlichtes und zweier Nebenlichter und durch frontale oder seitliche Ansicht der Figuren entdeckt er, «wie viele bisher verborgene Schönheit hervorgezaubert wird». Das mag gerade beim Erfassen des physiognomischen Ausdrucks einzelner unter dem halben Hundert ungefähr in Lebensgröße wiedergegebenen Köpfe zu einer gewissen Interpretation führen. Aber die Lebendigkeit der Aufnahmen, die kräftige Schwarzweißwirkung und das Hervorheben der Oberflächenstrukturen werden nicht verfehlen, die Kunstwerke einem weiten Kreis von Betrachtern nahezubringen. — *Karl Kerényi* kennzeichnet in der Einführung des im *Orell Füssli-Verlag* (Zürich) erschienenen Bandes das «antike Erbe als sinnliches Erbe».

Das RONSON Varaflame «Premier» gibt 3

Ein RONSON e
man auf den erst

Rác István

Magyar Szó, 1948. jan. 16.

Rácz István, festő

Finnországban élő festőművész.
Ápr. 14-én kiállítása nyílik meg
a Kult. Kapcs. Intézetében.

–: Hallottuk

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. ápr. 12.

Egy évig tanitott is,de a fasizmus elöl külföldre menekült,hogy majd a felszabadulás után vissza-térjen.Ekkor a tarhosi zeneiskolában müvészettörténetet oktatott,később azonban ismét külföldre távozott,felesége szülöföldjét,Finnországot választva uj hazául.

Magyar Hirlap 1974/126 6.old. Bojár Iván

Kerényi Károly irt előszót Antikes Erbe c.kötetének.Számos könyvet készitett ugy is,hogy mind a kép,mind a szövegrészt ő maga készitette.1961-ben a finn középkori müvészetről készitett könyvével elnyerte az év legszebb könyve diját Finnországban.

Ma gyar Hirlap 1974/125. 6.Bojár Iván

A KULTURÁLIS KAPCSOLATOK INTÉZETE ÉS
A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK

MEGHÍVJA ÖNT

RÁCZ ISTVÁN

(FINNORSZÁG)

FOTÓMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJÁRA

1974. ÁPRILIS 19-ÉN PÉNTEKEN DÉLUTÁN 15 ÓRAKOR

KULTURÁLIS KAPCSOLATOK INTÉZETÉNEK KIÁLLÍTÓTERMÉBEN

BUDAPEST, V. DOROTTYA U. 8.

Rácz István

3298 FNYV I

Rácz István

fotós

Rácz István fiatal amatőr fotó-
művész kiállítása a Kulturá-
lis Kapcsolatok Intézetében ápr-
ilis 19-én nyílt meg.

Horváth Béla: Kiállítási naptár.
Művészet, 1974. április - 47 oldal.

RÁCZ ISTVÁN, fotóművész, /helsinki/.

A finn népi iparművészetet és népművészetet bemutató felvételeiből:
Szekesfehérvár, 68.old. fénykép, fekete repr.

VALÓSÁG, A TIT. folyóirata, 1972. 11.sz. Bp.

RACZ ISTVAN, fotóművész, /helsinki/.

A finn népi iparművészetet és népművészetet bemutató felvételeiből:
Vesszőből font gyermekjátékok. 54.old. fénykép. fekete repr.

VALÓSÁG. A TIT. folyóirata, 1972. 11.sz. Bp.

RÁCZ ISTVÁN, fotóművész, /helsinki/.

A finn népi iparművészetet és népművészetet bemutató felvételeiből:
Hegedü, 39.old. fénykép. fekete repr.

VALÓSÁG, A TIT. folyóirata, 1972. 11.sz. Bp.

RÁCZ ISTVÁN, fotóművész, /Helsinki/

A finn népi iparművészetet és népművészetet bemutató felvételeiből:
Karjalai p rasztasszony, 11.old. Fényk.p.
Feketevrepr.

VALÓSÁG, A TIT. folyóirata, 1972. 11.sz. Bp.

RÁCZ ISTVÁN, fotóművész, /Helsinki/
---

a finn népi iparművészetet és népművészetet bemutató felvételeiből:
Ivókanalak, 39.old. fénykép. fekete repr.

VALÓSÁG, A TIT. folyóirata, 1972. 11.sz. Bp.

RÁCZ ISTVÁN, fotómüvész, /Helsinki/.

A finn népi iparmüvészetet és népmüvészetet bemutató felvételeiből:
Faliszekrény ajtaja. 128.old. Fénykép. Feket repr

VALÓSÁG, A TIT. folyóirata. 1972. 11.sz. Bp.

RÁCZ ISTVÁN, fotóművész, /Helsinki/

A finn népi iparművészetet és népművészetet bemutató felvételeiből:
Kokkához való gyapju-köz tartó lapok. 112.old.
Fénykép, fekete repr.

VALÓSÁG, A TIT. folyóirata. 1972. 11.sz. Bp.

RÁCZ ISTVÁN, fotóművész, /Helsinki/.

A finn népi iparművészetet és népművészetet bemutató felvételeiből:
Karjalai parasztház belseje, 109.old. fénykép.
Fekete repr.

VALÓSÁG, A TIT. folyóirata. 1972. 11.sz. Bp.

RÁCZ ISTVÁN

felvételei illusztrálják a cikket

Maróczky Erzsébet: A müemlékvédelem eredményei és gondjai Zala megyében

Müemlékvédelem, 1976. 2. sz. 74-81. l.

RÁCZ ISTVÁN

felvételei illusztrálják a cikket

Koplár Lajos: Zala megye müemlékvédelméről

Müemlékvédelem, 1976. 2. sz. 65-67. l.

RÓMER FLÓRIS

a megye műemlékeiről
írt archeológiai leveleket
említi a cikk írója

Koplár Lajos: Zala megye műemlékvédelméről

Műemlékvédelem, 1976. 2. sz. 65-67. l.

Rác István grafikus

A nemrégen alakult muzslyai Grafikai Műhely tagjai ma zrenjanini Ifjúsági otthonban megnyitják első közös kiállításukat. A művész is tagja a műhelynek.

Magyar Szó, 1978. dec. 16.

RÁCZ ISTVÁN fotóművész

említve ld. Kodnyánszky László

Székely András: Könyv,művészet,könyvművészet

UJ TÜKÖR 1983.XX.évf.2k 25.sz.20.o.

4. A jogviszony tartama: -től

5. A feladat irányitója:

6. A szerződéshez szükséges előzetes engedély kelte, száma:

A kifizetésre kerülő dijból progressziv jöv.adó és községfejl. levonásra.

Budapest, 197.....

....

megbizott megb

SZABADI JUDIT

Rácz István Műgyűjtő 1969.1.

Egy budapesti magángyűjtemény

Dr. Rácz István gyűjteménye

A XX. századi magyar művészet ,,logikus'' vagy úgy is mondhatnánk iskolás fejlődésből jó néhány festő életműve kívülrekedt, mégpedig olyannyira, hogy előzmény és folytatás nélküli elárvult epizódként valahová a művészettörténet perifériájára szorul. Helyesebben: nemcsak a művészettörténet, hanem az eleven művészeti élet perifériájára, hiszen az elfeledett vagy méltánytalanul elhanyagolt festők nem a történelem ,,áldozatai''; már életükben minden társadalmi és anyagi elismerés híján dolgoztak. Elég, ha Csontváry Tivadar, Gulácsy Lajos, Nagy István vagy Vajda Lajos pályáját idézzük fel, akik a magyar festészet fejlődésétől függetlenül, valósággal annak ellenére hozták létre eredeti és egyedülálló életműveket. Művészetük nemcsak hogy egyetlen stílusáramlatba nem sorolható, de annyira ,,kisajátíthatatlan'' is maradt, hogy lényegében – talán Vajdát kivéve – követőkre sem akadt.

1

1. *Gulácsy Lajos: Nő fejfák közt (1914),* **2.** *Nagy István: Erdei tisztás boglyákkal.* **3.** *Egry József. Badacsonyi est (1930),* **4.** *Vajda Lajos: Szentendrei udvar (1935 k.),* **5.** *Ország Lili: Kopt betűs triptichon.*

székbe, körülvesznek, aztán mindjárt minden másként néz ki. Mikor letudjuk a szezont, igyekszünk bepótolni a mulasztásokat. Megfizetik a munkákat, megengedhetjük magunknak, hogy eljárjunk operába, színházba, moziba, rengeteget sétálunk, pár hétre elmegyünk valahova, kirándulgatunk. Két és fél éve vettünk egy Renault, azzal jobban lehet mozogni, persze hosszú távon, mert a testmozgást nem hagyjuk el a kocsi miatt.

Nagyon szeretem a zenét – ahogy az lenni szokott, az operettel kezdtem, aztán a romantikus olasz operáért rajongtam, most Beethoven és Wagner a kedvencem. Hogy meddig jutok még, nem tudhatom. Könyveket is vásárolunk, mind a ketten nagyon szeretünk olvasni. Én inkább a zeneszerzők életrajza sorozatot búvom, Marika mindent. Neki az irodalom az, ami nekem a zene. Igaz, most szorgalmasan olvassa ő is a zenei irodalmat, azt hiszem be akarja hozni a különbséget, mert akár tetszik akár nem, színházba, operába *megyünk*, viszem magammal.

Aztán majd én is kezdhetem pótolni az irodalmat, hogy őt utolérjem. Igaz, ő könnyebbet is nagy szeretettel olvas.

– Szeretek rajzolgatni – szól közbe az asszony.

– Ajaj! – nevet a férfi.

– Jó, jó nem akarok én kiállítani, nem mutogatom senkinek, elszórakoztat. Az nekem elég.

– Áh, tudja, minél többet olvas az ember, annál rosszabb, annál jobban érzi, hogy mennyi hiányzik még. A nyarakat azért elég szorgalmasan végigolvassuk – raktározni kell a szezonra.

A fehérre meszelt mestergerendák behajolnak a szoba terébe, középen nagy, kovácsoltvas falhoz simul két heverő.

– Én csináltam ezt a micsodát. Sok volt a kép, zavarták egymást, valahogy meg kellett bontani, feloldani a szorongást. Nem művészi munka, de megfelel a célnak. Tudja, mégiscsak a képek uralkodnak a holmijaink között... Öt éve nem volt egy nap sem, hogy ne lett volna részletünk a Képcsarnoknál. Kovács bácsi mindig tudja, mikor jár le a részlet, már hozza is a következő kollekciót. Mi meg választunk. De szeretettel áldozunk – egyszerűen, mert nem tudunk jobbat, amire szívesebben költenénk. El sem tudnánk már képzelni, hogy abbahagyjuk.

Mikor dr. Rácz István gyűjteményében éppen Gulácsy, Nagy István, Vajda Lajos vagy az élők közül Bálint Endre, Ország Lili, Anna Margit képeivel találkozunk, nyilvánvaló, hogy a bennük felragyogó esszenciális szépségen kívül az a legszembetűnőbb, hogy a művészettörténet mostohagyermekei és egyben legszuverénebb alkotói kaptak itt múzeumot.

Addig azonban, amíg a gyűjtemény mai formáját elnyerte, mintegy tizenkét-tizenhárom esztendő alatt Rácz Istvánnak tudatos és következetes válogatást kellett végeznie. Egyrészt lemondott a népszerű és „befutott" nagyságokról, akik egyszersmind a magyar festészet klaszszikusai: Ferenczy Károlyról, Rippl-Rónai Józsefről, Rudnay Gyuláról, Vaszary Jánosról, Márffy Ödönről, Szőnyi Istvánról, Bernáth Aurélról, másrészt – és ez ment nehezebben – a szívéhez nőtt mestereket is feláldozta új kedvenceiért (pl. Mednyánszky Lászlót, Koszta Józsefet, Czóbel Bélát, Gadányi Jenőt, Barcsay Jenőt, – bár Barcsaytól máig megtartott két képet). Ebben a tettében nem valami új divatnak való hódolat vezette, hanem az a felismerés, hogy így sikerül igazán egyéni jellegű és koncepciózus, szigorúan megszűrt és valamiképpen egységes szellemű gyűjteményt létrehoznia. „Művét" természetesen még nem fejezte be, hiszen még mindig akadnak feláldozható csere-képei és dédelgetett vágyai – talán egy Csontváry, egy újabb Vajda vagy Gulácsy, de gyűjteménye már így is mentes minden esetlegességtől.

A bensőséges kis múzeumban természetesen felesleges és lehetetlen is lenne „szabályos" körsétát folytatnunk. A gyűjteménynek nincs eleje

2

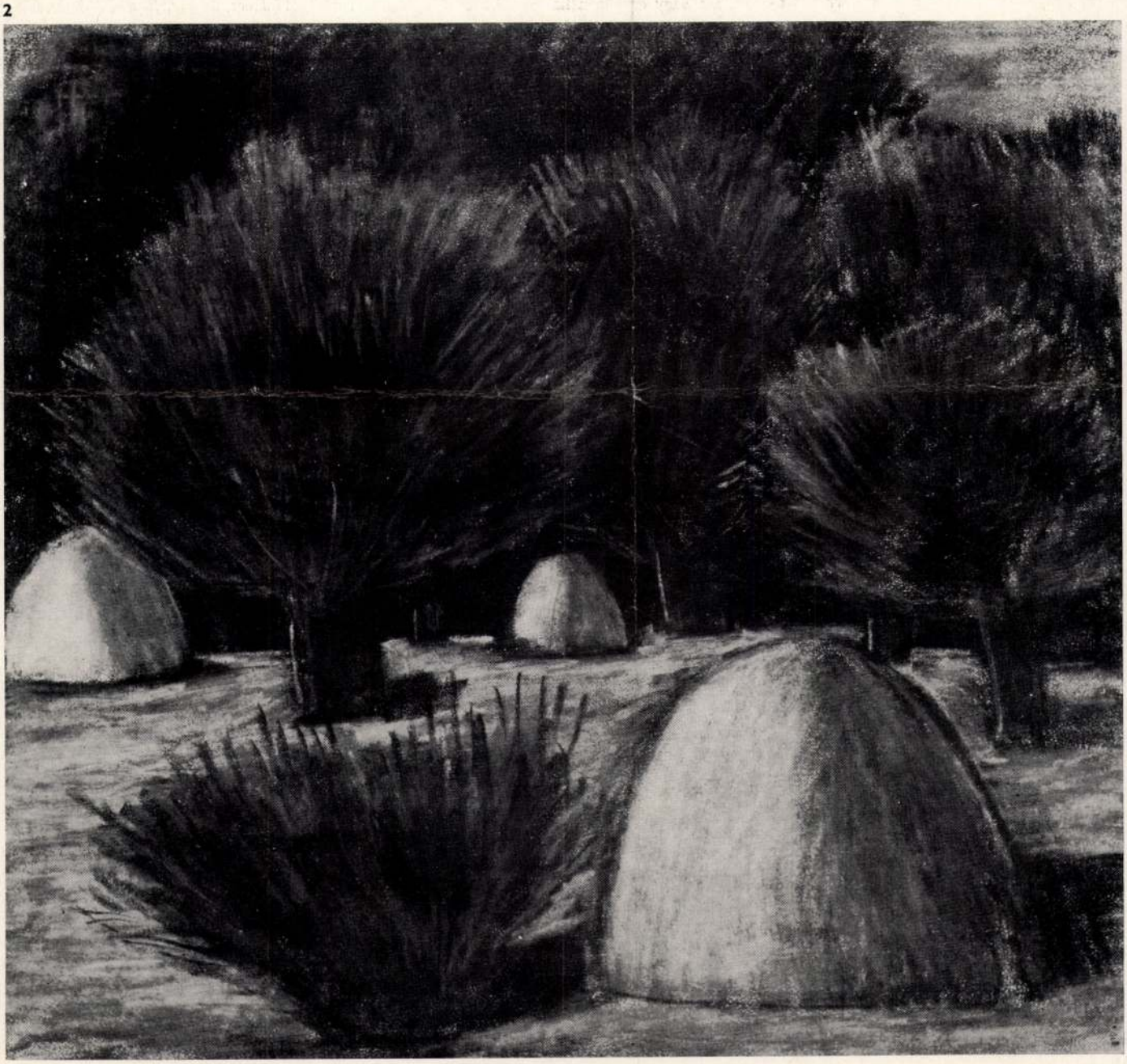

és vége, mint ahogy semmi időrendi vagy iskolák szerinti rendezés nem érvényesül benne. A Gulácsy melletti falon például Vajda Lajos szigorú képei sorakoznak, míg Egry színkáprázatai fenségesen és minden zavaró érzés nélkül ,,nézhetnek farkasszemet" Ország Lili jelekből felépített, fanyar szépségű triptichonjával. S mindez igaz, ha a Nagy István-fal megbonthatatlan egységére gondolunk, amelynek monumentalitása semmit sem ,,árt" a vele szomszédságban levő Bálint képnek, mégha rezdülékeny-lírai álmokból van is szőve; vagy az Anna Margit képekre, melyek oly jól megférnek Korniss Dezsővel és Ámos Imrével.

Gulácsy Lajostól, aki magányos, nosztalgiákkal átszőtt életét az őrültek házában fejezte be, nyolc kép szerepel. Ezek közül öt főmű: a *Dal a rózsatőről* (1904), a *Golgota* (1912), a *Menüett* (1912 k.) a *Kalapos nő* (1914 k.) és a *Nő fejfák közt* (1914). Ezek a festmények Gulácsynak több ,,korszakát" képviselik, s lényegében átfogják 1900-tól 1915-ig terjedő egész rövid pályáját. A Dal a rózsatőről még korai kép, mely a szecesszióval illetve az angol praeraffaelitákkal mutat némi rokonságot, a pasztellek pedig az álom-lebegésű, kosztümös alakokkal Gulácsy önálló stílusú látomás festészetének felejthetetlen darabjai (Menüett, Kalapos nő, Nő fejfák közt).

Ennek az erősen festői hatásokra épülő, nyugtalan, vibráló légkörű és sejtelmes művészetnek mintegy ellenpólusát jelentik a *Nagy István* képek, ezek a szilárd felépítésű, komor szépségű, erőteljes és monumentális festmények. A térszerkesztés áttetsző tisztasága, a hideg színek fensége és drámai koncentráltsága jellemzi az 1925 és 1928 között festett az *Erdélyi falu*, *Erdei tisztás boglyákkal*, *Birkák tisztáson*, *Kaszáló*, *Karám télen*, *Gereblyézők*, *Legelő állatok*, *Tehenet vezető férfi*, *Karám és a pásztorlány* c. képet, mely egytől egyig remekmű. Talán a Nagy István anyag a legzártabb része a gyűjteménynek; töredékesen is oly tökéletesen képviseli a mestert, hogy nem kelt bennünk semminemű hiányérzetet, és nem szorul kiegészítésre. *Egry József* öt képpel szerepel. Mind az öt olyan különleges mű, hogy Egry pályájának meglehetős ismeretében is ámulatra késztet. A Képek 1930 és 1947 között készültek. A *Badacsonyi est* (1930) kék-rózsaszín-sárga festékből szőtt színkáprázatát valósággal felgyújtja a fény, mely nem mossa el a formák szilárdságát és mégis lebegővé teszi őket. Ennek a féktelen színtobzódásnak és mámoros gyönyörködésnek – úgy érezzük – valósággal ellentéte a szűkszavú, szinte grafikusi módon egyszerű *Önarckép* (1947) amely talán utolsó önvallomása Egrynek. Ami a két dátum közé esik, az jellegzetes Egry mű: *Esti fények* (1936 k.). *Badacsony* (1937), *Kabinok árnyéka* (1945 után), melyek jól mutatják, mint vonta egyre szűkebbre Egry az ,,ábrázolás körét", hogy annál koncentráltabban fejezze ki magát egyetlen motívumban: esetleg egy kabinfalban vagy csupán a kabinok kékes árnyékában.

Ha Gulácsy esetében látomásos festészetről beszéltünk, akkor *Vajda Lajos* képeiben – természetesen más indíttatásból és más formarendszerben – megtalálhatjuk ennek a látomásos festészetnek a folytatását, illetve folytonosságát.

Vajda tragikusan rövid alkotó korszaka alatt (1941-ben, 33 éves korában halt meg tüdőbajban) a népművészet motívumainak és Szentendre ortodox emlékeinek felhasználásával teremtette meg szürrealisztikus-absztrakt festészetét. A Rácz-gyűjteményben hat festmény képviseli intellektualizmusában is mélységesen látnoki művészetét: a *Szentendrei udvar* (1935 k.) a *Gyertyás lány* (1936), a *Lebegő házak* (1937), a *Maszk Krisztussal* (1937), az *Északi táj* (1938) és a *Hold-maszk* (letét). A Szentendrei udvar racionális szerkesztőelvének és síkszerű komponálásának bravúros példája, a Gyertyás lány ,,ikonkorszakának" egyik bensőséges darabja; a Lebegő házak stilizált elemei szürrealista asszociációkat keltenek, míg a Hold maszk végsőkig leegyszerűsített, tojásdad formája, sejtelmesen egymásba áramló zöld és narancssárga színei mágikus sugallatúak.

Ebből a hat festményből páratlan Vajda gyűjtemény áll össze, melyben megkülönböztetett figyelmet érdemel a Maszk Krisztussal és az Északi táj. Alig és ritkán méltatott remekművei ezek a nagy festőnek; az egyiknek a bonyolultsága látszik megfejthetetlennek, a másiknak a végtelen egyszerűsége. A Maszk Krisztussal c. képen egy zuhanó testű zöld Krisztus, egy ,,üres" hold és egy emberi fej formáiból alakul ki a csillagszerű kompozíció grafikusan és mégis festői erővel, tradicionálisan és a legnemesebb modernséggel. Az Északi táj klasszikusan érett mű: alig jelzett és mégis monumentális alakzatai, tiszta kékjének transzcendens sugárzása a világ örök formáit jeleníti meg. – Nem véletlen, hogy egy olyan gyűjteményben, amely elképzelhetetlen Vajda Lajos teremtő géniusza nélkül, oly hangsúlyos hely jutott Vajda egyik közeli barátjának és művészi-szellemi rokonának, *Bálint Endrének*. Bálintnak a festői múltja éppúgy képviselve van itt, mint a festői jelene: az 1950-ből, 1959-ből, 1960-ból származó képek fontos mozzanatokat árulnak el művészi útkereséséről (*Lidérc*, *Bagoly*, *Jégtörő Mátyás*, *Akasztott ember* – 1950); meggyőzően vallanak eredeti stílusának megteremtéséről (*Séta a temetőben* – 1959, *Honvágy* – 1960, *Roueni látomás* – 1961, *Groteszk temetés* – 1962), míg az 1964 és 1969 között keletkezett festmények (*Törmelékek mögött* – 1964, *Angyal* – 1968 stb.) sokrétű és gazdag képet nyújtanak legújabb festői periódusáról. S ezzel el is értünk napjaink képzőművészetéhez. Mert Rácz István gyűjtőszenvedélyébe belejátszik mecénási hajlandósága is: a jelenkor művészetének és művészeinek pártolása. Vásárlásaiban a régebbi mesterek kötelezik; Bálint Endrén kívül Korniss Dezső, Anna Margit és Ország Lili képei díszítik a falakat. – *Korniss*, akár csak Bálint, a szentendrei iskola kiemelkedő mestere, Vajda egykori barátja. Meglehetősen rövid, szürrealista korszak után jutott el a tiszta absztrakcióig, az ún. kalligráfiáig. A Rácz-gyűjteményben szereplő képe, a *Fej és madarak* (1948) még szürrealista stílusát idézi.

Anna Margit három képe festői fejlődésének más és más állomását reprezentálja; a *Madárdalt* (1948) az Európai Iskola tagjaként festette, az *Ars poétika* (1952) népművészeti ihletettségű, szarkasztikus látomás, a *Virágos kalap*, ez a bűbájosan-csúf portré pedig kiforrott festői stílusának remekműve: naiv és rafinált, derűs és tragikus, akár egy Gulácsy-kép.

S végül Ország Lili ikonszerű, illetve absztrakt képei illeszkednek bele – teljesen magától értetődően – ebbe az együttesbe: *A Corpus*, *Templomok*, *Kopt betűs triptichon*, *Börtön*, *Oltár*, *Temető Bábel*, a *Régi város*, melyek Kelet iránti nosztalgiáját és a XX. század tömegtragédiáit jelenítik meg a héber vagy kopt betűk ,,jeleinek" összekapcsolásával.

RÁC2 István műgyűjtő

MUCSI András: Gadányi Jenő Esztergomban.
= MNG Évkönyve 1991 (1991) 289, 292, 293

Értesitő VI/1957/ 19

Rózsa Gy.: Johann Nieder

In: Folia Archaeolo

G.Rózsa: Ein unbekanntes

Kininger. In: Acta

Rózsa Gy.: Ehrenreich Ád

Értesitő VIII/1959/

Voit P.: Tervek, mesterel

Értesitő IX/1960/ 2

Rózsa Gy.: Egger Vilmos.

XI/1962/ 166-170.

Rózsa Gy.: Adalékok a ma

ténetéhez. In: Foli

Gy.Rózsa: József Fridyes

In: Acta Historiae

Rácz István festményeit a bökényi táj ihlette (Fotó: Gyenes Kálmán)

● *Tájképek a makói könyvtárban*

A vásznon: hideg reggel

A dél-alföldi táj, a tanyák, árterek, erdők világa ihlette azokat a festményeket, melyeket tegnap óta láthat a nagyérdemű a makói könyvtárban. Alkotójuk, Rácz István festőművész azonban érdekes módon csak három éve él ezen a vidéken, Bökönyben; Ózdról jött, népművelés-könyvtár szakos diplomát szerzett, és elsősorban a festés örömeért fest.

Képeit ez idáig Ózdon, Putnokon, Miskolcon, Battonyán és Hajdúböszörményben mutatták be. A tegnapi kiállításmegnyitón, miközben a magnóból kellemes zene áradt, Oláh Nóra művészeti előadó összegezte a képekről alkotott első benyomásait. Elmondta, hogy e tájfestmények a harmóniát és a természet iránti szeretetet tükrözik és ellentétben számos mai alkotással, nem sokkolják a szemlélő érzékeit.

A tárlat november harmadikáig, a könyvtár nyitvatartási idejében tekinthető meg.

B. A.

Az emlékműsorban a Szegedi Nemzeti Színház művészei, valamint a Bartók Kórus működnek közre.

Október 23-án 9 órakor koszorúzás lesz a Csillag-börtön falán lévő emléktáblánál. Másfél órával később kiállítás nyílik a Móra Ferenc Múzeumban az 1956-os emlékmű tervpályázatra beérkezett munkák makettjeiből. A tárlatot Novák István városi főépítész nyitja meg.

Ugyancsak 23-án 18 órakor megemlékezés és koszorúzás lesz az Aradi vértanúk terén lévő kopjafánál, valamint a volt piarista gimnázium falán elhelyezett emléktáblánál. Beszédet Szűcs László, a POFOSZ megyei szervezetének elnökhelyettese mond. Ezt követően gyertyás felvonulás lesz a Takaréktár utcai emléktáblához.

Szentesen

A meghívó úgy szól, hogy Szentes város önkormányzatának képviselő-testülete tisztelettel meghívja a helybeli állampolgárokat az október 23-án tartandó ünnepségre, amely kapcsolódik az 1956. évi októberi forradalom és szabadságharc emlékéhez, valamint a köztársaság kikiáltásának évfordulójához. A program délelőtt 10 órától térzenével kezdődik. Ezen az ünnepi ülésen adják át a Pro Urbe – Csongrád és a helyi kitüntető díjakat, melyeket az önkormányzat adományozott az arra érdemes polgároknak, közösségeknek. Ezt követően a városi ünnepségen Molnár József polgármester mond beszédet, majd az ünneplő sokaság jelenlétében megkoszorúzzák a városháza falán lévő 1956-os emléktáblát.

Vásárhelyen

Október 23-dikán, hétfőn 10 órakor a Nagy Imre utca 31. számú háznál elhelyezett emléktáblánál tartanak ünnepi megemlékezést és koszorúzást. Köszöntőt mond dr. Rapcsák András polgármester, országgyűlési képviselő és dr. Giczy György, a KDNP elnöke, országgyűlési képviselő. Az ünnepségen közreműködnek a Bethlen Gábor Református Gimnázium diákjai.

Mindszenten

Október 22-dikén, vasárnap 10 órakor a Tisza Művelődési Házban tartják a nemzeti ünnepi megemlékezést. Ezen a Központi Általános Iskola diákjainak műsorát követően átadják a Mindszent Városért díjat, majd kihirdetik az Ötven éve ért véget a II. világháború című pályázat eredményét. Fél 11-kor emléktáblát avatnak a II. világháborúban elesettek és vitéz Takács István vadászrepülő tiszteletére a Szabadság téren, majd koszorúzást tartanak. Végezetül 11 órakor a kegyelet virágait helyezik el a városháza falán lévő '56-os emléktáblánál.

Makón

Október 23-án 8 órakor a Városi Fúvószenekar és a Kálvin Téri Általános Iskola közreműködésével felvonják a város zászlaját. Ezt 10 órától ünnepi megemlékezés követi a Makói Hősök és Mártírok Emlékkövénél, mely az I. világháborús emlékmű előtt található. Délután 14 órától hagyományteremtő vetélkedőt rendeznek a Közösségi Házban. Az itt résztvevő diákoknak a korszak történetéből és irodalmából kell felkészülniük. Az országos fotópályázat kiállítását 16 órakor nyitják meg a Közösségi Ház lépcsőgalériájában. Egy órával később megkezdődik a Hagymaházban az ünnepi műsor, melyen közreműködik a Deák Ferenc Általános Iskola és a Városi Vegyeskar.

A város zászlaját 18 órakor vonják le.

lamnak a kultúrából ilyenolyan okokból történő kivonulása szükséghelyzeteket idéz elő. Véleményem szerint a KHT is egy értékmegmentést, előremenekülést szolgáló lépés. Hiszen a támogatások csökkenése mellett a megyei önkormányzat nem tudja fedezni az évek óta szükségszerűen növekvő költségvetési igényt. Ez a társasági forma viszont egyrészt lehetővé teszi számunkra a vállalkozást, másrészt azt is jelenti, hogy bizonyos adózási kedvezményeket élvezünk. Ugyanakkor a tulajdonosok a keletkezett nyereséget nem „vihetik ki", hanem azt a parkra kell fordítaniuk. Az alapítók szándéka pedig éppen az volt, hogy a KHT ezen sajátos eszközeit kihasználva teremtsék elő az anyagi feltételeket.

● ***E szükségszerűségtől vezérelt, mégis kedvezőnek tűnő elképzelés megvalósítása, aprópénzre váltásának számtalan teendője elsősorban önre vár. Nem tart attól, hogy kevés erre egy esztendő, hiszen megbízatása egyelőre ennyi időre szól?***

lehetetlen tizenkét hónap alatt maradéktalanul megoldani. Természetesen gondoltam erre már a pályázatom beadása előtt is. Ennek ellenére vonzott a feladat, a kihívás, amelynek elfogadására biztatást kaptam, de lehetőséget is láttam arra, hogy megmérettessem magam. Ugyanakkor be kell vallani azt is: napjainkban oly gyorsan változnak a dolgok, hogy szinte lehetetlen biztonsággal körülbástyázni magunkat. Ezért az ebből adódó bizonyos mértékű kiszolgáltatottsággal is számoltam akkor, amikor igent mondtam, hiszen nyilvánvaló: bármikor fel lehet bontani egy öt évre szóló szerződést is, illetve van mód – ha kölcsönösen úgy látjuk – jelenlegi státusom meghosszabbítására. Igaz, döntésemet az is motiválta, hogy a közművelődésben, majd a színházi életben eltöltött tíz-tíz esztendő után – vállalkozó újságíróként – kipróbáltam, mit jelent talpon maradni a piacon. Így a „több lábon állás" felkínált esélyét nem szalaszthattam el. Az emlékparkkal összefüggő teendőim ellátásakor pedig

RÁCZ István festő

makói hírnök

KIÁLLÍTÁS. A József Attila Könyvtárban október 20-án, pénteken délután 4 órakor Oláh Nóra művészeti előadó nyitja meg Rácz István festőművész kiállítását. Az alkotások november 3-ig tekinthetők meg, illetve a helyszínen meg is vásárolhatók.

A MAKÓI VTV MŰSORA ma, kedden lesz látható. 18 órakor Képújság 18 óra 10 perctől a Makói Hét múlt heti adásának ismétlése. 18 óra 40 perctől új Makói Hét. Benne: Széchenyi Napok – Sajtótájékoztató a nagylaki határátkelő lezárásáról.

Reggel Délmagyar 1995. okt. 17.

rró tej

ött a veszett tehén

újdonság. Legutóbb, úgy tavasz egy dunántúli faluban veszett de halált is. Akkor még remélséseket...

ét állata volt. Mennyire fertőződhetek meg azok?

– Miután a veszettség nyálfertőzés útán is terjedhet – tehát például ha az etést közös jászolból végzik – a biztonság rdekében a másik két állatot beoltottuk. De a gond ott volt, hogy mint kiderült, a azda szabadforgalomban – Szegeden és isteleken, a piacon – árulta tehenei te-

– Volt-e már jelentkező, aki a veszett tehén tejéből vásárolt? – kérdezem a szegedi ÁNTSZ járványügyi főorvosától, *dr. Hunyadi Ildikótól.*

– Ezidáig mintegy tízen jelentkeztek. Őket alaposan kikérdeztük, mikor, kitől vásárolták, illetve hogyan fogyasztották a tejet. Minderre azért volt szükség, mert kiderült, a felhívás nyomán más árusítótól vett tej esetén is hozzánk fordultak. Azok pedig, akik a fertőzött tejet felforralták fogyasztás előtt, nem betegedhetnek meg. A veszettség vírusa ugyanis 52–56 fokos hőkezelés esetén már elpusztul, tehát forralás útján elölhető. A nálunk megjelentek közül egy esetben

M. D. K.

RÁCZ J. keramikus

Az Iparművészeti Iskola műhelyében dolgozott 1914.

Csányi 1954. 109.

Ráce István

Fotók

Alföld 1984/10

Független szalon hatodszor

Százhetven szabad alkotó kiállítása Kőbányán

A Független Magyar Szalon Képzőművészeti Egyesület csaknem kétszáz tagja a szabadság jegyében szerveződött alkotói közösségbe hosszú évekkel ezelőtt. Igyekeznek elkerülni a kizárólagosság, a stílus- és ízlésterror gőgjét. Mostani, hatodik országos és nemzetközi kiállításukat – a Pataky Művelődési Központban – sem előzte meg zsűrizés, nem adnak ki díjakat.

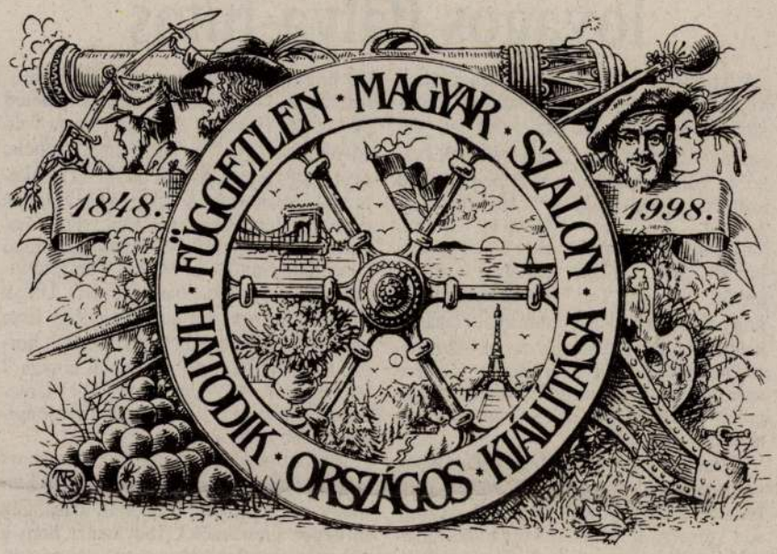

– Van előttünk biztató példa, a Párizsi Független Szalon idén már 109. kiállítását rendezi. Annak idején francia művészek lázadtak fel a kiváltságosak egyeduralma ellen, és a hivatalosnak kinevezett zsűri válogatásával szemben megrendezték a visszautasítottak tárlatát. Persze nem hasonlítjuk magunkat hozzájuk, mert akkor olyanok lettek a diszkrimináció áldozatai, mint Delacroix, Courbet, Renoir, Seurat – mondja az egyesület főtitkára, Bogár Katalin grafikus és festőművész. – Mi szerény civil szervezet vagyunk, nincs Grand Palais-kiállítóhelyünk, nem folytatunk kultúrharcot, sőt elkerülhetjük az irányzat- és stílusviták csapdáját. Szalonunk célja, hogy összegyűjtse, a társaság belső kohéziójával biztassa a fiatal és idősebb alkotókat, útkeresőket, kísérletezőket.

– Szép a szabadság és a zsűrinélküliség eszméje, de van-e valamilyen mérce? Ki csatlakozhat az egyesülethez és kik szerepelhetnek a szalon tárlatain?

– Előítélet nélkül fogadjuk be bármely alkotómódszer képviselőit. Legyen szó olaj- vagy akvarellfestményről, grafikáról, szobrászatról, tűzzománcról vagy fafaragásról, arra kínálunk lehetőséget, hogy a szakma és a közönség tájékozódjék a különböző irányba tartók felfogásáról. Vannak közöttünk hazai és külföldi főiskolák neves mestereinél végzettek, többen értek el jelentős nemzetközi sikereket, de vannak autodidakták is. Végül is bárki csatlakozhat, aki úgy érzi, hogy el tudja fogadni a szabályainkat.

– Mint civil szervezet, hogyan működnek?

– Szabályosan és demokratikusan. Évente tartunk közgyűlést, minden hónapban vezetőségi ülést. Tagjaink sok önkéntes munkát vállalnak, szerencsére minden szakmai és hivatalos ügyintézésnek van gazdája. Amint említettem, székhelyünk-házunk nincs, csak egy postafiókunk, és időnként elnökünk – dr. Kesztyűs Ferenc – lakását vesszük igénybe. Rendszeresek és népszerűek művésztáboraink, ott sem kötelező semmi, mindenki szabadon dolgozhat. A fiataloknak külön rendezünk kiállítást, külföldről is van érdeklődés, legutóbb öt országból jöttek ifjú képzőművészek. A többi civil szervezethez hasonlóan pályázunk ideoda, sajnos még nem nyertünk. Azért van, aki segít, mint most a kőbányai önkormányzat és a polgármester úr, György István. Anyagi támogatásuk nélkül nem tudtunk volna ilyen nagy kiállítást rendezni, sem százhatvan oldalas, részletes katalógust megjelentetni.

– Hogy viszonyul a szalonhoz a szakma és a közönség?

– Akadnak ellenzői a tevékenységünknek, akik nem érzik elég nívósnak és nem akarnak „belekeveredni". Vannak viszont támogatóink, barátaink a neves műtörténészek és képzőművészek közül, ők örömmel vállalják egyéni vagy csoportos kiállításaink megnyitását, művésztáborokban tanulhatunk tőlük. Egy utazási iroda szervezi a Párizsi Független Szalonon való részvételt, bizonyos fokig mecénásunk is, saját minigalériájukban már több társunk állíthatott ki. A támogatók közül ki kell emelnem a Pataky Művelődési Központot és igazgatóját, Dávid Tibort, aki egyébként mostani kiállításunk fővédnöke. Évek óta kiemelt rendezvényüknek tekintik tárlatunkat. Nagy munkát vállalnak magukra, hiszen egyre nő a bemutatandó alkotások száma, idén elhunyt tagtársaink emléke előtt is tisztelegtünk, és bemutatkoztak a nemzetiségi kisebbségi ösztöndíjasok. Kiállításunk október 4-ig még látható a X. kerület, Szent László tér 7–14. szám alatti Pataky Galériában. Aki pedig érdeklődik irántunk, netán valamiben segítségünkre tudna lenni, kapcsolatba léphet velünk az 1446 Budapest, Pf. 450 címen.

Hámory Gabriella

Rácz István születésnapi albuma

MUNKATÁRSUNKTÓL

A skandináv és a finn kultúra hazai népszerűsítésére létrehozott Polar Alapítvány ünnepi kiadvány megjelentetésével szeretné köszönteni kilencvenedik születésnapján a Finnországban élő kiváló fotóművészt és műfordítót *Rácz Istvánt*.

Rácz István első felvételeit Finnországban készítette, ahol 1938-tól fotóriporterként és haditudósítónként dolgozott. Hazatérése után Sárospatakon finn mintára népfőiskolát szervezett. Több klasszikus finn művet fordított magyarra. 1956 óta ismét Finnországban él. Fotóalbumaiban, könyveiben, amelyeket a világ több nyelvére lefordítottak, a lappok és más finnugor népek életét, népművészetét dolgozta fel. Kutatásainak eredményét, fényképgyűjteményét Európa kincsének nevezik. A Polar Alapítvány most arra kéri a finn kultúra magyar barátait, hogy adományaikkal vagy más módon segítsék a Rácz István születésnapját köszöntő emlékalbum megjelenését. A Polar Alapítvány címe: 1122 Budapest, Kissvábhegyi út 4–6. Telefon: 355-0143.

Fiatalok Európáért

Közeledik a Fiatalok Európáért program pályázatainak beadási határideje. Ifjúsági klubok, szervezetek és csoportok pályázhatnak a helyi közösség problémáinak megoldását segítő programjaik megvalósításához. Különösen a kirekesztés és a hátrányos helyzet leküzdését, a kulturális örökség és a környezet védelmét szolgáló terveket, valamint helyi ifjúsági információs szolgáltatások megszervezését szándékoznak támogatni. A pályázatok időtartama 3–12 hónap, és a sikeres pályázók a megvalósítás költségeinek legfeljebb felét nyerhetik el. A pályázatok beadási határideje: október 1.

A részletekről további tájékoztatás kérhető a Mobilitás Ifjúsági Szolgálatnál: 1145 Budapest, Amerikai út 96. Telefon: 251-3337.

G. H.

Gyógyszerismeret

A betegeket és egészségkárosodottakat segítő civil szervezetek és valamennyi érdeklődő számára nyilvános előadássorozatot indított a NEVI csoporttájékoztató szolgálata az év elején. A nagy érdeklődésre való tekintettel a sorozat most folytatódik. Holnap délután egy órától *dr. Matejka Zsuzsa* gyógyszerész az emésztőrendszer szabadon vásárolható gyógyszereiről és azok hatásmechanizmusáról tart előadást a Bálint Közösségi Házban (VI., Révay u. 16.).

G. H.

Bánki és Ganz örökösei

MUNKATÁRSUNKTÓL

A Reálértelmiségért Alapítvány péntek délelőtt tizenegy órától nyilvános konferenciát rendez a Kossuth-klubban (VIII., Múzeum u. 7.) Helyünk az Európai Unióban az ország műszaki-technológiai színvonalának tükrében címmel.

Az előadások után vitára is lehetőséget biztosítanak a szervezők.

ANNO 1826

Pest városának gyepén lovagos Pálya-futás

„A közelebb múlt katonai esztendőnek végeztével – írta a Hazai s Külföldi Tudósítások második fél esztendejének 49. száma – Szabad Kir. Pest városának belső és külső városaiban eképpen vetetett számba a népesség: a belső városban 14 544, Leopold városban 5 282, Therésia városban 20 481, Jósef városban 11 505, Ferencz városban 4 407 – együtt 56 219. De nem kételkedünk, hogy szorosabb öszveíratás által Hazánknak ezen jeles kereskedő városa bizonyosan legalább 60 000-re felmenne, ide nem számlálván a katonaságot, a tanuló ifjúságot és a nemességet, egy szóval, akik adó alatt nincsenek."

Színházi siker hírével büszkélkedhetett szeptember első napján a Bécsben szerkesztett Magyar Kurir: „Budáról – A Borsod Vármegyei Nemzeti Színjátszó Társaság a múlt hónap végével ide megérkezvén, a Budai Játékszínen egy nehány daraboknak előadásával tellyesen megnyerte a közmegelégedést; nevezetesen a legelső nemzeti Operának, Béla futásának helyes előadása által a nagy számú Közönség, melly öröm érzéssel hallgatá meg anya nyelvünknek a muzsikális énekekre is tökélletes alkalmas voltát, azzal mutatta meg eránta való megelégedését, hogy annak másodszori előadására még nagyobb számmal gyülekeztenek öszve."

Ugyanez a lap adta hírül: „A Pesti ujság jelenti Sept. 13-dikán, hogy ott a Királyi Universitásnak nagy palotájában Sept. 9-kén, minekutánna a szoros megvisgáltatásokat ditséretesen elvégezte, az Orvosi Doctorság rangjának elnyeréséért nyilvánvaló vitatást tartott, és állításait tudósan védelmezte Ns. És T. Cseresnyés Sándor Úr, aki tudományos érdemeit azzal tetézte, hogy ezen alkalmatosságra Magyar nyelven készült tudós Orvosi Értekezést osztatott ki a Köszvényről (Arthritis), melly által azt az érdemet szerzé magának, hogy ezen nagyon uralkodó nyavalyát, valamint a Csúzt is (Rheuma) egymástól megkülömböztette s így helyesen megismertette."

Akadt dicsekednivalója a Hazai s Külföldi Tudósításoknak is (május 10.): „Pest környékén kiváltképen Májerfy testvérek, Jósef, aki 1824-dikben meghalt, és Ferencz, aki most is nagy gazdaságát szerentsésen vezeti, követésre méltó példát adtak az okos és helyes iparkodással egybe kaptsolt gazdálkodásban: amaz ugyan Gödön; emez Sz. Lőrinczen. Hasonló igyekezetet mutat Károly is, aki már Pesten újjabb mód szerént hasznos Masinákkal jeles sörházat készíttetett fel; most pedig Budán olly bornak való edényt állíttatott össze, melly újságára nézve a Hazának figyelmét megérdemli. Ugyan is tapasztalván, hogy a fa hordók rövid idő alatt megromlanak, és külömben is a levegőnek nagy befolyása alá vannak vettetve; hogy állandóságot és bátorságot szerezhessen, vörös márványból készíttetett ötszáz akó [kereken 250 liter] borra való edényt, olly módon, hogy annak feneke egyenes és lapos: dongái pedig fél karikára hosszában vannak alkotva és különös ragasztó által öszveforrasztva... Ezen nevezetes edényt Aprili Jósef nevű kőfaragó készíttette Süttőn, és Május 3-án felállíttatta Budán, a Tabánban, Mayerfy Úrnak házánál. ...ezen abrontstalan edény nem kerül többe, mint más ötszáz akós fa hordó. Ezen fél Cilinder hordónak hossza 7 láb [egy láb 30,5 centiméter], Fél diameterje [átmérője] 9 láb, akonája [hordónyílása] 2 láb hosszaságú."

Egy következő esztendei lóversenyt rangos folyóirat, a Tudományos Gyűjtemény szeptemberi számának hasábjain hirdettek a rendezők: „Tudván azt, hogy a Magyar és hozzá tartozandó Országokban a lovaknak nemesítése és tenyésztése méltó figyelmet érdemel, sőt azt, hogy előmozdúljon, a legkegyelmesebb Kormány is mindenkor különös gonddal elősegíteni kívánja; a közjóhoz vonzó hajlandóságtól buzdíttatván, egynehány Hazafiak... önkényes ajánlásokat tettek, mellyekből kerekedett sommát több részekre osztván, azt jövő 1827. esztendei Junius 4-dikén és következendő napokban Pest városának gyepén tartandó lovagos Pálya-futásra Jutalomúl ki fogják tenni... A pályának hoszsza az első három rendbéli jutalomért két Angoly mértföld [egy angol mérföld 1609 méter], vagyis 1732 Bétsi öl kerekded formában, melly látható oszlopokkal ki lészen jelelve. A 4. rendbélire [ebben a versenyben a „közönséges eredetű" lovak indulhattak] pedig egy Angoly mértföld, vagyis 866 Bétsi öl egyenes lineában." Meghatároztatott továbbá „a lovasnak nyergestől, kantár nélkül való nehézsége (azon tapasztalásból merített jegyzéssel, hogy a ménló mindég három fonttal több terhet vinni tartozik)". Egy négyesztendős ló lovasának 116, egy öteszendősének 130, egy hatesztendősének 136, egy hétesztendősének 138 fontot [kereken feleannyi kilogrammot] kellett nyomnia. „Ezen terheknek megállapítása úgy értetődik – folytatódik ismét szó szerint az idézett bekezdés –, hogy valamint annál kevesebbel egy ló sem mehet bé a Pálya-futás helyére, és annak lovassa a hijjánosságot magára venni köteles, úgy több teherrel futni senkinek sem tiltatik... Ha valakinek ezen tudósításra nézve kétségei volnának, további világosítást nyerhet levél által vagy személyesen Bétsben Gróf Szécsényi István vagy Gróf Károlyi Lajos, Pesten pedig Báró Wenckheim Jósef vagy Báró Orczy Uraktól, kik e tárgyra nézve a Biztosságot viselvén, szerentséseknek fogják magokat tartani azzal szolgálni."

D. Gy.

Jókai Mór

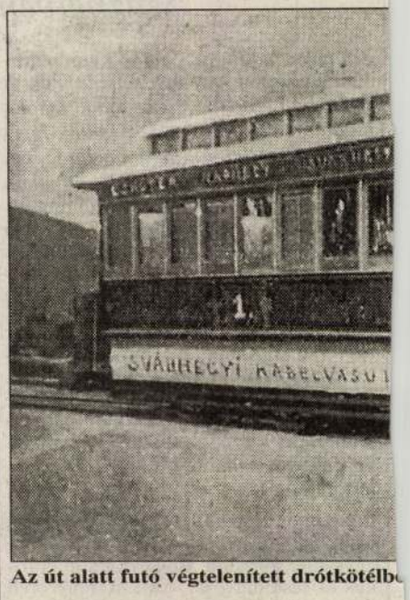

Az út alatt futó végtelenített drótkötélb

Alighanem emlékeznek a krimikedvelők a néhány éve vetített, San Francisco utcáin játszódott sorozatra. A filmen egyre-másra tűnt fel az ottani villamos, mely ütött-kopott, század eleji kocsijaival nemcsak turistalátványosság volt, hanem a meglehetősen meredek utcákat is könnyen „megmászta". Valójában nem az általunk megszokott közlekedési eszközről volt szó, hanem egy, az útpálya alatt elhelyezett kötéllel vontatott siklóról.

Ilyen vasút építésére Magyarországon is születtek tervek. A legtöbb azonban papíron maradt, leginkább bonyolultsága és nagy költségei miatt. Kiemelkedett közülük az 1895-ben kidolgozott javaslat. Az elképzelés kiötlői a Sváb-hegy akko-

A Svábhegy „volt a hajdani budai borter egész... Egynéhány tormába esett gazda s nem is lesz ott soha többé.

Hogy miért nem? Azért nem lesz, mer szögölenként öt forintra. Nyolcezer forint dig vagy Rothschildnak, vagy poétának v lőtőke ki nem csepegteti.

Ellenben házteleknek az ötforintos nég van még a pesti oldalon ötforintos négy szót annak híresztelésére, hogy milyen eg soha nem jár se tífusz, se kholera, s difte pestieket kínozza: a drága levegőrül nem lehet – ide „kell" egy új városnegyedet é elénk, mely egy varázsütésre házsorokk sebb és legolcsóbb városnegyedévé. ... Í vegőjű Svábhegyet a két legszegényebb hivatalnok és a kézimunkás. Ebbül a sze budai kábelvasutat, mely a pesti partot, né a budai hegyek délkeleti oldalával.

Nem tartom fölöslegesnek – a mai ko – kijelenteni, hogy nekem ebben az eg részvényese nem vagyok, eladó telkem közelében... Egyedül a főváros közönsé

MITSUBISHI
CARISMA
Most 500 000 Ft-al olcsóbban!
MITSUBISHI MOTORS

Personal Press Projekt, Budapest

1x1 tábla

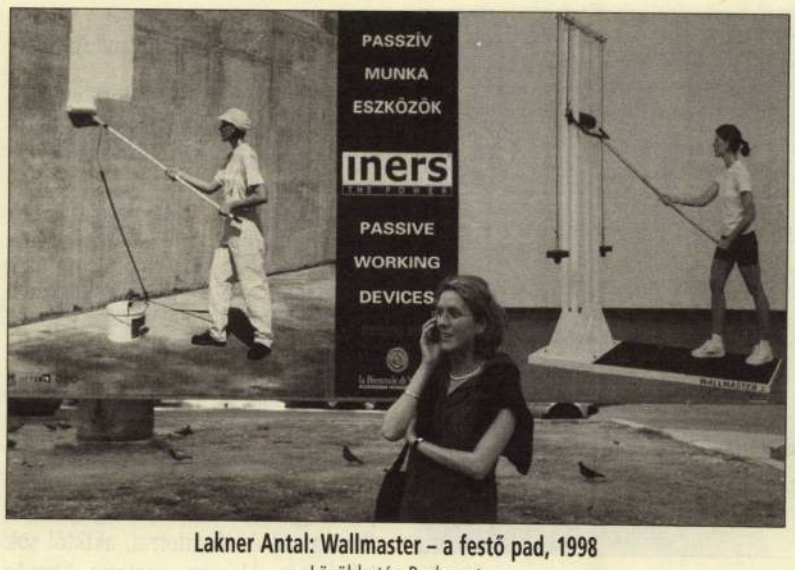

Lakner Antal: Wallmaster – a festő pad, 1998
Lövölde tér, Budapest

A Lövölde tér sarka, ahol a Personal Press Projekt táblája áll, ezen a nyáron a 49. Velencei Biennále Budapestre kihelyezett tagozatának helyszíne lett. A műalkotást hordozó, ennélfogva kettős identitású reklámtáblára ezúttal ugyanis a biennále magyar pavilonjában kiállító Lakner Antal munkája került. Ez a multiple a művész INERS nevű passzív munkaeszközét, a Wallmastert mutatja be: a bal oldali fekete-fehér képen egy munkaruhába öltözött lány festőhengerrel falat fest, a jobb oldali, színes képen pedig a Wallmasterrel – mellyel kondigép gyanánt a falfestés mozdulatai gyakorolhatók – edzőruhában látható.

A Personal Press Projekt (felelőse Bakos Gábor) valóban behatolt a társadalom testébe, és ha alig láthatóan és számtalan problémát felvetve is, működése már önmagában bizonyító értékű. Miközben Lakner a testpolitika kérdését feszegeti, egy reklámfelületen hirdet. Vajon mit reklámoz? Velencei szereplését? A festőhengert, vagy a kondigépet? A kondigépet mint árut? A műalkotást? A műalkotást mint árut, vagy mint szemlélődésre alkalmas objektumot? Persze mindegyiket, de a reklámot komolyan véve: egyiket sem – vagy óvatosabban fogalmazva: egyiket sem maradéktalanul. Nemcsak azért, mert egy plakát önmagában nem reklám, hanem azért is, mert az ott bemutatott kondigép mint áru nem létezik, hiszen a Lövölde téren járó-kelő közönség számára nem megvásárolható. (Vagy csak egyelőre nem?) A tárgy felől nézve azért nem, mert nem tömegtermék, a közönség felől nézve pedig azért nem, mert nem magától értetődő a mibenléte. A két fotó összefüggése ugyan kétségtelen, az új tárgy mivolta azonban magyarázat nélkül, utcai környezetben, kortárs művészetben való tájékozottság nélkül aligha nyilvánvaló. Fejtörésre persze bárkinek adhat okot. S ha utcákon-tereken bámészkodva fel is fejthető az objektum által kínált egész problémakör – benne a munkavégzés, az erő, a testedzés, a szépség és az erőnlét kérdéseivel –, ugyan ki vásárolna olyan tárgyat, amely önmaga töredéklétére emlékezteti? Ki szeret önmagán ironizálni? A műtárgyban objektiválódott kultúrát – áruként – a fizetőképes kereslet, ha léteznék, természetesen ettől még megvehetné.

Ha nem reklámoz ez a kép, akkor mit csinál a Lövölde téren? Helyzetéből adódóan felerősíti Lakner munkásságának egyik lényeges tartalmi vonását: azt, hogy a mű státusára kérdez rá.

A művész 1998 óta készíti INERS – Passzív munkaeszközök elnevezésű tárgyait. Újszerű kondigépei – a taliczka, a falfestő henger, a fűrész – izomerősítés gyanánt különféle munkavégzések mozdulatait gyakoroltatják; a fitness témakörébe ágyazva bizonyos cselekvések paradoxonára, az emberi tevékenység értelmére és céljára kérdeznek rá. Pusztán azzal, hogy a kondigép (és eredeti modelljének) képét Lakner köztéren mutatja be, hasonló gondolatokat kelt, mint amikor a passzív munkaeszközök mellé azok komplementereit, az Aktív befogadói eszközöket állítja: a műalkotás befogadásának aktív mivoltára tereli a figyelmet. Mindkét esetben a pályakezdése óta őt foglalkoztató problémakörben mozog: a mű létezésmódját, a néző és mű viszonyát árnyalja tovább. A Velencei Biennálére készített, a nemzeti pavilonokat összekötő, saját kifejezésével élve: „nemzetközi pályán közlekedő" Artmobiljai pedig derűs iróniával használható tárgyakba öntve testesítik meg az alkotás-befogadás kérdését.

TATAI ERZSÉBET

Knoll Galéria, Budapest

Keleti kritika

Ismét nagy neveket hozott Budapestre Hans Knoll, olyanokat, akiket még a menthetetlenül „nyugatos" magyar közönség is ismerhet a Fal után vagy a Nézőpontok/pozíciók kiállításokról – már ha nem igazán „angolos" hangzásuk ellenére sikerült megjegyeznie egyet-kettőt közülük. A nemzetközi kiállítás provokatívnak szánt címét az egyik művésztől, Mladen Stilinovictól kölcsönözte a galéria tulajdonosa: „An artist who does not speak English is not an artist." (Az olyan művész, aki nem beszél angolul, nem művész.) Eme iróniától nem mentes állítás a gazdasági-kulturális „gyarmatosítás" és a piaci törvények által működtetett globalizáció posztkolonialista kritikájában gyökerezik.

A globalizáció hatásairól talán két szubkultúra tagjai tudnának a legtöbbet mesélni: a kortárs képzőművészek és a globalizációellenes tüntetők. Sajnos az utóbbiak szerepelnek többet a médiában, de legalább így nem lesz annyira unalmas az előbbiek műveiről beszámolni. A kiállítás címe első hallásra nem túlságosan izgalmas a történelmi sirámokon edződött keleti fül számára, a multinacionális cégek gazdasági túlhatalmának korszakában pedig kifejezetten közhelyesnek hangzik. Már lassan tíz éve tudjuk, hogy egy PR-menedzser, aki nem beszél angolul, az nem PR-menedzser. „De mi köze a kortárs képzőművésznek a PR-menedzserhez?" – kérdezhetné a gyanútlan olvasó. A válasz csupán egy szó, a mobil-információs társadalom varázsigéje: kommunikáció.

Az Extra Territoria óriásplakátja Bécsben, a Secession falán, 2000

Az a művész, aki nem kommunikál megfelelően a nemzetközi színtéren, nem állít ki külföldön, nem ismer jó nevű kurátorokat, nem ápolgat külföldi kapcsolatokat és ráadásul még csak angolul sem beszél, mindörökre bezárja magát Európa keleti felének valamelyik provinciális művészeti gettójába. Az a művész, aki nem bírja a kommunikáció nyelvét és – még kimondani is borzasztó – a kommunikációt nem tekinti művészete meghatározó összetevőjének, ne is álmodjon a biztos egzisztencia megteremtéséhez elengedhetetlenül szükséges nemzetközi karrierről. A gond csak az, hogy a kommunikáció csupán szükséges, de nem elégséges feltétel. Nem árt valami izgalmassal, eredetivel is előrukkolni! A mi régiónk számára azonban a Nyugat olyan eredetiségfogalmat alkotott, amelyben a politikum és az egzotikum a meghatározó.

A kiállításon olyan kelet-európai művészek munkái láthatók, akik viszonylag jól kommunikálnak. Műveik tematikáját ugyan valóban meghatározza a politikum és az egzotikum, de megpróbálnak a Nyugat által definiált helyzetükre kritikusan reflektálni. A bolgár Luchezar Boyadijev GastARTbeiter projektjéből megtudhatjuk, hogy mennyit költött a művészre a nyugati artworld tíz év alatt (150 ezer amerikai dollárt!), és ebből mennyi van még ma is a birtokában (0!). A dokumentumokat, meghívóleveleket, számlákat és költségvetéseket felvonultató munkának csak egy a hibája: nem számol a kulturális tőkével. Ahogy a mára már botrányhőssé és kultúrterroristává avanzsált anarchista alkotópáros, Alexander Brener és Barbara Schurz megfogalmazta: Boyadijev nagyon is privilegizált helyzetben lévő gastarbeiter (vendégmunkás), aki ráadásul önként hajtja fejét a neoliberális, multikulturális művészeti rendszer jármába. Más kérdés, hogy a kiváló elmeéllel megáldott orosz–osztrák páros sem tesz mást. Eleget tesznek a meghívásoknak, részt vesznek a kiállításokon, nevükkel és hírükkel emelik az őket kiállító intézmények ázsióját. A cél szentesíti az eszközt, a rendszer viszont magába olvasztja önnön kritikáját.

A kommunikációról és a multikulturalitásról szól az észt Kai Kaljo videója is. Nyelvek című művében az alkotó észt verset szaval, amelyet észtül nem értő latin-amerikai próbál reprodukálni spanyolul, akit egy dél-afrikai követ, aki nem ért spanyolul, de a feladata ugyanaz. A sort egy tajvani nő, egy nigériai és egy észak-amerikai férfi folytatja, majd ismét a művész következik. Aki nem tud észtül, az persze sosem tudja meg, mi a játék végeredménye. El-Hassan Róza és Milica Tomic kommunikációs stratégiája jóval pikánsabb. Óriásplakátjukon Jörg Haider Porschéjéből mosolyognak a nézőre úgy, hogy a szerb művész jugoszláv katonai egyenruhát visel. A mű a bécsi Secession falára készült az osztrák szélsőjobb hatalomra kerülése ellen tiltakozó kiállítás alkalmából. Politikum és egzotikum jó nagy dózisban, a hatalomgyakorlók médiumának (kampányplakát) kisajátítása, esztétikus külsőbe bújtatott társadalomkritika, de úgy tűnik – szerencsére – a művészek nem veszik túl komolyan magukat.

A legjobb munka a szlovák Roman Ondák nevéhez fűződik, aki a Fal után kiállításon menő nyugati filozófusokról elnevezett gyógyszereket állított ki. Aspirin helyett Lyotard, Bilagit helyett Derrida, 3x1 Wittgenstein, vagy ha végképp nem enyhül a panasz, akkor Rorty, esetleg Foucault, hogy szegény keletieknek azért mégse legyen annyira rossz. A Knoll Galériában az Antinomádok című képeslapsorozat látható tőle. A művész olyan embereket fényképezett le, akik saját otthonukban érzik igazán jól magukat, s nem szívesen mozdulnak ki onnan. A fényképekből szép színes képeslapok készültek, amelyek Ondák ismertségének köszönhetően már bejárták a fél világot. Ráadásul a képeslapok meg is vásárolhatók, így a művész kommunikációs stratégiájának „köszönhetően" az antinomádok olyan helyekre jutnak el, ahova sem testük, sem lelkük nem kívánkozott. Lehet, hogy a keleti művészek is hasonlóan érzik magukat? *(Megtekinthető július 28-ig.)*

HORNYIK SÁNDOR

Ha arra jár Confidences – Casino Luxemburg

Mert ő – ő volt, mert én – én voltam

Kiállítási enteriőr Németh Hajnal munkáival

Megoszlanak a vélemények arról, hogy egy magyar művész szempontjából mi tekinthető valóban nemzetközi sikernek. Én igazi sikernek azt tartom, amikor valaki olyan kollektív kiállításon való részvételre kap meghívást, amelyet egy, a globális művészeti színtér figyelmét magáénak tudó intézményben rendeznek egy ismert kurátor (vagy kurátorok) koncepciója alapján, s amelyre – többségében – a világ élvonalába tartozó (a sehol sem összesített, de azért valahogyan mégiscsak létező „művészeti ATP-listán" jól rangsorolt) alkotóktól kérnek munkákat. Továbbá: az ilyen kiállítás mentes a közvetlen politikai protokolltól, az EU Kelet–Nyugat „korrektségétől", nincs nemzetek közötti, kínosan kötelező csereszabatossága, és nem is afféle Kunstfreundschaft-alapon szerveződik. A Casino Luxemburg/Forum d'art contemporain – az 1998-as Manifesta 2, a „kortárs művészet európai biennáléja" helyszíne – ilyen intézmény; művészeti igazgatója, Enrico Lunghi és Marie-Josée Jean (a montreali VOX képviseletében) ismert kurátorok. Ami pedig a kiállítókat illeti: az aktuális, május 12-én nyílt Confidences című tárlaton olyan sztárművészek munkái láthatók, mint Wim Delvoye (Műértő, 2001. január), Mona Hatoum, Pipilotti Rist és Gillian Wearing. A tizenöt résztvevő között van egy magyar is: Németh Hajnal (1972), aki tavaly végzett a Magyar Képzőművészeti Egyetem intermédia szakán.

– Ez az első alkalom, hogy ilyen színvonalú nemzetközi társaságba kerültél?

– Tavaly Maria Lind meghívott Stockholmba, a Moderna Museetbe a What If című kiállításra és részt vettem Berlinben, a Künstlerhaus Bethanienben rendezett Cross Female-en is.

– Mi a luxemburgi szereplésed előzménye, hogyan kerültél a Casino kiállítására?

– Enrico Lunghi Budapesten járt, s egy másik kiállításhoz keresett műveket. Bencsik Barnabás javaslatára hozzám is eljött. Megnézte a munkáimat, de azok nem illettek a koncepciójába. Viszont már akkor jelezte, hogy egy kanadai kollégájával terveznek egy olyan tematikus kiállítást, amiben számít rám. Ez valósult meg most.

– A Confidences kifejezés angolul egyszerre jelent bizalmat és önbizalmat, magabiztosságot is. Az alcím pedig egy Montaigne-idézet a barátságról: „Mert ő – ő volt, mert én – én voltam."

– A franciában és itt inkább az előbbiről van szó. Lunghiék olyan műveket válogattak, melyekben a személyesség, a testközeli, mindennapos privátszféra elemei és történetei elevenednek meg. Nem azt az – egyébként általános – módszert követték, hogy a felkért művészek az adott témához, megnyitóra-határidőre csináljanak valamit, hanem volt egy elképzelésük, és ahhoz kerestek már létező munkákat.

– Hogyan fest mindez a Casinóban? Milyen viszonyba kerültek a munkáid a többiekével?

– A Casino régen tényleg kaszinó volt. A kiállítás nagyobb szobányi bokszokból áll, tehát tulajdonképpen mindenkinek külön tér jutott. Saját tapétámmal borítottam a falakat, és a hét napjainak megfelelően hét képet – fotópapírra nagyított 3D grafikákat, amelyeken számítógépjáték-hősök kerülnek hétköznapi, megalázott-kiszolgáltatott helyzetekbe – és egy ehhez kapcsolódó videót vittem ki. A többiekéhez képest az én munkáim színesebbeknek, harsányabbaknak tűntek. Zömmel videókat lehetett látni, nekem legjobban Pipilotti Ristté és Gillian Wearingé tetszett. Az előbbi egyszerre személyes és filozofikus monológ egy autóban, melynek refrénszerűen visszatérő mondatát: „Forr a vérem" nehéz elfelejteni; a másikon játékbolti műanyag álarcot viselő hétköznapi emberek legrejtettebb titkaikat és bűneiket gyónják meg a videokamera előtt. *(Megtekinthető július 15-ig.)*

A. G.

Beszélgetés Rácz Istvánnal a hatvanas évek műgyűjtéséről

A gyűjtők társasága szabad szellemi teret alkotott

– Ön a hatvanas évektől a modern magyar művészet újító szellemű gyűjtői közé tartozott. Az Új Művészetben megjelenő emlékezéseiben leírja, hogyan építette ki klasszikus modern gyűjteményét Mednyánszkytól Gulácsyig 1957 után. A hatvanas évek közepén váltott, Gadányi Jenő és Bene Géza, majd kortársai, Bálint Endre, Kondor Béla, a hetvenes évektől pedig egy még újabb kortárs generáció – például Kárpáti Tamás és Nagy Gábor – felé fordult. Így gyűjteményében ma egymás után olyan festők művei következnek, mint Nagy István, Vajda Lajos, Egry József, Ország Lili és Dienes Gábor.

– Önálló arculatú gyűjtemény kialakítására törekedtem. A modern magyar művészet történetében egy transzcendens vonulat, a profán értelmezésekhez képest egy spirituális alternatíva megfogalmazása volt a vágyam. Hiszen Nagy István erdélyi archetípusokra építette műveit, ahogy Koszta József az Alföld, Egry József a Balaton élményének mélyebb, időtől független lényegét kereste. Hasonlóan fontosnak vélem a szakralitást: nemcsak Vajda Lajos, hanem Bálint Endre és Kondor Béla művészetében is az ikonográfiai értelmezést tartom döntőnek. Ez az irány ösztönzött a gyűjtemény folyamatos alakítására: amint éreztem, hogy egy-egy mű egyre kevésbé illik ebbe az ívbe, meg kellett válnom tőle, s újakat szereztem helyette.

– Művész kortársai közül másokat is becsült, s személyesen ismert; mégsem vásárolt tőlük.

– Ezt az anyagot nem lehetett akárhogy módosítani. Az absztrakcióban számomra Bálint Endre volt a határ. Martyn Ferencet Pécsről, Tóth Menyhértet Pestről ismertem közelről, de nem illettek volna a gyűjteményembe. Martyn intellektusát különösen méltányoltam, volt is tőle rövid ideig egy-két képem. De nem rezonáltak a gyűjteménnyel, így nem is maradtak meg hosszú távon. Ugyanakkor Deim Pált nagyon becsültem. Gyarmathy Tihamér munkássága is közvetlen hatással volt rám, s nagyon sajnálom, hogy nem tudtam tőle festményt szerezni. Korniss Dezsőtől több művet szerettem volna venni, s Kondortól is csak alig tudtam vásárolni. Ennek anyagi oka volt: tisztviselői fizetésből, szerzői honoráriumból, illetve a képek cseréje révén folytattam a gyűjtést. Csupán egy-egy képet nem akartam a művészektől; egy művész munkásságát vagy teljesen, vagy sehogy sem érdemes követni. Ízlésbeli és anyagi akadályokon túl a helyszűke is közrejátszott ebben. Így lemondtam néhány alkotóról, miközben művészileg elismertem őket.

– Számos gyűjtői példaképére emlékezik megbecsüléssel.

– Sokat köszönhettem Tamás Henriknek, aki 1944-ig kiváló modern galériát tartott fenn az Akadémia utcában. 1956-ban ismertem meg, amikor egy pécsi kiállításra Rudnay-képeket kértem tőle kölcsön. Örült az érdeklődésnek, s baráti kapcsolat alakult ki közöttünk. Pasaréti lakásában csak három festő műveit lehetett látni. Mednyánszky művészetét még a századelőről szerette, amikor a Singer és Wolfner cég alkalmazottjaként a Wolfner testvérek mecénási tevékenységét intézte. Rudnayt és Kosztát pedig Tamás maga menedzselte a húszas évektől; s az akkorról megmaradt képek függtek lakásában. A kisszobában további alkotások tucatja állt, Márffytól a korai Barcsayig, s a komódban, elő se véve, Kádár Bélák sora. Kezdeményezésemre az anyag zöme a pécsi múzeumba került, miközben máig őrzöm Tamás 1957 elején kelt levelét, amelyben azt javasolja, nyissunk együtt galériát Budapesten.

Fotók: Túry Gergely

Rácz István
egy művész munkásságát vagy teljesen, vagy sehogy sem érdemes követni

Egry József: Önarckép, 1947
hígított olaj, ceruza, papír, 30x24 cm

– Ez nem valósult meg, de a Tamás házaspár hagyatékilag önre szállt lakásában 1960 után műgyűjtői szalont indított.

– Rendszeres vendég volt Czóbel, Szőnyi, később Anna Margit, Bálint Endre, Ország Lili. Értelmiségi barátok és művészek – mint Weöres Sándor, Pilinszky János vagy Kormos István – egyaránt jártak ide, s egyre több gyűjtő is. Elsőként még Tamás Henrik ismertetett össze Völgyessy Ferenccel, aki maga is a háború előtt kezdett el gyűjteni. Szegeden kezdte orvosként; Pestre költözése után Benczúr utcai lakását mennyezetig borították a képek. Rippl-Rónai özvegyétől szerzett műveket, Szinyei- és Csontváry-festményei voltak, s a háború után számos munkát vett Tamástól is, aki anyaga fokozatos eladogatásából élt. A hetvenes években azután Völgyessy is felhagyott a gyűjtéssel, kollekciója szétszóródott.

– Kik tartoztak még a gyűjtői kör tagjai közé?

– Eljött a szalonba Radnai Béla, akinek elsőrangú Egry–Szőnyi–Bernáth–Derkovits-anyaga majdan a győri múzeumba kerül. Bár idősebb volt nálunk, jóindulattal, kollegiálisan fordult felénk. A minőség iránti elkötelezettsége később is viszonyítási alap maradt gyűjtői munkámban. Mindig szívesen látott vendég volt az 1948-ig kisgazda képviselő Cseh-Szombathy László – az ismert szociológus apja –, egyúttal Egry orvosa, közeli barátja, képeinek legértőbb gyűjtője. Tündöklő gyűjteménnyel rendelkezett Hidas László, aki Genthon István, a Szépművészeti Múzeum művészettörténésze tanácsait is követve csak főműveket gyűjtött: Paál Lászlónak, Csontvárynak, Szinyeinek, Rippl- Rónainak, Gulácsynak, Ferenczynek akár hétnyolc remekművét is. Tapasztalatairól mindenki nyíltan beszélt. A gyűjtők egymást mutatták be, s eljártak egymás anyagát megnézni. Ez a kör kifelé zárt volt, de befelé önzetlenül nyitott. Nem volt semmi féltékenység vagy a másik eltérő ízlésének lebecsülése. A gyűjtők társasága szabad szellemi teret alkotott.

– Milyen más, háború előtti gyűjtői hagyományok éltek így tovább?

– Szintén 1957-ben ismertem meg Szilágyi Sándort, aki 1945 előtt már komoly gyűjteményt mondhatott a magáénak. Iparosként kezdte, majd jól menő sírkőüzeme lett, s a Fränkel Szalonban – amely Tamás Henrik mellett Budapest másik jeles modern műkereskedése volt – ragadta meg egy Gulácsy-kép varázsa. A háború előtt maga is szalont vezetett, főleg a Gresham-körben, de kollekciója Csontvárytól Derkovitsig terjedt. Külön ékessége volt a kisplasztika, Bokros Birmantól Vilt Tiborig és Schaár Erzsébetig. Fruchter Lajos és Oltványi Imre gyűjtői példáját folytatta, ahogy klasszikus modern indíttatásból a mindenkori kortárs művészetre tért át. A háború után egyébként ő is képei eladogatásából kényszerült megélni. A régi generáció másik kiemelkedő alakja volt társaságunkban Márton Ödön. A háború előtt belvárosi ruhaszalonja volt, Egry ott csináltatta az öltönyeit. Márton jól ismerte Berény Róbertet is, s elsőként vásárolt Vajda Lajostól, Derkovits Gyulától. Válás miatt gyűjteménye kettészakadt, de a nyugdíjas évekre megmaradt fele is pazar volt. Sőt pasaréti házából Márton Ödön még a hatvanas években is lejárt a Nagykörúton a Margit hídnál lévő bizományiba, hogy egy-egy képet vegyen.

– A bizománnyival szemben lévő egykori Luxor eszpresszó gyűjtői törzshely is lett.

– Odajárt számos olyan gyűjtő is, aki a háború után kezdte a gyűjtést, amikor a régi kollekciókat rendre eladták, s a legjobb műveket igen alacsony árakon lehetett megvenni. Időközben sokuk neve feledésbe merült, holott néhány év alatt micsoda gyűjteményeket válogattak össze! Ilyen volt Bednay Dezső, aki nemcsak Ferenczy-, Rippl-Rónai- és Gulácsy-művek sorát vette meg, hanem az akkori kortársak, például Gadányi vagy Schéner Mihály felé is nyitott. Válása nyomán azonban a hetvenes években a gyűjtemény újra a BÁV-nál cserélt gazdát. A presszótársaság tagja volt Tarján Jenő is, aki ugyancsak az ötvenes években szedte össze gyűjteményét, Csontvárytól Szőnyiig; továbbá Garzó Gyula, akinek anyaga Mednyánszkytól Egryig terjedt. Válogatott értékek voltak ezek mind, ám hiányzott belőlük a gyűjtemény szellemisége: hibátlan ízlés, de a személyes koncepció sajnálatos hiánya jellemezte őket.

Ehhez a körhöz kötődött egy későbbi jól ismert művész és gyűjtő, Várkonyi Zoltán is. Az összekötő kapocs Nagy István, a Vígszínház epizódszínésze volt. Nagy gyakran járt Márton Ödönék presszótársaságába, saját gyűjteménye is kiépült, de még fontosabb szerepet játszott Várkonyi kollekciójának formálásában. Ez már a hetvenes években történt: Várkonyi igen gyorsan kiváló Mednyánszky-, Gulácsy-, Nagy István-anyagra tett szert. A nála lévő Nagy Balogh Jánosműnek mind csodájára jártunk. Miközben művészként történelmi filmjeit forgatta, közeli barátságba került Barcsayval és Kondorral, akiktől sok képe lett. Nagyon szerette Ország Lili munkáit, de elsőként vásárolt Dienes Gábortól is.

– Ön jól ismert egy sokkal zárkózottabb, társaságot kerülő gyűjtőt, Kürtös Sándort is.

– A háború előtt bajai közjegyző volt; s Nagy István halála után, főleg a világháború alatt, a művész családjának nyújtott támogatás fejében Nagy István-képek sorát kapta. Rudnaytól volt még anyaga, de az igazi gyűjtést Pestre költözése után, a hatvanas években kezdte. Mészöly-, Munkácsy-, Paál-képek kerültek hozzá, s későbbi modernek Aba Novákig. Hatásomra népi kerámiát is kezdett gyűjteni, s a hetvenes években övé lett az ország egyik legjobb anyaga. Eközben számos Nagy István-műtől megvált, magam is tizenhét képet cseréltem vagy vettem tőle.

– Egy Rippl-Rónai-kép révén került kapcsolatba egy másik rejtőzködő gyűjtővel, Selinkó Gézával is.

– Ő 1945 előtt igen aktív műkereskedő volt, s lakásán a háború után is lenyűgöző, Csontvárytól Szőnyiig terjedő gyűjteményt őrzött. A Genthon István által rendezett, legendás Rippl-Rónai-kiállítás kapcsán ismerkedtem meg vele. Nagyon megtetszett a tőle kölcsönzött Favágók, egy kis Rippl-Rónai-kép. Annyira szerettem volna a gyűjteményemben látni, hogy három képet (Rudnay, Bernáth, Egry) adtam érte cserébe. A Rippl-Rónai azonban nem igazán illett az anyagba, miközben egy áhított másik lehetőséghez jutottam: Vajda Júlia ajánlott a Nemzeti Galériának egy Vajda Lajos-képet, ám nem kérték, s így megvehettem. Eladtam a Rippl-Rónait, s az árából pontosan kifutotta a gyönyörű Feszület maszkkal (1937) Vajdától, amely azóta is gyűjteményem sarkköve. Az eredeti három képért így egy Vajdát kaptam, ami igazán szerencsés csere. Rudnaytól a Mátra-vidék egyébként utóbb vissza is került hozzám, s máig itt függ.

– A magángyűjtői társaságokon kívül milyen nyilvánosságot kaptak e gyűjtemények?

– A szocialista évtizedek minden múzeumi ellentmondása mellett 1957 után óriási fejlődés ment végbe a közgyűjtemények modern anyagában, különösen vidéken. Pécs és Székesfehérvár élenjárt a modern és kortárs művészet szerzésében és kiállításában. Ehhez képest a Nemzeti Galéria – nem anyagi, hanem kultúrpolitikai okokból – fáziskésésben volt. Ám a vidéki helyszíneken rendre lehetőséget kaptak a magángyűjtemények is a bemutatkozásra. Így az enyémet éppen Pécsett, 1970-ben mutatták be először. S azután Kaposvárott, Csongrádon, Veszprémben is teljességében megtekinthető volt az anyag. Az effélé alkalmak révén olyan, a rendszer által nem támogatott, de nem is tiltott művészek, mint Ország Lili, Bálint Endre művei a nyilvánosság elé kerültek. Számos más helyen, például a modern kiállításokról ma már alig ismert Tihanyban és Szegeden, kísérletező, úttörő szemléletű tárlatokat rendeztek. Nyílt ellenzékieknek, például Korniss Dezsőnek persze nem volt könnyű bemutatkoznia. De gyakran éppen a magángyűjteményi kiállítás nyújtotta azt – a rendszer által is tolerált – keretet, amelyben a leghaladóbb művészek is megjelenhettek.

Gulácsy Lajos: Kalapos nő, 1914 körül
pasztell, ceruza, papír, 47,5x34,5 cm

ÉBLI GÁBOR

RÁCZ ISTVÁN

1998. ÁPR. 22. 2-0.

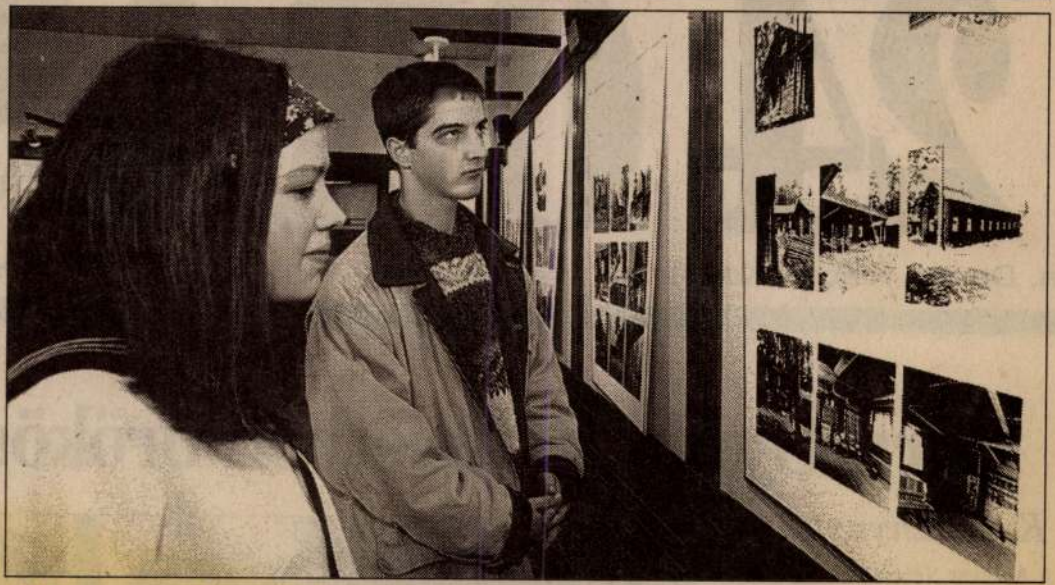

A Finnországban élő Rácz István fotóművész kiállítása nyílt meg hétfőn a Dobó gimnáziumban. A tárlatra Esztergomban tartózkodó finn újságíró-hallgatók is ellátogattak.

ÁRA: 39 FORINT

1998. ÁPRILIS 22., SZERDA

M 24 ÓRA KOMÁROM

om, Dorog, Kisbér, Komárom, Nyergesújfalu, Oroszlány, Tata és kör

Horn Gyula tiszteletbeli örökös

Kampánynyitány

A Magyar Szocialista Párt megyei kampánynyitó rendezvényének a tatabányai Jászai Mari Színház, Népház adott otthont

Rácz Jáno

Iparrajzkiállitás - az Iparművészeti Múzeum nagyterm
ben - a kiállításon növendékei szerepelnek.

Nemzeti Ujság
1929.VI.11.

Rácz János
ip. isk. tanár

Iparrajzkiállítás - Országos Magyar Iparművészeti Múzeumban - a kiállításon növendékei szerepelnek.

Esti Kurir
1939.VI.11.

Rácz János, könnyes MDK

Hajdúböszörményben dolgozott-chindent vállalt. 406 old.

Dankó Imre: Hajdúböszörmény népi építkezése. 367.o.

Déri Múz. Évkönyve. 1968. Debrecen, 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen

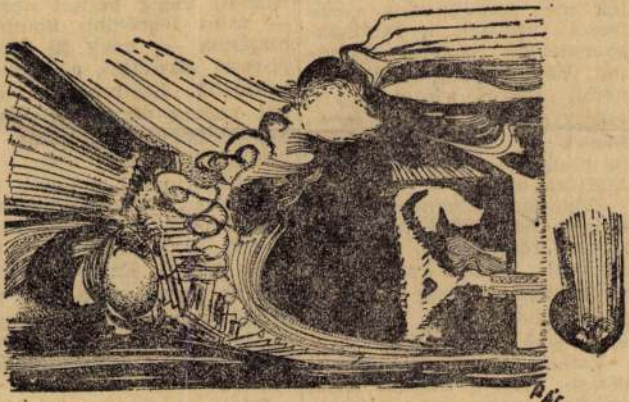

RÁC JÁNOS: Rajzok (A képzőművészeti levelezőiskola képtárából.)

1021
Magyar Hirdető
FAITÓFIGYELŐ

felvonulás... szónoka Dóci. ... külvárosból jött, ... tudja, mi a dolgoz... ja. Baloldali polit... alapít 1921-ben dr... Sándorral és néhány haladó újságíróval. Mindenütt ott van Singer Dóci, ahol segíteni, tenni kell.

Az ő javaslatára szervezték meg kommunista vezetéssel 1928-ban a Munkásgyermekek Napközi Otthonát, Vajdaság egyetlen ilyen nemű akkori intézményét, amely évekig egyik fedőszerve az illegális harcnak Szabadkán a diktatúra kikiáltása után.

Zseniális diagnoszta dr. Singer, határozott, türelmes, szívós kezelőorvos, mindig segíteni kész Ember. A nemzetközi Vörös Segély gyűjtőmunkájának indítója és állandó szervezője.

Valamelyik gazdagabb páciense fiákert küldött érte, és Dóci egész sor szegénybetegét is végiglátogatta a kocsin, nemcsak a tele bugyellárisú páciensét.

... egy ...dkai ..., ne- ...cím- ... lapocskát indítson.

Singer Dóci mindig tisztán lobogtatta a Párt zászlaját. 1941-ben külön büntetésként végig kellett néznie — mint legrégibb kommunistának —, hogy 15 társát hogyan akasztják a Horthy-pribékek. Szétroncsolt lábbal vastag véres kötésben, agyonkínozva hurcolták a bitóhoz.

Idézzük most magunk elé a szikár, középtermetűnél magasabb, barna — kissé őszülő — hajú, eleven, fekete szemű Ember képét, aki az orvosi etika és a ragyogó kommunista meggyőződés példaképe volt, a Párt föllépésétől mártírhaláláig, 1941-ig.

Dóci, orvosunk, tanítónk, nem feledünk el!

LATÁK István

Rácz János szűcs

A miskolci Pataki-gerga, görög kereskedők közötti szerződésben wzerepel 1778. márc. 1. után: Néhai Gyerga György Uram Successorainak Expesai: Ab Anno 1780. 26. Marty.... Rácz János Uramnak a szütsnek a Mihály mentéjért, az Özvegy Kantus[illegible]ért és a Jantsika Bekecséért fizettünk 5.00 Rhft. kr. 08. old

Komáromy József: A Pataky-Gerga üzleti társasági szerződés 1778 ból 285. old

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve. VIII. 1969. Miskolc

Rácz János

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1969. 11. számát.

31. l.

Rácz János

építész.

Szül. Nagyvárad 1890.
Oklevelet nyert 1913.

Vétjegyzőkönyv 16.1.

9455.

ton és három alakban vannak
yel sapka lószőrrel, vállra-
en kabát piros hajtókával, pi-
rú csizma sarkantyúval. Felira-

anen,
u. Verlag von F.W.Stopp in
chen,(Böhmen).

méretei a papirosnak 16,3:35 cm.

. 140-912
-912-66
elt.7641.

0.62

M.D.Y

Rácz János
grafikus

„Collage"

~~[illegible]~~ Magyar Szó, 1969. aug. 17.

— : —

Rácz János

kömüves.
1653. augusztus 15-én fizettek neki a kolozsvári "schola kapujanak boltozasaért" és "az füsthazak czinalasatól" /+ Kövendi Bálint és Rácz János kömüveseknek is./

Adattár a XVII. századi szellemi mozgalmak történetéhez II. Apáczai és kortársai. Herepei János cikkei Bp.-Szeged, 1966. 676 l., 383. l.

Rácz János grafikus

A nemregen alakult muzslyai Grafikai Műhely tagjai ma zrenjanini Ifjúsági otthonban megnyitják első közös kiállításukat. A művész is tagja a műhelynek.

Magyar Szó, 1978. dec. 16.

Rácz János. Festőművész

Kiállítás Szabadkán

Dej Symposion 1973 VI. 19

Rácz János

Bortnyik János külföldről hazatérve Bpesten megnyitotta a műhelynek nevezett grafikai iskolájat (a Nagymező u.-ban), melynek növendéke volt a művész is.-Rácz Jánost, akit most John Halasként ismernek a világban, mint az angol animációs film legnagyobb mesterét.

Kultúrális Magazin.
1978. VI. 11. Kossuth, 8.55 (Szné)

Rácz Jánosné A

A műhely olyan, mintha az azúrkék nyári égre virágokat hintett volna egy mindenre képes csodakéz. Ketten hajolnak a munka fölé minden áldott nap: Farkasné és kolléganője, *Rácz Jánosné* népi iparművész.

— Nem olyan régen foglalkozom bútorfestéssel. 1969-ben, amikor a szövetkezetbe kerültem, szövő voltam. 1972-ben kezdtem el gyűjteni a mintákat, s a következő esztendőben vittük

Magyar Hirlap 1978-163-6

Sárközi M: Sárköz virágai:but rokon

Rácz Jánosné 2

Magyar

az első darabokat a zsűri elé. *Domanovszky György* többször járt itt, sok tanácsot kaptunk tőle. Házakhoz is bekopogva kértem: engedjék megismerni a motívumkincs javát. Decsen, a református templom tanácskozó termében is értékes forrásmunkák találhatók.

— *Hogyan kezdett el festeni?*

— Az iskolában festőművész, Szabó Pista bácsi tanított. Ha találkozom vele, mindig kérdezi: gyakorolok-e? Nyugodt lelkiismerettel mondhatom: naponta. És mindenen, amire csak festeni lehet. Tősgyökeres sárközi vagyok, szeretem ezt a vidéket, és mindennél jobban a népművészetét. Otthon ma is szövök, de nemcsak én, hanem a *férjem* is, aki orvosi műszerész, és 15 éves *fiam*, aki villanyszerelő lesz. Megbecsülik a munkámat. 1974-ben gyűjtéseimért és tervezéseimért Népi Iparművész lettem.

Mintegy 160 ezer kisgyermek

RÁCZ JÁNOS -festő-

Amatőr festő képei Mezőberényben

Mezőberényben, a művelődési központban a minap nyitották meg Rácz János amatőr festő kiállítását. „Az alkotó gondolatvilágába tekinthetünk be képein keresztül" — mondta Cservenák Pál Miklós polgármester megnyitóbeszédében. Rácz János második alkalommal állította ki képeit a nagyközönség előtt. A mezőberényi cigány kisebbségi önkormányzat segítette pályázat útján nyert pénzzel a kiállítás megszervezését, lebonyolítását. Hevesi József nemzetiségi főtanácsos is megtisztelte jelenlétével a kiállítás megnyitóját, és további munkára biztatta a festőt. December 20-áig tekinthető meg a kiállítás. **H. E.**

Békés Megyei Hírlap 1997. 12. 12.

Rácz Jánosné, népművész

L: Farkas Lászlóné

–: Népszerűek a sárközi festett bútorok 14.

Népszabadság, Bp. 1977 aug. 28.

Rácz Jenő [ ]

l.: Zoltán Éva

Sz. A.: Restaurátorok — 7.

Népszabadság Bp. 1976. szept. 3.

MDK

Rácz Jenő vitéz /Pécs/

Tájképei a Képzőm.Vidéki Szöv.I.kiallitásan.

Gál Endre dr.: A Képzőm.Vidéki Szöv.I.kiall.

Képzőművészet, 1927. 6.sz. 23.l.

MDK

Rácz Jenő

Pécs-Mohácsi I. kiáll. 1943.

MDK

V. Rácz Jenő

Képzőművészet 1929. 16. sz. 28.1.

MDK

Rácz Jenő, vitéz

Pécsett a Műegylet palotájában rend. kiállításon (1927. márc. 13-tól 20-ig.) képviselte a pécsi festők művészetét.

Felvinczi Takács Zoltán: Kiállítás Pécsett.

Magyar Művészet, 1927. 165-166. lap

MDK

Rácz Jenő

Egy februári délután, c. műve.

Művészet, 1917. 5.1.

MDK

Mées Jorg

Egy februárt délután, c. műve.

Művészet, 1917. 5.I.

MDK

Vitéz Rácz Jenö, festöm.

munkája hozzájárul a 13.terem nivójához.

/gy./:A Mücsarnok téli tárlata.
Képzömüvészet. 1929.16.sz. 25-28.l.

Rácz Jenő MDK

Februári délután, olf.

Műcsarnok 1917 tavaszi tárlat

Vitéz Rácz Jenö, festöm. MDK

ö is mintegy 21 képet állitott ki.
Ezek közül a legszebb"Esös hangulat". Méretre is legnagyobb.

"Tanya."
"Rácvárosi részlet."
"Borus hangulat"

Nikelszky Géza: A pécsi képzömüvészek öszi tárlata.
Pécsi Vigadó.-Emlékkiáll. Weber X.F. képeiből és a
Gebauer-Martyn festöisk.növ.-nek munkáiból.
Dunántul.1929.okt.20. 8.1.

MDK

Vitéz Rácz Jenö, festöm.

"Helesfai dombok".
"Bükkösdi falu széle"
"Sárga tarló"
"Esti hangulat".

Pécsi Vigadó.
Nikelszky Géza:
A pécsi képzömüvészek öszi tárlata.
Emlékkiáll. Weber X.F és a Gebeaur -Martyn festöiek.növ.
nek munkáiból. - Dunántul. 1929.okt.2o. 8.1.

MDK

Rácz Jenő, vitéz

Olajfestményekkel szerepel a pécsi képzőm. kiállitásán.

Cikk: A pécsi képzőm. és műbarátok tars. kiáll.

Képzőművészet, 1932. 108.1.

MDK

Rácz Jenő

Pécsi festők képkiállitása a nőegyletben. Dunántul 1925. nov. 7. 6.l.

Rácz Jenő festő MDK.

„Irma uti hóolvadás" c. művéret szerepel a Képtárban.

Nikelszky Géza: Pécs állandó Képtára a Városi „Múzeumban".

Dunántúli Népszava 1946. II. évf. szept. 15. 6. l.

MDK.

Vitéz Rácz Jenő, festő.

Tél a Jakabhegy alatt, of.
Alkony a Riha-tó partján, "
Kora tavak az ürögi réten, "
Magyarürög, "
Behavazott homokbánya, "
Téli udvar, "
Alkonyat, "

Pécsi Vigadó. – A Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. – X. kiáll.
1932 III. 27 – IV. 5. – Kat. 23. l.

Rácz Jenő festőművész

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társaságának ötödik tárlatán Pécsett szerepelt.

NM. 929. X. 22.

vitéz Rácz Jenő festőművész.

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társasága ötödik kiállításán a Vigadóban szerepelt.

M. 929. X. 22.

vitéz Rácz Jenő

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társa-
ságának őszi tárlata – alkotásaival szere-
nel. –

Magyarság
1934 x. 30

MDK

vitéz Rácz Jenő

Tél ~~xcxegetixvárosban~~ festm.

Szigeti városban, "

Nikelszky Géza: Tavaszi képtárlat a Vigadóban.

Dunántul, 1929. márc. 24. 7 l.

MDK

vitéz Rácz Jenő

Hóolvadás az Irsa-uton

A pécsi muzeum képvásárlása. Dunántul, 1927. dec. 18. 16 l.

MDK

vitéz Rácz Jenő

Hóolvadás az Irma uton

Beszámoló a pécsi képzőművészek tárlatáról.
Dunántul. 1927. dec. 18. 14 l.

Rácz Jenő festő

MDK.

A város tulajdonába került egik alkotása.

„Modern pécsi képtár Pécs-Baranya régimetszetei a Városi Múzeumban"
Dunántúli Népszava 1946. II. évf. aug. 18-6 l.

MDK

vitéz Rácz Jenő

Nikolusky G: Pécsi képzőművészek ...tárlata...
Dunántul, 1930. nov. 23. 8 l.

MDK

vitéz Rácz Jenő festő
Alkonyat az ürögi réten, festm.

Nikelszky G: Pécsi képzőművészek őszi kiáll.
Dunántul, 1928. nov. 4. 9 l.

MDK

vitéz Rácz Jenő

Pécsi Képzm. Társ. bpesti kiáll. Dumántul, 1928.
jan. 15. 5 l.

MDK

vitéz Rácz Jenő

Tájkép, olaj
Buzakeresztek Balatonkereszturon, olaj
Napsütés és árnyék, olaj
Reggeli hangulat a csatornán, olaj
Hóolvadás az Irma-utban, olaj
Drávamenti táj, olaj

Pécsi Képzőművészek és Mübarátok Társ. kiáll. Pécs,
1927. nov. 8 1.

vitéz Rácz Jenő

Tél, olaj
Utolsó napsugár, olaj
Balatonkereszturi részlet, olaj
Saison után, olaj
Őszi hangulat, "
Borus hangulat,"
Borulás Balatonkeresztur felett, olaj
Csónakázó tó Debrecenben, olaj

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társa. kiáll. Pécs. 1927. nov. 8 l.

MDK

vitéz Rácz Jenő

Tél a Jakabhegy alatt, olaj
Alkony a Riha-tó partján, "
Kora tavasz az ürögi réten, olaj
Magyarürög, olaj
Behavazott homokbánya, olaj
Téli udvar, olaj
Alkonyat, olaj

Pécsi Képzőmüv. és Mübarátok Társ. kiáll.
Pécs, 1932, márc. 23 **l.**

MDK

Rácz Jenő **pécsi festő**

Dunántul 1931. dec. 2o. A pécsi képzőművészek téli tárlata.

MNK

vitéz Rácz Jenő

Pécs sz.kir.város gyermeküdülőtelepe, olaj
Utolsó napsugár, olaj
Csendes viz, "

Pécsi Képzőműv. és Műbarátok Köre. VII. kiáll.
1930. nov. 7 l.

MDK

vitéz Rácz Jenő

Borus hangulat, olaj
Buzakeresztek, "
Alkonyat a Riha-tó partján, olaj
Reggel a Balaton partján, "
Balatoni táj, olaj
Esős hangulat, "
Alkonyat, "

Pécsi Képzőműv. és Műbarátok Tára. VII. kiáll.
1930. nov. 7 l.

MDK

vitéz Rácz Jenő

Koratavasz az üszögi réten, festm.

Nikelszky: Pécsi képzőművészek képkiáll.
Dunántul, 1930. ápr. 20. 9 l.

MDK

vitéz Rácz Jenő, Pécs

Tájkép, olaj
Borulás, "
Csend, "

Képzőművészek Vidéki Szöv. I. kiáll. S.Szal.
1928. jan. 9 1.

MDK

vitéz Rácz Jenő festőmüv. Pécs

Pécsi Képzőmüv. és Mübarátok Társ. kiáll. Pécs,
1936, jun. 12 l.

Szekszárd /Tolna/

Garay-tér, Garay János szobra
Szárnovszky Ferenc müve, lele

/~~Emlékszobrok. VU~~ 1860, 4
Garay Antal a Garay János szo
Szekszárd, 1898/

Rácz Jenő

Rácz Jenő

festő

koll. kiáll. Pécsett 1925

nov.

Dunántul. 1925. nov. 8.

A cikk Kőszeghy Gula

csomagjában.

főváros polgármestere

k Országos

Bizottságának

Ráoz

R. 3. *Jenő*, vitéz, festő. * Siklós 1892 nov. 10. Pécsett él. Budapesten tanult s 1917 től állít ki tájképeket (Isaszegi tájrészlet, Borús hangulat, Utolsó ház a falu végén stb.) a Műcsarnokban és a Nemzeti Szalónban.

E. g II 341 l

fején koronával.

Méretei 7·4 : 9·2 cm.

Rácz Jenő, vitéz

festő.

Nyári az ürögi völgyben
és egyéb olajf. tájképei

Pécsi Képzőművészek

Recto Verso

Rácz Jenő, Arter

MAGYAR MŰVÉSZET
1927. 165

Ráth Jenő, orvos

Magyar Múzeum
1927. 165

2155-909-5
Tört. Képcsa.
Termek

612. Vastárlók.

110 darab vert vastárló, 3 záros keretbe foglalt üveggel, igazitható asztallappal, két diszes lábbal három tartofülekkel és emelő részekkel ellátott lakattal, középütt pedig félkörü beállitóval.
Méretei: 95 cm. magas, 170 cm. hosszú, 72 cm. széles.
Becsértéke per 204 K.....22440.00 K
990.—
23430 K

Készitette Jungfer Gyula az 1889 május 18-an kelt 1897 május 18-iki számla alapján (196-907)

Rácz Jenő

1920 jan. febr.

kiáll. Nemzeti Szalonban

Isaszegi tájrészlet, olaff.
1000.—

1920. dec. n. o.

Délutáni hangulat,
olaff.
Udvar részlet, olaff.
Utolsó ház a falu végén,
olaff.

1921. szept. n. o.

Borus hangulat, olaff. 2000.—
Isaszegi dombok, olaff. 3000.—
Hideg reggel, olaff. 3000.—

Vallás- és közokt. minisztérium V. 4.

Rácz Jenő

1918. máj. kiáll. N. Balon

Kertrészlet, olaff. 500.—

Falusi utca. olaff. 500.—

Verespataki népkit. X. 173.

Rácz Jenő, Vitéz

festő Pécset.

3 db tájkép a Képzőmi-
vészek Vidéki Szövetsége
1928. évi kiállitásán -

Domborművés terra-sigillaták

X. 52.

Rácz Jenő, vitéz

Mincsanik festő

1917. tav. Eiáll. 176

1928/29. téli Eiáll. 57

Pécs, Megyeri ut 10

Zágrábi ötvöscéh pecsétje a XVII. sz ból

VI. 294.

Rácz Jenő
vitéz
festő

l.

Irott Kő
1936. 151. l.

Rácz Jenő

Thieme Becker

XXVII. 545. l.

Lyka

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Račz Jenő, vitéz

Pécs

Lőrd

Pécsi muzeum

1941. 103. l

BUDA

42 VI. 1

82

Rácz Jenő, vitéz

festő

Hóolvadás c. Eépe
a pécsi városi mu-
zeumban

Fejes 1927

40. l.

LOKOMOTIV

zámára.

3161 - 3165.

nézet.

atok.

	188 drb.	A lokomotiv legnagyobb hossza (vódfedéllel)	9595 m/m.
ak között	3700 m/m.	" " " " " szélessége	3100 "
	52 "	" " " " " magassága	4570 "
ütőfelülete	113,6 m²	" " " üres sulya	38,8 ton.
	8,6 "	" " " szolgálat sulya	42,5 "
	122,4 "	Az I^ső tengely sinnyomása (szolgálatban)	14,1 "
	3500 m/m.	A II^ik " " " " " "	14,2 "
		A III^ik " " " " " "	14,2 "

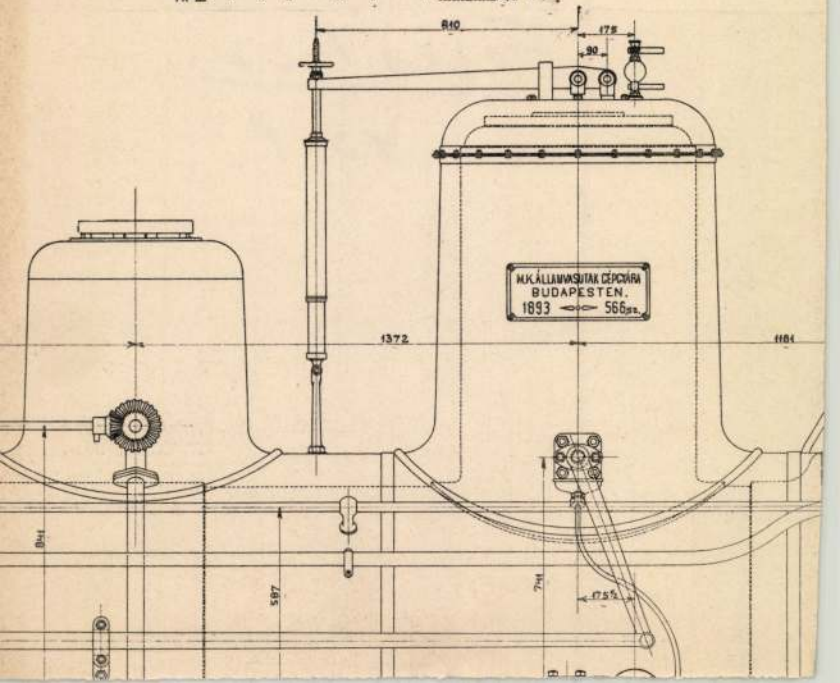

Rácz Jenő

160	Kertrészlet olajf.	500.—
161	Falusi utca „	500.—

Nemzeti Szalon

1918. május

kat. kiáll

ária.

n, melynek sziklás oldala meredek, kőfal-
~~...~~. A bekerített hely közepén, a két látor
váltó feszülete emelkedik ki, melynek tö-
á-fzobor ~~...~~ áll. A körfalon még hat szobor
ló fák és bokrok láthatók őszi napsugár-
hullámzanak. Az égbolt derült. Telése alól

2 c/m.

32/98 sz. rendelettel. Ára 600 frt.

IV. 6-án (14/99), azelszámolás tudo-
én a 29855 sz. leírattal (277/99).

X

Rácz Jenő

261	Tél	olajf.	300.—
262	Isaszegi táj	„	400.—

Nemzeti Szalon

1917. máj.

sav. tárl.

PROHÁSZKA ISTVÁN (Somorja)

124. Fuvarosok, olajf.	200.—
125. Zápor, olajf.	200.—
126. Somorja éjjel, olajf.	200.—
128. Két kocsi, olajf.	mgt.
130. Csendélet viharban, olajf.	100.—
134. Nyári munka, olajf.	mgt.

REICHENTÁL FERENC (Komárom)

141. Kis-fiú, olajf.	350.—
142. Csallóközi asszony, olajf.	350.—
143. Kislány, olajf.	400.—

RIMANÓCZY GÉZA (Léva)

144. Vizesárok, vízf.	90.—
145. A döntő húzás, ceruzarajz	60.—
146. Hamvazó szerda reggelén, ceruzarajz	60.—
146/a. Felvidéki táj, vízf.	90.—

Rácz Jenő vitéz

pécsi festőművész ja-
vaslatára az alábbi tár-
saság a Weber Xav Ferenc
díj mellett két elismerő
oklevelet is alapitott,
melyek a társaság tavaszi
kiállitáson Erűlnek ki-
osztásra.

Pécsi Képzőm Társ
1933 nyár
13. l.

BUDAPEST, I., VÁR.

BUDAPEST 937 JUN. 22 14 1 J

szám.

Műemlékek Országos Bizottsága

Budapest

IX. ker., Rákos utca 1. sz.

Hivatalból.
átalányozva.

8/1936.

Rácz Jenő, vitér

Dairndolok (tájkép)
Pécs szab. Eir. város díjával kitüntetve 1932.

Pécsi Képzőm Társ
1933. nyár

Rácz Jenő, vitéz

Fél a Jakabhegy alatt,
repr.

Pécsi Képzőm Társ
1933. nyár

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Rácz Jenő, vitér
festő

lásd

Pécsi Képrőm Társ
1933 nyár

Rácz Jenő
vízér

Lakik: Pécs, Megyeri
út 12. sz.

Pécsi ZMT művelőtagja
1933

3. Beregdarac. XVI

falán a mész alatt régi falké

4.Csaroda. Románko

XVI. és XVIII. században átép

homlokzati tornyán románkori

zsindellyel fedett galériás fa

és nagyon festői hatásu. A sze

müvészi falképek vannak rongá

berendezése a XVIII. századba

Rhédei Ferenc faepitáfiuma 17

ber gi ref. egyházmegye legré

jelentékenyebb müemléki jelleg

A

beregi ref. egyházmegye

Rácz Jenő, vitéz

Pécsi kiáll. 1936. jun

tavasi kiáll.

Tájkép, I–II.

olajf.

Olasz műemléki, archaeologiai és művé-
szeti bizottságok VII. 209.

MDK

vitéz Rácz Jenő

Tájkép, I. olaj
" II. "

Pécsi Képzőmüv. és Mübarátok Társ. kiáll.
Pécs, 1936. jun. 17 l.

Varsád /Tolna/

Ev.templom, homlokzat előtti
1786-ban.

/Kemény Lajos-Gyimesy Károly:
315,321 l, képe 312,612 l/

Vitéz Rácz Jenő

Kilátás a Daindolokra, olaj

Pécsi Képzőművészek és Művészetek Társasága
első mohácsi kiállítás, Mohács 1943. katalogusa
14 lap

MTK

Rácz Jenő festő, Pécs

Gál E: Képzőművészek Vidéki Szöv. I.kiáll.
Képzőművészet, 1928, 6.sz. 23 l.

MDK

Rácz Jenő

Délutáni hangulat, of.

Udvarrészlet, of.

Utolsó ház a falu végén, of.

N. Szal. Téli Tárl. 1920. dec.
15.1.

Mere dere

Betydning begrundet, at.

Udsættelse, at.

Utvivlsom hvor i tvivl vedkom, at.

MDK

vitéz Rácz Jenő

Kilátás a Daindolokra, of.

Máriagyüdi táj, of.

Délutáni hangulat a Máriagyüdi templom körül, of.

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társ. 11. őszi kiáll. Pécs, 1932. dec. 4. l.

MDK

vitéz Rácz Jenő

Alkony, of.

Reggeli hangulat a máriagyüdi Szentkuti völgyben, of.

Napfény az árokparton, of.

Délutáni napsütés, of.

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társ.
11. őszi kiáll. Pécs, 1932. dec. 4. 1.

MDK

vitéz Rácz Jenő

Hóolvadás, of.

Alkony, "

Téli késő délután, of.

Pécsi Képzőműv. és Műbar.Társ. 12.tav.kiáll.
Pécs, 1933. ápr. cxcxexcxcxcxc 8. l.

MDK

vitéz Rácz Jenő

Zápor utáni hangulat /Pécs vid./, of.

Tanyai házak, of.

Késő délutáni hangulat /Siklós/, of.

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társ. Pécs, 1931. dec. 3. 1.

:. Gyüjtés helye:.....

MDK

vitéz Rácz Jenő

Esti hangulat /Fonyód/, of.

Tettye, of.

Ház a sürüfák között, of.

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társ. Pécs,
1931. dec. 3. 1.

EA.....Its

Rácz Jenő MDK

Tettye, olf.
Ház a sürüfák között, olf.

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Kör Társ.
IX. őszi kiáll. 1931. dec.

Rácz Jenő, víter

Pécsi kiáll. 1932
tavasz

Pécsi kiáll. 1933. tól

Rácz Jenő, vitéz

VITÉZ RÁCZ JENŐ

108.	Nyár az ürögi völgyben, olajf.	150 P
109.	Behavazott Bárány-út, olajf.	120 „
110.	Felsőhavi-utcai házak télen, olajf.	100 „
111.	Tavaszi hangulat, olajf.	100 „
112.	Alkony a templom körül, olajf.	50 „

titkár: Péter József

műtáros: Kálmándy Pap László

Választmány

rendes tagok:

a tisztikar és
Balsay Aladár
Börötzffy Károly
Fischer Béla

Imrefi Imre
Köszeghy Gyula
vitéz Rácz Jenő
Reuter Kamilló dr.

Gebauer Ernő
Kőszeghy Gyula

Havas László
Klug K. György

Művészeti szakbizottság

E. Bayersdorf Erna
Börötzffy Károly
Gábor Jenő
Gebauer Ernő
Kőszeghy Gyula
Miklósi Miertl Gyula

Fetter Károly
Hoffmann László

Iparművészeti szakbizottság

Sikorski Zsolnai Miklós
Szentpétery Kristóf

póttagok:

Ludvig Károly
Miklósi Miertl Gyula

rendes tagok:

Nagy Mihály
Nikelszky Géza
vitéz Rácz Jenő
Sikorski Zsolnai Miklós
Szentpétery Kristóf

póttagok:

Klug K. György
Tepes Ferenc

Ráčz Jenő

Pecsi Km T. 1928

Aav. kiall.

14. l

MAGYAR (?) FESTŐ, XVII. század vége

Kollonich Lipót gróf esztergomi érsek

Vászon, olaj, 138×105 cm. (Folyosó.)
Maszlaghy II., 426. szám.

MAGYAR FESTŐ, XVIII. század

Szárnyasoltár

Középkép Madonna, szárnyakon szent apácák. 58×43, illetve 63×19 cm. (Kupolaterem.)
Magyar dominicana zárdából?

Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 116. l. — Maszlaghy II., 416. szám. —

MAGYAR FESTŐ, XVIII. század

Lambert grófnak, a bozóki apátság alapítójának képe felirattal

Vászon, olaj, 164×122 cm. (Lépcsőház.)
A bozóki uradalomból.
Maszlaghy II., 538. szám.

MAGYAR FESTŐ, XVIII. század

Károly Ambrus hercegprímás

Vászon, olaj, 106×74 cm. (Folyosó.)
Maszlaghy II., 468. szám.

MAGYAR FESTŐ, XIX. század

Scitovszky prímás arcképe

Rácz Jenő

l

Pécsi KMT 1929

tav. kiáll

12. l.

OSZTRÁK FESTŐ, 1820 körül
A reichstadti herceg
Vászon, olaj, 60×46 cm.
Maszlaghy II., 439. szám.

OSZTRÁK FESTŐ, 1833-ból
Szent család
Vászon, olaj, 62·5×48 cm.
Jelezve lent jobbra: F. Scha.... sky, 1833.

OSZTRÁK FESTŐ, XIX. század eleje
Női arckép
Vászon, olaj, 82×65 cm.
A San Marco-gyüjteményből.

OSZTRÁK FESTŐ, XIX. sz. eleje
Madonna
Réz, ovális, 17×14 cm.

OSZTRÁK FESTŐ, 1840 körül
Női mellkép
Vászon, olaj, 56×45 cm.

OSZTRÁK FESTŐ, 1840 körül
Coriolan búcsúja
Fa, olaj, 33×22 cm.
Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár. Új Magyar Sion. VII., 1876., 115. l. (Rubens.)—

Rácz Jenő

kall. kiáll. Pécs,

Nőegylet, 1925. nov.

Rácz Jenő

festő

l.

Pécsi kiáll 1928. őr

Magyar királyi államvasutak.

10.000 pengő
biztosítás

A magyar királyi államvasutak igazgatóságának

BUDAPEST

Jelentem, hogy [illegible] úr az [illegible]-ról

[illegible] útirányon át [illegible]-ra

a [illegible] számú vevénnyel / podgyász-bárcával / kutyaszállító-igazolvánnyal 19[illegible] évi [illegible]

hónap [illegible]n elszámolt [illegible] darab [illegible] kg. sulyú podgyászért / kutyáért

[illegible] címen [illegible] P [illegible] f-t fizetett.

Állomás- és keletbélyegző:

A pénztáros:

[illegible]

Rácz Jenő MDK

Zápor utáni hangulat, olf.
Tanyai házak, olf.
Késő délutáni hangulat, olf.
Esti hangulat, olf.

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok ~~Köre~~ Társ.
IX. őszi kiáll. 1931. dec.

MDK

vitéz Rácz Jenő

Őszi táj /Pacsirta ut/, of.

Alkony a tanyán, of.

Délutáni hangulat /faluvége/, of.

Pécsi Képzőm. és Műbarátok Társ. 1934 évi kiáll. Pécs. 1934. okt.-nov. 18.1.

Rácz Jenő: MDK

Tavasz az ürögi réten, olf.
Kora reggeli hangulat, olf.
Napsütés, olf.

A Pécsi Képzőm. és Műbarátok Köre, 15. kiáll.
Pécs 1934. Belvárosi Kath. Kör.

MDK

vitéz Rácz Jenő

Pécsi Képzőm. és Mübar. Társ. kiáll. 1936. nov.

MDK

vitéz Rácz Jenő

választmány: rendes tag

Pécsi Képzőm. .s Műbar. Társ. kiáll. 1936. nov.

mDK

vitez Rácz Jenö, festöm.

Pécsi Képzömüvészek és mübarátok Társasága.

Póttag.

Nemz.Szal.383.kiáll.
Képzömüvészek vidéki szövetségének 1.kiáll.
1928.jan.

MDK

vitéz Rácz Jenö, festom.

Pécsi Képzömüvészek és Mübarátok Társasága ellenöre.

Nemz. Szal.328.kiáll.
Képzömüvészek vidéki Szövetségének I.kiáll. Kat. 1928.jan.

MDK

Vitéz Rácz Jenö, festöm.
Pécs.

Tájkep.	Olf.
Borulás.	"
Csend.	"

Nemz. Szal. 388.1.
Képzömüvészek vidéki szövetségének I. kiáll.
1928. jan.

Rácz Jenő.

A pécsi képzőművészek és műbarátok kiállításán képei szerepeltek.

Magyarság, 1928. Nov. 10

MDK

vitéz Rácz Jenő

választmányi rendes tag

Pécsi Képzőmüv. és Mübarátok Társ. kiáll. 1935. jun.

MDK

vitéz Rácz Jenő

művészeti szakbizotts. rendes tag

Pécsi Képzőműv. és Műbarátok Társ. Kiáll. 1935. jun.

MDK

vitéz Rácz Jenő

Kilátás a Deindolokra, of.

Tavasz Ráczvárosban, "

Reggeli hangulat, of.

Pécsi Képzőmiv. és Műbar. Társ. kiáll. 1935.

jun. 31 l.

MDK

vitéz Rácz Jenő

választmány: rendes tag

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. kiáll. 1936. ~~nov.~~ 7 máj

MDK

vitéz Rácz Jenő

választmány: rendes tag

Pécsi Képző és Műbar. Társ kiáll. 1938. jun.

MDK

vitéz Rácz Jenő festő, Pécs

Pécsi Képzőművés és Műbar. Társ. kiáll. 1937. máj.

MDK

vitéz Rácz Jenő festőm.

Tél, of.

Utolsó napsugár, of.

Balatonkereszturi részlet, of.

Pécsi Képzm. és Mübar.társ. kiáll. 1927. nov. 8. 1.

MDK

vitéz Rácz Jenő festőm.

Borulás Balatonkeresztur felett, of.

Csónakázó-tó Debrecenben, of.

Tájkép, of.

Pécsi Képzm. és Műbar.társ. kiáll. 1927. nov. 8. l.

MDK

vitéz Rácz Jenő festőm.

Saison után, of.

Őszi hangulat,"

Borus hangulat, "

Pécsi Képzm. és Mübar.társ. kiáll. 1927. nov. 8. 1.

MDK

vitéz Rácz Jenő festőm.

Buzakeresztek Balatonkeresztturon, of.

Napsütés és árnyék, of.

Reggeli hangulat a csatornán, of.

Pécsi Képzm. és Műbar.társ. kiáll. 1927. nov.

8. l.

MDK

vitéz Nácz Jenő festőm.

Hóolvadás az Irma-utban, of.

Drávamenti táj, of.

Pécsi Képzm. és Műbor.társ. kiáll. 1927. nov.
8. l.

MDK

Rácz Jenő

1.

Pécsi kiáll.1927.márc.

Page 6 cont.

Joseph Martin Tosi, Emile.

1.

tovább

Ráčz Jenő

Regős Ferenc

lásd Mohácsi
Regős Ferencalatt

Roder Judit

Senyei Oláh István

Sikoska Isohnay Julia

Sinkó András

Szőnyi Magda

Viránnyi Endre

Szomor László

l.

Pécs-Mohácsi I. Kiáll.

1943.

Könyvtáramban

Pancsova h. n. VI. 314.

MDK

vitéz Rácz Jenő

kiállítási biráló bizotts. póttag

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. kiáll. 1938. jun.

MDK

vitéz Rácz Jenő

kiállitási biráló bizotts. póttag

Pécsi Képzőm. és Műbar, Társ. kiáll. 1937. máj.

MDK

vitéz Rácz Jenő

művészeti szakbiz. rendes tag

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. kiáll. 1937. máj.

kozásban levő, de a városon kívül élő összes művészeket és Pécs város műbarátainak túlnyomó részét s így Pécs mai képzőművészeti életét képviseli. Azért dolgozik, hogy a város kulturája minél magasabb szintű legyen. Ennek elősegítéséért alapított az egyesület is egy 300 pengős, évenkint az egyik kiállításon kiosztásra kerülő díjat, amelyet a kiállításon szereplő legmagasabb művészi munka alkotója nyerhet el. Az egyesület többet ezen célra nem áldozhat, ezért szükség van arra, hogy az egyesületi díj mellett legalább még egy ennél magasabb összegű díj legyen, mely művészeinket még jobb művek alkotására ösztönözze. A műpártoló középosztály, anyagiak hiányában, jóformán csak erkölcsi támogatásra képes, ezért a képzőművészeti díj rendszeresítésével járó terhet a város közönségének kellett magára vállalnia, abban a reményben, hogy ezen elhatározása hathatósan fog hozzájárulni a pécsi képzőművészet szintjének emeléséhez."

A határozat meghozatala után a mai gazdasági viszonyok kitermelték a városnál is a takarékossági bizottságot. A takarékossági bizottság a díjat 500 pengőről 300 pengőre kevesbítette.

A háromszáz pengőre kevesbített díjat először 1931-ben *Gebauer Ernő Templom mennyezet freskó terve* 1932-ben [illegible]

Daindolok c. vászna nyerte el.

A díjnyertes művek reprodukciói az illusztrációk között láthatók.

ARCA BÁJOS LESZ, ha

ÉDEN CRÉM puder és szappannal ápolja

Főraktár „ÉDEN" DROGÉRIA, cégtulajdonos
Pécs, Király-utca 12 sz. (Szinház mellett) Edenhoffer Gyula

MDK

vitéz Rácz Jenő

művészeti szakbiz. rendes tag

Pécsi Képzőm. és MUbar. Társ. kiáll. 1938. jun.

Róth Jenő festő

Magyar Művészet, 1927

162-168.o.

Felvinczi Takács Zoltán: kiállítás Pécsett.

Rácz Jenő

MDK

Tájkép, olf.

Műcsarnok 1928/29 téli kiállítás

MDK

Rácz Jenő

Borus hangulat, of.

Isaszegi dombok, "

Hideg reggel, "

N.Szal. őszi tárlat, 1921. szept. 15.1.

Rácz Jenő, vitéz

Pécsi kiáll. 1933. nyár

VITÉZ RÁCZ JENŐ

*144. Kilátás a Daindolokra, olajf. ..... 300 P
145. Hóolvadás, olajf. ..... 150 "
146. Behavazott homokbánya, olajf. ..... 150 "
147. Magyarürög, olajf. ..... 150 "

148. Alkony, olajf. ..... 80 "
149. Tél a Frühweisz tetőn, olajf. ..... 170 "
*150. Tél a Jakabhegy alatt, olajf. ..... mgt.
151. Kora tavasz az ürögi réten, olajf. ..... mgt.

Készit :

Rózsa

Telefon: 34-85.

kárpitos, paplanüzeme és nagy bútorháza a barátok temploma átellenében.

Pécs város különlegessége

NEUMANN TEJ, VAJ, SAJT

Kérje mindenütt

Legmegbizhatóbb

Törf arany

Ráez Jenő festő

A PÉCSI KÉPZŐMŰVÉSZEK ÉS MŰBARÁTOK TÁRSASÁGÁNAK ŐSZI KIÁLLITÁSA. A Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társasága hat éves fennállása óta mult év december 18—26 között rendezte a pécsi Vigadó nagytermében tizenegyedik kiállítását. Az artisztikusan rendezett kiállításon a festő, szobrász, ipar- és építőművészet értékes anyaggal volt képviselve. A kiállításon Domanovszky Endre, Döbröczöni Kálmán, Börötzffy Károly, Gábor Jenő, Gebauer Ernő, Gy. Hlinka Nelli, H. Kecskés Riza, Havas László, Kálmándi Papp László, dr. Kellermann Emil, Klug K. György, Koszorus Károly, Marczell György, Martyn

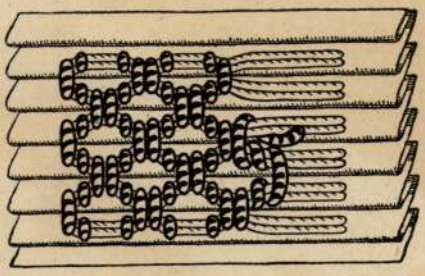

Ferencz Kornélia és Palotay Gertrud «Himzőmesterség» c. könyvéből. Kalotaszegi darázsolás egyik módja.

7* 35

Ferenc, Miklósi (Mierti) Gyula, Pupos Géza, v. Ráez Jenő, Szentpétery Kristóf, S. Zsolnay Júlia, Sontag B. Alajos festőművészek, Barla B. Zsigmond, E. Bayersdorf Erna, Fetter Károly szobrászművészek, Egyed Etelka, Nikelszky Géza iparművészek, Gosztonyi Gyula és Ludwig Károly építőművészek vettek részt. Az átlagot messze felülmúló anyagból is kiemelkedő értéket képviseltek Domanovszky: Könyöklő férfi c., Gábor: Arckép c., Klug: Pécs visszavétele a töröktől c., Marczel: Az angyali üdvözlet c., Martyn: Pécsi emlék c., vitéz Ráez:

Kilátás a Daindolokra c., Szentpétery : Balaton c., S. Zsolnay : Őszi esokor című olajképei, Gebauer : Török időkből c., eredeti freskója, Nikelszky vízfestményei, E. Bayersdorf : K. L. úr műkő arcképszobra, Fetter : Virág Ferenc püspök gipsz arcképszobra és Gosztonyi Balatoni szálloda tervei. Pécs város közönségének 1932. évi képzőművészeti díját a zsüri v. Rácz Jenő : Kilátás a Daindolokra c. tájképének ítélte oda.

Rácz József
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-058, 337-748, 340-726

ÉSZAKMAGYARORSZÁG
Miskolc

1970 FEB 22
1021

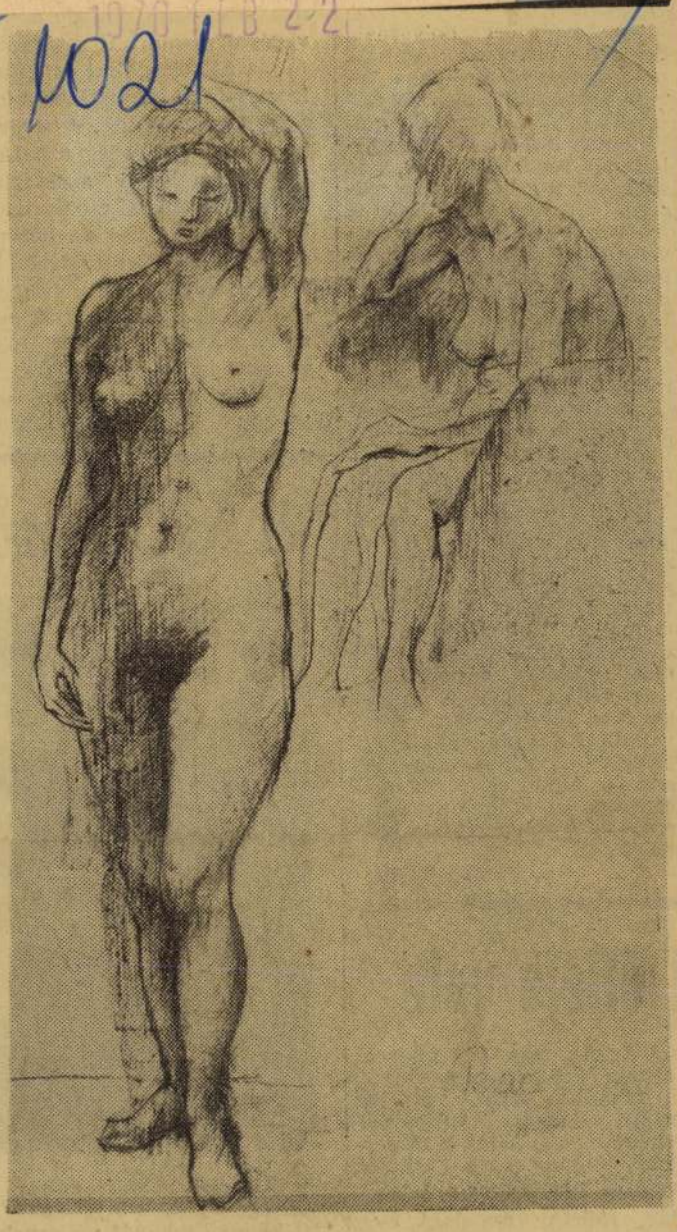

(Rácz József rajza)

Az export
Szigorú elői
meg az egye
rülő acél össz
írások pontos
lik, hogy az
leljen rend
egyiknél a sz
siknál a k
legfőbb követ
vény minőség
pontossága so
hangolt mu
Rangsorolni
Hiszen nem mindegy az sem, milyenek a formák, nem mindegy, mennyire ügyelnek az acélötvözetek összetételére, hogyan végzik el a kész öntvény hőkezelését, s menynyire alapos a minőségi vizsgálat.

Sok múlik minden emberen, sok múlik az öntöde egész kollektíváján. Magas mércével mérik munkájukat. De a Diósgyőri Gépgyár, a Csepeli Egyedi Gépgyár, a Ganz-MÁVAG és még több más vállalat exportsikerei bizonyítják, hogy a munka kevésbé látványos részét vállaló LKM acélöntöde becsülettel ellátja a maga feladatát. Megfelelnek a mércének, s az exportsikerekben az ő kezük munkája is benne van.

Flanek Tibor

zitív. A kiviteli többlet: 1435 vagon. Ez azonban sokkal kevesebb, mint az 1968. évi kiviteli többlet (akkor 2100

A gólya-k

A Miskolci Pamutfonóban a a gépekről „gólya-brigádba" Itt könnyű munkát végeznek. lat vigyáz rájuk.

l ötlete volt

tal jelent meg a farsangi bálon. A finom vacsora után a felváltva játszó beat- és népi zenekart hallgatták, táncoltak, tapsoltak a műsorban fellépő szereplőknek, közben új barátokat szerezték. Néhány asztalnál még az alapszervezetek munkájáról is szó esett.

Rácz József

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

EGYETEMI ÉLET
Debrecen
1970 MÁR 3

1021

Rácz József: **TANYAUDVAR KISFÁIBAN**

műveló
korlat (?)

cleve kizárja az, hogy mindig a helyi lehetőségekhez kell igazodnunk. S ezeknek csak a felméréséhez is kevés az a másfél hét. Inkább csak ismerkedünk a környezettel —

EHÁZÁN

l, amikor a tennivalók ke-
rgő hangja elnyomja a meg-
égedettség hajszálvékony
zdüléseit. Jó, mégis tárgyila-
s leszek. Sikerül-e?
Úgy történt, hogy éppen a
ggör[illegible]bb" házban kellett
[illegible], miért hívják a két
[illegible] főút menti telepü-
[illegible]zának. A szom-
[illegible] iddogáló elnök

biztosított megélhetés érzetét keltette. És az új, ámbitusos, majd a modernebb sátortetős házak, a sok mosógép, televízió, rádió, propán-bután gázpalack. Az emberek jókedvűek, jól öltöznek, jól... Majdnem azt mondtam, hogy jól élnek. Igen, majdnem jól élnek.

Ha nem volna nagyon sok

gítségével a Svetitsbe helyezett el. Az anya: „A gimnáziumban szorosan fogják őket. Naponta háromnegyed órájuk van vásárlásra, nehogy elszökjenek moziba vagy színházba." Könyveik: iskolai kötelezők, szakkönyvek és egy „igaz történet" a Sós sziklák völgyéből. „A tsz-ünkben több mint ötven

Rácz

Nevét Barcsay Jenő emléti

Hanangoró Márta: Az évszázad mozaikja

Esti Hírlap, Bp. 1970. ápr. 24.

M D K

Rácz József

Repr: "Kockafejezetes - gömbszelvényes - oszlopfő." Ocsa, Pest m. Ép. 1946-47. Rácz József - Rózsa Sándor felmérése.

576.o. 8. ábra.

Vargha László dr.: A magyar népi épitészet épitészettörténeti vonatkozásai.
ÉKK 1959 3-4.sz. 569-584.o.

MDK

Rácz József, Erdély

Tanulmányfej, gipsz
Evezős, gipsz
Tanulmányfej, gipsz

Visszatért területek képzőműv. főiks. ifjusága
kiáll. 1942. dec.

mdk.

id. Rácz József

Nyári vendéglőben e. műve
(reprodukció)
(b. t.) Pest megyei Képzőművészeti Kiállítás az
Egressy Klubban

Népművelés, 1961. 3. sz 25 l

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

Rácz József

1965 AUG 8.

6

1021

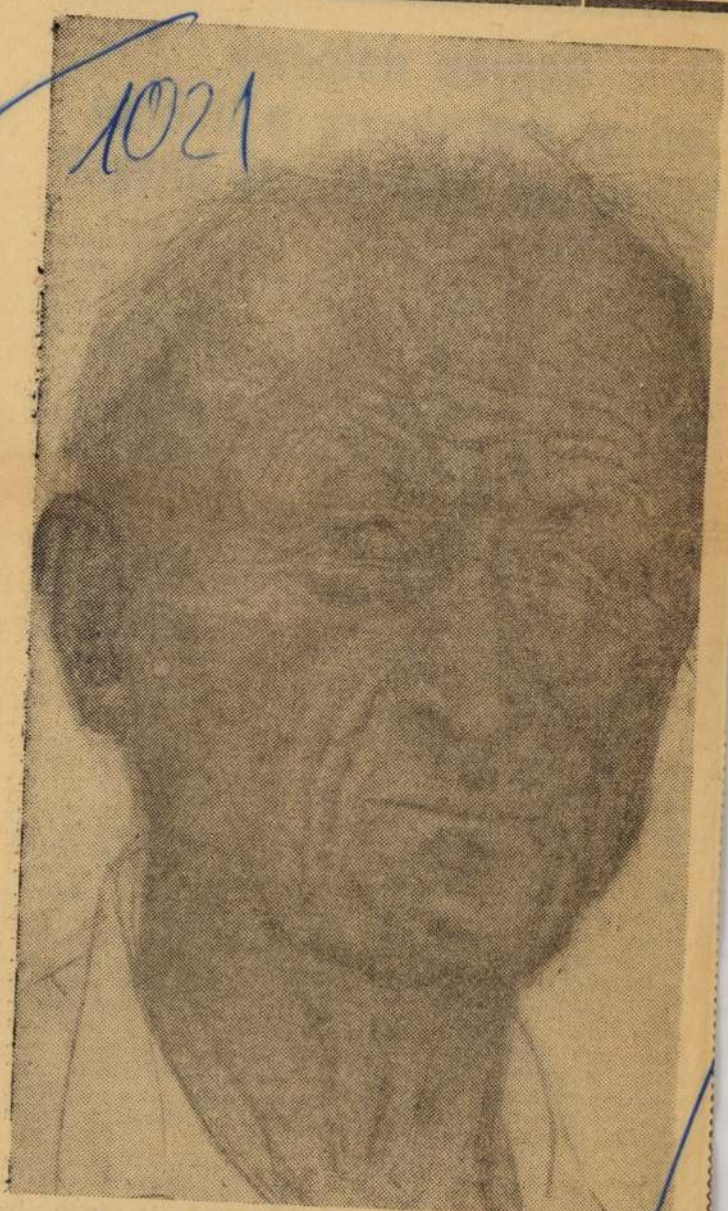

Rácz József rajza

Hogyan dolgozik, mivel foglalkozik a dubnai Egyesített Atomkutató Intézet

Az Egyesített Atomkutató Intézet létrehozását 1965. március 26-án 11 szocialista ország kormánya határozta el, amihez 1956 őszén csatlakozott a Vietnami Demokratikus Köztársaság is. A nemzetközi tudományos kutatócentrum részére a Szovjetunió kormánya térítés nélkül átadta a Szovjetunió Tudományos Akadémiája Magreakciók Laboratóriumát és Elektrofizikai Laboratóriumát az ott működő unikális berendezésekkel együtt.

Az intézet célja: közös tudományos kutató munka végzése az elemi részecskék fizikája és alacsonyenergiás magfizika egyes területén. Az intézet kizárólagos alapkutatásokkal foglalkozik, elvi, tudományos fontosságú kérdéseket vizsgál, alkalmazott jellegű kutatások nem tartoznak tevékenységei körébe. Az intézet vezető szerve a kormánymegbízottak értekezlete, a legfelsőbb tudományos irányító szerve pedig a Tudományos tanács, melyben minden részt vevő országot 1—3 vezető tudós képvisel.

A tudományos kutatómunka az intézet 5 nagy laboratóriumában összpontosul. Az intézet Magproblémák Laboratóriuma 1949 óta működik, részecske gyorsítója ma is világviszonylatban első helyen áll. Ebben a laboratóriumban egyrészt az atommag kutatások szempontjából rendkívül fontos elemi részecskék, az úgynevezett mezonok tulajdonságait vizsgálják, másrészt az igen érdekes fizikai

ter, súlya 36 ezer tonna. E berendezés-óriás segítségével az úgynevezett nehéz elemi részecskék kutatása folyik, hogy szívós munkával, egyre mélyebben megismerhessük az anyag legrejtettebb titkait.

A Magreakciók laboratóriumában a legfőbb feladat a természetben elő nem forduló, az urámál nehezebb, úgynevezett transzurán atomok mesterséges előállítása és tulajdonságaik vizsgálata. Érdemes megemlíteni, hogy nemrégiben ebben a laboratóriumban fedezték fel a rádióaktív bomlás eddig nem ismert hatodik fajtáját, a protonaktivitást. A Neutronfizikai Laboratóriumban a neutronok és atommagok fizikai tulajdonságait vizsgálják egy unikális reaktor segítségével.

Az intézet egyik igen nagy hírnevű és nemzetközi tekintélyű laboratóriuma az Elméleti Fizikai Laboratórium, ahol az elemi részecskék és atommagok tulajdonságaira elméleti úton, bonyolult számítások segítségével igyekeznek következtetni. A dubnai intézet Számítástechnikai Központjában több nagy teljesítményű elektronikus számológép végzi a bonyolult számítási feladatokat, a hatalmas mennyiségben jelentkező mérési adatok értékelését. Az intézet munkáját műhelyek, segédlaboratóriumok sokasága segíti elő.

A dubnai Egyesített Atomkutató Intézet létrehozása tette lehetővé a szocialista országok tudósainak, hogy a

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Rácz József

BÉKÉSMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1966 AUG 24

1021

Rácz József *Álmahámozó*

Az Udvarh

tenisz-emlékvers
pénteken kezdőd
csabán, a VTSK
felnőtt mezőny
mint ahogy azt
viszont az ifjúsági, a serdülő és az újoncszámokban az elmúlt évhez képest örvendetesen nőtt a résztvevők száma.

A hagyományos emlékversenyen a Bp. Honvéd, a Bp. Vasas, az Ú. Dózsa, a Szentes, a Szeged, a Gyulai HSC és a Bcs. VTSK versenyzői szerepelnek.

A háromnapos verseny döntőire vasárnap, augusztus 21-én kerül sor, előreláthatólag reggel 9 órától.

A mérkőzéseket ma 8 és 15 órától játsszák le.

hogy elmaradnak a m
s megszűnnek az esetleg
gatások a játékvezetői t
A játékvezető-csere eme
hasonlításul szolgált a
játékvezetési színvonalá

Az összehasonlítás a
játékvezetők számára
játékvezetőink — Karc
ménye szerint — mess
más megyékbe tartozó
pen ezért felveti a kér
ne-e helyesebb — az
követve — egy-egy jó
gyei játékvezetőre bíz
dirigálását?

Ezzel a kényes kérd
Lászlót, a megyei LA

Aug

SZEZONN

tar

Ez

M.D.K.

i dőseb Rácz József
festő-grafikus

A nagykőrösi Arany János
művelődési hában volt
tárlatak

— : Hírek
Művészet, 1964. jennis - 47 kap

Rácz József

Mozaikkompozíciót készít a miskolci Kilián lakótelep ált. iskolájának homlokzatára.

Magyar Nemzet 1965. aug. 20.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1963 DEC 24

PESTMEGYEI HÍRLAP

Rácz József

1021

Kiállítás az ebédlőben

Rácz József rajzai a Nagykőrösi Konzervgyárban

A Nagykőrösi Konzervgyár üzemeiben jól ismerik *Rácz József* tanárt. Míg diákjai politechnikáztak, ő egy sarokból figyelte az embereket és rajzolgatott. Sok tus- és filcrajz került ki kezéből, sok embert megörökített. Tulajdonképpen a munkások kívánsága volt, hogy képeit állítsa ki. *„Aztán majd tessék szólni, hol lehet-ne látni?"*

Most aztán mindenki láthatja. A konzervgyár ebédlőjének falán — érdekes kiállító terem — függnek a képek. A tanár úr politechnikás napjain készültek, meg néhány nagykőrösi utcarészlet, panoráma.

Kevés kamarakiállításnak van ilyen nagy közönsége, mint *Rácz* tanár úr konzervgyári kiállításának. Mindennap, minden ebédelő elismerően végigfuttatja szemét a rajzokon.

S kell ennél jobb kritika?

(bányász)

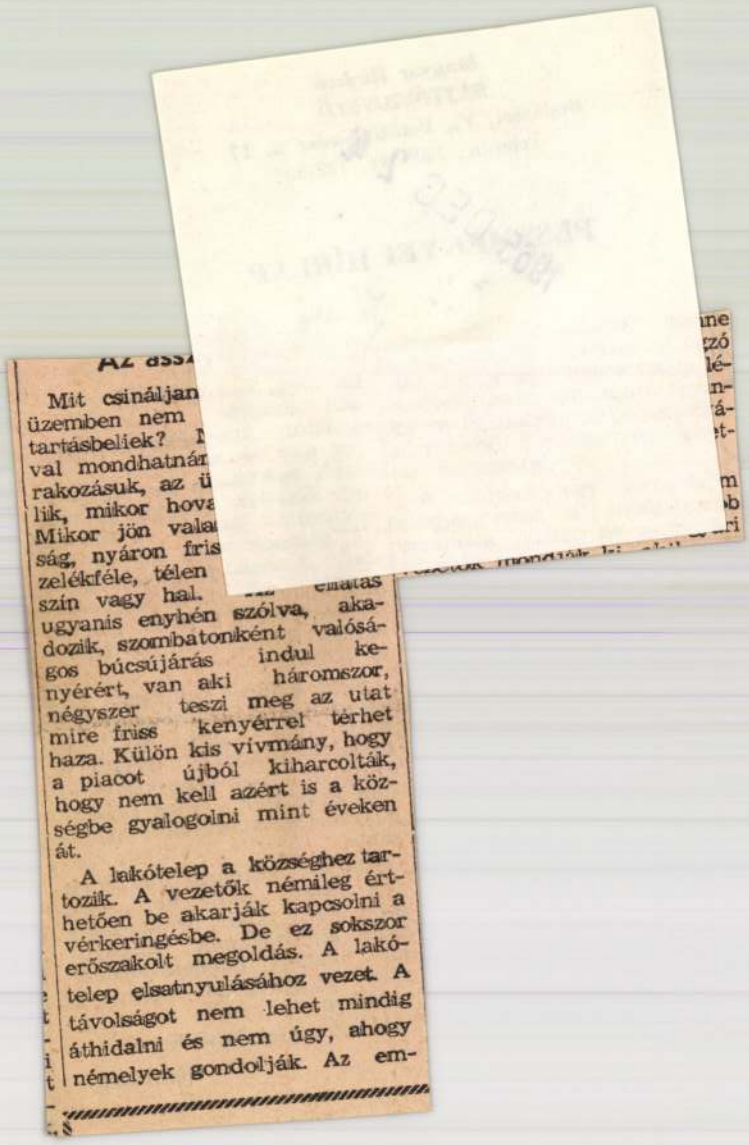

Az ass

Mit csináljan
üzemben nem
tartásbeliek? N
val mondhatnán
rakozásuk, az ü
lik, mikor hova
Mikor jön vala
ság, nyáron fris
zelékféle, télen
szín vagy hal. ellátás
ugyanis enyhén szólva, aka-
dozik, szombatonként valósá-
gos búcsújárás indul ke-
nyérért, van aki háromszor,
négyszer teszi meg az utat
mire friss kenyérrel térhet
haza. Külön kis vívmány, hogy
a piacot újból kiharcolták,
hogy nem kell azért is a köz-
ségbe gyalogolni mint éveken
át.

A lakótelep a községhez tar-
tozik. A vezetők némileg ért-
hetően be akarják kapcsolni a
vérkeringésbe. De ez sokszor
erőszakolt megoldás. A lakó-
telep elsatnyulásához vezet. A
távolságot nem lehet mindig
áthidalni és nem úgy, ahogy
némelyek gondolják. Az em-

Rácz József.
Rudnay Gyula festőművész.

Rajzai szerepelnek a Képzőművészeti Főiskola művendékeinek kiállításán.

Budapest, 1924. május 20.

RÁCZ JÓZSEF / nagykőrösi (1)

festőművész tanár
Békésen született 1904-ben kistisztviselő csa-
ládból és a körség öszöndíjának segítségé-
vel szerezte meg a tanári oklevelet. A fő-
iskolán Rudnay festőművész volt a meste-
re, de sokat tanult Csók, Glatz, Lyka és Stróbl
művészektől is. Már egyetemi hallgató (folyt.)

Pest Megyei Hírlap (Nagykőrösi Híradó)
1968. júli 20.

/4

RÁCZ JÓZSEF / ②

korában sokat festett. Az első kiállítása 1927-ben, Békésen volt. 1929-ben a nagykállói gimnázium rajztanára lett. Sokat rajzolt a tanárok nagykállói „Vigyorgó" c. kis satirikus újságjába. 1930-ban a nagykőrösi Arany János gimnáziumban lett rajztanár. Munkáiról több helyi (folyt.)

Pest Megyei Hírlap (Nagykőrösi kiadó)
1968. július 20.

/4

RÁCZ JÓZSEF/③

kiállítást rendezett, több megyei és országos tárlaton vett részt. Molnár Elek kerámikusművésszel húszentendeje a képzőművészeti kör vezetője. Felesége Lengyel Erzsébet festőművésznő.

Pest Megyei Hírlap ~~196~~ (Nagykőrösi Kiadó)
1968. júli 20 /4

Rácz József

rajza
Vásárosó
(öregasszony)

Pestmegyei Hilcsor (Szentendre) 1967. jan. 11.

RÁCZ JÓZSEF /

Görög templom (rajz, illusztráció)

Pest Mezei Hírlap (Váci Mapló)
1968. nov. 10.

/7

RÁCZ JÓZSEF

Késő barokk-rokokó kapu a váci piac bejáratában (rajz, illusztráció)

Pest Megyei Hírlap (Váci Napló)
1968. szept. 8.

17

Kácz József, festő

Nagykörösről. A szentendrei Ferenczy Károly Múz.-ban 1958. ján. k5-től júl 13-ig a pestmegyei pedagógus képzőművészek kiállítása volt. 0 Két soproni udvart örök kitett meg. Egyik diópaccal, a másik vízfestmény. tollrajzban az Ikva hidat. 280. old.

V. B.: Pest megyei pedagógus képzőművészek soproni képei. 280. old

Soproni Szemle, negyedévi folyóirat. XIII. 1959. Sopron

RÁCZ JÓZSEF / rajzművész

a Kortárs 1968. augusztusi számában
közöltek grafikáit

Pest Mapei Húlap (Nagykőrösi Hirado)
1968. aug. 1.

/4

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI
HÍRLAP

1900 DEC 30

1021

FALUSI UTCA

Rácz József tollrajza

ellátást, a gépek karbantartását, a belső szállítást, a rakományok átvételét és kirakását is. A munkakezdés és a befejezés időpontjai általában nem változtak, és így nem került sor az üzemi napközi otthonok, bölcsődék nyitvatartási idejének a megváltoztatására sem.

Természetes és

előre látható hatása

a 44 órás munkahét bevezetésének, hogy a dolgozók megnőtt szabad idejének arányában, nőnek az igények a kulturális és sportrendezvények iránt. A vizsgálat megállapításai szerint, egyes üzemi kultúrotthonokban — például a Dunakeszi Járműjavítóban, emelkedett a látogatottság, több helyütt nőtt a könyvtárak forgalma. Sajnos, ennek ellenére, a vállalatok nagy többsége még csak az ilyen igények felmérésével foglalkozik, intézményes megoldásukra általában nem törekednek. Pedig a munkaidő-csökkentés még szélesebb körű kiterjesztése, tovább fogja növelni ezeket az igényeket. Hasonlóképpen, várhatóan emelkedik majd az ügyfélforgalom a különböző állami hivatalokban, a tanácsoknál, az OTP-

nek érdekében. A szövet
tikai megbízottakként n
mosan életüket áldozták

Az ifjú kommunistá
ellenforradalmárok szer
zendüléseinek leverésébe
a Vörös Országban, a „L
a forradalmi ifjúság legj

A KIMSZ tagjait a
fűzte a nemzetközi prolet
rítást méltányolta a Komi
tó Bizottsága, amikor felhatalmazta a KIMSZ vezetőit, hogy rendezzék meg Budapesten a Kommunista Ifjúsági Internacionálé alapító kongresszusát. Ez a kongresszus végül is a hazánkat ért tragikus történelmi események miatt Berlinben zajlott le.

Az ellenforradalom hatalomra jutása után a magyar kommün emlékét gyalázták, követőit internálótáborokba, kínpadra, akasztófára hurcolták.

A kommunista mozgalmat természetesen illegalitásba szorították. A KMP és a KIMSZ rövid történelmi múlt után hihetetlenül nehéz helyzetbe került. A forradalom harcosait szinte évről évre megtizedelték. Soraik közé rendőri besúgóhálózatot építettek ki. De miként a pártot, úgy az ifjúsági szövetséget sem lehetett megsemmisíteni. Nemcsak tovább élt, hanem szüntelenül fokozta erejét.

Az ifjú kommunisták a harmincas évek második felében hozzáláttak az antifasiszta népfront ifjúsági bázisának megteremtéséhez.

A második világháború utolsó éveiben pedig a Békepárt akciógárdáiban, majd a kommunista párt által szervezett és vezetett fegyveres ellenállási mozgalomban halált megvető bátorsággal küzdöttek az ifjú kommunisták. Példájuk követésre talált a demokratikus érzelmű fiatalok körében.

Hazánk felszabadulása után az alapvető gazdasági és

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1968 NOV 10
PESTMEGYEI HÍRLAP

GÖRÖG TEMPLOM

Rácz József rajza

tudom, minden tantárgy s
ra kerül a következő évekb
— Rajzból és történelem
végeztünk felmérést tav
Mégis, a történelem esete
vonhattuk le a legtöbb h
nosítható tanulságot.

ŐSZI NAPSÜTÉSBEN

Rácz József

művén rajztanár a nagykőrösi cifrarezti svájci házban.

(kopra): Látogatás a svájci házban

Pest megyei Hírlap, 1967. nov. 26. (Nagykőrös)

Rácz József

fusrajza
A Bükkös partján

Partmegyei Hiclap (Kentendre) 1967. febr. 11.

Rácz József

Autojza
Ráby Mátyás háza

Pestmegyei Hírlap, 1967. febr. 4. (Henkudre)

Ráce József

rajza
Rábry Mátyás háza

Pestmegyei Hirlap (kentendre) 1967. márc. 22.

Rácz József

filcsaj za Kiss István szobrával
Dórsa-fej a Parkmúzeumban
Rep.

Pertmegyei Múzeum (Szentendre) 1967 febr. 18.

Rácz József

rajza
A Bükkös partján

Pestmegyei Hírlap (Kentendre) 1967. ápr. 1.

Rácz József

rajza
Hajóállomás

Pestmegyei Hírlap (Szentendre) 1967. ápr. 22.

Rácz József

filcrajza
Lángossütő-köz

Pertmegyei Hírlap (Szentendre) 1967. máj. 31.

Rácz József

filcrajza
Szombatipiac

Pestmegyei Hirlap, (Szentendre) 1967. jún. 17.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PESTMEGYEI HÍRLAP
Budapest

Rácz József

1021

ZEBEGÉNYI HÁZ

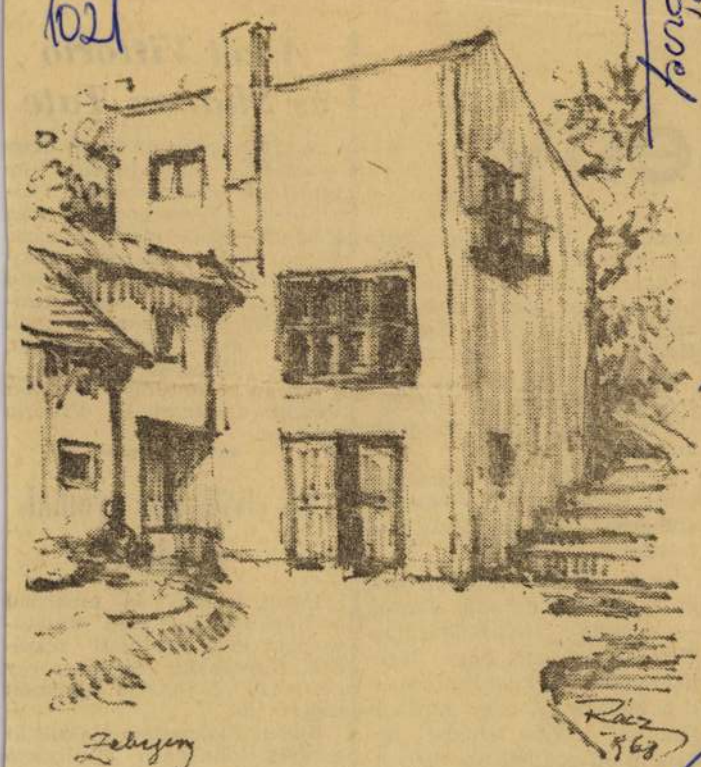

Rácz József filcrajza

ény

asztalt... De azt nem vette figyelembe, hogy itt mégis-csak irodában van, és nem a piacon. Úgy látszik, önnek a szép szó nem ér semmit. Hordja el magát gyorsan...

Vitalij Grigorjevicset ismét magához kérette az első helyettes. Végigmérte, majd így szólt:

— Figyeljen ide, barátocskám! Panaszkodnak önre az emberek. Elbagatellizálja a feladatát.

— A panaszos nagyon sok, én meg csak egyedül vagyok — mondta Vitalij Grigorjevics. — Az igaz, hogy legépeltettem a testhezálló szöveget. Meg az is, hogy zűrök is vannak... Nem lehetne nekem is hivatalból egy helyettest biztosítani? Természetesen kedvességi feladatok ellátásával; ez kitűnően megoldaná a helyzetet...

A „Tizenhárom" című olasz—amerikai koprodukciós film felvételei Olaszországban készülnek. Főszerepét Roman Polanski filmrendező felesége Sharon Tate amerikai filmszínésznő játssza. A film rövid tartalma: a fiatal hősnő útrakel, hogy megkeresse az egyik idős nagynénjénél elrejtett, mesébe illő örökséget.

Az olasz szereplők közt van *Vittorio Gassman* és *Vittorio de Sica*.

Ősi civilizáció nyomai Peruban

Perui, francia és amerikai archeológusokból álló kutatócsoport Peru délkeleti részében, Marcaballa közelében egy i.e. perui civilizáció nyomait fedezte fel.

Ebben a körzetben alakult ki a híres tiahuanaco civilizáció is, amely egészen Bolíviáig, Argentínáig és Chiléig terjedt mielőtt eltűnt és 1000 körül átadta helyét az inka kultúrának.

Rácz József

Falusi utca – tollrajz reprodukálva
Háci piac – –"– –"–
Szentháromság tér – filcrajz –"–

Pestmegyei Hírlap 1968. dec. 30. 4. o. 1969. okt. 8. 6. o.
1969. márc. 2. 7. o.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PEDAGÓGUSOK LAPJA
Budapest
1988 AUG 19

1021

Rácz József: A konzervgyárban

jövőben
ösztöndíj-
fejlesztésé
letét már
dalmi tan
jakról is
tott napvi

E rend
sével tula
jeződik a
lyozási m
oktatás
alapdoku
rűbb lesz
rül egymással.

Az új alapdokumentumok létrehozásából szakszervezetünk a vitákban való részvételével és számos javaslattal vette ki szetesen nem helyettesíthetik az állami és társadalmi szervezetek, a dolgozók és a hallgatók összefogását — az emberi erőfeszítéseket.

Szalóki Lambert

A megújult régi otth

Visszaköltözhettek a régi, kedves, megszokott környezetbe a budapesti Nyugdíjas Pedagógus Otthon lakói. Igaz, jól érezték magukat a Művelődésügyi Minisztérium soproni üdülőjében is, ahova a régi intézmény teljes felújításának idejére elköltöztek, mégis nagyon várták már a visszatérést.

Nem csalódtak várakozásukban. Régi, jórészt elavult otthonuk helyén most üde, világos színűre festett, hideg-melegvizes mosdófülkékkel ellátott, korszerű világítású szobák, folyosók fogadták őket.

Bár az építésnek még nincs vége, bízunk benne, hogy egy esztendő múlva átadhatják rendeltetésének azt az új modern pavilont is, ahol további ötven magára maradt, idős pedagógus talál majd otthonra. (A nyugdíjas-otthoni elhelyezésre vonatkozó javaslatokat a legutóbbi rendelkezések szerint minden esetben a járási, városi, Budapesten a kerületi művelődésügyi, illetve oktatási osztály készíti el az illetékes szakszervezeti bizottsággal közösen, a a beutalásról pedig a Művelődésügyi Minisztérium és

1021

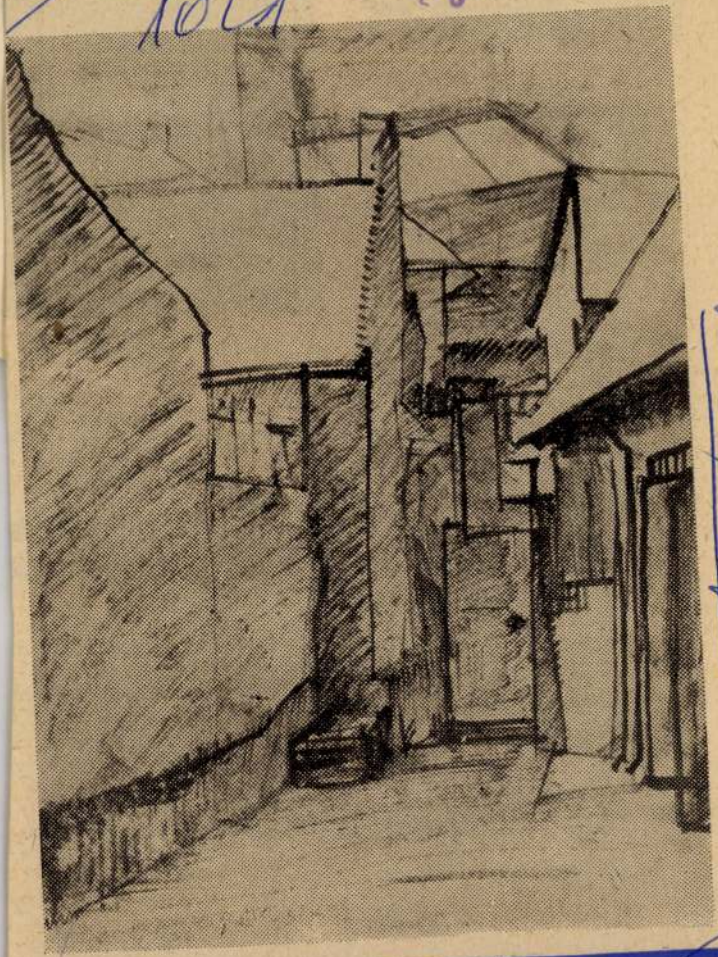

Rác József

Rác József: Sikátor

kézilabdá

1970 tav
csúcs a De
Honvéd e
labdameccs
ken vizsga
sodik félid
kiint a pac
hegni szere
vizsgák me
A Honvéd
labda széltől szélig. Húzá
labda gyorsabb az ember
következésképp résnek ke
támadnia a védőfalban, aho
a kapura törés megkísérelhető.
Ezt mondja a taktika. És tá-
mad is egy rés, de teljesen
„taktikátlanul". Misi kirobban
a védőfalból, „hűtlenül hagy-
ja" a területet, melyért felelős,
elhalássza a labdát, végigsü-
völt a pályán és belövi. A vi-
lághírű Honvéd-játékosok nem
értik: egyszerűen nem tudják,
kit hibáztassanak. A dózsások
gratulációitól Misi levegőt se
kap. A Honvéd hátránya két
gól, siet kezdeni, nem marad
idő cserére. Húzás: rátörés,
nagy lövőcsel — két pár lila
mezes sáncoló kéz emelkedik
a magasba, csuklópassz és a
következő Honvéd-átlövő
megint hiába nyúl a labdáért.
Az a szemtelenül vakmerő
Süvöltős újból ellopta. Har-
minc méter sprint, majd két
bírói fütty. De Misi fut to-
vább, te jó ég!, csak nem akar
ez a fiú tiszteletkört futni?!
Nem, azt nem futják ilyen
gyorsan, azt lassan, komóto-
san végigkocogják. De hát ak-
kor miért rohan így? Társai
... hátba vereget-

EGYETEMI ÉLET
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Sportc

Eredetüket tekintve: magyar és csehszlovák, s az NDK-kapcsolatok megélénkülése óta német (az előbbi kettőnél sokkal jobb minőségű és lényegesen olcsóbb) sportcipőkben járunk. Cipőink színe: piros és fehér, kék, fekete vagy barna, elütő csíkozással. Hordjuk helyre és alkalomra való tekintet nélkül: utcán, kiállításra menve, előadáson s talán még vizsgán is. Mert az ünneplő ruhához is megy — ha valaki esetleg még nem tudta volna.

A világ legjobb sportszereit valószínűleg a nyugatnémet ADIDAS cég

Rácz József

nagyrőrösi rajztanár
1937-ben.

Rajzoktatás
1937. 4-6. n
52. l.

ay Fritz Oszkár országgyülési müszaki
ágház / a Müemlékek Országos Bizottsá
ember hó 29.-én és 30.-án Budapestről
utazásával kapcsolatos költségei fe-
ért a 78881 sz. kiadási csekkszámla
928. január hó 17.-én A miniszter ren-
niszteri osztálytanácsos.

96684/927szám.
III.ü.o.

A Műemlékek Országos Bizottságának, tudomás végett másolatban kiadom.

Budapest, 1928. január hó 17.-én.

A miniszter rendeletéből:

Tihamérhegyi

miniszteri osztálytanácsos.

Rácz József

Vajztanár

l.

Erődi – Bodnár

166 l.

Fa, tempera, egyenkint 82 × 50 cm. Két sz. szétfűrészelve.

MS MESTER 1506-ból

1. *Krisztus az Olajfák hegyén* (47. kép) (157 × 79 cm.)

2. *Keresztvitel* (48. kép) (142·5 × 88 cm.)

3. *Kálvária* (49. kép) (142 × 89 cm.)

4. *Feltámadás* (50. kép) (156 × 78 cm.)
Fa, tempera.

A Hontszentantali r. k. templomból. A selmecbányai Szent Katalin-templom főoltárának töredékei. A mester jelzése „MS (mesterje 1506" formában a Feltámadás-képen, a kopors lehullott fedőlapján. Mauro Pellicioli milán restaurátor 1937 október 15-én megvizsgált a szignaturát s kétségbevonhatatlanul eredetine állapította meg. Így az a feltevés, hogy a képek az augsburgi Jörg Breu festette volna, magától elesik.

Maszlaghy II., 534., 535., 536. és 537. szám — Divald Kornél: Csúcsíveskori szárnyas oltárok Hont vármegyében. A Magy. Mérnök és Építész-Egylet Közlönye XLIV., 1910. 51—52. l. — Divald: Magyarország csúcsíveskori szárnyasoltárai. II. füzet, Bpest 1911.

Rácz. József

szobrász ~~[illegible]~~ (Erdély)

Tanulmányfej, gipsz
Tanulmányfej, gipsz
Evezős, gipsz
Tanulmányfej, gipsz

Kat. F. E. D.

Rácz József

1925/26 – 1928/29

Ferkèpzomfóiskèvk

125. l.

A XI. században Németország ismét készít Z.-ot, de ezek a bizánciaktól a durvább rajz, az élénkebb színek és nehezebb foglalatok által különböznek. Arany- és ezüstön kívül rezet használnak alapul. Eleinte a beágyazott Z.-ot alkalmazták gyakrabban; később mindkettőt együtt készítették. A legjobb német munkák a XII. századból: Nagy Károly koporsója az aacheni székesegyházban és a három királyok ereklyetartója Kölnben. Egyáltalán a rajnamelletti városok templomaiban van a legtöbb korai német Z. és ez természetes is, mert ezt a művészetet leginkább a rajnamenti kolostorokban gyakorolták. 1144-ben Suger apát lotharingiai ötvösöket hozatott St. Denisbe, hogy ott a Z.-ozás művészetét meghonosítsa. Nincs bebizonyítva, hogy ezt megelőzőleg francia Z.-munkák készültek-e, s így valószínű, hogy Franciaországnak e téren nem a Kelet, hanem Németország volt tanítómestere. *Limoges* nemsokára elsajátítja a technikát, már a XII. században szép munkák készülnek itt, kizárólagosan beágyazott Z.-cal *(champlevé)*. Ez az eljárás úgy fejlődik, hogy míg eleinte az egész felület zománcozva volt, addig a XIII. században az alakos dísz szabadon marad, s csak annak az alapját tölti ki Z.-cal. Ennél az eljárásnál természetesen a hangsúly a cizellálás on van, miért is a Z.-ozás művészete hanyatlásnak indul. Csak igen kevés limogesi munkán találunk ebben az időben rekesz Z.-ot.

Olaszország a XIII. sz.-tól kezdve készít Z. munkákat többnyire nemesfém alapon. A művészek az átlátszó színeket kedvelték s így kerülték a fehéret s a fehér vegyítésével kevert színeket, miután az átlátszó Z. pál az

Rácz József

festő

1.

Törös Nagyhörös

képzőm. kiáll.

kat.

4610. Vidovszky Béla.
Sz.Gyomán 1883 jun

Füzes.

Vászon, méretei 73
az 1913 május 31-iki 9543
-- Kifizettetett 1913 jun
1913 julius 8-án (1223-91

Rácz József

Ferkápzomfoisk vk

1939-41. 147. l.

táj

Landschaft

3 — Leinwand

RÁC JOZEF, fazekasmester

A miskolci fazekas céh behivótábláját Orosz Lajos készitette 1852-ben. Kapa alakú sárgazéz lemez, levélszekrénykével. Felirat: "Készült az Rác Jozef ur Fő Cs Mester idejében 1852dik Janu 2." Diszes cserép rózsatővel, Alatta: "K:C:M:Jentsik György." És: "Nemes Fazekas Cé táblája készitette Orosz Lajos." M:21 cm. Sz:13 cm. 194.old Ltsz: 53.747.1.

BODÓ SÁNDOR: Céhbehivótáblák a Miskolci Herman Ottó Múzeumban 171.old

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve. VII. 1968. Miskolc

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1970 DEC 15

EGYETEMI ÉLET

1021

Rác József

RÁC JÓZSEF: HÁZAK

erjük őket, akkor tegezzük
igy magázzuk. Egy kista-
t ismertem és jó barátság-
voltam vele, és tegeztem,
jött ki a lépés, hogy majd-
tanított.
- Nagyon kedvesek hoz-
k és szeretjük, ha egy kis
apcsolódásunk van. Ezen
értem, hogy nemcsak egy
ir magyaráz egész évben,
em többen is. Száz szónak
gy a vége tehát, nagyon
etjük munkájukat, ahol
gzik.
- Én jónak tartom.
. Szerintem vannak jók
és vannak rosszak is. Jó
t azt érteném, hogy meg-
, nem kiabál és kedves. A
z ennek pont az ellenke-

Én általában szeretem,
kistanárok jöttek. Sokan
on kedvesek, de talán
ességben nincs is „hiány".
em sok kistanárnak nincs
ke az osztályzáshoz. Pél-
volt egy orosz kistanár-
Nagy részük pedig nem tud
osztályozni.

— Csak az a rossz, ha órán
idegesek, eltévesztik a magya-
rázatot, mert ennek mi isszuk
meg a levét. Különben meg
vagyok elégedve velük.

— Szerintem az egyik kis-
tanár szigorú, a másik nem
szigorú.

A még nagyobbak:

— Nagy örömmel és izga-
lommal vártuk azokat az órá-
kat, amelyeken a kistanárok
tanítanak. El is jöttek azok
az órák! Rövid bemutatkozás:
név, milyen szakos jelölt, pa-
pír, ceruza és az első padok
szabadon tétele.

— Az anyagot úgy adják le,
hogy sokszor az előadásukból
szeretek meg egy-egy tantárgyat.

mert izgulnak és gyakorl
nok.

»*«

Hát így látják a kistar
kat. Ez a tükör olykor h
lyos kissé: lényeges, jelle
„markáns vonásainkat" k
keresnönk benne; olykor
fintorral válaszol mosoly
ra, olykor megkérdezzük -
nem mond semmit, ol
belenézünk — és elszom
dunk, vannak elfogult
röcskék is; de bizony va
éles, tiszta képek is jócs
És bármilyenek is, egy
nyos: őszinteség formálta
lamennyit. És így a tük
nézés korántsem tanulság
kül való.

A levelekből összeállított

Cs. Nagy Ibol

Ötvenkét éves mu
nyugalomba vonult
I. bácsi, akit mi a
la Kollégium portás
mertünk meg.

Sokan emlékszünk
a porta lélekmelegít
húzódtunk egy-egy

Rácz József

Rajza Repő.

Érsekújvár 1970 II. 22. 6.

Ifj. Rácz József

Említve

(falus) Alkotókör a "serájci házban"
Pest megyei Hírlap, Bp. 1970. nov. 18.

1021

PEST MEGYEI

A strandigazgatótól a Derkovits-díjasakig...

Alkotókör a „svájci házban”

A vendégkönyv oldalain számos bejegyzés. Dicsérő szavak. Csoportok tagjai, egyéni látogatók mondják el véleményüket a kiállításról. Egyikük, *Juhász József* például így ír: „A tárlatról élményekkel gazdagodva távoztam. Több ilyen művészi megnyilvánulásra lenne szükség városunkban.”

1950. november 15-én alakult meg Nagykőrösön az Arany János Művelődési Központ képzőművészeti köre. A most megnyílt jubileumi kiállításukat a művelődési házban tekinthetik meg az érdeklődők. A kör festői *Rácz József* irányításával alkotnak, míg a szobrászokat *Molnár Elek* oktatja. Rácz József immár 42 éve tanít rajzot, nagyon hosszú ideje a gimnáziumban is.

— Mi nem giccsművészeket nevelünk — mondja. — Kezdettől fogva az volt a célunk, hogy a tehetséges, a képzőművészet iránt érdeklődő fiatalokat előkészítsük felsőbb iskolákba, másrészt pedig a dolgozó embereknek a nehéz munka után egy kis

kikapcsolódást

nyújtsunk. Az a legfontosabb, hogy valamennyien elsajátítsák az alapokat. Hetente kétszer jövünk össze a cifrakerti „svájci házban”. Az alapító tagok közül ma már csak kevesen maradtunk. Mostani kiállításunkon azokat is bemutatjuk, akik nálunk nevelkedtek. Büszkék vagyunk arra, hogy tőlünk indult *Péceli Margit*, aki elvégezte a Képzőművészeti Főiskolát, s ma már Derkovits-díjas művész. Képeit itt láthatjuk kiállításunkon. *Csikay Margit* ugyancsak Derkovits-díjas, a strand előtt álló

női aktfigura

az ő alkotása. *Radóczy Mária* és *Darázs János* a Szegedi Pedagógiai Főiskola hallgatói, de ők sem szakadtak el körünktől: itt vannak képeik. *Fajka János* az Iparművészeti Főiskola goblin szakát végezte el, s ma már elismert textiltervező. *Szabó György* pedig a Képzőművészeti Főiskola restaurátor szakán végzett. Tehát akik befutottak, azok sem szakadtak el Nagykőröstől...

— *Kiknek az alkotásaival találkozhatunk a kör tagjai közül?*

— Nagyrészt olyan emberek, akik szabad idejükben festegetnek, szobrot mintáznak. A festők közül például *Papp Lajos* villanyszerelő, s tagyogó tóparti grafikákat készít. *Bodó Gábor*, a strandfürdő igazgatója, Építőmunkás című színes grafikájával jelentkezik. *Fancsali Frigyes* segédmunkás grafikája egy kisfiú portréját ábrázolja. *Ifjú Rácz József* építészmérnök, s Álomvilág címet adta színes grafikájának. A szobrászok közül a két *Kohán* testvér — mindketten kőművesek — Téglafaragója remek kisplasztika. *Bodó Gáborné* pedig a Napozó nőt mintázta meg.

— *Ki a kör legidősebb, illetve legfiatalabb tagja?*

— A legidősebb még az alapításban is részt vett: *Balanyi Béla*, s a mostani kiállításra

unokáját mintázta meg

— agyagból. A legfiatalabb *Balogh Flóra* elsős gimnazista, akinek Nofretéte-mozaiktervét láthatjuk. A szobrászok közül pedig *ifjú Biczó József* még csak nyolcadik osztályos tanuló. Ha visszagondolok az elmúlt 20 esztendőre, azt mondhatom: érdemes volt dolgozni. Elég, ha csak a Derkovits-díjasainkra gondolok...

(falus)

PEST MEGYEI HÍRLAP
1970 NOV 18
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-725

Párt

A NÉ

Dr. fias N csának főtitkára, ma ... tára látogat *S. Hegedüs László*nak, a népfront megyei titkárának társaságában.

A vendégek meglátogatják Tápiószecsőn a szövőüzemet, Tápiósápon pedig a Kossuth Termelőszövetkezetet. A látogató körút után visszatérnek Nagykátára, ahol dr. Bencsik István a délután négy órakor kezdődő ankéton válaszol majd a hozzá eljuttatott kérdésekre.

Nemzetközi konferencia a mezőgazdasági építkezések fejlesztéséről

A negyedik ötéves terv évente 12,5 miliárd forint értékű mezőgazdasági beruházást irányoz elő. E jelentős program végrehajtását segíti a Technika Házában kedden megnyílt III. mezőgazdasági építési konferencia. Mintegy 350 hazai és 11 országból 60 külföldi szakember vitatja meg — 33 előadás, korreferátum és felkért hozzászólás alapján — a korszerű mezőgazdasági nagyüzemek kialakításának és gazdaságos felépítésének feladatait.

tő állomás

irá

techni-
helye a
irányítás
sútnál, a
ödésének
bonyolult
termelőberendezések vezérlésénél, ezernyi technikai, technológiai területen. Ám lehet-e távirányítással jól vezetni egy közösséget, egy gyárat, vállalatot, termelőszövetkezetet? Két nap alatt öt helyen közölték velem, hogy az igazgató külföldön van. Már-már örvendeni kezdtem az utazások természetessé és gyakorivá válása miatt, amikor eszembe jutott, hogy az öt igazgató közül három egy hónapja is külföldön volt; hogy nyáron, a legnagyobb munkák idején termelőszövetkezeti elnökök utaztak külföldi tapasztalatcserére... S ha hozzátesszük, hogy a távollevő igazgatón kívül egyik helyen a főmérnök éppen beteg volt, a másik helyen a termelési igazgatóhelyettes tanulmányi szabadságát vette ki, akkor végképp jogos a kétkedés: jó „találmány"-e a távirányítás?

Mert nemcsak külföldi utakról van szó! Hanem arról is, hogy a legkülönbözőbb okok és indokok szólítják el a gazdasági vezetőket onnét, ahol a legtöbb a dolguk, a legfontosabb a szerepük: munkahelyükről. (Arról nem beszélve, hogy némelyik gazdasági vezető maga is gyárt ilyen okokat...) Sok időt töltenek munkával az említett vezetők? Sokat, jóval többet a napi nyolc óránál. Ám kérdés: azzal telik el az idő, amivel leginkább kellene? S erre már aligha határozott igen a felelet.

Maguk az érintettek sem felelnek igennel, sőt, panaszkodnak, rengeteg a teher, a formális elfoglaltság, amikor különböző értekezleteken ülnek,

Rácz József

A kör munkáit irányítja, mint
jertő

(falus) Alkotókör a svájci hárban
Pest megyei Hírlap, Bp. 1970. nov. 18.

Rácz József

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

EGYETEMI ÉLET
Debrecen
19 OKT 10
1021

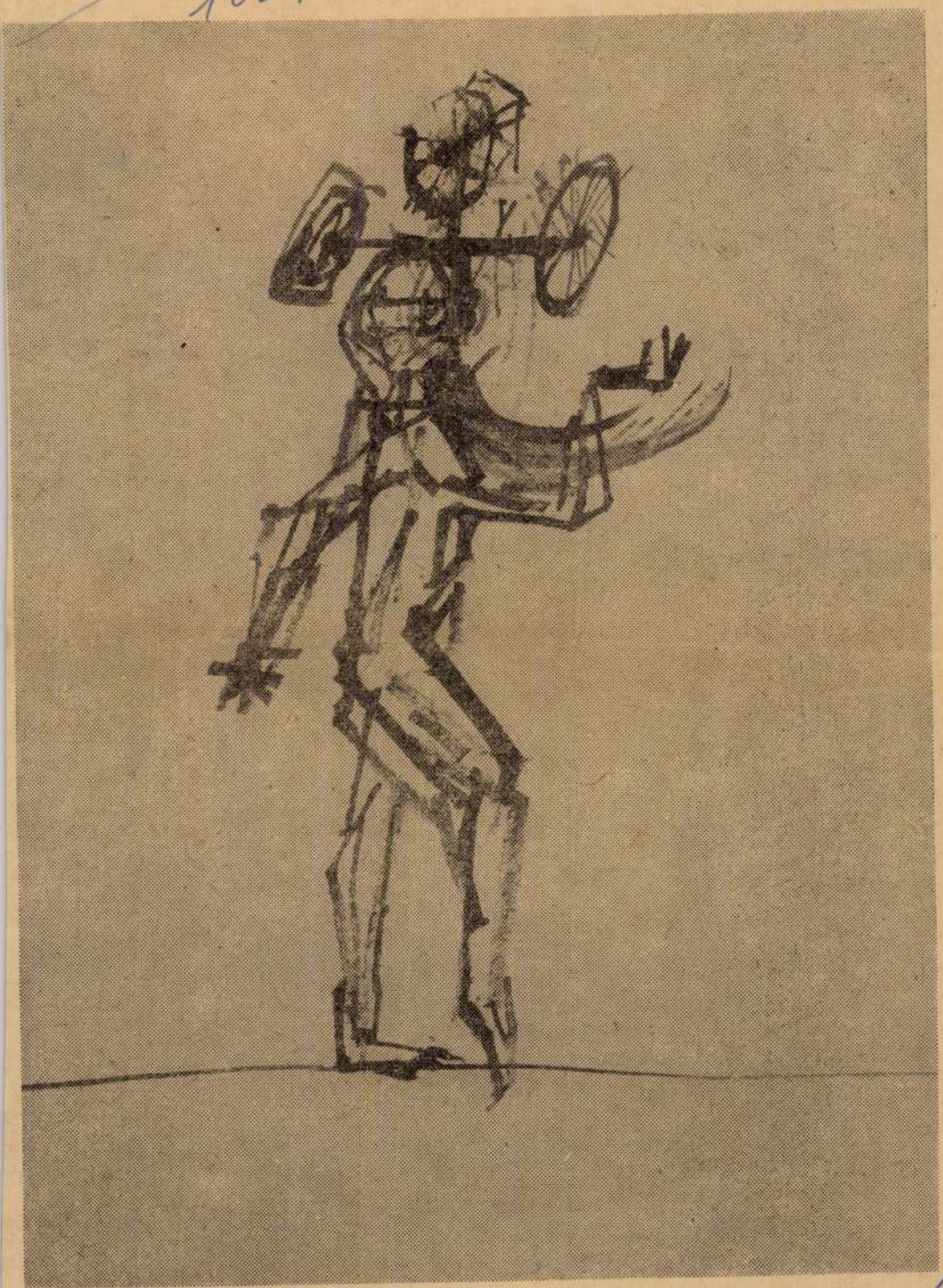

Rácz József: KÖTÉLTÁNCOS

Apróhirdetésel

1.

Elcsüggedt egyetemista házaspár korrepetálásért, házimunkáért, kutyasétáltatásért, kaktuszsimogatásért cserébe albérletet keres. A címeket „Piacra hajnalban is szívesen eljárunk" jeligére a kiadóba kérjük.

2.

A DEAC megalakítja színjátszó szakkörét. Az „Oldás és kötés" című komédiához futballozni tudó hallgatókat keres, esetleg a nagyjelenetekbe is. Öltözékről az egyesület gondoskodik.

3.

Ötödéves, gyakorló tanárjelölt idegorvos ismeretségét keresi. „Már két hete taní-

tok,
jeli

A
kok
kak

és este szuggesztíven ismételni: gyerekek, a kaja ízletes, bőséges és laktató. Hónaponként jutalék és magas fizetés!

5.

Tanfolyam indul első-, esetleg másodéves hallgatók részére. Gyakorlati foglalkozásokon arról adnak számot, hogy mikor, hogyan, milyen órák látogatása kerülendő. A tanfolyam vezetői: évhalasztók. Jelentkezni a folyosón lehet.

T.

— TUDNÁ-E NÉLKÜLÖ

— GYEREKEK, OSZTJÁK AZ ÖSZTÖNDÍJAT!

RECIPROK

A tervezéstől
a végrehajtás

VAN-E OLYAN KISZ-VE- vet a KISZ-bizottság állítja Ragadjunk ki most csupán
össze a felelősök több néhány, nem is nagyon össze-

Rácz József

Nagykőrösi utca, repr.

Kortárs, 1968/8. 1297.l.

Rácz József

Konzervgyári lányok, repr.

Kortárs, 1968/8. 1292.

Rácz József

„A tanácselnök", regény.

Kortárs, 1968/8. 1292.

Rácz József

"Konzervgyári részlet", repr.

Kortárs, 1968. 8. 1289.

Rácz József

Tusvapia
A üzemben

Pest megyei Hirlap (heintendre) 1967. jún. 24.

Rácz József

rajza
A zárógépnél
repr.

Nagykőrön különkiadás
Pestmegyei Hírlap. 1966. júl. 24. vasárnap. 7.0.

Rácz József

rajza
Kentendrei réulet
Rep.

Pestmegyei Hiloy (Kentendre) vent. 7. 4.o.

Rácz József

tusrajza
A Várdomb alatt
(Kepi)

Pestmegyei Hírlap (hentendre) 1966. nov. 16. 4.o

Rácz József

rapa
A Bükkös partján

Repr.

Pestmegyei Hírlap (Gentenda) 1966. dec. 31.

Rácz József

rejza
Repr.

Pestmegyei Hilap (Kentendre) 1966. okt. 8. 4-o

Rácz József ~~[illegible]~~

Austrapa
A tanácsháza előtt.
Repr.

Pestmegyei Hírlap (Kentendre) 1966. nov. 2. 4. s.

Rácz József

Auschwitz
Görög utca
repr.

Pestmegyei Alkalm. 1966. okt. 26. 9.o. (kentenche)

Rácz József

rajza
Szentendrei udvar
Repr.

Pestmegyei Hírlap, 1966. szept. 24. 4. o. (Szentendre)

Rácz. József

rajza
Utcarénlet
Repr.

Pestmegyei Hírlap (Kentendre) 1966. nept. 17. 4.o

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

EGYETEMI ÉLET

1021

1971 MÁJ 11

Rác József: LÁNY

IX. évfo 1.

VILÁG PROLETÁRJAI E TE

EGYETEMI ÉLET

16

A DEBRECENI EGYETEMEK LAP

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉSZAKMAGYARORSZÁG
Miskolc

1971 FEB 17

ESZAK-MAGYARORSZAG 4

1021

Dr. József

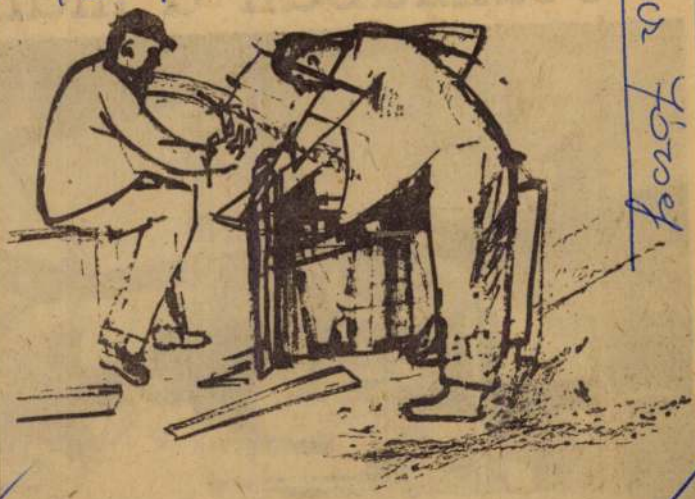

Vázlat.

Rácz József munkája

Munkaban a man

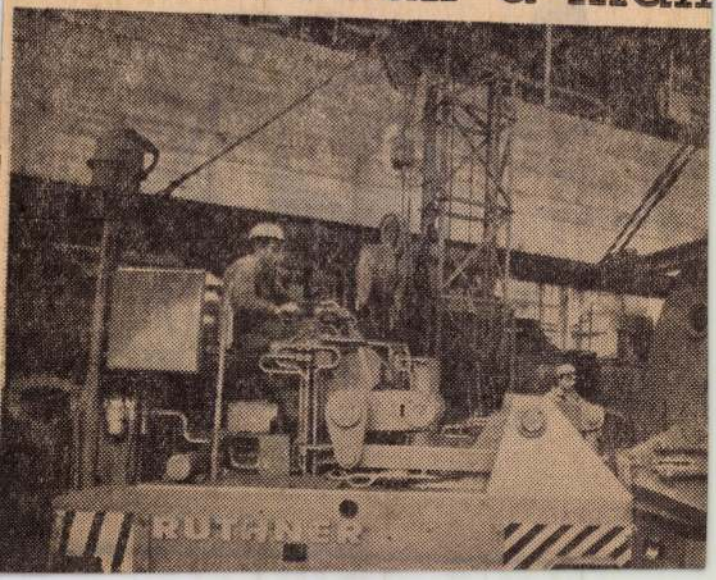

RÁCZ JÓZSEF

FESTŐMŰVÉSZ, RAJZTANÁR. A KÉPZŐMŰV. AKADÉMIÁN TANULT. HOSSZÚ IDEIG TANÍT NAGYKŐRÖSÖN. A KÉPZŐMŰVÉSZ KÖR EGYIK VEZETŐJE.

DR. BALANYI BÉLA: KÉPZŐMŰVÉSZ KÖRÜNK 20 ÉVES.

PEST MEGYEI HÍRLAP, 1970. NOV. 1.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉSZAKMAGYARORSZÁG
Miskolc

1971 MAR 2 1

ÉSZAK-

TANULMÁNY

1021

Rácz József

Rácz József munkája

ZÁG —

dó

ja — Telefon
rányít?

ponta négy órát is tölt az elnökkel, ő tartja a legtöbb fontos tájékoztatót, és részt vesz a Fehér Ház legtöbb társadalmi eseményén. Legtöbbször ő kíséri el az elnököt külföldre, és a Fehér Ház telefonhívásai mindenüvé követik. Ugyancsak a The Observer írja róla, hogy *„az egyik étterem tulajdonosa büszkén vezeti őt a vacsorához terített asztalhoz, amelyen már előzőleg készenlétbe helyezte a telefont"*.

Vagyis Kissinger felelős nem csekély mértékben a Nixon-doktrínáért, a reménytelen „vietnamizálásért" éppúgy, mint a — remélhetőleg sikeres — SALT-tárgyalásokért. Még a bécsi lap is — amely tagadja Kissinger Rogers külügyminisztert irányító szerepét — elismeri, „hogy a múltban már volt példa olyan elnöki irányítású külpolitikára az USA-ban, amikor Roosevelt gyakrabban vette igénybe tanácsadóját, Harry Hopkinst, mint Hullt, a hivatalos külügyminisztert, vagy Kennedy McGeorge Bundyt, mint Rusk külügyért."

Kissinger kulcsszerepe tehát az ellentétes lapvélemények tükrében se nagyon vitatható. Vitatható azonban az angol lap állítása, amely szerint Kissinger szeretné, *„ha a Vietnamban állomásozó amerikai csapatok kivonásának és egy közel-keleti békeegyezménynek szerzője lenne"*. Ha ugyanis Nixon tetteit ő tanácsolja, akkor vagy az elnök nem követi a tanácsokat, vagy a tanácsok nem a legjobbak. Így sem Vietnamban, sem a Közel-Keleten nem lesz béke?...

Máté Iván

MA: MI? HOL

Naptár

1971. március 2

A nap kelte 5.47, nyugta 17.57
A hold kelte 2.59, nyugta 10.54
Névnap: Benedek.

1971. március 2

A nap kelte 5.45, nyugta 17.58
A hold kelte 3.36, nyugta 12.15
Névnap: Izolda.

Évforduló

* *Huszonöt évvel ezelőtt,*
* *tertanács rendeletet foga*
* *őrzéséről.*
* *Ezt a kormányzati lépé*
* *sok előzték meg, majd*
* *lasztásokon győzelmet a*
* *a köréje tömörülő reak*
* *baloldali erők között. C*
* *malmosok — kihasználv*
* *zetet, az élelmezési neh*
* *mindenféle egyéb fortéli*
* *got, elsősorban a szegén*
* *tettlegességig fajult az*
* *lensége.*
* *A Magyar Kommunist*
* *Nemzeti Parasztpárt, val*
* *meghirdette a malmok*
* *Ennek bevezető lépése v*
* *kormányrendelet.*

Rádió

VASÁRNAP

Kossuth rádió. 8.10: Édes anyanyelvünk. 8.15: MRT-magazin. 9.50: Versekről. 10.03: A magyar munkásmozgalom dalaiból. 10.13: Ifjúsági Rádió. 11.10: Versek. 11.29: Hangverseny. 12.10: A hangverseny folyt. 12.58: Jegyzet. 13.08: Részletek a Csárdáskirálynőből. 13.38: Rádiólexikon. 14.08: Hallgassuk együtt! 15.08: 1919 balladája. 15.54: Zongoraszó. 16.10: Pillantás a nagyvilágba. 16.30: Körkapcsolás. 17.35: Énekszámok. 17.55: Költők albuma. 18.10: Nótakedvelőknek. 18.58: Hallgatóink figyelmébe! 19.10: Kapcsoljuk... 20.40: Operettdalok. 21.00: Töltsön egy órát kedvenceivel. 22.10: A vasárnap sportja. 22.20: Népdalok. 23.00:

Magyar H[illegible]dető
SAJTÓFI[illegible]ELŐ
Budapest V. Pető Sándor u. 17.
Telefon: 188-[illegible], 188-307

PEST MEGYEI HÍRLAP
1968 AUG 1 -

Rácz József

1021

Nagykőrösi tartalommal jelenik meg a Kortárs

Egyik irodalmi folyóiratunk, a Kortárs, augusztusi száma legnagyobb részét Nagykőrös érintő írások és grafikák alkotják. A 24 oldalas gazdag anyag ízelítőt ad a város történetéből, történelméből, kulturális életéből, szociográfiai és demográfiai helyzetéről —, vagyis sokrétűen emlékezik meg a jubiláló Nagykőrösről.

A gazdag anyag összeállítását Fábián Gyula, a Kortárs főszerkesztő-helyettese végezte. Szerepel benne többek között dr. Balanyi Béla várostörténeti írása, dr. Törös László kultúrtörténeti tanulmánya, valamint Rácz József rajzművész grafikái.

A Kortárs augusztus 1-én kerül ki a nyomdából és a közeli napokban már elegendő példányszámban kapható a városi elárusítóhelyeken.

1968. AUGUSZTUS 1., CSÜTÖRTÖK

Valahol csak h

A fejlődés két számadattal kifejezhető. 1966-ban a *Pest megyei Állami Építőipari Vállalatnál* két és fél millió forint népgazdasági megtakarítást eredményezett az újítómozgalom, 1967-ben pedig több mint *négymilliót!* Négymillió forint nemcsak egy vállalat számláján szép összeg: csinos summa az *Építőipari Vállalatnál*, akárcsak az ipar többi egységében. Az újítási rendelet sok hasznos újdonsága *mellett* tartalmaz néhány olyan megkötést is — különösen a kiegészítő pénzügyi rendelkezések —, melyek hátrányosan hatnak, s kétségtelenül: *módosításra lesz szükség.* Míg 1967 első félévé-

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1968 ÁPR 23

PESTMEGYEI HÍRLAP

Rácz József

A tanítványok díjakat nyernek

Látogatás a kőrösi képzőművészet fellegvárában

1022

A Cifrakertre bimbófakasztó szelidséggel borul a tavaszi este. Hívogató melegséggel ragyognak ki a fák közül az öreg Alpesi ház lámpái.

Itt van a kőrösi képzőművészet fellegvára, ahol két fáradhatatlan művészember: Rácz József rajztanár és Molnár Elek kerámikus évtizedek óta tanítja, válogatja, csiszolja a kőrösi tehetségeket. Az épületben most is szorgos munka folyik. Rácz József éppen Torma László gipszmintáról készülő fejrajzát javítgatja.

A tehetséges fiú az Arany János Általános Iskola nyolcadik osztályának a tanulója, s képzőművészeti gimnáziumba készül.

Laza Ilona, a Kossuth-iskola tanárnője, már két éve jár a képzőművészkörbe. Ő már élő fejeket rajzol ígéretes ügyességgel; művészeti államvizsgát készül tenni ez évben.

Tóth Ilona másfél éve jár a körbe. Tavaly érettségizett, és rajztanárnő akar lenni. Komoly ambícióval szintén tanulmányfejeket rajzol.

A másik terem Molnár Elek kerámikus birodalma. Egyik régebbi növendéke Erdődi István, aki felső technikumi végzettséggel a konzervgyárban dolgozik, jó karakterérzékkel, gipszmodellről olasz tanulmányfejet mintáz.

Nagy Enikő gimnáziumi tanuló még az alaptanulmányoknál tart. Hatalmas fület alakít ki agyagból. Elek bácsi szerint komoly művészi érzéke van.

Két fiú most jelentkezett a képzőművészkörbe. Két testvér: Kohán Károly és István. Szobrászművészetet és kerámiát akarnak tanulni.

— Otthon már próbálgattuk — mondják, s nagy buzgalommal fogtak hozzá egy kis épületdísz mintázásához.

A képzőművészkörnek 25 régi tagja van. A régi alapító tagok közül is sokan bejárnak. Köztük dr. Balanyi Béla, akinek Suszter-szobra pompás figurális kompozíció.

— *A tehetségeket akarjuk felkutatni és érvényesülésüket elősegíteni* — mondja búcsúzásképpen Rácz tanár úr. — Jóleső érzéssel tölt el bennünket, hogy körünk tagjai sorából nőtt ki többek között Csikay Márta szobrászművész. Péczeli Margit festőművész, aki a kecskeméti művésztelepen dolgozik, Fajka János, aki Pesten elismert textiltervező és Kálmán Mária, aki mint divattervező arat szép sikereket.

Rajzoló- és szobrászművészszakos tagjaik *évről évre komoly díjakat nyernek az országos kiállításokon és pályázatokon.*

(kopa)

elégedetten látta viszont javaslatait, észrevételeit a kollektív szerződésben. Mint mindenütt, *Diósdon* is elég nagy vihar támadt a részesedési kategóriák körül: szűkebbre kell vonni, vagy inkább bővíteni kell a kettes kategóriába tartozók körét? A napjainkra már elcsendesült viták részvevői eléggé megoszlottak e kérdésben. A kollektív szerződés 28 olyan munkakört jelöl meg, melyek betöltői a II. részesedési kategóriába tartoznak, a gyakorlatban tehát azok álláspontja érvényesült — helyesen —, akik *szűkíteni* kívánták az érintettek körét. (Az I. kategóriába nyolc fő tartozik.) A „kettes erősségű vihar", ahogyan a gyári tréfás-nyelvűek elkeresztelték ezeket a vitákat, megnyugtatóan zárult.

Megtörtént az első lépés az egészségre ártalmas munkakörökben dolgozók *egészségügyi pótszabadságának* biztosítására is; elég sok vita volt ezen. Az edzőüzemi és más dolgozóknak biztosított pótszabadság azonban csak *első* [illegible] A továbbiakban — s

szöveg szól a prémiumgazdálkodásról, a vitatott s először visszautasított, de végül mégis elfogadott álláspont szerint *módosították a fegyelmi felelősségre vonást.* (A tervezetben kétszeres, erkölcsi és anyagi büntetés szerepelt *egy* fegyelmi vétségért.) Ugyancsak e viták eredményeként került tisztázásra a túlórák sokat szereplő kérdése, s növelték az üzemfenntartásnál a létszámot stb,

A vitatkozók jussa tehát hasznos, gazdag s a jövőt tekintve biztató. A kollektív szerződés megkötése azonban, ha bizonyos kérdésekben nyugvópontot is jelentett, nem azonos *a teljes elégedettséggel.* A legutolsó termelési tanácskozások ugyanis — elég élesen és sokoldalúan — azt bizonyították, hogy az eddigieknél is jobb, nagyobb szervezettségre van szükség, s a termelési feltételek hiányait nem feledtetik a kollektív szerződésben foglalt jogok.

A kollektív szerződés tervezetének megvitatása az üzemi demokratizmus új szakaszát nyitotta meg *Diósdon* is. A dolgozók joggal vélik úgy: *érdemes vitatkozni, nem beletörődni.* A gyár gazdasági vezetése nemcsak tudomásul veszi a szakszervezeti bizottság tapasztalatait, hanem mind sűrűbben megteszi a szükséges intézkedéseket is. A vitatkozók

A vilá
kertjéve
tavaszo
és dugv
maink.
nadán,
non át
bözőbb
posta magot és vitte a magyar küldeményeket szerte a világba. A szervezett cserék célja, erdeink, arborétumaink, fa- és növényállományának fajtagazdagítása, új növények meghonosítása, illetve eddig ismeretlen hibridek előállítása.

SEPRŰ – MŰANYAGBÓL

A cirokseprűhiány pótlására újfajta seprűt készítettek a Monori Kefegyárban. A nagykereskedelem kipróbálta, és négyezer darabot rendelt belőle. Az Unisep eltér a hagyományostól, mert anyaga nem cirok, hanem műanyag. Savra, lúgra nem érzékeny, száz Celsius fokos vizet is kibír. Háromszor olyan tartós, mint a hagyományos. A keskeny, kefe formájú seprű csuklós, hajlítható nyéllel készül, a bútorok mögött is lehet vele takarítani.

Kicsiknek

Bagon és Dányban, a legki-

RÁCZ József M.N.K.

Tollrajz / traktor/ repr.

Pestmegyei Hirlap 1962, augusztus 19. 4.1.

mdk

Rácz József gimnázium rajztanai

rajzai:

A körösi stabó cél fölgyfa-ládája 1797-ből
A " stüctök céltáblája
Stücssterstámok
Kisebb stücssterstámok.

Képek

Horváth Zoltán: Egy Mezőváros Céhes Szara
Nagykőrös 1943, 60-61, 96-97. l. között

Mik

Rácz József gimnaziumi rajztanár

Körösi szürszabó eszközök 1802 ből
(Egykori rajz után.) készítette
Kép

Horváth Loltán: Egy Mezőváros Cétes Spara
Nagykőrös 1943, 134-135. l
Közölt

MDK

Rácz József, Nagykőrös

Baranski E.L: .Főiskolánk a párisi 6. nemz.közi ... kongresszuson. Képzőmüv.Főisk.évk. 1936/37.

1.

Rácz József MDK

pedagogus festő

jó akvarellje és száraz rajzai

a szentendrei Ferenczy Károly Muzeumben rendezett kiállitáson.

Bordács H. Lenke: Pest megyei pedagógus képző-művészek.
Müterem 1958 I. évf. 9. sz. 38.o.

MDK

Rácz József, festö-graf.

Rudnay Gyula tanitvány, rajzával szerepel.

(e.a.)
A Képzömüv. Föisk. növ.kiáll. -Mücs.
Ujság. 1928 máj. 2o. 22.1.

MDK

Rácz József

Kápolna, vf.

Virágok, vf.

Csirkepiac Jászberényben, vf.

A jászsági festőművészek kiáll. kat. Bpest 1941. szept.

M.D.K.

Rácz József, fazekasmester

Baján dolgozott. Neves régi mester volt. 102. 8.ábra.

. István Erzsébet: Sárközi népi cserépedények. 91.o.

Néprajzi Értesitő. A Néprajzi Múzeum Evkönyve. XLVI.
1964. Bpest. Akad. kiadó. Bp. 1964

Rácz József

Éjjeliőr - vőj.

Északmagyarország 1966. szept. 4. 6.1.

Rácz József

Mistola

Januluvný fej, cer., 23×17 Repr.

" rézk. 15×12

" ato. 30×18

Konstrukció, tus, 9×8

Ornány diák kapcsolatai
Kiállítás Hódmezővásárhely, 1965
kat. bev. Orosz László.

13

Rácz József

Miskolc város területi képzőművészeti szakköréhek tagja. Müvei szerepeltek 1962 febr. 17-én nyilt kiállitáson a diósgyőrvasgyári filmszinházban.

A területi képzőművészszakkör rajzkiállitása.

Északmagyarország 1962. febr. 23. 4.l.

Rácz József építész M.D.K.

ÉLITI

Huskombinát terve, Mongolia.

Magyar Építőművészet 1968/2. 3.1.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NAPJAINK
1968 FEB 1

Rác József

1021

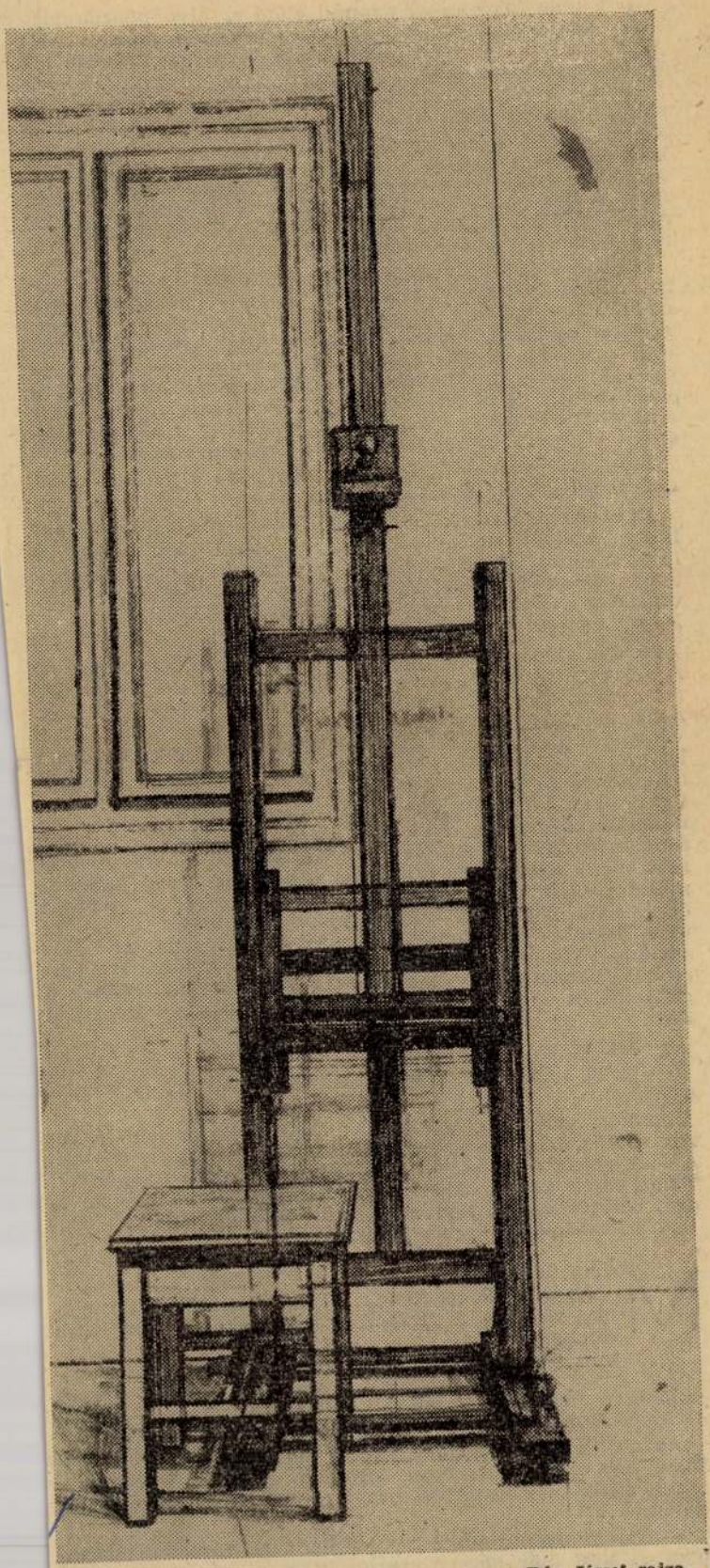

Festőállvány. Rác József rajza.

Az utas fakó arccal nyomul [illegible] a-kok között, régi szagokat őrző termeken, huzatos csarnokokon át... A peronon megtorpan. A szájából kicsapó pára eltünik az éjben. A sötétség tömbökben áll a síneken, mint a vagonok. Vonatok jobbra, vonatok balra, az útkozokon jégcsapok. Az utas a sínek közé lép és imbolyogva közeledik egy szerelvényhez. Az utolsó kocsi oldalán tábla lóg. Rabámul. A vonat megmozdul. Riadtan kinyújtja a kezét és a korlátba fogozva fellép. A vállával benyomja az ajtót. A peronról visszanéz... A vonat már a váltókon tántorog, a szemáforok fénye alámerül. A szerelvény mögött a semmi tátong.

Megborzong, mint akinek az utolsó vonatot sikerült elkapni... Aztán ismerősnek tünik a helyzet... Felrémlik egy határozatlan emlék... A nyitott ajtón át kibámul az éjbe. Hirtelen úgy érzi, hogy az éjszakai vonat a múltjában robog, és az egészre csak emlékezik... Erőlködve megragad egy-egy képet, de mindhiába... Szorításából kihullanak a jelen eseményei és elsodródnak a messzeségbe. A képek egy régi történet részeve válnak, és átrendeződve érkeznek vissza... Ó, igen... Akkor... Azon a bizonyos éjszakán...

Az utolsó pillanatban elért vonatok sajgó fájdalmat okoznak az idegeiben. Zavartan mozdul befelé.

Az emberek rámerednek. Akik idejében biztosították a helyüket, bizonyos fölénnyel méregetik. Miért nem maradnak le az ilyenek? — Az előrelátó utasok már mind elhelyezkedtek és kölcsönösen befogadták egymást. Az arcokon irásjelek villannak fel: *„A jövevény igazságtalanul került a vonatra!... Bajt hoz majd az igazi utasokra..."*

Az ósdi széntüzelésű kályhában néha megcsúszik a parázs. A szengaz ilyenkor a kályha összes résein előfelhőzik és kék rétegekben az ablakokra ül. Az utasban megszületik egy néma mondat: „Az ember nem gondolná, hogy ilyen ócska vonatok is közlekednek még." Üres helyet keres. Az utasok követik a pillantását. Nemelyiket külön is érzi... Azokét, akiknek olyan sokat jelent, ha egyszer birtokon belül vannak... Fiatal cigánygyerek ül a kályha mellett. Elesen, elutasítóan néz, mégis van benne valami kutyaszerű. A szeme fehérje mindent követ, érezni, ahogyan fokról fokra tovább moccan. A gyerek lényét koszos nyakú fehér ing keretezi, masnira kötött cipőfűzővel a nyakkendő helyén. — „A padot őrzi... Ha elmegy a kalauz, leheveredik majd..." — Az utas lassan oldalra fordul. Az ajtó szomszédságában sültös sapkájú, esőköpenybe burkolózott ember ül. A lábánál diófacsemete támaszkodik. Az avitt zsák résein előkandikálnak a gyökerek. A sültös sapkájú emberrel szemben az egész pad üres.

— Szabad ez a hely?

— Ez itt mind szabad — válaszolja az ember, és biccent a fejével.

Az utas leereszti a táskáját az ablak mellé és leül. A vonat rázkódva igyekszik előre a sötétség leple alatt. Az utas a sötét ablakra pillant. — „Mi lehet az éjszaka mélyén?... Talán erdők között halad a vonat... Árterület, megfeketedett berekfákkal... Nád... Búvárrécék a nádban..."

A sültös sapkájú ember megszólal:

Meddig tetszik?

Az utasnak megráng a válla, és érthetetlenül mormog valamit. A sültös sapkájú várakozva nézi, aztán megszólal:

— Én már hazafelé megyek... Elrakom ezt a diófát... A ház alatt van egy kis kukoricásom, annak a végébe szánom... Árnyékot ad majd a kapásoknak... Én már nem élvezem az árnyékát... Nem hinném, hogy addig élek...

Az utas a sültös sapkájú embert nézi és a saját gondolataira figyel. — „Az ember egyetlen éjszaka elkülönül... Amíg alszik... Reggelente újra be kell illeszkedni a társadalomba..."

— Három évem van a nyugdíjig... A városban dolgozom... Most már nagyon készültem haza, ámbár ez az idő nem ültetésre való... Két hét múlva hüvet és hol dara esik, hol még ólmos eső... — az utasra néz, aztán az ablakhoz hajol:

— Mintha elállt volna... De a lé már odafagyott a vi-

Rácz József

Grafikákkal nekrológ a Kéjzőmův. Főiskola Székely Bertalan Bajtársi Egyesülete tének kéjzőmű-tásán

Nemzeti Újság 1926 XII. 29.

M.D.K.

Rácz József épitész

Nyári müvésztelep te ve az egykori Székely-kuria kertjében

m.l. : Székely Bertalan Zrinxi-vázlatai a szadai emlékünnepélyen

Pest megyei H irlap 1966. febr. 17. 2.l.

Rácz József festő

M.D.K.

A nagykörösi képzőművészeti szakkör vezetője kiállitást rendezett a szakkör fennállásának 15. évfordulóján

Jubileumi kiállitás

Pest megyei Hirlap 1965. nov. 9. 5.1.

Rácz József, ifj. festő M.D.K.

Ld. Rácz Józseffel közös grafikai kiállitása a nagykőrösi Arany János Művelődési Házban

Hirek

Pest megyei Hirlap 1964. május 22. 5.l..

id. Rácz József

MDK

Nyári vendéglőben, kréta

Veszprémi utca, kréta

Kis utca Szentendrén, pasztell

Mücsarnok 196[illegible] Képző- és Diszitőművészeti körök kiáll.

ifj.Rácz József MDK

Fürdetés, akv.

Vurstliban, gouache

Utcarészlet Budán, pasztell

Mücsarnok 1960.Képző- és Diszitőművészeti körök kiáll.

Rácz József

MDK

Tanulmány, ceruza

Műcsarnok 1960. Képző- és Díszitőművészeti körök kiáll.

Rácz József

Békés vásár c. rajzáról repr.

Békés megyei Népújság 1967. máj. 21.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉSZAK-MAGYAR-
ORSZÁG
1967 MÁR 26.

Rácz József

1021

Vasárnap, 1967. március 26.

Rácz József rajza

Hírek

1967. március 26. vasárnap

A nap kelte 5.36, nyugta 18.05 órakor.
A hold kelte 18.41, nyugta 5.58 órakor.
Húsvét

1967. március 27, hétfő

A nap kelte 5.34, nyugta 18.06 órakor.
A hold kelte 20.08, nyugta 6.17 órakor.
Húsvét.

1967. március 28, kedd

A nap kelte 5.31, nyugta 18.08 órakor.
A hold kelte 21.35, nyugta 6.38 órakor.
Névnap: Gedeon.

talnok, de versei miatt állásából eltávolították. A szabadságot dicsőítő költeményeinek egyre fokozódó népszerűségét azonban nem tudták elnyomni. Vakmerő, új műfajt teremtett: a mérték- és rimnélküli, teljesen kötetlen szabadverselést, amelybe feszítő belső ritmust sűrített. Stilusa iskolát indított a költészetben, ezernyi kö-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉS MEGYEI
NÉPÚJSÁG

Rácz József

1967 JUN 25.

Rácz József Várakozók

RT • SPORT

i a gyulai motorosok

5. *Radácsi*
z élen.

eges a gyu-
cen *Gyepes*
yulán, ha-
úgy, hogy
országos
yulai ver-
enleg a 8.
án az első

érdekes,
duló után
yulai Vidó
r (Miskolc)
debreceni
edi Darázs
ási ugyan-

Vidó a verseny harmadik fordulójának is esélyese és mint ahogy az 500-asoknál Gyepes Barnabás, így a 125-ös kategóriában Vidónak van nagy esélye arra, hogy az országos bajnaki címért folyó küzdelemben esélyeit megerősítse.

Mindenesetre a Magyar Népköztársaság salakbajnokságának harmadik fordulója érdekes küzdelmet igér, ahol az ország legjobb motorosai mérik össze erejüket és reméljük, hogy az elmúlt versenyre kíváncsi csaknem 3000 főnyi közönség most megduplázódik és egy szép küzdelem élményeivel a tarsolyában tér haza e nagy küzdelem után, amelyben, úgy érezzük, a gyulai motorosok most is kitesznek magukért.

K—K

ltőbe jutott
özilabda csapata

h M., Ko-
Németh A.
ÁV: Győri
Bótyik, Bo-
re: Sipicz-
ítortalanul,
ek a csa-
nge telje-
kőzés kez-
ázott ha-

Király — Werner, Paraszt, Lukács, Bánkúti, Kalapos, Hegedűs. Cs.: Trautmann, Molnár, Szabó. A MÁV előző összeállításában játszott. Már az első pesti támadás gólt hozott, majd kapufát lőttek a vendégek. Később feljött a MÁV és kiegyenlített. Fordulás után sokáig nyílt volt a küzdelem, végül a pestiek kétgólos előnyt szereztek, a MÁV erre már

Kö:

Szállítmányl
sel felveszün
végzettséggel.

A Budapest
azonnal felve
helyekre köm
nyügépkezelő
kubikosokat
kat. Különélé
fizetünk. Mur
szeri étkezést
zolás és mur

VÁLLAI
GÉ

A 8.
1967.

ELFI

Részl

ifj. Ráczy József
grafikus

M.D.K.

A nagykorösi Arany János
művelődési házban volt tárlatok

— : Sírek
Művészet, 1964. junius - 47 lap

MDK

Rácz József 16 é. tanuló
Nagykőrös

Földvári andor arcképe, szén

Ifjusági Képzőm. és Iparm.kiáll. N.Szal. 1950.jun. 13.1.

MDK

Rácz József 14 é. tanuló

Nagykőrös

F.S. arcképe

Ifjusági Képzőm. és Iparm.kiáll. N.Szal. 1950.jun. 13.1.

Rác József

Grafikája (repr.)

Sándor Imre: Emberek és vallomások
Hajdúböszörmény, Napló, 1944. aug. 4.

Rác József

"Kikötő" cimmel hozza a lap a müvész rajzát.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. május 15.
XX. évf. 2o. sz. 4. lap.

Ifj Rácz József

épitész festőmüvész k állitása dec. 4-én nyilt meg Budapesten a József Attila Müvelődési Központban.

Magyar Hirlap 1974 332/8

Rácz József

A Pest megyei pedagógus képzőművészek ráckevei tárlatán részt vett a nyugalmazott id. Rácz József. Heiling György, Kiss Ernő, M. Szabó István, Somodi László, Barnóth Zoltán, Radóczy Mária, Fegyó Béla, László Lilla.

Rajztanitás 1975/2/3o

Losonczi M: Pest megyei ped-képzőm ráckevei tárlata

Rác József

rajz

Alföld 1984/3/40

Rácz József

Omszkban rendeznek ápr. 4.-én nyílo tárlatot megjénk képrömüvészeinek alkotásaiból, melyen a művész Dunai táj műve szerepelni fog. (említve)

Losonci Miklós: Pest megjei alkotások Omszkban.

Pest Megjei Hírlap, 1946. jan. 25.

Rácz József

Nagykőrösön is biztosított a nemzedékváltás, szép eredményeket ér el az ifjúság képzőművészeti nevelésében.

Lovacs Miklós: Pest megye rajztanárai, Képzőművészetünk őrhelyén.

Pest Megyei Hírlap, 1976. szept. 15.

Rácz József, grafikus

Megnyílt Vácott a Pest megyei pedagógus képzőművészek kiállítása, melyen a művész művei szerepelnek.

Losonczi Miklós: Pest megyei tanár-festők kiállítása.

Pest Megyei Hírlap, 1977. ápr. 9.

Ifj. Rácz József festő és építész

Nagykőrösön a képzőművészkör, 25. éves fennállására rendezett kiállításon szerepelnek a művész művei. A darhani húskombinát tervezője.

Sasonci Miklós: Kiállítótermekben.

Pestmegyei Hírlap, 1975. júl. 8.

ifj. Rácz József
grafikus

1.)

Losonci Miklós:
Kiállítóterméken.

Pestmegyei Hírlap,
1974. dec. 3.

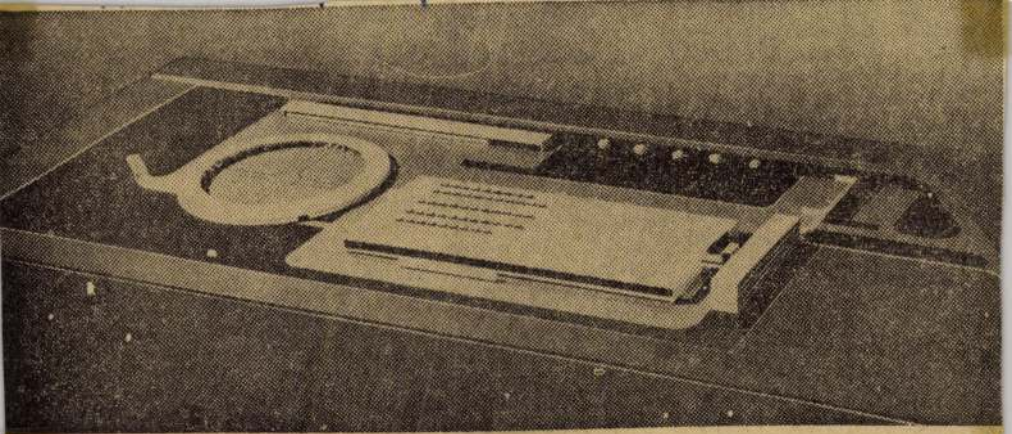

A darhani (mongóliai) húskombinát makettje: ifj. Rácz József terve.

t — ezt minden felszólaló
yöntetően hangsúlyozta —
álisan, a valóságnak meg-
elően összegezte a négyesz-
ndős tevékenységet. A segí-
ni akaró, egyenes beszédű
a fontos kiegészítésekkel
te teljessé a beszámoló
yagát.

S ha a felvetett kérdésre
ek után egyetlen mondattal
arunk válaszolni, a taggyű-
s ismeretében nyugodtan
ondhatjuk, az elmúlt négy
ztendőben jól dolgoztak a
-as alapszervezet kommu-
stái. Munkájuk jelentéke-
en segítette az egyetem te-
kenységét, a hallgatók szín-
nalasabb oktatását, nevelé-
t.

Elmaradás a továbbképzésben

De a beszámoló nem hallgatott természetesen a hibákról sem. Különösen nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a politikai képzésben nagy az elmaradás. Ez a munka az elmúlt két esztendőben nem volt megfelelő. S ezért, mint a vita végén elfogadott taggyűlési határozat egyik pontja kimondta, a legrövidebb időn belül felül kell vizsgálni a továbbképzés egész rendszerét és biztosítani kell a tanulás nagyobb szervezettségét és hatékonyságát.

Hogy a beszámoló reálisan tükrözte az alapszervezeti pártmunka eredményességét

dítottak rájuk, s aztán a s
munka semmiféle eredmén
nem hozott, minden maradt
régiben, vagy a viták eredm
nyétől függetlenül változo
Dr. Bálint Géza, a munkásc
ség egyetemi parancsnoka sz
kaszának munkáját ismertet

Segítség az új vezetőségnek

Dr. Barcsák Zoltán össz
foglalójában hangsúlyozta,
hozzászólások egyetlen rész
tével sem kell vitatkozni. Mi
den felszólalás lényeges h
zájárulást jelent a beszám
lóhoz, és ezért remélhe
hogy a taggyűlés anyaga a
vezetőség munkáj

ifj. Rách József grafikus 2) Falytatás

Lasovci Miklós: Kiállítótermekben.
Pestmegyei Hírlap, 1974. dec. 3.

Rácz József festőművész

A Nagykőrösi Képzőművészeti Szabadiskola 1950-ben kezdte meg működését Molnár Elek keramikus irányításával, jelenleg Rácz József festőművész a vezetője.

Losonci Miklós: Kiállítótermekben

Pestmegyei Hírlap, 1975. júl. 8.

id. Rácz József nyugdíjas rajztanár

Pedagógus képzőművészek második táslatát Ráckevén rendezték, melyen szerepelnek művei.

Losonci Miklós: Pedagógus képzőművészek Pest megyei tárlata.
Pestmegyei Hírlap, 1975. jan. 26.

Rácz József rajzai

Kolozsvári réstlet
A tanácsház, Konzervgyári lányok.
Nagy körösi utca

Kortárs, 1968/8 1289, 1292, 1297 old.

Rácz József

1929-ben végzett, Rudnai Gyula tanitványaként. 1930-tól Nagykőrösön dolgozik, vezeti a város képzőművészeti életét. Tanitványai: Csikai Márta, Péceli Margit, Fajka János, Papp József.

Kortárs 68/8 1296. old.

Rácz Jenő József, restaurátor, ötvösművén

Restaurálást végez. (fénykép)

— : Életre kelnek a régi kincsek 3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974 ápr. 19.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1973 OKT 9

EGYETEMI ÉLET
Debrecen

Rác József

1021

Rác József rajza

zett tapaszta

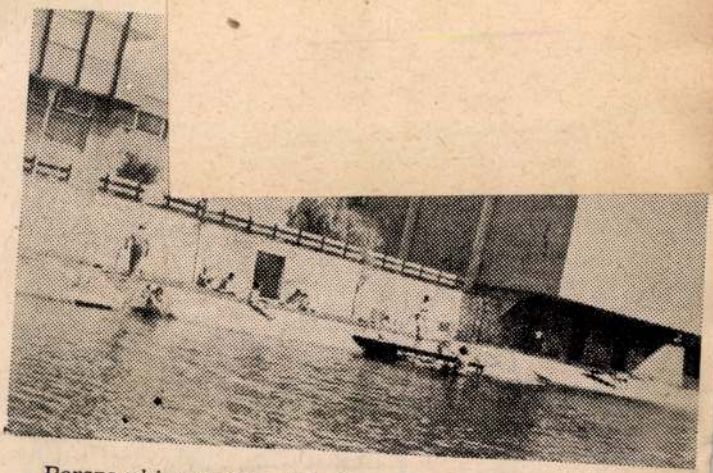

Persze aki azonnal a folyóba vetné magát, az csak arra a szép, füves partsávra esne, amelyik a jó idő beköszöntével a hallgatók strandolására szolgál. Talán a világon sincs még egy ilyen kényelmes felsőoktatási intézmény, egy épületben van a kollégium s a tanulmányi épület, és a strand is csak harminc méterre van.

---

bár nehéz; de ekkor tudtunk a legtöbbet beszélgetni a bolgárokkal, akik kedvesek, közvetlenek és szeretetre méltóak voltak. Amikor megérkeztünk, vagy tizenöten virággal vártak az állomáson. A sumeni egyetem rektora díszvacsorát adott számunkra. Brigádtársainkkal remekül összejöttünk, élveztük egymás társaságát."

■

szimpatizáns, egy katolikus cserkész és három nem szervezett. A viták összefoglaló címe, *Ifjúság és társadalom*, elég általános megfogalmazás; ezen belül az ifjúság szerepe és jogai a társadalomban, az ifjúság és tudományos-technikai forradalom, az ifjúság és társadalmi forduló problémájában dolgoztak az alcsoportok. A viták a fogalmak meghatározásával kezdtük, majd az egyed vonatkozásokat vizsgálgattuk.

Hazánkról legtöbbször a

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

Rác József

1021

RÁC JÓZSEF: RAJZ
(rézkarc)

A DEBRECENI ÁLTALÁNOS SZOLGÁLTATÓ IPARI SZÖVETKEZET EXPRESS ÜZEME

a lakosság részére

RÖVID HATÁRIDŐRE VÁLLALJA:

VÍZ-GÁZ, VILLANY- ÉS ETÁZSKAZÁN SZERELÉSI, VALAMINT LAKATOSIPARI MUNKÁK VÉGZÉSÉT.

●

MEGRENDELÉSEKET FELVESZÜNK:
Debrecen, Kétmalom u. 4.
Telefon: 12-271, 11-357.

MEDICOR

felvételre keres

tmk-műhelyébe karban tartó villanyszerelő szakmunkásokat és férfi öltözőőröket — nyugdíjasokat is

●

Jelentkezés a gyár munkaügyi osztályán Debrecen, Hámán Kató u. 98.

betanított és segédmunkásokat.

●

Jelentkezni lehet A VÁLLALAT DEBRECENI GYÁRÁBAN, Szabadság útja 113. sz.

SKRÄF

Dolgozókat alkalm

Azonnali belépéssel felveszünk asztalos és villanyszerelő szakmunkásokat, valamint víz-, gázszerelő, villanyszerelők és lágy tetőfedők mellé segédmunkásokat. Jelentkezni lehet Debreceni Építőipari Ktsz, Hatvan u. 43. munkaügy.

TIGÁZ debreceni üzemegysége felvételre keres azonnali belépéssel a távfűtési üzeméhez női és férfi hőközpontkezelőt. Jelentkezés: Sas u. 2.

Felvételre keres érettségizett nőt adminisztrátori munkakörbe a Hűtőház, Debrecen, Diószegi út 3.

A 109. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet könyvelési csoportvezetőt alkalmaz középiskolai végzettséggel és felsőfokú államháztartási képesítéssel. Számviteli főiskolai végzettség előnyben. Fizetés a 212/1971/M. k. 13./MM—MÜM utasítás 5531 kulcsszám szerint. Jelentkezés az igazgatóságon, Budai Ézsaiás u. 8.

Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat Házgyára műszaki rajzolókat, gyors- és gépírót, valamint építőipari technikummal rendelkezőket technikusi, illetve művezetői munkakörbe alkalmaz. Jelentkezés személyesen a Házgyár vezetőjénél, Debrecen, Balmazújvárosi út 10. szám.

Hajdú megyei Állami Építőipari

A Hajdú meg Húsipari Vállal gyakorlott gyo lentkezés a osztályán, Debr

Lehetőleg ve rendelkező rak valamint kőm hegesztő szak szünk. BIOG Debrecen, Pall

Lányokat 15 átképzősként, betanított mun Levélbeni jel tájékoztatást a jószövőgyár E út 1.

A kabai ÁF tetőtleni falat vezetőt keres ni lehet írásba az ÁFÉSZ igaz get csak felvét

A Nyílbéltel gyógyintézet el üresedett osztá lásra pályázato lónői oklevélle lyázhatnak. B kulcsszámra tö het írásban v Tüdőgyógyintéz sánál.

A Korvin Ott keres ápolónő

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

EGYETEMI ÉLET

Rác József

1971 OKT 1 2

Rác József: 1021
SZEKÉR

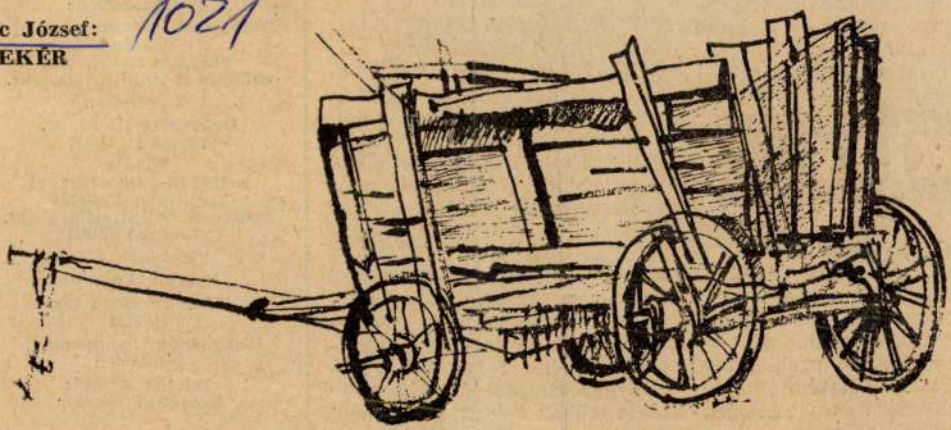

SZEMÉSZKONGRESSZUSON vett részt Opatijában október 10. és 14. között dr. Alberth Béla professzor.

KLTE

AZ ORSZÁGOS KÖNYVTÁRÜGYI ÉS DOKUMENTÁCIÓS TANÁCS október 14-én és 15-én tartja tanácskozását a nagykönyvtárban. A tanácskozás két fő problémája: a könyvtári kutatómunka továbbfejlesztése és a bibliográfia jelenlegi helyzete.

zésre Moszkvába.

HÁROMÉVES ASPI
TÚRÁJÁT kezdte meg
NDK-ból egyetemünkre
zett Manfred Stern asp
az algebra és számeln
tanszéken. Az aspiráns vé
jéül a Tudományos Mi
Bizottság dr. Kertész A
professzort kérte fel.

VENDÉGPROFESSZORKÉNT JAPÁNBA UTAZOTT dr. Papp Ferenc docens, a szlávfilológiai tanszék nyelvtudományi csoportjának vezetője október 7-én. A háromhónapos kinttartózkodás ideje alatt többek között a sapporói egyetemen is tart előadást.

Debrecen, Tóthfalusi tér 10.
Telefon: 13-925
Felelős kiadó:
Balogh Endréné
Példányszám: 2400
71-7191
Szabadság Lapnyomda, Debrecen
Felelős vezető:
Reményi Sándor

1972 AUG 16

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Rácz József kiállítása

Pest m. Hírlap

ÚTINAPLÓ

Rácz József kiállítása a művelődési központban

Nem először láthatja Nagykőrös tárlatlátogató közönsége idősebb *Rácz József képeit:* a piktor legutóbb a pedagógusfestők megyei bemutatóján állított ki néhány alkotást.

Mostani önálló kiállítása sajátos arculattal rendelkezik. Ezt a címet adhatta volna neki: *„Jártomban-keltemben"*.

A képanyag ugyanis útinapló. Rácz József az ország tájait, elsősorban városait, falvait örökítette meg, Békéstől Szentendréig, Dánszentmiklóstól a Balatonig. Az alkotások születéséről maga a művész mondta el, hogy néha csak öt perc állt rendelkezésre. Innen a vázlatosság, de a rajzok frisseségének is ez a nyitja.

Kiss András felvétele

A kiállított képanyag egyik nagy érdeme, hogy üdén és tisztán bontakoznak ki a témák, könnyed vonásokkal, fiatalosan. A könnyedség látszatát az kelti, hogy csak a legfontosabb motívumokat örökítette meg az alkotó.

A másik érdeme Rácz Józsefnek a témakiválasztás, illetve a lényeglátás. Mindig a legjellegzetesebb, a legtöbbet mondó lehetőséget választotta ki a művész a sok kínálkozó közül.

A sok nagyszerű mű közül egy-kettő különösen kiemelkedik, mint például *a két tihanyi rajz.* Szőnyi könnyedségére, finomságára emlékeztetnek.

Megejtően kedvesek a békési rajzok, melyeknek viszont inkább a szülőhely iránti szeretet sugallta gondos kidolgozás adja meg az értékét. Szinte önálló egység a szentendrei sorozat: sajátos hangulata van.

Élmény Rácz József kiállítása. Nem mondunk ellent önmagunknak, ha végül ezt írjuk: e képek sokkal többek egyszerű útinaplónál.

Tóth Tibor

A területi labdarúg
őszi sorsolá

B-CSOPORT

I. forduló, augusztus 20. Albertirsa—Bag, Tápiság—Kakucs, Tököl—Iklad, Tápiószele—Farmos, Nagykáta—Ócsa, Péteri—Malinovszkij SE, Sülysáp—Úri KSK, Kistarcsa—Ceglédi MEDOSZ.

II. forduló, augusztus 27. Úri KSK—Péteri, Malinovszkij SE—Nagykáta, Farmos—Tököl, Iklad—Tápiság, Kakucs—Albertirsa, Bag—Ceglédi MEDOSZ, Ócsa—Tápiószele, Kistarcsa—Sülysáp.

III. forduló, szeptember 3. Bag—Kistarcsa, Ceglédi MEDOSZ—Kakucs, Albertirsa—Iklad, Tápiság—Farmos, Tököl—Ócsa, Tápiószele—Malinovszkij SE, Nagykáta—Úri KSK, Péteri—Sülysáp.

IV. forduló, szeptember 10. Úri KSK—Tápiószele, Malinovszkij SE—Tököl, Ócsa—Tápiság, Farmos—Albertirsa, Iklad—Ceglédi MEDOSZ, Kakucs—Bag, Sülysáp—Nagykáta, Kistarcsa—Péteri.

V. forduló, szeptember 17. Kakucs—Kistarcsa, Bag—Iklad, Ceglédi MEDOSZ—Farmos, Albertirsa—Ócsa, Tápiság—Malinovszkij SE, Tököl—Úri KSK, Tápiószele—Sülysáp, Nagykáta—Péteri.

VI. forduló, szeptember 24. Úri KSK—Tápiság, Malinovszkij SE—Albertirsa, Ócsa—Ceglédi MEDOSZ, Farmos—Bag, Iklad—Kakucs, Péteri—Tápiószele, Sülysáp—Tököl, Kistarcsa—Nagykáta.

VII. forduló, október 1. Iklad—Kistarcsa, Kakucs—Farmos, Bag—Ócsa, Ceglédi MEDOSZ—Malinovszkij SE, Albertirsa—Úri KSK, Tápiság—Sülysáp, Tököl—Péteri, Tápiószele—Nagykáta.

VIII. forduló, október 8. Úri KSK—Ceglédi MEDOSZ, Malinovszkij SE—Bag, Ócsa—Kakucs, Farmos—Péteri—Tápiság, Sülysáp—Albertirsa, Kistarcsa—Tápiószele.

IX. forduló, október 15. Farmos—Kistarcsa, Iklad—Ócsa, Kakucs—Malinovszkij SE, Bag—Úri KSK, Ceglédi MEDOSZ—Sülysáp, Albertirsa—Péteri, Tápiság—Nagykáta, Tököl—Tápiószele.

X. forduló, október 22. Úri KSK—Kakucs, Malinovszkij SE—Iklad, Ócsa—Farmos, Tápiószele—Tápiság, Nagykáta—Albertirsa, Péteri—Ceglédi MEDOSZ, Sülysáp—Bag, Kistarcsa—Tököl.

XI. forduló, október 29. Ócsa—Kistarcsa, Farmos—Malinovszkij SE, Iklad—Úri KSK, Kakucs—Sülysáp, Bag—Péteri, Ceglédi MEDOSZ—Nagykáta, Albertirsa—Tápiószele, Tápiság—Tököl.

XII. forduló, november 5. Úri KSK—Farmos, Malinovszkij SE—Ócsa, Tököl—Albertirsa, Tápiószele—Ceglédi MEDOSZ, Nagykáta—Bag, Péteri—Kakucs, Sülysáp—Iklad, Kistarcsa—Tápiság.

XIII. forduló, november 12. Malinovszkij SE—Kistarcsa, Ócsa—Úri KSK, Farmos—Sülysáp, Iklad—Péteri, Kakucs—Nagykáta, Bag—Tápiószele, Ceglédi MEDOSZ—Tököl, Albertirsa—Tápiság.

XIV. forduló, november 19. Úri KSK—Malinovszkij SE, Tápiság—Ceglédi MEDOSZ, Tököl—Bag, Tápiószele—Kakucs, Nagykáta—Iklad, Péteri—Farmos, Sülysáp—Ócsa, Kistarcsa—Albertirsa.

XV. forduló, november 26. Úri KSK—Kistarcsa, Malinovszkij SE—Sülysáp, Ócsa—Péteri, Farmos—Nagykáta, Iklad—Tápiószele, Kakucs—Tököl, Bag—Tápiság, Ceglédi MEDOSZ—Albertirsa.

a vállalat munkaügyi osztályán, Szentendre, Lenin út 144.

Beton- és Vasbetonipari Művek Szentendrei Gyára (Szentendre, Dózsa Gy. u. 20.) felvételre keres portásokat és éjjeliőröket. Nyugdíjasokat nem alkalmazunk.

Budapesti Műbútorasztalos Ktsz, Bp. X., Maláta u. 31. azonnali belépésre felvesz: faipari technikust művezetői gyakorlattal gépműhely irányítására, fiatal, szakma nélküli női munkaerőt intarzia készítésére felveszünk és betanítunk. **Megközelíthető:** 13-, 28-, 37-es villamossal, 32-, 61-, 62-, 85-ös autóbusszal az Éles sarokig.

Budapesti és Pest megyei Gabonafelvásárló és Feldolgozó Vállalat Központi TMK üzemébe budapesti és Pest megyei munkahelyre felvesz: asztalos, tmk-lakatos, esztergályos, marós szakmunkásokat, kőműves segédmunkásokat. Jelentkezés: Budapest IX. ker. Vaskapu utca 41. Központi TMK-üzem vezetőjénél. — Tel.: 130—803.

vízor, cso... kakörbe. Bpest III. út 42. sz... lőellátó te... tes és mé... mában já... zót. Bérez... zettségtől, ... től függő... idő a n... beosztástó... változhat. ... zés — sz... telével — ... sen: Buda... Nagytétény... alatt.

Szentendre telep egy ... munkást ... lentkezni ... tendre, K... szám alat...

Pályázato... szabadkas... mélyes ... üzemeltet... képzett és... korlattal ... büfévezető ... Munkahel... fongyár ... Bugyi, ... Szentendr... feltételek ... hetők: ... Vendéglát... munkaügy... Bp. VIII., ... sz. Árufo... tály, Bp. ... marty u.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

EGYETEMI ÉLET

1972 MÁJ 23

Rác József
1021

Rác József rajza

VITA

A mi véleményünk...

Az EÉ március 28-i számában *Itt a hallgatók beszélnek* címmel megjelent cikk számos vonatkozásban helytelen tényeket közöl egyetemünk belső életéről, KISZ-szervezetünk munkájáról, tévesen informálva ezáltal az egyetemen kívüli közvéleményt. A DOTE KISZ-végrehajtóbizottsága, valamint KISZ-bizottsága nevében az ott leírtakhoz az alábbiakat szeretném hozzáfűzni:

Előre kell bocsátani, az epilógus jól érthető felhívása ellenére sem születtek volna meg ezek a sorok, ha a cikk címének nem az idézett mondatot adja írója, hanem körülbelül a következőt: Itt huszonöt hallgató beszél. Ebben az esetben, néhány hallgató bizonyos kérdésekben tájékozatlan véleményéről — esetleg személyes sérelméről — lenne szó, nem pedig ugyanezen tények néhol elferdített, túlpoentírozott általánosításáról.

A KISZ-bizottság, a KISZ-vb, az alapszervezetek és a csoportok az ankét részvevői közül senkit sem bíztak meg azzal, hogy az egyetemünket érintő kérdésekben a hallgatóságot képviseljék. (Mint ahogy azt maguk a részvevők is elismerik.)

Bárkitől szívesen veszünk — a cikk kapcsán is szívesen vettük — bíráló véleményeket, azzal a megjegyzéssel, hogy ilyen kérdések megoldására egyetemünkön belül vannak hivatalosabb és produktívabb fórumaink.

Egyedi, sokszor kellően meg nem alapozott, néha kifejezetten helytelen vélemények megszólaltatásával, ezek általánosításával — ami véleményünk szerint a cikk fő hibája — az írás elferdíti egyetemünk közvéleményét.

Nem szándékom, hogy hozzászóljak a cikk minden részletéhez, csupán néhány momentumát szeretném kiemelni.

A tantervi reformmal kapcsolatban: az ankét idejében még az oktatóknak is csak egy igen kis része — előkészítésben effektíve részt vevők — ismerhették a *félig kész* tantervi *javaslatot.* (A *hallgatóság* pedig sokkal többet vár a reformtól, mint amit a cikk nagyon egyoldalúan, mondhatni naivan, vele kapcsolatban felvet.) Nem helytálló az a kijelentés sem, hogy a demonstrációk időpontjai nincsenek szinkronban. (Az évfolyamfőnökök írásos dokumentációval tudják bizonyítani ennek ellenkezőjét.) Ha véletlen mégis így lenne, az az évfolyam vezetőségének hibája. KISZ-képviseleti rendszerünk ugyanis jogi garanciát biztosít az évfolyamoknak az ilyen esetek megvétózására.

Végül a pontrendszerről:

Tudjuk, hogy a pontrendszerrel kapcsolatban születése óta léteznek bíráló vélemények. Azt is tudjuk — nem a cikk kapcsán —, hogy sokan nem veszik jó néven a pontrendszer létezését (az ankéton egyébként — ellenőrizhető források alapján — mindössze hárman szóltak a pontrendszer problémájához és korántsem olyan „indulatosan", mint ahogy a cikkben olvasható).

A mi feladatunk nem a pontrendszer eltörlése, hanem annak állandó csiszolása mellett ezen hallgatók meggyőzése arról, hogy a differenciálás szükséges. Alapja az az elv és immár társadalmi gyakorlat, hogy aki többet ad a társadalomnak, az többet is érdemel attól, és ezt KISZ-szervezetünk elvi kérdésként kezeli! Szívesen vesszük azonban, ha valaki a jelenlegi pontrendszernél — annak elvi alapjaival összhangban álló — jobb differenciálási rendszert javasol.

A pontrendszert érintő egyéb kérdésekre — mivel úgy érezzük, ezek nem általános érdeklődésre igényt tartó problémák — itt nem térünk ki, de az érdeklődőkkel bármikor szívesen elbeszélgetünk, vitatkozunk.

Bordán László,
a DOTE KISZ-vb tanulmányi felelőse

MTI SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

EGYETEMI ÉLET

1972 MÁJ 23

Rác József

1021

Rác 72

Rác József rajza

AK RÖVIDEN

Az Egészségügy Kiváló olgozója kitüntetésben ré- esítették dr. Bogdán Blan- át, a gazdasági igazgatóság soportvezetőjét és Süveges ona osztályvezető ápolónőt, gyermekklinika dolgozóját, yugdíjba vonulásuk alkal- nából.

Sub auspiciis rei publicae opularis kitüntetéssel avat- ják doktorrá Szeverényi Mi- hály 1971-ben végzett orvost május 24-én 12 órakor a KLTE aulájában.

Orthopaed genetika címmel kerekasztal-konferenciát rendeztek az orthopaed klinikán.

Az MTA megosztott díját kapta tudományos munkájáért dr. Trón Lajos, a biofizika intézet munkatársa.

A HUNICOOP küldetésében nemzetközi szimpozionra utazik New Yorkba dr. Petrányi Gyula, az I. sz. Belgyógyá-

KITÜNTETÉSES DOKTORAVATÁST rendez a KLTE és a DOTE tanácsa Vass Istvánné, az Elnöki Tanács tagjának jelenlétében május 29-én 12 órakor. Az ünnepség keretében Dévai György és Kiss Sándor középiskolai tanárokat, valamint Szeverényi Mihály orvost avatják doktorokká.

KIJELÖLTÉK A SZAKDOLGOZATI TÉMÁKAT a jelenlegi harmadéves vegyész, kém.—fiz. és bio.—kém. szakos hallgatók részére. A hallgatók szakjuknak megfelelően egy-egy témát kötelesek választani.

BIOFIZIKAI KUTATÁSOK SZEGEDEN címmel az Eötvös Loránd Fizikai Társulat debreceni csoportja előadást rendezett május 18-án. Az előadást Szalay László és Kar-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

EGYETEMI ÉLET

1972 DEC 5

Rác József

Rác József: Karambol

1021

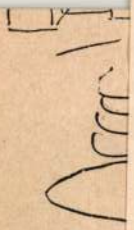

A jó tanuló...

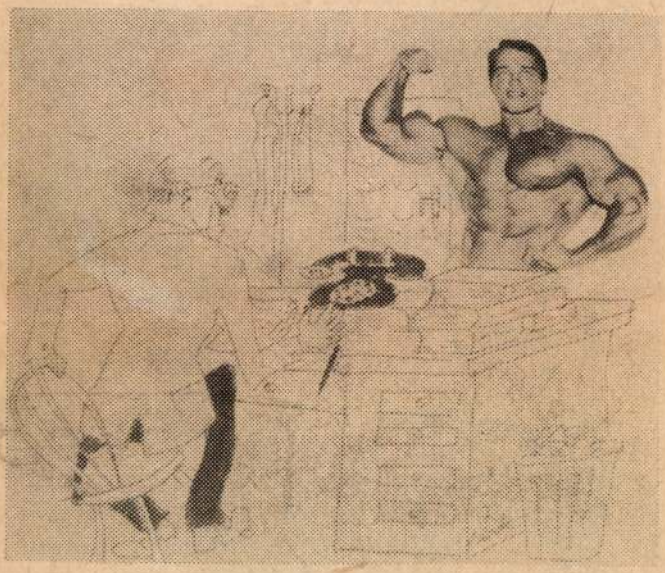

...és a jó sportoló

Rác József

„Táj" c. rajza a 7. oldalon

Nagybánya 1972 november

Rác József

Zajta az 5. oldalon

„Borsodi táj"

Napjaink 1973 december

Rác József

„Gitáros" c. rajza a
7. oldalon

Megjelenik 1973 szeptember

id. Rácz József

a Nagykörösön rendezett II. Dél-Pest megyei képzőművészeti kiállításon alkotásai szerepelnek.

Pest m. Kisláp, 1942. május 23.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

EGYETEMI ÉLET
Debrecen
1973 OKT 23

Rác József
1021

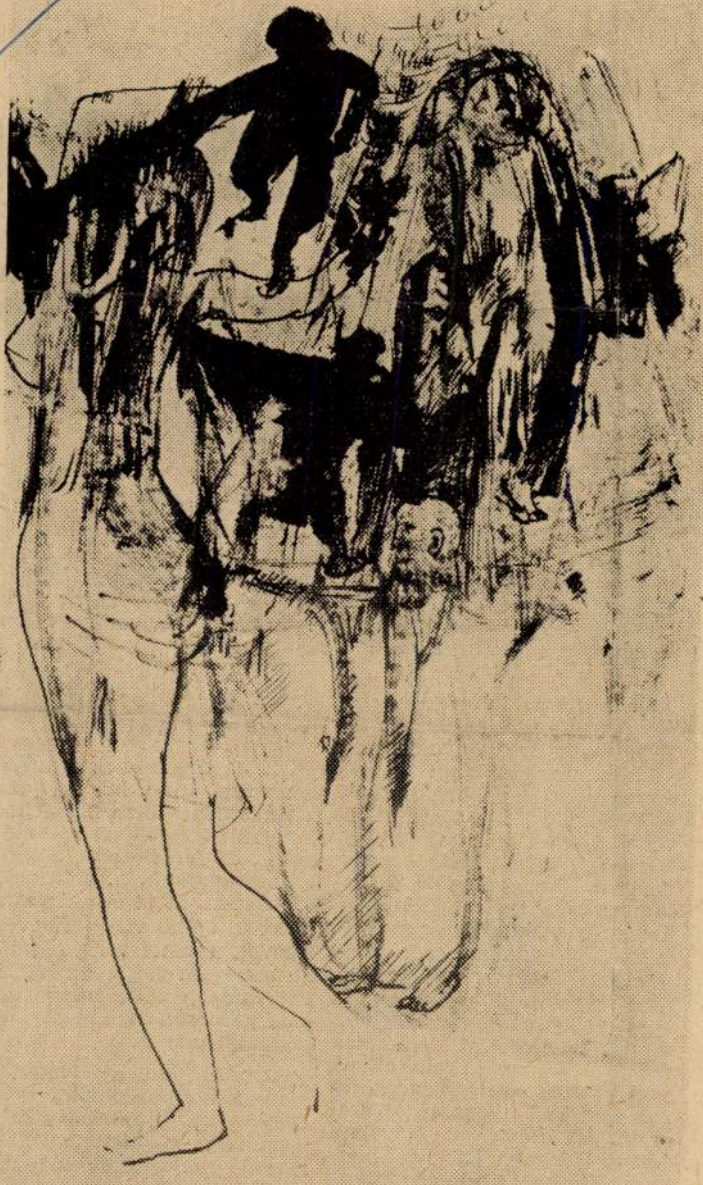

Rác 73

Rác József rajza

GÁTY

A tanárszako
új államvizs

A felkészülés

Előző cikkekben az államvizsga feladatát, majd követelményeit fejtegettem. Hátra van az a nagyon gyakorlatias kérdés, hogyan készüljön fel az oktatásunk, a hallgatóság és maga az állami vizsgáztató bizottság a vizsgára?

Ha a vizsgakövetelményeket illetően elfogadható volt az álláspontunk, nyilvánvaló, hogy az államvizsgára *nem lehet a vizsga előtti hetekben kezdeni a felkészülést.* Ha igazán jól végeznénk az államvizsgák lebonyolítását, azt kellene mondanunk, hogy nem is az államvizsgára kell felkészülni, hanem a szaktanári praxisra, mert „non scholae, sed vitae discimus". Ahhoz pedig minden értékest ki kell szívni a szaktárgyakból, neveléstudományi és filozófiai ismeretek tárházából, esztétikai, etikai, jogi és még egy sor egyéb területen kell jártasságot szerezni. Így látva a dolgokat, bizton kimondhatjuk, hogy nem létezhet a világon olyan egyetemi tanterv, mely mindezeket explicite nyújthatná. De akkor nincs valami nagy irrealitás a mi egész államvizsga-koncepciónkban?

Véleményem szerint, elsősorban két dolog oldja fel az ellentmondást.

A kellő hivatástudat feleslegessé teszi egy sor dolog tételes tanítását, mert egy képző-nevelő-tudományos intézményben eltöltött tíz félévnyi idő — hibáival együtt is — képes lehet minden jó kötő- és hézagkitöltő anyagot nyújtani az éppen érvényes tantervek kiegészítéséhez. De mindennek feltétele a hivatástudat!

Oktatásunk fontos tanulság lehet ezek után, hogy a tanári hivatástudat biztosításával (a felvételi vizsgákon is lényeges!) és erősítésével sokkal többet tehetünk a tanárképzés érdekében, mint óraszámnövelések és újabb vizsgák bevezetésével, a tantervek radikális átrendezésével. (A tanári hivatástudat erősítésének izgalmas kérdéseit itt most nem taglalhatjuk.)

A másik, ami a felvetett ellentmondást feloldani segíti, hogy a képző intézmény *az államvizsga-követelményekhez igazodó tanterveket és oktató-nevelő rendszert biztosít.* Egy részt nyújtja a tanári hivatásra való felkészüléshez a képzés során az ismeretanyag lehetőleg teljes spektrumát. (Ha nem kötelezően, fakultatíven.) Másrészt hozzásegít a kollégiumok, a KISZ-, a kulturális bizottság, a Debrecen város á

Raiz József

rajza

Vaiakozók.

Észak-Magyarország 1974/27 4old.

Rácz József

1

1929-ben fejezte be a Képzőművészeti Főiskola pedagogus-képzőművész szakát. 1930 óta él és dolgozik Nagykörösön. Számos iskolában tanított a tanítóképzőtől a gimnáziumig és a polgáriiskolaig. Még ma nyugdíjaskent is óraadó tanár, s immár 21 éve vezeti az Arany János Művelődési Ház képzőművészeti körét. Fajka János iparművész, Péceli Margit festő Csikai Márta szobrász. Rácz József tanítványai voltak.

P. S. Húsz éve a szakkör élén

Népművelés 1971/5

42 old

Rácz József.

2

A pedagogusi, körvezetői munka mellett az idős tanárnak arra is jut ideje, hogy fessen, részt vegyen a szövetség megyei csoportjának munkájában, kiállításokon szerepeljen. Havonta egyszer átjár Ceglédre, a megyei studióba, ahol modja nyilik többek között a képzőművészet studiumára, az akt rajzolásra is. Megérdemelte már a teljes nyugalmat de arra nem is gondol még, akkor érzi jól magát ha a fiatalok körében dolgozhat, megtanithatja őket az esztétikai érték megbecsülésére és az alkotásra.

P.S. Húsz éve a szakkör élén.

Népművelés 1971/5 43 old.

Rácz József

korrigál (folyó)

Népművelés 1971/5 43 old

Rácz József

R(ácz) J(ózsef): Húskombinát terve, Mongólia (Rácz József építész) - Magyar Építőművészet, 1968. 17. évf. 2. sz. 3. l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért. 1971.2.sz. 149-182. l.

Rácz József

Fábián Gyula: Arcok, sorsok /Rácz József festőművész, Molnár Elek keramikus/. - Kortárs, 1968.8.sz.1295-1296.l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért.1971.2.sz.149-182.l.

16o. l.

Edw. Frost

Rácz József

zajta a 7. oldalon

Északmagyarország 1971 március 71

Rácz József

rajza a 4. oldalon

Egyházasgerge, 1971 május 7

Rácz József

zajza a 4. oldalon

Észtalmapyarosszéj 1971 februári 17

Rác József

„Határ" c. rajza az
1. oldalon

Napjaink 1968 szeptember

Rác József

"Cigánytanya" c. képét bemutatja a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. okt. 9.
XV. évf. 41. sz. 16. lap

Rác József

Rejza a S. oldalon

Napjaink 197o november

Rác József

Lapja az 1. oldalon

Napjaink 197o.október

Rácz József

Táslaton szerepelnek művei

Nagy Körösön

Pestmegyei Hírlap 1971 október 1

4. old.

Rácz József

„Kisváros" c. filczajza a

f. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 október 3

Rác József

„Cigánytanya" (repr.)

Élet és Irodalom, Budapest, 1971. okt. 9.

Rác József

„Madár" a rajta a
6. oldalon

Naplaiul 1972 ~~március~~ április

Rác József

„Tanulmány" c. rajza
a 4. oldalon

Napjaink 1972 február

Rác József

„Festőállvány" c. rajza

a 4. oldalon

Napjaink 1968 február 1

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 JAN 13

Hajdúbihari Napló

Rác József
1021

RÁC JÓZSEF:
PIHENŐ

Rác József

„Hajó" (repr.)

Élet és Irodalom, 1974. máj. 9. 4. old.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 — 3
ALFÖLD
Debrecen

/102/ Rác József

40

Rác József rajza

utat cs

A Máleán,
merre a h
szétcsatan
barátomm

Szembe jö
jöttek évsz
nehézkes lepessel, melyre a kavargó
ösvények tanították, jöttek
mély hallgatással szemükben.

Előttük ló, vagy szamár kocogott,
hátukon kétoldalt átalvető
csüngött, mint két világba hallgató fül,
bennük tej, túró, eper, vagy szeder, –
mit mikor a rengeteg ad.

Köszöntünk: buna ziua,
köszöntek: jó napot.

Igy, csere-szókat váltva, mely annyira
otthonos, mint az útilapu, baktattunk
Petrozsény fölött,
méhüket megnyitó völgyek fölött,
kavargó vizek fölött, ahol a kerítések
nem találkoznak, de találkozik a beszéd, mint
két egymásra boruló tenyér.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 MÁR 12

EGYETEMI ÉLET

Rác József

1021

Rác József: Fej

csi, haldokló
rősünk. De i
ben, élesre
gaink célgön
nyítsuk? Eg
már most el
harminc év
együtt visel
az ország go
gondja — n
Jelenti a rár
tisztes elvégz
lett még am
Nem gyerek
egymás közti ellenségkeresés is? Hol keressünk hát birokra férfit? Azok közt, akik a „forradalmi mozgalom egyetlen örököseiként" megfellebbezhetetlen csökönyösséggel ballagnak a nyugdíj felé? Vagy várjunk, amíg a társadalomnak szüksége lesz ránk és sorompóba szólít? Vagy elhalmoz meg nem érdemelt elismerésekkel? Nem, ezt azért mégsem! Vívjunk csak úgy, mint igazi örökösök. Csináljuk csak két kézzel, tiszta fejjel, szabad akarattal a magunk forradalmát. Hogy hétköznapjaink ránk testált tennivalóinak sűrűjében ezernyi gondon diadalmaskodva, márciusról márciusra újra kezdhessünk mindent. Új s új mércéket állítva magunk elé..."

— dankó —

KLTE

Március 5. FIN országos megnyitója a tv-ben. (Beszélgetés dr. Maróthy Lászlóval, a KISZ KB első titkárával.)

Március 7. FIN megyei megnyitója Balmazújvárosban. Ünnepi beszédet mond: Barth István.

Március 11. Ifjúsági fórum a DATE-n. A kérdésekre Barabás János, a KISZ KB titkára válaszol.

Március 14. Egyetemi ünnepség az aulában.

Március 15. Városi ünnepség koszorúzás a Kossuth-szobornál.

Március 20. Egyetemi ünnepség.

Este: városi ünnepség.

Március 17—21. Benczúr-h

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 MÁR 3

Pestmegyei Hírlap

Rácz József festő-művész

Pest Megyei Hír

8

1021

A nagykőrösi Arany János Múzeum
Rácz József grafikája

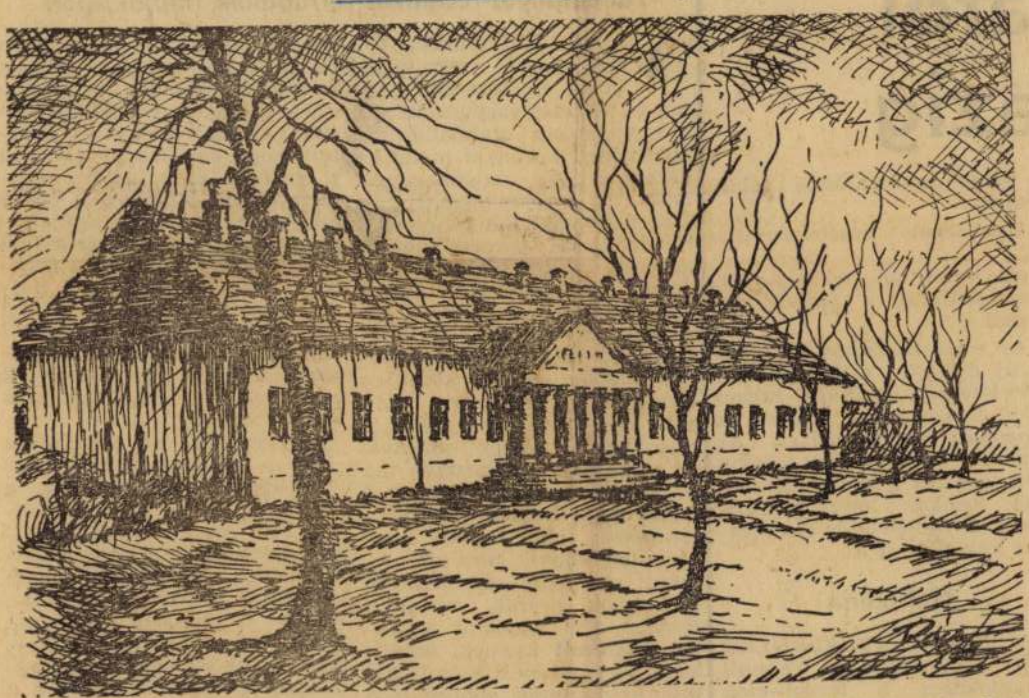

Kép a Nagykőrösön élő Rácz József festőművész kiállításáról, amelyet 70. születésnapja alkalmából rendeztek a kőrösi Arany János Múzeumban. A 36 alkotást bemutató tárlat április 21-ig tart nyitva.

Úrlap

szövetkezetek

nától

názig

a szigetszentmiklósiak találmánya.

Ugyancsak szigetszentmiklósi újdonság a *fakapcsoló elem*, amely az építőiparban hasznosítható, a födémgyártásnál.

Az *érdi Építőipari Vállalat* is új építési technológiával kísérletezik: néhány hónap alatt felépítették Diósdon a *Monobau kísérleti házat*. Az újításról azonban csak később nyilatkoznak a szövetkezet vezetői, amikor meghallgatják majd a Monobau-házban lakók véleményét is.

Nullszéria

A budaörsi *TEXELEKTRO Ipari Szövetkezet* az elmúlt hónapokban a *levegő-cink akkumulátorral* keltett feltűnést, elsősorban az autótulajdonosok körében. A találmány nemcsak a motorok

Az ember és a gép

Tudományos-technikai forradalom napjainkban

A világ a tudományos-technikai forradalom korát éli. Nálunk is tanúi és részesei vagyunk ennek a nagyszabású átalakulásnak. Másképpen korunkat mondják űrkorszaknak, atomkorszaknak, az automatizálás, a kibernetizálás korszakának. Mindenesetre bármelyiknek is nevezzük, egy bizonyos: *az ember még soha nem került ilyen szoros kapcsolatba a gépekkel, s a gépek, a tudomány vívmányai még nem kerültek soha ennyire közel az életünkhöz*, gondoljunk csak arra, hogy még a tanyákon is tranzisztoros rádiók szólnak, és a mosógép, a porszívó ma már a falusi háztartásoknak is mindennapi kelléke. Vegyük a termelést: ahol tegnap még kukoricaföldek terültek el, mára automata berendezésű gépóriások, gyárak ontják a termést. Új, bonyolult gépekkel felszerelt üzemek, önműködő berendezések, számítógépek, komputerek alkalmazása jelzi ezt a változást. A mezőgazdaságban is soha nem látott átalakulás megy végbe: a falu két évtized alatt átnyer-

nyos-technikai forradalom eredményei felhasználásának irányát is. *„Azelőtt* — írja Lenin — *az emberi elme, az emberi géniusz csak azért alkotott, hogy egyeseknek juttassa a technika és a kultúra minden áldását, a többieket pedig megfossza a legszükségesebbtől: a művelődéstől és a fejlődéstől. Most ellenben a technika minden csodája, a kultúra minden vívmánya a nép kincsévé válik, és mostantól fogva az emberi elme és géniusz sohasem lesz az erőszak eszközévé, a kizsákmányolás eszközévé."*

Egyszerűbben: a technika a szocializmusban az embert szolgálja. Ezt a gyakorlatban is tapasztalhatjuk. Pest megye mezőgazdasági foglalkozású kereső lakossága közül két évtized alatt 150 ezren kerültek iparba, vagyis a paraszti lakosság fele e két évtized alatt lett ipari munkás, vagy más foglalkozású. De azoknak, akik a mezőgazdaságban maradtak is, megváltozott a munkakörülményük, mert ma már gépekkel dolgoznak, vagy azokat kezelnek a nagyüzemekben

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

EGYETEMI ÉLET
Debrecen
1973 MAJ 17

Rác József
1021

Rác József: Hajósok

KUNT ERNŐ:

PAPÍRSÁRKÁNY

Ingva-lengve emelkedik a sárkány. A gyerek szalad, feszíti a zsineget, egyre magasabbra kényszeríti a botladozó maskarát. Az egyszerre megiramodik, nyílegyenesen kúszik felfelé, s vigyorgó képpel néz szét a téren.

Az eget s a teret tisztára mosta az eső. Ragyog a nap. Friss zöld ágak suhognak. Cserepes tetőkről ezüst füst száll. Kék utak folyják körül a sárga teret. A szökőkútban lüktet, magasra szökdös a víz. A kisgyerek végigfut a téren, s megáll a zöld sövény alatt.

Kék árnyékból bámul fölfelé. Két kézre fogja a madzagot: cibálva rángatják egymást, fenn a sárkány s lenn a kisgyerek. Szelek hullámain vitorláz a tarka-barka csúf maszka. Szeme ragyog, szája aranysárgán vigyorog, bordókék-lila pofája nekifeszül a szeleknek, majd kicsattan. Füle piros bojtjai rázkódnak, s bí-

Két összetett kezére hurkolva a zsineg, s szeme a sárkányra figyel fenn az égen. Testét meg-megrázzák a zsinórfeszülések. Néha úgy érzi, egyszer csak felrántja, elragadja magával a sárkány, elszállnak messze másfelé, ahol lilák a terek és sárgák az utak, ahol zenél a szökőkút, ahol sok-sok gyerek szalad, kereng a téren, sok-sok gyerek zöld kabátban és tarka aranysárga madzagon röpteti a tér felett a rózsaszínű és piros és aranyló sárkányokat, és kék farkuk kavarogva gubancolódik össze a szélben, a teret beborítja a sok vibráló árnyék, a gyerekek kiabálnak és fütyülnek egymásnak és egy-egy gyerekcsapat olykor felemelkedik a fák fölé és kapaszkodnak és nevetnek, a szél elfújja őket az állatkert felett, a vidám park felett, a csónakázótó felett, s a pattogatott kukoricás néni piros léggömbön ereszt fel nekik

A sárkány ott ugrál felettük, irányítja léptüket, meghatározza, ki milyen ívben menjen át a téren, ki kire pillantson és kitől fordítsa el a fejét, ki álljon meg és bámulja őt, s ki legyen az, aki észre sem veheti. A sárkány kavargó és csodálatos táncot rendez ott a téren.

Az emberek mennek és észre sem veszik, hogy mikor játszat velük bolondos bábjátékot, halk-könnyű balettet, szilaj kemény táncot a fáradhatatlan mester. Van, akinek megmutatja magát, mozdulatlanságba dermeszti őt harmonikus mozgásával, táncának eleganciájával, dallamosságával. Neki megmutatja mestersége minden titkát. Kábán és szédülten áll odalenn az ember, s alig van kedve odábbindulni.

A fáradtak, ha átmennek a téren, úgy látják őt lebegni görcsös rángatózásaiban, mint fekélyes átkot, ronda, hosszú

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1974 NOV 23
Békésmegyei Népújság

Rácz József
1021 festőművész

Népújság kamaratárlata

A Népújság kamaratárlat-sorozatában csütörtökön délután a 70 éves Rácz József, békési születésű festőművész kiállítását Réthy István újságíró, lapunk művelődéspolitikai rovatának munkatársa nyitotta meg. A Lékai János Kollégium kiállítótermében rendezett tárlaton a Rudnay-tanítvány lírai hangvételű akvarelljeit, néhány filc vonallal megörökített városképeit láthatják a képzőművészet barátai.

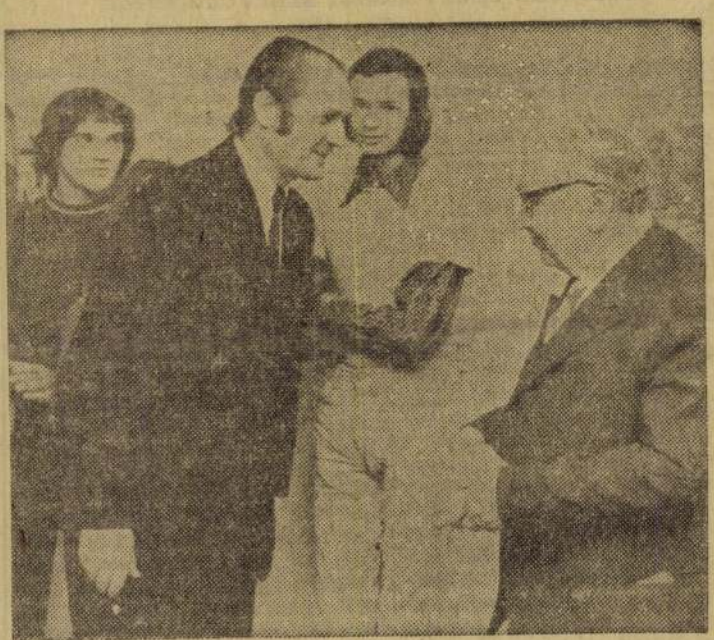

Békés város üdvözletét Molnár Lajos tolmácsolta az idős alkotónak (Fotó: Gál)

Ül… A MINISZTERTA…

A kormány Tájékoztatási Hivatala közli: A Minisztertanács pénteken ülést tartott.

Huszár István, a Minisztertanács elnökhelyettese tájékoztatta a kormányt a Magyar—Szovjet Gazdasági és Műszaki-Tudományos Együttműködési Kormányközi Bizottság Moszkvában tartott elnöki találkozójáról. A tárgyalások során áttekintették a két ország közötti gazdasági együttműködés időszerű kérdéseit. A kormány a jelentést jóváhagyólag tudomásul vette. Utasította az érdekelt minisztereket és országos hatáskörű szervek vezetőit, hogy a tárgyalásokból adódó szükséges intézkedéseket tegyék meg.

A Minisztertanács megtárgyalta a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter jelentését az őszi mezőgazdasági munkák helyzetéről. Megállapította, hogy a gazdaságok jelentős előrehaladást értek el az őszi betakarítási munkákban, és az őszi búza vetésében. A kormány felhívja a mezőgazdasági üzemeket, mielőbb fejezzék be a búza vetését, gyorsítsák meg a kukorica betakarítását és a cukorrépa beszállítását, hogy minél több erőgép vehessen részt a mélyszántásban.

A nehézipari miniszter jelentést tett a Minisztertanácsnak a mecseki szénbányák Zobák bányaüzemében … következtében … kitörés okainak … tovább folyik. … intézkedéseket … kozott biztosít… lettel adózik a … hunyt bányász … lentést és a … tett intézkedé…

A pénzügyn… és városfejlesz… ján, a kormá… egyes települé… okok következ… zak értékesítés… szakilag még … tulajdonosai fe… sítésre az illeté… ket a tanács … részesíti az áll… kásokat, tovább… kes családokat. … karékpénztár h… kamatozású kö…

A kormány e… (MTI)

Még három igen kemény hét vár a mezőgazdaság dolgozóira és a segítőkre

A szállítás szervezése, szervezettsége a legdöntőbb

Pénteken délelőtt megtartotta ülését a megyei mezőgazdasági operatív bizottság. Az ülésen megjelent Csatári Béla, a párt megyei bizottságának titkára. A tanácskozást dr. Szabó Sándor, a megyei tanács általános elnökhelyettese vezette.

A testület megállapította, hogy a kedvezőre fordult időjárás nyomán tett erőfeszítések meghozták az eredményt, mert az alapvető munkákban ütemes előrehaladás tapasztalható szerte a megyében. A búza vetése elérte a 94 százalékot, a kukorica betakarítása 77 százaléknál tart s napjaink egyik igen sürgős feladata, a cukorrépa betakarítása is elérte a 96 százalékot. Az eredmények forrása: lényegesen javult a szervezettség a munkák előkészítésében, folytatásában igen jelentős külső támogatást kapott megyénk mezőgazdasága néphadseregünktől, a szovjet katonai alakulatoktól, az ipari üzemektől és az intézmények dol…

Állásfoglalás született abban, hogy a megyei szállítási operatív bizottság tovább koordinálja a közületi szállító járművek igénybevételét. Az intézmények, ipari vállalatok a következő hetekben mindenekelőtt ezzel segítsék az igen nagy értéket jelentő cukorrépa betakarítását, gyárközelbe szállítását. A jövő évi kenyerünk, kukoricánk, cukrunk, olajunk mennyisége függ attól, hogy az elkövetkező három hétben milyen eredménnyel birkózunk meg az előttünk álló munkákkal. Ezért az operatív bizottság arra kéri az ipari vállalatokat, intézményeket, hogy csak a kormányszintű beruházásokhoz, a lakásépítkezésekhez és az árvízvédelmi munkákhoz szükséges szállító járműveket tartsák vissza, a többit a megyei szállítási operatív bizottság útján bocsássák a mezőgazdasági üzemek rendelkezésére. Így a szállítókapacitással, mely fellelhető itt a … decem…

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1973 MÁJ 2

EGYETEMI LAPOK
Budapest

Rác József

1021

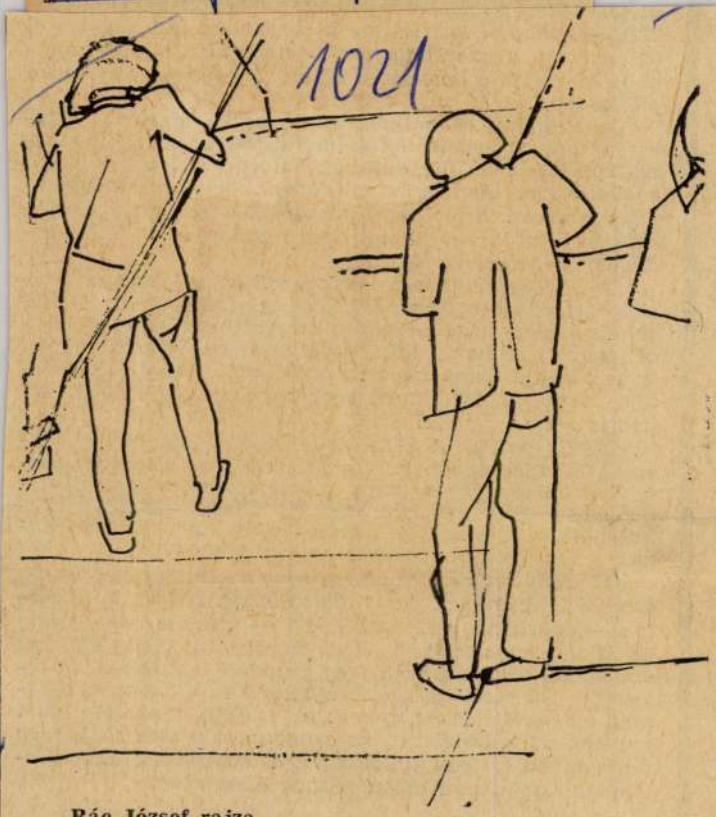

Rác József rajza

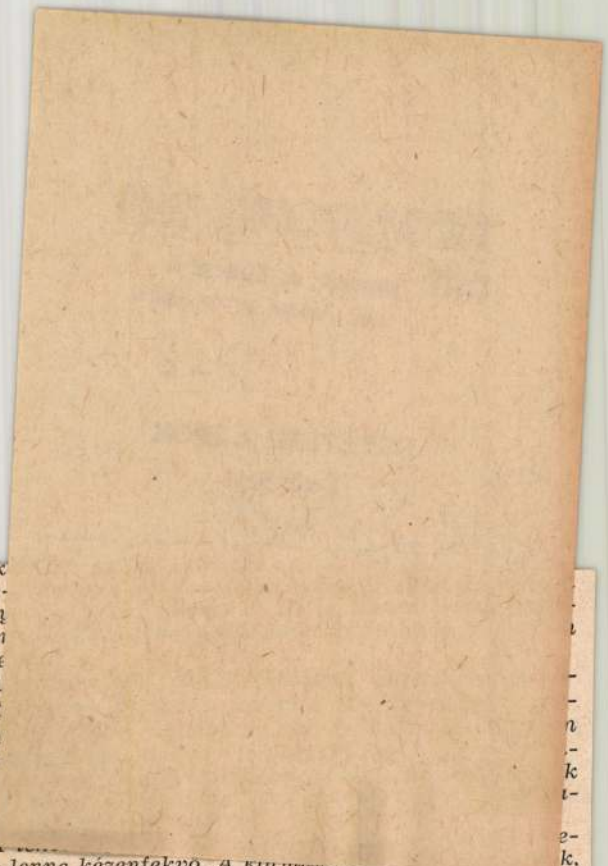

sítése lenne kézenfekvő. A kormány ebben a kérdésben nem dönt elég gyorsan. Tervek mindenesetre vannak. Bécs külvárosában, Laaerbergben vagy pedig a Duna szigetén épül majd meg az új egyetem. Hogy mikor? Ennek egyelőre még körülbelüli időpontja sincs.

Addig pedig? A bécsi egyetemisták szó szerint összébb húzzák magukat, és a megfelelő intézkedések hiányában elveszített értékes szemesztereikre gondolnak. Sokakat érint a jelenlegi helyzet, de legsúlyosabban azokat, akik csak nehézségek árán tudják kiharcolni maguknak a tanuláshoz szükséges anyagi feltételeket.

A legkézenfekvőbb megoldás a túlzsúfolt szakok tanulói létszámának maximálása lenne. Hiszen a kikerülők — éppen nagy számuk miatt — nehezen, vagy pedig egyáltalán nem tudnak jól elhelyezkedni. Végigdolgozott esztendők, tervek dőlnek meg központi intézkedések hiányában. Az első lépést a kényszerítő körülmények hatására megtették az osztrákok: a zsúfolt szakokra nem vesznek fel külföldieket. Ez azonban még nem oldja meg azoknak az osztrák fiataloknak a nehézségét, akik diplomával zsebükben hiába néznek állás után.

Oltványi Tamás

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1973 MÁJ 17

EGYETEMI ÉLET
Debrecen

1021 Rác József

Rác József:
Nő virággal

DANKÓ

IBOLYKA

MK SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

EGYETEMI ÉLET
Rác József
1971 NOV 9 -

1021

...ben, Debrecenben

fokon taní

konferencián fel-
ül): korszerű, há-
nyagtervezés az
retstruktúrák ki-
ıformációelméleti
ıkturális elemzés
ró jellegű tan-
tetése tevékeny-
ladatrendszerek-
programozással);
zacsatolási rend-
se tanév közben,
n az osztályozás,
erősítés, a moti-
rélmény pedagó-
k a kihasználása

az oktatás vi-
beszélnek, a szo-
gok felsőoktatási
ı bukaresti ta-
magyar kezde-
letett. A két kon-
sán milyen alter-
számolhatunk a
tó-nevelő és tu-
ınunka továbbfej-
ı mennyiben le-
:ek nemzetközileg
ık?

a budapesti
elhangzottakról

vábbi munka
majd meg.

2.

A konferencia legsúlyosabb tanulsága volt, hogy változatlanul alacsony az oktató-nevelő munka becsülete. Nemcsak az orvosegyetemeken, hanem az ország egyetlen felsőoktatási intézményében se dolgozták még ki az oktatók pedagógiai munkájának objektív mérő-értékelő rendszerét.

A DOTE megpróbált ugyan egy konkrét vizsgálati anyagot összegyűjteni, bizonyos paraméterek alapján mennyiségi adatokat tárni a szekcióülés résztvevői elé. Ez sikerült is, ami az oktatás objektív feltételeit illeti; dr. Csaba Béla oktatási rektorhelyettes számszerűen illusztrálta, hogy **hány intézetben, illetve klinikán vezették be a kiscsoportos oktatást, hol korszerűsítették a jegyzeteket, a tananyagot; hol változtattak az elmélet-gyakorlat arányon; hol vezették be a minimumkövetelményeket a vizsgáztatásban; hol alkalmaznak korszerűbb vizsgáztatási módszereket; mennyit költöttek az egyes oktatási, szervezeti egységek az**

Rác József rajza

Rác 71

Kovács Tibor: ARANYKOR

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-976

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Rác József

1971 OKT 9

1021

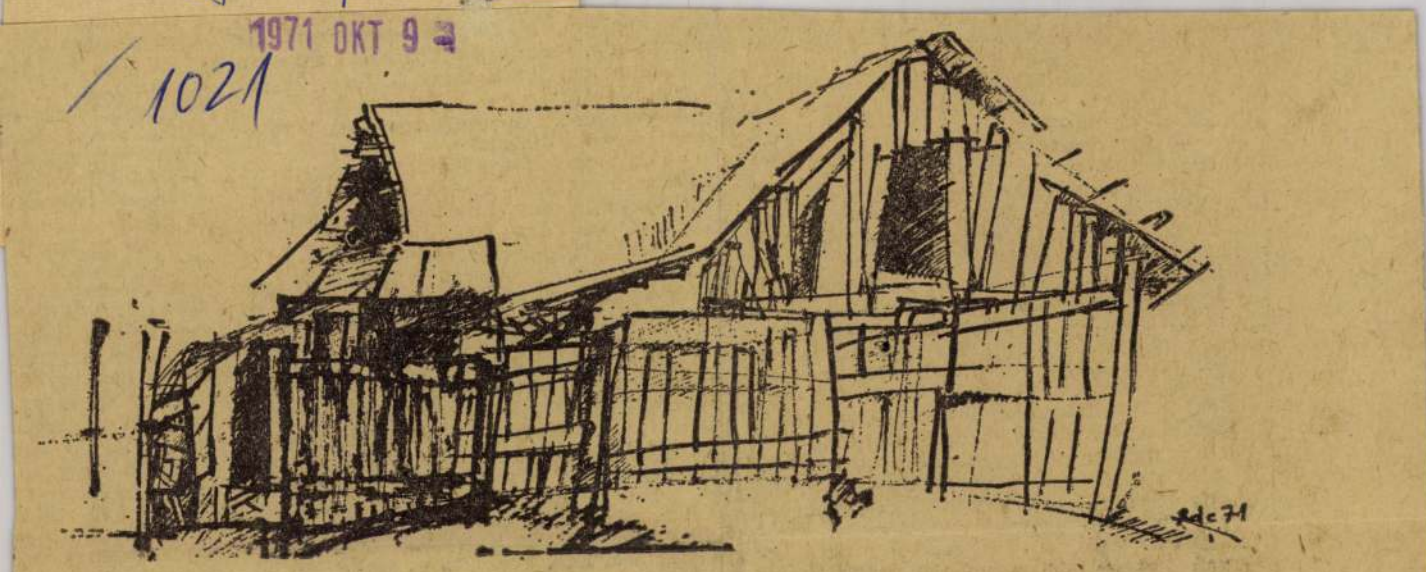

Rác József: Cigánytanya

1971. OKTÓBER 9.

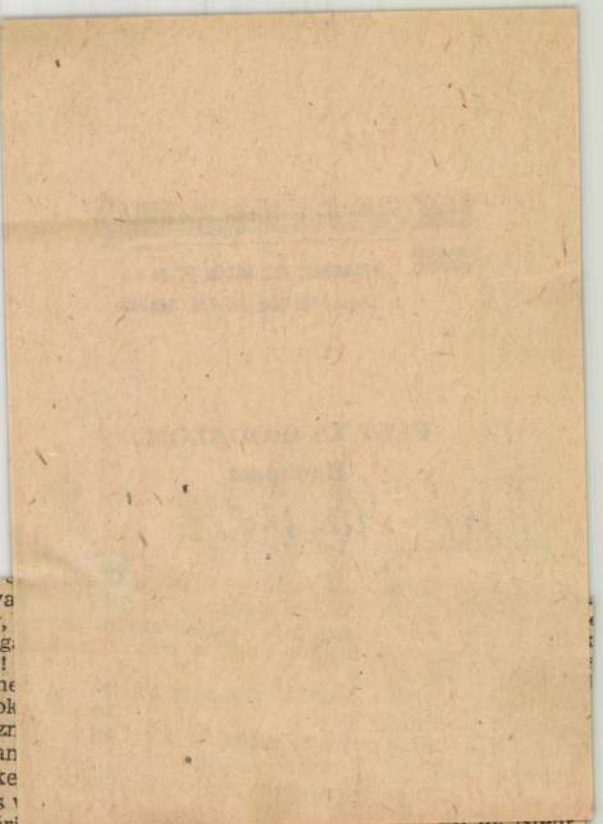

dik, a negyedik emelet magasságában vatakabátos emberek mászkáltak.

— Te, várj, mindjárt jövök — böffent egyet Dénes, s ballal kilépett, mint a kiskatonák a díszszemlén.

— Hová mész? Ne dilizz, mert unlak! Hallod? Jön a busz! Hallod?

Dénes csak legyintett és imbolygó léptekkel átvágott az úttesten, leintve néhány megtorpanó személyautót, s kinyitotta a fényképezőgép bőrtokját. Felnézett a ködben hunyorgó napra. Ő is hunyorgott. Ilyenkor fontoskodó szakembernek igyekezett látszani. Mérte a fényt. Már többször megesküdött rá, hogy szemmel is teljes pontossággal tudja mérni a fényerőt. Persze, mondta, gyakorlat dolga. Napokig járt úton-útfélen, szögletes képéhez emelgetve a fénymérőt, reggel, délben, este, hogy minden fényt ránézésre tudjon. És mindig részegen csinálta. Félt, hogy őrültnek nézik. Annak nézték. Kicsit hunyorgott, nyitott tenyérrel megdörzsölte homlokát, az arcát, az orrát, megfontoltan igazgatott az optikán, aztán a nyakába akasztotta a gépet, mint egy tarisznyát, és nagy elszántsággal elindult az állványokon fölfelé.

dol, hol va
munkahely,
itt, ha mag
csuknak le!
— Stimme
gozni akarok
— Dolgozz
már a jó an
zott léptekke
kolta Dénes
— Nem éri

Dénes lenézett a térre. Villamosok, buszok, személykocsik. És emberek, igen kicsi emberek. Fentről, furcsa, irracionális rövidülésben. Egyébként utálta, ha megfogják a vállát. Fölényeskedésnek érezte, mindig begorombult tőle. De most valami más volt. Ránézett az öregre. Az annyira dühös volt, hogy neki vigyorognia kellett. Az öreg nem engedte el a vállát, erősen fogta. De nem fölényeskedésből, ezt érezte, fogta, tartotta, mert nagyon magasan voltak. Tulajdonképpen szégyellte, hogy vigyorog. Megpróbált komoly lenni. Nem ment, mert csak gyerekes és szelíd lett az arca.

— Nézze papa, én igazán nem vagyok dilis...

— Nem dilis, hanem részeg. Gyerünk

mocskos kezeit? T
acsarkodott az öre
felé! Hallja?!

— Várjon már,
meg most a fiatal
zen az ürge, aztán

Dénes felnézett
lette állt, magabiz
zel állt az egy szál
tudatáig, hogy az
vállát. Igen, most
szabad kapaszkod

— Óvatosan mag
egyik, aztán a más
ízmai fából vannak
Lassan felállt. Nem
va, a palló feltűnő
arca elé emelte a
ríték a hátán a de

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NAPJAINK
1972 APR

1021. Rác József

MADÁR RÁC JÓZSEF RAJZA

Aki fél a vizektől,
Aki fél a felhőktő
Aki fél a csillago

Emlékünk árnyék

NIKLAI ÁDÁM

Ünnep

Jeles ünnepeken selyemzászlók és
buzgó karének bársony lombja alá
szokás gyülekezni, meghallgatandó
a mikrofonnal modernizált szószék
aznapra kiválasztott igéit, finom
s alig-fölényes mosollyal elnézegetni
továbbá a festett, pendelyes puttók
megszokott táncát —
az első sorokban
körültekinthetnek az asszonyok: ki,
hol kapott helyet, milyen ruhát visel
Ikszné? S a férfiak: kivel vált szót ma
Ypszilon? Sok jól fésült-bodorított
fej fölött a szent rang-gloriola
ragyog —
míg szemközt, magányos magasban
a szakállas Arcon gond s a Homlokon
a történelem töviskoronája sötétlik.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NAPJAINK

1972 FEB

Rác József

1021

TANULMÁNY RÁC JÓZSEF RAJZA

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

Rácz József

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1971 OKT - 3

7021

VÁZLAT

Rácz József munkája

VÁLLALATOK!

TERMELŐSZÖVETKEZETEK!

KÖZÜLETEK!

1972. I. negyedévi nyomtatványigényüket

Nyomtatvány-boltunkba

(Miskolc, Bajcsy-Zs. u. 17.)

1971. október 10-ig kérjük írásban megküldeni.

Az első önálló magyar bélyeg kibocsátásának 100. évfordulója alkalmából a közlekedési és postaügyi miniszter nagy jelentőségű rendeletet hozott. Eddig csak az 1964. január 1. után kibocsátott bélyegek érvényességi ideje volt korlátlan, az új rendelkezés értelmében viszont ezután minden olyan magyar bélyeg felhasználható levelezésre, amelyik 1946. augusztus 1-től, tehát a forint-fillér sorozattól kezdve forgalomba került.

Itt említjük meg, hogy Svédországban nem korlátozza határidő a bélyegek érvényességét, tehát valamennyi svéd bélyeg bármikor felhasználható levelek bérmentesítésére. Mint ismeretes, az USA által kiadott postabélyegek is időbeli korlátozás nélkül felragaszthatók a levelekre, lapokra. Ezzel a lehetőséggel élnek is az ottani filatelisták és sok, nagyon érdekes vegyes bérmentesítést készítenek.

A Szojuz—11 űrhajó mártírhalá-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Rácz József

PEST MEGYEI HÍRLAP

1971 OKT 3

1021

hajsza [illegible]
de munka nem.

KISVÁROS

RÁCZ JÓZSEF FILCRAJZA

a gaz
kivéte
létesít
telenül
kusan
építésü
tudják
vekvő
vízigény

Jellem
ra duzz
gondjair
város je
te napi 280—300 ezer köbméter, ami a századfordulóig kb. 1 millió köbméterre fog emelkedni. Erre való tekintettel egy 600 km hosszú víztávvezeték építését vették tervbe, mely a svédországi Väner és Vätter tavak kristálytiszta vizével látná el a világvárost.

A Szovjetunió vízben szegény vidékein a mezőgazdaság igényeinek fedezésére is kifizetődőnek bizonyult a távvezetékek építése.

...szok-
borí-
dnek.
lünk,
nem
sszi-
. A
illió
pin-
borítja. (Főleg az Antarktiszon és Grönlandon.) Tovább emelkednek azok a részek, melyeket az eljegesedéskor a legvastagabb jégkéreg borított: viszonylag gyorsan emelkednek a Baltitenger északi részei, az északi sarki szigetvilág, a Botteniöböl. Ez utóbbi évente 10 milimétert emelkedik.

A csillagászok kimutatták, hogy a Föld Nap körüli keringési pályája időnként bizonyos módosulásokon megy át. M. Milankovics jugoszláv csillagász még a harmincas évek elején kiszámította, milyen mértékben változott a Földre

Gyógyszer — szarvasagancsból

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

EGYETEMI ÉLET

Rác József

1972 FEB 29

1021

Rác József: HAZAFELÉ

A KÉRDÉSI
győződésem, ho
vetélkedő csak
mit, ha a kérdé
emberek állítjá
moly emberen a
legalább Népsz
gyarország szi
tájékozottságuk
taiknak nézzen
látványos, mego
lényegtelen kérd
nak össze. Attól tartok, nemelyik felkért elvtárs a legutóbb-tagja hazánk az ENSZ-nek. Fontos lenne, hogy precízen

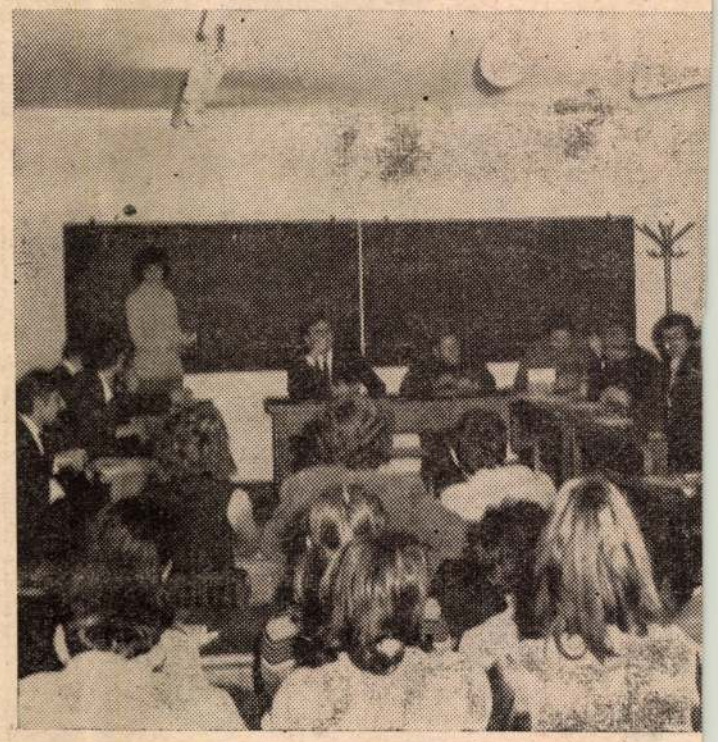

A DIÁKPOLITIKUSOK VETÉLKEDŐJÉNEK EGYETEMI DÖNTŐJÉT február 16-án rendezték meg a II. kollégium alagsorában. Az első négy he lyezett: 1. Győry Zoltán IV vegyész, 2. Nagy György IV mat.—fiz., 3. Csiszér Dezső II

MTI SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

EGYETEMI ÉLET

Rác József

1972 MÁR 29

1021

Rác József: TELEPHELY

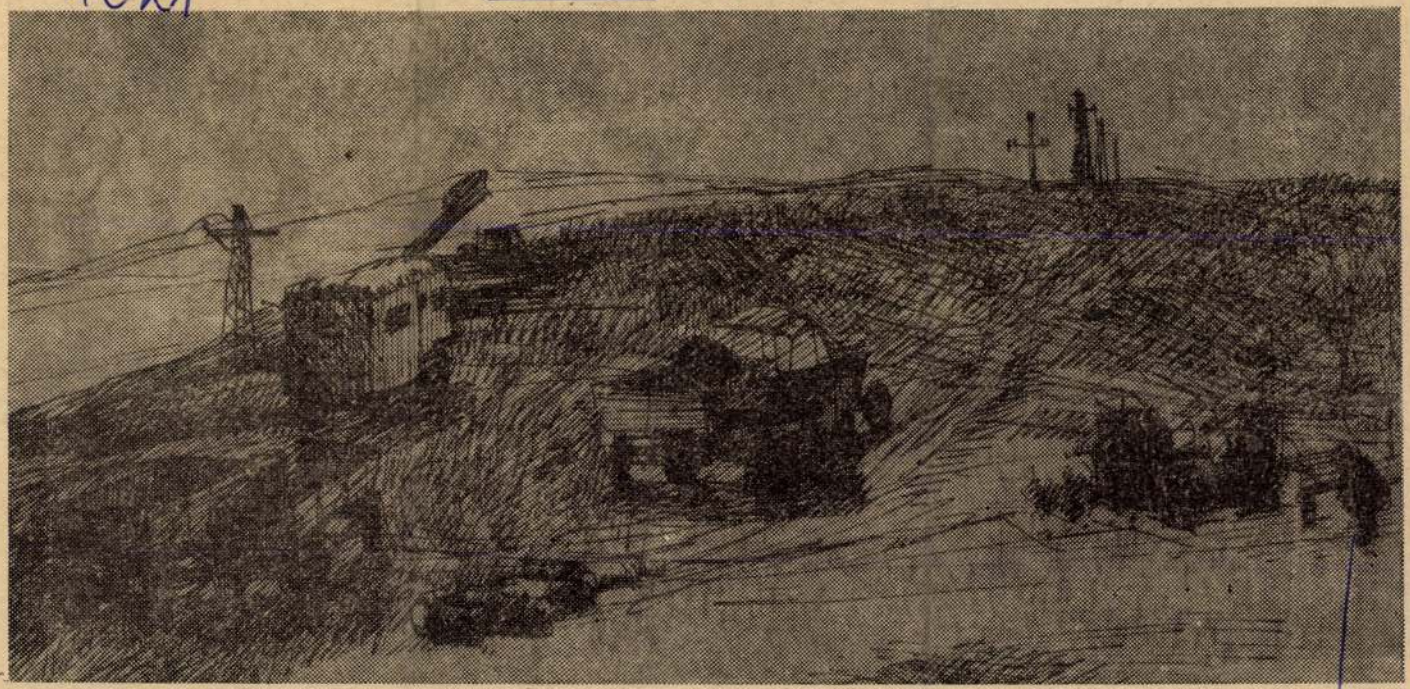

ıeggondolni.

— *Az EÉ decemberi számában jelent meg az ifjúsági szövetkezet létesítésének problémája. Olvasóink kérték, érdeklődjünk, mi lett ennek a sorsa.*

— A szövetkezet létesítéséről én is decemberben értesültem, s akkor kaptam meg az alapszabály-tervezetet is. A rektori tanács december közepén vitatta meg a tervezetet. Az akkori határozat értelmében a tervezet átdolgozására bizottság létesült, melynek újabb javaslatot január 20-ig kellett volna készítenie. A négytagú bizottságból a KISZ-titkár, Wladimir elvtárs ez idő alatt szabadságon volt, s csak később léphettünk vele kapcsolatba. Ítélete szerint az alapszabály-tervezet jó, abban csupán pár mondat szorul módosításra. A mi véleményünk azzel nem esik egybe. Szerintünk a szabályzat alapos átdolgozásra szorul, s a szervezéshez is körültekintőbben kell

dat is milyen ellentmondásokat tartalmaz. Ez persze csak egy példa, és nem is ez a legfontosabb problémája a tervezetnek, de itt nyitottam ki és innen idéztem egyetlen mondatot. A szövetkezet szervezésének „lassúsága" valahol másutt jelentkezik. Az egyetemnek jelenleg nincs elfogadott szervezeti és működési szabályzata, annak ellenére, hogy egy évvel ezelőtt felterjesztésre került, de a főhatóság még nem hagyta jóvá. Ugyanígy nincs meg a végleges tanulmányi és vizsgaszabályzat sem. Az egyetem vezetőinek energiáját a debreceni és szarvasi kar együttműködésével kapcsolatos feladatok kötik le. Így született meg az a javaslat, majd határozat, hogy az alaposabb kidolgozás érdekében a jövő tanévre tegyük át az ifjúsági szövetkezet problémáját. Az egyetemi vezetés szeptemberben foglalkozik a kérdéssel. Elvileg az egyetem vezetői a szövetkezet létesítésével egyetértenek, ha-

nem látja, hogy van-e valakinek olyan felelőssége az egyetemi vezetésnek, mert a szabályzatból ez nem derül ki. S ha az egyetemnek nincs, milyen jogon lelősséget vállalhat a KI Megítélésünk szerint ezt posan és körültekintően meghatározni. Mivel a szövetkezet anyagi értékekkel dolgozik, ez megfelelő szintű követelést is igényel, amit nem het társadalmi munkában gezni. Társadalmi munkában dolgozó KISZ-tagot ilyen formában anyagilag felelőssé tenni nem lehet. Ilyen és hasonló problémák késztetnek a tervezettel való elmélyültebb foglalkozásra.

Még egyszer hangsúlyozom: elutasításra a tervezet nem került, az egyetem és a kar vezetői elvileg támogatják a szövetkezet létesítését, bár előttünk ez ideig ez ismeretlen volt. Érdemes lenne erről tapasztalatcserét folytatni, s utána dönteni, hogy nálunk érdemes-e működtetni, s ha igen, hogyan.

P. Gy.

nyek hallgatói? Nos, 17-én pénteken délután 17 órától 22 óráig valamennyi rádióval rendelkező kollégiumban hallani lehet majd a műsort — sőt be is lehet kapcsolódni —, amire nyugodtan ráakaszthatjuk a „jelzőt": ilyen még nem volt! Valóban, a kollégiumi rádiózás történetében ilyen még nem volt. A műsor legnagyobb része „élőből" megy. S a helyszínek: ATE, DOTE, KLTE, TK-kollégium folyosója, s még néhány meglepetés. A műsor vezető riportere Szilágyi János.*

Angyalosi László

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 12

EGYETEMI ÉLET

Rác József

1021

Rác 71

Rác József: RAJZ

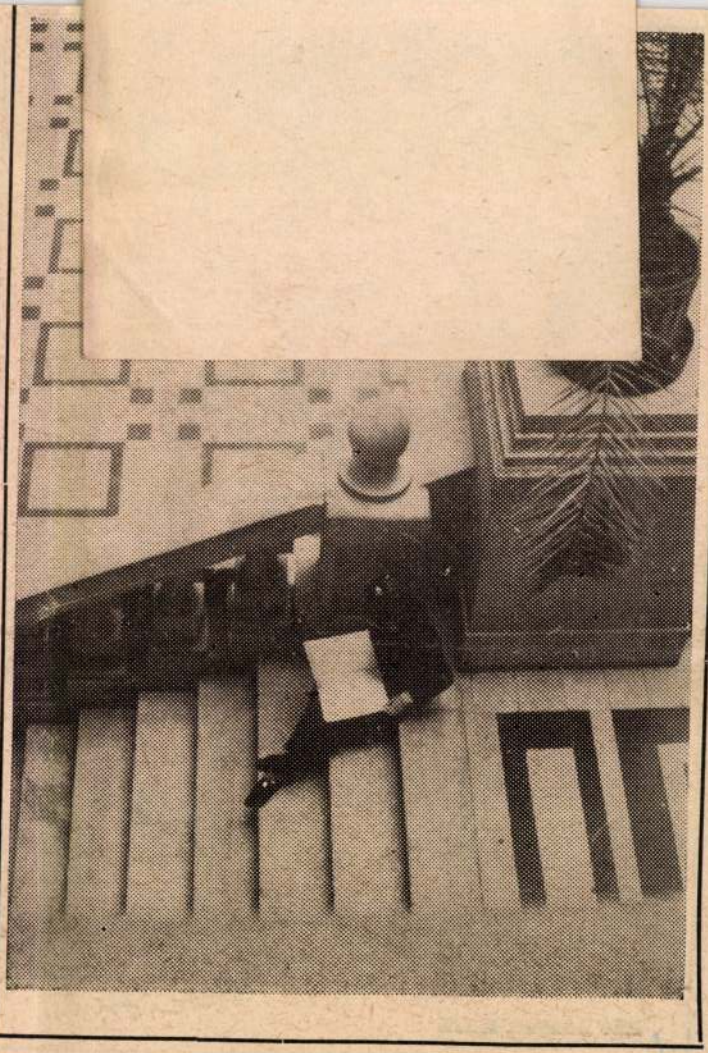

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

EGYETEMI ÉLET

1971 NOV 2

Rác József

1021

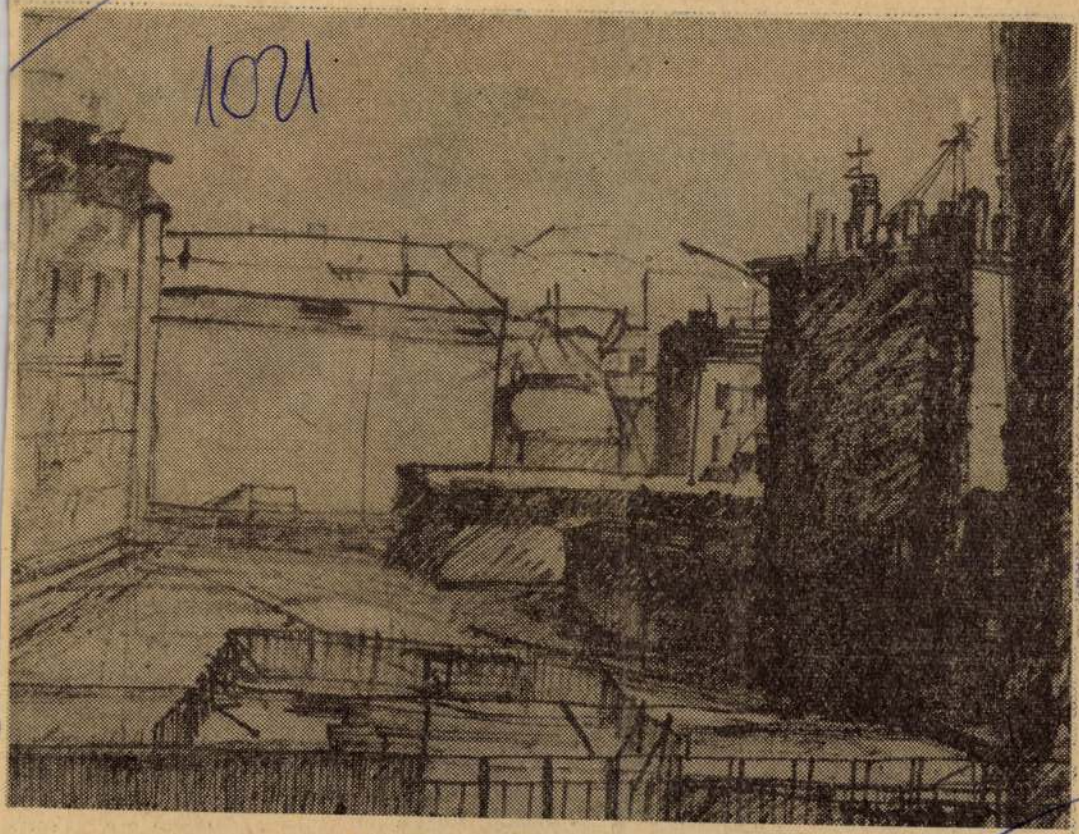

Rác József: BÉRHÁZUDVAR

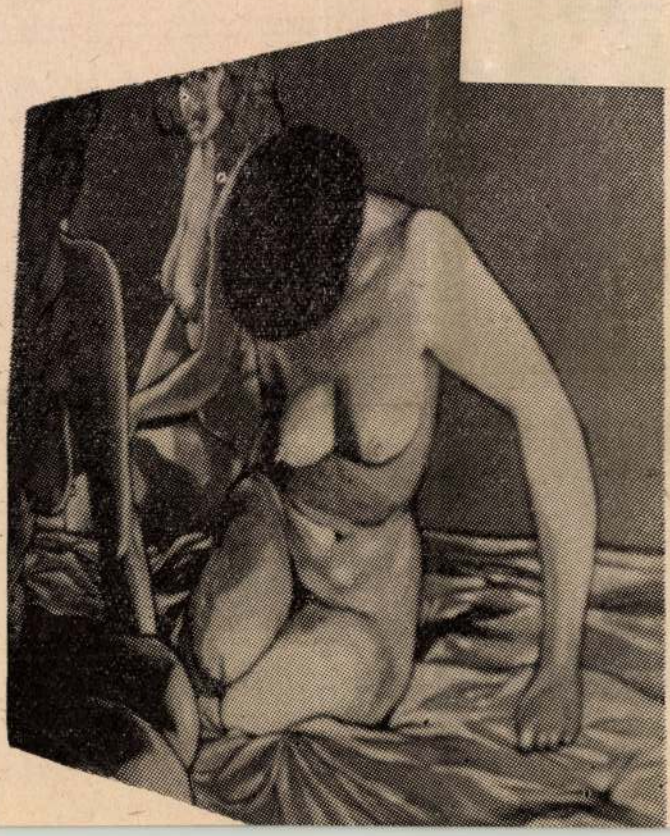

AZ AI

Az Agrártudományi Egyetem zártkörű bemutatót rendezett *Fekete Tamás szobrászművész, Kónya Katalin főiskolai hallgató és Veszprémi Imre szobrászművész* munkáiból. A bemutatón kiállított alkotások egy része most került először a nagyközönség elé. Igen nagy öröm számunkra, hogy a tehetséges fiatal művészek fórumot kaptak egyetemünkön. A látogatók nagy része tetszését nyilvánította, ezt legkézzelfoghatóbban a vendégkönyv bejegyzései mutatják. A bemutató vitathatatlan érdeme az, hogy mind anyagában, mind szemléletmódjában igen változatos, és az élet, az egyéniség problémájáról a perc apró szépségéig szinte mindent átfog, bemutat. A betűk nehezen fejezhetik ki azt a könnyed, néha már meseszerű bájt, amit *Szent-*

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1973 DEC - 3

NAPJAINK

Rác József

1021

Rác 73

RÁC JÓZSEF RAJZA

BORSODI TÁJ

Miklós Pál

ja

lt Verne rejtélyes
kban, ahol a halott
varázsolták élővé:
a pedig gyerekeink
eszélni sem tudnak,
hangrögzítés min-
a már természetes,
zéleti nevezetesség,
t. Mintha mi sem
az élet-halál, alko-
vajon hány archív-
a szorgos riporte-

RÁCZ JÓZSEF, festő

Burány Nándor és Radnóti Kovács Árpád festőművészek által vezetett 10 éves szombathelyi Derkovits Képzőművk. Kör. tagjai munkáinak szombathelyi kiállitása Múz-ban 1959. jun. 20. jul. 19.
RÁCZ JÓZSEF mű is szerepelt a kiállitáson 67. old

--- A szombathelyi Derkovits emlékkiállitás 66. old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv. 1959. I. köt.
Szombathely, 1959

Rác József

Dombos partvidék mellett haladó "Hajó" c. rajz.
Repr.

Élet és irodalom, Bp. 1974. nov. 9.
XVIII. évf. 45. sz. 4. lap.

Rácz József festőművész-tanár

az Arany János Múzeum időszaki kiállítótermében vasárnap nyílik meg a cifrakerti képzőművészeti kör tárlata, melyet 25 éves fennállására rendezett. Rácz József méltatja a kör munkáját és tárlatvezetést tart.

Pestmegyei Hírlap, 1975. jún. 20.

Rác József

"Mutatvány" c. rajzát bemutatja a lap. Repr.

Fenti rajzot lásd: Vadas József: "Építőház" c. kritikájának hátlapján.

--

Élet és Irodalom, Bp. 1977. juni. 4. XXI. écf. 23. sz. 11. lap.

Rácz József

P. Kücs Julianna: Lucas Kőrben
A Studio 84 kiállítás a
BNV 13. pavilonjában

Népszabadság, 1984. XI. 17

Rác József

Rác József
kiállítás az Ernst Múzeumban

Magyar Nemzet 1983. X. 2.

Id. Rácz József

a Nagy István csoport hagyományos őszi tárlata megnyílt Cegléden, melyen a művész művei is szerepelnek.

Losonci Miklós: A Nagy István csoport kiállítása Cegléden.
Pest Megyei Hírlap, 1978. okt. 24.

RÁC JÓZSEF gr.

Rác József vegyes technikájú grafikái láthatóan rendszerezésre kész alkotói attitűddel készültek, de hiányoztak a kiállításról a katalógusban látható Szalay Lajos-ihletettségű tusrajzai.

Művészet. 1985. jan. 57. o.

Rác József

Kenessei András: 1. nagykőrösi grafikai tárlat

Magyar Hírlap, 1985. IV. 25

Ifj. Rácz József, festőművész

A nyolcvanéves Rácz József festő-grafikusművész tanárként öt évtized alatt generációkat tanított. Fia, ifj. Rácz József akvarellekkel arat szép sikert, lenvítvel.

B.D.: Rácz József képei.
Petőfi Népe. 1984. szept. 26. 5-old.

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1984 SEP 26

PETŐFI NÉPE

Rácz József, festő-grafikus-művész, rajztanár

1021

ÉLETMŰKIÁLLÍTÁS NAGYKŐRÖSÖN

Rácz József képei

Rácz József nagykőrösi festőművész-rajztanár egyike azoknak a kevés alkotóknak, akik köré már életükben legendák szövődnek. Titulusa — festőművész-rajztanár — nemcsak egyéni sorsára, de a kisvárosi életformára is utal: Nagykőrösön ő nemcsak sokak által elismert grafikus, de még többek — ezrek — számára „a" rajztanár.

A nyolcvan esztendős művész munkássága előtt kiállítással tiszteleg választott városa: Nagykőrösön, az Arany János Múzeumban október 21-ig tartják nyitva a tárlatot, amely egyébként első vernisszázsának fél évszázados jubileumán nyílt meg. Rácz József 1904-ben Békésen született, és a Képzőművészeti Főiskolát 1929-ben abszolválta — Rudnay Gyula tanítványaként. Friss diplomásként előbb egy évig Szeghalmon dolgozott, majd 1930-ban Nagykőrösre költözött. Nem tiltakozik, ha a személyét kevéssé, csak munkáját ismerők körösinek vélik — voltaképpen így ismerik el ötvenéves pedagógusi tevékenységét, szépérzék-formáló munkáját. Aranydiplomáját 1979-ben kapta meg, majd 1980-ban a Szocialista Kultúráért kitüntetéssel jutalmazták, és átnyújtották számára Békés város Pro Urbe díját is.

Életműve — s gyűjteményes kiállítása, amelyet *S. Hegedüs László*, a HNF Országos Tanácsának főtitkára nyitott meg — így összegezhető: ráirányítani a figyelmet a szépre, észrevétetni a rejtőző értékeket. Tanárként öt évtized alatt generációkkal fedeztette fel a rajzok, a képek tisztaságát. Tanítványai közül *Csikay Márta* szobrai, *Fajka János* tűzzománcai, *Radóczi Mária* batikja széles körben közismertek. Fia — *ifjabb Rácz József* — akvarelljeivel arat szép sikert.

A nyolcvanéves művész érzékenysége rögzítette számunkra a kisváros költőiségét, a piac, a vásár forgatagát, a Tabán düledező házait és a Cifrakert csak festményen megörökíthető romantikáját, a sétáló ember bölcsességét.

A tárlat hétfő kivételével naponta 10—18, október 1-től 9—17 óráig tekinthető meg.

B. O.

Munkaalka

UNAVIDÉKI Vendégl
erületi Igazgatósága K
ád krt. 2. karbantartó r
lábbi szakmunkások
árja: hűtőgépszerelő, v
íz-gázszerelő, szoba
sztalos, segédmunkás. F
okú orvosi igazolás szü

APRÓ HIRDETÉSE

Ingatlan

KERTES családi ház garázzsal, melléképületekkel, értéshizlaldával eladó. Lakást beszámítok. Cím: Péer Sándor Baja, IV. ker. 2. 1045

NAGY családi ház garázsal, melléképületekkel, kerttel beköltözhetően eladó. Baja, Monostori út 36. 1056

ELADÓ teljesen komfortos ház részben is, másfélszobás cserelakást beszámícok. Baja, Kossuth u. 15. 1032

KÉTSZOBÁS kertes családi ház eladó. Kiskunhalas, Cserepes u. 14. Kétszobás ötelepi lakást beszámí-. 2192

KISKUNHALASON a Sósó északi oldalán Felsőkiselek 26. sz. alatt 600 négyzögöl magasművelésű szőterület egyben, vagy részletekben eladó. Érdeklődni Víz u. 7. 2193

ELADÓ Kiskunhalason a églagyárhoz közel a Gubodi úton, 400 négyszögöl erület 4 éves magasművelésű szőlővel és 80 férőhelyes sertésóllal. Érdeklődni Gábor Á. u. 3. este 18 rától. 2240

CSALÁDI ház eladó, nagyobb családnak is megfelel. Baja, Bokányi D. u. 7. Érdeklődni: szombat, vasárnap. 1027

MÉLYKÚTON, Felszabadulás u. 3. számú családi ház eladó. Érdeklődni lehet: Mélykút, Felszabadulás u. 5. sz. alatt. 139

JÁNOSHALMÁN, Eötvös u. 64. számú családi ház, nagy telekkel, azonnal beköltözhetően eladó. Ugyanitt Simson segédmotor-kerékpár, valamint szőlődaráló, szőlőprés (120 l-es) is eladó. Érdeklődni lehet 6440 Jánoshalma, Kun Béla u. 6. sz. alatt, 18 óra után. 141

SZOBA összkomfortos családi ház 184 négyszögöles telekkel eladó. Cím: Kiskunhalas, Corvin u. 47. Érdeklődni: 17 óra után. 27663

SIÓFOKON iker családi ház déli fekvésű része, 5 éves, 34 négyszögöles területen eladó. 4 szobás, központi fűtéses, 10 percre a Balatontól. Üdülőnek kiválóan alkalmas, termő gyümölcsfák és szőlő. Cím: Hódos Ferenc 8600 Siófok, Wesselényi u. 70. 1122

BÁTMONOSTORON háromszobás ház 1670 négyszögöles, kertészkedésre alkalmas telekkel eladó. Ára: 580 000,— Ft. Érdeklődni: Baja, Kölcsey u. 20. fsz. 2. 1136

ELADÓ Pirtó, Petőfi u. 3. szám alatti 1449 négyzetméter telek, alappal. Érdeklődni a szomszédban. 1967

KISKUNHALASON Vadász u. 3. szám alatti lakóház eladó. Érdeklődni Nap u. 2. szám. 2272

SZANK, Vona dűlő 72. számú tanya 1250 négyszögöl ekerített telekkel eladó. Villany, fúrott kút van, kövesút, bolt, buszmegálló 300 m. Érdeklődni Balasi Antal Szank, Kiszsombos dűlő 21. szám alatt. 2274

SZOBA konyhás komfortos utcai házrész berendezéssel együtt eladó. Kiskunhalas, Petőfi u. 11. Lazáné (Tisztiklub mellett). Érdeklődni szeptember 20—30-ig 3—18 óráig. 2275

BÉRLAKÁS távolsági buszállomásnál háromszobás, rakásrhelyiséges, komfortos ház eladó. Üzletnek műhelynek kialakítható. Jókai u. 22/a. 1079

HÁROMSZOBÁS komfortos kertes családi ház azonnal beköltözhetően eladó. Tompa, Kinizsi u. 16. Érdeklődni Horváth A Zol-

ELADÓ Sükösd Szántópuszta mellett 6800 négyzetméter területű szántó két darabban. Havasi Mátyás Nemesnádudvar, Széchenyi u. 5. 1126

JAKABSZÁLLÁS külterületén, Hajtó út mellett tanya 2 hold földdel, melléképülettel eladó. Villany, víz van. Rádi István, Jakabszállás, II. ker. 155. 4452

JÁNOSHALMÁN, Corvin Ottó utcai 5. számú családi ház azonnali beköltözéssel eladó. Érdeklődni Miskolczi Mihálynénál 6440 Jánoshalma, Bíró Béla u. 38. sz. 136

ELADÓ vagy kisebb bácsalmási házra, lakásra cserélhető 200 öles teraszosított telken épült szép kis nyaraló. „Ideális pihenőhely" jeligére várok leveleket a bajai Hirdetőbe. 1129

ÚDÜLŐ, kétszintes, alápincézett, úszómedencével eladó, Lakitelek-Tőserdőn. Megbízottam: Ingatlanközvetítő Iroda Kecskemét, Vak-Bottyán u. 2. Telefon: 20-179. 21757

ÉRSEKCSANÁDI meggyes mellett 330 négyszögöl új telepítésű szőlő épülettel eladó. Baja, Petőfi u. 23/b. 1146

BAJASZENTISTVÁNI határban 330 négyszögöl új telepítésű szőlő épülettel eladó. Baja, Petőfi u. 23/b. 1147

DUNAFALVÁN tanya eladó sürgősen! Irányár: 120 000 Ft. Érdeklődni: Palotabozsok, Kossuth u. 84. Márton Zoltán. 1148

ELADÓ nagy családi ház kerttel. Vaskút, Damjanich u. 133. Érdeklődni: 16 óra után. 1149

40 NÉGYZETMÉTERES belvárosi üzlethelyiség eladó Baján. Ajánlatokat a bajai Hirdetőbe várok „Camélia" jeligére. 1104

500 NÉGYSZÖGÖL szőlő, a fele gyümölcsös, 2 szoba, konyha, fürdőszoba, éléskamra, pince, garázs aknás, gazdasági épületek, fizetési könnyítéssel, közel a városhoz eladó. Pécs, Nagypostavölgy-alsó 23. Bittner Istvánné. 2019

HÁROM hold őszibarackos és szőlő eladó megosztva is a pusztamérgesi volt vasútállomás mögött. Levélcím: Szűcsborus János, Szeged, József A. sgt. 66. 1988

GARÁZS eladó Széchenyivárosban, Kecskemét, Lánchíd u. 2—4. Érdeklődni: 15 órától, műszerészműhely, Dancsházi. 27813

Lakás

ELCSERÉLNÉM budapesti belvárosi egy szoba hallos komfortos lakásomat bajai belvárosiért. „Csere" jeligére várok leveleket a bajai Magyar Hirdetőbe. 1120

SÜRGŐSEN eladó 1 plusz 2 félszobás, 58 négyzetméteres lakás, készpénz plusz hitelátvállalással. Érdeklődni: egész nap, Kiskunhalas, Kossuth u. 15. fsz. 2. Telefon: 11-399. 27793

ELADÓ 2 szobás földszintes szövetkezeti lakás Kecskemét, Halasi út 13. földszint 6. Érdeklődni: 9—12 óráig. 4456

ELCSERÉLEM Kecskemét, Március 15. utcában épülő (garzonházban) IV. em-i egyszobás lakásomat belvárosi hasonlóért. Érdeklődni 18 óra után 22-485-ös telefonon. 3333

Gépek és alkatrészek

40-ES új szalagfűrészgéplapok eladók. Kecskemét, Énekes u. 82. szám. 27824

HÁROMSZÖGŰ re
mal ellátott, 3,5 ton
lenős pótkocsi ela
Bátmonostor, Dózs
Érdeklődni: minde
után.

TI rendszámú Pols
126-os eladó. Kisk
Huber Oszkár u. 1
fon: 11-279.

TI-S Trabant elad
kunhalas, Kossuth
12. Este 18—20 óra
vagy napközben a
telefonon.

PH-S 1200-as Lada
műszakival eladó.
rös, Majakovszkij 2

UNIVERZÁLIS faip
vízszintes tengelyű
marófejjel, körf
valamint egy új 700
lagfűrész eladó.
Alkotmány u. 14.

JÓ állapotban levő
csukott ZUK eladó.
lődni: Tass, Dózsa
22.

ÚJ állapotban levő
son Schwalbe elad
mizse, Hunyadi u.

KC forgalmi re
1200 S fehér Lada
gépkocsi üzem
joggal eladó. Érd
16 óra után. Papp
Zsigmondy u. 13.

MŰSZAKIZTATOTT
Csepel eladó. Érd
5525 Füzesgyarmat
hyány út 15.

GARÁZS kiadó Ke
ten, a Széchenyiv
Március 15. u. 90.

NAGYMÉRETŰ
eladó. Kecskemét,
u. 17. Telefon: 22-51

PE-S 1500-as Lada
Skoda 105-ös eladó.
halas, Kilián Gy.

ELADÓ PD-77-68
rendszámú 1300-as
li, érvényes mű
Érdeklődni egész n
nár József, Nyárlő
tőfi u. 36.

1 ÉVES, 5 mázsa t
sú utánfutó ma
ponyvával együtt
Kecskemét, Fran
18. Érdeklődni: 18.

Egyéb adás

BONTÁSANYAG
tégla, cserép, mér
részelt faanyag —
sal is. Kecskemét,
77. Alföld Szaksz
mellett.

ELADÓ 80 db bir
III. ker. C. 33.

12 SZEMÉLYES he
készlet (1939-es
kiadás) igényesnel
Érdeklődni: a 12-5
jai telefonon 8—17
kanapokon.

ALIG használt K
négyzetméter ff.
kazán eladó. 6456
Báthori u. 39. Va
hály. Érdeklődni:
nap 17 óra után.

4 MÁZSÁS feket
szamár, 10 éves,
eladó. Kocsiba,
jó. Fajsz, Árjos út

FŰSZÉNA és idei
kukorica nagyobb
ségben eladó. Ková
Baja, V. ker. 69.

KETTŐ db törzsk
Bernáthegyi kuty
Érdeklődni 6440
ma, Deák F. u. 31.

DARLING sze
tandem sarok-ülő
újszerű állapotban
Kiskunhalas, Szilá
38. Csordás.

ÚJ PB gázkályh
Baja, Duna u. 27.

MATCHBOX GM

Rác József

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR MAGYAR HÍRLAP
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Arch Mi a

NÉPSZAVA
1984 SEF 2 9

1021

Rác József

VÁRAKOZÓK

Tapodi Ilona

Rác József, grafikusművész

B. Révész László: Pontok-vonalak-számítógépen. Rác József kiállítása, Duna Galéria, 1987. II.5–III.1.

Rác József: Garabonciás,
vegyes technika, 70 × 100 cm, 1986
(fotó Rác József)

Muvésnet, 1987. október, 58-old.

Rác József

Rác József — TORONY, FÁKKAL

Újpalota

1985. X. 19.

is, de nem úgy, mint az *odabentiek*, hanem csak rendesen, ahogyan más férj teszi. Én hallgatom, és megbékülünk, hiszen az uram ... Aztán hazajövök, majd egyszer újra be. Ez a mi házas-

Frisch László

Rác József

Majnaire

1985. VII. 27.

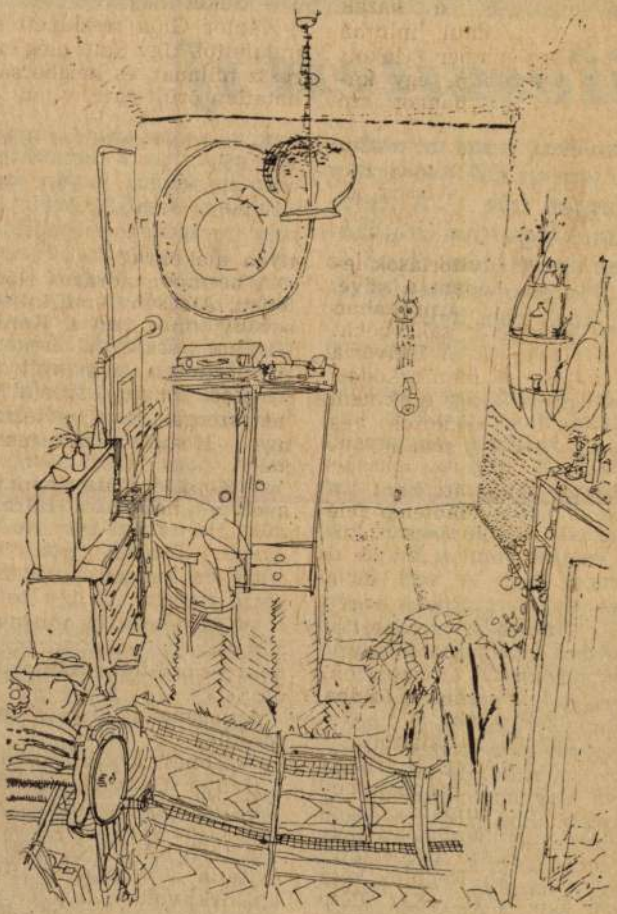

Rác József

ALBÉRLET

rek. 1978-ban találkoztak utoljára, *már meg se ismernék egymást.*

Mégis így van jól. Így nyugalmunk van. És a testvéreimmel sem cserélnék. Kicsi a pénzem, de *nagy a békém.* A gondom csak a megélhetés. Sose éreztem magam félembernek. *Hiszen ha egész a teher,* ahhoz egész ember kell. A házasság rossz tapasztalás volt. *A férfiszabadságé.* Ha beteg volt a gyerek, az én heteim mentek rá az ápolására. Külföldre is egyedül járt a férjem. Amióta egyedül vagyok, már eljutottam

Miótа az eszemet tudor minden kommunista műsza kon ott voltam. A lakáskére mem tíz éve adtam be a vá lalathoz, de még csak *azt s mondták, legyek türelemme* Az ember itt tölti az ifjúsá gát, itt öregszik meg, talá érthető, hogy a munkahelyé től vár valami segítséget Igaz, én úgy veszem az életet hogy jó, és sosem panaszko dok. Utálnám magam, ha si ránkoznék, ha sajnálgatnának, hogy így, te szegény Mari, meg úgy te szegény Mari Meg aztán nagy a szerencsém, hiszen a 73 éves édes

RAJZ HELGA ESZTER

Budapest, Gróza rkp.11. H-1013

1965-ben született Budapesten.
A Magyar Iparművészeti Főiskola harmadésves hallgatója /Fémműves szak/.

Csoportos kiállítása:
1987 AURIFLEX '87,
Nemzetközi ötvös-ékszer kiállítás és verseny, Vigadó, Budapest

Kalaptűk / Hutnadeln

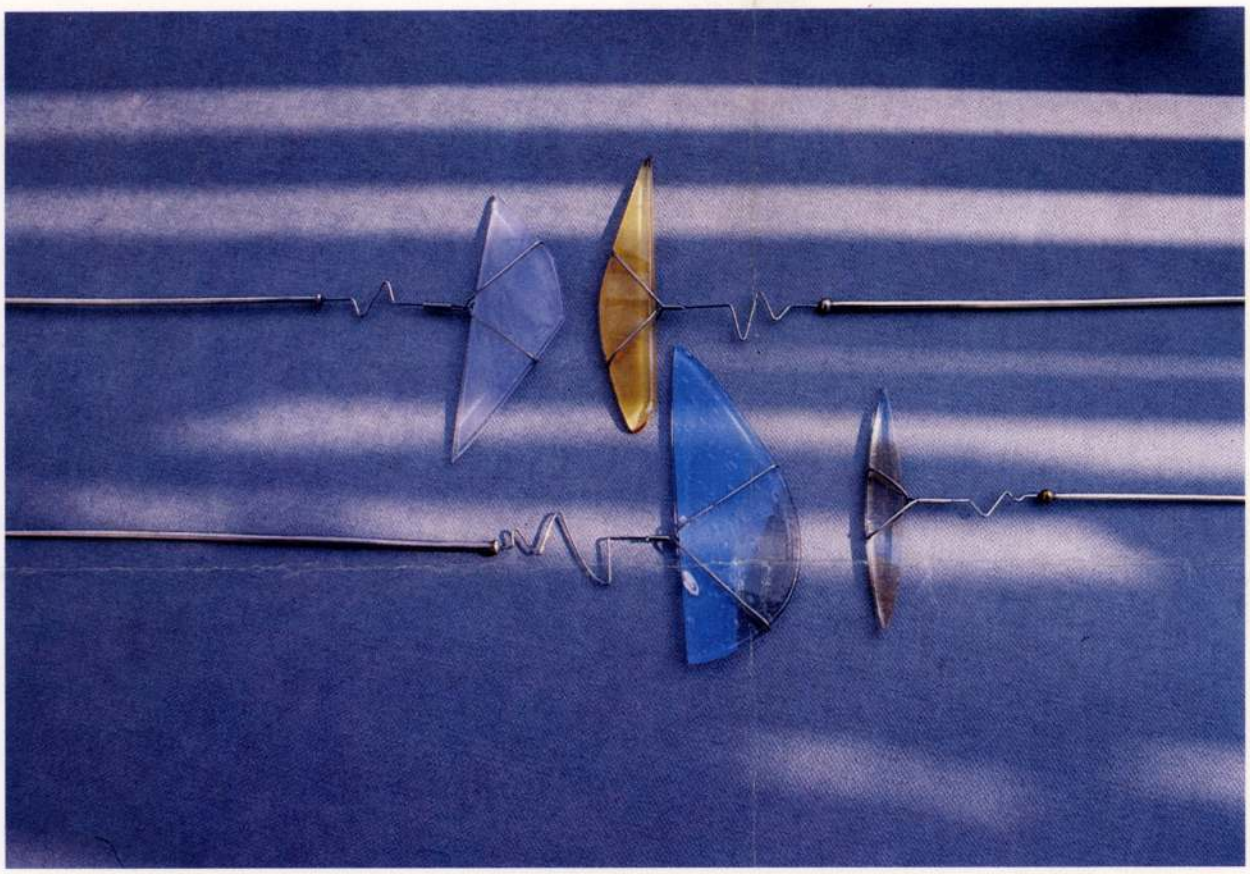

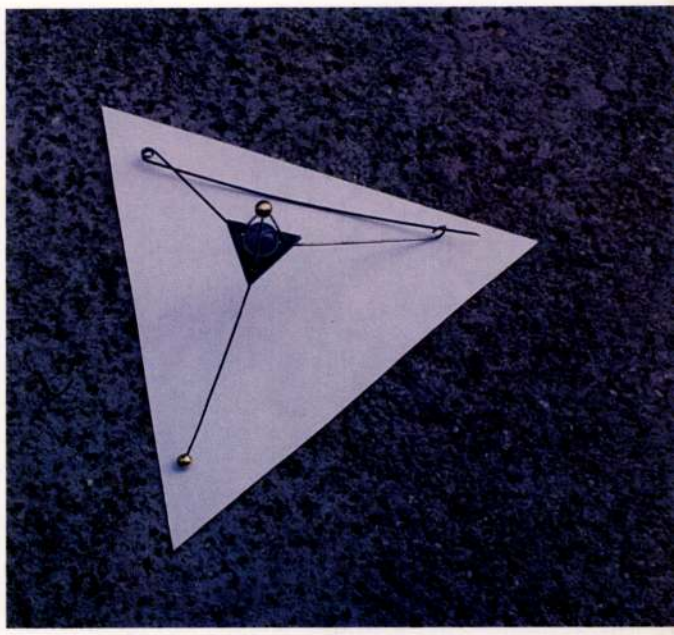

BÁNFALVI ANDRÁS

Budapest, Háromszék u.32-34/2
H-1118

1948-ban született Jászberényben.
1973-ban fejezte be tanulmányait a Magyar Iparművészeti Főiskolán /Ötvös szak/

Csoportos kiállítások:

1981 II. Ötvös és Fémműves Quadriennále, Miskolc
1984 Jewellery From Hungary ELECTRUM Galéria, London
1988 Amulett és Talizmán, Städtisches Múzeum, Schwäbisch Gmünd, Pforzheim, Hannau, Bonn, Freiburg, Berlin
1989 Die Famination des Materials. 41. Internationalen Handwerksmesse, München

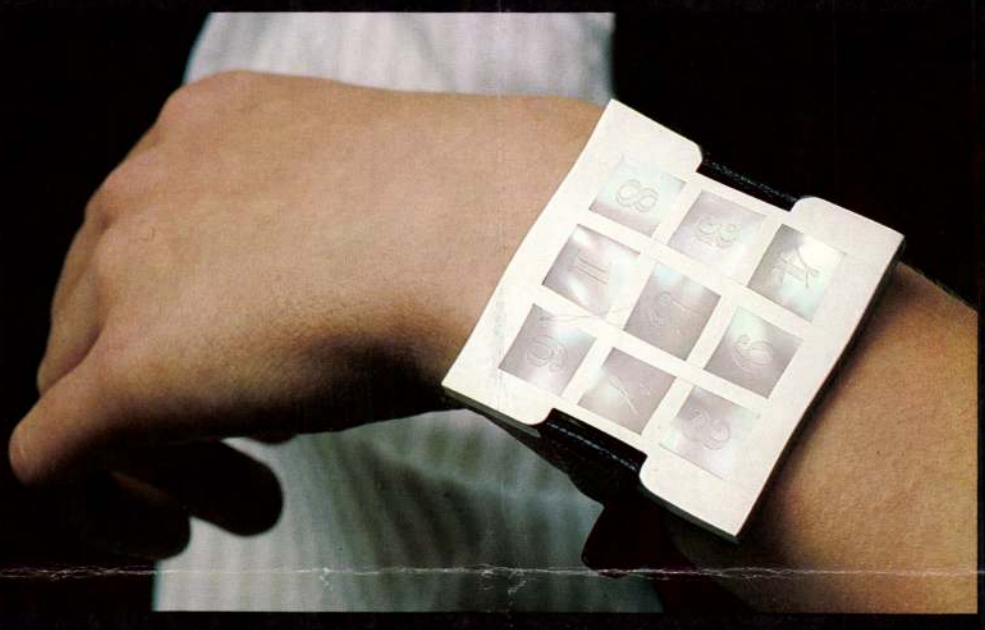

Fotó: Kollányi Gyula

Rácz József, grafikus

Rácz József rajza

12
XXIX/6

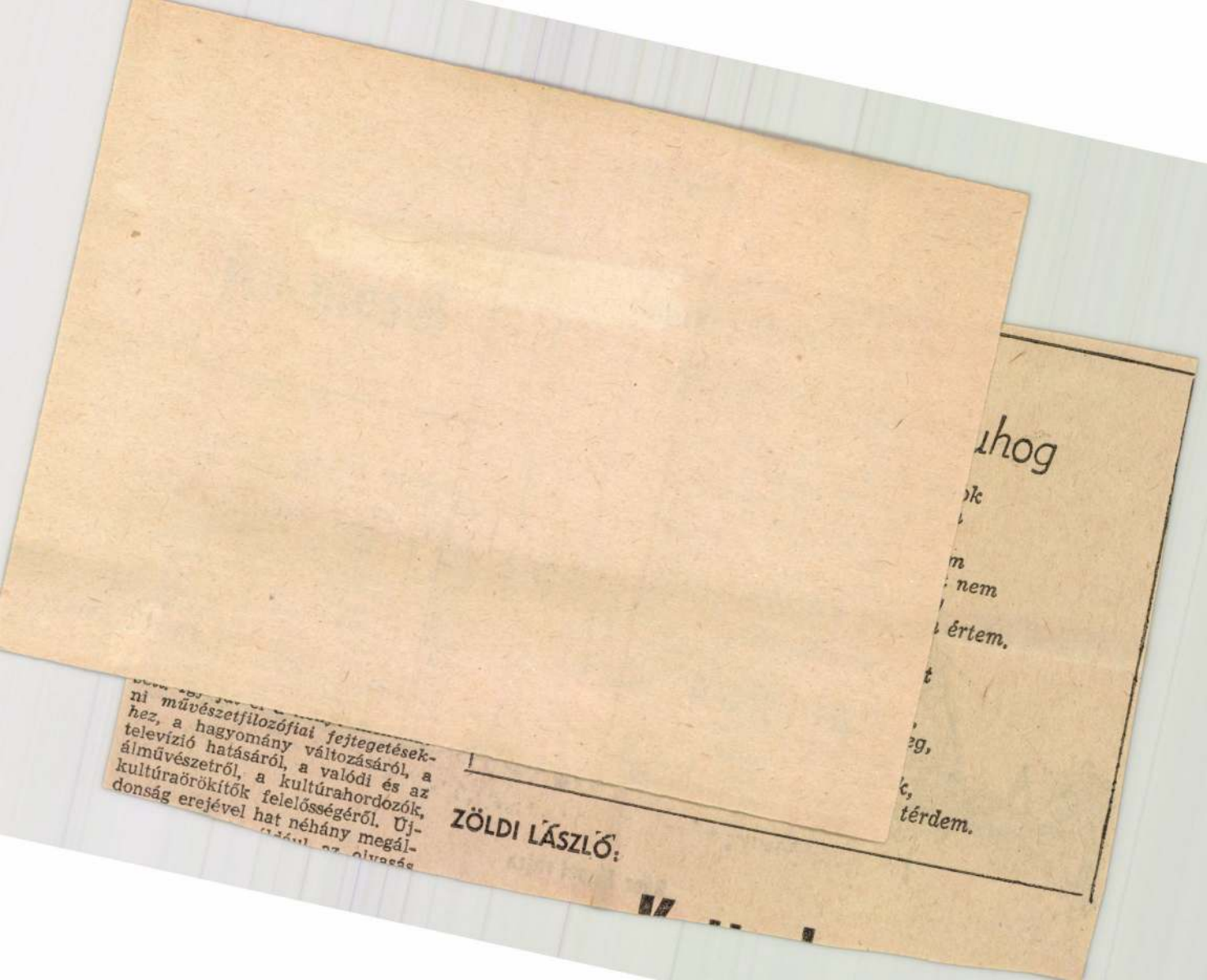

ni művészetfilozófiai fejtegetések-
hez, a hagyomány változásáról, a
televízió hatásáról, a valódi és az
álművészetről, a kultúrahordozók,
kultúraörökítők felelősségéről. Új-
donság erejével hat néhány megál-

ZÖLDI LÁSZLÓ:

uhog

ok

m
nem

értem.

t

eg,

k,

térdem.

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
1980 JUL 26

ÉLET ÉS IRODALOM

Rácz József
grafikusművész

1021

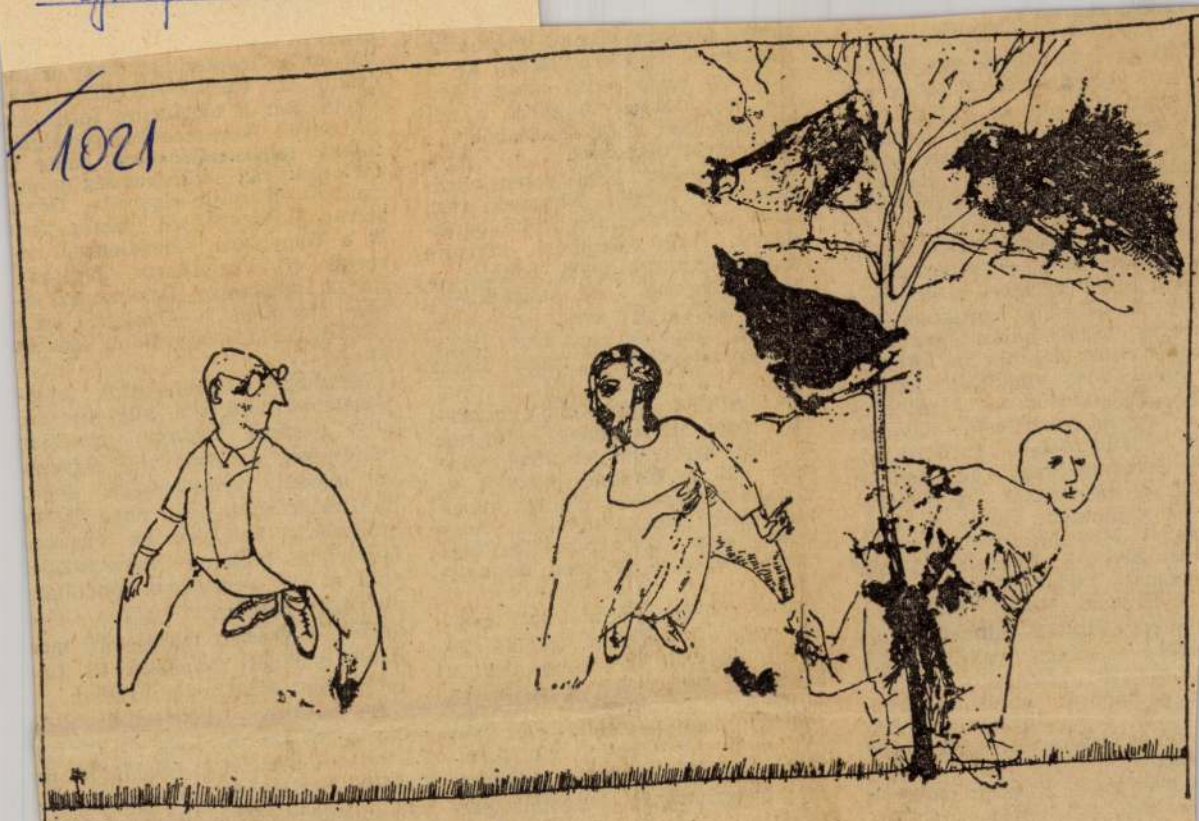

Rácz József rajza

Milyen ismeretekre van szüksé-
e egy újítónak, feltalálónak ma,
ilunk? Nyilván az újítás, a ta-
lmány *tárgya* szerinti tudomá-
os, műszaki ismeretekre. A leg-
rszerűbbekre. Ezek számtalan
nélyítésére kell koncentrálni,
ncs megállás, ha valaki rövid
őre kihagy vagy másra figyel,
végzetes lehet — lemarad.
Nem ilyen egyszerű azonban a
og. A nehéz és megkeseredett
berek mindennapos gyakorla-
ól tudjuk: nálunk az újítónak
feltalálónak *egyúttal:* jogász-
, főkönyvelőnek, kereskedő-
, anyagbeszerzőnek, ügynök-
, közjegyzőnek, továbbá aj-
- és útonállónak kell lennie;
ői: a megszállott, a birkatü-
nű, a mindent kibíró, a félcé-
ás; tulajdonságaiban olimpiai
ten egyesíti Dugovics Titusz
rságát, Lúdas Matyi ravasz-
t. Kaszap István hitét, s a
lmányi Hivatal mindenkori el-
vel szemben vallja, hogy
tecuccoli csak egyben téve-
a háborún kívül az újítá-
oz és találmányokhoz is há-
dolog szükséges: *pénz, pénz*
énz.

már most, a nehéz emberek
én való felkészítése ..az Élet-
ezermester-kénzése és érdek-
me sokáig *államilag* folyt.

ralók, turisták viszont
nyatkor is járják a vá
élők egy része pedig é
kor szabadul a munka
külözhetetlen bevásá
akad ideje nézelődni.

A „könyves" készsé
zítja, mit vegyen. Ne
olvas is. Néhány író,
ságára, neki dediká
büszke. Amúgy igazi
képzőművészet. Ha panaszkodik,
leginkább csak arra, hogy az
ÁFÉSZ, ahonnan az árut kapja
a nagy „slágerekből" ritkán juttat
neki.

Az ÁFÉSZ illetékesei feltehe-
tően úgy vélik, minek küldjenek
a sikerkönyvekből az utcai árus-
nak, aki a kevéssé kelendőt az
elavult térképet is eladja, minek
küldjenek szép albumokat, hogy
aztán este begyömöszölje őket
szekrényébe, a védtelen kapualj-
ban.

Még senkinek sem jutott eszé-
be, hogy egy fülkével, fűthető bó-
déval, melyből tucatszám akad a
városban (szuvenírt, giccs-bábút,
cigarettát, levelezőlapot kínálva
minden mennyiségben) — őt véd-
jék meg. Az embert, aki ázva-
fázva űzi mesterségét, lankadat-
lan buzgalommal, huszonöt esz-
tendeje.

M. J.

nés sétahajó... — mégis, ez a
CSELE-HOTEL, ez valami egészen
kitűnő...

Minthogy a *Csele-patak* jelen-
téktelen kis erecske, alig hinném,
hogy neszező nádasai, rengeteg
rekettyései, azúrkék vize, egyszó-
val tájképi nevezetességei érde-
mesítették arra, hogy neve 218-ik
szállodánk homlokzatán virítson.
Historikus hajlamú keresztszüle
arra a kis csermelyre gondoltak,
melynek megáradt vizében lelte
halálát a gyászos emlékezetű mo-
hácsi csatából menekülő II. La-
jos király, 1526 augusztusában.

Ha így van — márpedig a pró-
fétára esküszöm, hogy csak így
lehet! —, tisztelettel felajánlom az
alábbi hirdetés-mintát, az új szál-
ló mielőbbi fellendítése érdeké-
ben: (Lehet plakát, prospektus,
szórófüzet, rádió-, tévéreklám,
akármi...) Tehát:

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

1980 JUN 2 21

Rácz József
grafikusművész
1027

NÉPÚJSÁG

Rácz József: Régi fahíd a Körösön

NÉPÚ

Füzesgyarmat a f

Mint ismeretes, 1944 őszén megyénk az országban elsőként szabadult fel. E politikai, társadalmi, gazdasági és kulturális változásokat hozó nagy jelentőségű esemény egyúttal lezárta hazánk történetének sötét korszakát is. Forradalmi úton kezdődhetett el az újjáépítés és a termelés. Akkoriban igen nehéz időket éltünk át. A háborús viszonyok miatt hatalmas búzaföldek maradtak betakarítatlenül. E súlyos helyzetben a legteljesebb erőkifejtéssel kellett pótolni tavasszal mindazt, amit nem lehetett ősszel elvégezni. A gazdákra és a mezőgazdasági munkásokra „nemzetmentő feladat" hárult: áldozatkész tenniakarással, küzdelemmel kellett biztosítani a jövő évi termést.

Minden községben, így Füzesgyarmaton is a pártok létrejötte után a FÉKOSZ segítségével megalakult a mezőgazdasági bizottság. E testületben és a koalícióban részt vevő pártok egy-egy taggal képviseltették magukat. Közöttük volt: Frank Sándor, Szabó József, Papp Sándor, Fekete Imre, Csák István, É. Nagy Sándor, Nyilas János, Sári István, Smidák János, Daru István és Tóth Lajos. A bizottság elnökének egy kiváló mezőgazdászt, Frank Sándort, a Wenchheim gróf akasztói birtokának számvevőjét választották meg. Egyemezőgazdasági földmívelő szakszervezetnek írt:

„Amikor a Pártok együttes határozata alapján megbíztak a községi mezőgazdasági bizottság működésének megszervezésével, irányításával járó felelősségteljes munkák végzésével, a mai romokban heverő mezőgazdaságunk elhagyatottságunkban és elmaradottságunkban talán nem is lenne feltűnő, ha ez alól az amúgy is elég nagy elfoglaltságaim mellett kibúvó okokat kerestem volna. Ezt a legkényelmesebbnek látszó elintézést mégsem választom, mert szükségét látom annak, hogy a rendkívüli idők teremtette helyzet... rendkívüli erőfeszítéseket

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Rácz József grafikusművésznek

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba
1980 JUN 22

„[illegible] ízetlenebb".

1021

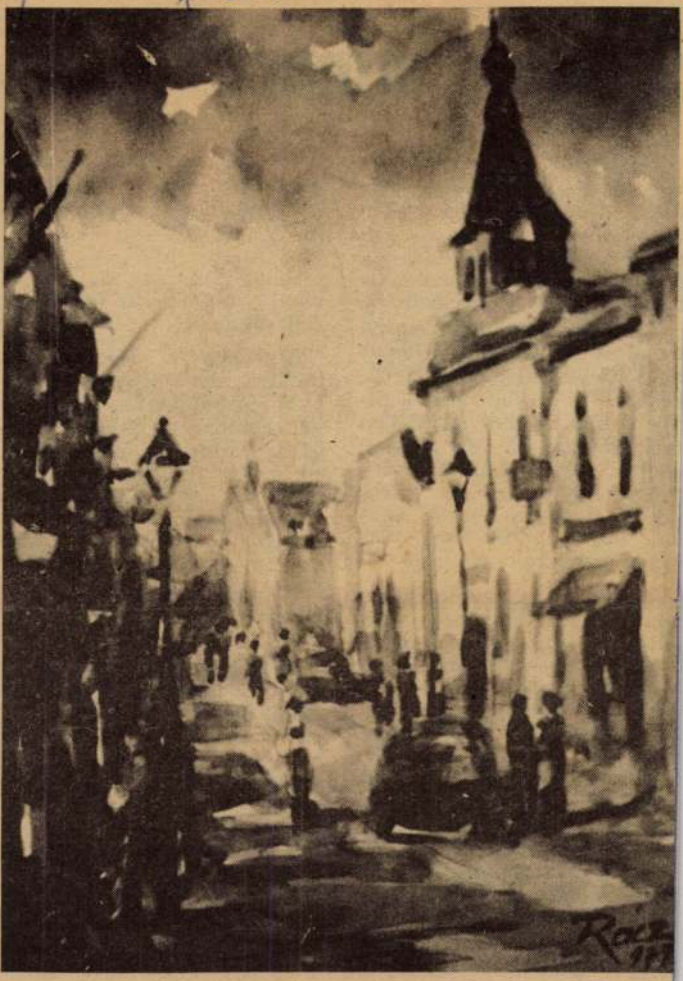

Rácz József: Hollandi utca

Az e

Történelmi
ben Eger a hősiesség példája. Tudjuk: Dobó István vezetésével a védők — katonák és köznépek, férfiak és nők — sikerrel ellenálltak a roppant török hadnak.

De azért Egerben török emlékek is vannak! Vagyis ha 1552-ben nem sikerült is, később bevette a várat a török. Igaz, ekkor, 1596-ban már nem Dobó és katonái védték, hanem külföldi zsoldosok. Így került a város kilenc évtizedre török uralom alá — tőlük csak 1687 végén foglalták vissza.

A török uralom elején, de már a XVII. században építettek egy mohamedán templomot — dzsámit — s vele tornyot — minárét. A dzsámit később, a visszafoglalás után egy ideig katolikus templomnak használják, aztán átalakítják, majd a múlt század közepe táján, amikor a közelben új templomot építenek, lebontják. Ellenben a minárét, szerencsére, mindmáig megtartották.

A híres török világjáró, Evlia Cselebi, 1664-ben Egerben is járt. Így számos korabeli magyarországi neveti azt a török templomot is, amelyhez tornyunk tartozott. Az idő tájt — a leírásból láthatjuk — Széles utcának hívták az utcát, ahol a minaré állt (ma Knézich utca).

A szépen helyreállított minaré az utca térré szélesedő torkolatában, szinte a vár tövében nyúlik a magasba, mint egy kihegyezett ceruza. Hegyes kősüvege nem az eredeti, hanem az 1897-es restaurálás kor kapta. Hogy az eredeti milyen volt, nem tudni; 1897 előtt bádogkupolája volt, s azt Pyrker érsek készíttette 1829-ben.

Az építmény 35 m magas. Vöröses homokkő kockákból épült. Félköríves tetejű. Bejárata északról, a Knézich utca felől van. Belsejében keskeny meredek csigalépcső vezet fel a körerkélyig, ahova egy ugyancsak félköríves záródású ajtó nyílik az ellentétes oldalon. Az erkélyt vaskorlát veszi körül. Az elkeskenyedő tornyot a zömökebb alsó rész fölött, a körerkély alatt és a süveg alatt is domborművű kiképzések díszítik gyűrűszerűen.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 134-068, 337-748, 340-726

Rácz József, grafikus művész

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba
1980 JÚN 22.

1021

Rácz József: Békési részlet

iszereléséből. Az egy
útorok, szemléltető es
k, könyvek, dokume
ok stb megmentésé
egőrzését a városi tá
avasolta néhány éve. A
gy-két épületet az I
nkezelő Vállalat vett
ha már muzeális é
nyag egy részét más t
skolákba szállították
násik része elveszett,
elenyészett". Például
aszabadiból (ahol még
nindig jelentős számú tár-
yi emlék maradt meg) egy
atedrát, egy szekrényt, né-
ány padot, faliképet a bu-
lapesti Munkásmozgalmi
Múzeumba vittek el azért,
ogy az úttörő szövetség
ennállásának 30. évfordító-
a alkalmából rendezett ki-
állításon bemutathassák
ket. A volt 6. sz. iskola
adlásán helyezték el azokat
tablókat, szemléltető esz-
özöket, amelyeket 1945-ig
asználtak a tanítók.

Hankó György nyugdíjas
anár, volt országgyűlési
épviselő igen lelkes híve
s nagy pártolója az iskola-
úzeumnak. Sok régi fény-
épet, tankönyvet mutatott
e „ízelítőül" a honismereti
unkacsoport tagjainak az-
al a szándékkal, hogy bizo-
yítsa, milyen rendkívül
azdag és érdekes kiállítást
ehetne rendezni. Ugyanak-

korabeli tanítói lakást is. A bútorok, az egyéb használati tárgyak összegyűjtése — mint jeleztük — nem okozhat különösebb gondot. Annál jobban kellene ügyelni viszont arra, hogy kizárólag szakemberek és volt tanítók bevonásával készüljön el a „forgatókönyv" az egyes helyiségekről. Az anyag kiválogatásával, rendszerezésével, valósághű elhelyezésével, az épület helyreállításával összefüggő feladatokon kívül számolni kell olyan kérdések megoldásával, mint például: ki lesz a fenntartó? Ki lesz a teremőr és így tovább.

Akad ugyanis egy-két példa arra, miért nem lehetett megnyitni időben némely kiállítást, vagy tájházat. Az okok többnyire a fentihez hasonló problémákra vezethetők vissza.

Befejezésül — nem a tel-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Rácz József, grafikusművész

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

1980 JUN 22

1021

Rácz József: A békési főtéri híd

A sétaút a part menti villák kertje alatt ka

geteg természeti adottsággal találkozik. Lankás tengerparttal, dombvidékkel, romantikus hegyekkel, nagyszerű műemlékkel, antik romokkal, bizánci stílusú kolostorokkal. Ahol megállni, megpihenni régi századok vigaszos dicsőségében egyet jelent az erőt adó felismeréssel: rám is jut egy kevés abból a fényességből, amiről elgondolkodni, el-eltűnődni fölöttébb szép és kívánatos.

Nemrég jártam Jugoszláviában. Volán-buszon, BUSZ-csoporttal, kedves, ókedvű medgyesegyházia-tal. Nyugdíjasokkal, termeőszövetkezeti tagokkal. Zönében olyan emberekkel, kiknek idős korukra adott meg, hogy világot lássanak. A lehetőséget kihasználk, hiszen közülük többen évesen már jártak a Szovtunióban, Romániában, a azai tájakról nem is beélve. A program csak enyi volt: hegyet, völgyet, sok-sok szig mulatba ejt A modern autócsodák Mercedesek, Zasztavák.

Milyen me ejut az ember, ha földrajzi értelemben nem is olyan nagy a távolság! Itt van mindjárt az előbb említett Abbáziának titulált világhírű üdülőhely: Opatija. Az Opát-rend templomáról elnevezett hajdani halászfalu. Hol van ma már a falu, és az akkori halászok? A település első szállodáját 1884-ben építették éppen magyar vállalkozók, aztán luxushotelek egész sora létesült a parti sziklákon. A 20 kilométeres szakaszon egymást érik a hotelek, a kávéházak, az éttermek. A szállodákban 4 ezer embert tudnak elhelyezni. Vannak különleges igényeket kielégítők, mint a fürdőmedencével, játékkaszinóval felszerelt Adriatic, a Grand, vagy

szik, létkérdés. Megélhetésük fő forrása, jövedelmük csak-

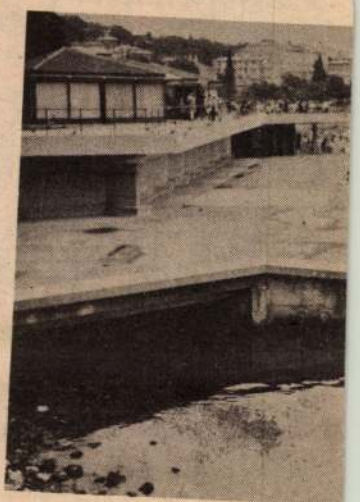

A híres bazársor előtt a szaba

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-976

Rácz József

SZABAD FÖLD
Budapest
grafikusművész
1980 MÁR 2

1021

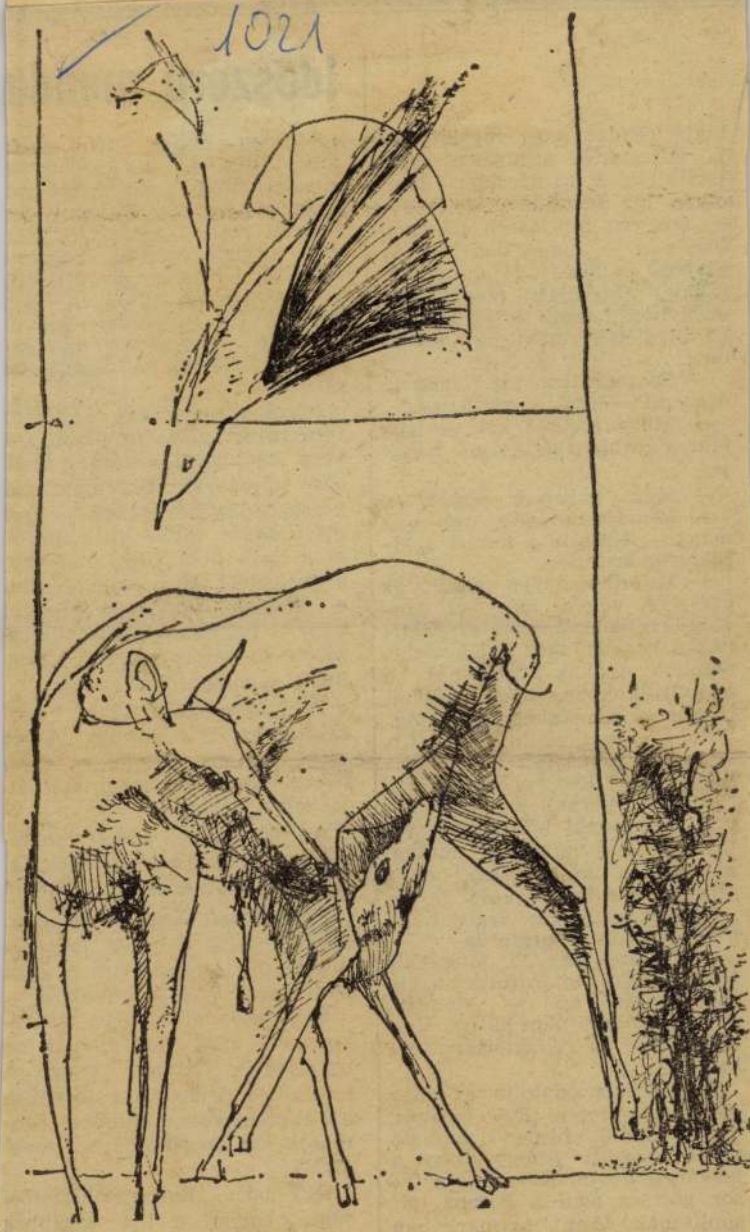

(RÁCZ JÓZSEF rajza)

tagja rendszeresen megjavítgatja. Kifestették a lakását, megjavították a fürdőcsapot. Mert olyan kis ülőkádas fürdőszoba — amilyen a modern lakásokban van —, olyan van nála is. Elviszik és föladják a postán a rádió-, tévédíjat, meg aztán edényben hozzák a közeli önkiszolgálóból neki a levest, meg...

— Ez már líra, ezt hagyd ki öregem! — szól a grafikus.

— Miért hagyná ki? — pattant a kirakatrendező-nő hangja.

— Mert szirupos, érted?

— Mondja tovább, mi van még? — kérlelte a tanárt a kirakatrendező nő.

— Tulajdonképpen ennyi az egész. A végére még azt gondoltam: ha tavasszal kizöldülnek a hegyek, meg a Kálváriadombon gyíkok futkosnak a a szurdikokban, már bejárhat húgom a munkahelyére. Elfoglalja a széket, amin ül, és fűzi a tűbe a hasított vastag bőrszálat. Mert lószerszámokat, retikülöket varrnak és, hogy ezáltal megszépül körülötte a világ. A hétköznapok, a munka, a közösség melege segíti elviselni az élet keserűségét.

— Akkor mégse segített az írás — szólt a grafikus.

— De keretnek jó. Meg kell írni! — szólt határozottan a kirakatrendező nő. — Mondja: már, legfeljebb nem közlik. Volt ilyen már a világtörténelemben.

A grafikus odatolta a tanár elé a papírlapot. Egy bicegős, botos, kissé ferdén vonagló lányt ábrázolt. Ahogy megy a kisvárosi utcán. Kétoldalt a fasor görcsös ágai a bothoz hasonlítanak. Amit a markában szorongat.

Kopsé József

megjelenik egy kis cetli a hazunk kapuján a következő szöveggel: „Kérjük a kaput becsukni, mert fűtenek". E kedves tradíció mindig örömmel tölti el szívemet, de idén azt hittem, rosszul látok. A megszokott szöveg helyett ezt olvastam: „Energiatakarékossági okokból kérjük a kaput becsukni".

Másnap pedig egy út menti fára rajzszögezve az alábbi szövegű cédulkára leltem: „Eladó egy hősugárzó. Energiatakarékossági okokból sürgős!" Csak azt tudnám, mivel akar spórolni a hirdető: a kilowattal vagy a forinttal? Úgy meghatódtam e korhű fogalmazványoktól, hogy a nagyközönség rendelkezésére bocsátom további aktualizált mondataimat.

Például a „Fűre lépni tilos!" helyett azt is írhatnák: „Azért mert takarékoskodsz az energiáddal, még nem kell átjárnod a pázsiton!"

Apróhirdetés: „Energiatakarékossági okokból 22 éves feleségemet idősebbre cserélném."

KRESZ-módosítás: „Energiatakarékossági okokból parkolni mindenütt szabad. Amíg állsz addig sem fogy a benzined."

MÁV-mondatok: „Ha takarékoskodni akar végtagjaival, ne ugráljon a vonaton" vagy „A szocialista demokrácia jegyében az expresszvonat minden állomáson és megállóhelyen megáll".

IKV-nak: „Energiatakarékossági okokból a lift továbbra sem működik".

A vendéglátóiparnak: „Ittas

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPKIADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

Rác József

ÉLET ÉS IRODALOM
1979 NOV 2 4.

1021

Rác József: Figyelmeztetés

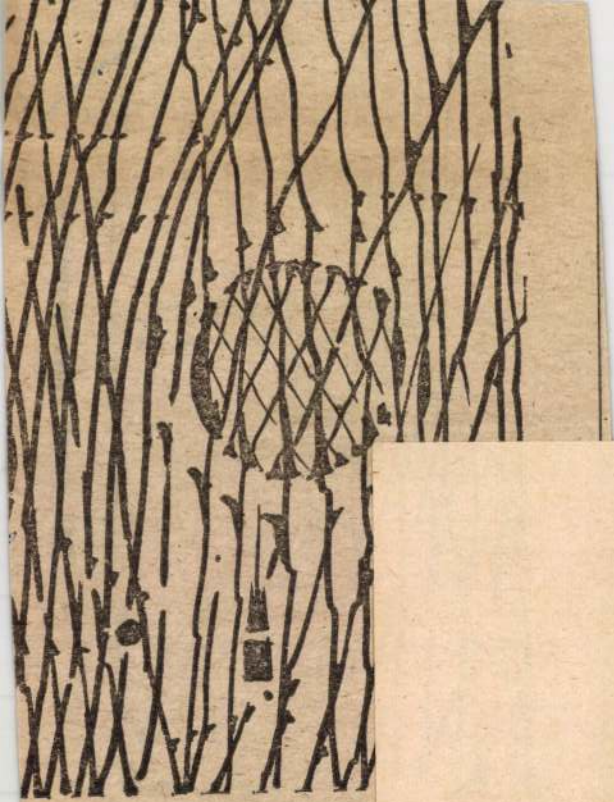

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1982 JAN 1 6

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Ifj. Rácz József, festő-
mérvész

Ifj. Rácz József: Fák

1021

egyezmény felülvizsgálása. 3. A görög haderő külön státusza, azaz békeidőben a hadsereg kizárólag az athéni kormány ellenőrzése alá tartozna. 4. NATO-garanciák egy török támadás ellen. E követelések mögött Papandreu azon politikai értékelése húzódott meg, hogy Görögország számára „nemzeti és katonai fenyegetést nem a Varsói Szerződés országai jelentenek, hanem Törökország" — tehát a NATO egy másik tagállama.

A görög követelések teljesítetlennek tűnnek, noha elképzelhetőek bizonyos kozmetikai változások az amerikai támaszpontok helyzetén és esetleg jóváhagyják a görög hadsereg kontrolljára vonatkozó igényt is. (Egyik követelés teljesítése sem befolyásolná valójában a NATO stratégiai ütőképességét.) Meg kell azonban állapítani, hogy Papandreu kemény fellépése mögött a tényleges görög pozíciók gyengesége rejlik. Közvetve ezt jelzi, hogy a NATO-ülésen hangoztatott követelések eleve enyhébbek voltak a Papandreu-párt választási programjánál, amiben még az amerikai támaszpontok felszámolásáról és — a NATO-tagság fenntartása mellett — a katonai szervezetből való ki-

ket. Törökország ügyanis — különösképpen a jelenlegi katonai rendszer alatt — stratégiai helyzeténél fogva (közvetlenül határos a Szovjetunióval, és ellenőrzi a Fekete-tenger kijáratát) az egész NATO egyik kulcsországa.

Ez mutatkozik meg abban, hogy a NATO lényegesen több katonai segélyt ad Törökországnak, mint Görögországnak. A hivatalosan megállapított arány 10:7. Az amerikai érdekeltséget aláhúzta, hogy a decemberi brüsszeli NATO-ülésre utaztában Weinberger amerikai hadügyminiszter meglátogatta Törökországot, és erőteljesen hangsúlyozta az Ankarának nyújtott amerikai támogatást. A
szerint:
görögök
ként mi
dott. Ne
ha a
kényszer
rökorszá
utóbbit
Úgy tű
vetelése
reu-kor
ciójában
gek mu
feljebb
nyekre
tontól é

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Ifj. Rácz József festőművész

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1982 JAN 16

1021

NÉPÚJSÁG

Ifj. Rácz József: St. Pölten karácsonykor

Tél a Szovjetunióban

Hideg is, meleg is

— Ne féljen az orosz tél-
öl, megvan annak is az el-
enszere. Majd megtanítom
rá! — így vigasztalt házi-
gazdám, Andrej Andrejevics
Szomov, amikor savanyú or-
cával figyeltem a hőmérő hi-
ganyszálát, amely akkor,
déltájban is mínusz 37 fo-
kot mutatott szélmentes he-
lyen.

1.

— Dobro utro! Kak szpal?
— kérdezte a házigazda, és
barátságosan hátbaveregetett.
Mondtam, hogy semmi vész,
jól aludtam, de mi lesz ez-
után? Semmi! Gyerünk mo-
sakodni. Félmeztelen a vál-
lamra csaptam a törölközőt,
és indultam volna a fürdő-
szobába, de Andrej Andre-
cipőben, kiskabátban és egy nagy csokor rózsával.

Mínusz 17 fok volt.

A taxis megkérdezte, melyik szállóba parancsoljuk.

— A GUM-ba!

Megvonta a vállát, hiába, külföldiek, és elvitt a GUM-hoz. Bevásároltunk. Csupa téli holmit. Bundás kabátot prémgallérral, prémes sapkát és válinkit, hogy a lábunk se fázzon két napig, amíg Moszkvában tartózkodunk. Hiába, nagy ország, nagyok a távolságok és a különbségek az éghajlatban, az időjárásban.

Aztán felszálltunk a budapesti gépre, bundás kabátban, prémes sapkában és halinacsizmában.

tájékozódik. A távolsá-
itt ereszti le azon a hóba vájt aknán, amely a paplak ajtajához szolgál. A pap létrán kimászik a hó tetejére, és ő már tudja, hol találja meg a címzettet.

Az élelmiszert ősz végén, még a nagy havazás előtt előre megvásárolják. A ház hosszú folyosójáról nyílik a konyha, a szoba, az istálló, a szénatér, a magtár, a műhely, a darálóval. Gyertyával világítanak. Egész évben annyi birkafaggyú összegyűlik, hogy kár lenne kidobni, meg különben is: télen aludjon az ember, nyáron dolgozzék. Ez járja errefelé.

Egy öregnek — megszámoltam — hét fia és egy lánya volt. Valamennyi szeptemberben született, alig néhány nap eltéréssel. Két fiú meg éppenséggel ugyanazon a napon ülte a születése napját.

— Hát ez meg hogy van?

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1982 JAN 16

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Ifj. Rácz József, festőművész

1021

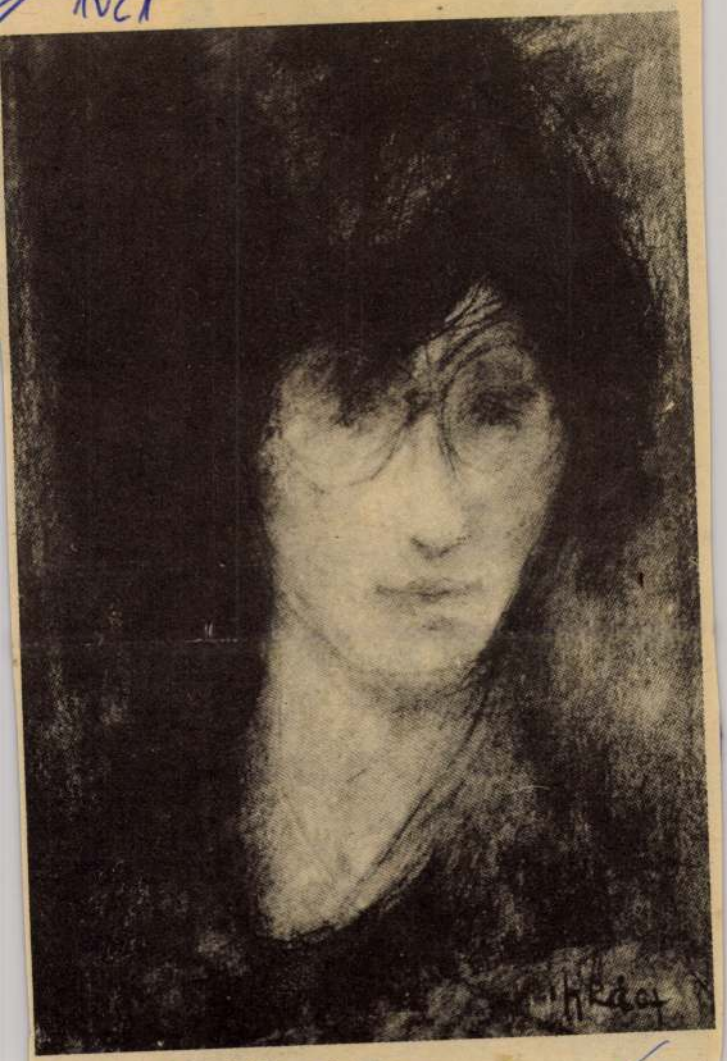

Ifj. Rácz József: Portré

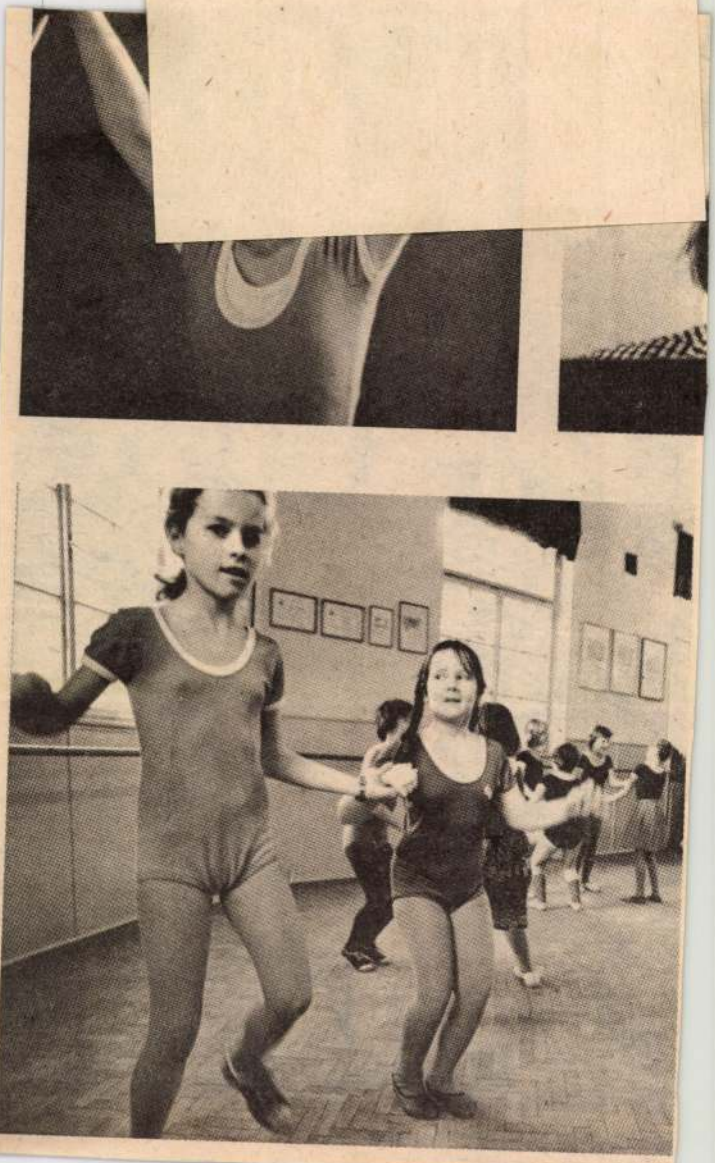

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 367-748, 340-726

Rác József grafikus

NÉPSZAVA
1984 JAN 28

1021

Rác József KOSARASOK

NÉPSZA

Látogatóban

Lenyűgöző a de... derű talán a tudásból fakad, hogy nincs az életnek olyan sötét pillanata, amelybe ne lopakodna be valami tréfás fény. Utólag mindig látható. Ő pedig látja a távlatokat előre is, visszamenőleg is.

Szabó Iván elmúlt hetvenéves, ami az ő esetében elhanyagolható. Nem azért, mert kíméletesen bánt vele a kor, ellenkezőleg! Mindig éppen ott volt jelen, ahol a

hetetlen, hogy ez mind megrendelésre készült.

— *Pátzay Pál mondta, hogy a mesterembert az különbözteti meg a művésztől, hogy a mester a megélhetésért dolgozik, a művész passzióból is. Ha egy gondolat izgat, akkor csak a gondolat megvalósításának a lehetősége érdekel. Semmi más.*

Látom, legújabb munkáinak anyaga a bronz. Jól ér-

Rác József

MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

Grafikusművész

ÉLET ÉS IRODALOM
1979 SEP 1

1021

Rác József rajza

os
ezső
Ferenc
yi László

ul az emberiség
dezkedést illetően ..."
Remenyik Zsigmondról,
ialom története, VI. kötet/

ssius úr elgondolkodva
amben a cigarettákat

szolta az irodatiszt,
ügyosztály kereteibe

dol? Min gondolkodol?
kben és a hajléktalanokban
képész, majd ó is fülére húz-
nekilapulva a falnak, és

/részletek a regényből/

mber 6-án

szárnyakkal a Sorsot és a Létet ő
veszik körül a meztelen lányok a
az asszonyosan kecses paloták kö
Marcello Mastroiannit
a kedves olasz férfit a csillagok la
Róma ege alatt
a Város aranytálként ragyog
a lobogó ostorfények nyújtózkod
mint a viperák

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 835-748, 340-726

Rác József, grafikus

NÉPSZAVA

1981 AUG 16

1021 9

Rác József

MEZEI VIRÁGOK

Lipták G

Ebéd Don Quijote ház

Spanyolország mintegy ötször olyan nagy, mint a mi hazánk. Ebben a nagy országban hamar megszokja az utas a táj változásait. Ahogy az ország történetének emlékei, a barlangrajzoktól, hamiták, ibérek, ligurok, főníciaiak, punok, rómaiak és görögök hagyatékai, ahogy a sokféle vallás, a mórok, a kalifák, a kereszténység, s az iszlám emlékei teszik változatossá az ország minden városát és vidékét, olyan egyénivé, érdekessé és sokfélévé alakítják a hatalmas terület hegységei, folyói az egyes tájakat és tartományokat.

Egyik reggelen, amikor a tengerpartról léghűtéses, modern társasautóbusszal indultunk Madridba, új elragadó varázslatát fedeztük fel a spanyol vidéknek. Előbb azt hittük, nem ismerjük, később minden időkre ismerőssé vált számunkra. Amikor Alicanténál elhagytuk a tengerparti vidékek, fehér hullámtarajos kék tenger határolta strandjainak pálmák és narancsligetek szegélyezte paradicsomi birodalmát, valahol Albacete környékén az angol, francia, holland és német útitársaink közé egyik örök útitársunk: Cervantes szegődött mellénk, s velünk maradt hosszú órákon át. Nem is csoda, ez itt már az ő birodalma volt. A La Mancha, amely nem szépségétől, hanem a több mint négyszáz éve élt spanyol író képzeletékínál. Ott van ő, fehér gum műanyagból az országuta kísérő benzinkutak, service-e és vendéglők körül is.

Cervantes idején fuvaro sok, öszvérhajcsárok éltek környékbeli falvakban, s ő látogatták a számtalan kocs mát és söntést. A kocsmá bárokká alakítva most is o állnak az országút mellet De látogatóik a Madrid fel vagy onnan jövő száguld autók utasai.

Don Quijote szelleme még is ott kísért ezen a különö hangulatú vidéken. Az egyi útszéli kocsmát Dulcineáro nevezték el. Arról a regény hősnőről, aki eltérően min den más regényhősnőtől, nen jelenik meg a színen, csal egyszer, a búsképű lova barlangi látomásában, egy szer pedig amikor Sancho Panza ráfogja egy paraszt asszonyra, hogy az Dulcinea s a lovag csak azért nem is meri fel, mert elvarázsolták Dulcinea jelképe is lehetne csodálatos regénynek, a világ egyik legolvasottabb könyvé nek.

Szerb Antal szerint a ma gasrendű modern regén Cervantes művével kezdődi el. A Don Quijote a regény történetének legnagyobb for dulata. Alapgondolata a lo vagi regények kigúnyolása de azok csodavilága így át kerül a Don Quijotéba, hi szen a manchai lovag min den kalandja a lovagregé nyek egy-egy paródiája. Ez

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

Rác József, grafikus

ÉLET ÉS IRODALOM

1981 ÁPR 18

1021

Rác József rajza

lcsu: Húsvét előtt

öpült a Páva (vita)

természet? (interjú)

s Németh Lászlóra

rty halál (riport)

ÉI

IR

IRODA

MISKOLCZI MIKLÓS:

GYŰLT

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 347-748, 340-720

Ifj. Rácz József festőművész – és építész

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1981 ÁPR 12

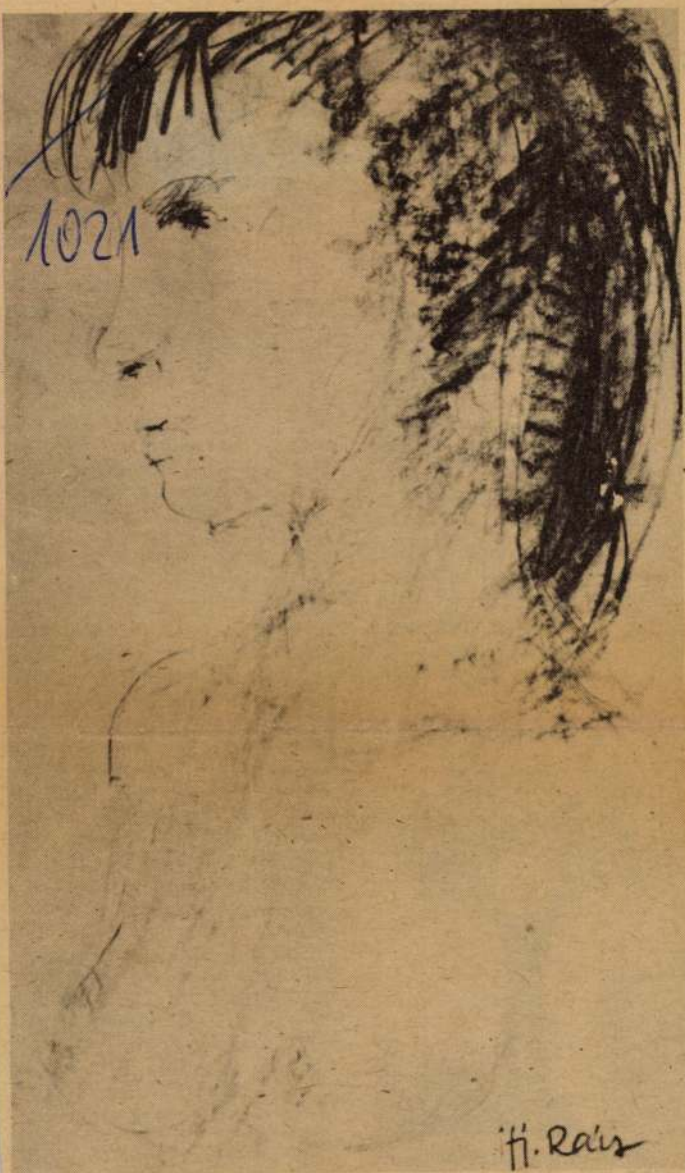

Ifj. Rácz József: Ifjúság

szobrát se
Szállónál v
készült szar
Szálló előtt
nak, Garay
egész alakos

Az Augus
videsen fela
renc szobrá
neköltő töb
nyezett ebb
tyamotívum
épületben,
elnevezett z
nulnak a fiatalok, s Liszt Ferenc-emlékszoba várja a látogatókat. A Babits-emlékházat ellenben most restaurálják, ezért, ha futja időnkből, inkább érdemes felkeresni a Béri Balogh Ádám Múzeumot.

Vendéglátóm fáradhatatlan, s bár „szőlejét" időnként megemlíti, mégis előbb mejáratja velem — most már autóval — a Gyulára emlékeztető északi és déli kertvárost, a keleti ipartelepet, s azután: irány a hegy. Pon-

A Prométheusz-szoborkompozíció Szekszárdon

Fotó: Czakó Sándor

állítja kalauzom. — Harmincötezren lakjuk. De az úgynevezett nappali létszám 50 ezernél is több, olyan sokan járnak be dolgozni, tanulni. Ez a felszabadulás utáni ipartelepítés hatása. Sok környező községbeli dolgozik Szekszárdon, de melyik a jobb: kertes házban lakni 10—15 kilométerre innen, vagy itt, egy 10—15 ezres új lakótelepen? — hangzik a válaszra nem váró kérdés. — Arról nem is beszélve, hogy mennyibe került volna egy ekkora lakótelep. Sajnos, így is van lakáshiány Szekszárdon, ahol dicséretes építészeti harmóniával ötvöződik eggyé a múlt és a jelen. Nincsenek betonrengeteges lakótelepeink, pedig sorra épülnek az új, emeletes házak. Csak sokfelé, és sokféle változatban. Talán ezért is kapta meg a város a Hild-érmet.

Kísérőm-kalauzom fáradhatatlan ugyan, de most már hajthatatlan is, így elindulunk a dombok-völgyek-szurdokok gyönyörű kuszaságában csodálatos módon szinte vízszintes fekvésű szőlőjébe, s megegyezünk: Szekszárd megismeréséhez nemcsak egy nap, hanem egy év is kevés.

Vitaszek Zoltán

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-648, 340-726

Gf. Racz József építész és festőművész

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1981 ÁPR 12

1981. április 12., vasárnap

9

1021

10
19
NAGYVILÁ
A világon az első volt
„Április 12-én a Szovjetunióban Föld körüli pályára felbocsátották a
szállító ürtörténelem első szovjet államvics Gagarin Alekszejenagy."
„A repülés közben saját szemeemmel láthattam
— ez nekem adatott meg
ének —, hogy a Föld
lyű. Kékes színű,
kéktől a mély-
en lenyűgöző
átmenet.
kal ér-

Rácz Kálmán

Tihanyi félsziget
c. képe repr.
Délibáb 1942. 20. sz.
(A festői Balaton.)

Rácz Kálmán

A Műcsarnokban rendezett kollektív kiállítás.

Rácz Kálmán szerepel legtöbb művel a tárlaton. Kiváló akvarellfestő, különösen „Balatoni vitorlások" és „Délutáni hangulat a Balatonon" című vízfestménye ötlik szembe, mindkettő valóságos kis remekmű. Olajfestményein is a csurgató tehnika hívja fel a szemlélő figyelmét. Ezzel az egészen új módszerrel akvarellhatást sikerül elérnie a vásznon is. Erős érzéke van a hangulatoknak fényhatásokkal megkapóan jellemző ábrázolására. A homály finom árnyalatait elevenen hozza ki ecsetjével.

H. L. - Jászsági festőművészek kiállítása. Új Magyarság

1941. szept. 12.

[illegible]

[illegible] szavainkat sem hallották. Félelmetes volt ez a rettenetes erejű hóvihar a mennydörgéstől visszhangzó hegyszúcsok között. Éjfélre érkeztünk *Karmanyah* falába, ahol a leírhatatlanul szemfyes és szegényes szállóban fáradságunk ellenére is alig mertük lehajtani fejünket.

Másnap kora hajnalban gyönyörű szélcsendes időben, napsütésben folytattuk utunkat. Az országút mellett csakhamar érdekes látnivaló kínálkozott. A roppant sziklafalakba faragott szásszainda dombor-

[illegible] fel ficyelmünket arab sz-

Rácz Kálmán

Tanár: Baranski

400. Rácz Kálmán . . . . . Pihenő teve

vrf.

Képrőm. forsk. kiáll. 1937

Rácz Kálmán

nincs céd.

Szépművészet

1942. 153 l.

Jászsági Képzőművészek VII. kiállítása Jászberényben. Már a hetedik kiállításukat rendezték a jászsági képzőművészek, ami azt bizonyítja, hogy élénk művészi életetet élnek, szorgalmasan dolgoznak. A vallás- és közoktatásügyi minisztériumnak a decentralizációs művészpolitikáját igen szépen valósították meg, mert a várost, annak minden társadalmi osztályát a művészet megkedvelésére szoktatják, s elérték azt is, hogy műpártolásra nevelték a közönséget. Ebben elsősorban *Rácz* Kálmánnak, a jászberényi áll. gimnázium rajztanárának van legnagyobb érdeme, mert ő szervezte meg még 1936-ban a jászsági művészek csoportját. Rácz Kálmán nevét hasábjainkból már jól ismerjük.

A tárlat főerősségei Rácz Kálmán, B. Simon Ferenc festményei és Tősér János szobrai voltak. *Rácz* Kálmán főleg balatoni képeivel szerepelt, de szépek a Zagyvaparti részletei, téli tájképei, jászberényi piac-részletei is. (Jászberényi részlet, Tihany, Alku.) *B. Simon* Ferencet a Műbarátban láttuk utoljára, azóta sokat fejlődött. Közel 30 olajfestménnyel szerepelt, melyek között igen sok szép téli képet láttunk. Ezek erős tehetségének tanújelei. (Gödrök télen, Téli uszoda diófával.) *Tősér* János kevés, de fínom megoldású szobrokat mutatott be a Jászság közönségének. Különösen márványba faragott portréját találtuk kiemelkedőnek. Szerepeltek még: *Gecse* Árpád, *Járdán* József, *Lizony* Ede és *Benke* László festőművészek.

MARX FERENC

MŰSZAKI KÜLÖNLEGESSÉGEK ÜZLETE. FÉNYKÉPÉSZETI, OPTIKAI ÉS KINOTECHNIKAI CIKKEK. MÉRŐMŰSZEREK ÉS ESZKÖZÖK; LABORATÓRIUMI FELSZERELÉSEK; MŰSZAKI JÁTÉKOK HAZAI ÉS KÜLFÖLDI KÉPVISELETEK.

GESCHÄFT FÜR TECHNISCHE SONDERHEITEN. FOTO, OPTISCHE UND KINOTECHNISCHE ARTIKELN, MESSINSTRUMENTE UND GERÄTE; LABORATORIUMAUSRÜSTUNGEN; TECHNISCHE SPIELWAREN. IN- UND AUSLÄNDISCHE VERTRETUNGEN.

BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 18.

Nt.
Müemlékek Országos Bizottsága,

Bp. IX.,Hőgyes Endre-u.10.

Levelük jele
Your reference — Votre référence
Ihr Zeichen

Levelük kelte
Your letter of — Votre lettr
Ihre Nachricht vom

TÁRGY: * MARXTON * gép.-

Szives érdeklődésére van sz

M A R

Rácz Kálmán

1926/27 - 1930/31. I.

Ferkèpzomfoiskèvk

125. l.

1394

esi német császári korona. A XI. században a bizánci ötvösművek a rekesz Z mellett beágyazott Z et is al-

Rácz Kálmán

festő

l.

Képmüvészet

1942. 180-l.

nten Charakter tragen und eventuell verbindliche ereinbarungen treffen können.

Zusammengehalten werden könnte schließlich diese elfalt der zwischenstaatlichen Einrichtungen zur ereinheitlichung der Statistik durch ein statistisches roßraumkomitee, in dem alle Länder des Großraums ertreten wären und das eine Plattform für die eistige Leitung der Statistik der Großraumwirtschaft rstellen würde. In diesem Komitee würden sich die hrenden Statistiker aller Länder als offizielle Ver-eter ihrer Gebiete zusammenfinden, um der Groß-umwirtschaft diejenige Statistik zu geben, die eine elbewußte Ausgestaltung und Bewirtschaftung des aums, der der Lebensraum der in einem Großwirt-haftsraum zusammengeschlossenen Völkergemein-haft ist, ermöglicht und damit die Grundlage für ne Mehrung der allgemeinen Wohlfahrt schafft.

Die Glosse

Das nennt sich „Neutralität"
Unheilbare geistige Clowns

A. K., Genf im November.

In der Sektion Basel der Schweizerischen „Europa-nion" hielt deren Zentralpräsident Dr. E. Bauer einen ortrag über „Europa vor der Entscheidung". U. a. er-lärte er, mitten im Kriege erhebe sich bereits ein Ideen-ettbewerb (!) um die Gestaltung Europas. Das eutsche „Neue Europa" sei an der Herrschaft Deutsch-nds über den Kontinent orientiert. Das sei das Zu-unftsbild, in dem nationale Unabhängigkeit für freie ölker höchst problematisch erscheine. A n d e r s sei das riegsziel der Atlantik-Charta, das der Angelsachsen. s sehe ein Europa freier, verbündeter Nationen vor, e prinzipiell gleichberechtigt wären. Es sei aber die

Rácz Kálmán

Zagyvapart, télen vízf.

Művészeti hetek
Kolozsvár 1942. 99. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Rácz Kálmán, festő

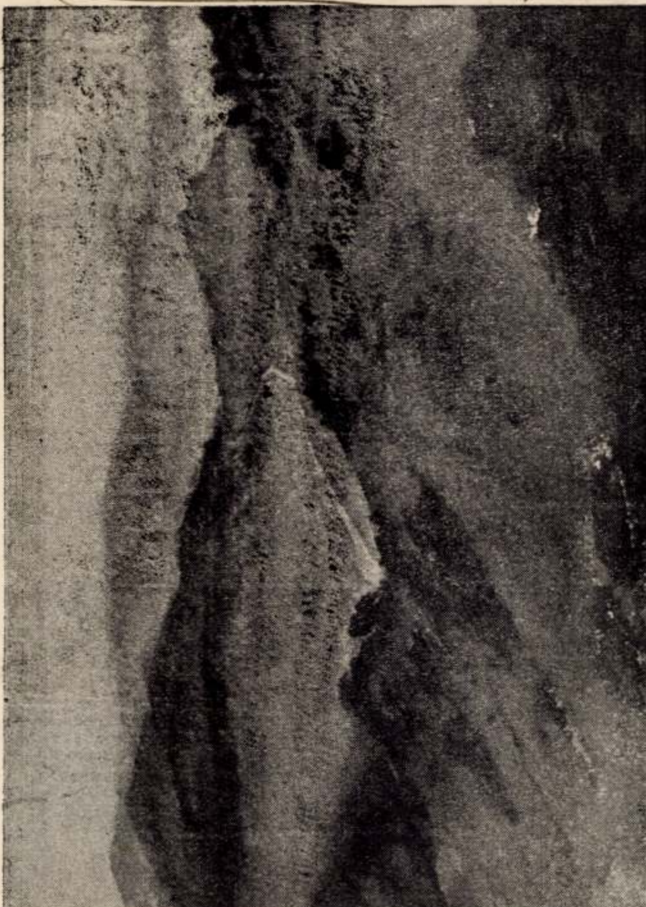

Rácz Kálmán: Tihanyi hegyek. Vizfestmény.
Az Akvarell- és Pasztellfestők kiállításán
Budapest székesfőváros díját nyerte.

Nagys.
Dr. Szentiványi Gyula
mütörténész urnak!

Kedves Barátom!

Jászsági müvészekről kért adatokat postára adtam: jelen cimedre. A csomagban irtam néhány gépelt oldalt kérésed értelmében.

Maradok őszinte tisztelettel

Jászberény, 1943. okt. 29.

Rácz Kálmán

Nagyságos

Dr. Szentiványi Gyula

mütörténész urnak

Budapest

XI. Lágymányos-u. 16.

Rácz Kálmán

festő

1943. áprilisában a
jászberényi gimnázium
rajztermében saját mü-
veiből gyűjt. kiállítást
rendezett.

Katalogusa nem volt.

Rácz Kálmán

festő

kollekciója a jászberényi művészek tavaszi tárlatán 1940 márc.

Jászberényben –

Meghívó –

Rácz Kálmán

festő

lásd okr.

Jászsági képzőmű-
vészek és foto-ama-
török tavaszi tárla-
tának katalogusa.
Jászberény, 1941 ápr

könyvtáramban

Rácz Kálmán

festő

kollekciója

lásd

Jászsági képzőművészek VII. kiállítása-
nak katalógusa.
Jászberény, 1942.
ápr.
(Képpel.)

Könyvtárban

Rácz Kálmán

Balatonvilágos c.
képe repr.

Ugar 1942. okt. 15.

A kép a főváros
tulajdona

Rácz Kálmán
festő

Írod
z

Jász Hirlap 1941.
márc. 8. (f.: Előszó
egy kiállításhoz.)

Rácz Kálmán

Pest

Irod

Jász Hilap

1940. dec. 21. —

1941. jan. 4. — feb. 22

— márc. 1. —

Rácz Kálmán

festő

vrod

Kemenes Antal dr.

Rácz Kálmán festő-
művész képei.

Jász Hírlap

1941. jan. 25.

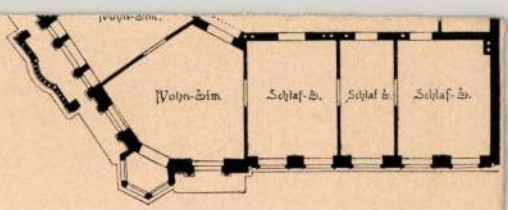
Wohn-Zim.
Schlaf-Z.
Schlaf-Z.
Schlaf-Z.

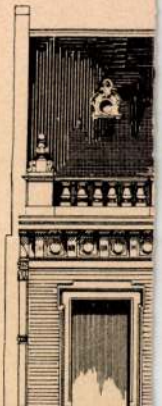

Rácz Kálmán

festő

vrád

Jász Hirlap

1940. márc. 2 és 9

(Látogatás mű-
veszeinkhel.)

9 márc. 9.

Rácz Kálmán

festő

irod.

Jász Hirlap 1941. ápr.

19. — ∫ máj. 17.

∫ máj 3.

Rácz Kálmán

erdő
2

Tímár József:
Tavaszi tárlat
Jászberényben
Jász Hírlap
1940. márc. 16.

Rácz Kálmán

írod festő

Fecske Sándor ifj:

Tavaszi tárlat.

Jász Hírlap

1940. márc. 30.

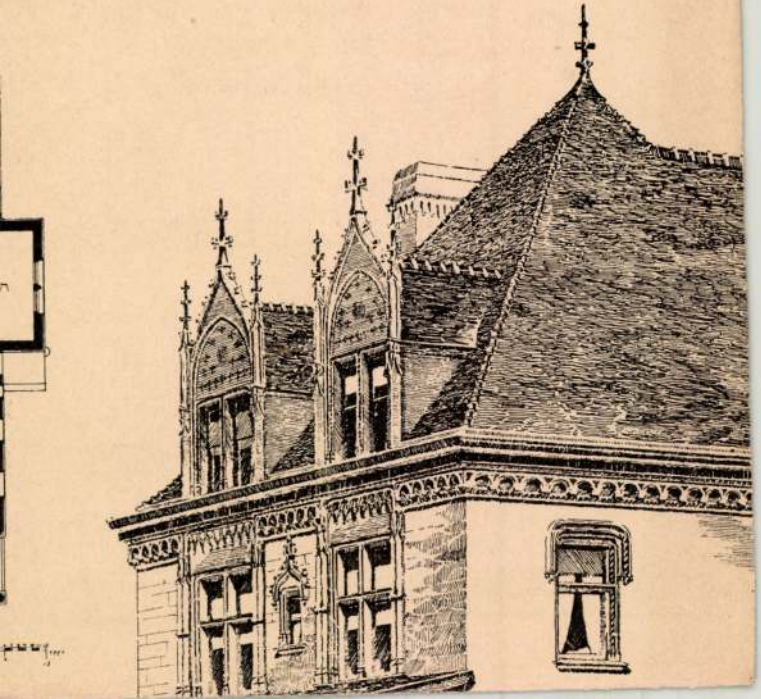

Rácz Kálmán

festő

vód

Rajzoktatás.

1941. ápr. 15.

(A jászsági képző-
művesek és fotóama-
török.)

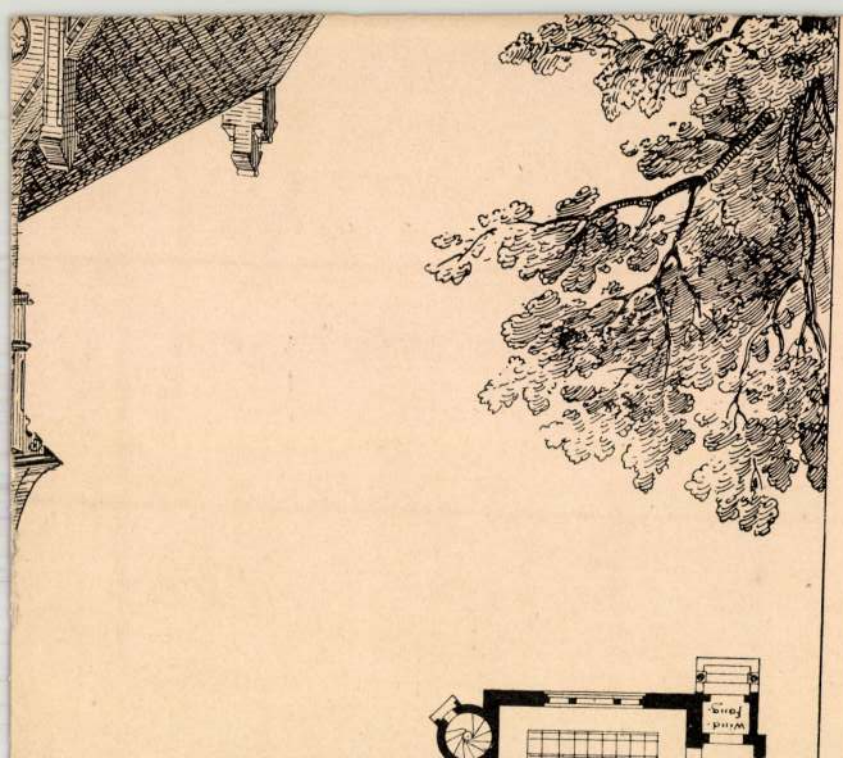

Raiz Kálmán

írod

Országos Középiskolai

Tanáregyesületi

Kőrlöny.

1941. máj. - (A

jászsági festőművészek.)

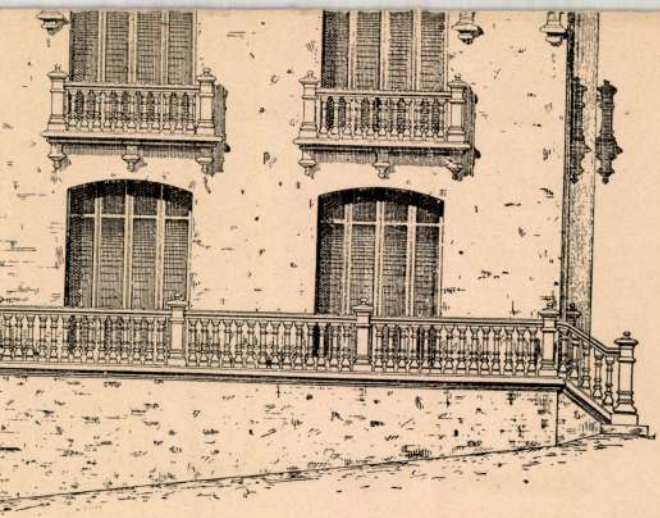

Villa in Champigny; erbaut v

(Grundrisse

Rácz Kálmán

festő

vrod
2

Esti Ujság. 1941. nept.
15. (ϕ Jászsági művé-
nek csoportkiállitása.)

ϕ T. D.:

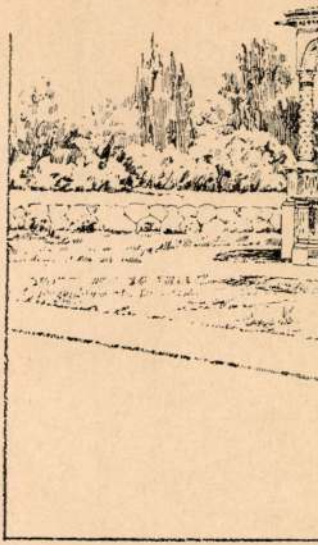

Rácz Kálmán

festő

Ívód

Magyarság

1941. szept. 13.

(Pictor: Jánsági festők.)

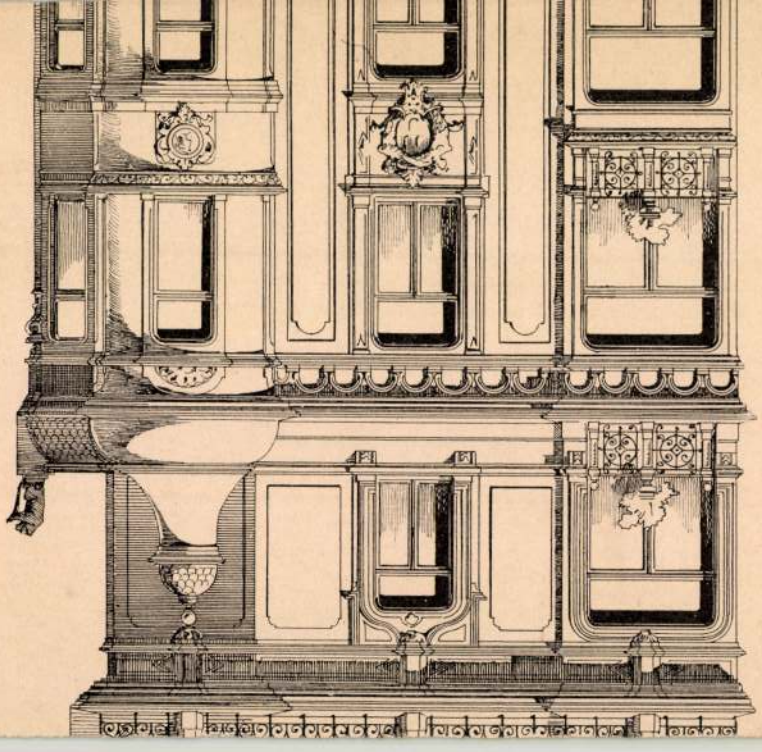

Rácz Kálmán

cód
2

Jász Hírlap.
1941. szept. 20.
(Festőművészeink kiállítása a fővárosi sajtó tükrében.)

1. Etage.

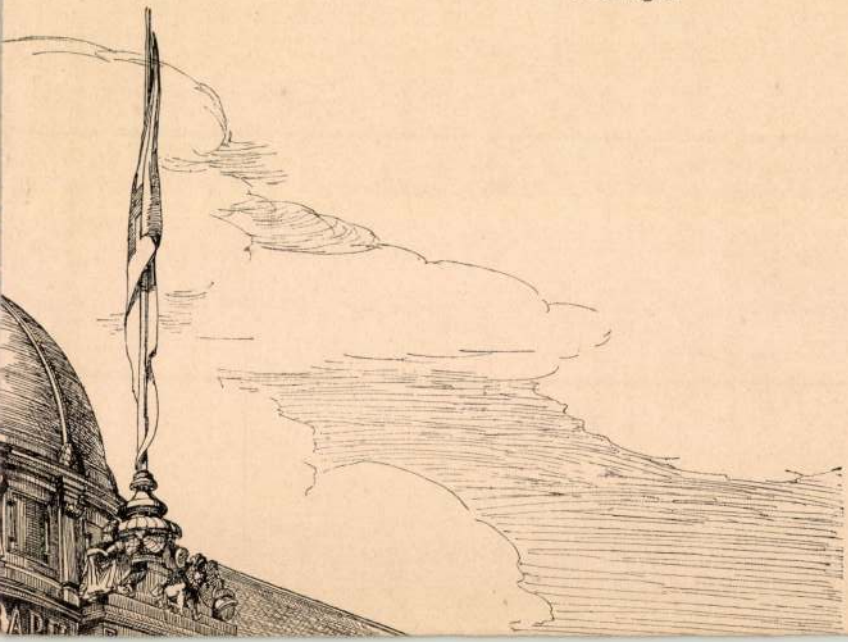

Rácz Kálmán

Vad
2

Jász Hírlap.

1941. okt. 11.
(Összefoglaló jelentés
festőművészeink
budapesti szerepléséről.)

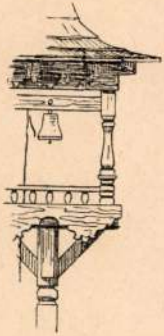

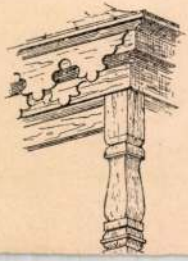

Rácz Kálmán

wód
z
Ujság. 1941. jún. 15.
(A Nemzeti Szalon
tavaszi kiállítása.)

Tafel 87.

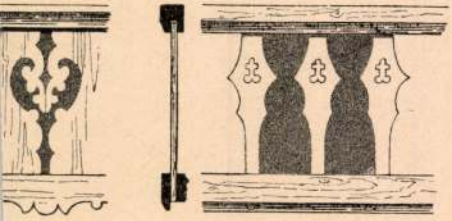

Rácz Kálmán

wód
2

Könnyű László:
Jászberényi festők
Budapesten -
Nemzeti Figyelő:
1941 szept. 21 -

Tafel 85.

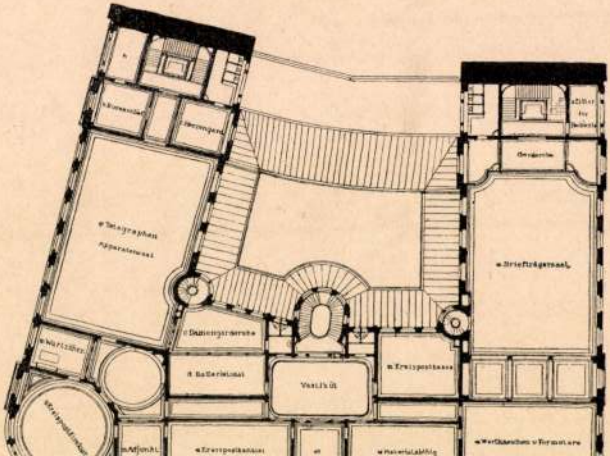
Telegraphen
Apparatensaal
Briefträgersaal
Vestibül
Erwerbsposthaus
Afjunkt
Erwerbsposthaus
Materialabthlg
Werkstätten u. Formulare

Rácz Kálmán

festő

évod

3

Jász Hirlap.

1942. júl. 4. (Egy

év művészi munkája.)

Rácz Kálmán

festő

Esti Újság. 1941.
Sept. 6. (Siófok Ki-
ürült, fenti tollrajzá-
nak reprodukcióval.)

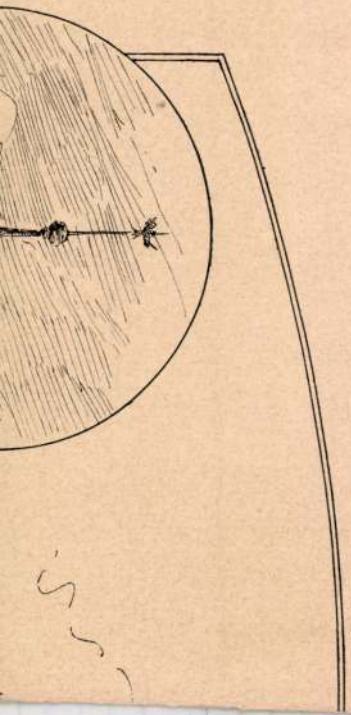

Rácz Kálmán

festő

Művészet. 1943. 50.
n. (Látogatás R. K.
festőművésznél; ké-
pekkel.)

L c. b.:

Rácz Kálmán

festő

Jászberényi csirke-
piac* c. képe repr.

Ugar. 1942. febr. 1.

* A Szépművészeti
Múzeum tulajdona.

Rácz Kálmán

Jászberény télen c.
vízf. repr.

Ugar. 1943. máj. 15.

Esti hangulat a
Zagyva partján c.
olajf.

repr. u. ott.

Rácz Kálmán

festő

vód

z

Gy. Riba János:

Jászsági festők

kiállításai.

Ugar. 1943. máj. 15.

fenti jászberényi

koll. kiállításáról

szól.

Rácz Kálmán

Vak koldus olapf.

Kőfaragók, olapf.

Repr.

Ugar. 1943. máj. 15.

Rácz Kálmán

Nód
1

Jász Hirlap
1941. apr. 12.
(Tudományismertető előadás a gimnáziumban.)

Rácz Kálmán
festő

Irod
2

Vajda György dr:
Szimadás. Jász
Hirlap. 1941. jún. 21.

Rácz Kálmán

vród
2

Uj Magyarság
1941. jun. 15. (Ki-
állitások.)

Rácz Kálmán

Irod

Hid. 1943. márc. 1

39. l. (VIII. kiállítás a Corvinban.)

Rácz Kálmán

vód
z

B. Bakay Margit dr.:
Kiállitás. Nemzeti
Ujság. 1941. sept. 11.

Rácz Kálmán

1 rod
2

Magyar Nemzet
1941. szept. 19.
(B. A.: A Mühbarát
csoport kiállítása.)

Rácz Kálmán

Cvód
2

Újság. 1941. sept. 11.

(c. a.: Jászsági festőmű-
vészek.)

Rácz Kálmán

cikk

Vayer Lajos ifj:
Művészet. Élet. 1941.
szept. 28.

Rácz Kálmán

wód

Református Élet

1941. szept. 13.
(A jászsági festő-
művészek kiállítása.)

(Dr. F. L.:

Rácz Kálmán

Tihanyi hegyek, Budapest
székesfőváros vízfestészeti
díjának nyertese.
Vízimalom, vízf.

Szépmüvèszet
1943. 2. sz.

Ráth Kálmán

festő

életrajzi adatok.

Szépmüvészet
1943. 33. l.

Rácz Kálmán

Jestő

l.

Szépmüvészet

1941. 207. l.

Rácz Kálmán

III. évi

1937/38, tancóben tanulmányi segély a v. k. minisztériumtól

Ferkèpzőmőiskèvk 120.1.
1937/39

Rácz Kábmán
festő
Vkminkiáll. 1943

Balatoni vitorlások,
vízf.

Csirkepiac Jászbe-
rényben, vízf.

állami vásárlás nem
volt kiállítva:
Zagyvapart télen,
vízf.

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Rácz Kálmán
festő

vod
=

Művészet. 1942. 44. sz.
34. l. (Jászsági képrö-
művészek VII. kiállítása.)

Repr. Alku c. képe
u. o. 36. l.

Rácz Kálmán

festő

Jászberenyi tejpiac

c. képe repr.

Művészet 1941. 40-41.

n. 68. l.

Butorok, pusztavámi régi német

VII. 161.

Rácz Kálmán

Zöldfák c. Eeje repr.

Művészet. 1941. 37 sz.

8. l.

Rácz Kálmán
festő

ivód
z
Művészet
1941. 42. ny. 87. l.
(Jászsági festők
kiállítása.)

Brunyitay: A váradi káptalan
legrégibb statutumai I. 168.

Rácz Kálmán

Zagyvapart-fák
c. képe repr.
Művészet
1941. 42. 4. 92. l.

Tiszazsentmiklósi lelet. VII. 245.

Rácz-Kálmán

koll. kiáll. Jászbereny-
ben 32 képéből.

Repr Főtér c. Épe

Művészet
1941. 39. 4. 49. l.
(Kiállítás Jászbereny-
ben.)

Fenéki ásatás VIII. 139

Ráth Zálmán

Zagyvapart télen
c. képe repr.
Művészet 1942. 57. l.

(Kolozsvári nemz. képzőm.
kiáll.)

FELSŐMAGYARORSZÁGI RÁKÓCZI-MÚZEUM

Aján
955

vitéz Tecsy László sz. Gyula. (265.)
Thomas Antal é., f. Bertalan-utca 24. (150., 151., 152., 323.,
EE., NK., TE., KEA.
tár f. Rottenbiller-utca 35. (561., 562.,
56.)
Bercsényi-utca 12. (656.)
-utca 14. (299.)
zag, Maros-utca 2. (673.)
. Bajza-utca 41. (280., 283.)
egyi-ut 12. (81., 82., 83., 84., 85., 86.)
KE.
Ferenc f. Hársfa-utca 43. (634.)
rádi-utca 21. (583., 584., 607., 608.)
vay-utca 3. (297.)
ássy-ut 71. (620., 621., 624., 625.)
ő r., Bissinger-sétány 10. (665.)
-utca 55. (303., 315.) HI., TE.

részivevő festők közül említeni . . . Rácz Kálmánt" (Képes Krónika), „Vízimalom című képe tejszínű reflexei . . . nagyon szépek." (Film, Színház, Irodalom), „A legkellemesebb felülnést Rácz Kálmán zagyvaparti képei keltették, különösen az „Esteledik a Zagyván" c. olajfestménye nyerte meg a bemutató közönségének tetszését" (Esti Ujság).

Örülünk, hogy a legtöbb képeslap közli a művész valamelyik festményét is, és ezáltal a jász táj egy egy darabja az ő szemén át nézve közönség elé kerül.

Rácz Kálmán
festő

„FIGYELŐ"
ÚJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 299—632.

Jász Hírlap (Jászberény)
Lap: .....

1942 OKT. 31

Szép birálatok Rácz Kálmán képeiről

30

Nem mehetünk el szó nélkül azok mellett a sikerek mellett, amelyeket a Jászságnak ma már kétségtelenül legismertebb festője a legutóbbi hetekben a fővárosi lapok hasábjain arat. Ugy látszik, a legmérvadóbb birálat valóban tehetségesnek találja. A Nemzeti Szalon és a Corvin kiállitás Rácz-anyagából találomra közöljük a következőket: „Az idei kiállitás sztárja Rácz Kálmán . . . akinek festményei ugy rajzban, mint szinhatásban megállitják a nézőt. Egészen bizonyos, hogy ez után a kiállitás után a müértő közönség keresni fogja Rácz Kálmán festményeit" (Délibáb). „A

Rácz Kálmán

festő

Kiadták a fővárosi vízfestmény-díját

A *Magyar Akvarell és Pasztellfestők* kiállításán most adták ki Budapest székesfőváros vízfestmény-díját, amelynek nyertese, *Rácz* Kálmán, „*Tihanyi hegyek*" című képével. A székesfőváros ezenkívül megvásárolta *Bánréti* Magda, *Emőd* Aurél, *Gulyás* Sándor, *Kövesdy* Géza, *Pohárnok* Zoltán, *Szlányi* Lajos és *Ujhegyi* Gyula egy-egy képét. A kiállítást a nagy látogatottságra való tekintettel, január 10-éig meghosszabbították.

Nemzeti Újság

1943. jan. 6.

RÁCZ KÁLMÁN

92.	Hullámok, olajf.	100.-
93.	Jászberényi tornakert, vízf.	80.-
94.	Jászberény főtere, vízf.	120.-
95.	Esteledik, vízf.	90.-
96.	Hősi szobor Jászberényben, vízf.	90.-
97.	Jászberényi részlet, vízf.	100.-

Nemzeti Szalon
Tavaszi Szalon
1942.

Rácz Kálmán
festő

„FIGYELŐ"
ÚJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 299—032.

Lap: PESTER LLOYD
Megjelent: 1943 JAN. 5.

Zuerkennung des hauptstädtischen Aquarellkünstlerpreises. Im Rahmen der Ausstellung ungarischer Aquarell- und Pastellmaler wurde der von der Hauptstadt Budapest gestiftete Ehrenpreis für die besten Leistungen auf dem Gebiete der Aquarellkunst Koloman *Rácz* für sein Werk „Tihanyi hegyek" zuerkannt. Ferner hat die Hauptstadt je ein Werk von Magda *Bánrévi*, Aurel *Emőd*, Alexander *Gulyás*, Géza *Kövesdy*, Zoltán *Pohárnok*, Ludwig *Szlányi* und Julius *Ujheggyi* käuflich erworben. Die Ausstellung bleibt noch bis Sonntag, 10. d., geöffnet. In der gleichzeitig stattgefundenen Generalversammlung der Vereinigung Ungarischer Aquarell- und Pastellmaler wurde an Stelle des zurückgetretenen Präsidenten Aladár *Edvi-Illés*, der ausgezeichnete Aquarellmaler Erwin *Raáb* gewählt. Vizepräsident wurde Anton *Diósy*. Den Vereinspreis erhielt das Werk „Templombamenők" von Josef *Wagner*.

1943

MÁJUS

31 nap

12	13	14	15
Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat
Sz. József olt.	Bellarmin R.	Bonifác	Salle Sz. J.
Pongrác	Szervác	Bonifác	Zsófia

RÁCZ KÁLMÁN

137. Zagyva vize, ola jf.
138. Tihany, vizf.
139. Délutáni fény a Balatonon, vizf.

Nemzeti Szalon

Őszi tárl. 1942. okt.

Rátz Kálmán

festő

l.

Szépmüvészet

1942. 205. l.

Rácz Kálmán

pesko

1.

Képmüvészet
1941. 278. l.

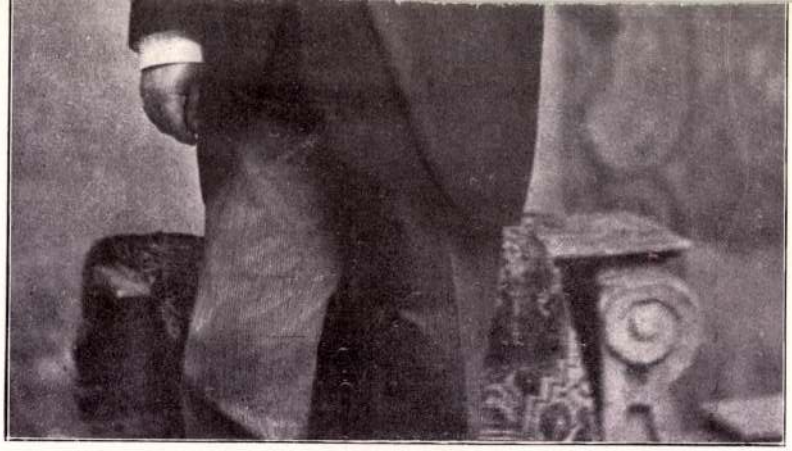

Kossuth Ferenc v. b. t. t.
m. kir. kereskedelemügyi miniszter.

Rácz Kálmán

festő

l. Szépművészet

1941. 282. l.

az alapja? Egy öntudatos, célzatos *gazdasági akció*, mely cseh pénzzel, cseh n
zetiségi alapon, az ipar és gazdasági vállalkozás eszközeivel akarja magát bel
a hazafias érzéseiben megtévesztett tótság rokonszenvébe.

Agitátoraik sürün, némely helyütt állandóan ott járnak a nép között, ta
mányozva házi iparukat, gazdasági ismereteiket és munkaképességüket. És a m
magyar ipar és kereskedelmi tényezők alig-alig törődnek a tót nép sorsával, a
tőke, magyarországi kirendeltségeinek utmutatása alapján, Turóc-, Trencs
Zólyom- és Árva-megyékben egyre-másra alapitja azokat az ipari vállalato
amelyeknek politikai és magyarellenes tendenciájából immár valamiféle titkot
csinálnak.

Aki ismeri a turócz-szent-mártoni Tátra-bank és három fiókjának éles n
zetiségi irányzatát, a zólyomi Ludova-Banka és a turócz-szent-mártoni cellul
gyár törekvéseit, valamint egyes tót vidékeken alakult hitel- és fogyasztási szö
kezetek céljait és eszközeit, az aligha fog többé kételkedni azon, hogy ezek az in
mények mind egy végeredményében veszedelmes *cseh-tót nemzetiségi mozgalom*
az eszközei, amelyeknek célja a magyar államegység lelkiismeretlen mogbon
és a cseh-tót összetartás és érdekek propagálása.

Nincs a Felvidéken az a község, ahol ennek a nemzetellenes eszmének
ne volna az apostola. Nyiltan vagy titokban, de ott van mindenütt.

Rácz Kálmán

Jászberényi részlet, vízf.

Müvészeti Hotek Pécs

1941.

—	3061–3090	—	2599–2648	—	—
—	3091–3109	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	3111–3720
—	—	—	—	—	3721–4330
—	—	—	—	—	4331–4940
—	—	—	—	—	4941–5546

giség- és
ükereskedő

Budapest, IV.,
Váci-utca 27-29
Piarista-palota
Telefon: 1-862-28

-utcai oldalon • Telefon: 1-208-90
JES ANTIK STILŰ BERENDEZÉSEK

Rácz Kálmán

festő

Rákospalota

Mária u. 27

MKSz 1947

Rácz Kalmán

festő

l.

Szépmüvèszet

1943. 75. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Racz Kálmán

Siópart, olaj.
Kőfaragók, olaj.

Müvészeti Hotek Komárom

1941

Dach an das Barock
reiber der Hunyadi. Ladislaus Ugrai
Kirche schon klassizisierende Motive
te reformirte Kollegium (1801), des-
nen Arkaden im Erdgeschoß und an
rm der Kastellarchitektur übernimmt.
Art zählt auch der Hof des Mikes-
ahrhunderts. In dieser Zeit arbeiten
artin Sós, Georg Tóth, Paul Horváth,
v. Eines der frühesten großen, kunst-
r des ungarisch umgeprägten sieben-
inen unlängst abgetragene Klausen-
Anton Alföldi. Eine spätere, typisch
rmierte Kirche in der Magyargasse,
829—1851, dessen bisher unbekannter
ener Großkirche zum Muster nahm.
e des 19. Jahrhunderts in ganz Sieben-
lichen ungarischen Landsitze mit den
ürgen ebenso wie in Ungarn, mit dem
echtlich wieder vereint wurde, obwohl
ennt war. In der ersten Hälfte des
ben der Doppelhauptstadt des Landes
e siebenbürgische Schriftsteller und
steht Nikolaus Barabás, der hervor-
verwirklichten mit der Feder und dem
vor diese im Jahre 1848 auch politisch
nst Siebenbürgens wieder völlig mit
n der ungarischen Kunst in dieser Zeit
en wir doch keinen besonderen Zug,
rgruppen vorfinden. Ja es ist bezeich-

RÁCZ KÁLMÁN

Csincsapart. Vízfestmény.
Köd. Olajfestmény.

Művészeti Hetek Ungvár
1941

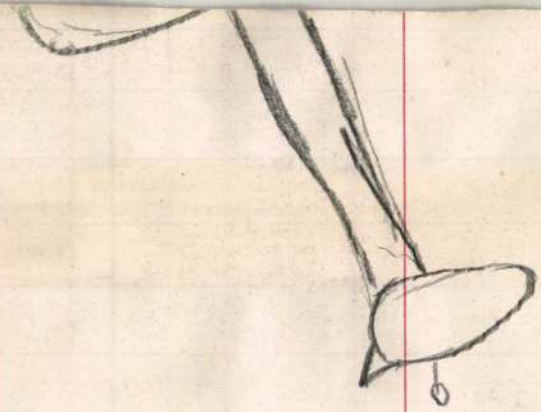

RÁCZ KÁLMÁN

132.	Kubikusok, olaj	600.-
133.	Útszéli fák, vizfestmény	300.-
134.	Aratás után, vizfestmény	400.-
135.	Hernád-völgye, vizfestmény	400.-
136.	Hegyek között, vizfestmény	450.-

Nemzeti Szalon

1944. jan – feb
téli tárl

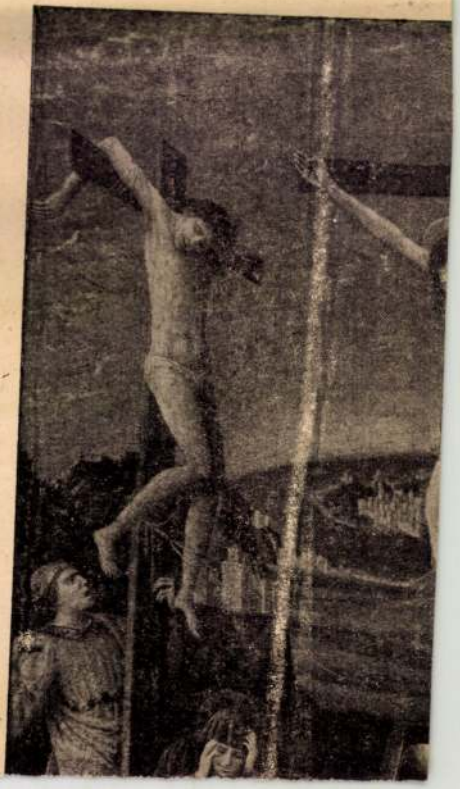

MDK

Rácz Julianna, majolikafestő

A nódmezővásárhelyi majolikagyár Vállalat festőműhelyében dolgozik.

Gyenes István: Az agyag műrészete.

Nők Lapja, Bp. 1953. december 3. [10-12. l.]

Rácz Judit

Magyar Iparművészet az
ezredfordulón 2003

94.1.

ettörténész, a SZépművészeti Múzeum

RÁCZ JÓZSEF

A SZENTENDREI KŐHEGY

Rácz József

Népszava, 1991 jan. 19.

ideje valós versenyhelyzet, a teljesítmény nélküli bérkiáramlás piaci korlátai, bérköltség érzékenység, a piaci változásokra való rugalmas reagálás kényszere jellemzi. A vállalatok jelentős részének döntéseiben érvényesül a tulajdonosi érdekeltség. Kialakultak, illetve rövid időn belül megteremthetők a béralku-mechanizmus működőképes szervezeti keretei.

A teljes bérliberalizálás bevezetése költségvetési bevételkiesést nem okoz. Egyrészt a bérmechanizmus jelenlegi keretei

lalni —, így ilyen forrásból nincs is adóbevétel. Másrészt a bérszabályozás hatálya alóli mentesítés olyan bérfejlesztési lehetőséget ad, melyből a személyi jövedelemadó-, a társadalombiztosítási járulék-, nyugdíjjárulék-növekmény miatt tényleges bevételtöbblet jelentkezhet.

A bérliberalizálás eredményeképpen hatékony exportkapacitások tartós leépülésének csökkenése, a jövedelmező termelés, a teljesítmények fokozásának jobb ösztönzése várható. Országos tapasztalatok nyerhetők az

munka-igényesség miatt aránytalanul hátrányos helyzetet okozott. Ennek következménye a műszaki fejlesztés színvonalának visszaesése és a rendkívül alacsony bérszínvonal, amely — még a népgazdasági átlagnak megfelelő bérfejlesztés mellett sem okozhat többlet-bérkiáramlást.

Bőripari Dolgozók Szakszervezete,
Ruházatipari Dolgozók Szakszervezete,
Textilipari Dolgozók Szakszervezete

A Liga, a FOT és a bojkott

A Fogyasztók Országos Tanácsa és a Független Szakszervezetek Demokratikus Ligája a jövőben *közösen* vesz részt minden olyan törvény előkészítésében, mely a munkavállalók-fogyasztók érdekeit védi — jelentette be *Rév Lajos*, a FOT elnöke a pénteken Budapesten tartott sajtótájékoztatón. Ebben az évben a fogyasztó-, a minőségvédelmi, valamint a kereskedelmi törvények előkészítésében közreműködnek majd a liga és a FOT szakértői.

Elhangzott: e munkába szeretnék a többi független szakszervezeti tömörülést is bevonni. Már felvették a kapcsolatot a Tudományos Dolgozók Demokratikus Szakszervezetével, amely szakértői gárdájával szintén bekapcsolódik a törvényelőkészítő munkákba.

Forgács Pál, a Független Szakszervezetek Demokratikus Ligájának elnöke elmondta: *a gyorsuló infláció miatt a lakosság 30—35 százalékának már az alapvető létfeltétele sincs biztosítva.* Így egyre nagyobb szerepe lesz a *munkahelyen kívüli* érdekvédelemnek, melyben a liga is részt kíván venni. A tiltakozás egyik, a sztrájknál alkalmanként hatékonyabb eszköz bizonyos termékek vásárlásánál a bojkott. A közeljövőben az árkartellbe tömörült húsipari vállalatok és egyes sütőipari cégek ellen terveznek *bojkottot*, melyben számítanak a vásárlók hatékonyabb támogatására.

(MTI)

nyít, hanem azt, hogy a jelenlevők túlnyomó többsége egy régi, kipróbált munkásvezetőt tekintett legalkalmasabbnak az elnöki posztra. Amit pedig a cikk negatívumként említett, hogy *Palkovics Imre*, az MDF parlamenti képviselője, ezt a tényt mi, a kongresszus résztvevői pozitívumnak tekintjük, s éppen azt várjuk tőle, hogy politikai, közéleti tapasztalatait és pozícióját fel tudja használni a MOSZ érdekében, s így előnyünkre lesz a fent említett szituáció.

A következő kifogásolható megjegyzés az, mely szerint nem sikerült a tanácskozás menetéről meggyőződni, s ezért távolították el a rendezők az általuk rendszavarónak minősített embereket. Ez több gondolatot indított meg bennem.

Nem hiszem, hogy demokratikusnak nevezhető az az eljárás, ahol 4—5 ember a többség akaratát semmibevéve szándékosan botrányt okoz, artikulátlan hangon kifogásolja *Rácz Sándor* távollétét.

Rácz Kálman

Balatonvilágos
c. vízf.
repr.

Szépművészet
1941. 277. l.

mellőzhetjük annak hangoztatását, hogy ez a víz, mint betegséget elhárító
er sokféle zavarnál egyaránt fényesen megállotta a helyét. Különösen vérmes
ereknél, akiknek ülő életmód mellett sok szellemi munkát kell végezniök,
tot tett.

A Zwack-gyár.

ág legelső likőrgyára. Mondhatnók, hogy az egész monarchiában nincs párja.
ól berendezkedett, az embernek feltétlenül eszébe jut a Benedictiner-hirdetése-
hetetlen méretü telep, amint hogy csakugyan ez az egyetlen hasonnemü gyár,
z összehasonlitást.
ója, a hol cacaobabtól narancs- és curagaohéjig, indiai füvektől a legismeretle-
ökérig minden a mi zamatos, lepárolásra kerül, oly mesés, oly nagy és kitünő,
sajnáljuk, hogy nem itthoni gyár, hanem egy francia telep dicsekszik eme le-
losszusok gyártásával.
zetes, hogy a mely ital az igy felszerelt telepről kerül ki, minden izében kitünő,
kább, mert a gyártelep hatalmas helyiségeiben, óriás kőtartányokban várja
őr a kibontakozást, az érést, s csak akkor kerül forgalomba, a mikor végleg meg-
Ezt megelőzi persze a felszerelés, a mely körül külön rajzolók tevékenykednek
üvegformák irányában.
hires Unicum-tartánya egy jól kifejlődött Diogenes-családnak adhatna lakhelyet.
ól nagy készlet kell Newyork, Brazilia, Argentina számára, mert ma már Unicum
az országból, mint még nemrég minden likőr együttvéve.
edig a francia gyártmány beözönlése is megszünjön, készül itt Cacao, Curagao,
sec, Cherry Brandy és sok más, ugy és jobban, mint sok külföldinél, a kinek
fizeti meg az előitélet.

Rácz Kálmán
festő

RÁCZ KÁLMÁN

74.	Balatoni halásztanya. Olajfestmény	400.—
75.	Hullámok. Olajfestmény	mgt.
76.	Felhők a Balaton felett. Olajfestmény	400.—
77.	Reggel a Balatonon. Olajfestmény	220.—
78.	Ősszel a Balatonon. Olajfestmény	260.—
79.	Tihanyi dombok. Vízfestmény	130.—
80.	Kenesei partok. Vízfestmény	75.—
81.	Fény a Balatonon. Vízfestmény	200.—
82.	Esteledik. Vízfestmény	80.—
83.	Füredi part délután. Vízfestmény	220.—
84.	Déli napfény. Vízfestmény	230.—
85.	Tihanyi félsziget. Vízfestmény	250.—
86.	Szántódi rév. Vízfestmény	240.—
87.	Főhercegi park. Vízfestmény	180.—

Nemzeti Szalon 1942 ápr
A festő: Balaton -

Bp. 1942 -

Rácz Kálmán: Balatoni halásztanya

Rácz Kálmán

festő,

Esti Ujság 1942. ápr. 17.

ti Ujság színháza

Jászsági művészek kiállítása Jászberényben

Hetedik művészeti kiállításukat rendezik a jászsági művészek Jászberényben. *Rácz* Kálmán, a jászberényi gimnázium rajztanára köré csoportosult művészgárda új termékei pompásan állítják elénk a magyar föld szépségeit. Elsősorban e kiállításokat életrehívó *Rácz* Kálmán finomtónusú képeit kell kiemelnünk, aquarelljei levegősek, olajkompozíciói nagyvonalúak. Erőteljes *Járdán* József piktúrája, tehetséges *B. Simó* Ferenc, lírikusak *Lizony* Ede László képei, eredeti felfogásban dolgozik *Gecse* Árpád és megkapó erejűek *Tősér* János szobrászművész alkotásai. A kiállítás sikerére jellemző, hogy az alföldi gazdák nemcsak mint látogatók jelennek meg szép számban a kiállításon, hanem mint vásárlók is.

A Pannonia étterme – filmműteremben

Érdekes díszletek között folynak a Mester-film produkciójában most készülő Frátер Lóránt-film felvételei. A Hunnia Gyarmat-utcai műtermében beépítettek ugyanis a Pannonia híres zöldtermét, ahol az utolsó 50 esztendő alatt annyi sok híresség fordult meg. A hőstaszerző huszárkapitány Frátер Lóránt is gyakran üldögélt itt baráti társaságban és egyik legszebb szerzeményét itt adta elő. Ennek a jelenetnek felvételére pontos mását készítették el a zöld-teremnek és hogy minél élethűbben adják vissza, minden berendezési tárgyat, még a lámpákat is kiszállították a filmgyárba és beépítették a díszletekbe. Pógor Antal szo-

Német tengerészek a spanyol vörösök ellen

A több mint két évig tartó véres spanyol polgárháborúnak érdekes epizódjai peregnek le az UFA új filmjében, amely „Tengeri farkasok" címen kerül rövidesen a közönség elé. Egy német torpedóromboló legénységének bravúrja áll az izgalmas esemény középpontjában, akik a bolsevista spanyolok szolgálatában álló hajóról a spanyol felségvizeken megmentik a foglyokat. Pompás tengeri felvételek adnak keretet az érdekes mesének, amelynek filmrevitelében a német hahaditengerészet számos egysége is közreműködött.

Szereplőváltozások a Nemzeti Színházban

Jávor Pál szabadsága és *Ungváry* László betegsége miatt több szereplőváltozás történt a Nemzeti Színház darabjaiban. A *Bolond Ásvayné*-ban *Jávor* szerepét *Nagy* István vette át, akit viszont saját szerepében *Pataky* Jenő helyettesít. Mivel *Pataky* is játszik a darabban, az ő szerepét *Lázár* Gida alakítja. A beteg *Ungváry* László helyett a *„Három mama"* című Birabeau-darabban ugyancsak *Lázár* Gida lép fel a férfi-főszerepben. Az Ármány és szerelemben, mint már jelentettük, Szabó Sándor lép fel Ungváry helyett.

Operabemutatóra készül a bábszínház

A Nemzeti Bábszínházban *Rév* István „társulata" érdekes bemutatóra készül. A jövő héten, április 21-én új műsor kerül a közönség elé. Ezúttal nem prózai darabot mutatnak be, hanem két kis operában lépnek fel a „művészek". *Haydn* „Patikus" és *Pergolese* „Urhatnám szolgáló" című két kis vígopera szerepel a műsoron. *Rév*

film eredeti mese keretében egy bizarr női lélek érdekes problémáját viszi filmre. *Karády* Katalin játssza a főszerepet, partnere *Nagy* István lesz, a többi vezető szereplő pedig *Rajnay* Gábor, *Somlay* Arthur, *Greguss* Zoltán és *Perényi* László.

Vetélytársak

Az egyre szorosabbá váló magyar-bulgár kultúregyüttműködés egyik érdekes megnyilvánulása lesz a „Vetélytársak" című film budapesti bemutatója. A közönség elé kerülő filmújdonság ugyanis az első bulgár film. A filmalkotás — mivel Bulgáriában filmműterem nincsen — majdnem teljesen külső felvételekben készült és rendkívül jellegzetes képekben állítja elénk a bulgár falu életét, amelynek keretében a film meséje lejátszódik. A nem mindennapi érdekességű film főszerepeiben a bulgár színészgárda legjava mutatkozik be a közönségnek.

Viharos szerelem után

Korszerű kis hírek

A leventék az egész országban füsttelen napokat rendeznek s az e napokon összegyüjtött cigarettákat a Magyar Vöröskereszt útján juttatják el a harctéren küzdő bajtársaiknak. A „Szebb jövő" című leventeujság most közli egy hét füsttelen napjainak az eredményét: leventéink 862.297 darab cigarettát, 2127 csomag dohányt, 740 csomag cigarettapapirt és 1173 doboz gyufát gyüjtöttek.

*

Franciaországban megtiltották az úgynevezett irói álnevek használatát. A rendelet célja, hogy zsidók ne irhassanak hangzatos francia álnevek alatt és igy ne tünhessenek fel véreiből franciáknak. A rendelet színészekre is vonatkozik. Ezt megelőzően egyébként már megjelent egy rendelet, amely szerint zsidók nem franciásithatják nevüket és a franciásított neveket vissza kell — zsidósítani ...

*

A MABI Tudósító legújabb száma közli az intézet 1942. évre szóló tervét. Ezek szerint az 1940-ben megkezdett székházépítés ez évben valószinüleg befejeződik, sőt azt be is rendezik. A törökbálinti telepen kétszázágyas új szanatóriumot épitenek. Ebben az évben egyelőre csak az odavezető út készül el. Az öregségi biztositási ág vagyonának célszerü befektetésével megfelelő bérházakat épit a MABI, hogy az egészséges lakások számát szaporitsa. Ezt a tevékenységet vidékre is kiterjeszti. A balatonlellei üdülőt gyógyintézetté alakitja át. Tető alá kerül a balatonboglári gróf Teleki Pál-üdülő is. A három éven át bérelt 8000 négyszögöles balatonmáriai telket az intézet megvette. Törökbálinton százszemélyes barakktábort állit fel s végül tanoncotthon részére keres megfelelő kész házat ...

*

Az amerikai katonák komoly gyakorlatozások helyett inkább

A kormányzóhelyettes r a magyar ifjúság

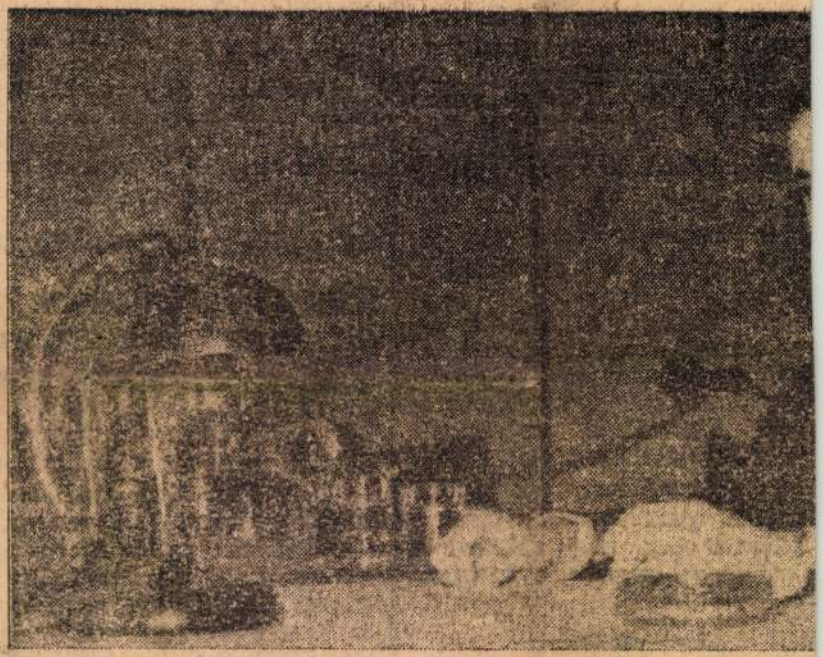

Vitéz Horthy István, Magyarország kormányzóhelyettese csütörtökön este rádión keresztül a következő felhivással fordult a magyar ifjúsághoz:

Pályaválasztás előtt álló magyar fiuk!

Külföldi repüléseimen és tanulmányutjaimon már évek óta megfigyeltem, a mostani világháborúban pedig, a háborús hirek olvasása vagy hallgatása közben mindenki meggyőződhetett arról: milyen megdöbbentő arányokban fejlődik a légifegyverkezés.

Százezernyi hadirepülőgép mögött milliónyi válogatott repülőharcos áll és ezek részére tizmillió szakmunkás tömeg készíti, javítja, szállítja az egész világon a mindig újabb, folyton erőkre van szüksége. Ezért fordulok ebben a rádióbeszédemben a pályaválasztás előtt álló magyar ifjakhoz s ezek szüleihez: jöjjön fiatalságunk a magyar légierő zászlaja alá; hassanak oda a szülők, hogy gyermekeik közül minél többen válasszák a repülő életpályát hivatásul. Szolgálják a fiatalok a nagy feladatok előtt álló honvédségünket, a magyar jövőt mint hivatásos repülőtisztek, mérnökök, tiszthelyettesek, ennél a sok gyönyörü szakmai ággal rendelkező s eröteljes fejlődés és lendület előtt álló nagyszerű intézménynél, a magyar légierőnél.

*

A katonai repülőszolgálat

Rácz Kálmán
festő

cikd
z
Ujság. 1941. ápr. 25.
(e.a.: Balatoni hiálli-
tás.)

Nemzeti Legitimista Néppár
V., Bálvány-u. 5.
Telefon: 883-37, 883-68.

Kedves Barátm!

Többször és nyiltan sllt am szem
mely a mai veszedelmes kpolitikai h
vezetett. Nem sikerült. Ezér még a kép
pártjából.

Az ország sorsáért va mélységes
kapcsolatom arra kötelez, hoy tovább ki
érdekeit, a polgárság nyugalnát és a gaz

Én tehát felveszem a harcot, a
ki az országot a mai szörnyú helyzetéből

kibontom a legitimizm

„Istenért, Ki

Rácz Kálmán
festő

Lásd.

Balatoni Kiáll. 1942.
A festői Balaton
110. l.
14 mű

Könyvtárban
a B. kötet
végében

tel alulirott ezennel atharitani

isegrád, 1912 évi majus há 22

Visegrádi m. kir. erdőgondnokság

Láglerbynek

m. kir. erdőtanácsos

ERDŐGONDNOKSÁG
VISEGRÁDON

Rácz Kálmán

l.

Rapportatás

1942 III. cof-

7 sz. bovisek

Mezőföldi táj. A Róbert-völgy Dunaföldvártól ÉNy-ra. Jobbra fent a Nagykarácsony-puszta, a középső völgytől jobbra az előszállási földek fennsíkja.

A **Mezőföld** a környező mélyedésekből, alföldekből és medencékből 80—90 m viszonylagos magasságra kiemelkedő *fennsík*. Kiemelkedései között alig van 30 m-es eltérés. Síma asztallaphoz hasonlít. É-i peremét a Magyar-középhegység tövében mélyedések sorozata kíséri: a *Balaton*, a Szekesfehérvár körül elterülő *Sárrét* és a *Velencei-tó*. A Duna felől azonban magasan az ártér fölé emelkedik. A Duna árterületének jellegzetesen alföldi tája csak helyenként terjedt át a jobbpartra is. Ezeken a helyeken egészen alföldi a táj képe. Különösen széles árterületeket találunk *Ercsitől Adonyig*, s ilyen a *Szekszárd*-környéki *Sárköz* is.

A Mezőföldre jellemző, hogy átlagosan 140—160 m magas fennsíkját ÉNy—DK-i irányú *törésvonalak* hasogatják.

Racz Kálmán

rajztanár

l.

Erődi-Bodnár

166. l.

MAGYAR FESTŐ 1500 körül

1. *Szent Margit donátorral* (46. kép)
(Belső kép.)

2. *Szent György*
(Külső kép.)
Fa, tempera, 141 × 53 cm. Oltárszárny.
Az Ipolyi gyüjteményből.
Restaurálta Nikássy Lajos, 1934. A do
alatt, aki talán ciszterci apát, felirat: abt be
dus) cu sant salfator; ami talán a lekéri apát
vonatkozik.
Ipolyi Arnold képgyüjteménye. Új M
Sion, II., 1871., 373. l.

MAGYAR FESTŐ 1500 körül
Szent Bálint és Szent Máté
Fa, tempera, 75 × 49 cm.
Vétetett a budapesti műkereskedelemből, 19

MAGYAR FESTŐ 1500 körül
1. *Szent Miklós megakadályozza a kivégzést*
(Belső kép.)

2. *Szent Miklós és a három leány*
(Belső kép.)

3. *Olajfák hegye*
(Külső kép.)

4. *Keresztvitel*
(Külső kép.)

Rácz Kálmán

vozf. kiállítása a

Feszerben

1948. apr.

A Műgyűjtő

(Magyar Univerzer)

1948. 200 l.

XVII

Rácz Kálmán K éd

Jászsági képzőművészek. Jászberényben több fiatal művész fogott össze, hogy a város közönségében felrázza a művészet iránti ősi, de szunnyadozó érdeklődést. A hét festő és egy szobrász összefogásából lelkes társaság alakult, amely áprilisban rendezte meg tavaszi tárlatát. Korábban is rendezett már kiállításokat, de úgy értesültünk, hogy fáradozásukat még sohasem kísérte ilyen érdeklődés és elismerés. Nagy örömmel és elismeréssel üdvözöljük ezt a lelkes fiatal művésztársaságot, s kezdeményezését. Örömmel figyeljük fáradozásukat annál inkább is, mert a művészet hírvivői ők olyan helyen, ahol a magyar sors régen a feledés fátyolát borította minden művészi alkotásra, s ahol a művészi vágyak a kemény és küzdelmes mindennapi élet falába, az életben elfáradt emberek közönyébe ütköztek. Sokáig senki

Szépművészet 1941. 157.l

sem kísérletezett azzal, hogy a vidéki városok társadalmában felélessze a művészet ösztönös szeretetét. Most, amikor ez ma már hivatalos programmja a kultuszminisztériumnak, akkor biztosra vehető, hogy ennek a kezdeményezésnek is szép gyümölcsei lesznek. Remélhető, hogy a művészet iránti érdeklődés felkeltése mellett ez a művészcsoport majdan erőteljes magva lehet a jászsági művészeti élet kialakulásának, s remélhető, hogy hozzá hasonlóan más vidékek is összehozzák a maguk művészeiket. Mindez pedig a magyar szellem kiterjedését, gazdagodását és felemelkedését szolgálná.

A társaság megteremtője, lelkes vezetője s a művészet legfőbb helybéli agitátora: *Rácz* Kálmán festőművész, a jászberényi gimnázium rajztanára. Már 1936-ban megszervezte a jászberényi fiatal festőművészek gárdáját, s még ez évben „Jászberényi nyolcak" néven kiállítást rendeztek. Ezóta minden évben bemutatták műveiket a közönségnek, s lassan elérték azt, hogy a jászberényi társadalom a modern művészet iránt nemcsak megértést mutatott, hanem egy-két év óta már vásárol is. Rácz Kálmán korábban erősen Rudnay hatású olajképeket festett, de a vízfest[illegible]

ideiglenes átté[illegible]

TARTALOM — I

Lap

vitéz Nagy Zoltán: A székesfővárosi képtár új szerzeményeinek kiállítása 113

Varga Nándor Lajos: Gyárfás Jenő 116

Kopp Jenő: Dósa Géza: „Bethlen Gábor tudósai közt" c. művének vázlatai 121

Ybl Ervin: Lux Elek 122

Megjelent

VITÉZ N

ÚJ MAGYA

c. nagy átfogó műv
jelenéről. 24 színes
Athenaeum kiadása

Az albumalakú

Kapható a **KIRÁLYI MAGYAR EGYE**

Kirakatban

Járdán József	Zagyvapart	olaj	150	P
„ „	Burgonyaszedők	vizf.	60	„
Lizony Ede László	Romok	kréta	60	„
„ „	Szobám	diófapác	60	„
Gy. Riba Jnnos	Hajó fedélzete	szines tuss	70	„
Rácz Kálmán	Hullámok a Balatonon	olaj	200	„
„ „	Vitorlás a Balatonon	vizf.	100	„
b. Simon Ferenc	Felhők	vizf.	100	„
„ „				

Rácz Kálmán

MŰBARÁT KIÁLLITÓHELYISÉG

VEZETŐ IGAZGATÓ: KRIVÁTSY SZÜTS GYÖRGY
MŰVÉSZETI IGAZGATÓ: BASILIDES BARNA
V. MÁRIA VALÉRIA-UTCA 12 (DUNAPALOTA MELLETT)

XI. KIÁLLITÁS

A JÁSZSÁGI FESTŐMŰVÉSZEK KIÁLLITÁSÁNAK KATALÓGUSA

NYITVA: 1941. ÉVI SZEPTEMBER HÓ 10—24-IG
NAPONTA 9-3-IG, VASÁR- ÉS ÜNNEPNAP 10-2-IG

Ára 40 fillér.

JÁRDÁN JÓZSEF festőművész

1 Zagyvarészlet	vízfestmény	60 P
2 Munkások	"	60 „
3 A számadó	olaj	150 „
4 Jászberényi liget	„	250 „
5 Havas udvar	„	150 „
6 Cigányasszony	„	250 „
7 Nyugdíjasok	„	150 „

GY. RIBA JÁNOS festőművész

8 Téli utca	olaj	150 P
9 Jászberényi piac	olaj	180 „
10 Székesfehérvári piac	olaj	mgt.
11 Gyöngyösi piac	olaj	300 „
12 Szánkázó	olaj	mgt.

RÁCZ KÁLMÁN festőművész

13 Fák	vízfestmény	100 P
14 Balatoni vitorlások	vízfestmény	100 „
15 Délutáni hangulat a Balatonon	vízfestmény	100 „
16 Kápolna	vízfestmény	150 „
17 Virágok	vízfestmény	160 „
18 Csirkepiac Jászberényben	vízfestmény	150 „
19 Balatonvilágos	vízfestmény	200 „
20 Zugó	vízfestmény	150 „
21 Tápiósülyi leventetáborból	vízfestmény	140 „
22 Domboldal	vízfestmény	180 „
23 Szigeti fák	vízfestmény	150 „
24 Zagyva ősszel	vízfestmény	mgt.
25 Tanulmányfej	olaj	250 „
26 Zagyva hídja	olaj	350 „
27 Balaton	olaj	300 „
28 Zagyvaparti fák	olaj	700 „
29 Balatoni halásztanya	olaj	300 „
30 Zagyvarészlet	olaj	600 „
31 Kézimunkáró nő	olaj	300 „
32 Zöld fák	olaj	300 „

bethlenfalvi SIMON FERENC

33 Vázlatok	tollrajz	á 30 P
34 Kék hegyek	vízfestmény	100 „
35 Tavaszi reggel a Mátrában	vízfestmény	100 „
36 Barátom, a költő	olaj	500 „
37 Arácsi hegyoldal	vízfestmény	80 „
38 Táj emberkékkel	vízfestmény	100 „
39 Ökrök	kréta	60 „
40 Fák tavasszal a Balaton-ál	vízfestmény	100 „
41 Havas út	olaj	250 „
42 Margit	olaj	400 „
43 Szűzleány kútja	olaj	300 „
44 Tubafa	vízfestmény	150 „
45 Berényi Csincsapart	kréta	60 „
46 Ujhelyi táj	olaj	400 „
47 Két bolond	kréta	60 „

Gy. RIBA JÁNOS festőművész

48 Szent János szobor	színes tussrajz	100 „
49 Hátsó udvar	színes tussrajz	40 „
50 Vályogvető	színes tussrajz	40 „
51 Vízimalom télen	olaj	120 „

LIZONY EDE LÁSZLÓ festőművész

52 Őszirózsák	vízfestmény	80 „
53 Domb	vízfestmény s diófapác	60 „
54 Napraforgó	olaj	200 „
55 Alkonyat	vízfestmény	100 „
56 Tulipán	vízfestmény	80 „
57 Kápolna	vízfestmény	80 „
58 Szegény család	vízfestmény	100 „
59 Nőszirmok	vízfestmény	80 „
60 Reflektorfény	vízfestmény	80 „
61 Borus táj	vízfestmény	80 „
62 Citromok	vízfestmény	80 „
63 Domboldal	olaj	200 „
64 Ablaknál	olaj	200 „
65 Füzes	olaj	200 „
66 Krizantémumok	vízfestmény	100 „

Ráth Kálmán

I.

Rajzoktatás

1943. IV. évf. 3. f.

23. l.

FEJÉRVÁRMEGYEI ÉS SZÉKESFEHÉRVÁRI
MUZEUME~~GYESÜLET~~.

A Műemlékek Orsz.

Múzeumunk Székesfeh
minél teljesebbé igyekezvén
a m. t. Elnökséghez, méltóz
a következőket: 1.) A papneve
2.) a Szent-Stuna kápolna a
rajzok, hogy róluk mázlatokat
Mellékelten van szerencs

Rácz Kálmán

rajztanár

Jászberény

l.

Rajzoktatás

1943. IV. évf. 1. sz.

7. l.

atat es nagyerteku tamogatasat annal

omra, nevezetesen: julius 11-, 25,-

telettel az ingyenes megtekintés en-

latába ajánlva kérésünket,

E L N Ö K S É G N E K

mély tisztelettel

c.püspök, rk.követ és meghatal-
mazott minister, elnök.

gos Bizottsága

S É G É N E K

B u d a p e s t.

VI.Aréna-ut.1.

Rácz Kálmán

Kiadták a főváros vízfestmény-díját

A *Magyar Akvarell és Pasztellfestők* kiállításán most adták ki Budapest székesfőváros vízfestmény-díját, amelynek nyertese, *Rácz Kálmán* „*Tihanyi hegyek*" című képével. A székesfőváros ezenkívül megvásárolta *Bánréví* Magda, *Emőd* Aurél, *Gulyás* Sándor, *Kövesdy* Géza, *Pohárnok* Zoltán, *Szlányi* Lajos és *Ujhegyi* Gyula egy-egy képét. A kiállítást a nagy látogatottságra való tekintettel, január 10-éig meghosszabbították.

A Magyar Akvarell- és Pasztellfestők Egyesülete is most tartotta közgyülését, amelyen a lelépő *Edvi Illés* Aladár elnök helyére egyhanguan *Raáb* Ervint, a kiváló akvarellfestőt választották meg. Alelnök *Diósy* Antal lett. A közgyülésen adták ki az egyesület díját csabai *Wagner* Józsefnek „*Temulombanegők*" című pasztellképéért.

Nemzeti Ujság 1943. I. 6.

N. U. 943 I/6

Kirakatban

Járdán József	Zagyvapart	olaj	150 P
„ „	Burgonyaszedők	vizf.	60 „
Lizony Ede László	Romok	kréta	60 „
„ „ „	Szobám	diófapác	60 „
Gy. Riba Jnnos	Hajó fedélzete	színes tuss	70 „
Rácz Kálmán	Hullámok a Balatonon	olaj	200 „
„ „	Vitorlás a Balatonon	vizf.	100 „
b. Simon Ferenc	Felhők	vizf.	100 „

Rácz Kálmán festő Ceá

MŰBARÁT KIÁLLITÓHELYISÉG

VEZETŐ IGAZGATÓ: KRIVÁTSY SZÜTS GYÖRGY
MŰVÉSZETI IGAZGATÓ: BASILIDES BARNA
V. MÁRIA VALÉRIA-UTCA 12 (DUNAPALOTA MELLETT)

K

XI. KIÁLLITÁS

A JÁSZSÁGI FESTŐMŰVÉSZEK KIÁLLITÁSÁNAK KATALÓGUSA

NYITVA: 1941. ÉVI SZEPTEMBER HÓ 10—24-IG
NAPONTA 9-3-IG, VASÁR- ÉS ÜNNEPNAP 10-2-IG

Ára 40 fillér.

JÁRDÁN JÓZSEF festőművész

1 Zagyvarészlet	vízfestmény	60 P
2 Munkások	"	60 „
3 A számadó	olaj	150 „
4 Jászberényi liget	„	250 „
5 Havas udvar	„	150 „
6 Cigányasszony	„	250 „
7 Nyugdíjasok	„	150 „

GY. RIBA JÁNOS festőművész

8 Téli utca	olaj	150 P
9 Jászberényi piac	olaj	180 „
10 Székesfehérvári piac	olaj	mgt.
11 Gyöngyösi piac	olaj	300 „
12 Szánkázó	olaj	mgt.

RÁCZ KÁLMÁN festőművész

13 Fák	vizfestméyy	100 P
14 Balatoni vitorlások	vízfestmény	100 „
15 Délutáni hangulat a Balatonon	vízfestmény	100 „
16 Kápolna	vízfestmény	150 „
17 Virágok	vízfestmény	160 „
18 Csirkepiac Jászberényben	vízfestmény	150 „
19 Balatonvilágos	vízfestmény	200 „
20 Zugó	vízfestmény	150 „
21 Táplósülyi leventetáborból	vízfestmény	140 „
22 Domboldal	vízfestmény	180 „
23 Szigeti fák	vízfestmény	150 „
24 Zagyva ősszel	vízfestmény	mgt.
25 Tanulmányfej	olaj	250 „
26 Zagyva hídja	olaj	350 „
27 Balaton	olaj	300 „
28 Zagyvaparti fák	olaj	700 „
29 Balatoni halásztanya	olaj	300 „
30 Zagyvarészlet	olaj	600 „
31 Kézimunkáró nő	olaj	300 „
32 Zöld fák	olaj	300 „

bethlenfalvi SIMON FERENC

33 Vázlatok	tollrajz	á 30 P
34 Kék hegyek	vízfestmény	100 „
35 Tavaszi reggel a Mátrában	vízfestmény	100 „
36 Barátom, a költő	olaj	500 „
37 Arácsi hegyoldal	vízfestmény	80 „
38 Táj emberekkel	vízfestmény	100 „
39 Ökrök	kréta	60 „
40 Fák tavasszal a Balaton-ál	vízfestmény	100 „
41 Havas út	olaj	250 „
42 Margit	olaj	400 „
43 Szűzleány kútja	olaj	300 „
44 Tubafa	vízfestmény	150 „
45 Berényi Csincsapart	kréta	60 „
46 Ujhelyi táj	olaj	400 „
47 Két bolond	kréta	60 „

Gy. RIBA JÁNOS festőművész

48 Szent János szobor	szines tussrajz	100 „
49 Hátsó udvar	szines tussrajz	40 „
50 Vályogvető	szines tussrajz	40 „
51 Vizimalom télen	olaj	120 „

LIZONY EDE LÁSZLÓ festőművész

52 Őszirózsák	vízfestmény	80 „
53 Domb	vízfestmény s diófapác	60 „
54 Napraforgó	olaj	200 „
55 Alkonyat	vízfestmény	100 „
56 Tulipán	vízfestmény	80 „
57 Kápolna	vízfestmény	80 „
58 Szegény család	vízfestmény	100 „
59 Nőszirmok	vízfestmény	80 „
60 Reflektorfény	vízfestmény	80 „
61 Borus táj	vízfestmény	80 „
62 Citromok	vízfestmény	80 „
63 Domboldal	olaj	200 „
64 Ablaknál	olaj	200 „
65 Füzes	olaj	200 „
66 Krizanténumok	vízfestmény	100 „

Rácz Kálmán
festő

Kiállít a Nemzeti Szalon őszi tárlatán.

Új Magyarság 1942. X. 15.

MDK

Rácz Kálmán
Siópart, olaj

Komáromi Művészeti Hetek. Szépművészet, 1942.
45 l.

MDK

Rácz Kálmán festőművész

Zagyvaparti halászok
Főtér, repr.

e: Kiáll. Jászberényben. Művészet, 1941, 39.sz.
49 l.

Rácz Kálmán
Zugó, vizf.
Jászberényi árviz, vizf.
Szigeti fák, vizf.

Tavaszi kiállitás. Nemzeti Szalon, 1941. jun
junius, 11 l.

Rácz Kálmán
Kőfaragók, olaj
Jászberényi tejpiac, olaj
Zagyvarészlet, vizf.
Jászberényi csirkepiac, vizf.
Jászberényi Zagyvarészlet, vizf.
Esős vásár, vizf.

Tavaszi kiállitás. Nemzeti Szalon, 1941. jun
junius, 11 l.

Rácz Kálmán
Jászberény télen, vizf.
Délutáni fény a Balatonon, vizf.
Tihanyi hegyek, vizf.
Zagyva télen, vizf.

Magyar Kvarell és Pasztellfestők Egyesülete.
Kiállítás Nemzeti Szalon, 1943. december. 9 l.

17. (Mss. III. 180.) EVANGELISTARIUM.

Latin. Quart. XI. század.

Hártya. 223×140 mm. 1+165 levél. Rongált, a levelek külső széle restaurálva, kitoldva. Gondos karoling minuszkulákkal 25 sorba írva. Vörös feliratok. Kék, zöld, vörös kezdőbetűk. *20 iniciálé.* *Kötés:* XVIII. századi, barnabőr lemezpapiron, arany keretdíszítéssel. Síma aranymetszés, a sarkokban díszítéssel. A kötés hátán: P: I: S: 1737. A kódex eredeti kötését Oláh Miklós újjal pótolta 1554-ben, majd 1712-ben és 1737-ben újrakötötték.

Maastrichti (?) munka a XI. század utolsó negyedéből (1078?). Az észak frank jellegű kódex a Liège—Maastricht-i egyházmegye egyik bencés monostorában készült.

A kódex még valószínűleg a XI. században a bevándorolt francia bencésekkel került hazánkba, s itt később másoláshoz mintapéldányként használták. 1554-ben a kézirat Oláh Miklós esztergomi érsek tulajdonában volt (*165a* lap). 1770-ben Richwaldszky György esztergomi kanonok Újbányán vásárolta az esztergomi káptalan garamszentbenedeki prefekturája részére. 1806-ban Arady János esztergomi kanonok a nagyszombati káptalani könyvtárba vitte. (Ia lap.)

Oláh Miklós a kódex keletkezési idejét 1078-ra tette, de erre vonatkozó egykorú adat a kódexben nem található; valószínűleg a régi kötés alapján jelölte meg Oláh a keletkezési időt évszámmal. A rongáltlapú kódex iniciáléi nagyobbrészt épen, régi frisseségükben maradtak meg. A keretezetlen

MDK

Rácz Kálmán

Zagyva vize, of.

Tihany, vf.

Délutáni fény a Balatonon, vf.

Őszi tárlat. N. Szal. 1942. okt.

Rácz Kálmán

MDK

Mosónő, olf.

Mücsarnok 1943 A magyar müvészetért c.kiáll.

MDK

Rácz Kálmán

T.Sz.G: A 18. Tavaszi Szalon. Ujság, 1945. jun.23.
6.l.

MDK

Ernst Múz. 24. csop. kiáll. M. Rézk. Egy. 1923. ápr.

Rácz Kálmán

MDK

Barátok temploma, olf.

Műcsarnok 1943 A magyar művészetért c.kiáll.

Rácz Kálmán

MDK

Utkanyar, vizf.

Műcsarnok 1943 A magyar művészetért c.kiáll.

mdk

Rácz Kálmán festőm.

„Szántod" c. akvarellje a Kiállításon.

Láncz Sándor: A Bányász Képzőművészek Országos Kiállítása

Népművelés 1955, 2. évf 8. sz 534 l

MDK

Rácz Kálmán, festö

akvarelljei kitünöek.

R.Szörédi Ilona:"A magyar müvészetért"mozgalom nagy kiállitása. Mücsarnok. -Uj Magyarság. 1943 máj.16. 13.1.

F Rácz Kálmán

beszélt Borkos Bisman Derső
emlékművének avatásán.

Magyar Nemzet, 1967. XI. 21. 4. o. hasáb

MDK

Rácz Kálmán, festö

Barátok temploma. Olajf.

Műcsarnok. IV. Képzőműv. Kiáll. "A Magyar Művészetért".
1943 máj. 16-30. Kat. 16.1.

NDK

Rácz Kálmán, festö

Mosónö. Olajf.

Utkanyar. Vizf.

Mücsarnok.IV.Képzömüv.kiáll."A Magyar Müvészetért".
1943 máj.16-30. Kat. 18.l.

Rácz Kálmán MDK

Zagyva vize, olf.
Tihany, vizf.
Délutáni fény a Balatonon, vizf.

Nemzeti Szalon 1942. okt.
Őszi tárlat

Rácz Kálmán MDK

Reggeli hangulat a Hernádnál

Műcsarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

Rácz Kálmán

MDK

Napnyugta a Balatonon

Műcsarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

Rácz Kálmán MDK

Esteledik Füreden, vizf.

Műcsarnok 1942-43 téli kiállítás

Rácz Kálmán

MDK

Reggeli hangulat a Hernádnál

Műcsarnok 1943 Téli kiállitás

Rácz Kálmán

MDK

Napnyugta a Balatonon

Műcsarnok 1943 Téli kiállitás

Rácz Kálmán

MDK

Malom

Mücsarnok 1943 Tavaszi kiállitás

Rácz Kálmán

MDK

Zagyvarészlet

Mücsarnok 1943 tavaszi kiállitás

Rácz Kálmán

MDK

Téli hangulat

Műcsarnok 1943 tavaszi kiállitás

Rácz Kálmán MDK

Jászberény főtere, olf.

Műcsarnok 1942 A magyar művészetért c.kiáll.

Rácz Kálmán
festő

A Nemzeti Szalon tagjainak őszi tárlatán állit ki.

esti H.O. 1942.X.12.

Rácz Kálmán

A Corvin Áruház ötödik képző-
művészeti bemutatóján szerepelt.

N. u. 1942. X. 6.

Rácz Kálmán

A Nemzeti Szalon tavaszi tárlatán szerepelt.

Új Magyarság 1942. VI. 11.

MDK

Rácz Kálmán

Művével résztvett a kiállitáson.

KmTárs.1943. márc. - ápr. tav. kiáll.
Kiállitó művészek névsora. 28.lap

Rácz Kálmán

Kiállít a Corvin áruház új képzőmű-
részleti kiállításán.

Új Magyarság 1942. XII. 3.

585

Rácz Kálmán

MDK

Zagyvapart

Műcsarnok 1941 Téli kiállítás

MDK

Rácz Kalmán

Zöld fa, olajfest.

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec. 15 - 1941 Jun.12. 17.1.

Rácz Kálmán MDK

Zöld fa, olf.

Műcsarnok 1940 A magyar művészet c.kiáll.

Rácz Kálmán

festő

K

Kiadták a főváros vízfestmény-díját

A *Magyar Akvarell és Pasztellfestők* kiállításán most adták ki Budapest székesfőváros vízfestmény-díját, amelynek nyertese, *Rácz* Kálmán, „*Tihanyi hegyek*" című képével. A székesfőváros ezenkívül megvásárolta *Bánréti* Magda, *Emőd* Aurél, *Gulyás* Sándor, *Kövesdy* Géza, *Pohárnok* Zoltán, *Szlányi* Lajos és *Ujhegyi* Gyula egy-egy képét. A kiállítást a nagy látogatottságra való tekintettel, január 10-éig meghosszabbitották.

8

Nemzeti Újság

1943. jan. 6.

Céd.

RÓZSA KÁLMÁNNÉ
dohányáruda
MURASZOMBAT

Rácz Kálmán

Új Magyarság

1942. X. 3.

nek egész mai területet felölelni. A nemzeti tárlatot azonban most rendezni s a Mücsarált általános- et monda- a tavaszi rülnek ki- tékeny dí- műpártoló ál herceg mint nép- oziciós és ösztönzés-

*** A Corvin új képzőművészeti kiállítása.** A Corvin-áruházban most nyílt meg az ötödik képzőművészeti kiállítás, amelyen magyar művészek festményei, továbbá kerámiák és faliszőnyegek kerültek bemutatásra. Mint az eddigi eredmények mutatják, Tüdős Klára elgondolása teljes mértékben bevált: az áruház közönsége örömmel látja és vásárolja a kiállított művészi alkotásokat. A mostani anyagból különösen kiválnak Rácz Kálmán hangulatos tájképei, Dörei Tetlák Rózsa erőteljes budafoki képe, érdekesek Naghy Zoltán képei, friss színeikkel jól hatnak Prohászka József tájképei. Szerepelnek még: Pap Géza, Záhonyi Géza, Telkessy Valér, Révész Péter Pál, Bánd Viktoria, Faddi Förstner Dénes, Pókász Endre, Járdán József, Karczag Zoltán és mások. A kerámiai részben Gádor István és Kovács Margit munkái láthatók. Végül meg kell emlékeznünk a budai szövőmühelynek Pekári István tervei után készült pompás faliszőnyegeiről, amelyek közül különösen a bibliai és magyaros tárgyú szőttesek tetszettek a bemutató közönségének.

ősszel a kormányzóról készített a pannonhalmi főapátság díszterme számára. A művészi elgondolású, friss közvetlenséggel ható kép ülőhelyzetben ábrázolja a kormányzóhelyettes feleségét, szabad, nyitott háttérrel, kéklő, ködbevesző tájjal. A könnyed ecsetjárással készült festményen az üde színek harmóniája ömlik el. A Főméltóságú Asszony nemes, finomlelkű lényét épp oly jellemzően tükrözi, mint külső megjelenésének, alakjának szépségét. Az ifjúság varázsa ömlik el a képen, amely a tavaszi tárlaton valóban — a tavasz.

Négyszázhetven mű sorakozik a tárlaton, amelynek festészeti anyagából a már említetteken kívül *Soós* Vilmos művei tünnek ki. A kiállítást szombaton nyitották meg.

*

Szombaton mutatták be előkelő meghívott közönség jelenlétében a tavaszi tárlatot. Az érkező előkelőségeket a Képzőművészeti Társulat vezetősége élén *Rakovszky* Iván elnök, *Nékám* Lajos alelnök és *Petrovácz* Gyula igazgató fogadták. Megjelent a bemutatón a kultuszminiszter képviseletében *Fáy* István államtitkár, továbbá *Wlassics* Gyula báró államtitkár, a főváros részéről *Homonnay* Tivadar főpolgármester, *Morvay* Endre alpolgármester.

Jászsági művészek kiállítása Jászberényben

Ha évvel ezelőtt egy fiatal festőművész, *Rácz* Kálmán, a jászberényi gimnázium rajztanára, mozgalmat indított a Nagy-Alföld kellős közepén a szintiszta művészet terjesztésére, Lelkes, fiatal művészgárda tömörült a hívó szóra s azóta minden évben jólsikerült kiállításon állítják ki műveiket. A kultúrmunkának meg is van az eredménye: évről-évre szebb és nagyobb lesz a kiállítás.

Az idei jászberényi kiállításon elsősorban *Rácz* Kálmán képei tünnek fel. Különösen balatoni, továbbá zagyvaparti, valamint vásáros képei hatásosak. Finom tónusok jellemzik képeit, melyek különösen vízfestményein érvényesülnek. Nagyméretű kompozíciók teszik változatossá anyagát.

A kiállítás egyik tehetséges szereplője *B. Simon* Ferenc, akinek havasi képei keltettek feltünést Sok erőt, széles ecsetkezelést árul el *Járdán József* pikturája. *Lizonu* Ede László nagy elmélyülést és mély átérzést sugároz képeivel. *Gecse* Árpád felfogásban különbözik a kiállító fiataloktól, akik felfogásban és technikai kivitelben eltérnek stílusától. A kiállítást *Tösér* János szobrászművész egészíti ki szobraival.

Kőrösi Csoma S

életr

100 esztendeje ann
lája égignyúló bér
hantolták Kőrösi Cso
egyedről indult el a
nak ez a halhatatlan
bottal, zsebében 200
gyermekkori fogadal
megkeresse Jugriát,
ját, a magyarság ős
der bég — ahogy ő
sohasem tudott elj
18.000 kilométeres
melynek nagyrészét
gányosan tette me
kolostorokban igen
rülmények között
tibeti nyelv szótárát

Kőröci Csoma Sán
jának és a tudomán
hatatlan érdemű mu
nyes történetét Mir
meg a Nemzeti Kö
minden részletébe
„Szkander bég álma
meg a kitűnő és né
zatban, mely ezzel i
hogy a legszentebb
álmodójának állítsun
álló emléket addig
hazahozatjuk és mé
heti lelke nagyságát

A rendkívül színes
életrajzot — mely
minden könyvkeres
pavillonban, dohány
24 fillérért kapható
vészi rajzai díszítik.

Ezüstrókák ◆ Kékrókák ◆ Nerzek ◆ Bolerók

Engel szücs

MÉG OLCSÓ ÁRBAN
SZÖRMESZALÓNJA
IV, Mária Valéria-u. 7, udv. (Hermelin)

Igé

ez legfeljebb az
kultúra. A világ
idő mulva ezt
t, de megbocsá-
oha azt a kárt,
Németországnak,
kulturának okoz-

SZ. A.

eült
haderő
tanácsa

DRID, április 18.
b tanácsa szom-
és a következő
időszaki ülését.
niniszter elnökle-
, Saliquet, Davi-
ornokok vesznek

hának neveztek. Ezt követőleg az oroszok Tumtarakányra változtatták nevét. Végül Tamányra állandósult.

Gazdag Kubány bőtermésű földjén sok ősi vándornép ütött tanyát és rengeteg csata dúlt birtoklásáért. Ezt bizonyítják a roppant sztepek áldott rónáin dombosodó kurhánok (tömegsírok). Egyikmásik tetejéről ellátni Nagy-Kaukázusig. A tatár átvonulás huzamosabb ideig tartotta megszállva Kubányt. Rettenetes Iván idejében Oroszország új kapcsolatot létesített Kubánnyal, de a nagy távolság meggyöngítette az összetartozandóság erejét s ezt követőleg Kubány, Krim és Törökország befolyása alá került. De katonai megerősítéséről előrelátóan gondoskodott. 1711-ben fölépítette Terszkaja védőövezetét. 1778-ban újabb védővonalat létesített Tamánytól Caricinig, Szuvorow rendelkezésére. 1828-ban Kubányon keresztül az orosz haderő Kaukázus Elbruszá-

átszármazott fajtestvéreikkel egyetemben. Ez időpontban Kubány kultúrája olyan magas fejlődési fokot ért el, hogy meghatározás tekintetében a pétervári és moszkvai gubernyák után következett.

Ekaterinodár, Kubány fővárosa, nagyfontosságú hadi eseményeknek volt szintere a bolsevizmus ellen küzdő fehér kozák-csapatok áldozatos és hősies harcainak idején.

G. W. Bobrow.

Kopenhága környékét bombázták az angol repülők

Kopenhága, április 18.

Mult éjszaka angol gépek *Kopenhága* környékén bombákat dobtak le, de nem okoztak kárt.

ÉVAI UJ KÖNYVEI

Miklós: Farkasok

A monumentális Erdélyi történet írójának összegyüjtött elbeszélései; hatalmas jellemek, lenyűgöző történetek; a műfaj remekei. Kötve 9.20 P

nyi
csirta

tőibb Koszto-
ény, egy női
avúros rajza;
umorú remek-
iadás. Antilop-
6.20 pengő

Wolf Schenke: A sárgák háborúja

A világhírű távolkeleti tudósító hiteles és izgalmas beszámolója a kínai—japán háborúról. Filmszerűen érdekes, lebilincselő tudósítás, kitűnő eredeti felvételekkel. Kötve 8.— pengő

Jules Supervielle: A gyermekrabló

Korunk egyik legnagyobb írójának világhírű regénye egy furcsa családról, Párisról és a pampák csodálatos világáról. Különös, meglepő emberek, fordulatos történet, irodalmi esemény. Kötve 7.50 P

Rácz Kálmán

Művészet 1941.
VI é. 39 sz. 49 l.

Rácz Kálmán: Fötér

Művészet. 1941.
VI é. 41. sz. 68 l.

Rácz Kálmán: Jászberényi tejpiac.

Művészet. ~~1940~~ 1941
VI. é. 37. sz. 8

Rácz Kálmán: Zöld fa.

Művészet. 1942. VII. é. 51. l.

Rác Kálmán: Lagropartélen

Művészet. 1943. VIII é. 30 l – 31. l.

Rácz Kálmán: Téli táj
Munkakörben
Tilanyi legyek
Téli táj.

M.D.K.

Rácz Kálmán

"Vizimalom" c. festményének repr.-ját bemutatja a lap a Corvin Áruház kiállitásáról.

Képek, kerámiák, faliszőnyegek a Corvin tárlatán.
Szinházi Magazin, Bp. 1942. okt. 14-2o. V. évf
43. sz. 33. lap

Rácz Kálmán festő

Magyar Otthon, 1942 II. évf.
6. sz. 378. l. Farkas Zoltán:
A balatoni kiállítás.

M.D.K.

Rácz Kálmán

"Zagyvaészlet" c. müvét emliti meg a lap a Corvin Áruház kiállitásáról közölt beszámolóban.

Uj nevek, szinek a Corvinban c.
Szinházi Magazin, Bp. 1943. febr. 17-23. VI. évf. 9. sz. 2. lap

M.D.K.

Rácz Kálmán

A Fészek Klubban akvarelljeiből rendezett kiállitást.
Berend Ilona "Kiállitások" cimmel ir róla a "Szinház Szeme Füle" c. rovatban.

Szinház, Bp. 1948. ápr. 13-19. IV. évf. 16. sz.

Rácz Kálmán

nincs cíd

K

1 víz

Rácz Kálmán nyerte el a Székesfőváros díszfestmény-díját

A Magyar Akvarell- és Pasztellfestők kiállításán most adták ki a Székesfőváros díszfestmény-díját, amelynek nyertese *Rácz* Kálmán »Tihanyi hegyek« című képével. A székesfőváros ezenkívül megvásárolta *Bánrévy* Magda, *Emőd* Aurél, *Gulyás* Sándor, *Kövesdi* Géza, *Pohárnok* Zoltán, *Szlányi* Lajos és *Ujhelyi* Gyula egy-egy képét. Az egyesület közgyűlése egyhangúan *Raab* Ervint választotta meg a lelépő *Edvi* Illés Aladár helyére. Az egyesületi díjat csabai *Wagner* Józsefnek adták ki.

10

1 víz

Esti Magyarország

1943. január 4.

MD K

Rácz Kálmán, festö

Erdei ut,	vizfestm.
Délután a Balatonon,	vizfestm.
Szentlélek utca,	vizfestm.
Vizi malom,	vizfestm.

Corvin Áruház IV.képzömüvészeti bemutatója.1941. Kat.

RÁCZ KÁLMÁN

429. Zöld fa. Olajf.

KMTárs.Magyar Művészetért kiáll.1940-41.17.old.

MDK

Rácz Kálmán

Reggeli köd, vizf.

Rippl-Rónai Társaság kiáll.Nemzeti Szalon
Művészeti Egyesület 1948.dec.12.-dec.26.
Kat.

MDK

Rácz Kálmán

Fiu-középiskolai rajztanári oklevelet kapott.

Képzőm.Főisk.Evk. 1930-31. 90.l.

MDK

Rácz Kálmán

Jászsági müvészek kiáll. Jászberényben. Esti Ujság 1942. ápr. 17.

MDK

Rácz Kálmán

Tihanyi hegyek c. képével Budapest székesfőváros vizfestmény diját nyerte

Kiadták a főváros vizfestmény-diját. Nemzeti Ujság 1943. jan. 6.

MDK

Rácz Kálmán

Reggeli köd, vizf.

Rippl-Rónai Társ. kiáll. N.Szal. 1948. dec.

lo 1.

MDK

Rácz Kálmán festő

A jászsági festőművészek. Rajzoktatás, 1941. 9.sz. a boritékon.

MDK

Rácz Kálmán festő

A jászsági képzőművészek és fotóamatőrök együttes kiáll. 1941. ápr. Jászberényben. Rajztanítás, 1941. II. évf. 4.sz. 39 l.

MDK

Rácz Kálmán

Zagyvapart, olaj
Esteledik a Zagyván, olaj
Borult idő a Balatonon, olaj
Vizimadom, olaj

Corvin Áruház képzőmüv. kiáll. 1942. szept.

MDK

Rácz Kálmán

Kőfaragók

A N. Szal. Tavaszi Kiállitása. Szépmüvészet 1941. 180.l.

MDK

Rácz Kálmán

Hegyek között

Hernád völgye

/Z.P.A./: Téli tárlat és a Mübarát-kiállitás. Magyarország 1944. febr. 5.

MDK

Rácz Kálmán festőm.

a sok tájkép között kellemesen hat fentnevezett müve.

Nemz. Szal. rendes évi tavaszi kiáll.

/B.m./: Tavaszi Kiáll. -Nemz. Szal.

Esti Kurir. 1941. jun.14. 2.l.

MDK

Rácz Kálmán

Jászsági müvészek kiáll. Jászberényben. Függetlenség 1942. ápr. 19.

MDK

Rácz Kálmán

Tanulmányfej, of.

Zagyva hidja, of.

Balaton, of.

A jászsági festőművészek kiáll. kat. Epest 1941. szept.

MDK

Rácz Kálmán

Zagyvaparti fák, of.

Balatoni halásztanya, of.

Zagyvarészlet, of.

A jászsági festőművészek kiáll. kat. Bpest 1941. szept.

MDK

Rácz Kálmán

Domboldal, vf.

Szigeti fák, vf.

Zagyva ősszel, vf.

A jászsági festőművészek kiáll. kat. Bpest 1941. szept.

MDK

Rácz Kálmán

Balatonvilágos, vf.

Zugó, vf.

Táiósülyi leventetáborból, vf.

A jászsági festőművészek kiáll. kat. Bpest 1941. szept.

MDK

Rácz Kálmán

Kézimunkázó nő, of.

Zöld fák, of.

A jászsági festőművészek kiáll. kat. Bpest 1941. szept.

MDK

Rácz Kálmán

Hullámok a Balatonon, of.

Vitorlás a Balatonon, vf.

A Jászsági festőművészek kiáll.kat. Bpest 1941. szept.

Rácz Kilmán festő

Kisalföld 1958 ápr. 20. 6 oldal.-

MDK

Rácz Kalman festő

Vizfestményei közul a behavazott jaszberényi csirkepiacot abrazoló képe, olajfestményei közül a Zagyvaparti taja.

(e.a.): Jászsági festőművészek.

Ujság, 1941. szept. 11.

RÁCZ KÁLMÁN

Jászberény télen. Vizf.
Délutáni fény a Balatonon. Vizf.
Tihanyi hegyek. Vizf.
A Zagyva télen. Vizf.

MAFE kiáll. Nemzeti Szalon 1942.dec.-1943.jan.

MDK

Rácz Kálmán festő

A "Műbarát" kiállitóhelyiségben a jaszsagi festőművészek csoportjaban allitotta ki műveit.

H.G.: Jaszsagi festőművészek kiállitasa.

Uj Magyarság,1941.szept.12.

M.D.K.

Rácz Kálmán

Olajfestményeivel szerepel a Corvin Áruház kiállit sán irja d.: "Husz képzőművész az V. Corvin Tárlaton" cimmel.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. okto 16-22
V. évf. 42. sz.

M.D.K.

Rácz Kálmán

A balatoni ösztöndijat előző évben nyerte el a müvész, akinek müveit bemutatták a Nemzeti Szalonban rendezett balatoni ösztöndijasok kiállitásán.

Csemiczky: "Nemzeti Szalon - Müterem" c. Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. május 1-7. V. évf. 18. sz.

Rácz Kálmán.

A Nezeti Szalonban a magyar aquarell és pasztellfestők egyesülete kiállitásn szerepel képeivel

U.M.1942.XII.25.

Rácz Kálmán MDK

"Szüzlány kutja", vizf.

Műcsarnok 1942 Tavaszi kiállitás

Rácz Kálmán

Zagyvarészlet, vizf.

Műcsarnok 1942 A magyar művészetért c. kiáll.

Rácz Kálmán MDK

Jászberényi utca, vizf.

Mücsarnok 1942 A magyar müvészetért c.kiáll.

Rácz Kálmán
festő"

Képei szerepelnek a Nemzeti Szalonban, a magy. akvarell és pasztell festők kiállítá-
sán.

Új Magyarság 1942. XI. 25.

Rácz Kálmán

A Nemzeti Szalonban, a Magy. Akvarell és Pastellfestők kiállításán szerepel műveivel.

Esti Kurir 1943. I. 5.

zám..... Pénztári szám.....

talvány.

.....*nak, címe:*.....
(esetleg postatakarékpénztári számlájának száma)

ltal .....

.....*ért*

[redacted]

[redacted]

[redacted]*fizetendő.*

.....*bélyeg* .....*nyugta* .....*bevonandó.*

.....

.....

.....

Ellenjegyzi «.....» főosztály:

.....

Az Országos Magyar Iparművészeti Iskola nagyszabású jubiláris kiállítással ünnepli fennállásának 60-ik évfordulóját.

A kiállítás anyagát az iskola épületében, az egyes szakosztályok helyiségeiben helyezték el.

Az iparművészet körébe tartozó művek az embert mindennapi életében körülvevő használati tárgyak, melyeknél egyformán fontos a jó kivitel és a művészi külső. Az Iparművészeti Iskolának — éppen ezért — az a célja, hogy tanítványaiból egyenrangúan jó iparosokat és művészeket neveljen.

A kiállítás kitűnően szemlélteti az iparművész-nevelésnek ezt a két fontos szempontját. A tetszetős külalak mellett ott találjuk mindenütt a használhatóságra és a technikai kivitel tökéletesítésére való törekvést. Ez utóbbinak szolgálatában állanak az iskola kitűnő műhelyfelszerelései, melyeket az egyes szakosztályokban szintén megtekinthettek a kiállítás látogatói.

A mai élet szükségszerű követelménye: a kislakás vagy a kiskertes ház számára szükséges művészi külső és belső berendezéssel épp olyan szeretettel foglalkoznak, mint a nagyszabású interieur-problémákkal. Meg kell említenünk *Antal* Dezső tanárt, aki a magyar népi építkezés és a népi művészet friss erőit sorakoztatja fel ösztönző például tanítványainak. Egy külön kis teremben gyüjtötte össze az iskola régi anyagából és újabb szerzeményekből az ország különböző részeiből — főkép Erdélyből — a népihímzés és a festett templomi és egyéb berendezések emlékeit.

A textil-szakon nemcsak a közismert „kézimunkát": a hímzést, csipkekészítést művelik, hanem a nyomtatott „imprimé"-díszű szövetek készítésének technikáját is elsajátíthatják.

Ezekből a selyemszövetekből, melyeket a növendékek terveztek, csinos kollekciót láthatunk a kiállításon.

Az ötvösség anyagában a liturgikus tárgyak dominálnak. Van néhány nagyon finom, a polgári otthon díszítésére hivatott darab is. A nemesfémek mellett fontos szerepe van a réznek és a bronznak is. *Pál* Lajos ötvöstanár kiváló vezetéssel szép vázákat és más dísztárgyakat készítenek trébeléssel, kalapálással.

A kerámiai-osztály anyagában figyelmet érdemel egy kedves kályha, mely a régi magyar kályhacsempék díszítését használja fel.

A kisplasztika, grafika, a díszítőfestészet és díszítőszobrászat kiállítása ugyancsak az előbb felsoroltakhoz hasonlóan bizonyítja az új magyar iparművésznemzedék törekvő szorgalmát és tehetségét.

E jubileumi kiállítás anyaga bizonysága annak, hogy az Iparművészeti Iskola kiváló tehetségű tanári kara *Szablya-Frischauf* Ferenc igazgató vezetésével milyen helyes irányban képezi és neveli — a magyar társadalom hasznára — a jövő iparművészeit. *Cs. M.*

Az Iparrajziskola kiállítása. A Zombory—Moldován Béla igazgatósága alatt működő Székesfővárosi Iparrajziskola ezévben is a Nemzeti Szalon termeiben rendezte tanévzáró kiállítását. Ez a kiállítás csak a most lezárult tanév eredményeiről számolt be, de ezzel is újból igazolta, hogy ez a 163 éves multú intézmény ma is feladata magaslatán áll, s a műipar különböző ágazataiban olyan művelt iparosréteget képez, kiképzés kiforrott módszerei a nagy multról tanuskodnak; a feladatok, tervek és kész tárgyak viszont az élet mai követelményeiből indulnak ki, s a jövő fejlődésének irányába tekintenek ízlésben és kivitelben egyaránt.

Híven tükrözte a kiállítás a rajzi és gyakorlati tanítás kialakult egyensúlyát is. Szemléltető módon mutatta be a műhelyrajztól a tárgy elkészültéig vezető utat a megmunkált anyagokkal, a megmunkáló eszközökkel és az egyes munkafolyamatokat szemléltető fényképekkel. A szakrajzokon és kész munkákon látszik, hogy a növendékek alaposan ismerik az anyagokat, amikkel bánnak.

Az *ötvösipari és műlakatos műhely* magyar formaemlékeket egyeztet korszerűen hangsúlyozott, geometrikus jellegű szerkezeti elemekkel. Különösen érdekesek a kovácsolt-vas fali gyertyatartók, szerkezeti vonalvezetésükben is megnyilvánuló magyarosízű ritmusával. A szakosztályt elsőrendű tudással és kiforrott művészi ízléssel *Tóth* Gyula tanár vezeti.

A *női-ruhatervező szakosztály* különösen a rajzok könnyed ötletességével ragadja meg a szemlélőt. A növendékek terveiből összeállított divatlapok a tervezőízlést és a divatrajzolás stílusát a legkorszerűbb nyugati színvonalon, magyar ötletességgel mutatják be — magyaros ruhaterveket azonban még többet szeretnénk látni. Szakosztályvezető tanár: *Mosdóssy* Imre.

A *textil-műhely* kiállított anyagát sokféle stíluspróbálkozás jellemzi.

Az *agyagipari (kerámiai) műhely* kisebb tárgyai — tálak, korsók stb. — a magyar népművészettel keresnek ízléskapcsolatot, nagyobb munkáin ellenben — kerti kút, fali kút — magyaros törekvést nem ismerünk fel.

A *faipari műhely* szakrajzai és kész bútorai a technikai tudás korszerűségével tűnnek fel és kiforrott ízlésről tanúskodnak.

A *díszítőfestőműhely* kiállított anyaga egész felfogásban a magyar népművészet ízlésbeli sajátosságaiba gyökerezik, anélkül, hogy a népi díszítőelemeket utánozná, vagy más anyagra kényszerítené. A legkülönbözőbb díszítőeljárásokban — mozaik, feldíszítés, színpadi díszlet — anyagszerűt, korszerűt, de sajátosan magyar ízlésűt mutat be. A szakosztály kiváló vezetője *Fáy* Aladár tanár.

A *sokszorosítóipari (grafikai) műhely* kőnyomatban, aszfalt-eljárásban, fotolitóban, linoleum- és fametszetben stb. szakszerű felkészülésről, rajztudásról és az anyag ismeretéről tanúskodik.

A *könyvkötő és bőrdíszműves-műhely* a megszokott finom munkákkal szerepel.

A kiállítás középpontjában a főváros tulajdonában lévő tábori oltár áll, több tanműhely együttes munkálkodásának eredménye, *Tóth* Gyula tanár terve alapján. A célszerű szerkezet és dísz nemes egyensúlya mellett különös értéke a könnyű szállíthatóság és az, hogy a díszét adó vas-alkatrészek szolgáltatják az összetartó szerkezetét is.

Másik reprezentáns darabja a kiállításnak a „Csaba útja" című gobelin. Egészen újszerű és mégis ősi magyar ízű felfogásával gobelinművészetünknek eddig ki nem próbált útját jelöli meg. *Fáy* Aladár tanár terve szerint készült.

Az Ungvári Művészti Hetek kimagasló eredménnyel zárultak. A Művészeti Hetek utolsó eseménye a Nemzeti Színház Ember tragédiája előadása volt. A két előadás teljessé tette azt a magas művészeti élményt, mely a Művészeti Hetek jellemzője volt és nagyban elősegítette azt, hogy Ungvár város közönsége hosszú ideig élő emlékként éreztesse hatását. A kiállítást az utolsó napokban megnyilvánuló vételkedv miatt

két nappal meg kellett hosszabbítani. A mai nehéz idők ellenére szokatlan érdeklődés nyilvánult meg a kiállítások iránt, melynek értékmérője az összegszerűen is jelentős vásárlás volt. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a következő műveket vásárolta meg:

vitéz Aba Novák Vilmos: Szolnoki vásáros konyha (tempera), *Boksay* József: Ungvári vár (olajfestmény), *Boldizsár* István: A kenderesi kastély folyosója (olajfestmény), *Deli* Antal: Kalvin-tér (linometszet), *Dudás* Jenő: Ballagó szekér (tussfestmény), *Endrédy* György: Udvar (tempera), *Eösze* András: Fiatal Mária-fej (terrakotta), *Erdélyi* Béla: Kosztrina (olajfestmény), *Hiesz* Géza: Madonna a gyermek Jézussal (bronz), *Manajló* Fédor: Csendélet, *Remsey* Jenő: Szent István kompozició-terv (tempera), *Somló* Sári: A verseny győztese (bronz), *vitéz Szabados* Béla: Édesapám (terrakotta).

Ungvár városa megvásárolta *Glatz* Oszkár: Sokácz (olajfestmény) művét. Az ungvári bankok, vállalatok és művészetszerető magánosok pedig a következő műveket vásárolták meg: *F. Antal* Elemér: Budapesti halászhajók és Mátyás-emlék a várban (rézkarcok), *Bukovinszky* Gyula: Kassai részlet (olajfestmény), *Boksay* József: Uzsoki táj (olajfestmény), *Chiovini* Ferenc: Cséplés (olajfestmény), *E. Gáll* Ferenc: Erdőrészlet (olajfestmény), *Élesdy* István: Cigarettát sodró (aquatinta), *Gaál* Ferenc: Kukoricamorzsolók (olajfestmény), *Gáborjáni Szabó* Kálmán: Minori, Halászok az Adrián és Erzsébet-híd (fametszetek), *Glatz* Oszkár: Bujáki-utca (olajfestmény), *Ijjász H.* Imre: Lakodalmasok (vízfestmény), *Kaveczky* Zoltán: Dorozsmai öreg malom (rézkarc), *Komjáti* Gyula: Nyár (rézkarc), *Menyhért* József: Tavasz (fametszet), *Mikola* András: Cigánytanya és Dombok között (olajfestmények), *Molnár C.* Pál: Szent István élete (fametszetsorozat), *N. Kovács* Mária: Szent Ferenc (terrakotta), *Pásztor* János: Varrónő (fa), *Pécsi-Pich* Dezső: Kertben (olajfestmény), *Pohárnok* Zoltán: Falusi utca (vízfestmény), *Szüle* Péter: Estefelé (olajfestmény), *Tichy* Kálmán: A cseh vagyondézsma (linometszet).

A vásárlásokkal kapcsolatban mind gyakrabban jelentkező tapasztalataink vannak. A közönség az utóbbi években állandóan fokozódó érdeklődéssel figyeli a kiállításokat, s azt is örömmel megállapíthatjuk, hogy ez az érdeklődés ma már nem merül ki a kiállítások megtekintésében, hanem sok esetben vásárlásra is irányul. Az a szakadék, amely a század elejének művészeti forradalmai után a művészek és a közönség között keletkezett, örvendetesen kezd eltűnni, s ezzel a jelenséggel különösen a Művészeti Hetek hatása alatt immár a vidéki városokban is találkozunk. A „művészetpártolók", a vásárlók tábora tehát a fővárosban és a vidéken is jelentékenyen bővül. Örvendetes jelenség az, hogy hosszú elzárkózás után a kisebbpénzű magyar középosztály ma újra érdeklődik a művészet iránt, s nem elégszik meg a vásári olcsó holmival, hanem komoly művészi értéket akar vásárolni. Anyagi helyzete azonban csak szűkebb lehetőségeket rejt magában. A művésztársadalomnak ezt mindenképen tudomásul kell venni, s a jövőben ehhez is igazodnia kell. Gyakran láttuk ugyanis azt, hogy egy-egy vásárló napokon keresztül igyekezett egyik vagy másik művet megvásárolni. Az ilyen esetekben kétféle tapasztalatot szereztünk. A mű vagy nem cserélt gazdát, vagy pedig nagyon olcsón, a katalógusban feltüntetett ár egynegyedéért, vagy még olcsóbban kelt el. Általános jelenség az, hogy a művészek igen magas árakat szabnak, a közönség pedig a végletekig alkuszik. Nem akarjuk a művészeket hibáztatni, de a vásárlóközönséget sem marasztalhatjuk el az ilyen „peres" esetekben. Hibákat mindkét részről találunk. Azok a művészek, akik először magas árat írnak műveikre, s azután sokat engednek, lerontják önnön értéküket, de egyáltalán károsan befolyásolják a művészi alkotások megbecsülését, általános bizalmatlanságot idéznek elő, s beteges alkudozásra nevelik a vásárlót. A nehéz kérdés megoldása azonban kizárólag a művészeken múlik. Reális, a való helyzetnek és a lehetőségeknek megfelelő, olyan árakat kell megszabni, amelyek az alkotás művészi értékét tiszteletben tartják, de nem becsülik túl sem, s amelyekből azután engedni már nem lehet. Nem szabad leereszkedni a vásári giccs árainak színvonalára, de elefánttoronyból sem lehet a közönséggel szemben elzárkózni. Mindkét mód csak újabb szakadékhoz vezet. Józan belátással, kellő művészi öntudattal és a közönség érdeklődésének megbecsülésével meg lehet teremteni az egészséges művészeti életnek ezt a nagyon fontos, talán legfontosabb útját.

A Nemzeti Szalon Tavaszi Kiállítása, ahogy a kiállítás katalógusának előszavában olvassuk, ez évben a szokottnál is szélesebb keretek között vonultatja fel az egyesületi tagokat, hogy azok műveikkel bizonyságot tegyenek az Egyesület művészeti életének gazdagságáról, s annak minél teljesebb keresztmetszetét adja. Látni fogjuk azonban, hogy a keretek nagyméretű kiszélesítése nem mindig szolgálja egyben a színvonal emelését is. Mindenekelőtt tudni kell, hogy az Egyesület legkiválóbb művésztagjai, az ú. n. törzstagok ezen a kiállításon nem szerepelnek, miután csak pár héttel ezelőtt zárult be az ő külön megrendezett kiállításuk. Ha a törzstagok és a most kiállító tagok kétszerre bemutatott anyagát együttesen mérlegeljük, akkor meglehetünk elégedve a Nemzeti Szalon művészeti életének mind „hossz-", mind pedig „keresztmetszetével". Így azonban megelégedettségünk távolról sem teljes, legalábbis ami a mostani kiállítás anyagát illeti. A kiállított művek értékvonala ugyanis csak nagyon ritkán emelkedik a mai magyar művészet átlagszintje fölé. A kiállítás képe egyáltalán nem kelt tavaszi hangulatot, inkább olyan koraőszi „fakó" tónusa van. Mindenekelőtt sok a műkedvelő, jellegtelen, s a művészi színvonalat alig-alig érintő „alkotás".

A kiállítás anyagából messze kiemelkednek *Éless* István és az eddig alig ismert, a budapesti kiállításokon még csak egy-egy művével szerepelt *Rácz* Kálmán vízfestményei. Éless István átfogó, nagy foltokban komponált akvarelljei a technika biztos kezeléséről, a hangulatok, benyomások üde visszaadásáról tanúskodnak. Rácz Kálmán ugyancsak akvarellekkel mutatkozik be. Technikája aprólékosabb, közelebb áll a naturalizmushoz, mint az egyszerűséget kedvelő Éless vízfestményei. De nem hiányzik belőle sem a költői, néha kissé érzelmes hangulatok eleven visszaadása. A jászberényi táj egyhangúságában megtalál minden kis költői részletet, s különösen a Zagyvapart elevenedik meg képein a maga sok rejtelmes szépségével. A jászsági művészeti élet lelkes szervezése mellett magát a művészi alkotást is nagyon komolyan veszi, amiről vízfestményei mellett leginkább a „Kőfaragók" erőteljesen, lendületesen megfestett olajképe is tanúságot tesz. Mellettük különösebb figyelmet érdemel *Apátfalvi Czene* János olajtájképe, *vitéz Patay* Ferenc búcsúsokat ábrázoló temperája, *Kapussy* György kissé barokkos, de őszintén érzett és lendületesen megfestett Golgothá-ja, *Ruzicskay* György bácskai parasztról készült temperája, *Halasi Horváth* István pasztelljei és *Ádámffy* László falu szélét ábrázoló vízfestménye. A szobrászati anyag gyenge.

Szépművészet
1941.

MDK

Rácz Kálmán

Fák, vf.

Balatoni vitorlások, vf.

Délutáni hangulat, vf.

A jászsági festőművészek kiáll. kat. Bpest 1941. szept.

MDK

Rácz Kálmán, festöm.

Köfaragók.	Olf.
Jászberényi tejpiac.	"
Zagyvarészlet.	Vizf.
Jészberényi csirkepiac.	"
Jászberényi Zagyvarészlet.	"
Esös vásár.	"
Zugó.	"
Jászberényi árviz.	"
Szigeti fák.	"

Nemz. Szal. - Tavaszi kiáll. 1911. jun.15-29. Kat.

Rácz Kálmán, festö MDK
Jászberény.

439.	Jászberényi utca.	Vizf.
449.	Zagyvarészlet.	"
593.	Jászberény fötere.	Olf. 22.1.

Bp. Mücs. -"A Magyar Müvészetért, Képzöm.Kiáll. 1942.
jun.6.-22. Kat.
18.1., 22.1.

MDK

Rácz Kálmán

Zagyvapart.

KMTárs kiáll. Mücs. 1941. dec. 16. 1.

Rác Kálmán

Kilit

Nu. 1942. IV. 26.

Központ-ban (Budapest, XIV. Dózsa Gyö
Megrendelés esetén az összeg MNB 14
ciós Központ számlaszámára utalandó.
tán juttatjuk el T. Cimhez.

Sajtó alatt:

Évkönyvünk 1959-es kötete.

A forráskiadvány-sorozatból "
mely a terület épitészeti állagának a tö

M

Rári Kálmán

Kiállít

PH. 1942. IV. 28.

zpont meginditotta rotaprintes for-
köteteként a
pzőművészeti Élete"
mely a Közoktatásügyi Népbiztosság
i Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
kozó részét tartalmazza. Ára: 15. - Ft.

iadványai közül kapható
k 1954-55."
zpont évkönyve. Ára: 75. - Ft.

k 1956-58."

a Művészettörténeti Dokumentációs

Rácz Kálmán

Kiáltás

Fro. 1942. II. 5.

. . . . . .

. . . . . .

ok: . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

müveivel: . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

n: . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Rácz Kálmán

Kiállít

Uj M. 1942. IV. 26.

zpont meginditotta rotaprintes for-
köteteként a
ozőművészeti Élete"
mely a Közoktatásügyi Népbiztosság
Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
kozó részét tartalmazza. Ára: 15. - Ft.

adványai közül kapható
: 1954-55."
zpont évkönyve. Ára: 75. - Ft.

: 1956-58."

a Művészettörténeti Dokumentációs

Rácz Kálmán

Kiállít

MO. 1942. IV. 18.

T. Cim!

A Müvészettörténeti Dokumentációs K
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság Ké
cimü levéltári publikáció jelent meg,
Müvészeti Osztályának iratanyagát és
iratanyagának a képzőmüvészetre vona

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk

"Müvészettörténeti Tanulmány
cimü kötete, mely a Dokumentációs K

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmány
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolhat

Rácz Kálmán

Kiállít

Esti Újság 1942. IV. 28.

T. Cim!

A Művészettörténeti Dokumentációs Kö
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság Ké
cimü levéltári publikáció jelent meg, a
Művészeti Osztályának iratanyagát és a
iratanyagának a képzőmüvészetre vonat

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk k

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete, mely a Dokumentációs Kö

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolhatók

Rácz Kálmán

Kiállít

PH. 1942. IV. 11.

Központ-ban (Budapest, XIV. Bozsa Gy
Megrendelés esetén az összeg MNB 1-
ciós Központ számlaszámára utalandó
tán juttatjuk el T. Cimhez.

Sajtó alatt:

Évkönyvünk 1959-es kötete.

A forráskiadvány-sorozatból
mely a terület épitészeti állagának a t

Rácz Kálmán

Kiákit

Kj. M. 1942. IV. 16.

zpont meginditotta rotaprintes for-
kötéteként a
ózőmüvészeti Élete"
mely a Közoktatásügyi Népbiztosság
Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
kozó részét tartalmazza. Ára: 15.- Ft.

adványai közül kapható
k 1954-55."
zpont évkönyve. Ára: 75.- Ft.

k 1956-58."

k a Müvészettörténeti Dokumentációs

RÁCZ Kálmán festő

† 1994.

86 éves

nov. 25 temetik

szi képei I.
(athuzodó)
szete
tárlat
um művészi képei II.
ások eredményei
lékkiállítás

ról
term.tud)
askovich

ozás (term.tud.)
tárlata
tiállítás
abadulási

lág
rászmûvész
szeti tárlat

ása
ômûvész
erô Jelvényüzeme
estômûvész

RÁCZ Kálmán
114

Oltványi 1991

en Lehranstalten auf
tellung. Reichenberg, 1906.

odenkreditinstitutes. Bp, 1890,.

önyv. 2. rész. Bp, 1961,

zsgálat és elemzés az üzem-
rnöki Továbbképző Intézet

indung des Deutschen Reiches
eipzig, 1894, Oldenbourg

RÁCZ-KOVÁCH *Margit*, festő. * Vác 1870 szept. 23. Budapesten Vajda Zsigmondnál és Szablya Frischauf Ferencnél, azután Nagybányán tanult. 1905 óta a Nemzeti Szalónban figurális képeket és csendéleteket állít ki.

Ltg II 341 c

Derékig, szemközt, fejét kissé jobbra fordítva.

Méretei 7·4 : 9·2 cm.

MDK

Rácz Kovách Margit

Az érett nő, of.

N.Szal. 1913. tsv. kiáll. 2o. 1.

MDK

Rácz Kovách Margit

Annus, vf.

Szobaleány, vf.

M. Képzőművésznők E. 9. kiáll. N.Szal. 1917. ápr.

16. 1.

MDK

Rách Kovách Margit

Akttanulmány, egysz. of.

" "

Szablya Frischauf F. és tanitványai kiáll. 1906. márc.

MDK

Rácz Kovács Margit

Tánctanulmány, vf.

Fiam, cer.

Egy kérdés, cer.

N.Szal. tavaszi kiáll. 1916. ápr. 18. 1.

Rác Kovács Margit
Lacikonyha, olaj
Mármarosi falurészlet, olaj
Pálmák között, olaj

A Nemzeti Szalon első bajai kiállítása, 1906. 7 l.

95. kép. *Neri di Bicci: Tóbiás az az angyallal és Szent Jeromos.*

yből.

Rácz Kovách Margit

Őszi vetések, olaj
Havas kert, olaj

Nagy. Képzőművészek egyesülete VIII. kiáll.
N.Szal. 1916. márc. 19 1.

Rácz Kovách Magit

tanulmányaival, zajtaival szerepel a Szablya-Frischauf Ferenc és tanítványai Ziállításán (1906)

Fülep Lajos: A művészet forradalmától a nagy forradalomig
Bp. Magvető 1974

170. old.

MDK

Rácz Kovách Margit

Japán stylben, of.

Nagybányaivirághegy, of.

N.Szal. 2.zsürimentes kiáll. 1916. máj. 18 l.

Rácz-Kovách Margit

festő, szül. 1870 szept. 23
Vácz. Vajda Zsigánál és
Szablya Frischaufnál és a
nagybányai festőiskolában
tanult. 1905 óta szerepel
a kiállítás okon.

Krück II. 403. l

~~Ásatás, gidófatoi VIII 171.~~

Rácz - Kovách

Margit

festő

l.

Bende 1916

152. l.

ktm.

1912

27-én.

arneroban.

ár 17-iki 2172 sz. leirattal

nuár 29-én. -- Elszámoltatott

n. 330-912
lelt. 6903.

4

eisen auf Tripos. XIX. Jh.

1364. KÉT NAGY ÁLLÓ LÁMPÁ
lampen, Kupfer, vasenförmig

középén sötétkék sugaras rozetta, peremén inda-
XV. sz. — Flache Schüssel, Fayence, türkisblau
nd. Persisch, Rakka, XIV—XV. Jh.

ötétkék sugaras osztásban arabeszk disz. Perzsa,
Strahlen und Arabesken. Persisch, XIII—XIV. Jh.

rcolt türkizkék arabeszk disszel. Perzsa, Rakka,
lunkelblauem Fond Arabesken. Persien, Rakka,

türkizkék mázzal, belül sötétkék alapon kikarcolt
II—XIV. sz. — Tiefe Schüssel mit Rand, Fayence,
elblauem Fond ausgesparte Arabesken. Persisch,

alapon sötétkék indadisszel. Irizáló részletekkel.
hüssel, Fayence, auf türkisblauem Fond Ranken-
—XIV. Jh.

lapon sötétkék sugaras disszel, irizáló felülettel.
irkisblauem Fond Strahlendekor. Raghes, XIII. Jh.

lapon fekete körvonalu sárgás-fehér disz, helyenkint
l, XIII—XIV. sz. — Tiefe Schüssel, Fayence, auf
Sultanabad, XIII—XIV. Jh.

Rácz Kovách Margit

260 Müteremben vizf. 120.—

Nemzeti Szalon

1917. május

tav. tárl.

Artisztikus

KÉPKERETEK

Rácz Kovács Margit

Egy Eérdés c. Eépe
repr.

Gyöngyösy 122. l

Régiségtár.

14. Barna parókájának fürtjei leomla-
kicsiny, arcza leberetvált. Köntöse

éretei 7.9: 2.4 cm.

9 C13

72

Rácz Kovács Margit

Váczi udvar, vízf.
Leányka, vízf.
Virágos udvar, vízf.

Nemzeti Szalon
1915. szept.
őszi kiáll.

Rácz Kovács Margit

alakrajz

1911

Elmisk 1930. 87. l.

Rácz-Kovács Margit

szül. Váczon 1870
szept. 23 rk. Férje
Dr. Rácz Béla kuriai
biró
1910/11. II. első
osztálybeli rendkívi-
nüvesznövendék
a képz. főisk.
Wadler Róbertné
Kimaradt.

Mucz. II. vt. Orsz. Tanácsa 1913-ik. költség-
vetési előirányzata VI. 228.

...ronás népkönyvtárak.

500 k.	110 k.
500 "	110 "
500 "	110 "
500 "	110 "
500 "	110 "
500 "	110 "
500 "	110 "
500 "	110 "
500 "	110 "
500 "	110 "
500 "	110 "
500 "	110 "
500 "	110 "
500 "	110 "
500 "	110 "
500 "	110 "

Rácz Kovách Margit

1910. dec. kiáll. Nemzeti halon
Lámpa mellett, olajf. 300.—

1911. máj.-jún. kiáll. u. o.
Szabadban, olajf. 300.—

1913. máj.-jún. Kiáll. MKE
Nemzeti halon
8 vízf. à 50.-k.

1913. ápr. máj. kiáll. N. Halon
Az ősett nő, olajf. 300.—

1913. szept. kiáll. u. o.
Virágcsokor, olajf. 100.—

1915. MKE Kiáll. u. o.
7 vízf.
tovább nem vom ki.

Iparművészeti Múzeum III. 227

Rácz László

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

CSEPEL
Budapest

1982 OKT 3

/1021

Politika és művészet

Beszélgetés Rácz Lászlóval

Munka közben kerestem fel. A fegyveres erők napjára készítendő dekorációs munkálatokat irányította a Csepel Művek Pártbizottságának nagytermében. Összehúzott szemmel, távol a kompozíciótól állt hallgatagon. A konstrukció hatását és egészét mérte föl. Munkája reprezentatív volt és nagyvonalú.

— Hogy születik egy dekorációs terv?

— Tulajdonképpen — válaszolt Rácz László, a központi dekoráció vezetője —, a dekoratőr munkája kettős; politika és művészet, amit csinál. Az esemény politikai aktualitását, jelentőségét és jellegét az ember csak belül érezheti és élheti át igazán. Ennek a politikai jellegnek, politikai jelentőségnek kell megadni az ezt kifejező árnyalt, fantáziagazdag — ugyanakkor demonstratív erejű —, művészi kifejezést. Munkamódszerem egyébként olyan, hogy a kiagyalt, spekulatív konstrukciókat nem szeretem. Sosem ülök le úgy, hogy na, most tervezek egy dekorációt, egy ilyen és ilyen eseményhez. Nem! Gondolkozva nem megy! Éjszaka néha felébredek, és akkor színesben, egészen világosan látom, hogy milyen formában kell kifejeznem az eseményt.

Három állandó emberrel dolgozom, de természetesen a nagyobbszabású dekorációkhoz asztalosok, festők és más szakmunkások segítségét is igénybe kell vennem. Itt a dekorációban egyébként igen sok tehetség került már ki a „kezem alól".

Rácz László, a központi dekoráció vezetője 1952 óta dolgozik a Csepel Művekben, itt, ugyanazon a munkahelyen. 1945 óta párttag. A Képzőművészeti Főiskolán tanult, a felszabadulás után. Papp Gyula, Barcsay Jenő növendéke volt. A csepeli képzőművészkör gazdasági vezetőjeként működött 1949-től 1951-ig. Ugyanitt, a kört vezető Ék Sándor növendéke lett. Rácz László dekoratőri munkája mellett

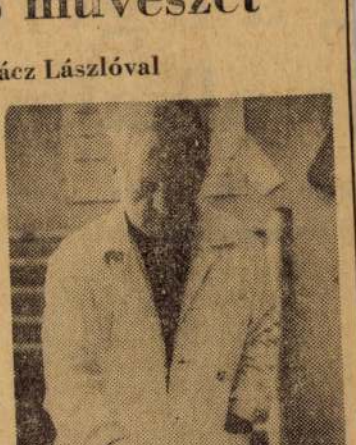

Rácz László munka közben.

a Képcsarnok Vállalat festője. Életében semmi mást nem tart olyan jelentősnek és lényegesnek, mint a munkát — a festészetet és dekorációt. A kis családi házban, melyet a Csepel Művektől kapott, műtermet készített magának, meg egy kertet ápol gondosan, ahol a vastag törzsű tölgyekről folyondárok csüngenek, különböző növények virágzanak, csönd van és nyugalom.

Rengeteget utazik. Bebarangolta fél Európát. Összecsavarja sátrát és elindul a Kaukázus égbe szökő hegyvonulatai közé, vagy Szicília karsztjait figyeli hosszan. A Feketetenger és az Adria partján marad önmagával kettesben, mert — mint mondja — a világ legcsodálatosabb dolga, a természet és ember kapcsolata.

Rácz László most ötvenkét éves, fiatalos, energikus ember. Mint mondja, a főiskolán Rabinovszky Máriusztól tanult művészettörténetet. Szenvedélyes híve a realista festészetnek, a dekorációiban az impozáns, nagyvonalú hatásoknak. Festői tematikáját elsősorban a munkáséletből, a természet gazdag világából meríti.

Ferenczy Erika

g a f
ja alkalmából

lgozó kapott Érdemérmet

lomásozó szovjet alakulatok egyik egységének képviselői.

Az ünnepséget *Keres Emil* előadóművész szavalata nyitotta meg, majd *Vigh Lajos* köszöntötte az ünnepség résztvevőit. Ezután *B. Tóth Sándor*, munkásőrzászlóalj-parancsnok lépett a szónoki emelvényre.

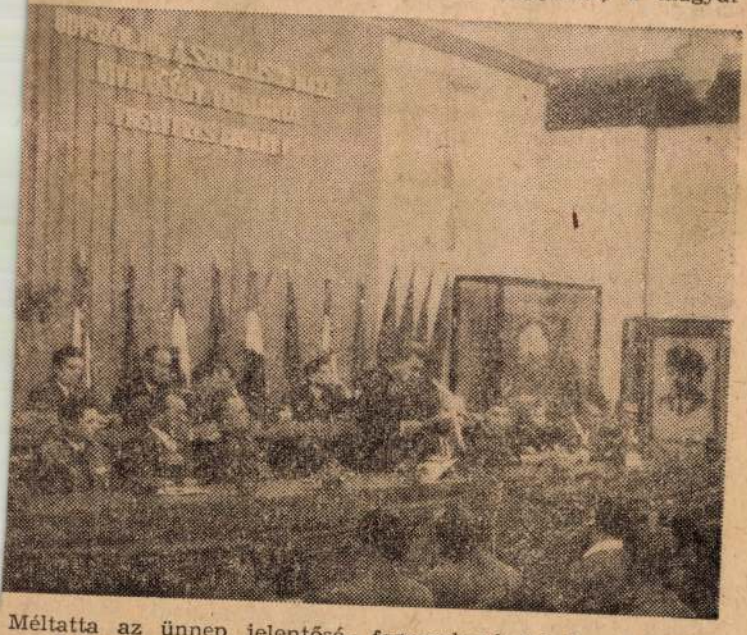

Méltatta az ünnep jelentőségét. Többek között a következőket mondotta:

— Két esztendő híján húsz éve annak, hogy minisztertanácsi rendelettel ünneppé avatták ezt a napot. *Szeptember 29-e azóta népünk hagyományos ünnepévé vált*, melyen szerte az országban szeretettel köszöntik a fegyveres erőinket.

Megemlékezett történelmünk olyan felejthetetlen eseményeiről, amelyek fegyveres erőink hazaszeretetét, példás helytállását dicsérik. Szólt 1848 bátor honvédeiről, 1919 vöröskatonáiról, a fasizmus ellen fegyvert ragadó partizánokról,

parancsnoka köszöntötte a résztvevőket, mindazoknak a szervezeteknek a képviselőit, amelyek munkájukkal hozzájárulnak mindennapi tennivalóink zavartalan ellátásának biztosításához.

Felszólalt a baráti szovjet alakulat képviselője is, aki meleg szavakkal köszöntötte a magyar fegyveres erők képviselőit, megemlékezett a felszabadulás napjairól, a magyar fegyverbarátokkal kialakult szoros, jó kapcsolatokról.

Az ünnep alkalmával a honvédelmi miniszter öt csepeli dolgozót a honvédelemben kifejtett áldozatos munkája elismeréséül kitüntetett. *Köteles Ferencnek* és *Muhai Ferencnek* 20 esztendős, *Kacsor Istvánnak*, *Tóth Bélának* és *Czecze Lászlónak* 15 éves tevékenységért a *Honvédelmi Érdemérmet* adományozta.

S. P.

SZERSZÁMGÉPGYÁR:

Rácz Kovács Margit

1907. ősz. kiáll. Nemzeti Szalonban

Almafa alatt, olaj. 400 K.

Rácz-Kovács Margit

1907 dec. kiáll. Nemzeti Szalonban

Mákvirágok, olajf. 120 k

Rácz Kovács Magit

festőnő

U. 12.

Rácz Kovács Margit

1906/7 II – 1907/8, 1910/11 II

Ferkèpzomfoiskèvk

125.(

Ladislau Rácz festőművész

Venezuelában élő magyar művész a Caracasban lévő Fondacion Mendoza szalonban 81 képből kiállítása nyílt meg. Kiállítása volt már az ismert Magyar Képszalonban, továbbá a caracasi Museon de Bellas Artes-ben, Brüsszelben, Párizsban, Svájcban és Finnországban.

Magyar Hírek, 1972. júl. 22.

Raiz Lajos, [ ]

Szerepel a Derkovits Ifj. klubban megnyílt tárlaton.

— o Tárlat

8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. ápr. 17.

Detre Villő-Rácz Lajos

Szerepelt az Iparművészeti Muzeum ipari formatervezés című tárlatán aztal és szekrény-sorral.

Magyar Hirlap 1977-274-6
Koncsei:Az ipari formák otthonunkban.

Rácz Lajos

Király József belsőépitész, butortervező mellett egyenrangu társként szerepel Heincz Gábor, Rácz Lajos és Weiger Béla a "Garzon nevü butorcsalád tervezői. Szalay István diplomamunkáját, a MÁV uj emblémáját is kiemeli a beszámoló, valamint Finta Lászlót az Ikarisz autóbusz karosszériáinak tervezőjét, Tóth Ferencet, a Medicor Müvek állandó munkatársát és Szabó Károlyt a Videoton formatervezőjét. Ezután, még két kérdés következik: "Mi a szocialista design?" és "Miért nem luxus a design?" cimmel, melyekre részletes választ ad a cikkiró.
Király József neve mellett látható a fenti cimü Vadas József-beszámoló.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. ápr. 23. XXI. évf. 17.sz. 7. lap.

Rácz Lajos

"Formatervezés az iparban" c. kiállitásról ir Vadas József: "Formatervezés, tartalommal" cimmel. A több részre osztott cikk külön alcimekkel szerepel és a tervezők nevét sorolja fel. A "Mi a design?" c. rész tulajdonképpen arra ad feleletet, hogy mi nem a design. Három nevet emlit: Gergely István, Gaul Emil épitészt és Zsótér László grafikust, akik "az ötletesen tervezett kiállitással" válaszolnak. A "Mi a magyar design?" c. rész Horváth László itthon és külföldön dijat nyert "Szaturnusz készletét, Droppa Judit textilterveit emliti meg.

Élet és Irodalom; Bp. 1977. ápr. 23. XXI. évf. 17. sz. 7. lap.

Rácz Lajos

Decrell Kinga festőművész, Dlauchy Ferenc grafikus és Rácz Lajos üvegkompozicióiból kiállitás nyilt a Derkovits Gyula Ifjuségi Klubban.

Magyar Hirlap 1974/86 8.old.

M.D.K.

Rácz László

Müveivel kiemelkedik a Nemzeti Szalon tavaszi tárlatán,-irja Berend Ilona "Tavaszi Tárlat" c. beszámolójában.

Szinház, Bp. 1947. május 27.-juni 2. III. évf. 22. sz.

MDK

Ráczk Károly

Dunántuli napló 1968 juli.26.

M.D.K.

Rácz Kovách Margit

"Arckép" cimmel pasztell, "Tanulmányfej" cimmel rajz a Nemzeti Szalon tavaszi tárlatáról. Repr.-ók.

Magyar Salon, Bp. 1905. ápr-máj. 42. kötet
685. lap

Rácz L.

Szerepel a csepeli művészek kiállításán a XXI. ker. Nagy front Klubjában

Szocialista művészetért 1968. XII.

1971 JAN 1 0

1971. janu

Alvajáró

1021

Rácz Lajos

(Rácz Lajos rajza)

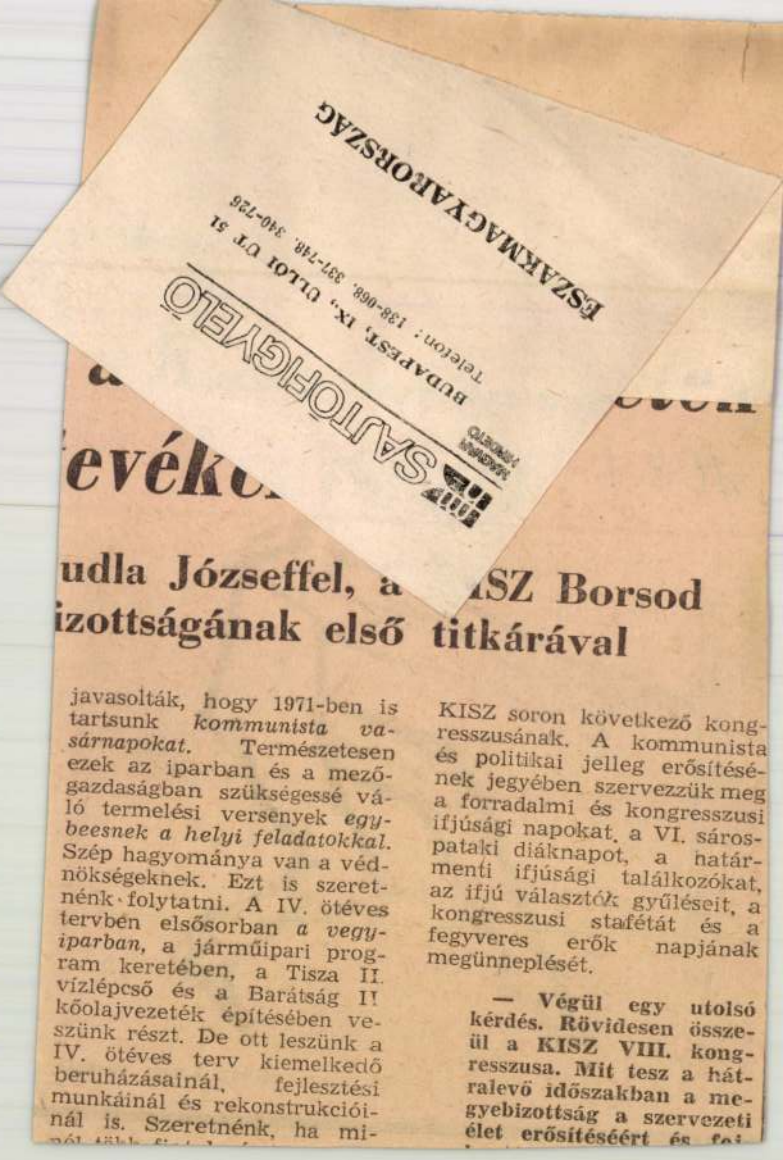

...évéku...

...udla Józseffel, a ...ISZ Borsod ...izottságának első titkárával

javasolták, hogy 1971-ben is tartsunk *kommunista vasárnapokat.* Természetesen ezek az iparban és a mezőgazdaságban szükségessé váló termelési versenyek *egybeesnek a helyi feladatokkal.* Szép hagyománya van a védnökségeknek. Ezt is szeretnénk folytatni. A IV. ötéves tervben elsősorban *a vegyiparban,* a járműipari program keretében, a Tisza II. vízlépcső és a Barátság II. kőolajvezeték építésében veszünk részt. De ott leszünk a IV. ötéves terv kiemelkedő beruházásainál, fejlesztési munkáinál és rekonstrukcióinál is. Szeretnénk, ha mi-

KISZ soron következő kongresszusának. A kommunista és politikai jelleg erősítésének jegyében szervezzük meg a forradalmi és kongresszusi ifjúsági napokat, a VI. sárospataki diáknapot, a határmenti ifjúsági találkozókat, az ifjú választók gyűléseit, a kongresszusi stafétát és a fegyveres erők napjának megünneplését.

— Végül egy utolsó kérdés. Rövidesen összeül a KISZ VIII. kongresszusa. Mit tesz a hátralevő időszakban a megyebizottság a szervezeti élet erősítéséért és fej-

Rácz Lajos

„A Csajáró" c. lapja a

4. oldalon

Fiatalmagyarország 1971 január 10

RÁCZ LÁSZLÓ

98. Nagypéntek, olaj-temp. 300.

Nemzeti Szalon
Tavaszi Szalon

1942

T. 2815.

n ülő uhlánus-trombitás (Uhlanen
a a jobbjában tartott kürtöt, a
zanak.

10.9 : 15.2 cm.

3.

Rácz László
festő

Zöldség c. képe
repr.

Művészet. 1941. 38. l.
31. l.

Rácz László

l

Szépmüvészet

1943. 34-l.

Raiz László

festő

erod

Művészet. 1943. 50 sz

37. l. (A Múzeum kiállitásai.)

Magyary Béla:

Tiborcok c. Lépe

repr. u. o. 42. l.

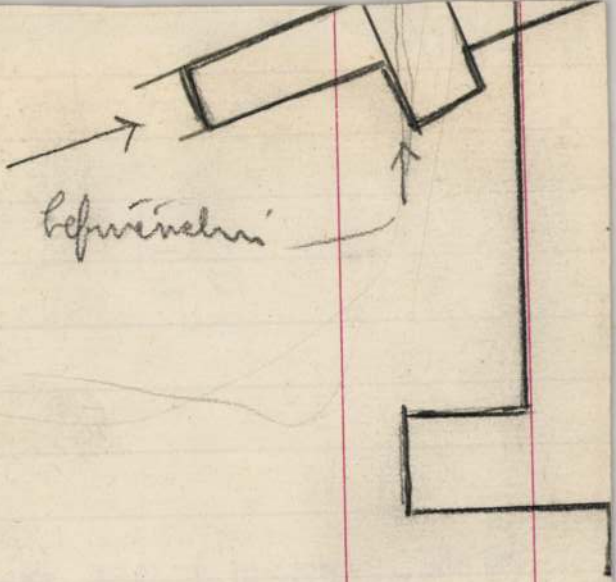
Bezpečnostní

RÁCZ LÁSZLÓ

Naplopók. Olajfestmény.

Művészeti Hetek Ungvár

1941

Rácz László

festő

irod.

Tjjas Antal: Két kiállítás. Nemzeti Ujság

1943. jan. 6.

Rácz László
festő
VIII. Elemér u. 17

MKSz 1947

RÁCZ LÁSZLÓ:

	Pengő
18. Kistemplom	650.—
19. Ház előtt	880.—
20. Ketten	530.—
21. Gombás csendélet	750.—
22. Tiborcok	1200.—
23. Virág	720.—
24. Erdő	600.—
25. Falusi táj	280.—
26. Egymás között	100.—
27. Kikötő	490.—
28. Nagypéntek	380.—
29. Zöldség	380.—
30. Csendélet	790.—
31. Bimbi	280.—
32. Verőfény	500.—
33. Naplopók	610.—
34. Vasárnap	510.—
35. Csucsán	800.—
36. Este	380.—
37. Kutnál	420.—

ORBÁN GYULA:	Pengő
38. Totya	700.—
39. Muskátli	520.—
40. Köcsögös csendélet	380.—
41. Kék lábas	440.—
42. Csend	320.—
43. Borházak	340.—
44. Virág csendélet	450.—
45. Kukoricás csendélet	580.—
46. Orgonák	450.—
47. Zugliget	340.—
48. Tök	430.—
49. Pesti udvarrészlet	340.—
50. Szentendrei táj	320.—
51. Reggeli hangulat	320.—

Muskátli.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

CSEPEL
1963 NOV 15.

1021

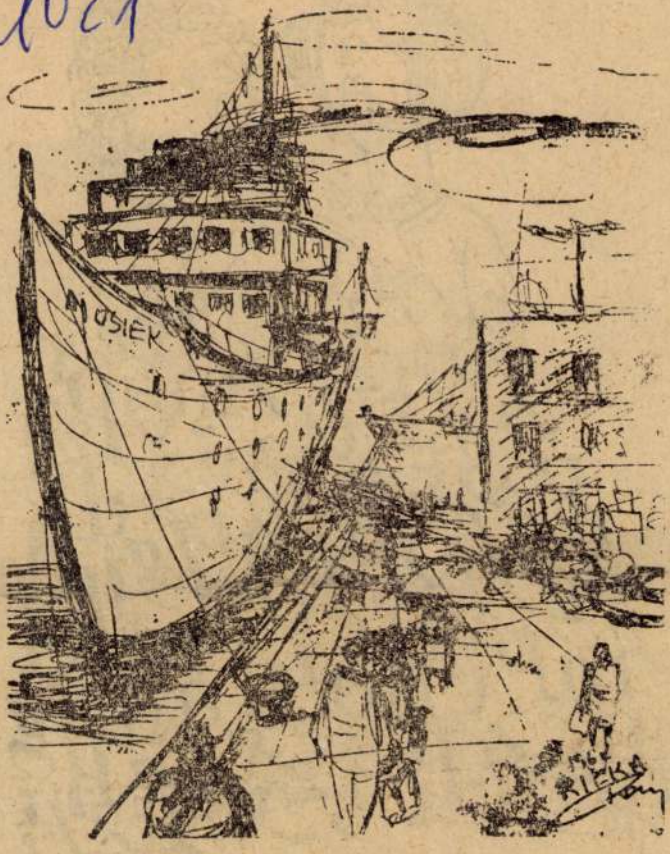

Rijeka kikötőjében
(Rácz László rajza)

CSEPEL

Kertész László karikatúrája

M.D.K.

Rácz László
grafikus

Részt vett a tárlaton.

Folyóirat: Csepeli tárlat.
Megjelent, 1969. július - 38 lap.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Rácz László

1.

XIX.tavaszi szalon 1947.máj.-jun.

Rácz László

Zöldség, olf.

Műcsarnok 1940 A magyar művészetért c.kiáll.

Felado Kollár Jozsefne

Yánkisér

Rácz László festő

Rácz László szintén rendszerint

sötét háttérből emeli ki meleg, ragyogó világos színeit. A sötét háttér sohasem kedélynyomásos, sőt inkább fokozza a meghitt vidító előtérbeli színeket, mint téli jól befűtött szoba melegében a lámpa fényköre. Színei zengőn fiatalok, erélyesek, bravúrosan összecsengők. Tárgyai, mint társalié is, rendszerint dúsnövényzetű napfényes tájak, kellemes árnyas zugok, rendszerint eleven ruhaszínű emberalakokkal kiegészítve, ezenkívül szintén van néhány színeket énekeltető virág-csendélete. Megemlítendő képei főleg: *Kistemplom, Tiborcok, Falusi táj, Kikötő, Nagypéntek, Verőfény, Este.*

Magyar Nemzet

1943. jan. 10.

(A Műcsarnok csoport-kiállítása.)

YAM 1932
EST
DONOS
ETI TÁRSULAT

Racz László

festő

koll. kiáll. a Múzeum-
ben 1943 január

Ujsag 1943. jan. 3.

A cikk Ogonovszky
Geza csomagjában

59383.

Rácz László

festő

az iparrajzi iskolában tanult, 23 éves Csucsán és Szamosfalván festett képeit állította ki a Műteremben. 1942-43-ban a tér képészeti intézetben telepített katonai szolgálatot.

Siklóssy László:

Három itju ecsettel és palettával.

Pesti Hirlap

1943. jan. 5.

Rácz László

festő

Arad

Népszava

1943 jan. 6.

(Három festő.)

Rácz László

Szerepel a csepeli kép. műv.

kiállításán

Csezjés János: Kiállításaik tükrében

Csepel 1968 XII. 20.

MDK

Rácz László

Táj

O.M. Képzőműv. Főisk. Ifjusági Köre.
Karácsonyi Kiáll. 1946.

Művészet 1941.
VI. é. 38 sz. 31. l.

Rácz László: Zöldség

Művészet. 1943. VIII é. 42. l.

Rácz László; Tiborcz.

Rácz László festő

Magyar Művészet.1948.XV.évf.195.lap.
Ujvári Béla cikke.

Ráth László

l.

Szabad Művészet

1948. 225. l.

226. l.

épek ábrázolására is. A korakozépkor
nt látta, aki még a halálon is diadal-
olta. A kereszten szétt~~á~~rt karokkal,
~~is~~ függ, hanem áll a lába alá tett
l a passióból alig ábrázolnak jelenete-
zonban a helyzet ~~axXXIxxszázad~~ a XIII-
c, Szent Bonaventura hatására keletkező
s elményt és egészen más impulzusokat
dő isten ~~xexx~~ embert ábrázolják, aki
reszten. Néhol, főként az északi, a
égész ~~xxxx~~ a paroxismusig fokozzák
passió sorozat egyre gyarapodó jele-
ren is változást ~~hoz~~., főként az olasz
olják is, azt is méltóságteljes, kiegyen
osság újra a miszticizmus felehajlik
mindjobban át akarja élni a szenvedés
is mind több részletét ábrázolja a
k.
lsorolást. Az ikonografia tudománya
mennyire is kötött volt a téma, a
megfelelően ábrázoltákx a bibliai
egendáit.

Rácz László

Kiáll. Művész Galéria

Szód A Műgyűjtő
(Magyar Művészet)
1948. 195. l.

Festmany Rácz László: Bilágtalan

Csgonovszky Sára és Rácz László kiálitása

Szabad Nép 1948 ápr. 16.-40.-

Táblakép: „Fogaskerék mező" (Rácz László)

Szabad Művészet. 1950 IV. 5-6-7 sz. 211-213

v. ö.: Sfjusági Képző- és iparművészeti Kiállítás

Festmány Rácz László: harangöla

~~Ergonovszky Lipa és~~ Rácz László

Kiállítása

Szabad Nép 1948 ápr. 16.-40.-

Festmenny Rácz László: Munkásaink

~~Cogonovsky Sáze~~ ~~és~~ Rácz László

Kiáliháza

Szabad Nép 1948 ápr. 16.-40.-

Festmécy Rácz László: Csendélet

~~Cygonovszky Lipa és~~ Rácz László

~~kiállítása~~

Szabad Nép 1948 ápr. 16.-40.

Rácz László festő

Bogonovszky Lizu és Rácz László

kiállítása

Szabad Nép 1948 ápr. 16.-40.

MDK

Rácz László

Szab. Nép 1948 ápr. 16. 4

MDK

Rácz László, festő

41o.	Fagylaltozó.		Olf.
6o7.	Csendélet.	23.1.	"

Np.Műcs.- "A Magyar Művészetért." Képzőm.Kiáll. 1943. jun.6.-22. Kat.19.1. és 23.1.

MDK

Rácz László

Zöldség, of.

KMTárs. M. Műv.ért. 1940-41

16.1.

ó

iós Központ Évkönyve 1956-58-as

e. lo órakor tartjuk a Kossuth
VIII. Muzeum u. 7./.
a feltétlenül számitunk.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV., Dózsa György út 41

MDK

Rácz László munkás Csepel

Fogaskerék-maró, of.

Ifjuségi Képzőm. és Iparm. kiáll. M.Szal. 1950. jun. 10 l.

O Flohm } 1585
O Anna

RÁCZ László szobrász (1952 Nagyvárad –)

riáll. Mai Nap. 1993. febr. 1. 11. p.

Noé Galéria. 1993.

RACZ László
91 5. 48-49

-

Új Művészet

M ĮŲ

Rácz Lánló

A Nemzeti Szalon tavasi tárlatán szerepelt.

Új Magyarság 1942. VI. 11.

Rácz László
festő.

M.D.K.

Bemutatta műveit a
Csepeli Galéria.

Fáthy János: A „Csepeli Művészek Vietnamért"
Művészet 1967. február – 44 kép

Rácz László MDK

Asztalnál, olf.

Mücsarnok 1944 VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Rácz László

A Nemzeti Salon tavaszi tárlatán szerepelt.

Esti Ujság 1942. VI. 11.

Rácz László

MDK

Zöldség

Műcsarnok 1941 Jubileumi kiállitás

Rácz László

MDK

Fagylaltozó, olf.

Műcsarnok 1942 A magyar művészetért c.kiáll.

Rácz László

MDK

Csendélet, olf.

Műcsarnok 1942 A magyar művészetért c.kiáll.

Rácz László

MDK

Kutnál

Műcsarnok 1942 Tavaszi kiállítás

MDK

Rácz László

Asztalnál, of.

7.nemzeti képzőm. kiáll. 1944.jun. Műcs.

M.D.K.

Rácz László

"Körmenet" c. képének repr.-ját bemutatja a lap a "Müterem" "Katonafestők" c. kiállitásáról.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. jan. 22-28.
VI. évf. 4. sz.

MDK

Rácz László, festöm.

Csendélet. Olf.

Az OMK Képzöm.Föisk. Itj.Körének karácsi kiáll. 1943. Kat.

MDF.

Racz László

Aszatlnal.Olajf.

VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiall.Kat.
Műcsarnok.1944.Jun.1-18-ig. 21.1.

MDK

Rácz László

Zöldség, o.f.

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec.15 - 1941 Jan.12. 16.1.

MDK

Rácz László

Csendélet, o.

Képzőm. Főisk. Ifj. körének karácsonyi kiáll.
1943.

RÁCZ LÁSZLO

Három fiatal művész kiállitása a Kossuth Lajos utcai MŰTEREM-ben. Siklóssy László cikke.

Pesti Hirlap, 1943. jan. 5. kedd. 4.oldal.

RÁCZ LÁSZLO

A MÜTEREM Kossuth Lajos utcai kiállitó helyiségében Kató Kálmán rendezésében három fiatal müvész.

UJSÁG, 1943.jan.3.

RÁCZ LÁSZLÓ

Három fiatal barát közös kiállitása a "Mütęrem"-ben.

Uj Magyarság, 1943. jan. lo. vasárnap

Rácz László

Három fiatal festő kiállitása a Kossuth Lajos utcai "Müterem"-ben. Ijjas Antal cikke.

Nemzeti Ujság, 1943.jan.6.

RÁCZ LÁSZLÓ

gyüjteményes kiállitása a Müteremben.

NÉPSZAVA, 1943. jan. 6. 7.oldal.

Rácz László, csepeli dolgozó

"Fogaskerék-maró"c.képe az üzem életét és munkáját örökiti meg.

A kiáll. megrendezésnek célja, h. a rejtett tehetségek elötörjenek és képzömüvészetünk fejlödését biztositsuk.

Végvári Lajos: Ifjusági képzö- és ip.müv. kiáll. Nemzeti Szal. A népmüv.miniszt.által rend.kiáll. Magyar Nemzet. 1950.jun.16.

Rácz László

Említve

Inne Erzsébet: A univerzitiy otthona

Csepel, Rp. 1970. ún. 6.

Rácz László

1947. a Főiskola a Szabad Szervezet helyiségében 60 növendéke munkáiból rendezett kiállitáson szerepelt Márffy müvészetére emlékeztető képekkel.

Rabinovszky Máriusz: Két korszak határán Bp. 1965.
215.1

MDK

C.Rácz László,festö

Egymásközött. Olajf.

Műcsarnok.IV.Képzőművészeti kiáll. "A Magyar Művészetért".
1943 máj.16-30. Kat. 19.1.

Rácz László MDK

festő

Kiállitások
Ujmagyarság 1943. dec.15.

MDK

Rácz László, festöm.

hozzájárult müveivel a Kossuth Lajos-utcai "Müterem" kiállitás nagy sikeréhez.
Igazgató: Kató Kálmán.

Tasnádi Nagy András a müterem kiállitásán.
Esti Ujság. 1943.jan.13. 4.1.

Rácz László, festö MDK

Balkon. Tempera.

Füv. Kpt.-MKSzSz.-II.Szabad Nemz.Kiáll. 1947.márc.16.-
ápr.6. Kat. 16.1.

MDK

Rácz László, festöm.

1/a Tájkep.
Kompozicio.
Merengö.
Tájkép figurával.
Fejtanulmány.
6/a Csendélet.
Munkásnök.

Müvész Galéria XII.kiáll. 1948.ápr.11.-21.
Gyüjt.kiáll.

MDK

Ráez László, festöm.

8/a Csendélet.
9/a Csendéleż.
Világtalan.
11/a Csendélet.
12/a Tájkep.

Müvész Galéria XII.kiáll. 1948.ápr.11.-21.
Gyüjt.kiáll.

RÁCZ LÁSZLÓ festőművész

Naplopók
Vasárnap
Csucsán
Este
Kutnál

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.
MŰTEREM Képzőművészeti Kiállitásai
1943. jan. 1-14.-ig

RÁCZ LÁSZLÓ festőművész

Nagypéntek
Zöldség
Csendélet
Bimbi
Verőfény

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.
MŰTEREM Képzőművészeti Kiállitásai
1943. jan. 1-14.-ig

RÁCZ LÁSZLÓ festőművész

Virág
Erdő
Falusi táj
Egymás között
Kikötő

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.
MŰTEREM Képzőművészeti Kiállitásai
1943.jan. 1-14.-ig.

RÁCZ LÁSZLÓ festőművész

Kistemplom
Ház előtt
Ketten
Gombás csendélet
Tiborcok

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.
MŰTEREM Képzőművészeti Kiállitásai
1943.jan. 1-14.-ig.

RÁCZ LÁSZLÓ

kiállitása a MÜTEREM Kossuth Lajos utcai kiállitó helyiségében

UJSÁG /BUDAPEST/, 1943. jan. 3.

C. Rácz László MDK

Egymásközött, olf.

Mücsarnok 1943 A magyar művészetért c.kiáll.

Rácz László

festő

Szabad Művészet

1950. 212. l.

Szentiványi Gyula elismerem, hogy
artási lapot, 1 drb OTBA "B" mintáju
TBA gyógyszerellenőrzési lapot átvettem.
7. évi junius hó 10.-én.

Dr Szentiványi Gyula

RÁCZ László festő

RÓZSA László: Hazája a világhaza. = Népszabadság, XLIX. évf. 4.sz. 1991. január 5. 27. p. és ill.

MDK.

B.Rácz Lili

Nekrolog

Szocialista Müvészetért 1966 nov.

Rácz Lipót

építőmester

† 1912 nov. 16.

Építőmesterek IX. Évkönyve.
336. l.

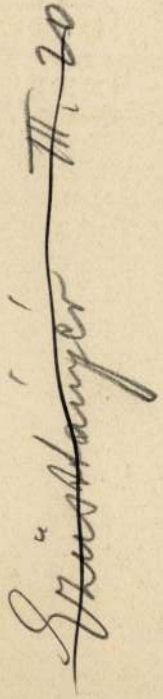

1904 XI. 8.

Debreczen (ev. ref. főisk.)

Agrogeologiai térkép (675/1904.)

M. Hír 1989/17

A kiállítás megnyitóján, a Bartók Galériában

FOTÓ: GÁBOR VIKTOR

– Jó érzés volt számomra, hogy hosszú idő után ismét bemutatkozhatom itthon. Utoljára 1948-ban állítottam ki a Művész Galériában, így aztán lemérhető a változás: amint a főtitkár úr is említette beszédében, ez már nem ugyanaz a fiatalember... De túl a jó érzésen, fontosnak tartom a hazai közönséget is. Magyarországnak, sok más országgal összehasonlítva, van fejlett kultúrája, fogékonysága a művészetre, annak befogadására. Amíg ma nyugaton a képzőművészet gyakran csak dekoráció meg anyagi befektetés, addig itt élvezik is a szépet...

– Mióta készül erre a kiállításra?

– Pár éve gondoltam rá, és ennek tudatában gyűjtöttem össze a képeimet, részben Ausztráliából, részben pedig itthon festettem újakat.

– Hogyan fogadták itthon a képeit?

– A megnyitó közönsége, a szakma és az érdeklődők nagy része elismeréssel fogadta, ezt sokan megfogalmazták, mások pedig, ahogy az lenni szokott, csendes szemlélők voltak. És olyan is akadt, aki őszintén megmondta, ő a figurális képeket jobban szereti. Sikeresnek érzem a bemutatkozást, mert beigazolódott a hitem. Én fanatikusan hiszek abban, amit csinálok. Tudom, hogy már jó évtizede óriási és másfajta sikerem lett volna Amerikában, ha egy pici engedményt teszek, ha nem tartok ki a saját utam mellett. De tudom, hogy nekem ez az út helyes volt. És siker az is, hogy visszanyerem a magyar képzőművészeti alapnál a tagságomat, amit ez a bemutatkozás indított el.

– Van-e kapcsolata itthon élő művészekkel?

– A saját korosztályomból, az egykori Szőnyi-osztályból már kevesen élnek. Ördögh László és Orosz Gellért évfolyamtársaim eljöttek a kiállítás megnyitására, és megismerkedtem fiatalokkal, közülük elsősorban Fabók Gyulát említem, aki a tárlatom megrendezésében is segített. Jó érzés, hogy ők meglátták bennem az értéket és nem zárkóztak el az ismeretlen elől.

– További tervei?

– Szeretnék egy nagyszabású kiállítást... Formátumra is nagy, erőteljes műveket akarok bemutatni. És nemcsak Magyarországon, hanem Nyugat-Európa modern helyszínein. Tudom, hogy ma így senki nem közelít a festészethez, ahogyan én. A kettős perspektíva olyan kiindulási alap, amit tudtommal senki nem csinál, tudniillik azt, hogy egy képen belül festem a mikro- és a makrokozmoszt, hogy egyszerre vagyok konkrét, felismerhető és úgynevezett absztrakt.

– Végül, hogy érzi magát itthon?

– Jól. Független vagyok, mivel a nyugdíjamból élek, ezért aztán teljesen a művészetre koncentrálhatok. Kísérletezem új technikával, új kifejezési módokkal. Naponta festek, sportolok, fizikai munkát végzek és jó magyar ételeket eszem.

SIKLÓS LÁSZLÓ

UTOLJÁRA 1948-BAN

Az újrakezdés öröme

Ismét hazajött valaki. Rácz László festőművész kiállítást rendezett Budapesten, a Bartók '32 Galériában.

Megnyitó beszédében Randé Jenő, a Magyarok Világszövetségének főtitkára a következőket mondotta: „Rácz László példája is azt bizonyítja, milyen gazdag a magyar nyelv, hiszen Ausztráliában van itthon s Magyarországon egyre inkább otthon. S hogy nem végleges ez az itthon, annak nem művészi okai vannak. Ahogy fiatalemberként nehéznek találta elviselni az ausztráliai klímát, úgy most már nem egészen fiatalemberként tart egy igazi magyarországi téltől. Az ausztráliai és a magyar klíma közötti különbségnek átvitt értelemben véve bizonyos művészi vonatkozása is van... Változik az ember, változik a művész, különösen ha olyan változatos életutat jár be, olyan messzire kerül hazájától, mint Rácz László".

FOTÓ: SIKLÓS LÁSZLÓ

A művész négy évtizede él Ausztráliában, ahonnan a 80-as években mind sűrűbben látogat haza, és ma már az év jó részét valóban itthon tölti, művei is itt készülnek egy csendes kis falusi házban, a budai hegyek külső karéjának ölelésében. Mostani bemutatkozását a „Tisztelet a szülőföldnek" című kollektív „hazajövetel" előzte meg.

– A Bartók-galériai kiállítása után természetesen az érdekel bennünket, hogyan élte át, mit jelentett Önnek ez az esemény?

ifj. Rácz Márton

építész.

Szül. Budapest 1903.
Oklevelet nyert 1927.

Műegyetem 16. l.

9456.

háton és három képben vannak
ajos sisak, vállravetett kék
piros hajtókával, piros bő
zma sarkantyúval. Felirata

rr. Dragoner.

méretei 17.2:37.8 cm.

n. 141-912
9-912-67
lelt. 7642.

0.62

Rácz Mártonné

Rácz Márton ifj. okl. építész-mérnök, építőmester lakása, II. Felvinci-út 22. 356-519

Bptávb 1940 szept.

Rácz Lukács

Emlitve

Dénes Gizella: Magyar Velence
Vigilia, Bp. 1970. jun. 1.

RÁCZ Magda
Sóvárad, 1950. augusztus 28.
IA Képz. Főisk. Kvár, textiles

Banner Erdély

Biblioteka Jagiellońska

Rácz Manó, ép. mester
VII. Damjanich -u. 34.

MDK

uj iparengedélyt nyert.

Fővárosi Hirek.

vállalkozók Közlönye. 1909. szept. 22. 6.1.

MDK

Rácz Mária

fiatal tanitónő

vizfestménye a kiállitáson.

B.T.: Megyei képzőművészeti kiállitás Törökszentmiklóson.

TISZAVIDÉK. 1958. ápr. 10.

MDK

Rácz Márton és Pink Béla épitészek

végezték a Britannia kávéház átalakitási munkáit.

Tér és Forma 1933. 6. sz.

MDK

Rácz Márton és Pink Béla épitészek

végezték a Britannia kávéház átalakitási munkáit

Tér és Forma 1933. 6.sz.

Rácz Márton és
Pink Béla
építészek
vegyészek a Britannia
kávéház átalakítási
munkáit.
Tér és Forma
1933. 6. f.

!

nyom!

lyet Gömbös Gyula óta folytatunk, egészen
ıt bizonyára már értesült róla, *havi* folyóira-
gógépen nyomott nagyobbalakú *kéthetenkint*
anatnyi eseményektől túlzsúfolt napilapoknak
ıyektől túlságosan távolálló havi szemlék sem
inden száma. Benéz az események háta mögé,
lgatott világnézeti indítékokat.

zt a nagy *szentszövetséget,* amely a zsidóság,
és a Sztalinért izgatott baloldali pápaszemes
jött. *Kimutatjuk, hányan hazudják magukat*
honfoglalóknak, akiknek a magyarság ügyé-

zág bátor, fiatal hangját szólaltatjuk meg
ıszázaddal *Milotay István* és az ő gárdája. Uj

Rácz Márton, építész

MDK

Meghalt 67 éves korában.

Temetése nov. 25-én a Farkasréti temetőben.

— : Halálozás 11.

Népszabadság, Bp. 1970. nov. 21.

techno-d
2006. 01. 20. – 02. 24.

Kozma Éva -
Veres Szabolcs Géza
Lakner Antal
Lévay Jenő
Ravasz András
Rácz Márta
Sugár János
Tóth Szilvia -
Benedek Gáspár
Vécsei Júlia

techno-d

Válogatás az NKA Digitális Médiaművészet 2004 Ideiglenes Szakmai Kollégiumának nyertes pályázataiból.

megnyitó: 2006. január 20. 18 óra

A kiállítás megtekinthető február 24-ig, vasárnap kivételével naponta 10-18 óráig.
megnyitó: 2006. január 20-án, 18 órától

JÖVŐház
A MILLENÁRIS PARKBAN

Informatikai és Hírközlési Minisztérium

KORTÁRS MŰVÉSZETI INTÉZET
MODERN MŰVÉSZETÉRT KÖZALAPÍTVÁNY
2400 DUNAÚJVÁROS, VASMŰ ÚT 12.
ica-d@dunanet.hu, http://www.ica-d.hu, T/F (36) 25 412 220

1021

Rácz Pál, Ybl-díjas építész

1978.III.11.Kossuth 16.oo Gné
168 óra

- Igen fontos, hogy amikor a kézmüipari jellegü épitőipart nagyüzemi termelés váltja föl és házgyárak létesitésével előtérbe kerülnek a funkció és a szerkezet tényezői, az épitészek örködjenek az esztétikai követelmények fölött. Más szóval a tömeges szükségletek kielégitésére létrehozott nagyüzemi termelés a legszebb megjelenési formában elégitse ki az igényeket. Ez hangzott el a Magyar Épitőművészek Szövetségének évi közgyülésén. Csak hogy nem azon a közgyülésen, amelyet tegnap és ma tartottak, hanem 14 évvel ezelőtt. Idézi a Magyar Nemzet 1964 április 24-i száma. Az azóta eltelt csaknem másfél évtized, nos éppen azt bizonyitotta be, hogy a magyar épitészet, néhány kivételt leszámitva éppen a legszebb megjelenési formák megtalálásában nyujtott legkevesebbet. Oly annyira, hogy Gáspár Tibor, a Szövetség főtitkára is igy fogalmazott egy tegnapi nyilatkozatában. A közvéleménynek e napokban sokkal határozottabb az épitészet iránti igénye, mint bármikor és az is érezhető, hogy a lakosság kezd elégedetlenkedni a ma épitészetével. Eddig ez idézet és ezt már én teszem hozzá, itt nem arról van szó, hogy hullámos a parketta, foltos a festék, vagy rosszul zár az ablak. A Magyar Épitőművészek Szövetségének közgyülésén a főtitkári beszámoló parázs hangulatu vitájából, amelynek egyik központi gondolata a tervezők tekintélye volt, nos néhány jellemző pillanatot idézünk föl Bánkuti Gábor riport montázsában. Elsőként Borvendég Béla beszél.

- Egyszer talán érdemes lenne végig gondolni, hogy miként kezdődött és hogyan ment végbe a tervező fokozatos presztizsvesztesége. Hogyan vált a valaha megsüvegelt bizalmi ember az épitész végülis kifutó fiuvá a beruházási folyamat cimü nagyon is vegyes kereskedésben. Azt talán mondanom sem kell, hiszen közismert, hogy a lehetetlen körülmények között kifacsart tervdokumentációk nagy hányada eleve fölösleges, mert vagy azért készül, mert az épittető ennek birtokában remél a nem létező kivitelezői kapacitás áhitott birtokába jutni, vagy pedig azért, mert a kivitelező a vállalás elutasitásának kényelmetlenségétől legalább arra az időre szeretne mentesülni, amig a tervezők dolgoznak, amig a terveztőket megdolgoztatja. A nem ritkán nyakatekert kivitelezői igények végső érve természetesen az élő munkával való takarékosság és ezzel vitába szállni nem lehet, nem illik. Ha egy 2oo személyes kollégiumot, hogy konkrét példát mondjak négy évig épitünk, társadalmunk kevés vigasztalál abban a tényben, hogy az épületét a házgyári és a könnyüszerkezetes rendszer bájosan naiv kombinációjával valósitottuk meg. És vajon nőhet-e ilyen körülmények között a tervező tekintélye, továbbá tovább megyek az épités becsülete.

- No de maradjunk még a tervezőknél. Miért nehéz a tervező helyzete, avagy olcsó-e az olcsó. Rácz Pál Ybl-dijas épitész véleménye.

- A tervező intézetek megalakultak évről-évre, néha többször is. Mindig emelték a köteles tervszámot. Ennek a következménye az, hogy az az összeg, amit minden más állam, a szocialista államok épp ugy, mint a kapitalista államok a tervezésére rászánnak a beruházási összegből, és mivel átlag 4-től lo %-ig terjed, nálunk 1 és 2 között mozog. Pénzügyi szakembereink erre biztosan nagyon büszkék, hogy ennyira letudták nyomni a tervezést, de nem vették számitásba azt, hogy evvel a gyorsitott

tervezéssel hány milliárdot veszit a népgazdaság. Nekünk gyorsan kell tervezni, a rutinból az első gondolatunkat vagyunk kénytelenek felvázolni, és ezt feldolgozni. Ezt a tételt itt szögezném le, minél olcsóbb a tervezés annál drágább a megépitès. Ma már körülbelül 10-12 ezer forint egy négyzetméter lakásnak a megépitése. Ebben nem a tervezők a hibásak, hanem az, hogy a tervezők ki vannak szolgáltatva a kivitelező vállalatoknak. Ők mondják meg azt, hogy miből szabad nekünk tervezni, ixszer előfordul, hogy kétszer háromszor áttervezteti a tervet és csodálatos módon mindig egy drágább szerkezetre terveztetik át, ami természetes is és önekik forint teljesitésük van és a forint teljesitést igy könnyebben elérik.

- És most essék szó a lakótelepekről. Ugye hallották már önök is azokat az érveket, miszerint az egyhanguság, a szürkeség, az unalom a modern épitési eljárások törvényszerü következménye. Nos akkor most figyeljék Visi Zoltán szavait.

- Bármilyen épitési technológiával lehet épitészeti szempontból jó, vagy rossz emberi környezetet létrehozni. A technológia és a szerkezet nem célja az épitészetnek, hanem csak eszköze. Ezen uj eszközöknek ne értetlen kiszolgáltatottjai, hanem értő, alkotó felhasználói, és ami talán a legfontosabb formálói is legyünk.

- Mert és most már Koltai Endre folytatja a gondolatot.

- Meg kell keresni azokat a tényezőket, amelyeknek eredményeként a szériatermelés rendszerével dolgozó ipar és az egyedi életformát élő családok között feloldhatóak a feszültségek.

- Tetszett hallani, most már csak az a kérdés vár választ, hogy az emberszabásu lakótelep megteremtése feladat csupán, vagy lehetőség is. Kismarty L.Kamill véleménye ez.

- Nem tudom kinek sikerült elhitetnie, hogy harmónia csak drága anyagokból, egyedi kivitellel állitható elő. Tehetségtelenek meséje az, hogy előregyártással nem lehet müvészetet csinálni, és egy lakótelep csak izlésmentes lehet. Majd ha lesznek olyan lakótelepeink, melyeken épp ugy érdemes andalogni, mint Sopron, Firenze, utcáin és terein, akkor nemcsak a légifelvételi makettfotók fognak mutatni.

- Természetesen a lakótelepeknek nemcsak a külleméről esett szó. Először egy szokatlan kérdés. Sok-e a sok. Molnár Attila godolata.

- Kérdéses, hogy a mennyiségi lakáshiányt felszámolni mennyiségi lakásépitéssel lehet-e. Ugyanakkor kérdéses az is, hogy a tervezett mennyiségi lakásépités a gazdasági müszaki erőforrásokat, lehetőségeket, nem feszitì-e tul, vizsgálatainkkal igazolni tudjuk, hogy a tervezett lakásépitési program számos városunkban felesleges szanálást igényel, néhol ez a bontásra érett lakások háromszorosát is eléri. Ha viszont a szanálás nem hajtható végre, a kevésbé beépitett területek felhasználásának egyenes következménye lesz a belvárosok, s a megmardó városrészek lakásállományainak leromlása, szlömösödése. Kevesebb lakás számmal a felujitások számának emelésével, sokkal hatékonyabb eredmény érhető el, több milliárdos megtakaritás mellett. Köztudott, hogy nem egy

településben a rendelkezésre álló pénzforrásokból nem az előirányzott, hanem annál több lakást épitenek. Ezzel bár statisztikailag enyhitik a lakáshiányt, de tovább mélyitik a lakáshoz kapcsolodó ellátás, szükséges, és megvalósult szinte közötti különbséget.

- És még egy ismerős téma, nekem legalább is az óbudai tervezett toronyházakról folyt vitánkat juttatta eszembe Csordás Tibor hozzászólása.

- Most ezen a fórumon arra kérem az épitésügy és az épitészet vezetőit, és valamennyi munkatársát, ne engedjék meg, hogy kisvárosainkban és községeinkben tiz emeletes lakóépületeket tervezzenek és kivitelezzenek.

- Ne engedjék meg, akadályozzák meg, mert ennek ellentmond a józan ész. Ez nincs hasznára a települések lakóinak, ellenkezőleg müszaki, gazdasági városüzemeltetési épitészeti és emberi szempontból is káros. Nem lehet Orosháza Fő terén 3 db tiz emeletes lakóházat lerakni esetleg azért, mert a Szegedi Házgyár egyik gyártósora különben nem lenne maximálisan kihasználva. Sajnos Gyöngyösön, Csongrádon, Hódmezővásárhelyen, Dunakeszin és Gödöllőn már lehetett, mert nem voltunk elég bölcsek, s elég mértéktartóak, és elég szerények. Hivalkodók, eltévedt avangardisták, vagy egyoldaluan technokraták voltunk. Nem voltunk tekintettel a kisvárosok léptékére, a lakók életmódjára, e városok táji és emberi környezetére. Nem müemlékvédelemről van itt szó, nem mosztalgiáról és romantikáról, hanem nagyon is kemény emberi és társadalmi realitásról.

- Hogy a végén folytassam. Ábrahám Kálmán miniszter mai felszólalásában bejelentette. Máris intézkedett, hogy Gyulán és Orosházán a toronyépületek helyett a környezetbe illő lakóházak épüljenek. Azt is hozzátette azonban, hogy az ügynek nem lett volna szabad idáig jutnia. Már a tervezőknek sem lett volna szabad ilyen terve kiadni a kezükből. Teljesen egyetértett azzal, hogy az épitészeknek megfelelő hatáskört is kell kapniok. Meg kell szüntetni azt az állapotot, hogy mindent a legapróbb részletekig szabályok irjanak elő, bénitva az alkotó gondolatot. Az eddiginél sokszorta gyorsabb épitőipari korszerüsités mellett az alkotás lehetőségét is meg kell adni. Ugyanakkor a rohanás a kapkodás megengedhetetlen. Még ha feszitőek is társadalmi gondjai, mert az elsietett döntések és megoldások csak megsokszorozzák a bajokat. A közgyülésen elhangzottakat az önök által hallottakat is hasznos segitségnek tekinti a miniszter, aki beszédét Szeneka szavaival zárta. Ha nem tudod melyik kikötőbe tart a hajód, a jó szél sem segit rajtad. Ábrahám Kálmán felszólalását is szalagra rögzitettük és a jövő héten részletesen ismertetjük. Az Épitőművészek közgyülésén is szóbakerült természetesen, hogy hosszu távra épitkezünk, legalább 5o-6o évre, mint ahogy azt eleink is tették. De ez már bevezetője a következő anyagunknak. Földi Iván kollégánk ugyanis szintén épitkezik. No persze nem réglahordás, vagy malterkeverés, hanem jegyzetformájában. A napokban jelent meg Budapest történetének 4.kötete, amely az 1849-től 1919-ig terjedő időszakot a város egyesités és a világvárossá alakulás korszakát öleli föl. A jegyzet tulajdonképpen könyvkritika, azaz hogy nem is annyira könyvkritika.

MDK

Rácz Márton, építész

Meghalt 67 éves korában, nov. 16-án.
Temetése: nov. 25-én a Farkasréti
temetőben.

— : Halálozás

11.

Népszabadság, Bp. 1970. nov. 22.

Rácz Márton, építész, építőmester

tervei és hivitelezése, nemrét rövidesen elkészül a Británnia [ma Béke] szálló bővítése, ét-alakítása és új táncterme.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1937. LVIII. évf.

szept. 30. sz. 5. old.

M.D.K.

M. D. K.

· RÁCZ Mihály faparagó?

Békés gör. kel. t. ezüst Keresztbelsejében faparagású disz. 1816.

Durkó: Békés nagyközség tört. Békés, 1939. 135. l.

M.D.K.

Kacz Mihály

Kolozsvári építész terve 400 K-ás mégvételben részesült a székelyudvarhelyi református kollégium pályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1910. XXXI. évf.

okt. 5. sz. 12. old.

Rácz Mihály, épitész MDK

A kolozsvári Szent Mihály -templom restaurálási terve.

25.o.

Bágyuj Lajos: Beszámoló a kolozsvári Szent Mihály-templom 1956/57 évi helyreállitási munkálatairól.

KelemenEml. 24-32.o.

Rácz Vándor

festőművész

Kispesti Nagy Balogh János Társaság kiállitása - Kispesten a városháza nagytermében - képével szerepel.

Budapesti Hirlap
1929.V.19.

RÁCZ IVÓNI

HUSHEGYI GÁBOR: HAGYOMÁNYTEREMTÉS SZEMLÉLETVÁLTÁSSAL? GONDOLATOK A KASSAI MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZET CSOPORTOS TÁRLATAIRÓL

KALLIGRAM 1995, 3, 101–106

Rácz Nóra

Magyar Iparművészet az
ezredforduló 2003

88. l.

Ráth Oszkár

1906/7

Ferképzőmfoiskővk
125. l.

tekbe menő pontossággal (arcképek, hangulatképek). Később Párizsban a boulevardok élete (Kokott a boulevardon) képeinek tárgya. Közben nyaranta hazatér Svédországba, ahol nyerskivitelű parasztképeket (Szent János éjszakája Dalekarliában, 1897, Stockholm Múz.), napos nyári hangu-

MDK

Rácz Ottó

ipari formaterv

4. Orsz. Iparmüv. kiáll. Mücs. 1959. dec.

Rácz Ötvös János

Debrecen 1678

Laid

Zoltótv Deb. 15. l.

EGYHÁZKARCSA (Csallóköz)

Templom. 1820.

Csallóközi uti-kének VV 1858, 40 l.

RÁCZ Olívia
Zágor, 1957. március 19.
NG Képz. Főisk. Buk., festő

Banner Erdély

Darvas Simon: A nagybányaiak.
[Illusztrációkkal.]

A közelmultban történt. Egy idegen érkezett Nagybányára és végig látogatta az immár világhiressé vált magyar festőkolóniát. Borus idő volt épen és ez idegen a képek szemlélése közben az egyik müteremben megjegyezte, hogy nagyon szépek a nagybányai képek, de nem érti, hogy a festők "miért hamisitják rá képeikre a nápolyi kék eget". Nem hitte el, hogy másutt a világon is lehet még olyan kék az ég, mint Nápolyban. Csak másnap, amikor kristálytisztán és derüsen pompázott elő a nagybányai ég, ment vissza a müterembe és kért bocsánatot, hogy meggyanusitotta a nagybányaiakat a nápolyi ég kékségének plagizálásával. Kevés helyütt találkoztak még természet és müvész annyira egymásnak rendeltetvén, mint épen Nagybányán. Közel harminc éve, hogy Réti István és Thorma János invitálására Hollósy Simon akkor már neves müncheni iskoláját áthelyezte Nagybányára és vele jöttek Ferenczy Károly, Iványi-Grünwald Béla, Glatz Oszkár és mások, az igazi müvészet uj honfoglalói. Nagybánya azóta kiindulása lett a modern magyar festőgenerációnak.

A nagybányai festőkolóniát az uj impérium sem bolygatta, sőt dicséretes megértéssel és elismeréssel támogatta s csak e nyáron is több, mint negyven román festő és szobrász kereste fel a mesteriskolát, ahol Thorma János és a Budapestről vendégségbe jött Réti

István mesterek vezetése mellett több mint három hónapon át tanultak.

A törzs nagybányaiakról kell először említést tenni. A mesteren, Thorma Jánoson kivül itt élnek évek óta: Börtsök Samu, Krizsán János, Mikola András, Ziffer Sándor. És a művészlelkü Ferenczy család: Ferenczy Béni, Noémi és Valér, mindannyian elismert nevek és elismert művészek. Börtsök, Mikola és Krizsán a nagybányai iránynak, az impresszionista naturalizmusnak méltó reprezentánsai. Ziffer Sándor teljesen uj utakon halad, a legtöbb harc, vita, támadás és lelkesedés az ő művei körül van. Törzsökös nagybányai még Rácz Péter és ide tartozott a háboruban korán elhunyt és nagytehetségü Racskó István. A fiatalabb generáció tagjai közül itt élnek és dolgoznak Boldizsár, Égly Sári, Ferenczy Valérné, Göllner, Szolnay és Korda Vince.

Panoráma. Bécs. 1922.okt.29. 42.sz. 27-28.p.

RÁCZ Péter fazekas. Egerben 1693-ban a görög-keleti rácok összeirásában negyedmagával szerepel.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

Rácz Péter

mezőturi farekas

l.

Ezredéves kiáll

XIII. csop. 19. l.

T. 20.

Belagerung und Eroberung BELGRAD,
greichen Bataglie bey BELGRAD

4 cm.

Rácz Péter

1784.

laid

Fleischer Bécs 77. l.

Rácz Péter, fazekas

M.D.K.

Egerben a görögkeleti rácok összeírásában negyedmagával szerepel.

Heves megye műemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó

390. old.

MDK

Rácz Péter

Réti I.:Nagybánya. A Műbarát 1922. II. 11-12. sz. 223.l.

MDK

T. Rácz Péter

Vihar

Nyári délután

Kós K.: A"Károli Gáspár" Társ. müvésztagjainak kiáll.
Erdélyi Helikon. 1933. 1. sz. 78-8o.l.

MDK

Rácz Péter

Réti I: Nagybánya. A Műbarát. 1922. II.
223. l.

MDK

Rácz Péter

P: A festők városában... Pesti Napló, 1934. márc. 25. 35 l.

Rácz Péter

nagybányai festő

l.

Mikola András

Csomagjában

Rácz

R. (Rátz) 4. Péter, tagyosi, festő, * Császló 1879 okt. 27. Nagybányán végezte tanulmányait. Tájképeivel 1916 óta szerepelt a Műcsarnokban. Impresszionista. Művei közül kiválik Nagybányai piac c. olajfestménye.

E.g. II 341. l

Szöregdép.

Mellig, jobbra profilban, turbánnal.

Méretei 7·4: 9·2 cm.

Rácz Péter

Műcsarnok, festő Nagybánya

1916. tav. Eiák. 212

Tagyosi Rátz Péter

1918. tav. Eiák. 409, 417

Szászvárosi ref Kun-Kolléginum

III. 238.

T. Ráczy Péter

l.

Művészeti hetek

Kolozsvár 1942.

39. l

T. Rátz Péter

Magyar Művészet
1926, 378, 784

Ingerwonsta

Nagybányai piac

él.

JK. 33.

II
558

33. Ismeretlen festő.

A XVII. századból.

Thurzó Ilona halotti képe.

Egész alak, fejjel jobbra fekszik. Egymásra fektetett kezeiben fekete kötésű és mintázott aranymetszésű imakönyvet, meg csipkeszélű fehér kendőt tart. Haja és szemöldöke ősz. Fehér főkötőjének szélén a csik világoskék, nyakkendője fehér, korczos ingének kézelői visszahajtvák, elől összefűzött fekete ruhájának dereka sarkosan kivágott, czipője fekete. A feje alatt lévő gyászpárna sarkain virágok himezvék ki. A mintázott keleti szőnyeggel letakart ravatalnak két oldalán egy-egy viaszgyertya ég. Fölül zöld függöny lóg arany-csipkével. A falon czimertől megszakitott három sorban a felirás ez: »ILLUSTRISSIMA DOMINA COMITISSA HELENA THURZO de BETHLEHEMFALVA COMITISSA PERPETUA de ARVA &c: CONSORS ILLUSTRISSIMI DOMINI COMITIS CASPARIS ILLÉSHAZY MORTUA EST DIE 23 AUGUSTI ANNO 1648 AETATIS SUAE ANNORUM 53.«

Rácz Vilmos

„Nagybányai piac" c. Zépével von te magára a figyelmet. (17 jegyz.)

Lyka Károly, Festéneliint a két világháború között.
Bp. 1956.

99. l.

Rácz Péter

Nagybányán élő festőművész volt
az 1920-as, -30-as években

Karácsony R Emmy: Virághegy
Kriterion 1974 Bukarest

132. old.

Rácz Péter, festő

Teleki Ralf Nagybányán gyakran lépett a közönség elé
müveivel, Börcsök Samu, Ferenczy Valér, Korda Vince, Mikol
András, Rácz Péter, Szolnay Sandor, Thorma Janos, Ziffer
Sándor és sok mások társaságában. 60.old.

Szij Kezső: Teleki Ralph 60.old

Müv.Tört.Ért. 1976. XXV. 1.sz. Bp

Rácz Péter

Krizsán János ~~le~~festette a festő portréját - ceruzarajz /repr./

Borghida István: Krizsán János Bukarest /1957/ é.n. 19.l

RÁCZ PÉTER

PÉTER RÁTZ 1879–1945

Red Boats. 1910

101 × 125 CM

40 × 49 1/2 IN.

OIL ON CANVAS

SIGNED AND DATED LOWER LEFT:

RÁTZ 1910

PÉTER RÁTZ 1879–1945

He studied at the Nagybánya Colony under István Réti and Károly Ferenczy. He was granted the Fraknó scholarship and visited Rome in the company of István Réti. First exhibited in 1907 in the Könyves Kálmán Szalon (Kálmán Könyves Salon). Study-tours include Vienna, Munich and Paris, where he studied galleries and private collections. From 1915 onwards he participated in collective exhibitions at Műcsarnok (Budapest Palace of Art).The most characteristic forms of his art are: landscape, plein air, series of 'stormy' landscapes and 'drifting' clouds, self-portraits, gipsies and nudes.

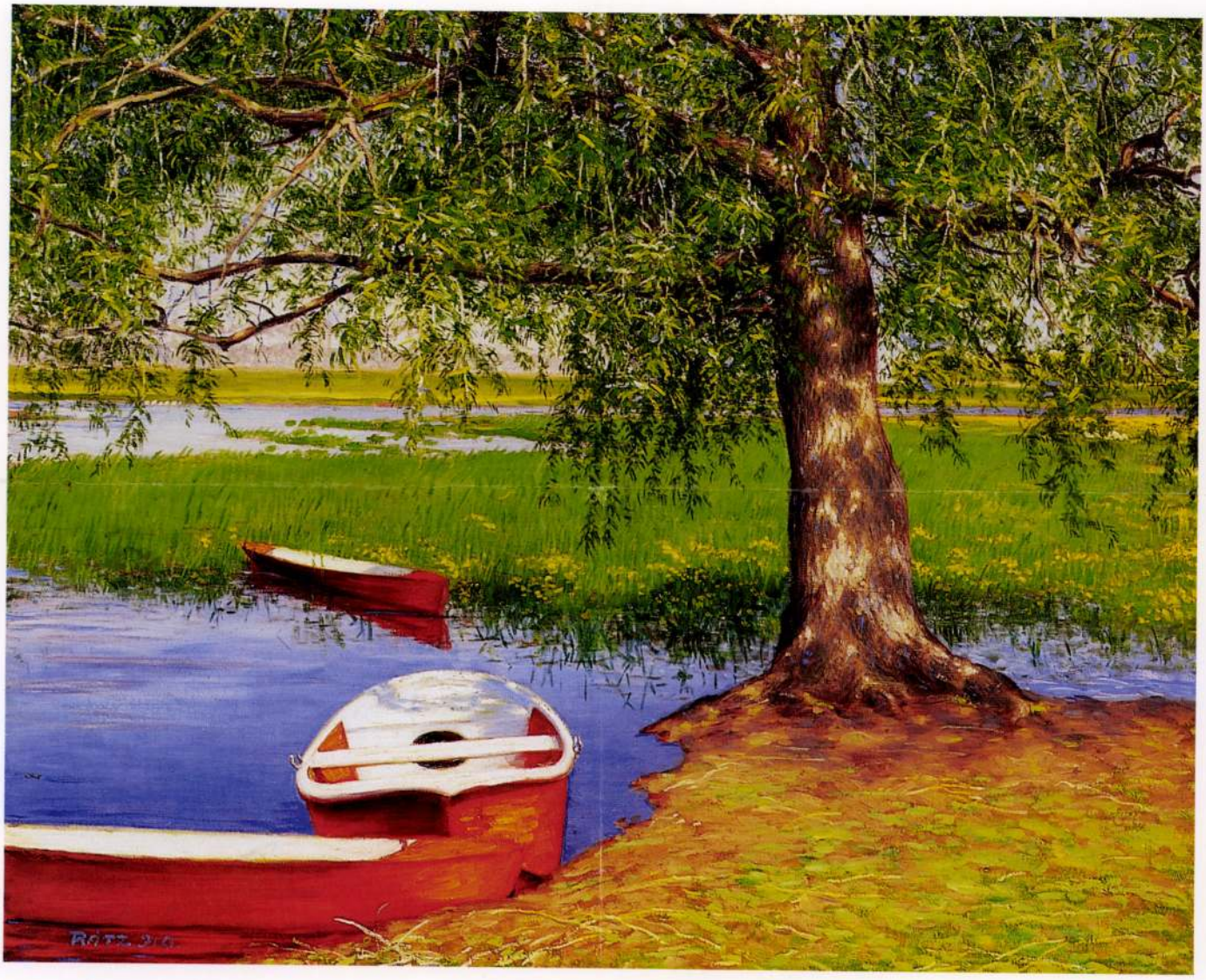

ÖDÖN MÁRFFY 1878–1959

Village Scene. Early 1910s

54,5 × 65,5 CM

21 1/3 × 25 4/5 IN.

OIL ON CANVAS

UNSIGNED

ÖDÖN MÁRFFY 1878–1959

He studied at the École des Beaux Arts in Paris from 1902. Both Cézanne's constructivity and Matisse's buoyancy had a great impact on him. On his return home, he exhibited his works together with Lajos Gulácsy. As one of the founders of the group The Eight, a progressive circle propagating the renewal of national painting, he regularly took part in their exhibitions. In the 1910s he was interested in the issues of order of composition and the formation of unity in structure. From 1924 he was the leader of KUT (Képzőművészek Új Társasága, New Association of Artists). Later his style changed and as one of the most outstanding Hungarian representatives of the École de Paris, he became a master of expressing emotions through gentle, harmonizing colours.

[339] Jegyzetben megemlékezhetünk bizonyos *Rácz Péter* (Peter Racz) ötvösről, akinek magyar származására vonatkozóan neve nyújt némi támpontot, anélkül, hogy ezt feltétlen bizonyító erejűnek vélnők. Az innsbrucki levéltár két oklevele emlékezik meg róla, amely szerint 1444-ben (17.639. — XX.) Nürnbergben VI. Albert osztrák herceg számára egy strucctojást erősített fel — bizonyára oly ötvösművet kell érteni alatta, amelynek a strucctojás poharát alkotta —, 1462-ben (17.812. — XX.) pedig Görz-Tiroli János gróf Jakab vésnöknek és neki sajtot küldetett. Az utóbbi írott forrás egyszerűen Péter ötvösnek nevezi őt (Meister Peter, Goldschmied), tehát nem is bizonyos, hogy róla szól.

[340] Quellen II. 3. — 4221.

[341] Háromszáz év a pozsonyi ötvösség történetéből. Múzeumi és Könyvtári Értesítő, V. évf. Bp., 1911. 104. l.

[342] 540. (I.)

[343] 195. (I.)

[344] 2219. (III.)

[345] 207. (I.)

[346] 2239. (III.)

[347] 2240. (III.)

[348] 2411. (III.)

[349] 708. (II.)

[350] 274. (I.)

[351] 15.633. (XVIII.)

[352] 15.641. (XVIII.)

[353] 15.962. (XVIII.)

[354] 15.644. (XVIII.)

[355] 15.675. (XVIII.)

[356] 15.684. (XVIII.)

[357] 15.

[293] 15.581. (XVII.)
[294] Margit asszonyról l. Berichte u. Mittheilungen, XV. köt. Bécs, 1875. 181. l. (Camesina.)
[295] 15.582. (XVII.)
[296] 15.605. (XVII.)
[297] Jahrbuch des Vereins für Christliche Kunst. I. k. München, 1912. 16. l.
[298] Thieme-Becker, XIX. k. 579. l. (H. T. jelzéssel.)
[299] Kunst und Alterthum in dem österreichischen Kaiserstaate. Bécs, 1836. 378. l.
[300] 17.866. (XX.)
[301] 15.367. (XVII.)
[302] 15.369. (XVII.)
[303] 15.406. (XVII.)
[304] 15.408. (XVII.)
[305] Közli Franz Wolter: Jahrbuch des Vereins für Christliche Kunst. I. k. München, 1912. 16. l. Az okleveli forrás ismeretlen.
[306] 15.433. (XVII.)
[307] Wolter, op. cit. 16. l.
[308] 2498. (III.)
[309] 15.415. (XVII.)
[310] 15.471. (XVII.)
[311] 3407. (IV.)
[312] 15.637. (XVII.)
[313] Fógel József: II. Ulászló udvartartása. Bp., 1913. 98. l.
[314] 13.969. (XVI.)
[315] 15.159. (XVII.)
[316] 15.171. (XVII.)

RACZ, PETER, müncheni ötvös. Magyar származására neve nyujt némi támasztékot. 1444-ben Nürnbergben, II. Albert ösztrák hercy számára egy strucctojásra címert erősített fel. Talán ő az a Péter mester, ~~[illegible]~~ akinek 1462-ben Görz-Tiroli János gróf sajtot küldetett. Munkája nem ismeretes.

Jahrbuch der Kunsthistorischen Sammlungen des allerhöchsten Kaiserhauses, XX. kötet, 17639, 17812 regeszta.

(Genthen)

Racz Peter

Az Erdei Ferenc Művelődési Központ tisztelettel meghívja Önt és barátait

RÁCZ ROZÁL
szőtteseinek kiállítására.

Megnyitja:
Dr. Bánszky Pál
művészettörténész

Közreműködik:
Kovács Péter
citerán és furulyán

1992. április 3-án, pénteken 17 órakor.

A tárlat április 17-ig látogatható.

Erdei Ferenc Művelődési Központ, Kecskemét, Május 1. tér 1.

DÍJELŐLEGES

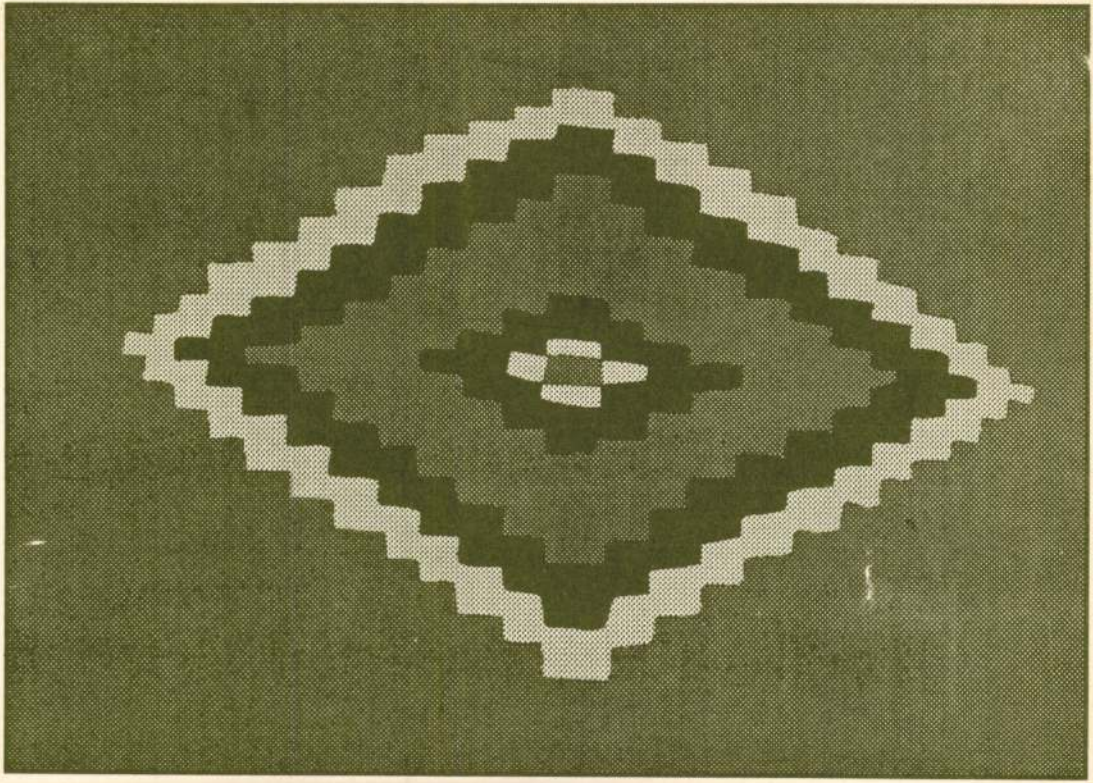

Rácz Rózsa, gyermekrajzoló

1968-ban nyerte el a köztársasági elnök aranyérmét.
(Keceli iskolás lány.)

– :Magyar gyermekek újabb sikere az indiai gyermekrajz versenyen 9.

Népszabadság, Bp. 1974. febr. 22.

Heimann Ildikó : Egy kislány, aki százezer közül az első lett. /Rácz Rózsa/. - Magyar Nemzet, 1968.jan.27. - Magyar Hirek,1968.febr.24.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért.1971.2.sz.149-182.l.

166.l.

MDK.

Rácz Rózsa

Gyümölcsszedő /gyermekrajz/

Népszabadság 1966 okt.22.

Rácz Rózsa, gyermekrajzoló MDH

Ált. iskolás. Rajzának címe:

Gyümölcsszedő

Repr

–: Az országos gyermekrajz – kiállítás anyagából 8

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. okt. 22

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
VÝSTŘIŽKOVÁ SLUŽBA
Praha 2 - Vyšehrad. K rotundě 8/82 - tel. 544-778

VÝSTŘIŽEK Z ČASOPISU

Rácz Rózsa

Új szó, Bratislava

24. 1. 1968

ze dne 1021

SZÁZEZER RÉSZTVEVŐ közül egy magyar kislány, a 14 éves Rácz Rózsa nyerte az indiai Sahankar gyermekrajz-pályázat fődíját, a köztársasági elnök aranyérmét. Ez az első eset, hogy a 15 éve esztendőnként meghirdetett nemzetközi gyermekrajz-pályázat első díját magyar gyermek viszi el. Rácz Rózsával együtt kilenc magyar gyermek kapott díjat.

VÄSTERAS

Västerasban elkezdődött az idei műkorcsolyázó Euró-

Rácz Rózsa

Csütörtök, 1968. február 15.

1021

Százezer közül az első

Százezer ifjú tehetség küldte be első „műveit" az Indiában megrendezett gyermekrajz-pályázatra a világ minden tájáról. Ezúttal egy magyar kislány, Rácz Rózsa, a kiskunhalasi gimnázium első osztályos tanulója nyerte el a legmagasabb díjat, a köztársasági elnök különdíját. Képünk: készül a kis művész legújabb festménye. Mellette szigorú kritikusa, Irén nővére.

(MTI foto — Tormai Andor felvétele)

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

Újítás az ors szakosztályá

1122 diák, szakoktató, t nár, adminisztratív dolg zó — ez az ország legná gyobb természetjáró szakosztályának, a Dunaújvárosi ITSK legnevesebb szakosztályának összetétele. Közismert ez a megye és az ország turistái körében. Hogy most ismét érdemes szólni róluk, az egy újításnak, a Dunaújvárosi Ipari tanuló Intézet újabb színfoltjának köszönhető.

Aki az elméleti foglalkozásra ellátogat, ugyancsak kapkodja a fejét. Mindenfelé tájolók, iránytűk, térképek. Földrajzórára tévedtünk volna be? Nem. Januárban a természetjáró szakosztályon belül tájékozódási versenyszakosztály alakult. Az elméleti foglalkozásokat és a kondícióedzéseket az intézet egyik testnevelője, Kulcsár István vezeti.

— Egy egészen fiatal sportágat igyekszünk meghonosítani városunkban — mondja a szakosztály vezetője. — Világszerte csupán néhány esztendős múltra tekinthet vissza a tájékozódási sport. Az eddig rendezett világbajnokságokon az északiak, a finnek és a svédek vitték el a pálmát. A magyarok közül még a nők eredményei a legelfogadhatóbbak: a legutóbbi VB-n a 9. helyen végeztek.

...országság a mi... célbaérést segíti elő. A mintegy 30 fiú nemcsak egy-két évig hasznosíthatja tudását, — a tájékozódási sport honvédelmi jelentősége szinte felbecsülhetetlen és egyre nő azok száma, akik szeretnének jól tájékozódni a környező világban, főként a természetben. Minden érdeklődőt szívesen látnak a lassan másfélhónapos múltra visszatekintő szakosztályban.

Tudomásunk szerint sincs egyelőre a környéken tájékozódási versenyszakosztály, de országosan sem túlzottan magas ezeknek a száma. Az első erőpróbára mindenesetre hamarosan sor kerül: március elején már indulnak is a dunaújvárosiak, a megyei versenyen.

— U. —

x. A MÁV MŰVELŐDÉSI OTTHON Vezetősége értesíti a kedves Vendégeit, hogy folyó hó 17-én, szombaton este ZÁRTKÖRŰ forgalmi bált rendez. Nyilvános táncosrendezvény 24-től lesz. Rendezőség. 1319.

BESZÉLGETÉS a Ma

MDK

Rácz Emil és Leimdörfer Ármin

Magyar V.: A Nemzeti Szinház tervpályázata. VI.közl. Épitő Ipar 1913. 9. sz. képekkel.

S.D.K.

Rácz Emil, építész

és Leimdörfer Armin
közös tervét 500 K-ért
megvásároltak a mező-
kuti városháza pályáza-
tán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1914. XXXV. évf.
jan. 28. sz. 73. old.

Leimdörfer Ármin és Rácz Emil, épitészek MDK

A terveket előbb Mezőturon, majd a Mérnök- és Epitészegylet helyiségében Budapesten közszemlére kiállitják.

Megvétettek: I. Rózsavölgyi Gyula
II. Dr Neuschloss Kornél
III. Janszky Béla és Szivessy Tibor
~~IV. Leimdörfer Ármin és Rácz Emil~~ tervei.

Mezőtur. 1914. jan. 21.
Magyar Epitőművészet. 1914. 2. sz. 32. l.

Rácz Emil

Vidéki Városháza terve, rajz

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Rácz Emil, építész M.D.K.

és Leindörfer Ármin
közös terve 3000 K-ás első
díjat nyert a Temesvári
Bank és Kereskedelmi Rt.
Adóhivatal pályázatái

Vállalkozók Lapja, Bp. 1913. XXXIV. évf.
ápr. 16. sz. 13. old.

MDK

Rácz Emil bpesti épitész

A somogymegyei takarékpénztár intézeti székháza tervp.-án, tervét 400 K-ért megvásárolták.

Művészet, 1913. 76.lap

RÁCMOLNÁR SÁNDOR

Új művészet

2003/OKT

35.0.

mit magunkfajta ember el tud
kész csoda, hogy meg nem őrültem

k, valósággal üldöz a balsors. De
r! Tovább ezt ugy se lehet birni.
irtam, sejtelme se lehet arról,
zer szóval - ha Isten éltet. Annyit
y nem közönséges baj.
likálja katasztrofális anyagi
lárd valamit a képekkel! hisz

is /kb. 3o x 4o/, Lazarine fekve,
kiállitás, 19o7/, mit lehetne

Ráczné Kalámjos Gyöngyi festő

l. Gábor Imre festőnél

(P. Szűcs J.: „Hejettes nomjárók" – igazi ékerők)

Népszabadság, 1989 aug. 12.

RÁCZNÉ KALÁNYOS GYÖNGYI festő

kiállitása a kecskeméti Magyar Naiv Müvészek Muzeumában megnyilt és május 28ig van nyitva

Magyar Nemzet 1990. ápr.4. 4.p.

A közép-európai középkori müvé

Valószinüleg a le helyesebb
a középkori müvészettörténet m
érinteni, hiszen ez a 16-19. sz
~~szempontjából~~ lényegesen közeli
kérdéseinek tárgyalása nélkül e
kerül. Ovni akarok attól a kont
középkori müvészet megitélésén
éveiben, a bécsi Zentralkommiss
Ekkor Rudolf von Eitelberger a
képviselte a közép-európai univ
tebb szempontját, amelyet azonb
Galiciáig kiterjedő Össz-Monarc
keresett, s nem sok megértést
hasonló müveltségü magyar kolle
a nemzeti müvészettörténet meg

MDK

Racskó

Emlékek a 25 eszt. nagybányai festiskoláról. Világ, 1921. nov. 25. 5.l.

MDK

Racskó Ibolya
iparművész

porcelánfestő madárfigurákat fest

(légrády) Ezer fiátal tanulja az iparművészetet
Népszava 89 évf 277 sz. 1961 nov 23, 8 l.

MDK

Racskó István

Zazar mente, of.

Börtsök-Héti Nagybányai kiáll. kat. 1912.
113 l.

MDK

Racskó István

Tanulmány, of.

Börtsök-Réti Nagybányai kiáll. kat. 1912.
1o3 l.

MDK

Racskó István,

1908-ban az iskolában dolgozott.
1909-ben " " "
1911-ben " " "
1912-ben " " "

A szabadiskola ideje. /1902-1912./ 85.1.,86.88, 89.1.

MDK

Racskó István

illusztrációk az alábbi müben.

Tersánszky J.Jenő: A félbolond. Bp. 1947.

Racskó István

meghalt az első
világháborúban

l. Lykafalva 1896-1914

105. l.

K. D. K.

RACSKÓ István festő

1913-ban Nagybányán dolgozott

Réti: Nagybánya ... Bpt. 1954. 331. l.

Racskó István

életrajz

Muráchi Jenő: Nagybánya. A festőtelep
művészei. Miskolc, 1994, 80-81.

RACSKÓ István festő M.D.K.

1911-ben Nagybányán a Szabadiskolában dolgozott.

Réti: Nagybánya. Bp. 1954. 329.l.

M.D.K.

RACSKÓ István festő

1912-ben Nagybányán a Szabadiskolaában dolgozott.

Réti: Nagybánya... Bp. 1954. 330.l.

M.D.K.

RACSKÓ István festő

1908-ban Nagybányán a Szabadiskola növendéke.

Róti Bp. 1954. 328.l.

M. D. K.

RACSKÓ István festő
1909-ben Nagybányán a Szabad-
iskola növendéke

Réti Br. 1954. 328. l.

RACSKÓ ISTVÁN

Nagybánya művészete (katalógus)
Magyar Nemzeti Galéria, 1996

530
Kép : *450,*

Rácz Sándor

Thieme Becker
XXVII. 545. l.

Lyka

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Rácz Sándor

festő, utóbb
nyíregyházi műkereskedő

217. RÁCZ SÁNDOR: Szorult helyzet (olajf.) Ára 700 kor.

Nemzeti Szalon
1900. tav. kiáll.

Rácz

R. 5. *Sándor*, festő, * Alsósap (Nógrád vm.) 1874 aug. 16. Bécsben és Párizsban tanult. 1899-től életképeket állított ki a Műcsarnokban és a Nemzeti Szalónban. Badacsonyvidéki táj- és genreképeiből 1907. rendezett kollektív kiállítást Újpesten.

R. Gy. II. 341 l

kozorúval.

Méretei 7.4 : 9.2 cm.

Ráez Sándor

festő

szül. 1874 aug. 16. Sápon

Mesterházy Kálmánnál,

a bécsi akadémián és

Párisban a Julienben ta-

nult.

Krück II. 402. l.

— ~~gombósi IV. 139.~~

3

Rácz Sándor festö.

Mivészet.1907.339.l.

Ráth Sándor

Művészet 1907. 339, 352

	P	f	P	f

Rácz Sándor festö.

Müvészet.1907.352.l.

Kiállitás.

Rácz Sándor koll.kiállitása Ujpesten.

Mivészet.1907.339.l.

Rosenberg Sándor

szül. Alsósáron 1874

Nr. 4. gim

1892/93 I. vendégl.

Helyszűke miatt vurá-

utas Halott

Tribunus militum angusticlavus

V. 250.

98-335.

A ff. a kminiszterhez decz. 1-i kelettel intézett jelentésében összefoglalja tapasztalatait s a kérések teljesítését javasolja.

98-368.

Az alispán jelenti decz. 14-én, hogy a któr lajstromozása most folyik s hogy annak befejezte után részletes jelentést fog küldeni.

Kér a ff.-től másodpéldányokat.

A ff. febr. 16-án értesíti, hogy könyvkészlete nincs, azonban az ügyészségi

Rosenberg S.

1906. graf.

kiáll. Nemzeti Szalonban

Könyvjegyek

Lelet(ek) hámori V. 180

– miskolczi V. 180

– aranyosi V. 180

– magyabányai V. 181

Rosenberg Sándor

Kölcsönös javarban c. olaff.
az Ujpesti Kőmüvelődési
kör 1899. én mutatlá-
tásán.

Tárgymutató.

Archeja, olaff. u. ott.
Két hudos, olaff. 2. ott

16684-88. Posner, Budapest.

Rácz Sándor

1904. téli

kiáll. Nemzeti Szalonban

A levél, olajf. 400 K.

Őskori agyagedény V. 185

— — tőredék V. 185

— agyaghanál, V. 185

— — tőredék V. 185

— agyagidolum V. 185

— agyagtárgy V. 185

— vörösrézelem V. 185

Rácz Sándor

1907

Rácz Sándor kiállítását ismertették napilapok szept. 17.

(Művészet 1907. 352. l.)

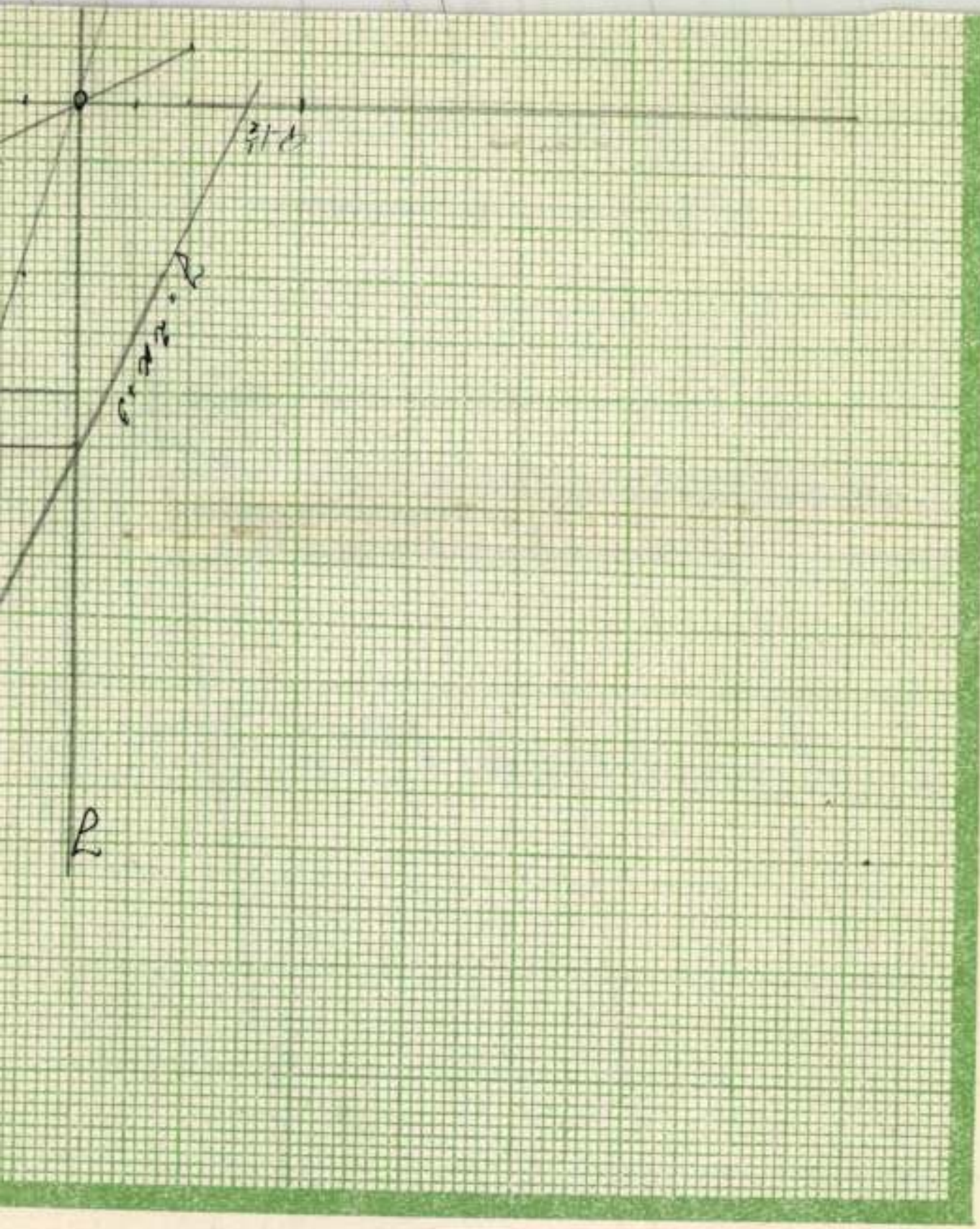

MDK

Racskó István

Nyugat, 192o.ápr,1.395-398.o.

RACSKÓ ISTVÁN M.D.K.

Daryas Simon: A nagybányaiak.
[Illusztrációkkal.]

A közelmultban történt. Egy idegen érkezett Nagybányára és végig látogatta az immár világhiressé vált magyar festőkolóniát. Borus idő volt épen és ez idegen a képek szemlélése közben az egyik müteremben megjegyezte, hogy nagyon szépek a nagybányai képek, de nem érti, hogy a festők "miért hamisitják rá képeikre a nápolyi kék eget". Nem hitte el, hogy másutt a világon is lehet még olyan kék az ég, mint Nápolyban. Csak másnap, amikor kristálytisztán és derüsen pompázott elő a nagybányai ég, ment vissza a müteremhe és kért bocsánatot, hogy meggyanusitotta a nagybányaiakat a nápolyi ég kékségének plagizálásával. Kevés helyütt találkoztak még természet és müvész annyira egymásnak rendeltetvén, mint épen Nagybányán. Közel harminc éve, hogy Réti István és Thorma János invitálására Hollósy Simon akkor már neves müncheni iskoláját áthelyezte Nagybányára és vele jöttek Ferenczy Károly, Iványi-Grünwald Béla, Glatz Oszkár és mások, az igazi müvészet uj honfoglalói. Nagybánya azóta kiindulása lett a modern magyar festőgenerációnak.

A nagybányai festőkolóniát az uj impérium sem bolygatta, sőt dicséretes megértéssel és elismeréssel támogatta s csak e nyáron is több, mint negyven román festő és szobrász kereste fel a mesteriskolát, ahol Thorma János és a Budapestről vendégségbe jött Réti

Darvas Simon: A nagybányaiak. - 2 -

István mesterek vezetése mellett több mint három hónapon át tanultak.

A törzs nagybányaiakról kell először említést tenni. A mesteren, Thorma Jánoson kivül itt élnek évek óta: Börtsök Samu, Krizsán János, Mikola András, Ziffer Sándor. És a művészlelkü Ferenczy család: Ferenczy Béni, Noémi és Valér, mindannyian elismert nevek és elismert művészek. Börtsök, Mikola és Krizsán a nagybányai iránynak, az impresszionista naturalizmusnak méltó reprezentánsai. Ziffer Sándor teljesen uj utakon halad, a legtöbb harc, vita, támadás és lelkesedés az ő művei körül van. Törzsökös nagybányai még Rácz Péter és ide tartozott a háboruban korán elhunyt és nagytehetségü Racskó István. A fiatalabb generáció tagjai közül itt élnek és dolgoznak Boldizsár, Égly Sári, Ferenczy Valérné, Göllner, Szolnay és Korda Vince.

Panoráma. Bécs. 1922.okt.29. 42.sz. 27-28.p.

Rácz Sándor

Műcsarnok festő, Nyport-
1899-1900. téli kiáll-

Faragások, sümegvideki spanyolviasz
berakásos VI-177.

Rácz Sándor

1904. téli

kiáll. Nemzeti Szalonban

A műértő, olajf. 300 k.

Nem ez az ujpesti mű-
kereskedő. Megkérdezni
Rónai Jenőt.

Őslénytani csontok V. 200.

Rácz Sándor

1905. őszi

kiállí. Nemzeti Szalonban

Patak parton, olajf.
300 K

Interieur, olajf.
400 K

Hatvan - utcza Debreczenben V. 221

Raiz Sándor
festő

1904. Nemzeti szalon ta-
vaszi tárlat.

Ráez Sándor

festő.

Szept ítei nyílt meg R. S. kollektív kiállítása Újpesten az újpesti közművelődési egyesület bagi.ajában.

Kiállítások. Művészet. 1907. 339. l

Racz Pándor

festő.

Kiállitását ismertettek a napilapok szept 17 iki számai (1907)

MDK

Rácz Sándor

Bemutatás, olajfm.

Képzőm.Társ. 1899-1900. téli kiáll. 34.lap

MDK

Rácz Sándor

Bemutatás, off.

Képzőművv. Társ. 1899-19cc. téli kiáll, 34 l.

Rácz Sándor MDK

Bemutatás, olf.

Mücsarnok 1899/1900. téli kiáll.

MDK

Rácz Sándor, festöm.

897. Falusi udvar. J.l.b. Olf.

Árverési Hirlöny. 1929. ápr. 3. rk. sz. 35. l.

Rácz Sándor

MEK

Parasztmenyecske, olf.

Nemzeti Szalon 1909.
II. nyiregyházi kiáll.

MDK

Rácz Sándor

Önarckép, of.

Dömösi óvoda, of.

Arv.Közl. 1929. jun. 4.rk.sz. 29. l.

MDK

Rácz Sándor, festö

Aszfalt-betyárok. Olf.

A"Visszautasitottak Szalonja" 1906 körül. Kat. 16.1.

Rácz Sándor

genrekép festő

Ujpesten élt

Ugra 463.l

13. kép. *Magyar (csegöldi festő) 1450 körül: Mária és Erzsébet találkozása.*

Rácz Sándor

mûterem kiállitást
rendezett Ujpesten
Mikor, nem mondja

Ugro 464. l

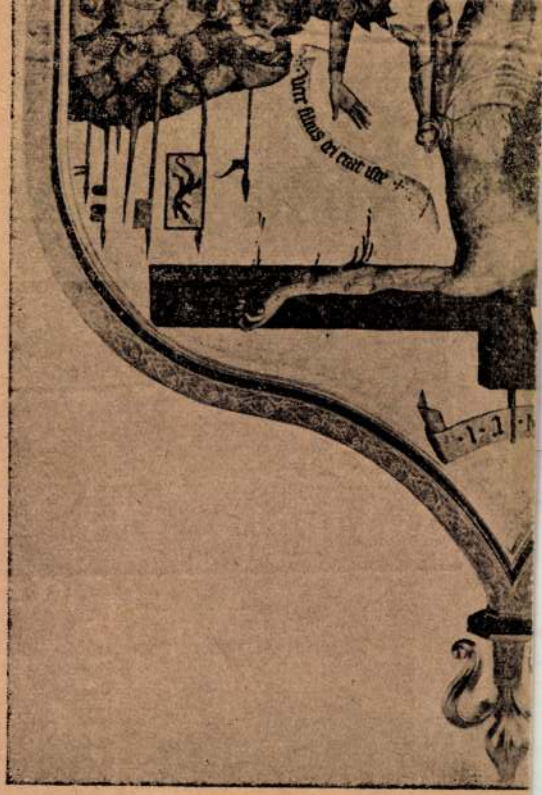
Vere filius dei erat iste

Rácz Sándor

festő

l.

Műcsarnok

1901. 41. l.

Gárdos Aladár, szobrász, stb. marad,
l. 269. old. – Folytatólag: „Haját fonó leány"
c. bronzszobra a főváros birtokában van.

MDK

Rácz Rózsa, gyermekrajzoló

fődíjat nyert Delhiben.

(Az indiai elnök aranyérmét.)

— : Nehru-díjat, diplomákat is nyertek gyermekműveneink

Bp. 1968. jan. 26.

Népszabadság 1

MDK

Rácz Rózsa, gyermekrajzoló

A kiskunhalasi gimnázium I. ont.-os tanulója. Indiában, gyermekrajz-pályázaton a legmagasabb díjat: a közt. elnök különdíját nyerte.

— : házezer körül az első 9

Népszabadság, Bp. 1968. febr. 1

Rácz Rózsa

M.D.4

1967-ben Delhiben bemutatta batikmunkáit, ahol az Indiai Köztársaság elnökének díjat hozta hara.

Telepy Katalin: Batikszakkörök kiállítása Kecskeméten
Művészet, 1969. ápnlis – 43 lap.

Rácz Rózsa

M.D.V.

Virágokat ábrázoló kis művét
mutatta be.

Telepy Katalin: Batikszakkoroh kiállítása...
Művészet, 1969. ápriliis – 42 lap.

Rácz Rózsa,

aki batikolással alkotott műveivel elnyerte
egy indiai nemzettőzi gyermekpályázat Nehru díját,
a keceli batikszakkör gyermektagjainak szerepel
Kende Márta „Viaszvarázslat"c tv. filmjében,
a film a münchéni Jeunesses Prix ifjúsági-
és gyermekfilm-fesztiválon második díjat nyert.

Magyar tv. film sikere (Kultura-Művészet)

Magyar Hírlap 1968 június 18 9. l.

Rácz Rózsa, gyermekrajzoló

MDK

A köztársasági elnök aranyérmét első ízben a keceli Rácz Rózsa nyerte el 1968-ban.

– : Újabb magyar gyermekek az indiai gyermekrajzpályázat nyertesei között 9.

Népszabadság, Bp. 1970. okt. 4.!

Rácz Rózsa

I. díjat, aranyérmet ingert az
indiai gyerekrajzkiállítása 1967-ben

Németh: Aranyak Indiából
Ormág Világ, Bo. 1969. szep. 17. 3. l.

MDK

Rácz Rózsa, gyermekrajzoló

Selyemfestményeivel a pályázat

Jödíját: India elnökének arany-

érmét nyerte.

—: Átadták a nemzetközi gyermekrajz-

pályázat magyar nyerteseinek a díjakat 9.

Népszabadság Bp. 1968. febr. 22